

लोकसभेत सादर होणार आहे

२०२३ चा बिल क्र. १२२

भारतीय नागरीक सुरक्षा संहिता, २०२३

कलमांची व्यवस्था

धडा I

प्राथमिक

कलमे

- लहान शीर्षक, विस्तार आणि प्रारंभ.
- व्याख्या.
- संदर्भाचे बांधकाम.
- Trial of offences under Bhartiya Nyaya Sanhita and other laws.
- बचत.

प्रकरण दुसरा

फौजदारी न्यायालये आणि कार्यालयांची रचना

- फौजदारी न्यायालयांचे वर्ग.
- प्रादेशिक विभाग.
- सत्र न्यायालय.
- न्यायदंडाधिकाऱ्यांची न्यायालये.
- मुख्य न्यायदंडाधिकारी आणि अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकारी इ.
- विशेष न्यायदंडाधिकारी.
- न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांचे स्थानिक अधिकार क्षेत्र.
- न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांचे अधीनता.
- कार्यकारी दंडाधिकारी.
- विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी.
- कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांचे स्थानिक अधिकार क्षेत्र.
- कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांचे अधीनता.
- सरकारी वकील.
- सहाय्यक सरकारी वकील.
- अभियोग संचालनालय.

प्रकरण तिसरा

न्यायालयांचे अधिकार

- ज्या न्यायालयांद्वारे गुन्हे तपासण्यायोग्य आहेत.
- उच्च न्यायालये आणि सत्र न्यायाधीश जी शिक्षा देऊ शकतात.
- न्यायदंडाधिकारी जी शिक्षा देऊ शकतात.
- दंड न भरल्यास कारावासाची शिक्षा.

(ii)

कलमे

25. एका खटल्यात अनेक गुन्हांसाठी दोषी ठरलेल्या प्रकरणांमध्ये शिक्षा.
26. अधिकार प्रदान करण्याची पद्धत.
27. नियुक्त अधिकाऱ्यांचे अधिकार.
28. अधिकार काढून घेणे.
29. न्यायाधीश आणि दंडाधिकारी यांचे अधिकार त्यांच्या उत्तराधिकारी-कार्यालयाद्वारे वापरता येतील.

प्रकरण IV

पोलिसांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे अधिकार आणि दंडाधिकारी आणि पोलिस यांना मदत

30. पोलिसांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे अधिकार.
31. न्यायदंडाधिकारी आणि पोलिसांना कधी मदत करावी हे सार्वजनिक.
32. वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या पोलिस अधिका-यांशिवाय इतर व्यक्तीला मदत.
33. काही गुन्हांची माहिती देण्यासाठी सार्वजनिक.
34. गावातील घडामोडी निश्चित करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांचे कर्तव्य अहवाल

प्रकरण V

व्यक्तींना अटक

35. जेव्हा पोलिस वॉरंटशिवाय अटक करू शकतात.
36. अटक करण्याची प्रक्रिया आणि अटक करणाऱ्या अधिकाऱ्याची कर्तव्ये.
37. नियुक्त पोलीस अधिकारी.
38. अटक केलेल्या व्यक्तीला चौकशीदरम्यान त्याच्या पसंतीच्या वकिलाला भेटण्याचा अधिकार.
39. नाव व निवासस्थान देण्यास नकार दिल्याने अटक.
40. खाजगी व्यक्तीची अटक आणि अशा अटकेची प्रक्रिया.
41. दंडाधिकारी द्वारे अटक.
42. अटकेपासून सशस्त्र दलाच्या सदस्यांचे संरक्षण.
43. अटक कशी केली.
44. अटक करू इच्छित असलेल्या व्यक्तीने प्रवेश केलेल्या ठिकाणाचा शोध.
45. इतर अधिकारक्षेत्रात गुन्हेगारांचा पाठलाग करणे.
46. अनावश्यक संयम नाही.
47. अटक केलेल्या व्यक्तीला अटकेचे कारण आणि जामीन घेण्याच्या अधिकाराची माहिती दिली जाईल.
48. अटक करणाऱ्या व्यक्तीची अटक, इ.ची माहिती नातेवाईक किंवा नातेवाईकांना देणे बंधनकारक मित्र
49. अटक केलेल्या व्यक्तीचा शोध.
50. आक्षेपार्ह शस्त्रे जप्त करण्याची शक्ती.
51. पोलीस अधिकाऱ्यांच्या विनंतीवरून वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून आरोपीची तपासणी.
52. वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून बलात्काराचा आरोप असलेल्या व्यक्तीची तपासणी.
53. अटक केलेल्या व्यक्तीची वैद्यकीय अधिकाऱ्याकडून तपासणी.
54. अटक केलेल्या व्यक्तीची ओळख.
55. पोलिस अधिकारी वॉरंटशिवाय अटक करण्यासाठी अधीनस्थ नियुक्त करतात तेव्हाची प्रक्रिया.
56. अटक केलेल्या व्यक्तीचे आरोग्य आणि सुरक्षा.

(iii)

कलमे

57. अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला दंडाधिकारी किंवा पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर न्यायला जावे.
58. अटक केलेल्या व्यक्तीला चौवीस तासांपेक्षा जास्त काळ ताब्यात ठेवू नये.
59. पोलिसांना भीतीची तक्रार करणे.
60. पकडलेल्या व्यक्तीची सुटका.
61. शक्ती, सुटकेवर, पाठपुरावा करणे आणि पुन्हा घेणे.
62. संहितेनुसार कठोरपणे अटक करावी.

प्रकरण सहावा

दिसायला भाग पाडण्यासाठी प्रक्रिया

A. समन्स

63. समन्सचे स्वरूप.
64. समन्स कसे दिले.
65. कॉर्पोरेट संस्था, कंपनी आणि सोसायट्यांना समन्सची सेवा.
66. जेव्हा बोलावलेल्या व्यक्ती सापडत नाहीत तेव्हा सेवा.
67. सेवा पूर्वी प्रदान केल्याप्रमाणे प्रभावी होऊ शकत नाही तेव्हा प्रक्रिया.
68. सरकारी नोकरावरील सेवा.
69. स्थानिक मर्यादाबाहेर समन्सची सेवा.
70. अशा प्रकरणांमध्ये आणि सेवारत अधिकारी उपस्थित नसताना सेवेचा पुरावा.
71. पोस्टाने साक्षीदाराला समन्स बजावणे.

B. - अटक वॉरंट

72. अटक वॉरंटचे स्वरूप आणि कालावधी.
73. थेट सुरक्षा घेण्याचा अधिकार.
74. वॉरंट ज्यांना निर्देशित केले.
75. वॉरंट कोणत्याही व्यक्तीकडे निर्देशित केले जाऊ शकते.
76. पोलिस अधिकाऱ्यांना वॉरंट बजावले.
77. वॉरंटच्या पदार्थाची अधिसूचना.
78. जेथे वॉरंट अंमलात आणले जाऊ शकते.
79. जेथे वॉरंट अंमलात आणले जाऊ शकते.
80. अधिकार क्षेत्राबाहेर अंमलबजावणीसाठी वॉरंट पाठवले.
81. पोलिस अधिकाऱ्यांना अधिकार क्षेत्राबाहेर अंमलबजावणीसाठी वॉरंट.
82. वॉरंट जारी केलेल्या व्यक्तीच्या अटकेची प्रक्रिया.
83. अशा व्यक्तीला ज्याच्यासमोर हजर केले जाते अशा दंडाधिकाऱ्यांची प्रक्रिया.

सी.-घोषणा आणि संलग्नक

84. फरार व्यक्तीसाठी घोषणा.
85. फरार व्यक्तीची मालमत्ता जप्त करणे.
86. घोषित व्यक्तीच्या मालमत्तेची ओळख आणि संलग्नीकरण.
87. संलग्नकावर दावे आणि आक्षेप.
88. संलग्न मालमत्तेचे प्रकाशन, विक्री आणि पुनर्संचयित करणे.
89. संलग्न मालमत्ता पुनर्संचयित करण्यासाठी अर्ज नाकारण्याच्या आदेशावरून अपील.

(iv)

कलमे

डी.-प्रक्रियेसंबंधी इतर नियम

90. समन्सच्या बदल्यात किंवा त्याव्यतिरिक्त वॉरंट जारी करणे.
91. दिसण्यासाठी बॉड घेण्याची शक्ती.
92. हजर राहण्यासाठी बॉडचा भंग केल्याबद्दल अटक.
93. या प्रकरणातील तरतुदी सामान्यतः समन्स आणि अटक वॉरंटना लागू होतात.

प्रकरण सातवा

गोष्टींचे उत्पादन करण्यास भाग पाडण्याची प्रक्रिया

A.-उत्पादनासाठी समन्स

94. कागदपत्र किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यासाठी समन्स.
95. पत्रे आणि तारांची प्रक्रिया.

B.—शोध वॉरंट

96. जेव्हा शोध वॉरंट जारी केले जाऊ शकते.
97. चोरीची मालमत्ता, बनावट कागदपत्रे इ. असल्याचा संशय असलेल्या ठिकाणाचा शोध.
98. काही प्रकाशने जप्त झाल्याचे घोषित करण्याचा आणि शोध वॉरंट जारी करण्याचा अधिकार त्याच.
99. जप्तीची घोषणा बाजूला ठेवण्यासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज.
100. चुकीच्या पद्धतीने बंदिस्त केलेल्या व्यक्तींचा शोध घ्या.
101. अपहरण केलेल्या महिलांना पुनर्संचयित करण्यास भाग पाडण्याची शक्ती.
102. शोध-वारंटचे निर्देश, इ.
103. शोधाची परवानगी देण्यासाठी बंद जागेचे प्रभारी व्यक्ती.
104. अधिकारक्षेत्राबाहेरील शोधात सापडलेल्या गोष्टींची विल्हेवाट लावणे.

C.—विविध

105. ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून शोध आणि जप्तीचे रेकॉर्डिंग.
106. काही मालमत्ता जप्त करण्याचा पोलिस अधिकाऱ्याचा अधिकार.
107. मालमत्ता जप्त करणे, जप्त करणे किंवा पुनर्संचयित करणे.
108. दंडाधिकारी त्याच्या उपस्थितीत थेट झडती घेऊ शकतात.
109. दस्तऐवज जप्त करण्याची शक्ती, इ.
110. प्रक्रियांसंबंधी परस्पर व्यवस्था.

अध्याय आठवा

काही बाबी आणि प्रक्रियेसाठी सहाय्यासाठी परस्पर व्यवस्था

मालमत्ता जप्त करणे आणि जप्त करणे

111. व्याख्या.
112. एखाद्या देशात किंवा ठिकाणी तपासासाठी सक्षम अधिकाऱ्याला विनंतीचे पत्र भारताबाहेर.
113. भारताबाहेरील देश किंवा ठिकाणाकडून न्यायालय किंवा भारतातील तपासासाठी प्राधिकरणाला विनंतीचे पत्र.
114. व्यक्तींचे हस्तांतरण सुरक्षित करण्यात मदत.
115. मालमत्ता जप्त करण्याच्या किंवा जप्त करण्याच्या आदेशाच्या संबंधात सहाय्य.
116. बेकायदेशीररित्या अधिग्रहित मालमत्ता ओळखणे.
117. मालमत्ता जप्त करणे किंवा जप्त करणे.

(समी)

कलमे

118. या प्रकरणांतर्गत जप्त केलेल्या किंवा जप्त केलेल्या मालमत्तेचे व्यवस्थापन.
119. मालमत्ता जप्तीची सूचना.
120. काही प्रकरणांमध्ये मालमत्ता जप्त करणे.
121. जप्तीच्या बदल्यात दंड.
122. काही बदल्या निरर्थक असतील.
123. विनंती पत्राच्या संदर्भात प्रक्रिया.
124. या प्रकरणाचा वापर.

अध्याय नववा

शांतता राखण्यासाठी आणि चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा

125. खात्री पटल्यावर शांतता राखण्यासाठी सुरक्षा.
126. इतर प्रकरणांमध्ये शांतता राखण्यासाठी सुरक्षा.
127. देशद्रोही बाबींचा प्रसार करणाऱ्या व्यक्तींकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा.
128. संशयित व्यक्तींकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा.
129. नेहमीच्या गुन्हेगारांकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा.
130. करावयाची ऑर्डर.
131. न्यायालयात उपस्थित असलेल्या व्यक्तीच्या संदर्भात प्रक्रिया.
132. हजर नसलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत समन्स किंवा वॉरंट.
133. समन्स किंवा वॉरंट सोबतच्या ऑर्डरची प्रत.
134. वैयक्तिक उपस्थितीचे वितरण करण्याची शक्ती.
135. माहितीच्या सत्यतेची चौकशी.
136. सुरक्षा देण्याचे आदेश.
137. विरुद्ध माहिती दिलेली व्यक्ती डिस्चार्ज.
138. ज्या कालावधीसाठी सुरक्षा आवश्यक आहे त्या कालावधीची सुरुवात.
139. बॉडची सामग्री.
140. जामीन नाकारण्याची शक्ती.
141. सुरक्षा चुकल्यास तुरुंगवास.
142. सुरक्षा देण्यात अयशस्वी झाल्याबद्दल तुरुंगात टाकलेल्या व्यक्तींना सोडण्याचा अधिकार.
143. बॉडच्या कालबाह्य कालावधीसाठी सुरक्षा.

अध्याय X

पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या देखभालीसाठी आदेश

144. पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या देखभालीसाठी आदेश.
145. प्रक्रिया.
146. भत्त्यात बदल.
147. देखभालीच्या आदेशाची अंमलबजावणी.

अध्याय अकरावा

सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि शांतता राखणे

A.—बेकायदेशीर असेंब्ली

148. नागरी शक्ती वापरून असेंब्लीचे विखुरणे.
149. विधानसभा पांगवण्यासाठी सशस्त्र दलांचा वापर.

(अन्वय)

कलमे

150. विशिष्ट सशस्त्र दल अधिकाऱ्यांची विधानसभा पांगविण्याची शक्ती.

151. कलम 148, 149 आणि 150 अंतर्गत केलेल्या कृत्यांसाठी खटल्यापासून संरक्षण.

B.—सार्वजनिक उपद्रव

152. उपद्रव काढून टाकण्यासाठी सशस्त्र आदेश.

153. सेवा किंवा ऑर्डरची सूचना.

154. ज्या व्यक्तीला आज्ञा पाळण्यासाठी किंवा कारण दाखवण्यासाठी संबोधित केले जाते.

155. असे करण्यात अयशस्वी होण्याचे परिणाम.

156. सार्वजनिक अधिकाराचे अस्तित्व नाकारणारी प्रक्रिया.

157. प्रक्रिया जेथे तो कारण दाखवत असल्याचे दिसते.

158. स्थानिक तपास आणि तज्ञाची तपासणी निर्देशित करण्याचा दंडाधिकाऱ्यांचा अधिकार.

159. लेखी सूचना इ. प्रदान करण्याचा दंडाधिकारी यांचा अधिकार.

160. आदेश निरपेक्ष बनविण्याची प्रक्रिया आणि अवज्ञाचे परिणाम.

161. चौकशी प्रलंबित आदेश.

162. दंडाधिकारी पुनरावृत्ती किंवा सार्वजनिक उपद्रव चालू ठेवण्यास मनाई करू शकतात.

C. उपद्रव किंवा धोक्याची तातडीची प्रकरणे

163. उपद्रव किंवा पकडलेल्या धोक्याच्या तातडीच्या प्रकरणांमध्ये आदेश जारी करण्याचा अधिकार.

डी.-जंगम मालमत्तेचा वाद

164. जमीन किंवा पाण्याच्या विवादामुळे शांतता भंग होण्याची शक्यता असते अशी प्रक्रिया.

165. विवादाचा विषय जोडण्याचा आणि प्राप्तकर्ता नियुक्त करण्याचा अधिकार.

166. जमीन किंवा पाण्याच्या वापराच्या अधिकाराबाबत वाद.

167. स्थानिक चौकशी.

अध्याय बारावा

पोलिसांची प्रतिबंधात्मक कारवाई

168. दखलपात्र गुन्हे रोखण्यासाठी पोलीस.

169. दखलपात्र गुन्हे करण्यासाठी डिझाइनची माहिती.

170. दखलपात्र गुन्ह्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी अटक.

171. सार्वजनिक मालमत्तेला इजा होण्यापासून प्रतिबंध.

172. पोलिसांच्या कायदेशीर निर्देशांचे पालन करण्यास बांधील व्यक्ती.

अध्याय तेरावा

पोलिसांना माहिती आणि त्यांची चौकशी करण्याचे अधिकार

173. ओळखण्यायोग्य प्रकरणांमध्ये माहिती.

174. अदखलपात्र प्रकरणे आणि अशा प्रकरणांच्या तपासाबाबत माहिती.

175. दखलपात्र प्रकरणाच्या तपासासाठी पोलीस अधिकाऱ्यांचे अधिकार.

176. तपासाची प्रक्रिया.

177. कसे सबमिट केले याचा अहवाल द्या.

178. तपास किंवा प्राथमिक चौकशी करण्याचा अधिकार.

179. साक्षीदारांची उपस्थिती आवश्यक करण्यासाठी पोलिस अधिकाऱ्यांचे अधिकार.

180. पोलिसांकडून साक्षीदारांची तपासणी.

181. पोलिसांना स्वाक्षरी करू नये अशी विधाने: पुराव्यात विधानांचा वापर.

182. कोणतेही प्रलोभन देऊ नये.

(vii)

कलमे

183. कबुलीजबाब आणि विधाने रेकॉर्डिंग.
184. बलात्कार पीडितेची वैद्यकीय तपासणी.
185. पोलीस अधिकारी शोधा.
186. जेव्हा पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला दुसऱ्याला शोध वॉरंट जारी करण्याची आवश्यकता असू शकते.
187. जेव्हा तपास चौवीस तासांत पूर्ण होऊ शकत नाही तेव्हा प्रक्रिया.
188. अधीनस्थ पोलीस अधिकाऱ्याकडून तपासाचा अहवाल.
189. पुराव्याची कमतरता असताना आरोपींची सुटका.
190. पुरेसा पुरावा असताना केसेस मॅजिस्ट्रेटकडे पाठवल्या जातील.
191. तक्रारदार आणि साक्षीदारांना पोलीस अधिकाऱ्याची सोबत असणे आवश्यक नाही आणि नाही संयमाच्या अधीन असणे.
192. तपासातील कार्यवाहीची डायरी.
193. तपास पूर्ण झाल्याबद्दल पोलीस अधिकाऱ्याचा अहवाल.
194. आत्महत्येबाबत पोलीस चौकशी व अहवाल देणे इ.
195. व्यक्तींना बोलावण्याचा अधिकार.
196. मृत्यूच्या कारणाची दंडाधिकाऱ्यांकडून चौकशी.

अध्याय XIV

चौकशी आणि खटल्यांमध्ये फौजदारी न्यायालयांचे अधिकार क्षेत्र

197. चौकशी आणि चाचणीचे सामान्य ठिकाण.
198. चौकशी किंवा चाचणीचे ठिकाण.
199. गुन्हा ट्रायबल जेथे कृत्य केले जाते किंवा त्याचा परिणाम होतो.
200. खटल्याचे ठिकाण जेथे इतर गुन्ह्यांशी संबंधित कारणास्तव कायदा हा गुन्हा आहे.
201. काही गुन्ह्यांच्या बाबतीत खटल्याची जागा.
202. इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणे, पत्रे इत्यादीद्वारे केलेले गुन्हे.
203. प्रवास किंवा प्रवास करताना केलेला गुन्हा.
204. एकत्रितपणे तपासण्यायोग्य गुन्ह्यांसाठी चाचणीचे ठिकाण.
205. वेगवेगळ्या सत्र विभागात खटले चालवण्याचे आदेश देण्याचा अधिकार.
206. उच्च न्यायालय, संशयाच्या बाबतीत, ज्या जिल्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाईल ते ठरवेल.
207. स्थानिक अधिकारक्षेत्राबाहेर केलेल्या गुन्ह्यांसाठी समन्स किंवा वॉरंट जारी करण्याचा अधिकार.
208. भारताबाहेर केलेला गुन्हा.
209. भारताबाहेर केलेल्या गुन्ह्यांशी संबंधित पुराव्याची पावती.

अध्याय XV

कार्यवाही सुरू करण्यासाठी आवश्यक अटी

210. दंडाधिकाऱ्यांकडून गुन्ह्यांची दखल घेणे.
211. आरोपीच्या अर्जावर बदली.
212. न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे प्रकरणे सादर करणे.
213. सत्र न्यायालयांद्वारे गुन्ह्यांची दखल.
214. अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश त्यांच्याकडे दिलेले खटले चालवतील.
215. सार्वजनिक सेवकांच्या कायदेशीर अधिकाराचा अवमान केल्याबद्दल खटला चालवणे, विरुद्ध गुन्ह्यांसाठी सार्वजनिक न्याय आणि पुराव्यामध्ये दिलेल्या कागदपत्रांशी संबंधित गुन्ह्यांसाठी.
216. धमकावणे इत्यादी बाबतीत साक्षीदारांची प्रक्रिया.

(viii)

कलमे

217. राज्याविरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी आणि गुन्हेगारी कट रचल्याबद्दल खटला चालवणे असा गुन्हा.
218. न्यायाधीश आणि सार्वजनिक सेवकांवर खटला चालवणे.
219. विवाहाविरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी खटला चालवणे.
220. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 498A अंतर्गत गुन्ह्यांवर कारवाई.
221. गुन्ह्याची जाणीव.
222. मानहानीचा खटला.

अध्याय सोळावा

दंडाधिकाऱ्यांकडे तक्रारी

223. तक्रारदाराची परीक्षा.
224. प्रकरणाची दखल घेण्यास सक्षम नसलेल्या दंडाधिकाऱ्याची प्रक्रिया.
225. प्रक्रिया जारी करणे पुढे ढकलणे.
226. तक्रार रद्द करणे.

अध्याय XVII

दंडाधिकाऱ्यांसमोर कार्यवाही सुरू करणे

227. प्रक्रिया जारी करणे.
228. दंडाधिकारी आरोपीची वैयक्तिक उपस्थिती देऊ शकतात.
229. किरकोळ गुन्ह्याच्या प्रकरणांमध्ये विशेष समन्स.
230. आरोपींना पोलीस अहवालाची प्रत आणि इतर कागदपत्रांचा पुरवठा.
231. इतर प्रकरणांमध्ये आरोपींना निवेदने आणि कागदपत्रांच्या प्रतींचा पुरवठा सत्र न्यायालय.
232. सत्र न्यायालयाकडे प्रकरणाची वचनबद्धता जेव्हा गुन्हा केवळ त्याच्याद्वारेच तपासण्यायोग्य असेल.
233. तक्रार प्रकरण आणि पोलिस तपास असताना अवलंबायची प्रक्रिया त्याच गुन्ह्याचा आदर.

अध्याय XIVIII

शुल्क

A.—शुल्काचे स्वरूप

234. शुल्काची सामग्री.
235. वेळ, ठिकाण आणि व्यक्ती बदल तपशील.
236. जेव्हा गुन्हा करण्याची पद्धत सांगितली पाहिजे.
237. कायद्याच्या अर्थाने घेतलेले प्रभारी शब्द ज्या अंतर्गत गुन्हा दंडनीय आहे.
238. त्रुटींचा प्रभाव.
239. न्यायालय शुल्क बदलू शकते.
240. आरोप बदलल्यावर साक्षीदारांना परत बोलावणे.
241. वेगळ्या गुन्ह्यांसाठी वेगळे शुल्क.
242. वर्षभरात एकाच प्रकारचे गुन्हे एकत्रितपणे आकारले जाऊ शकतात.
243. एकापेक्षा जास्त गुन्ह्यांसाठी खटला.
244. कोणता गुन्हा केला आहे अशी शंका आहे.

(ix)

कलमे

245. गुन्हा सिद्ध झाल्यावर आरोप केलेल्या गुन्ह्यात समाविष्ट होतो.
246. कोणत्या व्यक्तीवर संयुक्तपणे शुल्क आकारले जाऊ शकते.
247. अनेक आरोपांपैकी एका आरोपावर दोषी ठरल्यानंतर उर्वरित आरोप मागे घेणे.

अध्याय XIX

सत्र न्यायालयासमोर खटला

248. सरकारी वकिलामार्फत खटला चालवला जाईल.
249. फिर्यादीसाठी केस उघडणे.
250. डिस्चार्ज.
251. शुल्क आकारणे.
252. दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.
253. फिर्यादी पुराव्यासाठी तारीख.
254. फिर्यादीसाठी पुरावा.
255. निर्दोष मुक्तता.
256. संरक्षणावर प्रवेश करणे.
257. युक्तिवाद.
258. निर्दोष किंवा दोषी ठरवण्याचा निर्णय.
259. मागील खात्री.
260. कलम 223(1) अंतर्गत स्थापित प्रकरणांमध्ये प्रक्रिया.

अध्याय XX

दंडाधिकाऱ्यांद्वारे वॉरंट-केसची चाचणी

A.—पोलिस अहवालावर खटले दाखल केले

261. कलम 231 चे पालन.
262. जेव्हा आरोपींना सोडण्यात येईल.
263. शुल्क आकारणे.
264. दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.
265. फिर्यादीसाठी पुरावा.
266. बचावासाठी पुरावा.

बी.-पोलिस अहवालाव्यतिरिक्त इतर प्रकरणे दाखल

267. फिर्यादीसाठी पुरावा.
268. जेव्हा आरोपींना सोडण्यात येईल.
269. प्रक्रिया जेथे आरोपीला दोषमुक्त केले जात नाही.
270. बचावासाठी पुरावा.
- C.-चाचणीचा निष्कर्ष
271. निर्दोष किंवा दोषसिद्धी.
272. तक्रारदाराची अनुपस्थिती.
273. वाजवी कारणांशिवाय आरोपासाठी भरपाई.

(x)

कलमे

अध्याय XXI

दंडाधिकार्यांद्वारे समन्स-प्रकरणांची चाचणी

274. आरोपाचा पदार्थ सांगायचा आहे.
275. दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.
276. क्षुल्लक प्रकरणांमध्ये आरोपीच्या अनुपस्थितीत दोषीच्या याचिकेवर दोषी ठरविणे.
277. दोषी सिद्ध न झाल्यास प्रक्रिया.
278. निर्दोष किंवा दोषसिद्धी.
279. तक्रारदाराचे न दिसणे किंवा मृत्यू.
280. तक्रार मागे घेणे.
281. काही प्रकरणांमध्ये कार्यवाही थांबविण्याचा अधिकार.
282. समन्स-प्रकरणे वॉरंट-केसमध्ये रूपांतरित करण्याचा न्यायालयाचा अधिकार.

अध्याय XXII

सारांश चाचण्या

283. थोडक्यात प्रयत्न करण्याची शक्ती.
284. द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकार्यांकडून सारांश चाचणी.
285. सारांश चाचण्यांसाठी प्रक्रिया.
286. सारांश चाचण्यांमध्ये रेकॉर्ड करा.
287. खटल्यांमधला निवाडा थोडक्यात प्रयत्न केला.
288. रेकॉर्ड आणि निर्णयाची भाषा.

अध्याय XXIII

प्ली बार्गेनिंग

289. प्रकरणाचा अर्ज.
290. प्ली बार्गेनिंगसाठी अर्ज.
291. परस्पर समाधानकारक स्वभावासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे.
292. न्यायालयासमोर सादर करावयाच्या परस्पर समाधानकारक स्वभावाचा अहवाल.
293. प्रकरण निकाली काढणे.
294. न्यायालयाचा निकाल.
295. निकालाची अंतिमता.
296. प्ली बार्गेनिंगमध्ये न्यायालयाचा अधिकार.
297. च्या शिक्षेविरुद्ध बंद करण्यात येणाऱ्या आरोपीला ताब्यात घेण्यात आलेला कालावधी
तुरुंगवास
298. बचत.
299. आरोपींची विधाने वापरली जाऊ नयेत.
300. प्रकरणाचा अर्ज न करणे.

अध्याय XXIV

तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत असलेल्या व्यक्तींची उपस्थिती

301. व्याख्या.
302. कैद्यांची उपस्थिती आवश्यक करण्याची शक्ती.
303. काही व्यक्तींना वगळण्याचा राज्य सरकार किंवा केंद्र सरकारचा अधिकार
कलम 302 चे ऑपरेशन.
304. काही आकस्मिक परिस्थितीत आदेश पार पाडण्यापासून दूर राहण्यासाठी तुरुंगाचा प्रभारी अधिकारी.

(xi)

कलमे

- 305. कैद्याला कोठडीत न्यायालयात आणले जाईल.
- 306. तुरुंगात साक्षीदाराच्या तपासणीसाठी आयोग जारी करण्याचा अधिकार.

अध्याय XXV

चौकशी आणि चाचण्यांमधील पुरावे

A. - पुरावे घेण्याची आणि रेकॉर्ड करण्याची पद्धत

- 307. न्यायालयांची भाषा.
- 308. आरोपीच्या उपस्थितीत पुरावा घ्यावा.
- 309. समन्स प्रकरणे आणि चौकशीची नोंद.
- 310. वॉरंट-केसमध्ये रेकॉर्ड करा.
- 311. सत्र न्यायालयासमोर खटल्याची नोंद.
- 312. पुराव्याच्या नोंदीची भाषा.
- 313. पूर्ण झाल्यावर अशा पुराव्यांबाबतची प्रक्रिया.
- 314. आरोपी किंवा त्याच्या वकीलाला पुराव्याचा अर्थ लावणे.
- 315. साक्षीदाराच्या वर्तनाचा आदर करणारी टिप्पणी.
- 316. आरोपीच्या तपासणीचे रेकॉर्ड.
- 317. दुभाषाला सत्याचा अर्थ लावणे बंधनकारक आहे.
- 318. उच्च न्यायालयात रेकॉर्ड.

B. - साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी आयोग

- 319. जेव्हा साक्षीदाराची उपस्थिती रद्द केली जाऊ शकते आणि आयोग जारी केला जाऊ शकतो.
- 320. आयोग ज्यांना जारी केला जाईल.
- 321. कमिशनची अंमलबजावणी.
- 322. पक्ष साक्षीदार तपासू शकतात.
- 323. कमिशनचा परतावा.
- 324. कामकाज तहकूब.
- 325. परदेशी कमिशनची अंमलबजावणी.
- 326. वैद्यकीय साक्षीदाराची साक्ष.
- 327. दंडाधिकारी ओळख अहवाल.
- 328. टांकसाळ अधिकाऱ्यांचे पुरावे.
- 329. काही सरकारी वैज्ञानिक तज्ञांचे अहवाल.
- 330. काही कागदपत्रांचा कोणताही औपचारिक पुरावा नाही.
- 331. लोकसेवकांच्या वर्तनाच्या पुराव्यात शपथपत्र.
- 332. प्रतिज्ञापत्रावरील औपचारिक वर्णाचा पुरावा.
- 333. ज्या प्राधिकरणांसमोर शपथपत्रे दिली जाऊ शकतात.
- 334. पूर्वीची शिक्षा किंवा निर्दोष कसे सिद्ध झाले.
- 335. आरोपीच्या अनुपस्थितीत पुराव्याची नोंद.
- 336. काही प्रकरणांमध्ये लोकसेवक, तज्ञ, पोलीस अधिकारी यांचे पुरावे.
- 337. एकदा दोषी किंवा निर्दोष ठरलेली व्यक्ती त्याच गुन्ह्यासाठी खटला चालवू नये.

अध्याय XXVI

चौकशी आणि चाचण्यांसाठी सामान्य तरतुदी

- 338. सरकारी वकिलांची उपस्थिती.

(xii)

कलमे

339. खटला चालवण्याची परवानगी.
340. ज्या व्यक्तीच्या विरोधात कारवाई सुरू केली जाते त्याचा बचाव करण्याचा अधिकार.
341. काही प्रकरणांमध्ये सरकारी खर्चावर आरोपींना कायदेशीर मदत.
342. कॉर्पोरेशन किंवा नोंदणीकृत सोसायटी आरोपी असताना प्रक्रिया.
343. सोबतीला माफीची निविदा.
344. माफीची थेट निविदा करण्याचा अधिकार.
345. माफीच्या अटींचे पालन न करणाऱ्या व्यक्तीची चाचणी.
346. कार्यवाही पुढे ढकलण्याचा किंवा पुढे ढकलण्याचा अधिकार.
347. स्थानिक तपासणी.
348. भौतिक साक्षीदाराला बोलावण्याची किंवा उपस्थित व्यक्तीची तपासणी करण्याचा अधिकार.
349. व्यक्तीला नमुना स्वाक्षरी किंवा हस्ताक्षर देण्याचा आदेश देण्याचा दंडाधिकारी यांचा अधिकार.
350. तक्रारदार आणि साक्षीदार यांचा खर्च.
351. आरोपींची तपासणी करण्याचा अधिकार.
352. तोंडी युक्तिवाद आणि युक्तिवादांचे मेमोरॅंडम.
353. आरोपी व्यक्ती सक्षम साक्षीदार असणे.
354. प्रकटीकरण करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी कोणताही प्रभाव वापरला जाणार नाही.
355. काही आरोपींच्या अनुपस्थितीत चौकशी आणि खटला चालविण्याची तरतूद
प्रकरणे
356. घोषित गुन्हेगाराच्या अनुपस्थितीत चौकशी, खटला किंवा निकाल.
357. प्रक्रिया जेथे आरोपीला कार्यवाही समजत नाही.
358. गुन्ह्यासाठी दोषी दिसणाऱ्या इतर व्यक्तींविरुद्ध कार्यवाही करण्याचा अधिकार.
359. गुन्ह्यांची जोडणी.
360. खटल्यातून माघार घेणे.
361. मॅजिस्ट्रेट निकाल देऊ शकत नाही अशा प्रकरणांची प्रक्रिया.
362. चौकशी किंवा खटला सुरू झाल्यानंतर, दंडाधिकाऱ्यांना केस सापडल्यावर प्रक्रिया
वचनबद्ध असणे.
363. नाणे, मुद्रांक कायदा किंवा विरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी यापूर्वी दोषी ठरलेल्या व्यक्तींची चाचणी
मालमत्ता.
364. दंडाधिकारी पुरेशी गंभीर शिक्षा देऊ शकत नसल्याची प्रक्रिया.
365. अंशतः एका दंडाधिका-याने आणि अंशतः दुसऱ्याने नोंदवलेल्या पुराव्यांवरील दोषी किंवा वचनबद्धता.
366. न्यायालय खुले असेल.

अध्याय XXVII

मानसिक आजार असलेल्या आरोपींसाठीच्या तरतुदी

367. आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त असल्याच्या बाबतीत प्रक्रिया.
368. मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत न्यायालयासमोर चाललेली प्रक्रिया.
369. मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीची चौकशी किंवा चाचणी प्रलंबित आहे.
370. चौकशी किंवा चाचणी पुन्हा सुरू करणे.
371. दंडाधिकारी किंवा न्यायालयासमोर हजर राहणाऱ्या आरोपींवरील प्रक्रिया.
372. जेव्हा आरोपी सुद्धा मनाचा असल्याचे दिसून येते.
373. मानसिक आजाराच्या आधारावर निर्दोष सुटण्याचा निर्णय.

(xiii)

कलमे

374. अशा कारणास्तव निर्दोष सुटलेल्या व्यक्तीला सुरक्षित कोठडीत ठेवण्यासाठी.
375. प्रभारी अधिकाऱ्यांना कार्यमुक्त करण्याचा अधिकार देण्याचा राज्य सरकारचा अधिकार.
376. मानसिक आजार असलेला कैदी त्याच्या बनविण्यास सक्षम असल्याचे नोंदवलेली प्रक्रिया संरक्षण
377. मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीला ताब्यात घेतलेल्या व्यक्तीला सोडण्यास योग्य घोषित केले जाते अशी प्रक्रिया.
378. नातेवाईक किंवा मित्राची काळजी घेण्यासाठी मानसिक दायित्व असलेल्या व्यक्तीचे वितरण.

धडा २८

न्यायप्रशासनावर परिणाम करणाऱ्या गुन्ह्यांसाठीच्या तरतुदी

379. कलम 215 मध्ये नमूद केलेल्या प्रकरणांमधील प्रक्रिया.
380. आवाहन.
381. पॉवर टू ऑर्डर खर्च.
382. दंडाधिकाऱ्यांची दखल घेण्याची प्रक्रिया.
383. खोटा पुरावा दिल्याबद्दल चाचणीसाठी सारांश प्रक्रिया.
384. अवमानाच्या काही प्रकरणांमध्ये प्रक्रिया.
385. ज्या प्रक्रियेत न्यायालय असे मानते की प्रकरण कलमांतर्गत हाताळले जाऊ नये ३८४.
386. जेव्हा रजिस्ट्रार किंवा सब-रजिस्ट्रार यांना दिवाणी न्यायालय मानले जाईल.
387. क्षमायाचना सादर केल्यावर गुन्हेगाराची सुटका.
388. उत्तर देण्यास किंवा कागदपत्र सादर करण्यास नकार देणाऱ्या व्यक्तीला तुरुंगवास किंवा वचनबद्धता.
389. आज्ञाधारक साक्षीदाराने उपस्थित न राहिल्याबद्दल शिक्षेची सारांश प्रक्रिया समन्स करण्यासाठी.
390. कलम 383, 384, 388 आणि 389 अंतर्गत दोषीकडून अपील.
391. काही न्यायाधीश आणि न्यायदंडाधिकारी यांनी काही गुन्ह्यांचा खटला आधी केला असता ते तपासू नयेत स्वतः.
392. निर्णय.
393. भाषा आणि निकालाची सामग्री.
394. पूर्वी शिक्षा झालेल्या गुन्हेगाराचा पत्ता सूचित करण्याचा आदेश.
395. नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश.
396. बळी नुकसान भरपाई योजना.
397. पीडितांवर उपचार.
398. साक्षीदार संरक्षण योजना.
399. निराधारपणे अटक केलेल्या व्यक्तींना भरपाई.
400. गैर-अज्ञात प्रकरणांमध्ये खर्च भरण्याचे आदेश.
401. चांगल्या वर्तणुकीच्या परिक्षेवर किंवा सल्ला दिल्यानंतर सोडण्याचा आदेश.
402. विशिष्ट प्रकरणांमध्ये नोंदवण्याची विशेष कारणे.
403. न्यायालय निर्णय बदलू नये.
404. आरोपी आणि इतर व्यक्तींना दिलेल्या निकालाची प्रत.
405. अनुवाद केव्हा करायचा निर्णय.
406. जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांना शोध आणि शिक्षेची प्रत पाठवण्यासाठी सत्र न्यायालय.

(xiv)

कलमे

अध्याय XXIX

पुष्टीकरणासाठी फाशीची शिक्षा सादर करणे

407. फाशीची शिक्षा सत्र न्यायालयाने पुष्टीकरणासाठी सादर केली पाहिजे.
408. पुढील चौकशी किंवा अतिरिक्त पुरावे घेण्याचे निर्देश देण्याचा अधिकार.
409. शिक्षेची पुष्टी करण्याचा किंवा दोषी ठरवण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.
410. दोन न्यायाधीशांच्या स्वाक्षरीसाठी पुष्टीकरण किंवा नवीन वाक्य.
411. मत फरक झाल्यास प्रक्रिया.
412. पुष्टीकरणासाठी उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या प्रकरणांची प्रक्रिया.

प्रकरण XXX

अपील

413. अन्यथा प्रदान केल्याशिवाय खोटे बोलण्याचे आवाहन नाही.
414. सुरक्षेची आवश्यकता असलेल्या आदेशांचे आवाहन किंवा शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगले वर्तन करण्यासाठी जामीन स्वीकारण्यास नकार देणे किंवा नाकारणे.
415. खात्री पासून अपील.
416. जेव्हा आरोपीने दोषी ठरवले तेव्हा काही प्रकरणांमध्ये अपील नाही.
417. किरकोळ प्रकरणांमध्ये अपील नाही.
418. शिक्षेविरुद्ध राज्य सरकारचे अपील.
419. दोषमुक्त झाल्यास अपील.
420. काही प्रकरणांमध्ये उच्च न्यायालयाने दोषी ठरवल्याविरुद्ध अपील.
421. काही प्रकरणांमध्ये अपील करण्याचा विशेष अधिकार.
422. सत्र न्यायालयात अपील कसे ऐकले.
423. अपील याचिका.
424. अपीलकर्ता तुरुंगात असताना प्रक्रिया.
425. सारांश अपील डिसमिस.
426. अपील सुनावणीची प्रक्रिया थोडक्यात फेटाळली नाही.
427. अपीलीय न्यायालयाचे अधिकार.
428. अधीनस्थ अपीलीय न्यायालयाचे निकाल.
429. कनिष्ठ न्यायालयात प्रमाणित करण्याचा उच्च न्यायालयाचा आदेश.
430. अपील प्रलंबित असलेल्या शिक्षेचे निलंबन; अपीलकर्त्याची जामिनावर सुटका.
431. दोषमुक्त केल्यापासून अपीलातील आरोपींची अटक.
432. अपीलीय न्यायालय पुढील पुरावे घेऊ शकते किंवा ते घेण्यास निर्देश देऊ शकते.
433. प्रक्रिया जेथे अपील न्यायालयाचे न्यायाधीश समान रीतीने विभागलेले आहेत.
434. अपीलवरील निर्णय आणि आदेशांची अंतिमता.
435. अपील कमी करणे.

प्रकरण XXXI

संदर्भ आणि पुनरावृत्ती

436. उच्च न्यायालयाचा संदर्भ.
437. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार प्रकरण निकाली काढणे.
438. पुनरावृत्तीचे अधिकार वापरण्यासाठी नोंदी मागवणे.

(xv)

कलमे

439. चौकशीचे आदेश देण्याचा अधिकार.
440. सत्र न्यायाधीशांचे पुनरावृत्तीचे अधिकार.
441. अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांची शक्ती.
442. उच्च न्यायालयाचे पुनरावृत्तीचे अधिकार.
443. पुनरावृत्ती प्रकरणे मागे घेण्याचा किंवा हस्तांतरित करण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.
444. पक्षकारांच्या सुनावणीसाठी न्यायालयाचा पर्याय.
445. उच्च न्यायालयाने विचारात घेण्याच्या त्याच्या निर्णयाच्या कारणास्तव मॅजिस्ट्रेटचे विधान.
446. उच्च न्यायालयाचा आदेश कनिष्ठ न्यायालयास प्रमाणित करणे.

प्रकरण 32

गुन्हेगारी प्रकरणांचे हस्तांतरण

447. प्रकरणे आणि अपील हस्तांतरित करण्याचा सर्वोच्च न्यायालयाचा अधिकार.
448. खटले आणि अपील हस्तांतरित करण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.
449. केसेस आणि अपील हस्तांतरित करण्याचा सत्र न्यायाधीशांचा अधिकार.
450. सत्र न्यायाधीशांद्वारे खटले आणि अपील मागे घेणे.
451. न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडून खटले मागे घेणे.
452. कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांकडून खटले पूर्ण करणे किंवा मागे घेणे.
453. नोंदवण्याची कारणे.

अध्याय XXXIII

अंमलबजावणी, निलंबन, माफी आणि शिक्षेचे रुपांतर

A. - मृत्युदंडाची शिक्षा

454. कलम 410 अंतर्गत पारित केलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी.
455. उच्च न्यायालयाने मंजूर केलेल्या फाशीच्या शिक्षेची अंमलबजावणी.
456. सर्वोच्च न्यायालयात अपील झाल्यास फाशीच्या शिक्षेची अंमलबजावणी पुढे ढकलणे.
457. गर्भवती महिलेला फाशीची शिक्षा पुढे ढकलणे.

ब.—कारावास

458. तुरुंगवासाची जागा नियुक्त करण्याचा अधिकार.
459. कारावासाच्या शिक्षेची अंमलबजावणी.
460. अंमलबजावणीसाठी वॉरंटची दिशा.
461. वॉरंट कोणाकडे नोंदवायचे.

C. - दंड आकारणी

462. दंड आकारणीसाठी वॉरंट.
463. अशा वॉरंटचा प्रभाव.
464. ही संहिता ज्या प्रदेशात करते त्या प्रदेशात न्यायालयाने जारी केलेले दंड आकारण्याचे वॉरंट विस्तारित नाही.
465. कारावासाच्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीचे निलंबन.
- डी.—अंमलबजावणीबाबत सामान्य तरतुदी
466. कोण वॉरंट जारी करू शकते.
467. पळून गेलेल्या दोषीला शिक्षा कधीपासून लागू होईल.
468. दुसऱ्या गुन्ह्यासाठी आधीच शिक्षा झालेल्या गुन्हेगाराला शिक्षा.

(xvi)

कलमे

469. च्या शिक्षेविरुद्ध बंद करण्यात येणाऱ्या आरोपीला ताब्यात घेण्यात आलेला कालावधी तुरुंगवास
470. बचत.
471. शिक्षेच्या अंमलबजावणीवर वॉरंटचा परतावा.
472. दंड म्हणून वसूल करण्यायोग्य पैसे देण्याचे आदेश दिले.
473. मृत्युदंडाच्या प्रकरणांमध्ये दया याचिका.
474. वाक्ये निलंबित किंवा माफ करण्याचा अधिकार.
475. वाक्य कम्युट करण्याची शक्ती.
476. काही प्रकरणांमध्ये माफी किंवा कम्युटेशनच्या अधिकारांवर निर्बंध.
477. मृत्युदंडाच्या प्रकरणी केंद्र सरकारची समवर्ती शक्ती.
478. काही प्रकरणांमध्ये राज्य सरकार केंद्र सरकारच्या सहमतीनंतर कारवाई करेल.

अध्याय XXXIV

जामीन आणि बॉन्ड्सच्या तरतुदी

479. जामीन आणि बॉन्ड.
480. कोणत्या प्रकरणात जामीन घ्यायचा.
481. जास्तीत जास्त कालावधी ज्यासाठी अंडरट्रायल कैद्याला ताब्यात घेतले जाऊ शकते.
482. अजामीनपात्र गुन्ह्याच्या बाबतीत जामीन केव्हा घेता येईल.
483. आरोपींना पुढील अपीलीय न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी जामीन.
484. अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला जामीन मंजूर करण्याचे निर्देश.
485. जामीनाबाबत उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयाचे विशेष अधिकार.
486. बॉन्डची रक्कम आणि त्यातील कपात.
487. आरोपी आणि जामीनदारांचे बॉन्ड.
488. जामीनदारांद्वारे घोषणा.
489. कोठडीतून सुटका.
490. प्रथम घेतलेला जामीन अपुरा असताना पुरेसा जामीन देण्याचा अधिकार.
491. जामीन सोडणे.
492. ओळखीऐवजी ठेव.
493. बॉन्ड जप्त केल्यावर प्रक्रिया.
494. बॉन्ड आणि जामीन बॉण्ड रद्द करणे.
495. जामिनाच्या मृत्यूच्या दिवाळखोरीच्या बाबतीत किंवा बॉन्ड जप्त झाल्यास प्रक्रिया.
496. अल्पवयीन व्यक्तीकडून बॉन्ड आवश्यक आहे.
497. कलम 446 अंतर्गत आदेशांवरून अपील.
498. काही ओळखींवर देय रकमेची थेट आकारणी करण्याचा अधिकार.

अध्याय XXXV

मालमत्तेची विल्हेवाट लावणे

499. काही प्रकरणांमध्ये प्रलंबित असलेल्या मालमत्तेचा ताबा आणि विल्हेवाट लावण्याचा आदेश.
500. चाचणी संपल्यावर मालमत्तेची विल्हेवाट लावण्याचा आदेश.
501. आरोपीकडे सापडलेल्या निर्दोष खरेदीदाराला पैसे देणे.
502. कलम 500 किंवा कलम 501 अंतर्गत आदेशांविरुद्ध अपील करा.
503. मानहानीकारक आणि इतर बाबींचा नाश.

(xvii)

कलमे

504. स्थावर मालमत्तेचा ताबा पुनर्संचयित करण्याची शक्ती.
505. मालमत्ता जप्त केल्यावर पोलिसांची प्रक्रिया.
506. प्रक्रिया ज्यामध्ये सहा महिन्यांच्या आत कोणताही दावा करणारा दिसत नाही.
507. नाशवंत मालमत्ता विकण्याची शक्ती.

अध्याय XXXVI

अनियमित कार्यवाही

508. अनियमितता ज्यामुळे कार्यवाही बिघडत नाही.
509. अनियमितता ज्यामुळे कार्यवाही बिघडते.
510. चुकीच्या ठिकाणी कार्यवाही.
511. कलम 183 किंवा कलम 316 च्या तरतुदींचे पालन न करणे.
512. फ्रेम वगळण्याचा परिणाम, किंवा नसणे, किंवा चार्जमध्ये त्रुटी.
513. त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमिततेच्या कारणास्तव उलट करता येण्याजोगे शोधणे किंवा वाक्य.
514. संलग्नक बेकायदेशीर न करण्यासाठी दोष किंवा त्रुटी.

अध्याय XXXVII

काही गुन्हांची दखल घेण्याची मर्यादा

515. व्याख्या.
516. मर्यादेचा कालावधी संपल्यानंतर दखल घेण्यास बार.
517. मर्यादा कालावधीची सुरुवात.
518. काही प्रकरणांमध्ये वेळ वगळणे.
519. ज्या तारखेला न्यायालय बंद आहे ते वगळणे.
520. सतत गुन्हा.
521. काही प्रकरणांमध्ये मर्यादा कालावधी वाढवणे.

अध्याय XXXVIII

विविध

522. उच्च न्यायालयांसमोर खटले.
523. कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवण्यास जबाबदार असलेल्या व्यक्तीच्या कमांडिंग अधिकाऱ्यांना डिलिव्हरी.
524. फॉर्म.
525. नियम बनविण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.
526. काही प्रकरणांमध्ये कार्यकारी दंडाधिकारी यांना वाटप केलेल्या कार्यात बदल करण्याची शक्ती.
527. ज्या केसमध्ये न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी वैयक्तिकरित्या स्वारस्य आहेत.
528. काही कोर्टात मॅजिस्ट्रेट म्हणून बसू नये म्हणून वकिलाचा सराव करणे.
529. मालमत्तेची खरेदी किंवा बोली न लावण्यासाठी विक्रीशी संबंधित लोकसेवक.
530. उच्च न्यायालयाच्या अंगभूत अधिकारांची बचत.
531. न्यायालयांवर सतत देखरेख ठेवण्याचे उच्च न्यायालयाचे कर्तव्य.
532. चाचणी आणि कार्यवाही इलेक्ट्रॉनिक मोडमध्ये होणार आहे.
533. रद्द करा आणि बचत.

प्रथम शेड्यूल.

दुसरी शेड्यूल.

लोकसभेत सादर होणार आहे

२०२३ चा बिल क्र. १२२

भारतीय नागरीक सुरक्षा संहिता, २०२३

ए

बिल

फौजदारी प्रक्रियेशी संबंधित कायद्याचे एकत्रीकरण आणि सुधारणा करणे.

भारतीय प्रजासत्ताकच्या 74व्या वर्षी संसदेने तो खालीलप्रमाणे लागू केला असेल :-

धडा I

प्राथमिक

५ 1. (1) या कायद्याला भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 म्हटले जाऊ शकते.

(२) या संहितेच्या तरतुदी, अध्याय IX, XI आणि त्याचा बारावा, लागू होणार नाही-

(a) नागालँड राज्याला;

(b) आदिवासी भागात,

10 परंतु संबंधित राज्य सरकार, अधिसूचनेद्वारे, अशा तरतुदी किंवा त्यांपैकी कोणतीही तरतूद संपूर्ण किंवा नागालँड राज्याच्या काही भागात किंवा अशा आदिवासी भागात लागू करू शकते, जसे की, अशा पूरक, आनुषंगिक किंवा परिणामी बदलांसह अधिसूचनेत नमूद केले आहे.

लहान शीर्षक,
विस्तार आणि
प्रारंभ

स्पष्टीकरण.— या विभागात, "आदिवासी क्षेत्र" म्हणजे जे प्रदेश 21 जानेवारी 1972 पूर्वी आसामच्या आदिवासी भागात समाविष्ट केले गेले होते, ते राज्यघटनेच्या सहाव्या अनुसूचीच्या परिच्छेद 20 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे. जे शिलाँग नगरपालिकेच्या स्थानिक हद्दीत आहेत.

(३) केंद्र सरकार, अधिकृत राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, नियुक्त करेल अशा तारखेपासून ते लागू होईल.

५

व्याख्या.

२. (१) या संहितेत, संदर्भ अन्यथा आवश्यक असल्याशिवाय, -

(अ) "ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक" म्हणजे व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंग, ओळख प्रक्रियेचे रेकॉर्डिंग, शोध आणि जप्ती किंवा पुरावे, इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाचे प्रसारण आणि अशा इतर हेतूसाठी आणि अशा इतर माध्यमांद्वारे कोणत्याही संप्रेषण उपकरणाचा वापर समाविष्ट असेल. राज्य सरकार नियमांद्वारे प्रदान करेल;";

10

(ब) "जामीनपात्र गुन्हा" याचा अर्थ असा गुन्हा आहे जो प्रथम जामीनपात्र म्हणून दर्शविला आहे शेंड्यूल, किंवा जे सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याने जामीनपात्र केले आहे; आणि "अजामिनपात्र गुन्हा" म्हणजे इतर कोणताही गुन्हा;

१५

(c) "चार्ज" मध्ये कोणतेही शुल्क हेड समाविष्ट असते जेव्हा चार्जमध्ये एकापेक्षा जास्त हेड असतात;

(d) "अदखलपात्र गुन्हा" म्हणजे असा गुन्हा ज्यासाठी, आणि "अदखलपात्र खटला" म्हणजे एक खटला ज्यामध्ये, पोलिस अधिकारी, पहिल्या अनुसूचीनुसार किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यानुसार, वॉरंटशिवाय अटक करू शकतात. ;

20

(ई) "तक्रार" म्हणजे एखाद्या व्यक्तीने, ओळखीच्या किंवा अनोळखी व्यक्तीने गुन्हा केला आहे, परंतु पोलिस अहवालाचा समावेश नाही, या संहिता अंतर्गत त्याच्यावर कारवाई करण्याच्या उद्देशाने, तोंडी किंवा लेखी दंडाधिकाऱ्याकडे केलेला कोणताही आरोप. .

स्पष्टीकरण.— पोलिस अधिकाऱ्याने एखाद्या प्रकरणात दिलेला अहवाल जो तपासानंतर उघड करतो, अदखलपात्र गुन्हाची नोंद तक्रार असल्याचे मानले जाईल; आणि ज्या पोलीस अधिकाऱ्याने असा अहवाल दिला असेल तो तक्रारकर्ता असल्याचे मानले जाईल;

२५

(f) "इलेक्ट्रॉनिक कम्युनिकेशन" म्हणजे कोणत्याही लिखित, मौखिक, सचित्र माहिती किंवा व्हिडिओ सामग्रीचा (मग एक व्यक्तीकडून दुसऱ्या व्यक्तीकडे, एका उपकरणातून दुसऱ्या उपकरणावर किंवा एखाद्या व्यक्तीकडून उपकरणावर किंवा उपकरणावरून एखाद्या व्यक्तीपर्यंत) प्रसारित केलेला संवाद. टेलिफोन, मोबाईल किंवा सेल्युलर फोन, किंवा इतर वायरलेस टेलिकम्युनिकेशन उपकरण, किंवा संगणक, किंवा ऑडिओ-व्हिडिओ प्लेयर्स आणि कॅमेरे किंवा निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे इतर कोणतेही इलेक्ट्रॉनिक उपकरण किंवा इलेक्ट्रॉनिक फॉर्म यासह परंतु इतकेच मर्यादित नाही अशा इलेक्ट्रॉनिक उपकरणाद्वारे केंद्र सरकारच्या अधिसूचनेद्वारे.

३०

(g) "उच्च न्यायालय" म्हणजे, -

35

(i) कोणत्याही राज्याच्या संबंधात, त्या राज्यासाठी उच्च न्यायालय;

(ii) केंद्रशासित प्रदेशाच्या संबंधात ज्याचे अधिकार क्षेत्र उच्च आहे एखाद्या राज्यासाठी न्यायालय कायद्याने विस्तारित केले आहे, ते उच्च न्यायालय;

(iii) इतर कोणत्याही केंद्रशासित प्रदेशाच्या संबंधात, सर्वोच्च न्यायालय फौजदारी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त त्या प्रदेशासाठी अपील;

40

(h) "भारत" म्हणजे ज्या प्रदेशांपर्यंत ही संहिता विस्तारलेली आहे;

(i) "चौकशी" म्हणजे या संहिता अंतर्गत न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालयाद्वारे चालविलेल्या खटल्याशिवाय इतर प्रत्येक चौकशी;

(j) "तपास" मध्ये या संहिता अंतर्गत पोलीस अधिकाऱ्याने किंवा या संदर्भात दंडाधिकाऱ्याने प्राधिकृत केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने (मॅजिस्ट्रेट व्यतिरिक्त) केलेल्या पुराव्याच्या संकलनासाठीच्या सर्व कार्यवाहीचा समावेश होतो.

४५

स्पष्टीकरण.—जेथे विशेष कायद्यातील कोणत्याही तरतुदी विसंगत आहेत या संहितेच्या तरतुदींसह, विशेष कायद्याच्या तरतुदी प्रचलित राहतील.

(k) "न्यायिक कार्यवाही" मध्ये कोणत्याही प्रक्रियेचा समावेश आहे ज्यामध्ये पुरावा आहे किंवा कायदेशीररित्या शपथ घेतली जाऊ शकते;

(l) न्यायालय किंवा दंडाधिकारी यांच्या संबंधात "स्थानिक अधिकारक्षेत्र", म्हणजे स्थानिक क्षेत्र ज्यामध्ये न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी या संहिता अंतर्गत त्यांचे सर्व किंवा कोणतेही अधिकार वापरू शकतात आणि अशा स्थानिक क्षेत्रामध्ये संपूर्ण राज्य समाविष्ट असू शकते. , किंवा राज्याचा कोणताही भाग, राज्य सरकार अधिसूचनेद्वारे, निर्दिष्ट करेल;

(m) "अदखलपात्र गुन्हा" म्हणजे असा गुन्हा ज्यासाठी, आणि "नॉन-कॉन्सिडरबल केस" म्हणजे अशी केस ज्यामध्ये पोलिस अधिकाऱ्याला वॉरंटशिवाय अटक करण्याचा अधिकार नाही;

(n) "सूचना" म्हणजे अधिकृत राजपत्रात प्रकाशित झालेली अधिसूचना;

(o) "गुन्हा" म्हणजे सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्याद्वारे दंडनीय केलेली कोणतीही कृती किंवा वगळणे असा आहे आणि ज्याच्या संदर्भात गुरेढोरे अतिक्रमण कायदा, 1871 च्या कलम 20 अंतर्गत तक्रार केली जाऊ शकते अशा कोणत्याही कृतीचा समावेश आहे;

(p) "पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी" मध्ये, जेव्हा पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी स्टेशन-घरातून अनुपस्थित असतो किंवा आजारपणामुळे किंवा इतर कारणांमुळे त्याचे कर्तव्य पार पाडण्यास असमर्थ असतो तेव्हा, स्टेशनवर उपस्थित असलेल्या पोलिस अधिकाऱ्याचा- अशा अधिकाऱ्याच्या पुढील रँक असलेले आणि कॉन्स्टेबलच्या पदापेक्षा वरचे घर किंवा, राज्य सरकारने असे निर्देश दिल्यावर, इतर कोणताही पोलिस अधिकारी उपस्थित असेल;

(q) "ठिकाण" मध्ये घर, इमारत, तंबू, वाहन आणि जहाज यांचा समावेश होतो;

(r) "प्लीडर", जेव्हा कोणत्याही कोर्टातील कोणत्याही कार्यवाहीच्या संदर्भात वापरला जातो, म्हणजे वकील किंवा अशा न्यायालयात प्रॅक्टिस करण्यासाठी, सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्याद्वारे किंवा त्याअंतर्गत अधिकृत व्यक्ती, आणि त्यात नियुक्त केलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीचा समावेश होतो. अशा कार्यवाहीमध्ये कार्य करण्यासाठी न्यायालयाची परवानगी;

(s) "पोलिस अहवाल" म्हणजे पोलिस अधिकाऱ्याने दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवलेला अहवाल कलम १७६ च्या उपकलम (१) अंतर्गत ;

(t) "पोलीस स्टेशन" म्हणजे सामान्यतः किंवा विशेषतः राज्य सरकारने घोषित केलेले कोणतेही पोस्ट किंवा ठिकाण, एक पोलिस स्टेशन आहे, आणि त्यामध्ये राज्य सरकारने या संदर्भात निर्दिष्ट केलेले कोणतेही स्थानिक क्षेत्र समाविष्ट आहे;

(u) "सरकारी वकील" म्हणजे कलम १८ अन्वये नियुक्त केलेली कोणतीही व्यक्ती, आणि सरकारी वकिलाच्या निर्देशानुसार काम करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीचा समावेश होतो;

(v) "उप-विभाग" म्हणजे जिल्ह्याचा उपविभाग;

(w) "समन्स-केस" म्हणजे गुन्हाशी संबंधित केस, आणि वॉरंट-केस नसणे;

(x) "पीडित" म्हणजे ज्या कृत्यामुळे किंवा वगळण्यात आल्याने आरोपी व्यक्तीवर आरोप लावण्यात आले आहे आणि त्यामध्ये अशा पीडित व्यक्तीचा पालक किंवा कायदेशीर वारस समाविष्ट आहे अशा कृत्यामुळे किंवा वगळल्यामुळे कोणतेही नुकसान किंवा इजा झालेली व्यक्ती;

(y) "वॉरंट-केस" म्हणजे मृत्यूदंडाची शिक्षा असलेल्या गुन्हाशी संबंधित प्रकरण, जन्मठेप किंवा दोन वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावास;

(२) येथे वापरलेले शब्द आणि वाक्प्रचार आणि परिभाषित केलेले नसून भारतामध्ये परिभाषित केले आहेत

न्याय संहिता, 2023 आणि माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 यांना अनुक्रमे त्या कायद्यात आणि संहिता मध्ये दिलेले अर्थ आहेत;

3. (1) संदर्भ अन्यथा आवश्यक असल्याशिवाय, कोणत्याही विद्यमान कायद्यातील कोणताही संदर्भ, दंडाधिकारी, प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी किंवा द्वितीय श्रेणी दंडाधिकारी, कोणत्याही क्षेत्राच्या संबंधात, न्यायिकाचा संदर्भ म्हणून अर्थ लावला जाईल. प्रथम श्रेणीचे दंडाधिकारी किंवा द्वितीय श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी, यथास्थिती, अशा क्षेत्रातील अधिकार क्षेत्राचा वापर करतात.

संदर्भाचे बांधकाम.

(२) जेथे, या संहिता व्यतिरिक्त, कोणत्याही कायदानुसार, अ
मॅजिस्ट्रेट प्रकरणांशी संबंधित,-

(अ) ज्यामध्ये पुराव्याचे कौतुक करणे किंवा बदलणे किंवा कोणताही निर्णय तयार करणे समाविष्ट आहे ज्यामुळे
कोणत्याही व्यक्तीला चौकशी, चौकशी किंवा खटला प्रलंबित असलेल्या कोठडीत कोणत्याही शिक्षा किंवा दंड किंवा स्थानबद्धतेचा
पर्दाफाश होतो किंवा त्याला कोणत्याही न्यायालयासमोर खटल्यासाठी पाठवण्याचा परिणाम होतो, ते, या संहितेच्या तरतुदींच्या
अधीन राहून, न्यायदंडाधिकारी द्वारे लागू केले जातील; किंवा

(b) जे प्रशासकीय किंवा कार्यकारी स्वरूपाचे आहेत, जसे की, परवाना देणे, परवाना निलंबन किंवा रद्द करणे, खटला
चालवण्यास मंजुरी देणे किंवा खटल्यातून माघार घेणे, ते कलम (अ) च्या तरतुदींच्या अधीन राहतील. कार्यकारी दंडाधिकारी
द्वारे व्यायाम करण्यायोग्य.

ची चाचणी
offences under
Bharatiya
Nyaya Sanhita
and other laws.

4. (1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत सर्व गुन्ह्यांची चौकशी केली जाईल, चौकशी केली जाईल, खटला चालवला जाईल
आणि अन्यथा यापुढे असलेल्या तरतुदीनुसार कारवाई केली जाईल.

(2) इतर कोणत्याही कायद्यांतर्गत सर्व गुन्ह्यांची चौकशी, चौकशी, खटला चालवला जाईल आणि अन्यथा त्याच तरतुदीनुसार
हाताळला जाईल, परंतु तपास करण्याच्या पद्धतीचे किंवा स्थानाचे नियमन, चौकशी करण्याच्या पद्धतीचे नियमन करणाऱ्या कोणत्याही
कायद्याच्या अधीन राहून, प्रयत्न करणे किंवा अन्यथा अशा गुन्ह्यांचा सामना करणे.

बचत.

5. या संहितेत समाविष्ट असलेली कोणतीही गोष्ट, त्याउलट विशिष्ट तरतुदीच्या अनुपस्थितीत, सध्याच्या काळासाठी लागू असलेल्या
कोणत्याही विशेष किंवा स्थानिक कायद्यावर, किंवा कोणत्याही विशेष अधिकारक्षेत्रावर किंवा प्रदान केलेल्या अधिकारांवर, किंवा विहित केलेल्या
कार्यपद्धतीच्या कोणत्याही विशेष स्वरूपावर परिणाम करणार नाही. इतर कोणताही कायदा सध्या अंमलात आहे.

प्रकरण दुसरा

फौजदारी न्यायालये आणि कार्यालयांची रचना

चे वर्ग
फौजदारी
न्यायालये.

6. उच्च न्यायालये आणि कोणत्याही कायदानुसार स्थापन केलेली न्यायालये, या संहिता व्यतिरिक्त, प्रत्येक राज्यात, फौजदारी
न्यायालयांचे खालील वर्ग असतील, म्हणजे:-

- (i) सत्र न्यायालये;
- (ii) प्रथम श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी;
- (iii) द्वितीय श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी; आणि
- (iv) कार्यकारी दंडाधिकारी.

प्रादेशिक
विभागणी.

7. (1) प्रत्येक राज्य एक सत्र विभाग असेल किंवा सत्र विभागांचा समावेश असेल; आणि प्रत्येक सत्र विभाग, या संहितेच्या
उद्देशाने, एक जिल्हा असेल किंवा जिल्ह्यांचा समावेश असेल.

(२) राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, मर्यादा बदलू शकते
किंवा अशा विभागांची आणि जिल्ह्यांची संख्या.

(३) राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, कोणतेही विभाजन करू शकते
जिल्हा उपविभागांमध्ये बदलू शकतो आणि अशा उपविभागांची मर्यादा किंवा संख्या बदलू शकतो.

(४) राज्यात विद्यमान सत्र विभाग, जिल्हे आणि उपविभाग
या संहितेचा प्रारंभ, या कलमांतर्गत झाला असे मानले जाईल.

सत्र न्यायालय.

8. (1) राज्य सरकार प्रत्येक सत्र विभागासाठी सत्र न्यायालय स्थापन करेल.

(२) प्रत्येक सत्र न्यायालयाचे अध्यक्षपद उच्च न्यायालयाद्वारे नियुक्त केलेले न्यायाधीश असेल.

(३) उच्च न्यायालय सत्र न्यायालयात अधिकार क्षेत्र वापरण्यासाठी अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांची नियुक्ती देखील करू शकते.

(४) एका सत्र विभागाच्या सत्र न्यायाधीशाची उच्च न्यायालयाकडून दुसऱ्या विभागातील अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती केली जाऊ शकते आणि अशा प्रकरणात, तो अशा ठिकाणी किंवा इतर विभागातील ठिकाणी खटले निकाली काढण्यासाठी बसू शकतो. उच्च न्यायालय निर्देश देऊ शकते.

५ (५) जेथे सत्र न्यायाधीशाचे पद रिक्त असेल, उच्च न्यायालय अशा सत्र न्यायालयासमोर अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांद्वारे किंवा असल्यास अशा कोणत्याही तातडीच्या अर्जाचा निपटारा करण्याची व्यवस्था करू शकते. सत्र विभागात मुख्य न्यायदंडाधिकारी द्वारे अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश नाही; आणि अशा प्रत्येक न्यायाधीश किंवा दंडाधिकार्यांना अशा कोणत्याही अर्जावर कार्यवाही करण्याचे अधिकार क्षेत्र असेल.

10 (६) सत्र न्यायालय सामान्यतः उच्च न्यायालय, अधिसूचनेद्वारे, निर्दिष्ट करेल अशा ठिकाणी किंवा ठिकाणी बसेल; परंतु, जर, कोणत्याही विशिष्ट प्रकरणात, सत्र न्यायालयाचे असे मत असेल की ते पक्षकारांच्या आणि साक्षीदारांच्या सर्वसाधारण सोयीसाठी सत्र विभागातील इतर कोणत्याही ठिकाणी बैठक घेण्यास प्रवृत्त असेल, तर ते, त्यांच्या संमतीने फियादी आणि आरोपी, खटला निकाली काढण्यासाठी किंवा त्यातील कोणत्याही साक्षीदार किंवा साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी त्या ठिकाणी बसतात.

१५

(७) सत्र न्यायाधीश वेळोवेळी याच्याशी सुसंगत आदेश देऊ शकतात
संहिता, अशा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांमध्ये व्यवसायाच्या वितरणाबाबत.

(८) सत्र न्यायाधीश कोणत्याही तातडीच्या अर्जाचा निपटारा करण्यासाठी, त्याच्या अनुपस्थितीत किंवा कार्य करण्यास असमर्थ असल्यास, अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांद्वारे किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश नसल्यास, मुख्य न्यायदंडाधिकारी, आणि अशा न्यायाधीश किंवा दंडाधिकार्यांना अशा कोणत्याही अर्जावर कार्यवाही करण्याचे अधिकार क्षेत्र मानले जाईल.

२५

स्पष्टीकरण.— या संहितेच्या उद्देशाने, "नियुक्ती" मध्ये सरकारद्वारे कोणत्याही सेवेत किंवा केंद्राच्या किंवा राज्याच्या कारभाराच्या संदर्भात एखाद्या व्यक्तीची पहिली नियुक्ती, पदोन्नती किंवा पदोन्नती समाविष्ट नाही, जेथे अंतर्गत कोणताही कायदा, अशी नियुक्ती, पदोन्नती किंवा पदोन्नती सरकारने करणे आवश्यक आहे.

9. (1) प्रत्येक जिल्ह्यात प्रथम श्रेणी आणि द्वितीय श्रेणीच्या न्यायदंडाधिकार्यांची न्यायालये स्थापन केली जातील आणि अशा ठिकाणी, राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, अधिसूचनेद्वारे, निर्दिष्ट करेल. :

न्यायदंडाधिकार्यांची न्यायालये.

परंतु, राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रासाठी, प्रथम श्रेणी किंवा द्वितीय श्रेणीच्या न्यायदंडाधिकार्यांची एक किंवा अधिक विशेष न्यायालये कोणत्याही विशिष्ट प्रकरणाची किंवा विशिष्ट श्रेणीतील प्रकरणे चालवण्यासाठी स्थापन करू शकते आणि जेथे असे कोणतेही विशेष न्यायालय स्थापन केले आहे, तेथे स्थानिक क्षेत्रातील न्यायदंडाधिकार्यांच्या इतर कोणत्याही न्यायालयाला कोणत्याही खटल्यासाठी किंवा खटल्यांच्या वर्गाचा खटला चालविण्याचा अधिकार असणार नाही ज्यांच्यासाठी न्यायदंडाधिकारी यांचे विशेष न्यायालय स्थापन करण्यात आले आहे.

35 (२) अशा न्यायालयांचे पीठासीन अधिकारी उच्च न्यायालयाद्वारे नियुक्त केले जातील.

(३) उच्च न्यायालय, जेव्हा त्याला योग्य किंवा आवश्यक वाटेल, तेंव्हा न्यायाधीश म्हणून कार्यरत असलेल्या, राज्याच्या न्यायिक सेवेतील कोणत्याही सदस्याला प्रथम श्रेणी किंवा द्वितीय श्रेणीच्या न्यायदंडाधिकारी यांचे अधिकार बहाल करू शकतात. दिवाणी न्यायालयात.

40 10. (1) प्रत्येक जिल्ह्यात, उच्च न्यायालय प्रथम न्यायदंडाधिकारी नियुक्त करेल.
मुख्य न्यायदंडाधिकारी म्हणून वर्ग.

मुख्य न्यायदंडाधिकारी
आणि अतिरिक्त मुख्य
न्यायदंडाधिकारी
इ.

(२) उच्च न्यायालय प्रथम श्रेणीतील कोणत्याही न्यायदंडाधिकार्याला अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकारी म्हणून नियुक्त करू शकते आणि अशा दंडाधिकार्यांना या संहिता अंतर्गत किंवा इतर कोणत्याही कायदानुसार मुख्य न्यायदंडाधिकार्यांचे सर्व किंवा कोणतेही अधिकार असतील. उच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार लागू आहे.

४५ (३) उच्च न्यायालय कोणत्याही उपविभागातील प्रथम श्रेणीतील कोणत्याही न्यायदंडाधिकारी यांना उपविभागीय न्यायदंडाधिकारी म्हणून नियुक्त करू शकते आणि प्रसंगी आवश्यकतेनुसार या विभागात निर्दिष्ट केलेल्या जबाबदाऱ्यांपासून मुक्त करू शकते.

(४) मुख्य न्यायदंडाधिकार्यांच्या सामान्य नियंत्रणाच्या अधीन राहून, प्रत्येक उपविभागीय न्यायदंडाधिकार्याकडे उपविभागीय न्यायदंडाधिकार्यांच्या (अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकार्यांच्या व्यतिरिक्त) कामावर देखरेख आणि नियंत्रणाचे असे अधिकार असतील आणि वापरतील. - उच्च न्यायालय, सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे, या निमित्ताने निर्दिष्ट करू शकते म्हणून विभाग.

50

विशेष न्यायदंडाधिकारी.	11. (1) उच्च न्यायालय, केंद्र किंवा राज्य सरकारने तसे करण्याची विनंती केल्यास, सरकारच्या अंतर्गत कोणतेही पद धारण करणाऱ्या किंवा धारण केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, याद्वारे किंवा त्या अंतर्गत प्रदान केलेले किंवा बहाल केलेले सर्व किंवा कोणतेही अधिकार बहाल करू शकतात. संहिता प्रथम श्रेणी किंवा द्वितीय श्रेणीच्या न्यायदंडाधिकाऱ्यांवर, विशिष्ट खटल्यांच्या संदर्भात किंवा कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रातील प्रकरणांच्या विशिष्ट वर्गासाठी:	५
	परंतु, उच्च न्यायालय, नियमांद्वारे, विनिर्दिष्ट करेल अशी पात्रता किंवा कायदेशीर बाबींच्या संदर्भात अनुभव असल्याशिवाय, एखाद्या व्यक्तीला असा कोणताही अधिकार बहाल केला जाणार नाही.	
	(२) अशा न्यायदंडाधिकाऱ्यांना विशेष न्यायदंडाधिकारी म्हटले जाईल आणि उच्च न्यायालय, सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, निर्देश देईल त्याप्रमाणे, एका वेळी एक वर्षापेक्षा जास्त नसलेल्या अशा मुदतीसाठी नियुक्त केले जाईल.	10
स्थानिक न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांचे अधिकार क्षेत्र.	12. (1) उच्च न्यायालयाच्या नियंत्रणाच्या अधीन राहून, मुख्य न्यायदंडाधिकारी वेळोवेळी, कलम 9 किंवा कलम 11 अन्वये नियुक्त केलेले दंडाधिकारी सर्व किंवा कोणताही वापर करू शकतील अशा क्षेत्रांच्या स्थानिक मर्यादा परिभाषित करू शकतात. या संहिता अंतर्गत अनुक्रमे ज्या अधिकारांसह त्यांची गुंतवणूक केली जाऊ शकते:	१५
	परंतु विशेष न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालय कोणत्याही ठिकाणी बसू शकते स्थानिक क्षेत्रामध्ये ज्यासाठी ते स्थापित केले आहे.	
	(2) अशा व्याख्येद्वारे अन्यथा प्रदान केल्याशिवाय, चे अधिकार क्षेत्र आणि अधिकार असा प्रत्येक दंडाधिकारी संपूर्ण जिल्ह्यात विस्तारेल.	
	(३) कलम 9 किंवा कलम 11 अन्वये नियुक्त केलेल्या मॅजिस्ट्रेटचे स्थानिक अधिकार क्षेत्र ज्या जिल्ह्याच्या पलीकडे ते सामान्यतः न्यायालय धारण करतात त्या जिल्ह्याच्या पलीकडे विस्तारते, या संहितेतील कोणताही संदर्भ सत्र न्यायालय किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या संबंधात, अशा मॅजिस्ट्रेटचा, त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील संपूर्ण क्षेत्रामध्ये, संदर्भ अन्यथा आवश्यक असल्याशिवाय, सत्र न्यायालय किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी, यथास्थिती, उक्त जिल्ह्याच्या संबंधात अधिकारक्षेत्र वापरत असल्याचा संदर्भ म्हणून अर्थ लावला जाईल.	20
		२५
न्यायालयीन अधीनता दंडाधिकारी.	13. (1) प्रत्येक मुख्य न्यायदंडाधिकारी सत्र न्यायाधीशांच्या अधीनस्थ असेल; आणि प्रत्येक इतर न्यायदंडाधिकारी, सत्र न्यायाधीशांच्या सामान्य नियंत्रणाच्या अधीन राहून, मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या अधीनस्थ असतील.	
	(२) मुख्य न्यायदंडाधिकारी, वेळोवेळी, या संहितेशी सुसंगत, त्याच्या अधीनस्थ न्यायदंडाधिकाऱ्यांमध्ये व्यवसायाचे वितरण करण्यासाठी नियम बनवू शकतात किंवा विशेष आदेश देऊ शकतात.	३०
कार्यकारी दंडाधिकारी.	14. (1) प्रत्येक जिल्ह्यात, राज्य सरकार कार्यकारी दंडाधिकारी होण्यासाठी योग्य वाटेल तितक्या व्यक्तींची नियुक्ती करू शकते आणि त्यांच्यापैकी एकाची जिल्हा दंडाधिकारी म्हणून नियुक्ती करेल.	
	(२) राज्य सरकार कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याची अतिरिक्त जिल्हा दंडाधिकारी म्हणून नियुक्ती करू शकते आणि अशा दंडाधिकाऱ्यांना या संहिता अंतर्गत जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांचे असे अधिकार असतील किंवा इतर कोणत्याही कायद्यान्वये, ज्यांनी निर्देशित केले असेल. राज्य सरकार.	35
	(३) ज्यावेळी, जिल्हा दंडाधिकारी पद रिक्त झाल्याच्या परिणामी, कोणताही अधिकारी तात्पुरत्या स्वरूपात जिल्ह्याच्या कार्यकारी प्रशासनात यशस्वी होईल, तेव्हा तो अधिकारी, राज्य सरकारच्या आदेशानुसार, सर्व अधिकार वापरेल आणि सर्व कर्तव्ये पार पाडेल. या संहिता द्वारे अनुक्रमे जिल्हा दंडाधिकारी यांना प्रदान आणि लादण्यात आले.	40
	(4) राज्य सरकार एखाद्या उपविभागाचा प्रभारी कार्यकारी दंडाधिकारी नियुक्त करू शकते आणि प्रसंगी आवश्यकतेनुसार त्याला प्रभारी कार्यमुक्त करू शकते; आणि उपविभागाचा प्रभारी म्हणून नियुक्त केलेल्या दंडाधिकाऱ्याला उपविभागीय दंडाधिकारी म्हटले जाईल.	४५
	(५) राज्य सरकार, सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे आणि लादण्यास योग्य वाटेल अशा नियंत्रण आणि निर्देशांच्या अधीन राहून, पोट-कलम (4) अंतर्गत त्याचे अधिकार जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांना देऊ शकते.	

15. राज्य सरकार योग्य वाटेल अशा मुदतीसाठी कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधीक्षक किंवा समकक्ष दर्जाच्या खाली नसलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याची, विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी म्हणून ओळखले जाण्यासाठी, विशिष्ट क्षेत्रासाठी किंवा कामगिरीसाठी नियुक्त करू शकते. विशेष कार्य आणि अशा विशेष कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांना या संहिता अंतर्गत अधिकाऱ्या दंडाधिकाऱ्यांना जसे योग्य वाटेल तसे अधिकार प्रदान करणे.

(2) अशा व्याख्येद्वारे अन्यथा प्रदान केल्याशिवाय, चे अधिकार क्षेत्र आणि अधिकार असा प्रत्येक दंडाधिकारी संपूर्ण जिल्ह्यात विस्तारेल.

(२) जिल्हा दंडाधिकारी, वेळोवेळी, त्याच्या अधीनस्थ कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांमध्ये व्यवसायाचे वितरण किंवा वाटप करण्याबाबत, या संहितेशी सुसंगत नियम बनवू शकतात किंवा विशेष आदेश देऊ शकतात.

परंतु, दिल्लीच्या राष्ट्रीय राजधानी प्रदेशासाठी, केंद्र सरकार, दिल्ली उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, या पोटकलमच्या उद्देशांसाठी सरकारी वकील किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील नियुक्त करेल.

(३) प्रत्येक जिल्ह्यासाठी, राज्य सरकार सरकारी वकील नियुक्त करेल आणि जिल्ह्यासाठी एक किंवा अधिक अतिरिक्त सरकारी वकील देखील नियुक्त करा:

(4) जिल्हा दंडाधिकारी, सत्र न्यायाधीशांशी सल्लामसलत करून, जिल्ह्यासाठी सरकारी वकील किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील म्हणून नियुक्त होण्यास योग्य असलेल्या व्यक्तींच्या नावांचे पॅनेल तयार करतील.

(६) उप-कलम (५) मध्ये काहीही असले तरी, जेथे एखाद्या राज्यात अभियोग अधिकाऱ्यांचे नियमित संवर्ग अस्तित्वात असेल, तेव्हा राज्य सरकार सार्वजनिक नियुक्ती करेल.

अभियोक्ता किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील फक्त अशा संवर्गातील व्यक्तींमधून:

परंतु, राज्य सरकारच्या मते, अशा नियुक्तीसाठी अशा संवर्गात कोणतीही योग्य व्यक्ती उपलब्ध नसल्यास, सरकार तयार केलेल्या नावांच्या पॅनेलमधून एखाद्या व्यक्तीची, यथास्थिती, सरकारी वकील किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील म्हणून नियुक्ती करू शकते. उप-कलम (4) अंतर्गत जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांनी .

स्पष्टीकरण.— या उपविभागाच्या उद्देशाने,—

(अ) "अभ्यासक अधिकाऱ्यांचे नियमित संवर्ग" म्हणजे अभियोजन अधिकाऱ्यांचे संवर्ग, ज्यात सरकारी वकील या पदाचा समावेश आहे, ज्या नावाने संबोधले जाते, आणि जे सहायक सरकारी वकिलांना, कोणत्याही नावाने, त्या पदावर पदोन्नती देण्याची तरतूद करते;

५

(ब) "अभियोग अधिकारी" म्हणजे या संहिता अंतर्गत सरकारी वकील, विशेष सरकारी वकील, अतिरिक्त सरकारी वकील किंवा सहाय्यक सरकारी वकील ही कामे करण्यासाठी नियुक्त केलेली व्यक्ती, कोणत्याही नावाने ओळखली जाते.

(७) एखादी व्यक्ती केवळ उप-कलम (१) किंवा उप-कलम (२) किंवा उप-कलम (३) किंवा उप-कलम (६) अंतर्गत सरकारी वकील किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील म्हणून नियुक्त होण्यास पात्र असेल. जर तो सात वर्षांपेक्षा कमी काळ वकील म्हणून सराव करत असेल.

10

(८) केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार, कोणत्याही खटल्याच्या किंवा खटल्यांच्या वर्गाच्या उद्देशाने, किमान दहा वर्षांपेक्षा कमी काळ वकील म्हणून व्यवहारात असलेल्या व्यक्तीला विशेष सरकारी वकील म्हणून नियुक्त करू शकते:

परंतु, न्यायालय पीडितेला त्याच्या पसंतीच्या वकिलाला संलग्न करण्याची परवानगी देऊ शकते या उपकलम अंतर्गत खटला चालवण्यास मदत करा.

१५

(९) पोट-कलम (७) आणि पोटकलम (८) च्या हेतूसाठी, ज्या कालावधीत एखादी व्यक्ती वकिल म्हणून प्रॅक्टिस करत आहे, किंवा (ही संहिता सुरू होण्यापूर्वी किंवा नंतर) सेवा प्रदान केली आहे. सरकारी वकील म्हणून किंवा अतिरिक्त सरकारी वकील म्हणून किंवा सहाय्यक सरकारी वकील किंवा इतर अभियोजक अधिकारी म्हणून, कोणत्याही नावाने ओळखले जाते, ज्या काळात अशी व्यक्ती वकील म्हणून व्यवहारात आहे तो कालावधी मानला जाईल.

20

सहाय्यक
सरकारी
वकील.

19. (१) राज्य सरकार प्रत्येक जिल्ह्यात एक किंवा अधिक सहाय्यक नियुक्त करेल न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या कोर्टात खटले चालवण्यासाठी सरकारी वकील.

(२) केंद्र सरकार न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयात कोणताही खटला चालवण्याच्या उद्देशाने एक किंवा अधिक सहाय्यक सरकारी वकील नियुक्त करू शकते.

२५

(३) उप-कलम (१) आणि (२) मध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदींचा पूर्वग्रह न ठेवता, जेथे नाही सहाय्यक सरकारी वकील कोणत्याही विशिष्ट खटल्यासाठी, जिल्ह्यासाठी उपलब्ध आहेत राज्य सरकारला चौदा दिवसांची नोटीस दिल्यानंतर दंडाधिकारी त्या खटल्याचा प्रभारी सहाय्यक सरकारी वकील म्हणून इतर कोणत्याही व्यक्तीची नियुक्ती करू शकतात:

३०

परंतु, कोणताही पोलीस अधिकारी सहाय्यक लोक म्हणून नियुक्त होण्यास पात्र असणार नाही फिर्यादी, जर तो-

(a) गुन्हाच्या तपासात कोणताही भाग घेतला आहे ज्यावर आरोपीवर कारवाई केली जात आहे; किंवा

(b) निरीक्षक पदाच्या खाली आहे.

35

अभियोग संचालनालय.

20. (१) राज्य सरकार स्थापन करू शकते,

(a) राज्यातील अभियोग संचालनालय ज्यामध्ये संचालक असतात फिर्यादी आणि अभियोगाचे अनेक उपसंचालक योग्य वाटतील; आणि

(b) प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हा अभियोजन संचालनालय ज्यामध्ये जास्तीत जास्त लोक आहेत उपसंचालक व सहाय्यक संचालकांना अभियोग योग्य वाटेल.

40

(२) एखादी व्यक्ती नियुक्त होण्यास पात्र असेल,

(अ) अभियोग संचालक किंवा अभियोग उपसंचालक म्हणून, जर तो पंधरा वर्षांपेक्षा कमी काळ वकील म्हणून व्यवहारात असेल किंवा असेल किंवा असेल सत्र न्यायाधीश;

(b) सहाय्यक अभियोजन संचालक म्हणून जर तो सरावात असेल तर सात वर्षांपेक्षा कमी नसलेला वकील किंवा प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी आहे.

४५

(३) अभियोग संचालनालयाचे प्रमुख अभियोग संचालक असतील, जे राज्यातील गृह विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली काम करतील.

(४) प्रत्येक अभियोग उपसंचालक किंवा अभियोग विभागाचे सहायक संचालक अभियोग संचालकांच्या अधीनस्थ असतील; आणि प्रत्येक सहाय्यक अभियोजन संचालक अभियोग उपसंचालकांच्या अधीन असेल.

५

(५) प्रत्येक सरकारी वकील, अतिरिक्त सरकारी वकील आणि विशेष सरकारी वकील हे उच्च न्यायालयात खटले चालवण्यासाठी कलम १८ च्या पोटकलम (१), किंवा पोटकलम (८) अन्वये राज्य सरकारच्या अधीन असतील. अभियोग संचालक.

(६) प्रत्येक सरकारी वकील, अतिरिक्त सरकारी वकील आणि राज्य सरकारने जिल्हा न्यायालयांमध्ये खटले चालवण्यासाठी कलम १८ मधील पोटकलम (३), किंवा यथास्थिती, पोटकलम (८) नुसार नियुक्त केलेले विशेष सरकारी वकील आणि कलम १९ च्या पोट-कलम (१) अंतर्गत नियुक्त केलेला प्रत्येक सहाय्यक सरकारी वकील अभियोग उपसंचालक किंवा अभियोग सहायक संचालक यांच्या अधीन असेल.

(७) अभियोजन संचालकांचे अधिकार आणि कार्ये हे अशा प्रकरणांवर देखरेख ठेवण्यासाठी असतील ज्यात गुन्हांना दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक शिक्षा, किंवा जन्मठेपेची किंवा मृत्युदंडाची शिक्षा आहे; कार्यवाही जलद करणे आणि अपील दाखल करण्याबाबत मत देणे.

(८) अभियोजन उपसंचालकांचे अधिकार आणि कार्ये पोलीस अहवाल तपासणे आणि त्यांची छाननी करणे आणि ज्या गुन्हांमध्ये सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक, परंतु दहा वर्षांपेक्षा कमी शिक्षा आहे अशा प्रकरणांचे निरीक्षण करणे, त्यांचा जलद निपटारा सुनिश्चित करणे हे असेल.

(९) सहाय्यक अभियोजन संचालकांची कार्ये खटल्यांवर देखरेख ठेवणे असेल ज्या गुन्हांसाठी सात वर्षांपेक्षा कमी शिक्षा आहे.

(१०) उपकलम (७), (८) आणि (९) मध्ये काहीही असले तरी, संचालक, उपसंचालक किंवा अभियोग संचालक यांना या संहिता अंतर्गत सर्व कार्यवाही हाताळण्याचा आणि जबाबदार राहण्याचा अधिकार असेल.

(११) अभियोग संचालक आणि अभियोग उपसंचालक यांचे इतर अधिकार आणि कार्ये आणि ज्या क्षेत्रासाठी अभियोग उपसंचालकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे ते राज्य सरकार अधिसूचनेद्वारे निर्दिष्ट करेल असे असेल.

(१२) या कलमाच्या तरतुदी महाधिवक्ता यांना लागू होणार नाहीत सरकारी वकिलाची कार्ये पार पाडताना राज्य.

३०

प्रकरण तिसरा

न्यायालयांचे अधिकार

२१. या संहितेच्या इतर तरतुदींच्या अधीन राहून,-

(a) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ अंतर्गत कोणताही गुन्हा याद्वारे चालविला जाऊ शकतो-

(i) उच्च न्यायालय; किंवा

३५

(ii) सत्र न्यायालय; किंवा

(iii) इतर कोणतेही न्यायालय ज्याद्वारे असा गुन्हा न्याययोग्य होण्यासाठी पहिल्या अनुसूचीमध्ये दर्शविला आहे:

परंतु भारतीय न्याय संहिता २०२३ च्या कलम ६३, कलम ६४, कलम ६८, कलम ७० किंवा कलम ७१ अन्वये कोणताही गुन्हा स्त्रीच्या अध्यक्षतेखालील न्यायालयामार्फत चालवला जाईल.

४०

(ब) इतर कोणत्याही कायद्याखालील कोणताही गुन्हा, जेव्हा अशा कायद्यात या निमित्त कोणत्याही न्यायालयाचा उल्लेख असेल, तेव्हा अशा न्यायालयाद्वारे खटला चालवला जाईल आणि कोणत्याही न्यायालयाचा असा उल्लेख नसताना, याद्वारे खटला चालवला जाईल-

(i) उच्च न्यायालय; किंवा

४५

(ii) इतर कोणतेही न्यायालय ज्याद्वारे असा गुन्हा प्रथम अनुसूचीमध्ये न्याय्य होण्यासाठी दर्शविला आहे.

ज्या न्यायालयांद्वारे गुन्हे तपासण्यायोग्य आहेत.

वाक्य जे उच्च	22. (1) उच्च न्यायालय कायद्याने अधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकते.	
न्यायालये आणि सत्र न्यायाधीश पास होऊ शकते.	(२) सत्र न्यायाधीश किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश कायद्याने अधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकतात; परंतु अशा कोणत्याही न्यायाधीशाने सुनावलेली फाशीची शिक्षा उच्च न्यायालयाच्या पुष्टीकरणाच्या अधीन असेल.	
वाक्य जे	23. (1) मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांचे न्यायालय मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची किंवा सात वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीची कारावासाची शिक्षा वगळता कायद्याने अधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकते.	५
दंडाधिकारी पास होऊ शकते.	(२) प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालय तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या कारावासाची किंवा पन्नास हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसलेली दंड, किंवा दोन्ही शिक्षा देऊ शकते.	10
	(३) द्वितीय श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी न्यायालय एक वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या कारावासाची किंवा दहा हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची किंवा दोन्ही शिक्षा देऊ शकते.	
दंड न भरल्यास कारावासाची शिक्षा.	24. (1) न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांचे न्यायालय अशा तुरुंगवासाची शिक्षा मध्ये देऊ शकते कायद्याने अधिकृत केल्याप्रमाणे दंड भरण्यात चूक करणे:	१५
	परंतु ती संज्ञा-	
	(a) कलम 23 अंतर्गत न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांच्या अधिकारांपेक्षा जास्त नाही;	
	(b) जेथे तुरुंगवासाची शिक्षा मूळ शिक्षेचा भाग म्हणून ठोठावण्यात आली आहे, दंड न भरल्यास तुरुंगवासाच्या शिक्षेपेक्षा गुन्ह्यासाठी दंडाधिकारी सक्षम असलेल्या तुरुंगवासाच्या मुदतीच्या एक चतुर्थांश पेक्षा जास्त असणार नाही. .	20
	(२) या कलमाखाली दिलेली तुरुंगवास ही कलम २३ अन्वये दंडाधिकाऱ्याने दिलेल्या कमाल मुदतीच्या कारावासाच्या शिक्षेव्यतिरिक्त असू शकते.	
एका खटल्यात अनेक गुन्ह्यांसाठी दोषी ठरलेल्या प्रकरणांमध्ये शिक्षा.	25. (1) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला दोन किंवा अधिक गुन्ह्यांच्या एका खटल्यात दोषी ठरविले जाते, तेव्हा न्यायालय, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 9 मधील तरतुदींच्या अधीन राहून, अशा गुन्ह्यासाठी, त्यासाठी विहित केलेल्या अनेक शिक्षांना शिक्षा देऊ शकते. असे न्यायालय जे ठोठावण्यास सक्षम आहे आणि न्यायालय, गुन्ह्यांची गंभीरता लक्षात घेऊन, अशा शिक्षा एकाचवेळी किंवा सलगपणे चालवण्याचा आदेश देईल.	२५
	(२) लागोपाठच्या शिक्षेच्या बाबतीत, एका गुन्ह्यासाठी दोषी ठरविण्यास सक्षम असलेल्या शिक्षेपेक्षा जास्त असलेल्या अनेक गुन्ह्यांसाठी एकूण शिक्षेची केवळ कारणास्तव न्यायालयासाठी आवश्यकता असणार नाही. उच्च न्यायालयासमोर खटल्यासाठी गुन्हेगार:	३०
	जर का-	
	(अ) कोणत्याही परिस्थितीत अशा व्यक्तीला चौदा वर्षांपेक्षा जास्त काळ तुरुंगवासाची शिक्षा दिली जाणार नाही;	35
	(b) एकंदरीत शिक्षा एका गुन्ह्यासाठी ठोठावण्यास न्यायालय सक्षम असलेल्या शिक्षेच्या दुप्पट प्रमाणापेक्षा जास्त नसावी.	
	(३) एखाद्या दोषी व्यक्तीने अपील करण्याच्या हेतूने, या कलमाखाली त्याच्या विरुद्ध सुनावलेल्या सलग शिक्षेची एकूण एकच शिक्षा मानली जाईल.	
च्या मोड अधिकार प्रदान करणे.	26. (1) या संहिता अंतर्गत अधिकार प्रदान करताना, उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकार, यथास्थिती, आदेशाद्वारे, व्यक्तींना विशेषतः नावाने किंवा त्यांच्या कार्यालयांच्या आधारे किंवा अधिकारी वर्ग सामान्यतः त्यांचे अधिकारी म्हणून सक्षम करू शकतात. शीर्षके	40
	(२) असा प्रत्येक आदेश ज्या तारखेपासून अधिकार प्राप्त व्यक्तीला कळवला जाईल त्या तारखेपासून लागू होईल.	
नियुक्त अधिकार्यांचे अधिकार.	27. कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रामध्ये या संहिता अंतर्गत कोणत्याही अधिकारांसह उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकारने गुंतवलेले सरकारच्या सेवेत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची नियुक्ती त्याच्या समान किंवा उच्च पदावर केली जाते.	४५

निसर्गनि, त्याच राज्य सरकारच्या अखत्यारीतील स्थानिक क्षेत्रामध्ये, तो, उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकार, यथास्थिती, अन्यथा निर्देश देत नाही, किंवा अन्यथा निर्देश देत नाही, तोपर्यंत, तो ज्या स्थानिक क्षेत्रात तो समान अधिकार वापरतो. म्हणून नियुक्त केले आहे.

५	28. (1) उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकार, यथास्थिती, या संहिता अंतर्गत प्रदान केलेले सर्व किंवा कोणतेही अधिकार कोणत्याही व्यक्तीला किंवा त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही अधिकाऱ्याकडून काढून घेऊ शकतात.	च्या मागे घेणे शक्ती
	(२) मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा जिल्हा दंडाधिकारी यांनी दिलेले कोणतेही अधिकार ज्यांना असे अधिकार बहाल करण्यात आले होते त्या संबंधित मॅजिस्ट्रेटकडून मागे घेतले जाऊ शकतात.	
10	29. (1) या संहितेच्या इतर तरतुदींच्या अधीन राहून, अधिकार आणि कर्तव्ये न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी यांचा वापर किंवा त्यांच्या उत्तराधिकारी कार्यालयाद्वारे केले जाऊ शकतात.	न्यायाधीश आणि दंडाधिकाऱ्यांचे अधिकार त्यांच्या उत्तराधिकारी-
	(२) उत्तराधिकारी कोण आहे याबद्दल शंका असल्यास, सत्र न्यायाधीश लेखी आदेशाद्वारे न्यायाधीश ठरवतील की, या संहितेच्या उद्देशाने किंवा त्याखालील कोणतीही कार्यवाही किंवा आदेश कोणाला मानले जाईल. उत्तराधिकारी-पदी व्हा.	कार्यालयाद्वारे वापरता येतील.
१५	(३) कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याचा उत्तराधिकारी कोण आहे याबद्दल शंका असल्यास, मुख्य न्यायदंडाधिकारी, किंवा जिल्हा दंडाधिकारी, यथास्थिती, दंडाधिकारी लेखी आदेशाद्वारे ठरवतील की, कोणासाठी या संहितेचा किंवा त्याखालील कोणत्याही कार्यवाहीचा किंवा आदेशाचा उद्देश, अशा दंडाधिकाऱ्यांचा उत्तराधिकारी आहे असे मानले जाईल.	

प्रकरण IV

	पोलिसांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे अधिकार आणि दंडाधिकारी आणि पोलिस यांना मदत	
20	30. पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्यापेक्षा वरच्या दर्जाच्या पोलिस अधिकाऱ्यांना, त्यांची नियुक्ती केलेल्या स्थानिक क्षेत्रात, त्यांच्या ठाण्याच्या हद्दीत अशा अधिकाऱ्याद्वारे समान अधिकार वापरता येतील.	पोलिसांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे अधिकार.
	31. प्रत्येक व्यक्तीला दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याला मदत करणे बंधनकारक आहे ज्याने त्याच्या मदतीची मागणी केली आहे-	सार्वजनिक कधी
२५	(अ) इतर कोणत्याही व्यक्तीला पलायन करणे किंवा प्रतिबंधित करणे दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकारी अटक करण्यासाठी अधिकृत आहेत; किंवा	दंडाधिकारी आणि पोलिसांना मदत करा.
	(b) शांततेचा भंग रोखण्यासाठी किंवा दडपण्यासाठी; किंवा	
	(c) कोणत्याही सार्वजनिक मालमत्तेला बांधील होण्याचा प्रयत्न केलेल्या कोणत्याही इजा टाळण्यासाठी.	
३०	32. वॉरंट पोलिस अधिकाऱ्याशिवाय एखाद्या व्यक्तीला निर्देशित केले जाते तेव्हा, वॉरंट ज्या व्यक्तीकडे निर्देशित केले आहे ती जवळ असेल आणि वॉरंटच्या अंमलबजावणीमध्ये काम करत असेल तर, इतर कोणतीही व्यक्ती अशा वॉरंटच्या अंमलबजावणीसाठी मदत करू शकते.	पोलीस अधिकारी सोडून इतर व्यक्तींना मदत, अंमलबजावणी वॉरंट.
35	33. (1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या खालीलपैकी कोणत्याही कलमांतर्गत शिक्षेचा योग्य गुन्हा केल्याबद्दल किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीच्या हेतूबद्दल जागरूक असलेली प्रत्येक व्यक्ती, म्हणजे:-	काही गुन्हांची माहिती देण्यासाठी सार्वजनिक.
	(i) कलम 145 ते 152 आणि कलम 156;	
	(ii) कलम १८७ आणि १८९;	
	(iii) कलम 272 ते 278;	
	(iv) कलम 101, 102 आणि 103;	
40	(v) कलम १३८;	
	(vi) कलम ३०५;	
	(vii) कलम 307 ते 311;	
	(viii) कलम ३१४;	

(ix) कलम ३२२ ते ३२६;

(x) कलम ३३०;

(xi) कलम ३२९; आणि

(xii) कलम १७६ ते १८०,

कोणत्याही वाजवी सबबीच्या अनुपस्थितीत, कोणते सबब सिद्ध करण्याचा भार इतक्या जागरूक व्यक्तीवर पडेल, तत्काळ जवळच्या दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याला अशा आयोगाची किंवा हेतूची माहिती देईल. ५

(2) या कलमाच्या हेतूसाठी, "गुन्हा" या शब्दामध्ये येथे केलेल्या कोणत्याही कृतीचा समावेश होतो भारताबाहेरील कोणतेही ठिकाण जे भारतात केल्यास गुन्हा ठरेल.

चे कर्तव्य
अधिकारी
घडामोडींच्या
संदर्भात कार्यरत

34. (1) गावाच्या कारभारासंबंधात कार्यरत असलेल्या प्रत्येक अधिकाऱ्याने आणि गावात राहणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीने ताबडतोब जवळच्या दंडाधिकार्यांना किंवा जवळच्या पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला, यापैकी जे जवळचे असेल, कोणतीही माहिती कळवावी. आदर असू शकतो - 10

एक गाव ते
निश्चित करा
अहवाल

(a) कोणत्याही कुख्यात प्राप्तकर्ता किंवा विक्रेत्याचे कायमचे किंवा तात्पुरते निवासस्थान अशा गावात किंवा जवळ चोरी झालेल्या मालमत्तेची; १५

(ब) ठग, दरोडेखोर, पळून गेलेला दोषी किंवा घोषित अपराधी असल्याचा त्याला माहीत असलेल्या किंवा वाजवीपणे संशय असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचा अशा गावातील कोणत्याही ठिकाणी किंवा त्यामधून जाणारा रिसॉर्ट;

(c) कलम १८७ आणि कलम १८९ अन्वये कोणताही अजामीनपात्र गुन्हा किंवा दंडनीय असा कोणताही गुन्हा अशा गावात किंवा त्याजवळ करण्याचा, किंवा करण्याचा हेतू भारतीय न्याय संहिता, २०२३; 20

(ड) अशा गावात किंवा त्याजवळील कोणत्याही आकस्मिक किंवा अनैसर्गिक मृत्यूची किंवा संशयास्पद परिस्थितीत मृत्यू झाल्याची घटना किंवा अशा गावात किंवा त्याजवळील कोणत्याही मृतदेहाचा किंवा मृतदेहाचा भाग आढळून आल्याची घटना, ज्यामुळे वाजवी संशय निर्माण होतो की अशा अशा व्यक्तीच्या संदर्भात अजामीनपात्र गुन्हा करण्यात आल्याचा वाजवी संशय निर्माण करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीचा अशा गावातून मृत्यू झाला किंवा गायब झाला; २५

(ई) भारताबाहेरील कोणत्याही ठिकाणी अशा गावाजवळ कोणतेही कृत्य करणे, जे भारतात केले असल्यास, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या खालीलपैकी कोणत्याही कलमांतर्गत शिक्षापात्र गुन्हा ठरेल. , 176, 177 आणि 179 (दोन्ही समावेशक), 101, 103, 305, 307 ते 311 (दोन्ही समावेशी), 330, 176, 177, 178 आणि 179; ३०

(f) राज्य शासनाच्या पूर्वीच्या मंजूरीने जिल्हा दंडाधिकार्यांनी, सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे, त्याला संप्रेषण करण्याचे निर्देश दिले असतील, अशा कोणत्याही बाबी, ज्याच्या संदर्भात सुव्यवस्था राखणे किंवा गुन्हेगारीला प्रतिबंध करणे किंवा व्यक्ती किंवा मालमत्तेच्या सुरक्षेवर परिणाम होऊ शकतो. माहिती 35

(२) या विभागात,—

(i) "गाव" मध्ये गाव-जमिनीचा समावेश होतो;

(ii) "घोषित अपराधी" या अभिव्यक्तीमध्ये भारतातील कोणत्याही प्रदेशात कोणत्याही न्यायालयाद्वारे किंवा प्राधिकरणाने अपराधी म्हणून घोषित केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचा समावेश होतो ज्यामध्ये ही संहिता विस्तारित नाही, कोणत्याही कृतीच्या संदर्भात, ज्या प्रदेशांमध्ये हे केले जाते. संहिता विस्तारित करते, भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावास किंवा जन्मठेपेची किंवा मृत्युदंडाची शिक्षा असलेल्या कोणत्याही गुन्हाखाली शिक्षेचा गुन्हा असेल; 40

(iii) "गावातील कारभारासंदर्भात नियुक्त अधिकारी" या शब्दांचा अर्थ गावाच्या पंचायतीचा सदस्य असा होतो आणि त्यात मुख्याधिकारी आणि गावाच्या प्रशासनाशी संबंधित कोणतेही कार्य करण्यासाठी नियुक्त केलेला प्रत्येक अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती समाविष्ट आहे. ४५

प्रकरण V

व्यक्तींना अटक

35. (1) कोणताही पोलीस अधिकारी मॅजिस्ट्रेटच्या आदेशाशिवाय आणि वॉरंटशिवाय कोणत्याही व्यक्तीस अटक करू शकतो-

जेव्हा पोलीस त्याशिवाय अटक करू शकतात वॉरंट.

५ (अ) जो पोलीस अधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत दखलपात्र गुन्हा करतो;

(ब) ज्याच्याविरुद्ध वाजवी तक्रार केली गेली आहे, किंवा विश्वासाह माहिती प्राप्त झाली आहे, किंवा वाजवी शंका आहे की त्याने एक दखलपात्र गुन्हा केला आहे ज्याची शिक्षा सात वर्षांपेक्षा कमी किंवा सात वर्षांपर्यंत असू शकते. दंडासह किंवा शिवाय वर्षे, खालील अटी पूर्ण झाल्यास, म्हणजे:-

10

(i) पोलीस अधिकाऱ्याकडे अशा तक्रारीच्या आधारे विश्वास ठेवण्याचे कारण आहे, माहिती, किंवा अशा व्यक्तीने उक्त गुन्हा केला असल्याची शंका;

(ii) पोलीस अधिकारी समाधानी आहे की अशी अटक आवश्यक आहे-

(अ) अशा व्यक्तीला पुढील कोणताही गुन्हा करण्यापासून रोखण्यासाठी; किंवा

१५

(b) गुन्हाच्या योग्य तपासासाठी; किंवा

(c) अशा व्यक्तीला गुन्हाचा पुरावा देण्यापासून रोखण्यासाठी अशा पुराव्यांसोबत कोणत्याही प्रकारे गायब करणे किंवा छेडछाड करणे; किंवा

20

(d) अशा व्यक्तीला खटल्यातील तथ्ये माहीत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला प्रलोभन, धमकी किंवा वचन देण्यापासून प्रतिबंधित करणे, जेणेकरून त्याला न्यायालय किंवा पोलीस अधिकाऱ्याला अशी तथ्ये उघड करण्यापासून परावृत्त करता येईल; किंवा

(ई) जोपर्यंत अशा व्यक्तीला अटक केली जात नाही तोपर्यंत, आवश्यक असेल तेव्हा न्यायालयात त्याची उपस्थिती सुनिश्चित करता येणार नाही,

आणि पोलीस अधिकारी अशी अटक करताना त्याची कारणे लिखित स्वरूपात नोंदवतील:

२५

परंतु, या पोटकलमच्या तरतुदींनुसार एखाद्या व्यक्तीच्या अटकेची आवश्यकता नसलेल्या सर्व प्रकरणांमध्ये, पोलीस अधिकारी, अटक न करण्याची कारणे लेखी नोंदवतील;

३०

(c) ज्याच्या विरुद्ध विश्वासाह माहिती प्राप्त झाली आहे की त्याने एक दखलपात्र गुन्हा केला आहे ज्याची शिक्षा सात वर्षांपेक्षा जास्त असू शकते जी दंडासह किंवा त्याशिवाय किंवा मृत्युदंडाची शिक्षा असू शकते आणि पोलीस अधिकाऱ्याकडे विश्वास ठेवण्याचे कारण आहे. त्या माहितीच्या आधारे अशा व्यक्तीने हा गुन्हा केला आहे;

35

(ड) ज्याला या संहिता अंतर्गत किंवा राज्य सरकारच्या आदेशाने अपराधी म्हणून घोषित केले गेले आहे; किंवा

(इ) ज्याच्या ताब्यात असे काही सापडले की ज्याची चोरीची मालमत्ता असल्याचा वाजवी संशय असेल आणि ज्याने अशा गोष्टीच्या संदर्भात गुन्हा केल्याचा वाजवी संशय असेल; किंवा

40

(f) जो पोलीस अधिकाऱ्याला त्याचे कर्तव्य बजावत असताना अडथळा आणतो, किंवा कोण कायदेशीर कोठडीतून पळून गेलेला किंवा पळून जाण्याचा प्रयत्न; किंवा

(g) ज्याला कोणत्याही सशस्त्र दलाकडून निर्जन असल्याचा वाजवी संशय आहे युनियनचे सैन्य; किंवा

४५

(h) ज्याच्या विरोधात वाजवी तक्रार करण्यात आली आहे, किंवा विश्वासाह माहिती प्राप्त झाली आहे, किंवा वाजवी संशय आहे, तो भारताबाहेर कोणत्याही ठिकाणी केलेल्या कोणत्याही कृत्याशी संबंधित आहे, जर भारतात केले असेल तर तो गुन्हा म्हणून शिक्षापात्र ठरला असता

ज्याला तो, प्रत्यार्पणाशी संबंधित कोणत्याही कायदानुसार, किंवा अन्यथा, भारतात पकडला जाण्यास किंवा कोठडीत ठेवण्यास पात्र आहे; किंवा (i) जो, सुटका झालेला दोषी

असल्याने, कलम 394 च्या उप-कलम (5) अंतर्गत केलेल्या कोणत्याही नियमाचा भंग करतो ; किंवा

(j) कोणाच्या अटकेसाठी कोणतीही मागणी, लेखी किंवा तोंडी, दुसऱ्या पोलिस अधिकाऱ्याकडून प्राप्त झाली आहे, परंतु त्या विनंतीमध्ये अटक करण्यात येणारी व्यक्ती आणि गुन्हा किंवा अन्य कारण ज्यासाठी अटक केली जाणार आहे आणि ती त्यातून दिसून येते. जेणेकरून विनंती जारी करणाऱ्या अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय व्यक्तीला कायदेशीररित्या अटक केली जाऊ शकते. ५

(२) कलम ३९ च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, अदखलपात्र गुन्हाशी संबंधित कोणत्याही व्यक्तीला किंवा ज्याच्याविरुद्ध तक्रार केली गेली आहे किंवा विश्वासाह माहिती प्राप्त झाली आहे किंवा त्याच्याशी संबंधित असल्याबद्दल वाजवी संशय आहे, अशा कोणत्याही व्यक्तीस अटक केली जाणार नाही. वॉरंट किंवा मॅजिस्ट्रेटचा आदेश. 10

(३) पोलीस अधिकारी, उपकलम (१) अंतर्गत एखाद्या व्यक्तीला अटक करणे आवश्यक नसलेल्या सर्व प्रकरणांमध्ये, ज्या व्यक्तीविरुद्ध वाजवी तक्रार केली गेली आहे, किंवा विश्वासाह माहिती प्राप्त झाली आहे अशा व्यक्तीला निर्देश देणारी नोटीस जारी करेल, किंवा त्याच्यासमोर किंवा नोटीसमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे इतर ठिकाणी हजर राहण्यासाठी त्याने दखलपात्र गुन्हा केला आहे असा वाजवी संशय आहे. १५

(4) जेथे अशी नोटीस कोणत्याही व्यक्तीला जारी केली जाते, त्या व्यक्तीचे कर्तव्य असेल की ते नोटीसच्या अटींचे पालन करतील. 20

(५) जेथे अशी व्यक्ती नोटीसचे पालन करते आणि त्याचे पालन करत राहते, तेव्हा त्याला नोटीसमध्ये नमूद केलेल्या गुन्हाच्या संदर्भात अटक केली जाणार नाही, जोपर्यंत नोंदवल्या जाणाऱ्या कारणास्तव, पोलिस अधिकारी असे समजत नाही की तो असावा. अटक

(६) जर अशी व्यक्ती, कोणत्याही वेळी, नोटीसच्या अटींचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरली किंवा स्वतःची ओळख पटवण्यास तयार नसेल, तर पोलीस अधिकारी, या संदर्भात सक्षम न्यायालयाने दिलेल्या आदेशांच्या अधीन राहून, अटक करू शकतो. नोटीसमध्ये नमूद केलेल्या गुन्हासाठी त्याला. २५

(७) तीन वर्षांपेक्षा कमी शिक्षा असलेल्या गुन्हाच्या बाबतीत पोलीस उपअधीक्षक दर्जाच्या खाली नसलेल्या अधिकाऱ्याच्या पूर्वरवानगंशिवाय अटक केली जाणार नाही आणि अशी व्यक्ती अशक्त आहे किंवा तिचे वय साठ वर्षांपेक्षा जास्त आहे. ३०

अटक करण्याची प्रक्रिया आणि अधिकारी बनविण्याची कर्तव्ये अटक

36. प्रत्येक पोलीस अधिकाऱ्याने अटक करताना -

(अ) त्याच्या नावाची अचूक, दृश्यमान आणि स्पष्ट ओळख धारण करणे ज्यामुळे सहज ओळखणे शक्य होईल;

(ब) अटकेचे निवेदन तयार करा जे असेल-

(i) कमीत कमी एका साक्षीदाराने साक्षांकित केलेले, जो अटक केलेल्या व्यक्तीच्या कुटुंबाचा सदस्य आहे किंवा ज्या ठिकाणी अटक करण्यात आली आहे त्या भागातील आदरणीय सदस्य आहे; 35

(ii) अटक केलेल्या व्यक्तीने प्रतिस्वाक्षरी केलेली; आणि

(c) अटक केलेल्या व्यक्तीला कळवा, जोपर्यंत त्याच्या कुटुंबातील सदस्याने मेमोरँडम प्रमाणित केले नाही, तोपर्यंत त्याला त्याच्या अटकेची माहिती देण्याचा नातेवाईक किंवा मित्र किंवा त्याच्या नावाची कोणतीही व्यक्ती असण्याचा अधिकार आहे. 40

नियुक्त पोलीस अधिकारी.

37. राज्य सरकार करेल-

(अ) प्रत्येक जिल्ह्यात आणि राज्य स्तरावर पोलीस नियंत्रण कक्ष स्थापन करणे;

(b) प्रत्येक जिल्ह्यात आणि प्रत्येक पोलीस ठाण्यात सहायक पोलीस उपनिरीक्षकाच्या दर्जाच्या खाली नसलेल्या पोलीस अधिकाऱ्याची नियुक्ती करा, जो अटक केलेल्या व्यक्तीची नावे आणि पत्ते, गुन्हाचे स्वरूप याची माहिती राखण्यासाठी जबाबदार असेल. जे शुल्क आकारले जाते, जे प्रत्येक पोलिस स्टेशनमध्ये आणि जिल्हा मुख्यालयात डिजिटल मोडसह कोणत्याही प्रकारे ठळकपणे प्रदर्शित केले जाईल. ४५

	38. जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला पोलीसांनी अटक केली आणि त्याची चौकशी केली, तेव्हा त्याला चौकशीदरम्यान त्याच्या पसंतीच्या वकिलाला भेटण्याचा अधिकार असेल, जरी संपूर्ण चौकशीत नसेल.	अटक करण्याचा अधिकार व्यक्ती भेटणे त्याच्या पसंतीचा वकील चौकशी दरम्यान.
५	39. (1) जेव्हा पोलीस अधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत, अदखलपात्र गुन्हा केल्याचा किंवा आरोप केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने अशा अधिकाऱ्याच्या मागणीवरून आपले नाव आणि निवासस्थान देण्यास नकार दिला किंवा असे नाव किंवा निवासस्थान दिले की अशा अधिकाऱ्याकडे खोटे असल्याचे मानण्याचे कारण आहे, अशा अधिकाऱ्याकडून त्याला अटक केली जाऊ शकते जेणेकरून त्याचे नाव किंवा निवासस्थान निश्चित होईल.	नाव व वास्तव्य देण्यास नकार दिल्याने अटक.
10	(२) जेव्हा अशा व्यक्तीचे खरे नाव आणि वास्तव्य निश्चित केले जाईल, तेव्हा त्याला न्यायिक न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी जामीनपत्रासह किंवा न जुमानता बॉन्ड बजावल्यावर सोडण्यात येईल. आवश्यक असल्यास दंडाधिकारी:	
	परंतु, अशी व्यक्ती भारतातील रहिवासी नसल्यास, बंधपत्र भारतातील जामीन किंवा जामीनदाराकडून सुरक्षित केले जाईल.	
१५	(३) अटक झाल्यापासून चौवीस तासांच्या आत अशा व्यक्तीचे खरे नाव आणि वास्तव्य कळू शकले नाही किंवा तो बंधपत्र पार पाडण्यात अपयशी ठरल्यास, किंवा आवश्यक असल्यास, पुरेसा जामीन भरण्यात अपयशी ठरल्यास, त्याला ताबडतोब अटक करण्यात येईल. अधिकारक्षेत्र असलेल्या जवळच्या दंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवले.	
20	40. (1) कोणतीही खाजगी व्यक्ती त्याच्या उपस्थितीत अजामीनपात्र आणि दखलपात्र गुन्हा करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला अटक करू शकते किंवा अटक करण्यास प्रवृत्त करू शकते, किंवा कोणताही घोषित अपराधी, आणि अनावश्यक विलंब न करता, परंतु अशा अटकेपासून सहा तासांच्या आत, एखाद्या पोलीस अधिकाऱ्याकडे अशा प्रकारे अटक करण्यात आलेल्या कोणत्याही व्यक्तीवर गुन्हा दाखल करणे किंवा त्याला कारणीभूत करणे किंवा पोलीस अधिकाऱ्याच्या अनुपस्थितीत अशा व्यक्तीला ताब्यात घेणे किंवा त्याला जवळच्या पोलीस ठाण्यात नेण्यास भाग पाडणे.	खाजगी व्यक्तीची अटक आणि अशा अटकेची प्रक्रिया.
	(२) अशी व्यक्ती कलम ३५ च्या तरतुदीखाली येते असे मानण्याचे कारण असल्यास, पोलीस अधिकारी त्याला ताब्यात घेईल.	
२५	(३) त्याने अदखलपात्र गुन्हा केला आहे असे मानण्याचे कारण असल्यास, आणि त्याने पोलीस अधिकाऱ्याच्या मागणीवरून त्याचे नाव आणि निवासस्थान देण्यास नकार दिला किंवा असे नाव किंवा निवासस्थान दिले ज्यावर विश्वास ठेवण्याचे कारण आहे. खोटे असेल तर कलम 39 च्या तरतुदीनुसार त्याच्यावर कारवाई केली जाईल; परंतु त्याने कोणताही गुन्हा केला आहे असे मानण्याचे पुरेसे कारण नसल्यास, त्याला त्वरित सोडण्यात येईल.	
३०	41. (1) दंडाधिकाऱ्यांच्या उपस्थितीत, कार्यकारी किंवा न्यायिक असो, त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात कोणताही गुन्हा केला जातो तेव्हा, तो स्वतः अटक करू शकतो किंवा गुन्हेगाराला अटक करण्याचा आदेश देऊ शकतो आणि त्यानंतर, येथे दिलेल्या तरतुदींच्या अधीन राहून. जामीन म्हणून, गुन्हेगाराला ताब्यात घ्या.	दंडाधिकाऱ्यांनी अटक.
35	(२) कोणताही दंडाधिकारी, मग तो कार्यकारी किंवा न्यायिक असो, कोणत्याही वेळी त्याच्या उपस्थितीत, त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात, ज्या व्यक्तीच्या अटकेसाठी तो वॉरंट जारी करण्यास सक्षम आहे अशा कोणत्याही व्यक्तीला कधीही अटक करू शकतो किंवा अटक करण्याचे निर्देश देऊ शकतो. .	
	42. (1) कलम 39 ते 41 (दोन्ही समावेशी) मध्ये काहीही असले तरीही, संघाच्या सशस्त्र दलाच्या कोणत्याही सदस्याला त्याच्या अधिकृत कर्तव्याच्या निर्वाहादरम्यान कोणत्याही गोष्टीसाठी अटक केली जाणार नाही. केंद्र सरकारची संमती.	सशस्त्र सदस्यांचे संरक्षण
40	(२) राज्य सरकार अधिसूचनेद्वारे निर्देश देऊ शकते की उप-कलम (१) च्या तरतुदी त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सार्वजनिक सुव्यवस्था राखण्यासाठी जबाबदार असलेल्या दलाच्या सदस्यांच्या अशा वर्गाला किंवा श्रेणीला लागू होतील, ते कुठेही असतील. सेवा देत असेल, आणि त्यानंतर त्या उपकलमच्या तरतुदी लागू होतील जसे की त्यामध्ये येणाऱ्या "केंद्र सरकार" या अभिव्यक्तीसाठी, "राज्य सरकार" या अभिव्यक्तीची जागा घेतली गेली आहे.	पासून सैन्याने अटक

अटक कशी केली.

43. (1) अटक करताना पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्तीने अटक केलेल्या व्यक्तीच्या शरीराला स्पर्श किंवा बंदिस्त केले पाहिजे, जोपर्यंत शब्द किंवा कृतीद्वारे कोठडीत सादरीकरण केले जात नाही:

परंतु, जेथे स्त्रीला अटक करायची आहे, जोपर्यंत परिस्थिती उलट दर्शवत नाही तोपर्यंत, अटकेच्या तोंडी सुचनेवर कोठडीत सादर करणे गृहित धरले जाईल आणि, परिस्थितीनुसार अन्यथा आवश्यक नसल्यास किंवा पोलीस अधिकारी महिला असल्याशिवाय, पोलीस अधिकारी. महिलेला अटक केल्याबद्दल तिच्या व्यक्तीला स्पर्श करणार नाही, आणि अशा अटकेची आणि तिला कोठे ठेवली जात आहे यासंबंधीची माहिती तिच्या नातेवाईक, मित्र किंवा अशा इतर व्यक्तींना देऊ शकेल ज्याचा तिने खुलासा केला असेल किंवा या उद्देशाने उल्लेख केला असेल. अशी माहिती देत आहे.

(२) जर अशा व्यक्तीने त्याला अटक करण्याच्या प्रयत्नांना बळजबरीने प्रतिकार केला किंवा अटक टाळण्याचा प्रयत्न केला, तर असा पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती अटक लागू करण्यासाठी आवश्यक ते सर्व मार्ग वापरू शकतात.

(३) पोलीस अधिकारी, गुन्हाचे स्वरूप आणि गंभीरता लक्षात घेऊन, सवयीच्या, कोठडीतून पळून गेलेल्या, संघटित गुन्हाचा गुन्हा केलेल्या व्यक्तीला अटक करताना हातकडी वापरू शकेल. दहशतवादी कृत्य, अंमली पदार्थांशी संबंधित गुन्हा, किंवा शस्त्रे आणि दारूगोळा बेकायदेशीर बाळगण्याचा गुन्हा, खून, बलात्कार, अॅसिड हल्ला, नाणी आणि चलनी नोटांची बनावट, मानवी तस्करी, मुलांवरील लैंगिक गुन्हे, राज्याविरुद्धचे गुन्हे, सार्वभौमत्व, एकता धोक्यात आणणाऱ्या कृत्यांसह आणि भारताची अखंडता किंवा आर्थिक गुन्हे.

(४) या कलमातील काहीही नसलेल्या व्यक्तीचा मृत्यू घडविण्याचा अधिकार देत नाही मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा असलेल्या गुन्हाचा आरोप.

(५) अपवादात्मक परिस्थिती व्यतिरिक्त, कोणत्याही महिलेला सूर्यास्तानंतर आणि सूर्योदयापूर्वी अटक केली जाणार नाही आणि जिथे अशी अपवादात्मक परिस्थिती असेल तिथे महिला पोलीस अधिकाऱ्याने लेखी अहवाल देऊन, प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी यांची पूर्वपरवानगी घ्यावी. ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा केला आहे किंवा अटक केली जाणार आहे.

अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीने प्रवेश केलेल्या ठिकाणाचा शोध.

44. (1) अटक वॉरंट अंतर्गत काम करणारी कोणतीही व्यक्ती, किंवा अटक करण्याचा अधिकार असलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याकडे, अटक करण्यात येणारी व्यक्ती कोणत्याही ठिकाणी, राहणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीमध्ये किंवा आत आहे, असा विश्वास ठेवण्याचे कारण असल्यास, किंवा अशा जागेचा प्रभारी असल्याने, उपरोक्त म्हणून काम करणाऱ्या अशा दय्यक्तीच्या किंवा अशा पोलीस अधिकाऱ्याच्या मागणीनुसार, त्याला तेथे मोकळेपणाने प्रवेश देण्याची आणि तेथे शोध घेण्यासाठी सर्व वाजवी सुविधा देतील.

(२) जर पोट-कलम (१) अंतर्गत अशा ठिकाणी प्रवेश मिळू शकत नसेल, तर वॉरंट अंतर्गत काम करणाऱ्या व्यक्तीसाठी कोणत्याही परिस्थितीत ते कायदेशीर असेल आणि कोणत्याही परिस्थितीत वॉरंट जारी केले जाऊ शकते, परंतु परवडल्याशिवाय मिळवता येणार नाही. अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला पळून जाण्याची संधी, पोलीस अधिकाऱ्याने अशा ठिकाणी प्रवेश करून तेथे झडती घेणे आणि अशा ठिकाणी प्रवेश करण्यासाठी, कोणत्याही घराचे किंवा ठिकाणाचे कोणतेही बाह्य किंवा आतील दरवाजे किंवा खिडकी तोडणे, अटक करण्यात येणाऱ्या व्यक्तीची किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीची, जर त्याच्या अधिकाराची आणि उद्देशाची अधिसूचना दिल्यानंतर आणि रीतसर प्रवेशाची मागणी केली असेल, तर त्याला अन्यथा प्रवेश मिळू शकत नाही:

परंतु, असे कोणतेही ठिकाण एखाद्या महिलेच्या वास्तव्यातील सदनिवासे असेल (ज्या व्यक्तींना अटक केली जाणार नाही) जी, प्रथेनुसार, सार्वजनिक ठिकाणी दिसली नाही, तर अशी व्यक्ती किंवा पोलीस अधिकारी, अशा अपार्टमेंटमध्ये प्रवेश करण्यापूर्वी, अशा स्त्रीला नोटीस द्या की ती माघार घेण्याच्या स्वातंत्र्यावर आहे आणि तिला पैसे काढण्यासाठी प्रत्येक वाजवी सुविधा देऊ शकेल आणि नंतर अपार्टमेंट उघडून त्यात प्रवेश करू शकेल.

(३) अटक करण्यासाठी अधिकृत असलेला कोणताही पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती स्वतःला किंवा अटक करण्याच्या उद्देशाने कायदेशीररीत्या प्रवेश केलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीची सुटका करण्यासाठी कोणत्याही घराचे किंवा ठिकाणाचे कोणतेही बाह्य किंवा आतील दरवाजे किंवा खिडकी तोडू शकते, त्यात ताब्यात घेतले आहे.

	45. पोलीस अधिकारी, कोणत्याही व्यक्तीला वॉरंटशिवाय अटक करण्याच्या हेतूने ज्याला अटक करण्याचा अधिकार त्याला आहे, अशा व्यक्तीचा भारतात कोणत्याही ठिकाणी पाठलाग करा.	चा पाठपुरावा इतर अधिकारक्षेत्रात गुन्हेगार.
	46. अटक केलेल्या व्यक्तीला त्याची सुटका रोखण्यासाठी आवश्यक त्यापेक्षा जास्त संयम ठेवला जाणार नाही.	अनावश्यक संयम नाही.
५	47. (1) कोणत्याही व्यक्तीला वॉरंटशिवाय अटक करणाऱ्या प्रत्येक पोलीस अधिकाऱ्याने किंवा अन्य व्यक्तीने त्याला ज्या गुन्ह्यासाठी अटक केली आहे त्या गुन्ह्याची किंवा अशा अटकेच्या इतर कारणांची संपूर्ण माहिती त्याला त्वरित कळवावी.	व्यक्ती अटकेचे कारण आणि जामीन घेण्याच्या अधिकाराची माहिती देण्यासाठी अटक.
10	(२) जर एखादा पोलीस अधिकारी अजामीनपात्र गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीला वॉरंटशिवाय अटक करतो, तेव्हा त्याने अटक केलेल्या व्यक्तीला कळवावे की तो जामिनावर सुटण्याचा हक्कदार आहे आणि तो त्याच्या वतीने जामिनाची व्यवस्था करू शकेल.	
१५	48. (1) या संहिता अंतर्गत कोणतीही अटक करणारी प्रत्येक पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती, अशा अटकेची आणि अटक केलेल्या व्यक्तीला त्याच्या नातेवाईकांना, मित्रांना किंवा इतर व्यक्तींपैकी कोणत्याही व्यक्तीला अटक करण्यात आली आहे त्या ठिकाणाची माहिती तत्काळ देईल. अटक केलेल्या व्यक्तीने अशी माहिती देण्याच्या उद्देशाने आणि जिल्ह्यातील नियुक्त पोलीस अधिकाऱ्याला देखील नमूद केले आहे.	अटक करणाऱ्या व्यक्तीचे बंधन, अटक वगैरेची माहिती नातेवाईक किंवा मित्राला देणे.
	(२) पोलीस अधिकारी अटक केलेल्या व्यक्तीला पोलीस ठाण्यात आणल्याबरोबर पोटकलम (१) अन्वये त्याच्या अधिकारांची माहिती देईल.	
20	(३) अशा व्यक्तीच्या अटकेची माहिती कोणाला देण्यात आली आहे याची नोंद पोलीस ठाण्यात ठेवल्या जाणाऱ्या पुस्तकात राज्य सरकार नियमांद्वारे प्रदान करेल अशा स्वरूपात केली जाईल.	
	(4) ज्या दंडाधिकाऱ्यासमोर अशा अटक केलेल्या व्यक्तीला हजर केले जाते, त्या दंडाधिकाऱ्याचे कर्तव्य असेल की, अशा अटक केलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत पोट-कलम (2) आणि उप-कलम (3) च्या आवश्यकतांचे पालन केले गेले आहे.	
२५	४९. (१) जेव्हा-जेव्हा,	अटकेचा शोध
	(i) एखाद्या व्यक्तीला जामीन घेण्याची तरतूद नसलेल्या वॉरंट अंतर्गत किंवा जामीन घेण्याची तरतूद असलेल्या वॉरंट अंतर्गत पोलीस अधिकाऱ्याने अटक केली आहे परंतु अटक केलेली व्यक्ती जामीन देऊ शकत नाही, आणि	व्यक्ती
३०	(ii) एखाद्या व्यक्तीला वॉरंटशिवाय, किंवा वॉरंट अंतर्गत एखाद्या खाजगी व्यक्तीद्वारे अटक केली जाते, आणि त्याला कायदेशीररित्या जामिनासाठी प्रवेश दिला जाऊ शकत नाही, किंवा जामीन देण्यास अक्षम आहे,	
35	अटक करणारा अधिकारी किंवा, जेव्हा एखाद्या खाजगी व्यक्तीद्वारे अटक केली जाते, तेव्हा ज्या पोलीस अधिकाऱ्याकडे तो अटक केलेल्या व्यक्तीचा ताबा घेतो, तो अशा व्यक्तीचा शोध घेऊ शकतो आणि आवश्यक परिधान-पोशाख सोडून इतर सर्व वस्तू सुरक्षित कोठडीत ठेवू शकतो. त्याच्यावर आणि अटक केलेल्या व्यक्तीकडून कोणतीही वस्तू जप्त केल्यावर, पोलीस अधिकाऱ्याने ताब्यात घेतलेल्या वस्तूंची पावती अशा व्यक्तीला दिली जाईल.	
40	(२) जेव्हा जेव्हा एखाद्या मादीचा शोध घेणे आवश्यक असेल तेव्हा ती शोध दुसऱ्या स्त्रीकडून शालीनतेचा काटेकोरपणे लक्षात घेऊन केली जाईल.	
	50. या संहिता अंतर्गत कोणतीही अटक करणारी पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्ती, अटक झाल्यानंतर लगेच, अटक केलेल्या व्यक्तीकडून त्याच्या व्यक्तीकडे असलेली कोणतीही आक्षेपाई शस्त्रे घेऊ शकतात आणि अशी घेतलेली सर्व शस्त्रे न्यायालयाला किंवा अधिकाऱ्याकडे सुपूर्द करू शकतात. कोणाच्या आधी किंवा कोणाच्या आधी अटक करणाऱ्या अधिकाऱ्याला किंवा व्यक्तीला या संहिताने अटक केलेल्या व्यक्तीला हजर करणे आवश्यक आहे.	आक्षेपाई जप्त करण्याची शक्ती शस्त्रे
४५	51. (1) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला अशा स्वरूपाचा गुन्हा केल्याच्या आरोपाखाली अटक केली जाते आणि अशा परिस्थितीत केल्याचा आरोप आहे की तिच्या व्यक्तीची तपासणी आयोगाला पुरावा देईल असे मानण्यास वाजवी कारणे आहेत एखाद्या गुन्ह्यासाठी, नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकासाठी, कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याच्या विनंतीनुसार, आणि त्याच्या मदतीसाठी आणि त्याच्या मार्गदर्शनाखाली सद्भावनेने वागणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीसाठी, अटक केलेल्या व्यक्तीची अशी तपासणी करणे कायदेशीर असेल. वाजवी	पोलीस अधिकाऱ्याच्या विनंतीवरून वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून आरोपीची तपासणी.

अशा पुराव्याला परवडणारी वस्तुस्थिती पडताळून पाहण्यासाठी आवश्यक आहे आणि त्या हेतूसाठी वाजवीपणे आवश्यक असलेल्या शक्तीचा वापर करणे आवश्यक आहे.

(२) या कलमांतर्गत जेव्हा जेव्हा एखाद्या स्त्रीच्या व्यक्तीची तपासणी करायची असेल, तेव्हा ती तपासणी फक्त स्त्री नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाने किंवा त्याच्या देखरेखीखाली केली जाईल.

५

(३) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी, कोणताही विलंब न करता, परीक्षा पुढे पाठवेल तपास अधिकाऱ्यांना अहवाल द्या.

स्पष्टीकरण.— या विभागात आणि कलम ५२ आणि ५३ मध्ये,—

(a) "तपासणी" मध्ये रक्त, रक्ताचे डाग, वीर्य, लैंगिक गुन्हांबाबतची तपासणी, थुंकी आणि घाम, केसांचे नमुने आणि डीएनए प्रोफाइलिंग आणि अशा इतर चाचण्यांसह आधुनिक आणि वैज्ञानिक तंत्रांचा वापर करून नखांचे नखे तपासणे यांचा समावेश असेल. जे नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी एखाद्या विशिष्ट प्रकरणात आवश्यक वाटते;

10

(b) "नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी" म्हणजे नॅशनल मेडिकल कमिशन कायदा, 2019 अंतर्गत मान्यताप्राप्त कोणतीही वैद्यकीय पात्रता असलेला आणि ज्याचे नाव त्या कायदांतर्गत राष्ट्रीय वैद्यकीय नोंदणी किंवा राज्य वैद्यकीय नोंदणीमध्ये प्रविष्ट केले गेले आहे असा वैद्यकीय व्यवसायी.

१५

2019 चा 30.

परीक्षा
वैद्यकीय
व्यावसायिकाने
बलात्कार
केल्याचा
आरोप असलेल्या व्यक्तीची.

५२. (१) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला बलात्काराचा गुन्हा केल्याच्या आरोपाखाली किंवा बलात्काराचा प्रयत्न केल्याच्या आरोपाखाली अटक केली जाते आणि त्याच्या व्यक्तीची तपासणी केल्यास असा गुन्हा केल्याचा पुरावा मिळेल असे मानण्यास वाजवी कारणे असतात, सरकारी किंवा स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे चालवल्या जाणाऱ्या रूग्णालयात नियुक्त केलेल्या नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकासाठी आणि गुन्हा केल्याच्या ठिकाणापासून सोळा किलोमीटरच्या परिघात अशा व्यावसायिकाच्या अनुपस्थितीत, इतर कोणत्याही नोंदणीकृत वैद्यकीयद्वारे कायदेशीर असेल. व्यवसायी, कोणत्याही पोलिस अधिकाऱ्याच्या विनंतीनुसार कार्य करत असेल आणि त्याच्या मदतीसाठी आणि त्याच्या निर्देशानुसार सद्भावनेने वागणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीसाठी, अटक केलेल्या व्यक्तीची अशी तपासणी करणे आणि त्या हेतूसाठी आवश्यक तेवढे बळ वापरणे.

20

२५

(२) अशी परीक्षा घेणारा नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी, विलंब न लावता, अशा व्यक्तीची तपासणी करेल आणि खालील तपशील देऊन त्याच्या तपासणीचा अहवाल तयार करेल, म्हणजे:-

(i) आरोपीचे नाव आणि पत्ता आणि ज्या व्यक्तीने त्याला आणले होते;

३०

(ii) आरोपीचे वय;

(iii) दुखापतीच्या खुणा, जर असतील तर, आरोपीच्या व्यक्तीवर;

(iv) डीएनए प्रोफाइलिंगसाठी आरोपीच्या व्यक्तीकडून घेतलेल्या साहित्याचे वर्णन; आणि

35

(v) इतर साहित्य तपशील वाजवी तपशील.

(३) अहवालात प्रत्येक निष्कर्षाची नेमकी कारणे नमूद केली जातील.

(4) परीक्षा सुरू होण्याची आणि पूर्ण होण्याची नेमकी वेळ देखील अहवालात नमूद केली जाईल.

(५) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी, विलंब न लावता, तपास अधिकाऱ्याकडे अहवाल पाठवेल, जो उप-कलम (6) च्या खंड (अ) मध्ये संदर्भित कागदपत्रांचा भाग म्हणून कलम 193 मध्ये संदर्भित दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवेल.) त्या विभागाचा.

40

अटक केलेल्यांची
तपासणी
वैद्यकीय
अधिकारी
द्वारे व्यक्ती.

53. (1) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला अटक केली जाते, तेव्हा त्याची केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारच्या सेवेतील वैद्यकीय अधिकाऱ्याकडून तपासणी केली जाईल आणि वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध नसल्यास, अटक झाल्यानंतर लगेच नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून तपासणी केली जाईल. बनवले आहे:

४५

परंतु, अटक करण्यात आलेली व्यक्ती महिला असल्यास, शरीराची तपासणी केवळ महिला वैद्यकीय अधिकाऱ्याद्वारे किंवा त्याच्या देखरेखीखाली केली जाईल आणि महिला वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध नसल्यास, नोंदणीकृत महिला वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून:

- पुढे प्रदान केले की जर नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी असे मत असेल तर
- ५ अशा व्यक्तीची अधिक तपासणी करणे आवश्यक आहे, ती तसे करू शकते.
- (२) वैद्यकीय अधिकारी किंवा नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी अशाप्रकारे अटक केलेल्या व्यक्तीची तपासणी करत असलेल्या व्यक्तीने अशा तपासणीचे रेकॉर्ड तयार करावे, त्यात अटक केलेल्या व्यक्तीवर झालेल्या कोणत्याही जखमा किंवा हिंसेच्या खुणा आणि अशा जखमा किंवा खुणा झाल्याचा अंदाजे वेळ नमूद करावा. .
- 10 (३) पोट-कलम (१) अन्वये तपासणी केली जाते तेव्हा , अशा परीक्षेच्या अहवालाची प्रत वैद्यकीय अधिकारी किंवा नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाने, यथास्थिती, अटक केलेल्या व्यक्तीला किंवा नामनिर्देशित व्यक्तीला दिली जाईल. अशा अटक केलेल्या व्यक्तीकडून.
- १५ 54. एखाद्या व्यक्तीला गुन्हा केल्याच्या आरोपाखाली अटक केली जाते आणि अशा गुन्ह्याच्या तपासाच्या उद्देशाने इतर कोणत्याही व्यक्ती किंवा व्यक्तींद्वारे तिची ओळख आवश्यक मानली जाते, तेव्हा न्यायालय, प्रभारी अधिकाऱ्याच्या विनंतीनुसार, अधिकार क्षेत्र असलेले पोलीस ठाण्यात, अटक केलेल्या व्यक्तीला न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा प्रकारे कोणत्याही व्यक्तीने किंवा व्यक्तींनी स्वतःची ओळख पटवून देण्याचे निर्देश द्या:
- अटक केलेल्या व्यक्तीची ओळख
- परंतु, अटक केलेल्या व्यक्तीची ओळख पटवणारी व्यक्ती मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अक्षम असल्यास, अशा ओळखीची प्रक्रिया न्यायदंडाधिकाऱ्याच्या देखरेखीखाली केली जाईल, जो अशा व्यक्तीला सोयीस्कर पद्धतीने पकडलेल्या व्यक्तीची ओळख
- 20 पटवण्याची खात्री करण्यासाठी योग्य ती पावले उचलेल. सह आणि ओळख प्रक्रिया कोणत्याही ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांद्वारे रेकॉर्ड केली जाईल.
- २५ 55. (1) जेव्हा पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा प्रकरण XIII अंतर्गत तपास करत असलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही अधिकाऱ्याला वॉरंटशिवाय (अन्यथा त्याच्या उपस्थितीशिवाय) अटक करण्याची आवश्यकता असते, ज्याला कायदेशीररित्या अटक केली जाऊ शकते. वॉरंट, तो अटक करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या अधिकाऱ्याला लेखी आदेश देईल, ज्यामध्ये अटक करण्यात येणारी व्यक्ती आणि कोणत्या गुन्ह्यासाठी किंवा इतर कारणांमुळे अटक केली जाणार आहे आणि त्या अधिकाऱ्याने, अटक करण्यापूर्वी, लिखित आदेश दिले पाहिजेत. , अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला आदेशाचे तत्व सूचित करेल आणि, जर अशा व्यक्तीला आवश्यक असेल तर, त्याला तो आदेश दाखवावा.
- ३० (2) पोटकलम (1) मधील कोणत्याही गोष्टीचा कलम 35 अंतर्गत एखाद्या व्यक्तीला अटक करण्याच्या पोलीस अधिकाऱ्याच्या अधिकारावर परिणाम होणार नाही.
- 35 56. आरोपीचा ताबा असलेल्या व्यक्तीचे कर्तव्य आहे की ते आरोपीच्या आरोग्याची आणि सुरक्षिततेची वाजवी काळजी घेईल.
- अटक केलेल्या व्यक्तीचे आरोग्य आणि सुरक्षा.
57. वॉरंटशिवाय अटक करणारा पोलीस अधिकारी, अनावश्यक विलंब न करता आणि जामीन देण्याच्या या तरतुदींच्या अधीन राहून अटक केलेल्या व्यक्तीला प्रकरणातील अधिकारक्षेत्र असलेल्या न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर किंवा प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर जामीन घेईल किंवा पाठवेल. पोलीस चौकी.
- अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीस दंडाधिकारी किंवा पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर न्यायला जावे.
- 40 58. कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केलेल्या व्यक्तीला केसच्या सर्व परिस्थितीत वाजवीपेक्षा जास्त कालावधीसाठी कोठडीत ठेवता येणार नाही आणि कलम 187 अंतर्गत दंडाधिकाऱ्यांच्या विशेष आदेशाच्या अनुपस्थितीत असा कालावधी ओलांडू शकत नाही. अटकेच्या ठिकाणाहून न्यायदंडाधिकारी न्यायालयापर्यंतच्या प्रवासासाठी लागणारा वेळ सोडून चोवीस तास, अधिकार क्षेत्र असो वा नसो.
- अटक केलेल्या व्यक्तीला चोवीस तासांपेक्षा जास्त काळ ताब्यात ठेवू नये.
- ४५ 59. पोलीस ठाण्यांचे प्रभारी अधिकारी जिल्हा दंडाधिकारी यांना, किंवा त्यांनी तसे निर्देश दिल्यास, वॉरंटशिवाय अटक केलेल्या सर्व व्यक्तींच्या खटल्यांचा अहवाल त्यांच्या संबंधित ठाण्याच्या हद्दीत, अशा व्यक्तींकडे असेल. जामीन किंवा अन्यथा दाखल केले.
- पोलीस ते आशंका नोंदवा.

पकडलेल्या व्यक्तीची सुटका.	60. पोलिस अधिकाऱ्याने अटक केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला सोडून दिले जाणार नाही स्वतःच्या जातमुचलक्यावर, किंवा जामिनावर, किंवा दंडाधिकाऱ्यांच्या विशेष आदेशानुसार.
शक्ती, सुटकेवर, पाठपुरावा करणे आणि पुन्हा घेणे.	६१. (१) कायदेशीर कोठडीत असलेली एखादी व्यक्ती पळून गेली किंवा सुटका झाली, तर ज्या व्यक्तीच्या कोठडीतून तो पळून गेला किंवा सुटका झाली ती व्यक्ती ताबडतोब भारतातील कोणत्याही ठिकाणी त्याचा पाठलाग करून अटक करू शकते.
	(2) कलम 44 च्या तरतुदी उप-कलम (1) अंतर्गत अटक करण्यासाठी लागू होतील, जरी अशी कोणतीही अटक करणारी व्यक्ती वॉरंट अंतर्गत काम करत नसली आणि अटक करण्याचा अधिकार असलेला पोलीस अधिकारी नाही.
होण्यासाठी अटक संहितेनुसार काटेकोरपणे केले.	62. या संहितेच्या तरतुदीनुसार किंवा अटकेची तरतूद करणाऱ्या सध्याच्या काळातील इतर कायद्यांनुसार कोणतीही अटक केली जाणार नाही.
	प्रकरण सहावा दिसायला भाग पाडण्यासाठी प्रक्रिया A. समन्स
चे स्वरूप समन्स	63. या संहिता अंतर्गत न्यायालयाने जारी केलेले प्रत्येक समन्स असे असतील, (i) लिखित स्वरूपात, डुप्लिकेटमध्ये, अशा न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याने किंवा उच्च न्यायालय वेळोवेळी, थेट नियमानुसार, अशा अन्य अधिकाऱ्याने स्वाक्षरी केलेले आणि न्यायालयाचा शिक्का असेल; किंवा
	(ii) एनक्रिप्टेड किंवा इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाच्या इतर कोणत्याही स्वरूपात आणि करेल न्यायालयाच्या सीलची प्रतिमा धारण करा.
समन्स कसे सर्व्हे केले.	64. (1) प्रत्येक समन्स पोलिस अधिकाऱ्याद्वारे, किंवा राज्य सरकार या संदर्भात बनवू शकतील अशा नियमांच्या अधीन, तो जारी करणाऱ्या न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याद्वारे किंवा इतर सार्वजनिक सेवकाद्वारे केला जाईल:
	परंतु, पोलिस स्टेशन किंवा न्यायालयातील निबंधक यांनी पत्ता, ईमेल पत्ता, फोन नंबर आणि राज्य सरकार नियमांद्वारे प्रदान करू शकेल असे इतर तपशील प्रविष्ट करण्यासाठी एक रजिस्टर ठेवेल.
	(२) समन्स, व्यवहार्य असल्यास, बोलावलेल्या व्यक्तीला वैयक्तिकरित्या बजावले जाईल, समन्सच्या डुप्लिकेटपैकी एक त्याला वितरित करून किंवा निविदा करून:
ची सेवा वर समन्स कॉर्पोरेट संस्था, कंपनी आणि सोसायट्या.	परंतु, न्यायालयाच्या सीलची प्रतिमा असलेले समन्स इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे अशा स्वरूपात आणि अशा पद्धतीने, राज्य सरकार, नियमांद्वारे, प्रदान करेल.
	(३) प्रत्येक व्यक्ती ज्याला वैयक्तिकरित्या समन्स बजावण्यात आले आहे, ते आवश्यक असल्यास सर्व्हिंग ऑफिसर, इतर डुप्लिकेटच्या मागील बाजूस पावतीवर स्वाक्षरी करा.
	65. (1) कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनवर समन्सची सेवा कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनचे संचालक, व्यवस्थापक, सचिव किंवा इतर अधिकाऱ्यावर किंवा संचालक, व्यवस्थापक यांना संबोधित केलेल्या नोंदणीकृत पोस्टद्वारे पाठवलेल्या पत्राद्वारे लागू केली जाऊ शकते. भारतातील कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनचे सचिव किंवा इतर अधिकारी, अशा परिस्थितीत जेव्हा पत्र पोस्टाच्या सामान्य मार्गावर येईल तेव्हा सेवा प्रभावित झाली असे मानले जाईल.
	स्पष्टीकरण.— या विभागात, "कंपनी" म्हणजे संस्था कॉर्पोरेट आणि "कॉर्पोरेशन" म्हणजे निगमित कंपनी किंवा इतर संस्था किंवा सोसायटी नोंदणी कायदा, 1860 अंतर्गत नोंदणीकृत सोसायटी.
	(२) फर्म किंवा व्यक्तींच्या इतर असोसिएशनवर समन्सची सेवा अशा फर्म किंवा असोसिएशनच्या कोणत्याही भागीदारावर सेवा देऊन किंवा अशा भागीदाराला संबोधित नोंदणीकृत पोस्टद्वारे पाठविलेल्या पत्राद्वारे लागू केली जाऊ शकते, अशा परिस्थितीत ही सेवा मानली जाईल जेव्हा पत्र पोस्टाच्या सामान्य कोर्समध्ये येईल तेव्हा लागू केले गेले.

६	66. जेथे समन्स बजावलेली व्यक्ती योग्य परिश्रमाने शोधून काढू शकत नाही, तेथे समन्स पाठवले जाऊ शकते, डुप्लिकेटपैकी एक त्याच्यासोबत राहणाऱ्या त्याच्या कुटुंबातील काही प्रौढ सदस्यासह आणि ज्या व्यक्तीसोबत समन्स आहे त्या व्यक्तीसाठी डुप्लिकेट सोडले जाऊ शकते. त्यामुळे डावीकडे, सर्व्हिंग ऑफिसरला आवश्यक असल्यास, इतर डुप्लिकेटच्या मागील बाजूस पावतीवर स्वाक्षरी करावी.	सेवा जेव्हा बोलावलेल्या व्यक्ती सापडत नाहीत.
	स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या अर्थानुसार सेवक हा कुटुंबाचा सदस्य नाही.	
10	67. जर सेक्शन 64, कलम 65 किंवा कलम 66 मध्ये प्रदान केल्याप्रमाणे योग्य परिश्रमपूर्वक सेवा लागू केली जाऊ शकत नाही, तर सेवा देणाऱ्या अधिकाऱ्याने समन्सच्या डुप्लिकेटपैकी एक घर किंवा निवासस्थानाच्या काही विशिष्ट भागावर चिकटवावे ज्यामध्ये व्यक्ती असेल. समन्स साधारणपणे राहतो; आणि त्यानंतर न्यायालय, तिला योग्य वाटेल अशा चौकशी केल्यावर, समन्स रीतसर बजावण्यात आल्याचे घोषित करू शकते किंवा योग्य वाटेल अशा पद्धतीने नवीन सेवेचे आदेश देऊ शकते.	कार्यपद्धती जेव्हा सेवा पूर्वी प्रदान केल्याप्रमाणे प्रभावी होऊ शकत नाही.
१५	68. (1) जेथे समन्स बजावलेली व्यक्ती सरकारच्या सक्रिय सेवेत आहे, तेथे समन्स जारी करणारे न्यायालय सामान्यतः डुप्लिकेटमध्ये ज्या कार्यालयात अशी व्यक्ती कार्यरत आहे त्या कार्यालयाच्या प्रमुखाकडे पाठवेल; आणि असे हेड त्यानंतर कलम 64 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने समन्स बजावण्यास प्रवृत्त करेल, आणि त्या कलमाद्वारे आवश्यक असलेल्या समर्थनासह त्याच्या स्वाक्षरीखाली ते न्यायालयात परत करेल.	सेवा चालू आहे सरकार नोंद.
20	(२) अशी स्वाक्षरी योग्य सेवेचा पुरावा असेल.	
	६९. जेव्हा न्यायालयाची इच्छा असते की, त्याने जारी केलेले समन्स त्याच्या स्थानिक अधिकार क्षेत्राबाहेरील कोणत्याही ठिकाणी बजावले जावे, तेव्हा ते सामान्यतः असे समन्स डुप्लिकेटमध्ये एखाद्या मॅजिस्ट्रेटला पाठवतात ज्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात बोलावलेली व्यक्ती राहते, किंवा तेथे सेवा दिली जाते. .	ची सेवा समन्स स्थानिक मर्यादाबाहेर.
२५	70. (1) जेव्हा न्यायालयाद्वारे जारी केलेले समन्स त्याच्या स्थानिक अधिकार क्षेत्राबाहेर दिले जाते आणि कोणत्याही परिस्थितीत जेव्हा समन्स बजावलेला अधिकारी खटल्याच्या सुनावणीला उपस्थित नसतो, तेव्हा प्रतिज्ञापत्र, न्यायालयासमोर सादर करणे आवश्यक आहे. दंडाधिकारी, असे समन्स बजावण्यात आले आहेत आणि समन्सची डुप्लिकेट (कलम 64 किंवा कलम 66 द्वारे प्रदान केलेल्या रीतीने) ज्या व्यक्तीला ते वितरित केले गेले आहे किंवा ज्याला ते दिले गेले आहे किंवा ज्याच्याकडे ते सोडले आहे, त्या समन्सची डुप्लिकेट असेल. पुराव्याने मान्य आहे, आणि त्यात दिलेली विधाने बरोबर आहेत असे मानले जाईल जोपर्यंत आणि विरुद्ध सिद्ध होत नाही तोपर्यंत.	अशा प्रकरणांमध्ये सेवेचा पुरावा आणि सेवारत अधिकारी असताना नाही उपस्थित.
३०	(2) या विभागात नमूद केलेले प्रतिज्ञापत्र समन्सच्या डुप्लिकेटशी संलग्न केले जाऊ शकते आणि ते न्यायालयात परत केले जाऊ शकते.	
35	(3) कलम 64 ते 71 अंतर्गत इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे दिलेले सर्व समन्स योग्यरित्या दिलेले मानले जातील आणि अशा इलेक्ट्रॉनिक समन्सची एक प्रत समन्सच्या सेवेचा पुरावा म्हणून प्रमाणित केली जाईल आणि ठेवली जाईल.	
40	71. (1) या प्रकरणाच्या आधीच्या भागांमध्ये काहीही असले तरी, साक्षीदाराला समन्स जारी करणारे न्यायालय, अशा समन्स जारी करण्याव्यतिरिक्त आणि त्याच वेळी, समन्सची प्रत इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे पाठवण्याचे निर्देश देऊ शकते. किंवा नोंदणीकृत पोस्टद्वारे साक्षीदाराला संबोधित केले जाते जेथे तो सामान्यतः राहतो किंवा व्यवसाय करतो किंवा वैयक्तिकरित्या लाभासाठी काम करतो:	ची सेवा वर समन्स पोस्टाने साक्षीदार.
४५	(२) जेव्हा साक्षीदाराने स्वाक्षरी करायची असलेली पोचपावती किंवा पोस्टल कर्मचाऱ्याने साक्षीदाराने समन्स घेण्यास नकार दिल्याची पोचपावती प्राप्त झाली किंवा उपकलम अंतर्गत समन्स पाठवल्याच्या पुराव्यावर (3) कलम 70 च्या इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे न्यायालयाच्या समाधानासाठी, समन्स जारी करणारे न्यायालय असे समजू शकते की समन्स योग्यरित्या बजावण्यात आले होते.	
	B. - अटक वॉरंट	
	७२. (१) या संहिता अंतर्गत न्यायालयाने जारी केलेले प्रत्येक अटक वॉरंट लिखित स्वरूपात असेल, अशा न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याची स्वाक्षरी आणि त्यावर न्यायालयाचा शिक्का असेल.	अटक वॉरंटचे स्वरूप आणि कालावधी.

(2) असे प्रत्येक वॉरंट न्यायालयाद्वारे रद्द करेपर्यंत अंमलात राहिल जे जारी केले, किंवा ते अंमलात येईपर्यंत.

थेट सुरक्षा
घेण्याचा अधिकार.

73. (1) कोणत्याही व्यक्तीच्या अटकेसाठी वॉरंट जारी करणारे कोणतेही न्यायालय आपल्या विवेकबुद्धीनुसार वॉरंटवर शिक्कामोर्तब करून निर्देशित करू शकते की, जर अशा व्यक्तीने न्यायालयासमोर विशिष्ट वेळी आणि त्यानंतरच्या वेळेपर्यंत त्याच्या हजेरीसाठी पुरेसा जामीन असलेला बॉण्ड बजावला तर अन्यथा न्यायालयाच्या निर्देशानुसार, वॉरंट ज्या अधिकाऱ्याकडे निर्देशित केले आहे तो अशी सुरक्षा घेईल आणि अशा व्यक्तीची कोठडीतून सुटका करेल.

(२) अनुमोदनात नमूद केले जाईल-

(अ) जामीनदारांची संख्या;

(b) ते आणि ज्या व्यक्तीसाठी अटक वॉरंट आहे ती रक्कम जारी केले, अनुक्रमे बांधील आहेत;

(c) ज्या वेळी तो न्यायालयासमोर हजर राहायचा आहे.

(३) या कलमांतर्गत जेव्हा जेव्हा सुरक्षा घेतली जाते, तेव्हा ज्या अधिकाऱ्याला वॉरंट आहे बॉण्ड न्यायालयाकडे पाठवण्याचे निर्देश दिले.

वॉरंट ज्यांना निर्देशित केले.

74. (1) अटक वॉरंट सामान्यतः एक किंवा अधिक पोलिस अधिकाऱ्यांना निर्देशित केले जाईल; परंतु असे वॉरंट जारी करणारे न्यायालय, त्याची तत्काळ अंमलबजावणी आवश्यक असल्यास आणि कोणताही पोलीस अधिकारी त्वरित उपलब्ध नसल्यास, ते इतर कोणत्याही व्यक्ती किंवा व्यक्तींना निर्देशित करू शकते आणि अशा व्यक्ती किंवा व्यक्तींनी त्याची अंमलबजावणी केली पाहिजे.

(2) जेव्हा वॉरंट एकापेक्षा अधिक अधिकारी किंवा व्यक्तींना निर्देशित केले जाते, तेव्हा ते सर्वांद्वारे किंवा त्यांच्यापैकी कोणीही एक किंवा अधिक द्वारे अंमलात आणले जाऊ शकते.

वॉरंटला निर्देशित केले जाऊ शकते कोणतीही व्यक्ती.

75. (1) मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा प्रथम श्रेणीचा न्यायदंडाधिकारी त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही व्यक्तीला पळून गेलेल्या दोषी, घोषित गुन्हेगार किंवा अजामीनपात्र गुन्हाचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या अटकेसाठी वॉरंट निर्देशित करू शकतात. आणि अटक टाळत आहे.

(२) अशी व्यक्ती वॉरंटची पावती लिखित स्वरूपात कबूल करेल आणि ज्या व्यक्तीच्या अटकेसाठी तो जारी केला गेला असेल, ती त्याच्या ताब्यातील कोणतीही जमीन किंवा इतर मालमत्तेमध्ये असेल किंवा त्यात प्रवेश करत असेल तर ती अंमलात आणेल.

(३) जेव्हा असे वॉरंट जारी केलेल्या व्यक्तीला अटक केली जाते, तेव्हा तो वॉरंट जवळच्या पोलिस अधिकाऱ्याकडे सोपविला जाईल, जो त्याला या प्रकरणात अधिकार क्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्यासमोर नेण्यास भाग पाडेल, जोपर्यंत सुरक्षेखाली घेतले जात नाही. कलम 73.

वॉरंटला निर्देश दिले पोलीस अधिकारी.

76. कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला निर्देशित केलेले वॉरंट इतर कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याद्वारे देखील अंमलात आणले जाऊ शकते ज्यांच्या नावावर वॉरंटवर शिक्कामोर्तब केले जाते ज्या अधिकाऱ्याने ते निर्देशित केले आहे किंवा त्याला मान्यता दिली आहे.

वॉरंटच्या पदार्थाची सूचना.

77. अटक वॉरंट अंमलात आणणारा पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्ती, अटक केलेल्या व्यक्तीला त्यातील वस्तुस्थिती सूचित करेल आणि आवश्यक असल्यास, त्याला वॉरंट दाखवेल.

असल्याचे अटक व्यक्ती विलंब न करता न्यायालयात हजर केले.

78. अटक वॉरंट बजावणारे पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्ती (सुरक्षेसंदर्भातील कलम 73 मधील तरतुदींच्या अधीन) अनावश्यक विलंब न करता अटक केलेल्या व्यक्तीला न्यायालयासमोर आणेल ज्याच्या समोर कायद्याने अशा व्यक्तीला हजर करणे आवश्यक आहे:

परंतु असा विलंब कोणत्याही परिस्थितीत चोवीस तासांपेक्षा जास्त नसावा. अटकेच्या ठिकाणाहून मॅजिस्ट्रेट कोर्टापर्यंतच्या प्रवासासाठी लागणारा वेळ.

कुठे वॉरंट अंमलात आणले जाऊ शकते.

79. अटक वॉरंट भारतात कोणत्याही ठिकाणी अंमलात आणले जाऊ शकते.

५	८०. (१) जेव्हा वॉरंट जारी करणाऱ्या न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राबाहेर चालवायचे असेल, तेव्हा असे न्यायालय, वॉरंट आपल्या अधिकारक्षेत्रातील पोलीस अधिकाऱ्याकडे निर्देशित करण्याऐवजी, ते पोस्टाने किंवा अन्यथा कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवू शकते किंवा जिल्हा पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्त ज्यांच्या कार्यक्षेत्रातील स्थानिक हद्दीतील ते कार्यान्वित करायचे आहे; आणि कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा जिल्हा अधीक्षक किंवा आयुक्त त्यांच्या नावावर शिक्कामोर्तब करतील, आणि जर व्यवहार्य असेल, तर ते आधी दिलेल्या पद्धतीने अंमलात आणण्यास सांगतील.	अधिकार क्षेत्राबाहेर अंमलबजावणीसाठी वॉरंट पाठवले.
10	(२) पोटकलम (१) अन्वये वॉरंट जारी करणारे न्यायालय, वॉरंटसह, अटक करण्याच्या वैयक्तिक विरुद्धची माहिती अशा कागदपत्रांसह, जर असल्यास, न्यायालयाला सक्षम करण्यासाठी पुरेशी असेल, अग्रेषित करेल. कलम ८३ अन्वये त्या व्यक्तीला जामीन द्यायचा की नाही हे ठरवण्यासाठी.	
१५	81. (1) जेव्हा पोलीस अधिकाऱ्याला निर्देश दिलेले वॉरंट न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे चालवायचे असेल, तेव्हा तो सामान्यतः कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याकडे पाठपुरावा करण्यासाठी घेऊन जाईल. पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी, ज्याच्या अधिकारक्षेत्रात वॉरंटची अंमलबजावणी करायची आहे.	वॉरंट पोलीस अधिकाऱ्याला अधिकार क्षेत्राबाहेर चालवण्याचे निर्देश दिले.
20	(२) असा दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकारी त्याच्या नावावर शिक्कामोर्तब करील आणि अशी मान्यता त्या पोलीस अधिकाऱ्याला पुरेसा अधिकार असेल ज्यांना वॉरंटची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिलेले असतील आणि स्थानिक पोलीस, आवश्यक असल्यास, अशा अधिकाऱ्याला अंमलात आणण्यासाठी मदत करतील. असे वॉरंट.	
२५	(३) ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात वॉरंट अंमलात आणले जाणार आहे अशा न्यायदंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याची शिक्कामोर्तब होण्यास होणारा विलंब अशा फाशीला प्रतिबंध करेल, असा विश्वास ठेवण्याचे कारण असेल, तेव्हा ज्या पोलीस अधिकाऱ्याला तो बजावण्यात आला आहे तो तो अंमलात आणू शकेल. न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे कोणत्याही ठिकाणी अशा समर्थनाशिवाय, ज्याने ते जारी केले.	
३०	82. (1) अटक वॉरंट ज्या जिल्ह्याच्या बाहेर जारी केले गेले आहे त्या जिल्ह्याच्या बाहेर अंमलात आणल्यावर, वॉरंट जारी करणारे न्यायालय अटकेच्या ठिकाणापासून तीस किलोमीटरच्या आत किंवा कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा त्याच्यापेक्षा जवळ नसल्यास, अटक केलेली व्यक्ती अटक करेल. ज्यांच्या अधिकारक्षेत्रात अटक करण्यात आली आहे त्या स्थानिक हद्दीतील जिल्हा पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्त, किंवा कलम 73 अंतर्गत सुरक्षा घेतल्याशिवाय, अशा दंडाधिकारी किंवा जिल्हा अधीक्षक किंवा आयुक्त यांच्यासमोर उपस्थित राहावे.	वॉरंट जारी केलेल्या व्यक्तीच्या अटकेची प्रक्रिया.
35	(२) पोटकलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला अटक केल्यावर, पोलीस अधिकारी अशा अटकेची माहिती तत्काळ जिल्ह्यातील नियुक्त पोलीस अधिकाऱ्याला आणि अटक केलेल्या व्यक्तीला कोठे ठेवण्यात आले आहे याची माहिती देईल. अटक केलेली व्यक्ती साधारणपणे राहत असलेल्या दुसऱ्या जिल्ह्यातील असा अधिकारी.	
40	83. (1) कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा जिल्हा पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्त, अटक केलेली व्यक्ती वॉरंट जारी केलेल्या न्यायालयाने अभिप्रेत असलेली व्यक्ती असल्याचे दिसल्यास, त्याला कोठडीत काढून टाकण्याचे निर्देश अशा न्यायालयाकडे देतील: परंतु, गुन्हा जामीनपात्र असल्यास, आणि अशी व्यक्ती अशा दंडाधिकारी, जिल्हा अधीक्षक किंवा आयुक्त यांच्या समाधानासाठी जामीन देण्यास तयार व तयार असेल किंवा वॉरंटवर कलम ७३ अन्वये निर्देश मंजूर केला असेल आणि अशी व्यक्ती तयार व इच्छुक असेल. अशा निर्देशांद्वारे आवश्यक असलेली सुरक्षा देण्यासाठी, दंडाधिकारी, जिल्हा अधीक्षक किंवा आयुक्त, असा जामीन किंवा सुरक्षितता, यथास्थिती घेतील आणि बंधपत्र, वॉरंट जारी करणाऱ्या न्यायालयाकडे पाठवतील:	द्वारे प्रक्रिया अशा व्यक्तीला ज्या दंडाधिकाऱ्यासमोर अटक केली जाते आणले.
४५	पुढे, जर गुन्हा अजामीनपात्र असेल, तर तो मुख्य न्यायदंडाधिकारी (कलम 493 च्या तरतुदीच्या अधीन राहून), किंवा ज्या जिल्ह्याच्या सत्र न्यायाधीशांना विचारात घेऊन अटक करण्यात आली आहे, त्यांच्यासाठी कायदेशीर असेल. अशा व्यक्तीला जामिनावर सोडण्यासाठी कलम 80 च्या उप-कलम (2) मध्ये संदर्भित माहिती आणि कागदपत्रे .	
	(2) या कलमातील कोणतीही गोष्ट कलम 73 अंतर्गत पोलीस अधिकाऱ्याला सुरक्षा घेण्यापासून प्रतिबंधित करते असे मानले जाणार नाही.	

सी.-घोषणा आणि संलग्नक

उद्धोषणा
फरार
व्यक्तीसाठी.

८४. (१) ज्याच्याविरुद्ध वॉरंट जारी केले आहे अशी कोणतीही व्यक्ती फरार झाली आहे किंवा असे वॉरंट अंमलात आणले जाऊ शकत नाही म्हणून स्वतः ला लपवत आहे असा विश्वास ठेवण्याचे कारण कोणत्याही न्यायालयाला असेल (पुरावा घेतल्यावर असो वा नसो), असे न्यायालय प्रकाशित करू शकते. लिखित उद्धोषणा ज्यामध्ये त्याने अशा घोषणा प्रकाशित केल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांपेक्षा कमी नसलेल्या विशिष्ट ठिकाणी आणि निर्दिष्ट वेळी हजर राहणे आवश्यक आहे.

५

(२) घोषणा खालीलप्रमाणे प्रकाशित केली जाईल:-

(i) (अ) ते शहर किंवा गावातील काही विशिष्ट ठिकाणी सार्वजनिकरित्या वाचले जाईल ज्यामध्ये अशी व्यक्ती सामान्यतः राहते;

(ब) ते घराच्या किंवा घराच्या काही विशिष्ट भागावर चिकटवले जाईल ज्यामध्ये अशी व्यक्ती सामान्यतः राहते किंवा अशा शहर किंवा गावातील काही विशिष्ट ठिकाणी चिकटलेली असेल;

10

(c) तिची एक प्रत काही सुस्पष्ट भागावर चिकटवली जाईल न्यायालय;

(ii) न्यायालयाला, योग्य वाटल्यास, अशी व्यक्ती ज्या ठिकाणी सामान्यतः राहते त्या ठिकाणी प्रसारित होणाऱ्या दैनिक वृत्तपत्रात घोषणेची प्रत प्रकाशित करण्याचे निर्देश देऊ शकते.

१५

(३) उप-कलम (२) च्या खंड (i) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रीतीने, उद्धोषणा एका विनिर्दिष्ट दिवशी रीतसर प्रकाशित करण्यात आली आहे या प्रभावाने उद्धोषणा जारी करणारे न्यायालयाचे लेखी विधान, निर्णायक पुरावा असेल या विभागाच्या आवश्यकतांचे पालन केले गेले आहे, आणि घोषणा अशा दिवशी प्रकाशित करण्यात आली होती.

20

(४) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ अंतर्गत दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावास, किंवा आजीवन कारावास किंवा मृत्युदंडाच्या शिक्षेला पात्र ठरलेल्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीच्या संदर्भात उप-कलम (१) अंतर्गत प्रकाशित केलेली घोषणा किंवा सध्या अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायदानुसार, आणि अशी व्यक्ती घोषणेसाठी आवश्यक असलेल्या विनिर्दिष्ट ठिकाणी आणि वेळेवर हजर राहण्यात अपयशी ठरल्यास, न्यायालय, योग्य वाटेल अशी चौकशी केल्यानंतर, त्याला घोषित अपराधी घोषित करू शकते आणि त्या प्रभावासाठी घोषणा.

२५

(५) उप-कलम (२) आणि (३) च्या तरतुदी उप-कलम (४) अंतर्गत न्यायालयाने केलेल्या घोषणेला लागू होतील कारण त्या उप-कलम (१) अंतर्गत प्रकाशित केलेल्या घोषणेला लागू होतात .

३०

फरार व्यक्तीची
मालमत्ता जप्त
करणे.

८५. (१) कलम ८४ अन्वये उद्धोषणा जारी करणारे न्यायालय, उद्धोषणा जारी केल्यानंतर कोणत्याही वेळी, लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव, कोणतीही जंगम किंवा जंगम किंवा दोन्ही मालमत्ता जप्त करण्याचा आदेश देऊ शकते. घोषित व्यक्ती:

परंतु, घोषणा जारी करताना न्यायालयाचे समाधान प्रतिज्ञापत्राद्वारे किंवा अन्यथा, ज्या व्यक्तीच्या संबंधात उद्धोषणा जारी केली जाणार आहे,

35

(अ) त्याच्या मालमत्तेच्या संपूर्ण किंवा कोणत्याही भागाची विल्हेवाट लावणार आहे; किंवा

(b) न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातून त्याच्या मालमत्तेचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग काढून टाकणार आहे,

तो घोषणा जारी करताना एकाच वेळी मालमत्तेच्या संलग्नीकरणाचा आदेश देऊ शकतो.

40

(२) असा आदेश अशा व्यक्तीच्या मालकीच्या कोणत्याही मालमत्तेची संलग्नता अधिकृत करेल ज्या जिल्ह्यात ती केली आहे; आणि ज्या जिल्ह्यात अशी मालमत्ता आहे अशा जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांनी मान्यता दिल्यावर अशा जिल्ह्याशिवाय अशा व्यक्तीच्या मालकीच्या कोणत्याही मालमत्तेची जोडणी अधिकृत करेल.

(३) संलग्न करण्याचा आदेश दिलेली मालमत्ता कर्ज किंवा इतर जंगम मालमत्ता असल्यास, द या कलमाखाली जोडणी केली जाईल-

४५

(अ) जप्तीद्वारे; किंवा

	(b) प्राप्तकर्त्याच्या नियुक्तीद्वारे; किंवा	
	(c) अशी मालमत्ता घोषित केलेल्या व्यक्तीला किंवा त्याच्या वतीने कोणालाही देण्यास प्रतिबंध करणाऱ्या लेखी आदेशाद्वारे; किंवा	
	(d) न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा सर्व किंवा कोणत्याही दोन पद्धतींनी.	
५	(४) जोडण्याचा आदेश दिलेली मालमत्ता स्थावर असल्यास, राज्य सरकारला महसूल भरणा-या जमिनीच्या बाबतीत, या कलमांतर्गत जोडणी ही जमीन ज्या जिल्ह्यामध्ये आहे, त्या जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकाऱ्यामार्फत केली जाईल, आणि संपूर्णपणे. इतर प्रकरणे-	
	(अ) ताब्यात घेऊन; किंवा	
	(b) प्राप्तकर्त्याच्या नियुक्तीद्वारे; किंवा	
10	(c) मालमत्तेच्या वितरणावर भाडे देण्यास मनाई करणाऱ्या लेखी आदेशाद्वारे घोषित व्यक्तीला किंवा त्याच्या वतीने कोणालाही; किंवा	
	(d) न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा सर्व किंवा कोणत्याही दोन पद्धतींनी.	
	(५) जोडण्याचा आदेश दिलेल्या मालमत्तेमध्ये पशु-साठा असेल किंवा तो नाशवंत स्वरूपाचा असेल, तर न्यायालय, जर ते योग्य वाटत असेल, तर तिची तात्काळ विक्री करण्याचे आदेश देऊ शकते आणि अशा परिस्थितीत विक्रीतून मिळालेली रक्कम आदेशाचे पालन करेल.	
१५	न्यायालयाचे.	
1908 चा 5.	(6) या कलमाखाली नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्याचे अधिकार, कर्तव्ये आणि दायित्वे असतील नागरी प्रक्रिया संहिता, 1908 अंतर्गत नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्याप्रमाणेच असेल.	
20	86. न्यायालय, पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्तांच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेल्या पोलीस अधिकाऱ्याच्या लेखी विनंतीवर, ओळख, संलग्नक आणि जप्तीसाठी न्यायालय किंवा कंत्राटी राज्यातील प्राधिकरणाकडून मदतीची विनंती करण्याची प्रक्रिया सुरू करू शकते. धडा VIII मध्ये प्रदान केलेल्या प्रक्रियेनुसार घोषित केलेल्या व्यक्तीच्या मालकीची मालमत्ता.	ओळख आणि घोषित व्यक्तीची मालमत्ता जप्त करणे.
२५	८७. (१) कलम ८५ अन्वये जोडण्यात आलेल्या कोणत्याही मालमत्तेवर कोणताही दावा प्राधान्याने केला असल्यास किंवा आक्षेप घेतल्यास, अशा जोडणीच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत, घोषित केलेल्या व्यक्तीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीने, त्या आधारावर दावेदार किंवा आक्षेप घेणाऱ्याला अशा मालमत्तेमध्ये स्वारस्य आहे आणि असे व्याज कलम 85 अंतर्गत संलग्न करण्यासाठी जबाबदार नाही, दाव्याची किंवा आक्षेपाची चौकशी केली जाईल, आणि त्यास संपूर्ण किंवा अंशतः परवानगी किंवा परवानगी दिली जाऊ शकते:	संलग्नकावर दावे आणि आक्षेप.
३०	परंतु, या उप-कलमद्वारे परवानगी दिलेल्या कालावधीत प्राधान्य दिलेला कोणताही दावा किंवा आक्षेप, दावेदार किंवा आक्षेप घेणाऱ्याचा मृत्यू झाल्यास, त्याच्या कायदेशीर प्रतिनिधीद्वारे पुढे चालू ठेवता येईल.	
35	(२) पोट-कलम (१) अंतर्गत दावे किंवा आक्षेप प्राधान्याने दिले जाऊ शकतात किंवा ज्या न्यायालयात जोडणीचा आदेश जारी केला जातो, किंवा, जर दावा किंवा आक्षेप उप-अन्वये मंजूर केलेल्या आदेशानुसार संलग्न केलेल्या मालमत्तेच्या संदर्भात असेल तर. कलम 85 चे कलम (2) , जिल्ह्याच्या मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या कोर्टात ज्यामध्ये जोडणी केली आहे.	
	(३) अशा प्रत्येक दाव्याची किंवा आक्षेपाची न्यायालयाकडून चौकशी केली जाईल ज्यामध्ये तो प्राधान्य दिलेला आहे किंवा केला आहे:	
40	परंतु, मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयात ते प्राधान्य दिले असल्यास किंवा केले असल्यास, तो त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याकडे विल्हेवाट लावण्यासाठी तो देऊ शकेल.	
	(४) पोट-कलम (१) अन्वये आदेशाद्वारे ज्याचा दावा किंवा आक्षेप पूर्णतः किंवा अंशतः नाकारण्यात आला आहे, अशा कोणत्याही व्यक्तीला, अशा आदेशाच्या तारखेपासून एक वर्षाच्या आत, हक्क प्रस्थापित करण्यासाठी खटला भरता येईल. तो वादात असलेल्या मालमत्तेच्या संदर्भात दावा करतो; परंतु अशा खटल्याच्या निकालाच्या अधीन, जर असेल तर, आदेश निर्णायक असेल.	
४५	८८. (१) घोषित व्यक्ती घोषणेमध्ये नमूद केलेल्या वेळेत हजर झाल्यास, न्यायालय मालमत्ता संलग्नकातून मुक्त करण्याचा आदेश देईल.	प्रकाशन, विक्री आणि संलग्न जीर्णोद्धार
	(२) घोषित व्यक्ती घोषणेमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या वेळेत हजर न झाल्यास, संलग्नकाखालील मालमत्ता राज्याच्या ताब्यात असेल	मालमत्ता.

सरकार; परंतु जोडणीच्या तारखेपासून सहा महिन्यांची मुदत संपेपर्यंत आणि कलम 87 अंतर्गत केलेला कोणताही दावा किंवा आक्षेप त्या कलमांतर्गत निकाली काढले जाईपर्यंत त्याची विक्री करता येणार नाही, जोपर्यंत तो जलद आणि नैसर्गिक क्षय किंवा न्यायालयाच्या अधीन होत नाही. विक्री मालकाच्या फायद्यासाठी असेल असे समजते; यापैकी कोणत्याही प्रकरणांमध्ये न्यायालय जेव्हा योग्य वाटेल तेव्हा ते विकले जाऊ शकते.

५

(३) जोडणीच्या तारखेपासून दोन वर्षांच्या आत, पोटकलम (२) अन्वये जिची मालमत्ता राज्य सरकारच्या ताब्यात आहे किंवा आहे, अशी कोणतीही व्यक्ती स्वेच्छेने हजर झाली किंवा तिला अटक करून न्यायालयासमोर हजर केले तर ज्याच्या आदेशाने मालमत्ता जप्त करण्यात आली होती, किंवा ज्या न्यायालयाला असे न्यायालय अधीनस्थ आहे, आणि वॉरंटची अंमलबजावणी टाळण्याच्या हेतूने तो फरार झाला नाही किंवा लपून राहिला नाही, आणि त्याला अशी नोटीस नव्हती हे अशा न्यायालयाच्या समाधानासाठी सिद्ध करते. त्यात नमूद केलेल्या वेळेत उपस्थित राहण्यास त्याला सक्षम करण्याच्या घोषणेची, अशी मालमत्ता, किंवा, जर ती विकली गेली असेल तर, विक्रीची निव्वळ रक्कम, किंवा, जर त्याचा काही भाग विकला गेला असेल तर, विक्रीची निव्वळ रक्कम आणि मालमत्तेचे अवशेष, संलग्नतेच्या परिणामी होणाऱ्या सर्व खर्चाची पूर्तता केल्यानंतर, त्याला दिले जातील.

10

१५

संलग्न पुनर्संचयित करण्यासाठी अर्ज नाकारण्याच्या आदेशावरून अपील

89. कलम 88 च्या उप-कलम (3) मध्ये संदर्भित कोणतीही व्यक्ती, जी मालमत्ता वितरीत करण्यास किंवा त्याच्या विक्रीतून मिळालेल्या कोणत्याही नकारामुळे व्यथित झाली आहे, ती त्या न्यायालयाकडे अपील करू शकते ज्यामध्ये सामान्यतः पहिल्या वाक्यापासून अपील केले जाते. न्यायालयाचा उल्लेख केला.

मालमत्ता.

डी.-प्रक्रियेसंबंधी इतर नियम

चा मुद्दा च्या बदल्यात वॉरंट, किंवा त्याव्यतिरिक्त, समन्स

90. न्यायालय, या संहितेद्वारे कोणत्याही व्यक्तीच्या हजर राहण्यासाठी समन्स जारी करण्याचा अधिकार असलेल्या कोणत्याही परिस्थितीत, त्याची कारणे लेखी नोंदवल्यानंतर, त्याच्या अटकेसाठी वॉरंट जारी करू शकते-

20

(अ) जर, असे समन्स जारी होण्यापूर्वी, किंवा ते जारी केल्यानंतर, परंतु त्याच्या हजर राहण्यासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी, तो फरार झाला आहे किंवा समन्सचे पालन करणार नाही असे मानण्याचे कारण न्यायालय पाहते; किंवा

२५

(ब) जर अशा वेळी तो हजर होण्यास अपयशी ठरला आणि समन्स योग्य वेळेत बजावले गेल्याचे सिद्ध झाले आणि त्याच्या अनुषंगाने हजर झाल्याची कबुली दिली गेली आणि अशा अयशस्वी होण्यासाठी कोणतीही वाजवी सबब दिली जात नाही.

साठी बॉंड घेण्याची शक्ती देखावा

91. जेव्हा कोणतीही व्यक्ती हजर राहण्यासाठी किंवा अटक करण्यासाठी कोणत्याही न्यायालयात अध्यक्ष असलेल्या अधिकाऱ्याला समन्स किंवा वॉरंट जारी करण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे, तेव्हा अशा अधिकाऱ्याला अशा व्यक्तीला त्याच्या हजर राहण्यासाठी जामीनपत्रासह किंवा त्याशिवाय बॉंड बजावण्याची आवश्यकता असू शकते. अशा कोर्टात किंवा इतर कोणत्याही कोर्टात ज्यामध्ये खटला खटल्यासाठी हस्तांतरित केला जाऊ शकतो.

३०

वर अटक साठी बॉंडचे उल्लेघन

92. या संहिता अंतर्गत घेतलेल्या कोणत्याही बॉंडने बांधलेली कोणतीही व्यक्ती जेव्हा कोर्टात हजर होत नाही, तेव्हा अशा कोर्टात अध्यक्ष असलेले अधिकारी अशा व्यक्तीला अटक करून त्याच्यासमोर हजर करण्याचे निर्देश देणारे वॉरंट जारी करू शकतात.

35

देखावा

या प्रकरणातील तरतुदी सर्वसाधारणपणे लागू होतात

93. समन्स आणि वॉरंट आणि त्यांचे जारी करणे, सेवा आणि अंमलबजावणी या प्रकरणातील तरतुदी, या संहिता अंतर्गत जारी केलेल्या प्रत्येक समन्स आणि प्रत्येक अटक वॉरंटला लागू होतील.

समन्स आणि वॉरंट अटक.

प्रकरण सातवा

40

गोष्टीच्या उत्पादनास भाग पाडण्यासाठी प्रक्रिया

A.-उत्पादनासाठी समन्स

यांना समन्स कागदपत्र किंवा इतर वस्तू तयार करा.

94. (1) जेव्हा जेव्हा कोणतेही न्यायालय किंवा पोलिस स्टेशनचा प्रभारी कोणताही अधिकारी असे समजते की कोणतेही दस्तऐवज, इलेक्ट्रॉनिक कम्प्युनिकेशन, ज्यामध्ये डिजिटल पुरावे किंवा इतर गोष्टींचा समावेश असण्याची शक्यता आहे अशा दळणवळण उपकरणांसह कोणत्याही हेतूसाठी आवश्यक किंवा इष्ट आहे. या संहिता अंतर्गत तपास, चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही

४५

अशा न्यायालय किंवा अधिकाऱ्याद्वारे किंवा त्यापूर्वी, असे न्यायालय किंवा अधिकारी, लेखी आदेशाद्वारे, भौतिक स्वरूपात किंवा इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात, ज्या व्यक्तीच्या ताब्यात किंवा अधिकारात असे दस्तऐवज किंवा वस्तू असल्याचे मानले जाते, त्याला उपस्थित राहून ते सादर करण्याची आवश्यकता असू शकते. , किंवा समन्स किंवा ऑर्डरमध्ये नमूद केलेल्या वेळी आणि ठिकाणी ते तयार करणे.

५ (२) या कलमांतर्गत केवळ दस्तऐवज किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने असे दस्तऐवज किंवा वस्तू सादर करण्यासाठी वैयक्तिकरित्या उपस्थित न राहता ते सादर करण्यास कारणीभूत ठरल्यास त्या मागणीचे पालन केल्याचे मानले जाईल.

(३) या कलमातील काहीही मानले जाणार नाही-

1891 चा 13. 10 (अ) भारतीय साक्ष्य अधिनियम, 2023 च्या कलम 129 आणि 130 ला प्रभावित करण्यासाठी किंवा बँकर्स बुक्स एन्डिडन्स ऍक्ट, 1891; किंवा

(b) पत्र, पोस्टकार्ड किंवा इतर दस्तऐवज किंवा कोणत्याही पार्सल किंवा वस्तूसाठी अर्ज करणे पोस्टल प्राधिकरणाचा ताबा.

१५ 95. (1) जिल्हा दंडाधिकारी, मुख्य न्यायदंडाधिकारी, सत्र न्यायालय किंवा उच्च न्यायालय यांच्या मते, कोणत्याही तपास, चौकशी, खटल्याच्या उद्देशाने कोणतेही दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तू पोस्टल प्राधिकरणाच्या ताब्यात असल्यास किंवा या संहिता अंतर्गत इतर कार्यवाही, अशा मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टाने मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टाच्या निर्देशानुसार अशा व्यक्तीला दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तू वितरीत करण्यासाठी पोस्टल प्राधिकरणाची आवश्यकता असू शकते.

म्हणून प्रक्रिया पत्रे आणि तारांना.

20 (२) असे कोणतेही दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तू, इतर कोणत्याही दंडाधिकाऱ्यांच्या मते, कार्यकारी किंवा न्यायिक असो, किंवा कोणत्याही पोलिस आयुक्त किंवा जिल्हा पोलिस अधीक्षकांच्या मते, अशा कोणत्याही हेतूसाठी, त्याला पोस्टल प्राधिकरणाची आवश्यकता असेल. उपकलम (1) अंतर्गत जिल्हा दंडाधिकारी, मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालयाच्या आदेशापर्यंत अशा दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तूचा शोध घेणे आणि ताब्यात घेणे.

B.—शोध वॉरंट

२५ 96. (1) (अ) ज्या व्यक्तीला कलम 94 अंतर्गत समन्स आदेश किंवा कलम 95 च्या पोट-कलम (1) अंतर्गत मागणी केली गेली आहे किंवा संबोधित केली जाऊ शकते अशा व्यक्तीवर विश्वास ठेवण्याचे कारण कोणत्याही न्यायालयास असेल. किंवा अशा समन्स किंवा मागणीनुसार आवश्यक कागदपत्र किंवा वस्तू सादर करणार नाही; किंवा

शोधताना वॉरंट जारी केले जाऊ शकते.

(b) जेथे असा दस्तऐवज किंवा वस्तू ताब्यात असल्याचे न्यायालयाला माहीत नाही

कोणत्याही व्यक्तीचे; किंवा

३० (c) या संहिता अंतर्गत कोणतीही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीचे उद्दिष्ट सामान्य शोध किंवा तपासणीद्वारे पूर्ण केले जातील असे न्यायालयाचे मत असेल तर ते शोध वॉरंट जारी करू शकते; आणि ज्या व्यक्तीला असे वॉरंट निर्देशित केले गेले आहे, ती त्या अनुषंगाने आणि त्यानंतर समाविष्ट असलेल्या तरतुदीनुसार शोध किंवा तपासणी करू शकते.

35 (२) न्यायालय, जर त्याला योग्य वाटत असेल तर, वॉरंटमध्ये विशिष्ट ठिकाण किंवा त्याचा भाग निर्दिष्ट करू शकेल ज्यावर फक्त शोध किंवा तपासणी केली जाईल; आणि अशा वॉरंटच्या अंमलबजावणीचा आरोप असलेल्या व्यक्तीने त्यानंतर केवळ निर्दिष्ट केलेल्या जागेचा किंवा भागाचा शोध घेणे किंवा तपासणी करणे आवश्यक आहे.

(३) या कलमात समाविष्ट असलेली कोणतीही गोष्ट जिल्हा दंडाधिकारी किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांशिवाय इतर कोणत्याही दंडाधिकाऱ्यांना टपाल किंवा टेलिग्राफ प्राधिकरणाच्या ताब्यात असलेले दस्तऐवज, पार्सल किंवा इतर वस्तू शोधण्यासाठी वॉरंट मंजूर करणार नाही.

40 97. (1) जर एखाद्या जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, माहिती मिळाल्यावर आणि आवश्यक वाटेल अशा चौकशीनंतर, चोरीची मालमत्ता ठेवण्यासाठी किंवा विक्रीसाठी कोणत्याही जागेचा वापर केला जातो असे मानण्याचे कारण असेल, किंवा हे कलम लागू असलेल्या कोणत्याही आक्षेपाई लेखाच्या ठेवी, विक्री किंवा उत्पादनासाठी, किंवा असा कोणताही आक्षेपाई लेख कोणत्याही ठिकाणी ठेवल्यास, तो वॉरंटद्वारे कॉन्स्टेबलच्या दर्जाच्या वरच्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला अधिकृत करू शकेल-

चोरी झाल्याचा संशय असलेल्या ठिकाणाची झडती घेतली मालमत्ता, बनावट कागदपत्रे, इ.

(अ) अशा ठिकाणी, आवश्यक त्या सहाय्याने प्रवेश करणे;

(b) वॉरंटमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने ते शोधणे;

(c) तेंवामध्ये आढळलेल्या कोणत्याही मालमत्तेचा किंवा वस्तूचा ताबा घेणे ज्यावर तेंवाला चोरीची मालमत्ता किंवा आक्षेपार्ह लेख असलेल्याचा वाजवी संशय आहे ज्यावर हे कलम लागू आहे;

(d) अशी मालमत्ता किंवा वस्तू दंडाधिकाऱ्यासमोर पोचवणे, किंवा अपराध्याला दंडाधिकाऱ्यासमोर नेले जाईपर्यंत जागेवरच पहारा देणे किंवा अन्यथा सुरक्षिततेच्या ठिकाणी तिची विल्हेवाट लावणे;

५

(इ) अशा ठिकाणी सापडलेल्या प्रत्येक व्यक्तीला ताब्यात घेणे आणि दंडाधिकाऱ्यांसमोर घेऊन जाणे, ज्याला अशा कोणत्याही मालमत्तेची किंवा वस्तूची ठेव, विक्री किंवा उत्पादनाची गोपनीयता आहे असे दिसते किंवा ती चोरीची मालमत्ता असल्याची शंका येण्याचे वाजवी कारण आहे किंवा, यथास्थिती, आक्षेपार्ह लेख ज्यावर हा विभाग लागू होतो.

10

(२) हे कलम ज्या आक्षेपार्ह लेखांवर लागू होते ते आहेत-

(a) बनावट नाणे;

(b) नाणे कायदा, 2011 चे उल्लंघन करून बनवलेले धातूचे तुकडे किंवा सीमाशुल्क कायदा, 1962 च्या कलम 11 अंतर्गत जारी केलेल्या कोणत्याही अधिसूचनेचे उल्लंघन करून भारतात आणलेले;

2011 चा 11. 1962 चा 52.

१५

(c) बनावट चलनी नोट; बनावट शिक्के;

(d) बनावट कागदपत्रे;

(ई) खोटे सील;

(f) भारतीय न्यायाच्या कलम 292 मध्ये संदर्भित अश्लील वस्तू
संहिता, २०२३;

20

(g) कोणत्याही लेखाच्या निर्मितीसाठी वापरलेली उपकरणे किंवा साहित्य
खंड (a) ते (f) मध्ये नमूद केले आहे.

काही प्रकाशने
जप्त घोषित करण्याचा
आणि शोध जारी
करण्याचा अधिकार

९८. (१) कुठे-

(अ) कोणतेही वर्तमानपत्र किंवा पुस्तक; किंवा

२५

(b) कोणतेही दस्तऐवज,

साठी वॉरंट
त्याच.

जेथे छापले असेल तेथे, कलम 150 किंवा कलम 194 किंवा कलम 195 किंवा कलम 292 किंवा कलम 293 किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 297 अन्वये शिक्षापात्र असलेल्या कोणतीही बाब राज्य सरकारला दिल्यावर, राज्य सरकार, अधिसूचना, त्याच्या मताचे कारण सांगून, अशी बाब असलेल्या वृत्तपत्राच्या अंकाची प्रत्येक प्रत आणि अशा पुस्तकाची किंवा इतर कागदपत्रांची प्रत्येक प्रत सरकारकडे जप्त करण्याचे घोषित करा आणि त्यानंतर कोणताही पोलीस अधिकारी भारतात कुठेही आढळेल तेव्हा ती जप्त करू शकेल. आणि कोणताही दंडाधिकारी वॉरंटद्वारे सब-इन्स्पेक्टरच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला अशा प्रकरणाची प्रत, किंवा असे कोणतेही पुस्तक किंवा इतर दस्तऐवज वाजवीपणे संशयित किंवा असू शकते अशा कोणत्याही आवारात प्रवेश करण्यास आणि त्याचा शोध घेण्यास अधिकृत करू शकेल. असल्याचे.

३०

35

(२) या विभागात आणि कलम ९९ मध्ये,—

(a) "वृत्तपत्र" आणि "पुस्तक" चा अर्थ प्रेस आणि
पुस्तकांची नोंदणी अधिनियम, 1867;

1867 चा 25.

(b) "दस्तऐवज" मध्ये कोणतेही चित्र, रेखाचित्र किंवा छायाचित्र किंवा इतर दृश्यमान प्रतिनिधित्व समाविष्ट आहे.

40

(३) या कलमांतर्गत कोणताही आदेश पारित केला जाणार नाही किंवा कारवाई केली जाणार नाही
कलम 99 च्या तरतुदीनुसार अन्यथा कोणतेही न्यायालय.

साठी अर्ज
उच्च न्यायालयाने
बाजूला ठेवा
जपतीची घोषणा.

९९. (१) कोणत्याही वृत्तपत्रात, पुस्तकात किंवा इतर दस्तऐवजात स्वारस्य असलेली कोणतीही व्यक्ती, ज्याच्या संदर्भात कलम ९८ अन्वये जपतीची घोषणा करण्यात आली आहे, अशा व्यक्तीच्या अधिकृत राजपत्रात प्रकाशित झाल्यापासून दोन महिन्यांच्या आत घोषणापत्र, वृत्तपत्राचा मुद्रा, किंवा

४५

पुस्तक किंवा इतर दस्तऐवज, ज्याच्या संदर्भात घोषणा करण्यात आली होती, त्यात कलम 98 च्या उप-कलम (1) मध्ये संदर्भित अशी कोणतीही बाब नव्हती .

(२) अशा प्रत्येक अर्जावर, जेथे उच्च न्यायालयामध्ये तीन किंवा अधिक न्यायाधीश असतात, त्या उच्च न्यायालयाच्या तीन न्यायाधीशांच्या बनलेल्या विशेष खंडपीठाद्वारे आणि उच्च न्यायालयात तीनपेक्षा कमी न्यायाधीशांचा समावेश असलेल्या अशा विशेष खंडपीठाद्वारे सुनावणी आणि निर्णय घेतला जाईल. त्या उच्च न्यायालयाच्या सर्व न्यायाधीशांचा समावेश असेल.

(३) कोणत्याही वृत्तपत्राच्या संदर्भात अशा कोणत्याही अर्जाच्या सुनावणीच्या वेळी, अशा वृत्तपत्रातील शब्द, चिन्हे किंवा दृश्यमान प्रतिपादने यांचे स्वरूप किंवा प्रवृत्ती याच्या पुराव्यासाठी, अशा वृत्तपत्राची कोणतीही प्रत पुराव्यासाठी दिली जाऊ शकते. ज्याच्या संदर्भात जप्तीची घोषणा करण्यात आली.

(४) उच्च न्यायालय, वृत्तपत्राचा अंक, किंवा पुस्तक किंवा अन्य दस्तऐवज, ज्याच्या संदर्भात अर्ज केला गेला आहे, त्यात उपकलम (1) कलम 98 चे, जप्तीची घोषणा बाजूला ठेवा.

(५) विशेष खंडपीठ स्थापन करणाऱ्या न्यायाधीशांमध्ये मतभेद असल्यास, त्या न्यायाधीशांपैकी बहुसंख्य न्यायाधीशांच्या मतानुसार निर्णय घेतला जाईल.

100. जर कोणत्याही जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी यांना असे मानण्याचे कारण असेल की कोणतीही व्यक्ती अशा परिस्थितीत बंदिस्त आहे की बंदिवास गुन्हा ठरतो, तो शोध वॉरंट जारी करू शकतो आणि ज्या व्यक्तीला असे वॉरंट निर्देशित केले आहे की अशा बंदिस्त व्यक्तीचा शोध घेऊ शकतो; आणि त्या अनुषंगाने असा शोध घेतला जाईल, आणि व्यक्ती, आढळल्यास, त्याला ताबडतोब न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर हजर केले जाईल, जो खटल्याच्या परिस्थितीत योग्य वाटेल असा आदेश देईल.

साठी शोधा

चुकीच्या पद्धतीने बंदिस्त केलेल्या व्यक्ती.

101. कोणत्याही बेकायदेशीर कारणासाठी एखाद्या महिलेचे किंवा अठरा वर्षांखालील मुलीचे अपहरण किंवा बेकायदेशीरपणे ताब्यात घेतल्याची शपथ घेतल्यावर, जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी आदेश देऊ शकतात. अशा स्त्रीला तिच्या स्वातंत्र्यात तात्काळ पुनर्संचयित करण्यासाठी, किंवा अशा स्त्री मुलाला तिचा पती, पालक, पालक किंवा अशा मुलाचा कायदेशीर शुल्क असलेल्या इतर व्यक्तीकडे, आणि आवश्यक असेल अशा शक्तीचा वापर करून, अशा आदेशाचे पालन करण्यास भाग पाडू शकते.

अपहरण केलेल्या

महिलांना पुनर्संचयित करण्यास भाग पाडण्याची शक्ती.

102. कलम 32, 72, 74, 76, 79, 80 आणि 81 च्या तरतुदी, कलम 96, कलम 97, कलम 98 किंवा कलम 100 अंतर्गत जारी केलेल्या सर्व शोध-वारंटना लागू होतील.

शोधाची दिशा इ

वॉरंट

103. (1) या प्रकरणांतर्गत शोध किंवा तपासणीसाठी जबाबदार असलेले कोणतेही ठिकाण बंद केल्यावर, अशा ठिकाणी राहणारी किंवा प्रभारी असणारी कोणतीही व्यक्ती, अधिकारी किंवा वॉरंट अंमलात आणणाऱ्या अन्य व्यक्तीच्या मागणीनुसार आणि उत्पादनावर वॉरंटचे, त्याला त्यात मुक्त प्रवेश द्या आणि त्यामध्ये शोध घेण्यासाठी सर्व वाजवी सुविधा द्या.

शोधाची

परवानगी देण्यासाठी बंद जागेचे प्रभारी व्यक्ती.

(२) अशा ठिकाणी प्रवेश मिळवणे शक्य नसल्यास, वॉरंटची अंमलबजावणी करणारा अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती कलम 44 च्या पोट-कलम (2) द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने पुढे जाऊ शकते .

(३) जिथे किंवा अशा ठिकाणी असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने आपल्या व्यक्तीबद्दल कोणताही लेख लपवून ठेवल्याचा वाजवी संशय आहे, ज्यासाठी शोध घ्यावा लागेल, अशा व्यक्तीचा शोध घेतला जाऊ शकतो आणि जर ती व्यक्ती स्त्री असेल, तर तिचा शोध अन्य स्त्रीने घेतला पाहिजे. शालीनतेचा कठोर संबंध.

(४) या प्रकरणांतर्गत शोध घेण्यापूर्वी, अधिकारी किंवा अन्य व्यक्ती ज्या परिसरात शोध घ्यायची जागा आहे त्या ठिकाणच्या दोन किंवा अधिक स्वतंत्र आणि आदरणीय रहिवाशांना बोलावेल किंवा इतर कोणत्याही परिसरात नसेल तर उक्त परिसरातील रहिवासी उपलब्ध आहे किंवा शोधासाठी साक्षीदार होण्यास, हजर राहण्यास आणि शोध पाहण्यास इच्छुक आहे आणि त्यांना किंवा त्यांच्यापैकी कोणालाही तसे करण्यासाठी लेखी आदेश जारी करू शकतात.

(५) त्यांच्या उपस्थितीत शोध घेतला जाईल आणि अशा शोधादरम्यान जप्त केलेल्या सर्व गोष्टींची यादी आणि ते अनुक्रमे कोणत्या ठिकाणी सापडले आहेत.

अशा अधिकाऱ्याने किंवा अन्य व्यक्तीने तयार केलेले आणि अशा साक्षीदारांनी स्वाक्षरी केलेले; परंतु या कलमांतर्गत झडतीचा साक्षीदार असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने विशेषतः बोलावल्याशिवाय त्याला शोधाचा साक्षीदार म्हणून न्यायालयात उपस्थित राहण्याची आवश्यकता नाही.

(६) शोध घेतलेल्या जागेचा रहिवासी, किंवा त्याच्या वतीने काही व्यक्ती, प्रत्येक प्रसंगात, झडतीदरम्यान उपस्थित राहण्याची परवानगी असेल आणि या कलमाखाली तयार केलेल्या यादीची एक प्रत, या साक्षीदारांनी स्वाक्षरी केलेली असेल. अशा रहिवासी किंवा व्यक्तीला वितरित.

(७) उपकलम (३) अंतर्गत कोणत्याही व्यक्तीचा शोध घेतल्यावर, घेतलेल्या सर्व गोष्टींची यादी चा ताबा तयार केला जाईल आणि त्याची एक प्रत अशा व्यक्तीला दिली जाईल.

(८) कोणतीही व्यक्ती, ज्याने वाजवी कारणाशिवाय, या कलमांतर्गत शोध घेण्यास नकार दिला किंवा दुर्लक्ष केले, जेव्हा त्याला लेखी आदेशाद्वारे किंवा त्याला सादर केले गेले तेव्हा असे करण्यास सांगितले जाते, तेव्हा त्याने गुन्हा केला आहे असे मानले जाईल. भारतीय न्याय संहिता, 2023 चे कलम 220.

सापडलेल्या गोष्टींची
विल्हेवाट लावली
च्या शोधात

104. जेव्हा, न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे असलेल्या कोणत्याही ठिकाणी शोध वॉरंटची अंमलबजावणी करताना, ज्या गोष्टींसाठी शोध घेतला जातो, त्यापैकी कोणत्याही गोष्टी सापडतात, अशा गोष्टी, त्याच यादीसह यानंतर समाविष्ट असलेल्या तरतुदीनुसार तयार केलेले, वॉरंट जारी करणाऱ्या न्यायालयासमोर ताबडतोब घेतले जातील, जोपर्यंत अशी जागा अशा न्यायालयापेक्षा तेथील अधिकारक्षेत्र असलेल्या मॅजिस्ट्रेटच्या जवळ आहे, अशा परिस्थितीत यादी आणि गोष्टी तत्काळ अशा दंडाधिकाऱ्यांसमोर ठेवल्या जातील; आणि, विरुद्ध चांगले कारण असल्याशिवाय, अशा न्यायदंडाधिकारी त्यांना अशा न्यायालयात नेण्याचा अधिकार देणारा आदेश देईल.

अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे.

C.—विविध

ऑडिओ व्हिडिओ
इलेक्ट्रॉनिकद्वारे
शोध आणि
जप्तीचे रेकॉर्डिंग

105. या प्रकरणाखाली किंवा कलम 185 अंतर्गत एखाद्या ठिकाणाचा शोध घेण्याची किंवा कोणतीही मालमत्ता, वस्तू किंवा वस्तू ताब्यात घेण्याची प्रक्रिया, ज्यामध्ये अशा शोध आणि जप्तीच्या वेळी जप्त केलेल्या सर्व गोष्टींची यादी तयार करणे आणि अशा यादीवर स्वाक्षरी करणे समाविष्ट आहे. साक्षीदारांद्वारे, कोणत्याही ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाद्वारे शक्यतो सेल फोनद्वारे रेकॉर्ड केले जावे आणि पोलिस अधिकाऱ्याने अशी रेकॉर्डिंग जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे विलंब न लावता पाठवावी.

म्हणजे

ची शक्ती
पोलीस अधिकारी निश्चित
जप्त
करण्यासाठी
मालमत्ता.

106. (1) कोणताही पोलीस अधिकारी कोणतीही मालमत्ता जप्त करू शकतो ज्याचा आरोप किंवा चोरी झाल्याचा संशय असेल किंवा जी कोणत्याही गुन्ह्याचा संशय निर्माण करणाऱ्या परिस्थितीत सापडेल.

(२) असा पोलीस अधिकारी, जर पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याच्या अधीन असेल तर, तो करील ताबडतोब त्या अधिकाऱ्याला जप्तीची तक्रार द्या.

(३) पोटकलम (१) अन्वये काम करणारा प्रत्येक पोलीस अधिकारी ताबडतोब अधिकारक्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्याकडे जप्तीची तक्रार देईल आणि जिथे जप्त केलेली मालमत्ता अशी असेल की ती कोर्टात सोयीस्करपणे नेली जाऊ शकत नाही, किंवा योग्य निवास व्यवस्था सुरक्षित करण्यात अडचण असेल. अशा मालमत्तेच्या ताब्यासाठी, किंवा पोलिस कोठडीत मालमत्तेची सतत ठेवण तपासाच्या उद्देशाने आवश्यक मानली जात नसेल, तेव्हा तो न्यायालयासमोर मालमत्तेची हजर करण्यासाठी बॉण्ड अंमलात आणल्यावर कोणत्याही व्यक्तीला ती ताब्यात देऊ शकतो. जेव्हा आणि आवश्यक असेल तेव्हा आणि त्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी न्यायालयाच्या पुढील आदेशांची अंमलबजावणी करण्यासाठी:

परंतु, पोटकलम (१) अन्वये जप्त केलेली मालमत्ता जलद आणि नैसर्गिक क्षय होण्याच्या अधीन असेल आणि अशा मालमत्तेचा ताबा मिळवणारी व्यक्ती अज्ञात किंवा अनुपस्थित असेल आणि अशा मालमत्तेची किंमत पाचशे रुपयांपेक्षा कमी असेल तर, पोलीस अधीक्षकांच्या आदेशान्वये त्वरित लिलावाद्वारे विकले जातील आणि कलम 505 आणि 506 च्या तरतुदी, जवळजवळ शक्य तितक्या, अशा विक्रीच्या निव्वळ उत्पन्नावर लागू होतील.

संलग्नक, जप्ती किंवा
च्या जीर्णोद्धार
मालमत्ता.

107. (1) जिथे तपास करणाऱ्या पोलिस अधिकाऱ्याला असे मानण्याचे कारण असेल की कोणतीही मालमत्ता प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, गुन्हेगारी कृतीमुळे किंवा कोणत्याही गुन्ह्यामुळे प्राप्त झाली किंवा मिळवली गेली आहे, तो त्याच्या मान्यतेने पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्त, न्यायालयाकडे किंवा न्यायिक दंडाधिकारी यांच्याकडे अर्ज करा

५

10

१५

20

२५

३०

35

40

४५

50

अशा मालमत्तेच्या जडणघडणीसाठी गुन्हाची दखल घेणे किंवा खटला चालवणे किंवा खटला चालविण्याचा अधिकार.

(२) न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे, पुरावा घेण्यापूर्वी किंवा नंतर, अशी सर्व किंवा कोणतीही मालमत्ता गुन्हाची कार्यवाही आहे असा विश्वास ठेवण्याची कारणे असल्यास, न्यायालय किंवा दंडाधिकारी अशा व्यक्तीला नोटीस जारी करू शकतात. चौदा दिवसांच्या आत जोडणीचा आदेश का काढू नये, याचे कारण दाखवा.

(३) जेथे उप-कलम (२) अंतर्गत कोणत्याही व्यक्तीला जारी करण्यात आलेली नोटीस अशा व्यक्तीच्या वतीने कोणतीही मालमत्ता इतर कोणत्याही व्यक्तीकडे आहे असे नमूद करते, तेव्हा नोटीसची प्रत अशा अन्य व्यक्तीला देखील दिली जाईल.

(४) न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी, पोटकलम (२) अन्वये जारी करण्यात आलेल्या कारणे दाखवा नोटीसचे स्पष्टीकरण, जर असेल तर आणि अशा न्यायालय किंवा दंडाधिकाऱ्यांसमोर उपलब्ध असलेली वस्तुस्थिती लक्षात घेऊन आणि वाजवी संधी दिल्यानंतर. अशा व्यक्ती किंवा व्यक्तींचे म्हणणे ऐकून, गुन्हातून मिळालेल्या मालमत्तेच्या संबंधात, संलग्नतेचा आदेश पारित करू शकतो:

परंतु, जर अशी व्यक्ती कोर्ट किंवा मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर झाली नाही किंवा कारणे दाखवा नोटीसमध्ये नमूद केलेल्या चौदा दिवसांच्या आत कोर्ट किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यांसमोर आपली बाजू मांडत नसेल, तर न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी माजी न्यायदंडाधिकारी पुढे जाऊ शकतात . -पार्टी ऑर्डर.

(५) पोट-कलम (२) मध्ये काहीही असले तरी, जर न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी या पोटकलम अंतर्गत नोटीस जारी केल्याने संलग्न किंवा जप्तीची वस्तू नष्ट होईल असे मत असल्यास, न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी अंतरिम आदेशाद्वारे अशा मालमत्तेची एकतर्फी थेट जोडणी किंवा जप्ती, आणि असा आदेश उप-कलम (६) अंतर्गत आदेश पारित होईपर्यंत अंमलात राहील .

(६) न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी यांना संलग्नित किंवा जप्त केलेली मालमत्ता ही गुन्हाची रक्कम असल्याचे आढळल्यास, न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी आदेशाद्वारे जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांना अशा गुन्हांचे उत्पन्न प्रभावित झालेल्या व्यक्तींना वितरीत करण्याचे निर्देश देईल. असा गुन्हा.

(७) पोटकलम (६) अन्वये दिलेला आदेश प्राप्त झाल्यावर, जिल्हा दंडाधिकारी, साठ दिवसांच्या आत गुन्हाची रक्कम स्वतःहून वितरीत करतील किंवा त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला असे वितरण लागू करण्यासाठी अधिकृत करतील.

(८) अशी रक्कम प्राप्त करण्यासाठी कोणतेही दावेदार नसल्यास किंवा कोणीही दावेदार निश्चित करण्यायोग्य नसल्यास किंवा दावेकऱ्यांचे समाधान केल्यानंतर काही अतिरिक्त असल्यास, अशा गुन्हाची रक्कम शासनाकडे जप्त केली जाईल.

स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या उद्देशासाठी, "मालमत्ता" या शब्दाचा आणि "गुन्हाचे उत्पन्न" या अभिव्यक्तीचा अर्थ कलम १११ च्या खंड (डी) मध्ये दिलेला असेल .

१०८. कोणताही दंडाधिकारी त्याच्या उपस्थितीत शोध वॉरंट जारी करण्यास सक्षम असलेल्या कोणत्याही जागेचा शोध घेण्याचे निर्देश देऊ शकतो.

दंडाधिकारी थेट त्याचा शोध घेऊ शकतात उपस्थिती दस्तऐवज जप्त करण्याची शक्ती, इ.

१०९. कोणतेही न्यायालय, योग्य वाटल्यास, आधी सादर केलेले कोणतेही दस्तऐवज किंवा गोष्ट जप्त करू शकते ते या संहिता अंतर्गत.

११०. (१) जिथे ही संहिता विस्तारित असलेल्या प्रदेशांमधील न्यायालयाची इच्छा असेल (यापुढे या विभागात म्हटलेले प्रदेश)

प्रक्रियांसंबंधी परस्पर व्यवस्था.

(अ) आरोपी व्यक्तीला समन्स; किंवा

(b) आरोपी व्यक्तीच्या अटकेसाठी वॉरंट; किंवा

(c) कोणत्याही व्यक्तीला समन्स ज्याने त्याला हजर राहणे आणि एखादे दस्तऐवज किंवा इतर वस्तू सादर करणे किंवा ते सादर करणे आवश्यक आहे; किंवा

(d) शोध वॉरंट,

द्वारे जारी केले जाईल किंवा कोणत्याही ठिकाणी कार्यान्वित केले जाईल, -

(i) न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात भारतातील कोणत्याही राज्यामध्ये किंवा क्षेत्राच्या बाहेरील क्षेत्रामध्ये, ते असे समन्स किंवा वॉरंट डुप्लिकेट पोस्टद्वारे पाठवू शकते किंवा अन्यथा, त्या न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकार्याला सेवा देण्यासाठी किंवा अंमलात आणण्यासाठी पाठवू शकते; आणि जेथे खंड (अ) किंवा खंड (सी) मध्ये संदर्भित कोणतेही समन्स बजावले गेले असतील, कलम 70 च्या तरतुदी अशा समन्सच्या संदर्भात लागू होतील जसे की तो ज्या न्यायालयाला पाठवला आहे त्याचा पीठासीन अधिकारी मॅजिस्ट्रेट असेल. सांगितले प्रदेश;

५

(ii) भारताबाहेरील कोणत्याही देशात किंवा ठिकाणी ज्याच्या संदर्भात केंद्र सरकारने अशा देशाच्या सरकारसोबत किंवा फौजदारी प्रकरणांच्या संदर्भात समन्स किंवा वॉरंट बजावण्याची व्यवस्था केली आहे (यापुढे या विभागात संदर्भित करार करणारे राज्य म्हणून), ते असे समन्स किंवा वॉरंट डुप्लिकेटमध्ये पाठवू शकते, अशा न्यायालयाला, न्यायाधीशांना किंवा दंडाधिकार्यांना निर्देश दिलेले आहे आणि केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात निर्दिष्ट करेल त्याप्रमाणे, अशा प्राधिकरणाकडे पाठवू शकते.

10

१५

(२) जेथे उक्त प्रदेशातील न्यायालयाला सेवा किंवा अंमलबजावणीसाठी प्राप्त झाले आहे-

(अ) आरोपी व्यक्तीला समन्स; किंवा

(b) आरोपी व्यक्तीच्या अटकेसाठी वॉरंट; किंवा

(c) कोणत्याही व्यक्तीला समन्स ज्याने त्याला हजर राहणे आणि एखादे दस्तऐवज किंवा इतर वस्तू सादर करणे किंवा ते सादर करणे आवश्यक आहे; किंवा

20

(d) शोध वॉरंट,

द्वारे जारी -

(I) उक्त प्रदेशाबाहेरील भारतातील कोणत्याही राज्य किंवा क्षेत्रामध्ये न्यायालय;

(II) कंत्राटी राज्यात न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी,

ते त्यांच्या स्थानिक अधिकार क्षेत्राच्या हद्दीत सेवा किंवा अंमलबजावणी करण्यासाठी त्या प्रदेशातील दुसऱ्या न्यायालयाकडून समन्स किंवा वॉरंट म्हणून म्हणून त्याची अंमलबजावणी किंवा अंमलबजावणी करण्यास कारणीभूत ठरेल; आणि कुठे-

२५

(i) अटक वॉरंट अंमलात आणले गेले आहे, अटक केलेल्या व्यक्तीवर, शक्यतोवर, कलम 82 आणि 83 द्वारे निर्दिष्ट केलेल्या प्रक्रियेनुसार व्यवहार केला जाईल;

(ii) शोध वॉरंट अंमलात आणले गेले आहे, शोधात सापडलेल्या गोष्टी, शक्यतोवर, कलम 104 द्वारे निर्दिष्ट केलेल्या प्रक्रियेनुसार हाताळल्या जातील;

३०

परंतु, करार करणाऱ्या राज्याकडून प्राप्त झालेले समन्स किंवा शोध-वारंट अंमलात आणले गेले असल्यास, कागदपत्रे किंवा वस्तू किंवा शोधात सापडलेल्या गोष्टी समन्स किंवा शोध-वारंट जारी करणाऱ्या अधिकाऱ्यामार्फत न्यायालयाकडे पाठवल्या जातील. केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, यासाठी निर्दिष्ट करू शकते.

35

अध्याय आठवा

काही बाबी आणि प्रक्रियेसाठी सहाय्यासाठी परस्पर व्यवस्था

मालमत्ता जप्त करणे आणि जप्त करणे

व्याख्या.

111. या प्रकरणात, संदर्भ अन्यथा आवश्यक असल्याशिवाय,-

40

(अ) "कंत्राटी करणारे राज्य" म्हणजे भारताबाहेरील कोणताही देश किंवा ठिकाण ज्याच्या संदर्भात केंद्र सरकारने अशा देशाच्या सरकारसोबत कराराद्वारे किंवा अन्यथा व्यवस्था केली आहे;

(b) "ओळखणे" मध्ये मालमत्ता व्युत्पन्न झाल्याचा पुरावा स्थापित करणे समाविष्ट आहे गुन्हाच्या कमिशनमधून, किंवा वापरलेले;

४५

	(c) "गुन्हाचे उत्पन्न" म्हणजे कोणत्याही व्यक्तीने गुन्हेगारी कृती (चलन हस्तांतरणाचा समावेश असलेल्या गुन्हासह) किंवा अशा कोणत्याही मालमत्तेचे मूल्य म्हणून प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे मिळवलेली किंवा मिळवलेली कोणतीही मालमत्ता;	
५	(d) "मालमत्ता" म्हणजे प्रत्येक वर्णनाची मालमत्ता आणि मालमत्ता, मग ते भौतिक किंवा निराधार, जंगम किंवा अचल, मूर्त किंवा अमूर्त आणि अशा मालमत्ता किंवा मालमत्तेचा किंवा गुन्हाच्या आरोपात वापरल्या गेलेल्या किंवा वापरल्या जाणाऱ्या मालमत्तेचे शीर्षक, किंवा त्यावरील व्याज यांचा पुरावा देणारी कृत्ये आणि साधने. आणि गुन्हातून मिळालेल्या मालमत्तेचा समावेश आहे;	
	(ई) "ट्रेसिंग" म्हणजे मालमत्तेचे स्वरूप, स्रोत, स्वभाव, हालचाल, शीर्षक किंवा मालकी निश्चित करणे.	
10	112. (1) एखाद्या गुन्हाच्या तपासादरम्यान, तपास अधिकारी किंवा कोणत्याही वरिष्ठ अधिकाऱ्याने तपास अधिकाऱ्याला अर्ज केला असेल की, भारताबाहेरील देशात किंवा ठिकाणी पुरावे उपलब्ध असू शकतात, कोणताही गुन्हेगार. न्यायालय एखाद्या न्यायालयाला किंवा त्या देशातील एखाद्या प्राधिकरणाला विनंती पत्र जारी करू शकते किंवा अशा विनंतीला सामोरे जाण्यासाठी सक्षम असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची तोंडी तपासणी करण्यासाठी आणि प्रकरणातील तथ्ये आणि परिस्थितींशी परिचित असलेल्या व्यक्तीची तोंडी तपासणी करण्यासाठी आणि अभ्यासक्रमात केलेले त्याचे विधान नोंदवू शकते. अशी तपासणी करणे आणि अशा व्यक्तीने किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीने केशशी संबंधित कोणतेही दस्तऐवज किंवा वस्तू सादर करणे आणि असे घेतलेले किंवा गोळा केलेले सर्व पुरावे किंवा त्याच्या प्रमाणीकृत प्रती किंवा अशा प्रकारे गोळा केलेली वस्तू पाठवणे आवश्यक आहे. न्यायालय असे पत्र जारी करते.	भारताबाहेरील देशात किंवा ठिकाणी तपासासाठी सक्षम अधिकाऱ्याला विनंतीचे पत्र.
१५		
20	(२) विनंती पत्र केंद्र सरकार या संदर्भात निर्दिष्ट करेल अशा प्रकारे प्रसारित केले जाईल.	
	(३) उप-कलम (१) अंतर्गत नोंदवलेले प्रत्येक विधान किंवा दस्तऐवज किंवा वस्तू या प्रकरणाच्या अंतर्गत तपासादरम्यान गोळा केलेला पुरावा मानला जाईल.	
२५	113. (1) न्यायालयाकडून विनंतीचे पत्र मिळाल्यावर किंवा भारताबाहेरील एखाद्या देशामध्ये किंवा एखाद्या प्राधिकरणाकडून त्या देशात किंवा कोणत्याही व्यक्तीच्या तपासणीसाठी किंवा संबंधित कोणत्याही दस्तऐवजाची किंवा वस्तूची निर्मिती करण्यासाठी असे पत्र जारी करण्यास सक्षम असलेल्या प्राधिकरणाकडून त्या देशात किंवा ठिकाणी तपासाधीन गुन्हासाठी, केंद्र सरकार योग्य वाटल्यास-	बाहेरील देश किंवा ठिकाणाहून विनंतीचे पत्र
३०	(i) ते मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे अग्रेषित करतील जे ते यासाठी नियुक्त करू शकतील, जे त्यानंतर त्या व्यक्तीला त्याच्यासमोर बोलावतील आणि त्याचे म्हणणे रेकॉर्ड करतील किंवा कागदपत्र किंवा वस्तू सादर करण्यास सांगतील; किंवा	भारताला ए न्यायालय किंवा अ भारतात तपासाचे अधिकार.
	(ii) कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला तपासासाठी पत्र पाठवा, जो त्यानंतर गुन्हाचा त्याच पद्धतीने तपास करेल,	
	जणू काही गुन्हा भारतातच घडला आहे.	
35	(२) पोट-कलम (१) अन्वये घेतलेले किंवा गोळा केलेले सर्व पुरावे , किंवा त्याच्या प्रमाणित प्रती किंवा अशा प्रकारे गोळा केलेली गोष्ट, जशी जशी असेल तशी, न्यायदंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याने केंद्र सरकारकडे पाठवली जाईल. न्यायालय किंवा केंद्र सरकारला योग्य वाटेल अशा पद्धतीने विनंती पत्र जारी करणारे प्राधिकरण.	
40	114. (1) भारतातील न्यायालय, एखाद्या गुन्हेगारी प्रकरणाच्या संबंधात, एखाद्या व्यक्तीला हजर राहण्यासाठी किंवा सादर करण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीच्या अटकेचे वॉरंट किंवा त्याद्वारे जारी केलेले दस्तऐवज किंवा इतर बाबी करार करणाऱ्या राज्यात कोणत्याही ठिकाणी अंमलात आणल्या जाव्यात अशी इच्छा असल्यास, केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात विनिर्दिष्ट करेल अशा प्राधिकरणामार्फत अशा न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकाऱ्यांना डुप्लिकेट स्वरूपात असे वॉरंट पाठवेल आणि ते न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, यथास्थिती, कारणीभूत ठरतील. तीच अंमलात आणायची.	चे हस्तांतरण सुरक्षित करण्यात मदत व्यक्ती
४५	(2) जर , तपासादरम्यान किंवा गुन्हाच्या कोणत्याही चौकशीदरम्यान, तपास अधिकारी किंवा कोणत्याही वरिष्ठ दर्जाच्या अधिकाऱ्याने तपास अधिकाऱ्याकडे अर्ज केला आहे की, कराराच्या राज्यात कोणत्याही ठिकाणी असलेल्या व्यक्तीची उपस्थिती आवश्यक आहे. अशा तपासणी किंवा चौकशीसह आणि न्यायालयास अशी उपस्थिती आवश्यक असल्याचे समाधानी आहे, ते सांगितलेल्या विरुद्ध समन्स किंवा वॉरंट डुप्लिकेट जारी करेल	

व्यक्ती अशा न्यायालयाला, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकार्यांना, केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या निमित्त निर्दिष्ट करू शकेल, अशा स्वरूपात, ती सेवा किंवा अंमलात आणण्यासाठी.

(३) जिथे भारतातील न्यायालयाला, एखाद्या गुन्हेगारी प्रकरणाच्या संदर्भात, कोणत्याही व्यक्तीच्या अटकेचे वॉरंट प्राप्त झाले आहे ज्यासाठी त्याला हजर राहणे आवश्यक आहे किंवा हजर राहणे आवश्यक आहे आणि त्या न्यायालयात किंवा इतर कोणत्याही तपास एजन्सीसमोर दस्तऐवज किंवा इतर वस्तू सादर करणे आवश्यक आहे. करार करणाऱ्या राज्यातील न्यायालय, न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी, ते त्याच्या स्थानिक मर्यादित अंमलबजावणीसाठी भारतातील दुसऱ्या न्यायालयाकडून मिळालेले वॉरंट असल्याप्रमाणेच अंमलात आणले जाईल.

(4) पोटकलम (3) नुसार करार करणाऱ्या राज्यात हस्तांतरित केलेली एखादी व्यक्ती भारतात कैदी असेल तर, भारतातील न्यायालय किंवा केंद्र सरकार न्यायालय किंवा सरकारला योग्य वाटेल अशा अटी घालू शकते.

(५) जिथे पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) नुसार भारतात हस्तांतरित केलेली व्यक्ती करार करणाऱ्या राज्यातील कैदी असेल, तिथे भारतातील न्यायालय हे सुनिश्चित करेल की त्या कैद्याला ज्या अटीच्या अधीन राहून भारतात हस्तांतरित केले जाईल. पालन केले जाते आणि अशा कैद्याला केंद्र सरकार लेखी निर्देश देईल अशा अटीच्या अधीन अशा कोठडीत ठेवले जाईल.

च्या आदेशांच्या संबंधात सहाय्य

संलग्नक किंवा च्या जप्ती मालमत्ता.

115. (1) जेथे भारतातील न्यायालयाला असा विश्वास ठेवण्याचे वाजवी कारण आहे की कोणत्याही व्यक्तीने मिळवलेली कोणतीही मालमत्ता, प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, अशा व्यक्तीने गुन्हा केल्यापासून मिळवली आहे किंवा मिळवली आहे, तेव्हा ते संलग्नक किंवा जप्तीचा आदेश देऊ शकते. कलम 116 ते 122 (दोन्ही समावेशी) च्या तरतुदीनुसार ती योग्य वाटेल अशा मालमत्तेची.

(२) जिथे न्यायालयाने पोटकलम (१) अन्वये कोणतीही मालमत्ता जप्त करण्याचा किंवा जप्त करण्याचा आदेश दिला असेल आणि अशी मालमत्ता कराराच्या राज्यात असल्याचा संशय असेल, तेव्हा न्यायालय न्यायालयाला विनंतीपत्र जारी करू शकते किंवा अशा आदेशाच्या अंमलबजावणीसाठी करार करणाऱ्या राज्यातील अधिकार.

(३) जेथे केंद्र सरकारकडून न्यायालयाकडून किंवा करार करणाऱ्या राज्यातील प्राधिकरणाकडून भारतातील मालमत्तेची जोडणी किंवा जप्तीची विनंती करणारे पत्र प्राप्त होते, जे प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, एखाद्या व्यक्तीच्या कमिशनमधून मिळवलेले किंवा मिळवलेले असते. त्या करार करणाऱ्या राज्यात केलेला गुन्हा, केंद्र सरकार न्यायालयाला योग्य वाटेल तसे विनंतीचे पत्र कलम 116 ते 122 (दोन्ही समावेशी) च्या तरतुदीनुसार अंमलात आणण्यासाठी पाठवू शकते किंवा, कोणत्याही परिस्थितीत. इतर कायदा सध्या अंमलात आहे.

बेकायदेशीरपणे मिळवलेल्या मालमत्तेची ओळख.

116. (1) न्यायालय, पोट-कलम (1) अंतर्गत किंवा कलम 115 च्या पोट-कलम (3) अंतर्गत विनंतीचे पत्र मिळाल्यावर, पोलीस उपनिरीक्षक पदाच्या खाली नसलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला निर्देश देईल. अशा मालमत्तेचा शोध घेण्यासाठी आणि ओळखण्यासाठी आवश्यक असलेली सर्व पावले उचलणे.

(२) पोट-कलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या पायऱ्यांमध्ये कोणतीही व्यक्ती, ठिकाण, मालमत्ता, मालमत्ता, कागदपत्रे, कोणत्याही बँक किंवा सार्वजनिक वित्तीय संस्थांमधील खात्यांची पुस्तके किंवा इतर कोणत्याही संबंधित संदर्भात कोणतीही चौकशी, तपासणी किंवा सर्वेक्षण समाविष्ट असू शकते. महत्वाचे

(३) उप-कलम (2) मध्ये संदर्भित कोणतीही चौकशी, तपासणी किंवा सर्वेक्षण उप-कलम (1) मध्ये नमूद केलेल्या अधिकाऱ्याद्वारे या संदर्भात उक्त न्यायालयाने जारी केलेल्या निर्देशानुसार केले जाईल .

च्या जप्ती किंवा संलग्नक मालमत्ता.

117. (1) कलम 116 अन्वये चौकशी किंवा तपास करणाऱ्या कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे असे मानण्याचे कारण असेल की अशी चौकशी किंवा तपासणी केली जात असलेल्या कोणत्याही मालमत्तेचे हस्तांतरण किंवा व्यवहार लपविले जाण्याची शक्यता आहे ज्याचा परिणाम होईल. अशा मालमत्तेची विल्हेवाट लावताना, तो अशी मालमत्ता जप्त करण्याचा आदेश देऊ शकतो आणि जिथे अशी मालमत्ता जप्त करणे व्यवहार्य नसेल, तेव्हा तो अशी मालमत्ता हस्तांतरित केली जाणार नाही किंवा अन्यथा व्यवहार केला जाणार नाही, असे निर्देश देणारा अटॅचमेंट ऑर्डर देऊ शकतो. असा आदेश देणाऱ्या अधिकाऱ्याची परवानगी आणि अशा आदेशाची प्रत संबंधित व्यक्तीला दिली जाईल.

(२) उप-कलम (१) अन्वये दिलेला कोणताही आदेश उक्त आदेश असल्याशिवाय कोणताही परिणाम होणार नाही तीस दिवसांच्या कालावधीत, या न्यायालयाच्या आदेशाद्वारे पुष्टी केली जाते.

	118. (1) अशा मालमत्तेच्या प्रशासकाची कार्ये पार पाडण्यासाठी न्यायालय ज्या भागात मालमत्ता आहे त्या क्षेत्राच्या जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हा दंडाधिकार्याने नामनिर्देशित केलेल्या इतर कोणत्याही अधिकाऱ्याची नियुक्ती करू शकते.	अंतर्गत जप्त किंवा जप्त केलेल्या मालमत्तेचे व्यवस्थापन हा धडा.
५	(२) उप-कलम (१) अन्वये नियुक्त केलेल्या प्रशासकास कलम ११७ च्या पोट-कलम (१) अंतर्गत किंवा कलम १२० अंतर्गत अशा पद्धतीने आणि अशा अटीच्या अधीन राहून ज्या मालमत्तेच्या संबंधात आदेश दिलेला आहे तो प्राप्त आणि व्यवस्थापित करील. केंद्र सरकारद्वारे निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे.	
10	(३) प्रशासक देखील केंद्र सरकार सारख्या उपाययोजना करेल केंद्र सरकारकडे जप्त केलेल्या मालमत्तेची विल्हेवाट लावण्यासाठी थेट.	
१५	119. (1) कलम 116 अन्वये चौकशी, तपास किंवा सर्वेक्षणाचा परिणाम म्हणून, न्यायालयाला असे मानण्याचे कारण असेल की अशी सर्व किंवा कोणतीही मालमत्ता गुन्ह्याची रक्कम आहे, तर ती अशा व्यक्तीला नोटीस बजावू शकते (यापुढे संदर्भ बाधित व्यक्ती म्हणून) उत्पन्न, कमाई किंवा मालमत्तेचे स्रोत, ज्यातून किंवा ज्याद्वारे त्याने अशी मालमत्ता मिळवली आहे, तो पुरावा ज्यावर तो अवलंबून आहे आणि इतर संबंधित माहिती आणि तपशिल, आणि कारणे दाखवण्यासाठी सर्व किंवा अशा कोणत्याही मालमत्ता, जसे की, गुन्ह्याची रक्कम म्हणून घोषित केली जाऊ नये आणि केंद्र सरकारकडे जप्त केली जाऊ नये.	च्या जप्तीची नोटीस मालमत्ता.
20	(२) जेथे उप-कलम (१) अन्वये कोणत्याही व्यक्तीला नोटीस, अशा व्यक्तीच्या वतीने कोणतीही मालमत्ता इतर कोणत्याही व्यक्तीने ठेवली आहे असे नमूद केले असेल, तर नोटीसची प्रत अशा अन्य व्यक्तीलाही दिली जाईल.	
२५	१२०. (१) न्यायालय, कलम ११९ अन्वये जारी करण्यात आलेल्या कारणे दाखवा नोटीसचे स्पष्टीकरण विचारात घेतल्यानंतर आणि त्यापूर्वी उपलब्ध असलेली सामग्री आणि बाधित व्यक्तीला दिल्यानंतर (आणि प्रभावित व्यक्तीने धारण केलेल्या प्रकरणात) इतर कोणत्याही व्यक्तीद्वारे नोटीसमध्ये निर्दिष्ट केलेली कोणतीही मालमत्ता, अशा इतर व्यक्तीला देखील) सुनावणीची वाजवी संधी, ऑर्डरद्वारे, सर्व किंवा कोणतीही मालमत्ता गुन्ह्यातील रक्कम आहे की नाही हे शोधून काढणे:	काही प्रकरणांमध्ये मालमत्ता जप्त करणे.
३०	परंतु, जर बाधित व्यक्तीने (आणि अशा प्रकरणात ज्यामध्ये प्रभावित व्यक्तीने नोटीसमध्ये निर्दिष्ट केलेली कोणतीही मालमत्ता इतर कोणत्याही व्यक्तीद्वारे अशा अन्य व्यक्तीने धारण केली असेल) तर निर्दिष्ट केलेल्या तीस दिवसांच्या कालावधीत न्यायालयासमोर हजर न झाल्यास किंवा तिच्यासमोर आपली बाजू मांडली नाही. कारणे दाखवा नोटीसमध्ये, न्यायालय त्याच्यासमोर उपलब्ध पुराव्याच्या आधारे या उप-कलम तत्पूर्वी एक निष्कर्ष नोंदविण्यास पुढे जाऊ शकते.	
35	(२) कारणे दाखवा नोटीसमध्ये नमूद केलेल्या काही मालमत्ता गुन्ह्यातून मिळालेल्या आहेत यावर न्यायालयाचे समाधान झाले असेल परंतु अशा मालमत्तांची विशिष्ट ओळख करणे शक्य नसेल, तर, न्यायालयासाठी त्या मालमत्ता निर्दिष्ट करणे कायदेशीर असेल. , त्याच्या सर्वोत्कृष्ट निर्णयानुसार, गुन्ह्यांचे उत्पन्न आहे आणि त्यानुसार उप-कलम (1) अंतर्गत निष्कर्ष नोंदवले जातात.	
40	(३) जिथे न्यायालयाने या कलमाखाली निष्कर्ष नोंदवला की कोणतीही मालमत्ता ही गुन्ह्यातून प्राप्त झालेली आहे, अशी मालमत्ता केंद्र सरकारकडे जप्त केली जाईल.	
2013 चा 18.	(४) या कलमांतर्गत कंपनीतील कोणतेही शेअर्स केंद्र सरकारकडे जप्त केले गेले असतील तर, कंपनी कायदा, 2013 मध्ये काहीही समाविष्ट असले तरीही किंवा तत्काळ केंद्र सरकारकडे अशा समभागांचे हस्तांतरणकर्ता म्हणून नोंदणी करेल.	
४५	121. (1) जेथे न्यायालयाने अशी घोषणा केली की कलम 120 अन्वये कोणतीही मालमत्ता केंद्र सरकारकडे जप्त करण्यात आली आहे आणि अशा मालमत्तेच्या केवळ काही भागाचा स्रोत न्यायालयाच्या समाधानासाठी सिद्ध झाला नाही, असे प्रकरण आहे. जप्तीच्या बदल्यात , अशा भागाच्या बाजार मूल्याएवढा दंड भरण्यासाठी बाधित व्यक्तीला पर्याय देणारा आदेश देईल .	जप्तीच्या बदल्यात दंड .
	(२) पोटकलम (१) अन्वये दंड आकारण्याचा आदेश देण्यापूर्वी, बाधित व्यक्तीला सुनावणीची वाजवी संधी दिली जाईल.	

(३) जेथे बाधित व्यक्ती पोट-कलम (१) अन्वये देय दंड भरते, त्या संदर्भात परवानगी दिलेल्या वेळेत, न्यायालय, आदेशाद्वारे, कलम १२० अंतर्गत जप्तीची घोषणा रद्द करू शकते आणि त्यानंतर अशी मालमत्ता स्टॅंड सोडला.

काही बदल्या
निरर्थक असतील.

122. जेथे कलम 117 च्या उप-कलम (1) अंतर्गत आदेश दिल्यानंतर किंवा कलम 119 अंतर्गत नोटीस जारी केल्यानंतर, या आदेशात किंवा नोटीसमध्ये संदर्भित केलेली कोणतीही मालमत्ता कोणत्याही पद्धतीने हस्तांतरित केली जाते, अशा हस्तांतरणासाठी, या प्रकरणातील कार्यवाहीच्या उद्देशांकडे दुर्लक्ष केले जाईल आणि जर अशी मालमत्ता नंतर कलम 120 अन्वये केंद्र सरकारकडे जप्त केली गेली तर, अशा मालमत्तेचे हस्तांतरण निरर्थक आणि निरर्थक मानले जाईल.

५

मध्ये प्रक्रिया
च्या पत्राचा
आदर
विनंती

123. केंद्र सरकारकडून प्राप्त झालेले प्रत्येक विनंतीचे पत्र, समन्स किंवा वॉरंट, या प्रकरणांतर्गत करार करणाऱ्या राज्याकडे पाठवले जाणारे प्रत्येक विनंतीचे पत्र, समन्स किंवा वॉरंट, करार करणाऱ्या राज्याकडे पाठवले जाईल किंवा, जसे की केंद्र सरकार अधिसूचनेद्वारे, या वतीने निर्दिष्ट करेल अशा स्वरूपात आणि अशा प्रकारे भारतातील संबंधित न्यायालयाकडे पाठवले जाऊ शकते.

10

या प्रकरणाचा अर्ज.

124. केंद्र सरकार, अधिकृत राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, करार करणाऱ्या राज्याच्या संबंधात या प्रकरणाचा अर्ज, ज्यांच्याशी परस्पर व्यवस्था करण्यात आली आहे, अशा अटी, अपवाद किंवा पात्रतेच्या अधीन असेल असे निर्देश देऊ शकते. अधिसूचना सांगितले.

१५

अध्याय नववा

शांतता राखण्यासाठी आणि चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा 20

खात्री पटल्यावर
शांतता राखण्यासाठी
सुरक्षा.

१२५. (१) जेव्हा सत्र न्यायालय किंवा प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालय एखाद्या व्यक्तीला उप-कलम (२) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवते किंवा अशा कोणत्याही गुन्ह्याला प्रोत्साहन देते आणि ते आवश्यक आहे असे मत व्यक्त करते. शांतता राखण्यासाठी अशा व्यक्तीकडून सुरक्षा घ्या, न्यायालय अशा व्यक्तीला शिक्षा सुनावताना, तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा कालावधीसाठी शांतता राखण्यासाठी, जामीनदारासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्ड अंमलात आणण्याचा आदेश देऊ शकते. ते योग्य वाटते.

२५

(२) पोटकलम (१) मध्ये नमूद केलेले गुन्हे आहेत-

(अ) भारतीय न्यायाच्या आठव्या अध्यायांतर्गत दंडनीय कोणताही गुन्हा
संहिता, 2023, कलम 191 किंवा कलम 194 किंवा कलम 195 नुसार दंडनीय गुन्ह्याव्यतिरिक्त;

3०

(b) कोणताही गुन्हा ज्यामध्ये प्राणघातक हल्ला करणे किंवा फौजदारी शक्ती वापरणे किंवा दुष्कृत्य करणे यांचा समावेश आहे;

(c) गुन्हेगारी धमकीचा कोणताही गुन्हा;

(d) इतर कोणताही गुन्हा ज्यामुळे शांततेचा भंग होऊ शकतो, किंवा ज्याचा हेतू होता किंवा त्याला कारणीभूत असण्याची शक्यता आहे.

35

(३) अपील किंवा अन्यथा दोषसिद्धी बाजूला ठेवल्यास, अशा प्रकारे अंमलात आणलेला बॉण्ड रद्दबातल ठरेल.

(4) या कलमाखालील आदेश अपीलीय न्यायालय किंवा न्यायालयाद्वारे देखील केला जाऊ शकतो
त्याच्या उजळणीच्या अधिकारांचा वापर करताना.

इतर प्रकरणांमध्ये
शांतता राखण्यासाठी
सुरक्षा.

१२६. (१) जेव्हा कार्यकारी दंडाधिकार्याला अशी माहिती मिळते की कोणतीही व्यक्ती शांततेचा भंग किंवा सार्वजनिक शांतता बिघडवण्याची किंवा शांततेचा भंग किंवा सार्वजनिक शांतता बिघडवणारे कोणतेही चुकीचे कृत्य करण्याची शक्यता आहे आणि कार्यवाहीसाठी पुरेसा आधार आहे या मतानुसार, यापुढे प्रदान केलेल्या रीतीने, तो अशा व्यक्तीला अशा कालावधीसाठी शांतता राखण्यासाठी, जामिनासह किंवा त्याशिवाय बॉण्ड चालवण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये, असे कारण दाखवावे लागेल. एक वर्ष, दंडाधिकार्यांना योग्य वाटेल.

४५

(२) या कलमाखालील कार्यवाही कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकार्यासमोर केली जाऊ शकते जेव्हा शांतता भंग किंवा गडबड करणारे ठिकाण पकडले जाते.

त्याचे स्थानिक अधिकार क्षेत्र किंवा अशा अधिकारक्षेत्रात एखादी व्यक्ती आहे जी शांततेचा भंग करण्याची किंवा सार्वजनिक शांतता बिघडवण्याची किंवा अशा अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे वरीलप्रमाणे कोणतेही चुकीचे कृत्य करण्याची शक्यता आहे.

५	127. (1) जेव्हा कार्यकारी दंडाधिकारी त्याच्या आत असल्याची माहिती प्राप्त होते स्थानिक अधिकार क्षेत्र कोणतीही व्यक्ती जी, अशा अधिकारक्षेत्रात किंवा त्याशिवाय,	देशद्रोहाचा प्रसार करणाऱ्या व्यक्तीकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा
	(i) एकतर तोंडी किंवा लेखी किंवा इतर कोणत्याही प्रकारे, हेतुपुरस्सर प्रसारित करतो किंवा प्रसार करण्याचा प्रयत्न करतो किंवा प्रसार करण्यास प्रोत्साहन देतो,	
	(अ) कलम 150 किंवा कलम 194 किंवा कलम 195 किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 297 अंतर्गत शिक्षेची पात्र असलेली कोणतीही बाब, किंवा	महत्वाचे
10	(ब) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत गुन्हेगारी धमकावणे किंवा बदनामी करण्यासारखे असणाऱ्या न्यायाधीशाने त्याच्या अधिकृत कर्तव्ये पार पाडताना किंवा कार्य करण्याचा अभिप्राय दर्शविणारी कोणतीही बाब,	
१५	(ii) कलम 292 मध्ये नमूद केलेली कोणतीही अश्लील बाब बनवणे, उत्पादन करणे, प्रकाशित करणे किंवा विक्रीसाठी ठेवणे, आयात करणे, निर्यात करणे, संदेश देणे, विक्री करणे, भाड्याने देणे, वितरण करणे, सार्वजनिकरित्या प्रदर्शित करणे किंवा इतर कोणत्याही प्रकारे प्रसारित करणे भारतीय न्याय संहिता, २०२३,	
20	आणि मॅजिस्ट्रेटचे असे मत आहे की कार्यवाहीसाठी पुरेसे कारण आहे, दंडाधिकारी, यापुढे प्रदान केलेल्या पद्धतीने, अशा व्यक्तीला त्याच्या चांगल्या वागणुकीबद्दल, जामिनासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्ड चालवण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये म्हणून कारण दाखवण्याची आवश्यकता असेल. अशा कालावधीसाठी, दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल त्याप्रमाणे एक वर्षांपेक्षा जास्त नाही.	
२५	(२) या कलमांतर्गत प्रेस अँड रजिस्ट्रेशन ऑफ पिरियडिकल अॅक्ट, 2023 मध्ये नमूद केलेल्या नियमांनुसार नोंदणीकृत आणि संपादित, मुद्रित आणि प्रकाशित केलेल्या कोणत्याही प्रकाशनाच्या संपादक, मालक, मुद्रक किंवा प्रकाशकाविरुद्ध कोणतीही कारवाई केली जाणार नाही. अशा प्रकाशनात समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबींच्या संदर्भात किंवा राज्य सरकारच्या अधिकाराखाली किंवा राज्य सरकारने या निमित्त अधिकार प्राप्त केलेल्या अधिकार्याशिवाय.	
३०	128. एखाद्या कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याला त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एखादी व्यक्ती आपली उपस्थिती लपविण्यासाठी खबरदारी घेत असल्याची माहिती मिळाल्यावर आणि तो दखलपात्र गुन्हा करण्याच्या उद्देशाने असे करत आहे असे मानण्याचे कारण आहे, दंडाधिकारी, यानंतर प्रदान केलेल्या पद्धतीने, अशा व्यक्तीने दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, एक वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा कालावधीसाठी, त्याच्या चांगल्या वर्तणुकीसाठी, जामीनदारासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्ड अंमलात आणण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये याचे कारण दाखवणे आवश्यक आहे.	चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा संशयित व्यक्तीकडून.
35	129. जेव्हा कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याला माहिती मिळते की त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एक व्यक्ती आहे जी-	चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा
	(अ) सवयीने दरोडेखोर, घर फोडणारा, चोर किंवा खोटे बोलणारा किंवा	नेहमीच्या गुन्हेगारांकडून.
	(ब) सवयीने चोरी झालेली मालमत्ता प्राप्तकर्ता आहे ज्याला ती चोरी झाली आहे हे माहीत आहे, किंवा	
	(c) चोरांना सवयीने संरक्षण देते किंवा त्यांना आश्रय देते, किंवा चोरीच्या मालमत्तेची लपवाछपवी किंवा विल्हेवाट लावण्यास मदत करते, किंवा	
40	(d) अपहरण, अपहरण, खंडणी, फसवणूक किंवा दुष्प्रचार किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या अध्याय XII अंतर्गत किंवा कलम 176 अंतर्गत शिक्षेचा कोणताही गुन्हा सवयीने करणे, किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे किंवा त्यासाठी प्रयत्न करणे, कलम १७७, कलम १७८ किंवा त्या संहिता कलम १७९, किंवा	
४५	(इ) शांततेचा भंग करणाऱ्या गुन्ह्यांसाठी सवयीनुसार कृत्य करणे, किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे, किंवा त्यासाठी प्रयत्न करणे, किंवा	

	(i) खालीलपैकी एक किंवा अधिक कायदांतर्गत कोणताही गुन्हा, म्हणजे:-	
	(a) औषधे आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा, 1940;	1940 चा 23.
	(b) विदेशी कायदा, 1946;	1946 चा 31.
	(c) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी कायदा, 1952;	19 1952. ५
	(d) जीवनावश्यक वस्तू कायदा, 1955;	1955 चा 10.
	(ई) नागरी हक्क संरक्षण कायदा, 1955;	1955 चा 22.
	(f) सीमाशुल्क कायदा, 1962;	1962 चा 52.
	(g) अन्न सुरक्षा आणि मानक कायदा, 2006; किंवा	2006 चा 34.
	(ii) साठेबाजी किंवा नफेखोरी किंवा अन्न किंवा औषधांची भेसळ किंवा भ्रष्टाचार रोखण्यासाठी प्रदान केलेल्या इतर कोणत्याही कायदांतर्गत दंडनीय कोणताही गुन्हा, किंवा	10
	(g) समाजासाठी सुरक्षेला धातक नसताना त्याचे मोठेपण किंवा पविण्यासाठी इतका हताश आणि धोकादायक आहे,	
	अशा मॅजिस्ट्रेटने, यापुढे दिलेल्या पद्धतीने, अशा व्यक्तीला मॅजिस्ट्रेटला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा कालावधीसाठी, त्याच्या चांगल्या वर्तणुकीबद्दल, जामिनासह, बॉण्ड अंमलात आणण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये म्हणून कारणे दाखवण्याची आवश्यकता असेल.	१५
करण्याचे आदेश.	130. कलम 126, कलम 127, कलम 128 किंवा कलम 129 अंतर्गत कार्य करणाऱ्या दंडाधिकाऱ्याला अशा कलमांतर्गत कोणत्याही व्यक्तीला कारणे दाखविणे आवश्यक आहे असे वाटेल, तेव्हा तो प्राप्त झालेल्या माहितीचा सार सांगून लेखी आदेश देईल, जामीन भरण्याच्या योग्यतेचा विचार केल्यानंतर अंमलात आणण्या जाणाऱ्या बॉण्डची रक्कम, तो ज्या मुदतीसाठी लागू आहे आणि जामीनदारांची संख्या.	20
मध्ये प्रक्रिया न्यायालयात उपस्थित व्यक्तीचा आदर.	131. ज्या व्यक्तीच्या संदर्भात असा आदेश देण्यात आला आहे ती व्यक्ती न्यायालयात उपस्थित असल्यास, ती करेल त्याला वाचून दाखवावे, किंवा, त्याची इच्छा असल्यास, त्याचे सार त्याला समजावून सांगितले जाईल.	
मध्ये समन्स किंवा वॉरंट व्यक्तीचे प्रकरण तसे नाही उपस्थित.	132. जर अशी व्यक्ती न्यायालयात हजर नसेल, तर दंडाधिकारी समन्स जारी करील ज्यामध्ये त्याला हजर राहावे लागेल, किंवा अशी व्यक्ती कोठडीत असताना, तो ज्या अधिकाऱ्याच्या ताब्यात असेल त्याला न्यायालयासमोर आणण्याचे निर्देश देणारे वॉरंट:	२५
	परंतु, जेव्हा जेव्हा अशा दंडाधिकाऱ्याला, पोलिस अधिकाऱ्याच्या अहवालावर किंवा इतर माहितीवर (ज्याचा अहवाल किंवा माहिती दंडाधिकाऱ्याने नोंदविली जाईल) असे दिसून येते, तेव्हा शांतता भंग होण्याची भीती बाळगण्याचे कारण आहे. , आणि अशा व्यक्तीला तात्काळ अटक करण्याशिवाय अशा शांततेचा भंग रोखता येत नाही, दंडाधिकारी कधीही त्याच्या अटकेसाठी वॉरंट जारी करू शकतात.	३०
सोबत देण्याच्या ऑर्डरची प्रत समन्स किंवा वॉरंट.	133. कलम 132 अंतर्गत जारी केलेले प्रत्येक समन्स किंवा वॉरंट कलम 130 अंतर्गत केलेल्या आदेशाची प्रत सोबत असेल आणि अशी प्रत अशा समन्स किंवा वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या किंवा अंमलात आणणाऱ्या अधिकाऱ्याने ज्या व्यक्तीसोबत काम केले असेल किंवा अटक करण्यात आली असेल अशा व्यक्तीला दिली जाईल. सारखे.	35
वैयक्तिक उपस्थितीसह वाटप करण्याची शक्ती.	134. दंडाधिकारी, जर त्याला पुरेसे कारण दिसले तर, त्याला शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगल्या वर्तनासाठी बंधपत्र का बजावण्याचे आदेश दिले जाऊ नयेत यासाठी कारणे दाखवण्यासाठी बोलावलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची वैयक्तिक उपस्थिती रद्द करू शकेल आणि त्याला हजर राहण्याची परवानगी देऊ शकेल. एक वकील.	40
माहितीच्या सत्यतेची चौकशी.	135. (1) कलम 130 अन्वये दिलेला आदेश कलम 131 अन्वये कोर्टात हजर असलेल्या व्यक्तीला वाचून किंवा समजावून सांगितला गेला असेल किंवा जेव्हा कोणतीही व्यक्ती समन्स किंवा वॉरंटचे पालन करण्यासाठी किंवा त्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर असेल किंवा हजर असेल तेव्हा कलम 132 अन्वये जारी केलेले, दंडाधिकारी ज्या माहितीवर कारवाई करण्यात आली आहे त्या माहितीच्या सत्यतेची चौकशी करण्यासाठी आणि आवश्यक वाटेल असे पुढील पुरावे घेण्यासाठी पुढे जातील.	४५

(२) अशी चौकशी, जवळपास व्यवहार्य असेल, त्या पद्धतीने केली जाईल यापुढे समन्स प्रकरणांमध्ये चाचणी आणि पुरावे रेकॉर्ड करण्यासाठी विहित केले आहे.

(३) उप-कलम (१) अन्वये चौकशी सुरू झाल्यानंतर, आणि पूर्ण होण्यापूर्वी, दंडाधिकारी, सार्वजनिक शांततेचा भंग किंवा भंग रोखण्यासाठी तत्काळ उपाययोजना करणे आवश्यक आहे असे मानल्यास किंवा कोणत्याही गुन्ह्यासाठी किंवा सार्वजनिक सुरक्षेसाठी, लेखी नोंद करण्याच्या कारणास्तव, ज्या व्यक्तीच्या संबंधात कलम 130 अन्वये आदेश दिलेला आहे त्या व्यक्तीला, शांतता राखण्यासाठी, जामिनासह किंवा त्याशिवाय बॉण्ड अंमलात आणण्याचे निर्देश देऊ शकतात. किंवा चौकशीच्या समाप्तीपर्यंत चांगले वर्तन राखणे, आणि असे बॉण्ड अंमलात येईपर्यंत किंवा चौकशी पूर्ण होईपर्यंत त्याला कोठडीत ठेवता येईल:

10

जर का-

(अ) ज्या व्यक्तीविरुद्ध कलम १२७, कलम १२८ किंवा कलम १२९ अंतर्गत कारवाई केली जात नाही अशा कोणत्याही व्यक्तीला चांगले वर्तन ठेवण्यासाठी बॉण्ड अंमलात आणण्याचे निर्देश दिले जाणार नाहीत;

१५

(b) अशा बॉण्डच्या अटी, मग त्याची रक्कम असो किंवा जामिनाची तरतूद असो किंवा त्यांची संख्या असो किंवा त्यांच्या दायित्वाची आर्थिक मर्यादा असो, कलम 130 अंतर्गत आदेशात नमूद केलेल्या अटीपेक्षा जास्त कठीण नसतील.

20

(४) या कलमाच्या हेतूने एखादी व्यक्ती नेहमीची गुन्हेगार आहे किंवा ती इतकी हताश आणि धोकादायक आहे की तिचे अस्तित्व सुरक्षिततेशिवाय समाजासाठी धोकादायक आहे हे सामान्य प्रतिष्ठेच्या पुराव्याद्वारे किंवा अन्यथा सिद्ध केले जाऊ शकते.

(५) जिथे दोन किंवा अधिक व्यक्ती चौकशीच्या अधीन असलेल्या प्रकरणामध्ये एकत्र जोडल्या गेल्या असतील, तिथे न्यायदंडाधिकारी योग्य विचार करतील त्याप्रमाणेच किंवा वेगळ्या चौकशीत त्यांच्यावर कारवाई केली जाऊ शकते.

२५

(६) या कलमाखालील चौकशी सुरू झाल्याच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या कालावधीत पूर्ण केली जाईल आणि अशी चौकशी पूर्ण झाली नाही तर, या प्रकरणाखालील कार्यवाही, या कालावधीच्या समाप्तीनंतर, संपुष्टात येईल. विशेष कारणास्तव लिखित स्वरूपात नोंदवल्याशिवाय, दंडाधिकारी अन्यथा निर्देश देतात:

३०

परंतु, अशा चौकशीपर्यंत कोणत्याही व्यक्तीला नजरकैदेत ठेवण्यात आले असेल तर, त्या व्यक्तीविरुद्धची कार्यवाही, आधी संपुष्टात आल्याशिवाय, अशा अटकेच्या सहा महिन्यांच्या कालावधीच्या समाप्तीनंतर संपुष्टात येईल.

35

136. जर, अशा चौकशीवर, शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगले वर्तन राखण्यासाठी हे आवश्यक आहे, असे सिद्ध झाल्यास, ज्या व्यक्तीची चौकशी करण्यात आली आहे, त्या व्यक्तीने जामीनासह किंवा त्याशिवाय बॉण्ड बजावला पाहिजे. , दंडाधिकारी त्यानुसार आदेश देईल:

सुरक्षा देण्याचे आदेश.

जर का-

40

(अ) कोणत्याही व्यक्तीला कलम 130 अन्वये दिलेल्या आदेशात विनिर्दिष्ट केलेल्या पेक्षा वेगळ्या स्वरूपाची, किंवा त्याहून मोठ्या रकमेची, किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी सुरक्षितता देण्याचा आदेश दिला जाणार नाही;

(b) प्रत्येक रोख्याची रक्कम परिस्थिती लक्षात घेऊन निश्चित केली जाईल
केसचे आणि जास्त नसावे;

४५

(c) ज्याच्या संदर्भात चौकशी केली जाते ती व्यक्ती अल्पवयीन असेल तेव्हा बॉण्ड
केवळ त्याच्या जामीनाद्वारेच अंमलात आणले जाईल.

137. कलम 135 अन्वये चौकशीत असे सिद्ध झाले नाही की, शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगले वर्तन ठेवणे आवश्यक आहे, जसे की, चौकशी केली जात असलेल्या व्यक्तीने बॉण्ड बजावला पाहिजे. , दंडाधिकारी करील

च्या डिस्चार्ज
व्यक्ती
विरुद्ध माहिती
दिली.

त्या आशयाची नोंद, आणि जर अशी व्यक्ती केवळ चौकशीच्या उद्देशाने कोठडीत असेल, तर त्याला सोडावे लागेल, किंवा, जर अशी व्यक्ती कोठडीत नसेल, तर त्याला सोडावे लागेल.

ज्या कालावधीसाठी सुरक्षा आवश्यक आहे त्या कालावधीची सुरुवात.

138. (1) कलम 125 किंवा कलम 136 अन्वये सुरक्षेची आवश्यकता असलेला आदेश ज्याच्या संदर्भात करण्यात आला असेल, अशा कोणत्याही व्यक्तीला, असा आदेश दिला जात असेल, शिक्षा झाली असेल किंवा कारावासाची शिक्षा झाली असेल, ज्या कालावधीसाठी अशी सुरक्षा आवश्यक आहे अशा शिक्षेची मुदत संपल्यानंतर सुरू होईल.

५

(2) इतर प्रकरणांमध्ये असा कालावधी अशा आदेशाच्या तारखेपासून सुरू होईल जोपर्यंत दंडाधिकारी, पुरेशा कारणास्तव, नंतरची तारीख निश्चित करतात.

बॉडची सामग्री.

139. अशा कोणत्याही व्यक्तीद्वारे अंमलात आणले जाणारे बॉण्ड त्याला शांतता राखण्यासाठी किंवा योग्य वागणूक देण्यास बांधील असेल, जसे की असेल, आणि नंतरच्या प्रकरणात, कोणत्याही गुन्ह्यासाठी आयोग किंवा प्रयत्न किंवा प्रवृत्त करणे. तुरुंगवासाची शिक्षा, ते कुठेही केले जाऊ शकते, बॉडचे उल्लंघन आहे.

10

जामीन नाकारण्याची शक्ती.

140. (1) मॅजिस्ट्रेट ऑफर केलेली कोणतीही जामीन स्वीकारण्यास नकार देऊ शकतो किंवा या प्रकरणात त्याने किंवा त्याच्या पूर्ववर्तीद्वारे यापूर्वी स्वीकारलेली कोणतीही जामीन नाकारू शकतो कारण अशी जामीन व्यक्ती बॉडच्या उद्देशासाठी अयोग्य आहे:

१५

परंतु, असे कोणतेही जामीन स्वीकारण्यास किंवा नाकारण्यास नकार देण्यापूर्वी, तो स्वतः जामिनाच्या योग्यतेची शपथ घेऊन चौकशी करील, किंवा अशी चौकशी करण्यास प्रवृत्त करेल आणि त्याच्या अधीनस्थ दंडाधिकाऱ्याकडून त्याचा अहवाल द्यावा लागेल.

(२) असा दंडाधिकारी, चौकशी करण्यापूर्वी, जामिनाला आणि ज्या व्यक्तीकडून जामीन देण्यात आला होता त्यांना वाजवी नोटीस देईल आणि चौकशी करताना, त्याच्यासमोर सादर केलेल्या पुराव्याची नोंद ठेवेल.

20

(३) दंडाधिकारी समाधानी असल्यास, त्याच्यासमोर किंवा पोट-कलम (१) अन्वये नियुक्त केलेल्या दंडाधिकाऱ्यासमोर अशाप्रकारे सादर केलेल्या पुराव्यांचा विचार करून, आणि अशा प्रकारचा अहवाल मॅजिस्ट्रेट (असल्यास), जामीनदार हा बॉडच्या उद्देशासाठी अयोग्य व्यक्ती आहे, तो असा जामीन स्वीकारण्यास किंवा नाकारण्यास नकार देणारा आदेश देईल, जसे की, असे जामीन आणि तसे करण्यामागची त्याची कारणे नोंदवून:

२५

परंतु, पूर्वी स्वीकारण्यात आलेला कोणताही जामीन नाकारण्याचा आदेश देण्याआधी, दंडाधिकारी त्याला योग्य वाटेल तसे समन्स किंवा वॉरंट जारी करील आणि ज्या व्यक्तीसाठी जामीन बंधनकारक असेल त्याला हजर करण्यास किंवा त्याच्यासमोर हजर करण्यास भाग पाडेल.

सुरक्षा चुकवल्यास तुरुंगवास.

141. (1) (अ) कलम 127 किंवा कलम 136 अन्वये सुरक्षा देण्याचे आदेश दिलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने ज्या तारखेला अशी सुरक्षा दिली जाणार आहे त्या तारखेला किंवा त्यापूर्वी अशी सुरक्षा दिली नाही, तर तो, त्याशिवाय यापुढे नमूद केलेल्या केसमध्ये, तुरुंगात वचनबद्ध राहा, किंवा, जर तो आधीच तुरुंगात असेल, तर तो कालावधी संपेपर्यंत तुरुंगातच ठेवले जावे किंवा अशा मुदतीच्या आत तो आवश्यक असलेला आदेश देणाऱ्या न्यायालयाला किंवा दंडाधिकाऱ्यांना सुरक्षा देतो.

३०

35

(b) जर एखाद्या व्यक्तीने कलम १३६ अन्वये दंडाधिकाऱ्यांच्या आदेशानुसार शांतता राखण्यासाठी जामीनाशिवाय किंवा जामीन न घेता बॉड अंमलात आणल्यानंतर, अशा दंडाधिकाऱ्याच्या किंवा त्यांच्या उत्तराधिकाऱ्यांच्या समाधानासाठी सिद्ध झाले तर, बंधपत्राचा भंग केल्याबद्दल, असा दंडाधिकारी किंवा उत्तराधिकारी, अशा पुराव्याचे कारण नोंदविल्यानंतर, त्या व्यक्तीला अटक करण्याचा आणि बॉडचा कालावधी संपेपर्यंत तुरुंगात ठेवण्याचा आदेश देऊ शकतो आणि असा आदेश इतर कोणत्याही शिक्षेचा किंवा जप्तीचा पूर्वग्रह न ठेवता ज्यासाठी उक्त व्यक्ती कायदानुसार जबाबदार असू शकते.

40

(२) अशा व्यक्तीस एका वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी सुरक्षा देण्याचा आदेश दंडाधिकाऱ्याने दिलेला असताना, अशा व्यक्तीने उपरोक्त प्रमाणे अशी सुरक्षा न दिल्यास, तो आदेश प्रलंबित होईपर्यंत तुरुंगात ठेवण्याचे वॉरंट जारी करील. सत्र न्यायाधीश आणि कार्यवाही, सोयीनुसार, अशा न्यायालयासमोर ठेवली जाईल.

४५

(३) असे न्यायालय, अशा कार्यवाहीचे परीक्षण केल्यानंतर आणि दंडाधिकाऱ्याकडून आवश्यक वाटेल अशी कोणतीही माहिती किंवा पुरावे मागवल्यानंतर आणि संबंधितांना दिल्यानंतर

एखाद्या व्यक्तीला सुनावणीची वाजवी संधी असेल, त्याला योग्य वाटेल तसे आदेश पारित करू शकेल:

परंतु, कोणत्याही व्यक्तीला सुरक्षा न दिल्याबद्दल तुरुंगवासाची शिक्षा असलेला कालावधी (असल्यास) तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसावा.

५ (४) एकाच कार्यवाहीदरम्यान दोन किंवा अधिक व्यक्तींकडून सुरक्षा आवश्यक असल्यास ज्यांच्यापैकी कोणाचीही कार्यवाही पोटकलम (२) अन्वये सत्र न्यायाधीशांकडे पाठविण्यात आली आहे अशा संदर्भातील प्रकरणाचाही समावेश असेल अशा व्यक्तींपैकी ज्यांना सुरक्षा देण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत, आणि उपकलम (२) आणि (३) च्या तरतुदी, त्या घटनेत, अशा अन्य व्यक्तीच्या बाबतीतही लागू होतील, त्या कालावधीशिवाय (जर असेल तर) ज्यासाठी त्याला तुरुंगात टाकले जाऊ शकते, ज्या कालावधीसाठी त्याला सुरक्षा देण्याचा आदेश देण्यात आला होता त्या कालावधीपेक्षा जास्त नसावा.

10

(५) सत्र न्यायाधीश त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार पोट-कलम (२) किंवा पोट-कलम (४) अंतर्गत त्याच्यासमोर ठेवलेली कोणतीही कार्यवाही अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशाकडे हस्तांतरित करू शकतो आणि अशा बदली झाल्यावर, असे अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश एखाद्याच्या अधिकारांचा वापर करू शकतात. अशा कार्यवाहीच्या संदर्भात या कलमाखाली सत्र न्यायाधीश.

१५

(६) जर सुरक्षा तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला देण्यात आली असेल, तर तो ताबडतोब हा आदेश ज्या कोर्टाने किंवा मॅजिस्ट्रेटला दिलेला असेल त्यांच्याकडे पाठवेल आणि अशा कोर्टाच्या किंवा मॅजिस्ट्रेटच्या आदेशाची वाट पाहील.

(७) शांतता राखण्यासाठी सुरक्षा देण्यात अयशस्वी झाल्यास तुरुंगवास साधा असेल.

20

(८) चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा प्रदान करण्यात अपयशी ठरल्याबद्दल तुरुंगवास, जेथे कलम 127 अन्वये कार्यवाही केली गेली आहे, ती साधी असेल आणि, जेथे कलम 128 किंवा कलम 129 अंतर्गत कार्यवाही केली गेली असेल, ती न्यायालयाप्रमाणे कठोर किंवा साधी असेल. प्रत्येक प्रकरणात दंडाधिकारी निर्देश देतात.

२५

142. (१) जेव्हा जेव्हा कलम 136 अन्वये कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत जिल्हा दंडाधिकारी किंवा इतर कोणत्याही प्रकरणात मुख्य न्यायदंडाधिकारी असे मत व्यक्त करतात की या प्रकरणाखाली सुरक्षा प्रदान करण्यात अपयशी ठरल्याबद्दल तुरुंगात टाकलेल्या कोणत्याही व्यक्तीस समाजाला किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला धोका न देता मुक्त केले, तो अशा व्यक्तीला डिस्चार्ज करण्याचा आदेश देऊ शकतो.

सोडण्याची

शक्ती

व्यक्ती

सुरक्षा न दिल्याने तुरुंगात टाकले.

३०

(२) या प्रकरणांतर्गत सुरक्षा प्रदान करण्यात अयशस्वी झाल्याबद्दल कोणत्याही व्यक्तीला तुरुंगात टाकण्यात आले असेल तेव्हा, उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय, किंवा, जेथे आदेश दिलेला होता, अशा कोणत्याही अन्य न्यायालयाने, जिल्हा दंडाधिकारी यांनी आदेश दिलेला होता. कलम १३६ अन्वये कार्यकारी दंडाधिकारी, किंवा इतर कोणत्याही प्रकरणात मुख्य न्यायदंडाधिकारी, सुरक्षेची रक्कम किंवा जामीनांची संख्या किंवा सुरक्षा आवश्यक असलेली वेळ कमी करणारा आदेश देऊ शकतात.

35

(३) पोटकलम (१) अन्वये आदेश अशा व्यक्तीला डिस्चार्ज करण्याचे निर्देश देऊ शकतो अटीशिवाय किंवा अशा व्यक्तीने स्वीकारलेल्या कोणत्याही अटीवर:

परंतु, लादलेली कोणतीही अट जेव्हा कालावधी असेल तेव्हा कार्यरत राहणे बंद होईल ज्या व्यक्तीला सुरक्षा देण्याचे आदेश दिले होते त्याची मुदत संपली आहे.

(४) राज्य सरकार अटी विहित करू शकते ज्यावर सशर्त डिस्चार्ज केले जाऊ शकते.

40

(५) जर कोणत्याही अटीवर कोणत्याही व्यक्तीला डिस्चार्ज देण्यात आला असेल तर, जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांच्या मते, कलम १३६ अन्वये कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याने दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत, किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांनी ज्यांच्याद्वारे आदेश दिलेला आहे. डिस्चार्ज किंवा त्याच्या उत्तराधिकाऱ्यांची पूर्तता झाली नाही, तर तो रद्द करू शकतो.

४५

(६) पोट-कलम (५) अन्वये डिस्चार्जचा सशर्त आदेश रद्द केल्यावर, अशा व्यक्तीला कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केली जाऊ शकते, आणि त्यानंतर आदेशाच्या बाबतीत, जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांसमोर हजर केले जाईल. कलम 136 अंतर्गत कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा इतर कोणत्याही प्रकरणात मुख्य न्यायदंडाधिकारी.

(७) जोपर्यंत अशा व्यक्तीने मुदतीच्या कालबाह्य भागासाठी मूळ आदेशाच्या अटीनुसार सुरक्षितता दिली नाही, ज्यासाठी तो पहिल्या घटनेत वचनबद्ध होता किंवा ताब्यात घेण्याचा आदेश दिला होता (असा भाग हा कालावधीच्या समान कालावधीचा मानला जात आहे. डिस्चार्जच्या अटीचा भंग झाल्याची तारीख आणि अशा सशर्त डिस्चार्जशिवाय, त्याला सुटकेचा अधिकार असेल अशी तारीख या दरम्यानचा कालावधी), जिल्हा दंडाधिकारी, कलम १३६ अन्वये कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत, किंवा इतर कोणत्याही प्रकरणात मुख्य न्यायदंडाधिकारी अशा व्यक्तीला असा कालबाह्य भाग भोगण्यासाठी तुरुंगात पाठवू शकतात.

५

(८) पोटकलम (७) अंतर्गत तुरुंगात पाठवण्यात आलेल्या व्यक्तीला, कलम १४१ च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, न्यायालयाला उपरोक्त कालबाह्य झालेल्या भागासाठी मूळ आदेशाच्या अटीनुसार सुरक्षा दिल्यावर कधीही सोडण्यात येईल. किंवा दंडाधिकारी ज्याने असा आदेश दिला होता, किंवा त्याच्या किंवा त्याच्या उत्तराधिकारी.

१०

(९) उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय कोणत्याही वेळी, लिखित स्वरूपात नोंदवल्या जाणाऱ्या पुरेशा कारणास्तव, शांतता राखण्यासाठी किंवा या प्रकरणांतर्गत निष्पादित केलेल्या चांगल्या वर्तनासाठी, त्यांनी केलेल्या कोणत्याही आदेशाद्वारे आणि जिल्हा दंडाधिकारी, कलम १३६ अन्वये कार्यकारी दंडाधिकार्याने दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत, किंवा इतर कोणत्याही प्रकरणातील मुख्य न्यायदंडाधिकारी अशा प्रकारचा बंधपत्र त्यांच्या आदेशानुसार किंवा त्यांच्या जिल्ह्यातील इतर कोणत्याही न्यायालयाच्या आदेशानुसार कार्यान्वित करण्यात आला असेल तेथे रद्द करू शकतात.

१५

(१०) या प्रकरणांतर्गत बॉन्ड अंमलात आणण्याचा आदेश दिलेल्या दुसऱ्या व्यक्तीच्या शांततापूर्ण वर्तनासाठी किंवा चांगल्या वर्तणुकीची कोणतीही जामीन, बॉन्ड रद्द करण्याचा आदेश देणाऱ्या न्यायालयाला कधीही अर्ज करू शकते आणि असा अर्ज केल्यावर, न्यायालय जारी करेल. समन्स किंवा वॉरंट, योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, ज्या व्यक्तीसाठी असा जामीन हजर होणे बंधनकारक आहे किंवा त्याच्यासमोर हजर करणे आवश्यक आहे.

२०

बॉन्डच्या कालबाह्य
कालावधीसाठी
सुरक्षा.

१४३. (१) कलम १४० च्या उप-कलम (३) किंवा कलम १४२ च्या उप-कलम (१०) अंतर्गत ज्या व्यक्तीच्या हजर राहण्यासाठी समन्स किंवा वॉरंट जारी केले गेले आहे, तेव्हा तो हजर होतो किंवा मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर होतो. किंवा न्यायालय, दंडाधिकारी किंवा न्यायालय अशा व्यक्तीने अंमलात आणलेले बॉन्ड रद्द करतील आणि अशा व्यक्तीला अशा बॉन्डच्या मुदतीच्या कालबाह्य भागासाठी, मूळ सिक्युरिटी प्रमाणेच वर्णनाची नवीन सुरक्षा देण्याचा आदेश देईल.

२५

(२) असा प्रत्येक आदेश कलम १३९ ते १४२ (दोन्ही समावेशी) च्या हेतूने असेल.
कलम १२५ किंवा कलम १३६ अंतर्गत दिलेला आदेश मानला जाईल, जसे की केस असेल.

३०

अध्याय X

पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या देखभालीसाठी आदेश

बायका, मुले
आणि त्यांच्या
पालनपोषणाचा
आदेश
पालक

१४४. (१) जर पुरेशी साधने असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने दुर्लक्ष केले किंवा देखभाल करण्यास नकार दिला तर-

(अ) त्याची पत्नी, स्वतःला सांभाळू शकत नाही, किंवा

(ब) त्याचे वैध किंवा बेकायदेशीर अल्पवयीन मूल, विवाहित असो वा नसो, असमर्थ

३५

स्वतःची देखभाल, किंवा

(क) त्याचे वैध किंवा बेकायदेशीर मूल (विवाहित मुलगी नसणे) ज्याने बहुसंख्य गाठले आहे, जेथे असे मूल कोणत्याही शारीरिक किंवा मानसिक विकृतीमुळे किंवा दुखापतीमुळे स्वतःला सांभाळू शकत नाही, किंवा

(ड) त्याचे वडील किंवा आई, स्वतःची देखभाल करण्यास असमर्थ, प्रथम श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी, अशा दुर्लक्ष किंवा नकाराच्या पुराव्यावर, अशा व्यक्तीला त्याच्या पत्नीच्या किंवा अशा मुलाच्या पालनपोषणासाठी मासिक भत्ता देण्याचा आदेश देऊ शकतात, वडील किंवा आई, अशा दंडाधिकार्यांना योग्य वाटेल अशा मासिक दराने आणि दंडाधिकारी वेळोवेळी निर्देश देतील अशा व्यक्तीला तेच पैसे द्यावे:

४०

परंतु, न्यायदंडाधिकारी खंड (ब) मध्ये नमूद केलेल्या अल्पवयीन मुलीच्या वडिलांना, तिचे बहुमत होईपर्यंत, असा भत्ता देण्याचे आदेश देऊ शकतात, जर न्यायिक दंडाधिकारी समाधानी आहेत की अशा अल्पवयीन मुलीचा पती, जर विवाहित असेल, तर त्याच्याकडे पुरेसे साधन नाही:

४५

परंतु पुढे असे की, न्यायदंडाधिकारी, या पोटकलम अंतर्गत भरणपोषणासाठीच्या मासिक भत्त्याबाबतची कार्यवाही प्रलंबित असताना, अशा व्यक्तीला त्याच्या पत्नीच्या किंवा अशा मुलाच्या, वडील किंवा आईच्या अंतरिम भरणपोषणासाठी मासिक भत्ता देण्याचा आदेश देऊ शकेल आणि न्यायदंडाधिकारी वाजवी मानतील अशा कार्यवाहीचा खर्च, आणि दंडाधिकारी वेळोवेळी निर्देश देऊ शकेल अशा व्यक्तीला तो अदा करणे:

५

तसेच, दुसऱ्या तरतुदीनुसार अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी मासिक भत्त्यासाठीचा अर्ज, शक्यतोवर, अशा व्यक्तीला अर्जाची सूचना दिल्यापासून साठ दिवसांच्या आत निकाली काढण्यात येईल.

10

स्पष्टीकरण.— या प्रकरणाच्या उद्देशाने,—

1875 चा 9.

(अ) "अल्पवयीन" म्हणजे भारतीय बहुसंख्य तरतुदीनुसार जी व्यक्ती कायदा, 1875 ला त्याचे बहुमत मिळालेले नाही असे मानले जाते;

(b) "पत्नी" मध्ये अशा स्त्रीचा समावेश होतो जिने तिच्या पतीने घटस्फोट घेतला आहे किंवा तिच्याकडून घटस्फोट घेतला आहे आणि तिने पुनर्विवाह केला नाही.

१५

(2) देखभाल किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी असा कोणताही भत्ता ऑर्डरच्या तारखेपासून, किंवा जर असे आदेश दिले असेल तर, देखभाल किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी अर्ज केल्याच्या तारखेपासून देय असेल. केस असू शकते.

20

(३) जर असा आदेश दिलेली कोणतीही व्यक्ती आदेशाचे पालन करण्यास पुरेशा कारणाशिवाय अपयशी ठरली, तर असा कोणताही दंडाधिकारी, आदेशाच्या प्रत्येक उल्लंघनासाठी, दंड आकारण्यासाठी प्रदान केलेल्या पद्धतीने देय रक्कम आकारण्यासाठी वॉरंट जारी करू शकतो आणि अशी शिक्षा देऊ शकतो. व्यक्ती, देखभालीसाठी किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी प्रत्येक महिन्याच्या भत्त्याच्या संपूर्ण किंवा कोणत्याही भागासाठी, वॉरंटच्या अंमलबजावणीनंतर न भरलेले राहून, एक महिन्यापर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा किंवा लवकर देय दिल्यास:

२५

परंतु, या कलमांतर्गत कोणत्याही देय रकमेच्या वसुलीसाठी वॉरंट जारी केले जाणार नाही, जोपर्यंत ती देय झाली त्या तारखेपासून एक वर्षाच्या कालावधीत अशी रक्कम आकारण्यासाठी न्यायालयात अर्ज केला जात नाही:

३०

परंतु पुढे असे की, जर अशा व्यक्तीने आपल्या पत्नीला तिच्यासोबत राहण्याच्या अटीवर सांभाळण्याची ऑफर दिली आणि तिने त्याच्यासोबत राहण्यास नकार दिला, तर असा दंडाधिकारी तिने सांगितलेल्या कोणत्याही कारणाचा विचार करू शकेल आणि अशा ऑफरला न जुमानता या कलमाखाली आदेश देऊ शकेल. , जर तो समाधानी असेल की असे करण्यास योग्य कारण आहे.

स्पष्टीकरण.—जर एखाद्या पतीने दुसऱ्या स्त्रीशी विवाह केला असेल किंवा ठेवला असेल तर शिक्षिका, त्याच्या पत्नीने त्याच्यासोबत राहण्यास नकार दिल्याबद्दल हे न्याय्य मानले जाईल.

35

(४) कोणत्याही पत्नीला तिच्या पतीकडून या कलमांतर्गत, जर ती व्यभिचारात राहात असेल, किंवा कोणत्याही पुरेशा कारणाशिवाय, तिने सोबत राहण्यास नकार दिला असेल तर तिच्या पतीकडून भरणपोषणासाठी किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी भत्ता मिळण्यास पात्र असणार नाही. तिचा नवरा, किंवा ते परस्पर संमतीने वेगळे राहत असल्यास.

40

(५) या कलमांतर्गत ज्या पत्नीच्या बाजूने आदेश काढण्यात आला आहे, ती व्यभिचार जगत आहे, किंवा पुरेशा कारणाशिवाय तिने आपल्या पतीसोबत राहण्यास नकार दिला आहे किंवा ते परस्पर संमतीने वेगळे राहत असल्याच्या पुराव्यावर, न्यायदंडाधिकारी ऑर्डर रद्द करेल.

145. (1) कलम 144 अन्वये कोणत्याही जिल्ह्यातील कोणत्याही व्यक्तीवर कारवाई केली जाऊ शकते-

कार्यपद्धती.

४५

(a) तो कुठे आहे, किंवा

(b) तो किंवा त्याची पत्नी जिथे राहते, किंवा

(c) तो शेवटचा आपल्या पत्नीसह किंवा जसे असेल, अवैध मुलाच्या आईसोबत राहिला होता.

(२) अशा कार्यवाहीतील सर्व पुरावे ज्या व्यक्तीच्या विरुद्ध देखभाल भरपाईचा आदेश प्रस्तावित करण्यात आला आहे त्या व्यक्तीच्या उपस्थितीत, किंवा, जेव्हा त्याची वैयक्तिक उपस्थिती, त्याच्या वकिलाच्या उपस्थितीत घेतली जाईल, आणि समन्स-केससाठी विहित केलेल्या पद्धतीने रेकॉर्ड केले जावे:

परंतु, जर न्यायदंडाधिकाऱ्याचे समाधान असेल की, ज्याच्या विरुद्ध मॅटेनन्स भरण्याचा आदेश प्रस्तावित करण्यात आला आहे, ती व्यक्ती जाणूनबुजून सेवा टाळत आहे, किंवा न्यायालयात हजर राहण्यास जाणूनबुजून दुर्लक्ष करत आहे, तर दंडाधिकारी या प्रकरणाची सुनावणी आणि निर्णय घेण्यास पुढे जाऊ शकतात. असा केलेला कोणताही आदेश त्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आत केलेल्या अर्जावर दर्शविलेल्या चांगल्या कारणासाठी बाजूला ठेवला जाऊ शकतो, ज्यामध्ये दंडाधिकारी योग्य आणि योग्य विचार करू शकतील अशा अटीसह विरुद्ध पक्षाला खर्च देण्याच्या अटीच्या अधीन राहून.

10

(3) कलम 144 अन्वये अर्ज हाताळताना न्यायालयाला न्याय्य खर्चाबाबत असा आदेश देण्याचा अधिकार असेल.

भत्त्यात बदल.

146. (1) कोणत्याही व्यक्तीच्या परिस्थितीत बदल झाल्याच्या पुराव्यावर, कलम 144 अंतर्गत, देखभाल किंवा अंतरिम देखरेखीसाठी मासिक भत्ता, किंवा त्याच कलमांतर्गत देखभाल, किंवा अंतरिम देखभालसाठी मासिक भत्ता देण्याचे आदेश दिलेले आहेत. , त्याची पत्नी, मूल, वडील किंवा आई यांना, यथास्थिती, न्यायदंडाधिकारी, त्याला योग्य वाटेल, अशा प्रकारचा फेरबदल करू शकतो, जशी परिस्थिती असेल, भरणपोषण किंवा अंतरिम भरणपोषणाच्या भत्त्यात.

१५

(2) सक्षम दिवाणी न्यायालयाच्या कोणत्याही निर्णयाच्या परिणामी, कलम 144 अन्वये दिलेला कोणताही आदेश रद्द किंवा बदलला जावा असे न्याय दंडाधिकाऱ्यांना दिसून आले तर, तो आदेश रद्द करील किंवा, यथास्थिती, तो बदलेल. त्यानुसार

20

(३) कलम १४४ अन्वये ज्या महिलेने घटस्फोट घेतला आहे किंवा तिच्याकडून घटस्फोट घेतला आहे, तिच्या बाजूने कोणताही आदेश दिला गेला असेल तर, न्यायदंडाधिकारी, त्याचे समाधान असेल तर-

२५

(अ) स्त्रीने, अशा घटस्फोटाच्या तारखेनंतर, पुनर्विवाह केला असेल, तिच्या पुनर्विवाहाच्या तारखेपासून असा आदेश रद्द करावा;

(ब) महिलेला तिच्या पतीने घटस्फोट दिला आहे आणि तिला या आदेशाच्या तारखेपूर्वी किंवा नंतर, पक्षकारांना लागू असलेल्या कोणत्याही रूढी किंवा वैयक्तिक कायदानुसार देय असलेली संपूर्ण रक्कम प्राप्त झाली आहे. घटस्फोट, असा आदेश रद्द करा,

३०

(i) अशा आदेशापूर्वी अशी रक्कम अदा करण्यात आली होती अशा परिस्थितीत, ज्या तारखेपासून असा आदेश दिला गेला होता;

(ii) इतर कोणत्याही बाबतीत, कालावधी संपल्याच्या तारखेपासून, जर असेल तर पतीने बाईला कोणते भरणपोषण दिले आहे;

35

(c) महिलेने तिच्या पतीपासून घटस्फोट घेतला आहे आणि तिने स्वेच्छेने तिचे पालनपोषण किंवा अंतरिम भरणपोषणाचे अधिकार समर्पण केले आहेत, जसे की, घटस्फोटानंतर, त्याच्या तारखेपासून आदेश रद्द करा.

(४) कोणत्याही व्यक्तीकडून भरणपोषण किंवा हुंडा वसूल करण्यासाठी कोणताही हुकूम काढताना, ज्याला कलम 144 अन्वये देखभाल आणि अंतरिम देखभालीसाठी मासिक भत्ता किंवा त्यापैकी कोणताही अदा करण्याचा आदेश देण्यात आला आहे, दिवाणी न्यायालयाने सदर आदेशाच्या अनुषंगाने, देखभाल आणि अंतरिम देखरेखीसाठी मासिक भत्ता किंवा त्यापैकी कोणत्याही व्यक्तीला दिलेली किंवा वसूल केलेली रक्कम विचारात घेईल.

40

देखरेखीच्या आदेशाची अंमलबजावणी.

147. देखभाल किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चाच्या ऑर्डरची एक प्रत, यथास्थिती, ती ज्या व्यक्तीच्या बाजूने केली आहे त्या व्यक्तीला, किंवा त्याच्या पालकाला, जर असेल तर, किंवा व्यक्तीला पैसे न देता दिली जाईल. ज्यांना देखभालीसाठी भत्ता किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी भत्ता, यथास्थिती, अदा करायचा आहे; आणि अशा आदेशाची अंमलबजावणी कोणत्याही न्यायिक दंडाधिकारीद्वारे केली जाऊ शकते

४५

पक्षकारांच्या ओळखीबद्दल आणि भत्ता न दिल्याबद्दल किंवा यथास्थिती, देय खर्चाबाबत समाधानी असल्यावर, ज्या व्यक्तीच्या विरोधात ते केले जाईल, अशा कोणत्याही ठिकाणी.

अध्याय अकरावा

५ सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि शांतता राखणे

A.—बेकायदेशीर असेंब्ली

148. (1) कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा अशा प्रभारी अधिकाऱ्याच्या अनुपस्थितीत, उपनिरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेला कोणताही पोलिस अधिकारी, कोणत्याही बेकायदेशीर सभेला, किंवा कोणत्याही संमेलनाचा आदेश देऊ शकतो. सार्वजनिक शांतता बिघडवण्याची शक्यता असलेल्या पाच किंवा त्याहून अधिक व्यक्तींना पांगवणे; आणि त्यानंतर त्याप्रमाणे विखुरणे अशा सभेच्या सदस्यांचे कर्तव्य असेल.

नागरी शक्तीचा वापर करून असेंब्लीचे विघटन.

(२) जर, अशी आज्ञा दिल्यावर, अशी कोणतीही सभा पांगली नाही किंवा, अशी आज्ञा न देता, ती पांगापांग न करण्याचा निर्धार दर्शवण्यासाठी अशा प्रकारे चालते की, त्यात उल्लेख केलेला कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकारी. उप-कलम (1), अशा संमेलनाला बळजबरीने पांगवण्यासाठी पुढे जाऊ शकते आणि अशा संमेलनाला पांगवण्याच्या उद्देशाने, सशस्त्र दलाचा अधिकारी किंवा सदस्य नसून आणि त्याप्रमाणे काम करत नसलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या सहाय्याची आवश्यकता असू शकते, आणि, आवश्यक असल्यास, अशा सभांना पांगवण्यासाठी किंवा कायदानुसार त्यांना शिक्षा होण्यासाठी, त्याचा भाग बनलेल्या व्यक्तींना अटक करून बंदिस्त करणे.

149. (1) कलम 148 च्या उप-कलम (1) मध्ये नमूद केलेली कोणतीही सभा अन्यथा विखुरली जाऊ शकत नाही, आणि सार्वजनिक सुरक्षेसाठी ती विखुरली जाणे आवश्यक असल्यास, जिल्हा दंडाधिकारी किंवा त्यांनी अधिकृत केलेले कोणतेही कार्यकारी दंडाधिकारी, जो उपस्थित आहे, तो सशस्त्र दलाद्वारे विखुरला जाऊ शकतो.

विधानसभा पांगवण्यासाठी सशस्त्र दलाचा वापर.

(२) असा दंडाधिकारी सशस्त्र दलातील व्यक्तींच्या कोणत्याही गटाच्या कमांड असलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला त्याच्या अधिपत्याखालील सशस्त्र दलांच्या मदतीने असेंब्ली पांगवण्यासाठी आणि कार्यकारिणीचा भाग असलेल्या अशा व्यक्तींना अटक करून बंदिस्त करण्याची आवश्यकता असू शकतो. दंडाधिकारी निर्देश देऊ शकतात, किंवा असेंब्ली पांगवण्यासाठी किंवा त्यांना कायदानुसार शिक्षा करण्यासाठी अटक करून बंदिस्त करणे आवश्यक असेल.

(३) सशस्त्र दलातील अशा प्रत्येक अधिकाऱ्याने त्याला योग्य वाटेल त्या पद्धतीने अशा विनंतीचे पालन करावे, परंतु असे करताना त्याने कमी शक्तीचा वापर करावा आणि व्यक्ती आणि मालमत्तेला कमी इजा होईल, जे विखुरण्यास सुसंगत असेल. एकत्र येणे आणि अशा व्यक्तींना अटक करणे आणि ताब्यात घेणे.

150. जेव्हा अशा कोणत्याही सभेमुळे सार्वजनिक सुरक्षा स्पष्टपणे धोक्यात येते आणि कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकार्यांशी संवाद साधला जाऊ शकत नाही, तेव्हा सशस्त्र दलाचा कोणताही आयोग किंवा राजपत्रित अधिकारी त्याच्या अधिपत्याखालील सशस्त्र दलांच्या मदतीने अशा सभेला पांगवू शकतो आणि अटक करू शकतो. अशा सभेला पांगवण्यासाठी किंवा कायदानुसार त्यांना शिक्षा व्हावी म्हणून, त्याचा भाग असलेल्या कोणत्याही व्यक्तींना बंदिस्त करा; परंतु, जर तो या कलमांतर्गत काम करत असताना, त्याला कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्याशी संवाद साधणे व्यवहार्य ठरले, तर तो तसे करेल आणि यापुढे दंडाधिकार्यांच्या सूचनांचे पालन करेल, की तो अशी कारवाई सुरू ठेवणार की नाही.

विशिष्ट सशस्त्र दल अधिकाऱ्यांची विधानसभा पांगविण्याची शक्ती.

151. (1) कलम 148, कलम 149 किंवा कलम 150 अन्वये केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही कृत्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध कोणताही खटला चालवला जाणार नाही याशिवाय कोणत्याही फौजदारी न्यायालयात -

कलम 148, 149 आणि 150 अंतर्गत केलेल्या कृत्यांसाठी खटल्यापासून संरक्षण.

(अ) केंद्र सरकारच्या मंजूरीने जेथे अशी व्यक्ती अधिकारी आहे किंवा सशस्त्र दलाचा सदस्य;

(b) इतर कोणत्याही बाबतीत राज्य सरकारच्या मंजूरीने.

(२) (अ) कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकारी उक्त कलमांपैकी कोणत्याही अंतर्गत सद्भावनेने काम करत नाही;

(b) कलम 148 किंवा कलम 149 अंतर्गत मागणीचे पालन करण्यासाठी कोणतीही व्यक्ती सद्भावनेने कोणतेही कृत्य करत नाही;

(c) सशस्त्र दलाचा कोणताही अधिकारी कलम 150 अंतर्गत सद्भावनेने काम करत नाही;

(ड) सशस्त्र दलाचा कोणताही सदस्य ज्या आदेशाचे पालन करण्यास त्याला बांधील आहे त्याच्या आज्ञापालनात कोणतीही कृती करत नाही,

त्याद्वारे गुन्हा केला आहे असे मानले जाईल:

परंतु, सशस्त्र दलातील कोणत्याही अधिकारी किंवा सदस्याविरुद्ध कलम १७४ च्या पोटकलम (१) अन्वये कोणताही गुन्हा नोंदवला जाणार नाही, ज्याचे पालन करण्यासाठी त्याने बांधील असलेल्या कोणत्याही आदेशाचे पालन केले असेल . , या प्रकरणाची प्राथमिक चौकशी न करता:

परंतु पुढे असे की, संघाच्या सशस्त्र दलाचा कोणताही अधिकारी किंवा सदस्य किंवा राज्याच्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला त्याच्या आदेशाचे पालन करताना त्याने केलेल्या कोणत्याही आदेशाचे पालन करण्यासाठी किंवा केल्याबद्दल त्याला अटक केली जाणार नाही. केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारची संमती मिळाल्याशिवाय अधिकृत कर्तव्ये.

(३) या विभागात आणि या प्रकरणाच्या मागील भागांमध्ये,—

(अ) "सशस्त्र सेना" या अभिव्यक्तीचा अर्थ लष्करी, नौदल आणि हवाई दल आहे, जे भूदल म्हणून कार्यरत आहेत आणि त्यामध्ये युनियनच्या इतर कोणत्याही सशस्त्र दलांचा समावेश आहे;

(ब) "अधिकारी", सशस्त्र दलांच्या संबंधात, म्हणजे सशस्त्र दलाचा अधिकारी म्हणून कमिशन केलेली, राजपत्रित किंवा पगारावर असलेली व्यक्ती आणि त्यात कनिष्ठ आयुक्त अधिकारी, वॉरंट अधिकारी, एक क्षुद्र अधिकारी, नॉन-कमिशन अधिकारी यांचा समावेश होतो. आणि एक अराजपत्रित अधिकारी;

(c) "सदस्य", सशस्त्र दलांच्या संबंधात, म्हणजे अधिकारी व्यतिरिक्त सशस्त्र दलातील व्यक्ती.

B.—सार्वजनिक उपद्रव

उपद्रव दूर करण्यासाठी
सशस्त्र आदेश.

१५२. (१) जेव्हा जेव्हा एखादा जिल्हा दंडाधिकारी किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा राज्य सरकारच्या वतीने विशेष अधिकार दिलेले कोणतेही कार्यकारी दंडाधिकारी, पोलिस अधिकाऱ्याचा अहवाल किंवा इतर माहिती मिळाल्यावर आणि असा पुरावा (जर असेल तर) घेऊन जसे त्याला योग्य वाटते, विचार करतो-

(अ) कोणताही बेकायदेशीर अडथळा किंवा उपद्रव कोणत्याही सार्वजनिक ठिकाणाहून किंवा कोणत्याही मार्गावरून, नदी किंवा जलवाहिनीतून काढून टाकला जावा ज्याचा लोकांकडून कायदेशीररीत्या वापर केला जातो किंवा असू शकतो; किंवा

(ब) कोणताही व्यापार किंवा व्यवसाय किंवा कोणत्याही वस्तू किंवा व्यापाराचे आचरण हे समाजाच्या आरोग्यासाठी किंवा भौतिक सुखास हानीकारक आहे आणि परिणामी असा व्यापार किंवा व्यवसाय प्रतिबंधित किंवा नियंत्रित केला जावा किंवा अशा वस्तू किंवा माल काढला जावा किंवा त्याच्या ठेवण्याचे नियमन केले जावे; किंवा

(c) कोणत्याही इमारतीचे बांधकाम, किंवा, कोणत्याही पदार्थाची विल्हेवाट लावणे, जसे की कॉन्फिगरेशन किंवा स्फोट होण्याची शक्यता आहे, प्रतिबंधित किंवा थांबविले जावे; किंवा

(ड) कोणतीही इमारत, तंबू किंवा संरचना किंवा कोणतेही झाड अशा स्थितीत आहे की ते पडण्याची शक्यता आहे आणि त्यामुळे शेजारी राहणा-या किंवा व्यवसाय करणाऱ्या किंवा तेथून जाणा-या व्यक्तींना दुखापत होऊ शकते आणि परिणामी ते काढणे, अशा इमारतीची, तंबूची किंवा संरचनेची दुरुस्ती किंवा आधार, किंवा अशा झाडाचे काढणे किंवा समर्थन करणे आवश्यक आहे; किंवा

(ई) अशा कोणत्याही मार्गाला किंवा सार्वजनिक ठिकाणाला लागून असलेली कोणतीही टाकी, विहीर किंवा उत्खनन सार्वजनिक धोका टाळण्यासाठी अशा प्रकारे कुंपण केले पाहिजे; किंवा

(f) कोणत्याही धोकादायक प्राण्याचा नाश, बंदिस्त किंवा अन्यथा विल्हेवाट लावली जावी, असा दंडाधिकारी एक सशस्त्र आदेश देऊ शकतो ज्यामध्ये अडथळा किंवा उपद्रव निर्माण करणाऱ्या व्यक्तीला, किंवा असा व्यापार किंवा व्यवसाय चालवणे, किंवा असा कोणताही माल किंवा व्यापार ठेवणे आवश्यक आहे. मालकी असणे, ताब्यात घेणे किंवा नियंत्रित करणे

	इमारत, तंबू, रचना, पदार्थ, टाकी, विहीर किंवा उत्खनन, किंवा अशा प्राणी किंवा झाडाची मालकी किंवा मालकी, क्रमाने निश्चित केलेल्या वेळेत-	
	(i) असा अडथळा किंवा उपद्रव दूर करणे; किंवा	
५	(ii) असे व्यापार किंवा व्यवसाय निर्देशित केले जातील अशा रीतीने पुढे नेणे, किंवा काढून टाकणे किंवा नियमन करणे, किंवा अशा वस्तू किंवा व्यापार काढून टाकणे, किंवा निर्देशित केल्यानुसार ते ठेवण्याचे नियमन करणे; किंवा	
	(iii) अशा इमारतीचे बांधकाम रोखणे किंवा थांबवणे किंवा अशा पदार्थाच्या विल्हेवाटीत बदल करणे; किंवा	
10	(iv) अशी इमारत, तंबू किंवा संरचना काढून टाकणे, दुरुस्त करणे किंवा आधार देणे किंवा अशी झाडे काढणे किंवा आधार देणे; किंवा	
	(v) अशा टाकीला कुंपण घालणे, विहीर किंवा उत्खनन करणे; किंवा	
	(vi) अशा धोकादायक प्राण्यांचा नाश करणे, बंदिस्त करणे किंवा विल्हेवाट लावणे या आदेशात दिलेल्या पद्धतीने,	
१५	किंवा, त्याला तसे करण्यास आक्षेप असल्यास, स्वतः किंवा त्याच्या अधीनस्थ अन्य कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्यासमोर आदेशाने निश्चित केलेल्या वेळी व ठिकाणी हजर राहण्यास आणि यापुढे दिलेल्या पद्धतीने कारणे दाखवा, आदेश का काढू नये. निरपेक्ष	
	(२) या कलमाखाली न्यायदंडाधिकार्याने रीतसर केलेला कोणताही आदेश कोणत्याही दिवाणी न्यायालयात प्रश्न विचारला जाणार नाही.	
20	स्पष्टीकरण.— "सार्वजनिक ठिकाण" मध्ये राज्याच्या मालकीची मालमत्ता देखील समाविष्ट आहे, कॅम्पिंग ग्राउंड्स आणि मैदाने स्वच्छताविषयक किंवा मनोरंजक हेतूसाठी रिक्त सोडली जातात.	
	153. (1) आदेश, व्यवहार्य असल्यास, तो ज्याच्या विरुद्ध असेल त्या व्यक्तीला दिला जाईल	सेवा किंवा ऑर्डरची सूचना.
	समन्सच्या सेवेसाठी येथे प्रदान केलेल्या पद्धतीने केले.	
२५	(२) जर असा आदेश दिला जाऊ शकत नसेल, तर तो राज्य सरकार, नियमांद्वारे, थेट, घोषणेद्वारे किंवा इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे अधिसूचित केला जाईल आणि त्याची प्रत अशा ठिकाणी किंवा ठिकाणी अडकवली जाईल. अशा व्यक्तीपर्यंत माहिती पोहोचवण्यासाठी योग्य असा.	
	154. ज्या व्यक्तीच्या विरोधात असा आदेश देण्यात आला आहे तो-	ज्या व्यक्तीला अशा पाळण्यासाठी किंवा दाखवण्यासाठी संबोधित केले जाते कारण.
३०	(अ) ऑर्डरमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या वेळेत आणि रीतीने, त्याद्वारे निर्देशित केलेली कृती करणे; किंवा	
	(ब) अशा आदेशानुसार हजर राहून त्याविरुद्ध कारणे दाखवा; आणि ऑडिओ व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे असे दिसणे किंवा ऐकण्याची परवानगी दिली जाऊ शकते.	
35	155. कलम 154 अन्वये ज्या व्यक्तीच्या विरोधात आदेश देण्यात आला आहे ती जर असे कृत्य करत नसेल किंवा हजर राहून कारणे दाखवत नसेल, तर ती भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 221 मध्ये नमूद केलेल्या दंडास आणि आदेशाला जबाबदार असेल. निरपेक्ष केले जाईल.	कलम 154 चे पालन करण्यात अयशस्वी झाल्यास दंड.
40	१५६. (१) कोणत्याही मार्गाचा, नदीचा, नाल्याचा किंवा जागेचा वापर करताना जनतेला अडथळा, उपद्रव किंवा धोका टाळण्यासाठी कलम १५२ अन्वये आदेश दिल्यास, दंडाधिकारी, त्याच्यासमोर हजर राहिल्यावर ज्या व्यक्तीच्या विरोधात हा आदेश देण्यात आला आहे, त्याला विचारा की तो मार्ग, नदी, जलवाहिनी किंवा ठिकाण यासंबंधी कोणत्याही सार्वजनिक अधिकाराचे अस्तित्व नाकारतो का आणि त्याने तसे केल्यास, दंडाधिकारी, कलम १५७ अन्वये कार्यवाही करण्यापूर्वी, चौकशी करतील. प्रकरणामध्ये	कार्यपद्धती जिथे सार्वजनिक हक्काचे अस्तित्व नाकारले जाते.
४५	(२) अशा चौकशीत दंडाधिकार्याला असे आढळून आले की, अशा नकाराच्या समर्थनार्थ कोणताही विश्वसनीय पुरावा आहे, तर तो अशा अधिकाराच्या अस्तित्वाची बाब सक्षम न्यायालयाद्वारे निर्णय घेईपर्यंत कारवाई थांबवेल; आणि, जर त्याला असे आढळले की असा कोणताही पुरावा नाही, तर त्याने कलम 157 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पुढे जावे.	
	(३) उपकलम (१) अन्वये दंडाधिकार्याने चौकशी केली असता, अशी व्यक्ती,	

	त्यात उल्लेख केलेल्या स्वरूपाच्या सार्वजनिक अधिकाराचे अस्तित्व नाकारण्यात अयशस्वी झाल्यास, किंवा ज्याने असा नकार दिल्याने, त्याच्या समर्थनार्थ विश्वासाह पुरावा जोडण्यात अयशस्वी झाला असेल, त्यानंतरच्या कार्यवाहीमध्ये असा कोणताही नकार करण्याची परवानगी दिली जाणार नाही.	
प्रक्रिया जेथे	१५७. (१) ज्या व्यक्तीविरुद्ध कलम १५२ अन्वये आदेश दिलेला असेल ती व्यक्ती हजर झाली आणि त्या आदेशाविरुद्ध कारणे दाखवली, तर दंडाधिकारी या प्रकरणी पुरावा घेईल.	५
कलम 152 अंतर्गत ज्या व्यक्तीच्या विरोधात आदेश दिला आहे कारण दाखवताना दिसते.	(२) जर न्यायदंडाधिकारी समाधानी असेल की आदेश, एकतर मुळात तयार केलेला किंवा त्याला आवश्यक वाटेल त्या बदलाच्या अधीन आहे, तो वाजवी आणि योग्य आहे, तर तो आदेश बदल न करता किंवा, यथास्थिती, अशा फेरबदलासह पूर्ण केला जाईल. . (३) दंडाधिकारी इतके समाधानी नसल्यास, पुढील कार्यवाही केली जाणार नाही	10
	केस: परंतु, या कलमाखालील कार्यवाही, शक्य तितक्या लवकर, नव्वद दिवसांच्या कालावधीत पूर्ण केली जाईल, जी लेखी नोंद करण्याच्या कारणास्तव एकशे वीस दिवसांपर्यंत वाढवली जाऊ शकते.	
ची शक्ती स्थानिक तपास आणि तपासणी निर्देशित करण्यासाठी	१५८. दंडाधिकारी, कलम १५६ किंवा कलम १५७ अंतर्गत चौकशीच्या हेतूने- (अ) अशा व्यक्तीकडून त्याला योग्य वाटेल अशा स्थानिक तपासाचे निर्देश द्या; किंवा (b) तज्ञांना बोलावून त्याची तपासणी करा.	१५
दंडाधिकारी तज्ञाचे. लेखी सूचना इ. प्रदान करण्याचा दंडाधिकाऱ्यांचा अधिकार.	१५९. (१) जेथे दंडाधिकारी कलम १५८ अंतर्गत कोणत्याही व्यक्तीद्वारे स्थानिक तपासाचे निर्देश देतात, तेथे दंडाधिकारी करू शकतात- (अ) अशा व्यक्तीला आवश्यक वाटेल अशा लेखी सूचना द्या त्याच्या मार्गदर्शनासाठी; (b) स्थानिक तपासाच्या आवश्यक खर्चाचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग कोणाद्वारे दिला जाईल हे घोषित करा. (२) अशा व्यक्तीचा अहवाल खटल्यात पुरावा म्हणून वाचता येईल. (3) जेथे दंडाधिकारी कलम 158 अंतर्गत एखाद्या तज्ञाला समन्स बजावतात आणि त्यांची तपासणी करतात, तेथे दंडाधिकारी अशा समन्स आणि परीक्षेचा खर्च कोणाच्या द्वारे अदा करण्यात येईल असे निर्देश देऊ शकतात.	20
प्रक्रिया चालू आहे ऑर्डर निरपेक्ष केले जात आहे आणि चे परिणाम अवज्ञा	160. (1) कलम 155 किंवा कलम 157 अन्वये आदेश निरपेक्ष केला गेला असेल, तेव्हा दंडाधिकारी त्या व्यक्तीला त्याची नोटीस देईल ज्याच्या विरुद्ध आदेश देण्यात आला होता, आणि पुढे त्याला आदेशाद्वारे निर्देशित केलेली कृती करण्याची आवश्यकता असेल. नोटीसमध्ये निश्चित केलेल्या वेळेच्या आत, आणि त्याला कळवा की, अवज्ञा केल्यास, तो भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 221 द्वारे प्रदान केलेल्या दंडास जबाबदार असेल. (२) जर असे कृत्य निश्चित केलेल्या वेळेत केले गेले नाही, तर दंडाधिकारी ते करण्यास प्रवृत्त करू शकतात, आणि त्याच्या आदेशाने काढून टाकलेली कोणतीही इमारत, वस्तू किंवा इतर मालमत्तेची विक्री करून ते पार पाडण्याची किंमत वसूल करू शकतात किंवा अशा मॅजिस्ट्रेटच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात किंवा त्याशिवाय अशा व्यक्तीच्या इतर कोणत्याही जंगम मालमत्तेच्या त्रासामुळे आणि विक्रीद्वारे, आणि अशी इतर मालमत्ता अशा अधिकारक्षेत्राशिवाय असल्यास, ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात मालमत्ता आहे अशा दंडाधिकाऱ्याने मान्यता दिल्यावर ऑर्डर त्याच्या जोडणी आणि विक्रीला अधिकृत करेल. संलग्न करणे आढळले आहे.	३०
	 (३) या कलमांतर्गत सद्भावनेने केलेल्या कोणत्याही गोष्टीबाबत कोणताही खटला चालणार नाही.	40
चौकशी प्रलंबित आदेश.	१६१. (१) कलम १५२ अन्वये आदेश देणाऱ्या दंडाधिकाऱ्याने जनतेला येणारा धोका किंवा गंभीर प्रकारची इजा टाळण्यासाठी तत्काळ उपाय योजले पाहिजेत असे मानले तर, तो आदेश ज्या व्यक्तीच्या विरुद्ध देण्यात आला होता त्या व्यक्तीला तो असा मनाई आदेश जारी करू शकतो. , प्रकरणाचा निर्णय होईपर्यंत अशा धोक्याची किंवा दुखापतीपासून बचाव करण्यासाठी किंवा प्रतिबंधित करण्यासाठी आवश्यक आहे.	४५

(२) अशा व्यक्तीने अशा आदेशाचे ताबडतोब पालन न केल्यास, दंडाधिकारी स्वतः अशा धोक्यापासून बचाव करण्यासाठी किंवा अशा दुखापतीस प्रतिबंध करण्यासाठी योग्य वाटेल अशा साधनांचा वापर करू शकतो किंवा करू शकतो.

(३) या कलमांतर्गत दंडाधिकार्याने सद्भावनेने केलेल्या कोणत्याही गोष्टीबाबत कोणताही खटला चालणार नाही.

५

162. जिल्हा दंडाधिकारी किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी, किंवा इतर कोणतेही कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा या संदर्भात राज्य सरकार किंवा जिल्हा दंडाधिकारी यांनी अधिकार दिलेले पोलीस उपायुक्त, कोणत्याही व्यक्तीला सार्वजनिक उपद्रव पुनरावृत्ती करू नये किंवा पुढे चालू ठेवू नये, असे आदेश देऊ शकतात, जसे की व्याख्या. भारतीय न्याय संहिता, 2023, किंवा कोणताही विशेष किंवा स्थानिक कायदा.

दंडाधिकारी पुनरावृत्ती किंवा चालू ठेवण्यास मनाई करू शकतात सार्वजनिक उपद्रव.

10

C. उपद्रव किंवा धोक्याची तातडीची प्रकरणे

163. (1) ज्या प्रकरणांमध्ये, जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा इतर कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्या मते, या संदर्भात राज्य सरकारने विशेष अधिकार दिलेला असेल, अशा प्रकरणांमध्ये या कलमाखाली कार्यवाही करण्यासाठी आणि तात्काळ प्रतिबंध करण्यासाठी पुरेसे कारण असेल किंवा त्वरीत उपाय करणे इष्ट आहे, असे दंडाधिकारी, खटल्यातील वस्तुस्थिती सांगणाऱ्या लेखी आदेशाद्वारे आणि कलम १५३ द्वारे प्रदान केलेल्या रीतीने, कोणत्याही व्यक्तीस एखाद्या विशिष्ट कृतीपासून दूर राहण्यासाठी किंवा विशिष्ट मालमत्तेच्या संदर्भात विशिष्ट आदेश घेण्यास निर्देश देऊ शकतात. त्याच्या ताब्यात किंवा त्याच्या व्यवस्थापनाखाली, जर अशा दंडाधिकार्याने असे मानले की अशी दिशा कायदेशीररीत्या कामावर असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला अडथळा आणणे, त्रास देणे किंवा दुखापत करणे किंवा मानवी जीवनाला धोका, आरोग्य किंवा सुरक्षितता किंवा जनतेच्या गडबडीला प्रतिबंध करणे किंवा प्रतिबंधित करण्याची शक्यता आहे. शांतता, किंवा दंगल, किंवा भांडण.

उपद्रव किंवा संभाव्य धोक्याच्या तातडीच्या प्रकरणांमध्ये आदेश जारी करण्याचा अधिकार.

20

(२) या कलमाखालील आदेश, आणीबाणीच्या परिस्थितीत किंवा ज्या परिस्थितीत ज्या व्यक्तीच्या विरुद्ध आदेश दिलेला आहे, त्या व्यक्तीला नोटीस बजावून योग्य वेळेत सेवा देणे मान्य होत नाही अशा प्रकरणांमध्ये, एकतर पक्षाने पारित केले जाऊ शकते .

२५

(३) या कलमाखालील आदेश एखाद्या विशिष्ट व्यक्तीला, किंवा विशिष्ट ठिकाणी किंवा परिसरात राहणाऱ्या व्यक्तींना, किंवा सामान्यपणे एखाद्या विशिष्ट ठिकाणी किंवा क्षेत्राला वारंवार भेट देत असताना किंवा लोकांना भेट देताना निर्देशित केला जाऊ शकतो.

(४) या कलमाखालील कोणताही आदेश आजपासून दोन महिन्यांपेक्षा जास्त काळ लागू राहणार नाही ते तयार करणे:

३०

परंतु, मानवी जीवनाला, आरोग्याला किंवा सुरक्षिततेला धोका टाळण्यासाठी किंवा दंगल किंवा कोणत्याही प्रकारचा हाणामारी रोखण्यासाठी राज्य सरकारला तसे करणे आवश्यक वाटल्यास, या कलमाखालील दंडाधिकार्याने दिलेला आदेश कायम राहील असे अधिसूचनेद्वारे ते निर्देश देऊ शकते. दंडाधिकार्याने दिलेल्या आदेशाच्या तारखेपासून सहा महिन्यांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा पुढील कालावधीसाठी अंमलात येईल, परंतु अशा आदेशाची मुदत संपली आहे, जसे ते उक्त अधिसूचनेत नमूद केले असेल.

35

(५) कोणताही दंडाधिकारी, एकतर त्याच्या स्वतःच्या प्रस्तावावर किंवा कोणत्याही पीडित व्यक्तीच्या अर्जावर, या कलमांतर्गत स्वतः किंवा त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही दंडाधिकारी किंवा त्याच्या पूर्ववर्ती-कार्यालयाने केलेला कोणताही आदेश रद्द करू शकतो किंवा बदलू शकतो.

(६) राज्य सरकार, स्वतःच्या प्रस्तावावर किंवा कोणत्याही व्यथित व्यक्तीच्या अर्जावरून, उपकलम (४) च्या तरतुदीनुसार त्याने केलेला कोणताही आदेश रद्द करू शकते किंवा बदलू शकते.

40

(७) उपकलम (५) किंवा उपकलम (६) अंतर्गत अर्ज प्राप्त झाल्यास, दंडाधिकारी किंवा राज्य सरकार, यथास्थिती, अर्जदाराला त्याच्यासमोर हजर राहण्याची लवकर संधी देऊ शकेल किंवा ते, एकतर वैयक्तिकरित्या किंवा याचिकाकर्त्याद्वारे आणि आदेशाविरुद्ध कारणे दाखवून; आणि जर दंडाधिकारी किंवा राज्य सरकारने, यथास्थिती, अर्ज पूर्णपणे किंवा अंशतः नाकारला, तर तो किंवा तो तसे करण्यामागची कारणे लिखित स्वरूपात नोंदवेल.

४५

डी.-जंगम मालमत्तेचा वाद

164. (1) जेव्हा जेव्हा कार्यकारी दंडाधिकारी एखाद्या पोलिस अधिकाऱ्याच्या अहवालावर किंवा इतर माहितीवर समाधानी होतो की त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात कोणतीही जमीन किंवा पाणी किंवा त्याच्या सीमांबद्दल विवादामुळे शांतता भंग होण्याची शक्यता आहे, तेव्हा तो त्याच्या समाधानाचे कारण सांगून, लेखी आदेश देईल आणि अशा वादात संबंधित पक्षकारांना त्याच्या न्यायालयात वैयक्तिकरित्या किंवा वकीलाद्वारे उपस्थित राहण्याची आवश्यकता असेल.

प्रक्रिया जेथे जमीन किंवा पाण्याच्या विवादामुळे शांतता भंग होण्याची शक्यता आहे.

50

निर्दिष्ट तारीख आणि वेळ, आणि विवादाच्या विषयाच्या वास्तविक ताब्याच्या वस्तुस्थितीचा आदर म्हणून त्यांच्या संबंधित दाव्यांची लेखी विधाने सादर करणे.

(२) या कलमाच्या उद्देशासाठी, "जमीन किंवा पाणी" या अभिव्यक्तीमध्ये इमारती, बाजारपेठा, मत्स्यपालन, पीक किंवा जमिनीचे इतर उत्पादन आणि अशा कोणत्याही मालमत्तेचे भाडे किंवा नफा यांचा समावेश होतो.

५

(३) आदेशाची प्रत या संहितेद्वारे प्रदान केलेल्या रीतीने अशा व्यक्ती किंवा व्यक्तींना समन्स बजावण्यासाठी दिले जातील ज्याला दंडाधिकारी निर्देशित करू शकतील आणि किमान एक प्रत येथे काही सुस्पष्ट ठिकाणी चिकटवून प्रकाशित केली जाईल. किंवा विवादाच्या विषयाच्या जवळ.

(४) न्यायदंडाधिकारी, गुणवत्तेचा संदर्भ न घेता किंवा विवादाचा विषय ताब्यात घेण्याच्या कोणत्याही पक्षांच्या दाव्यांचा संदर्भ न घेता, मांडलेल्या विधानांचा अभ्यास करील, पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घेईल, असे सर्व पुरावे प्राप्त करतील. त्यांना आवश्यक वाटत असल्यास, असे पुढील पुरावे घ्या, आणि शक्य असल्यास, पोटकलम (१) अन्वये त्याने दिलेल्या आदेशाच्या तारखेला पक्षांपैकी कोणता आणि कोणता पक्ष त्याच्या ताब्यात होता हे ठरवा . वादाचा विषय:

10

१५

परंतु, दंडाधिकार्याला पोलिस अधिकाऱ्याचा अहवाल किंवा इतर माहिती ज्या तारखेला प्राप्त झाली त्या तारखेपूर्वी किंवा त्या तारखेनंतर आणि त्या तारखेपूर्वी कोणत्याही पक्षकाराने जबरदस्तीने व चुकीच्या पद्धतीने विल्हेवाट लावली गेली आहे असे दिसून आले तर पोटकलम (१) अन्वये त्याचा आदेश, तो पक्षाला अशाप्रकारे बेदखल समजू शकतो की तो पक्ष त्याच्या आदेशाच्या तारखेला पोटकलम (१) अंतर्गत ताब्यात होता.

20

(५) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीने उपस्थित राहण्यासाठी आवश्यक असलेल्या कोणत्याही पक्षाला, किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला, वरीलप्रमाणे असा कोणताही विवाद अस्तित्वात नाही किंवा अस्तित्वात नाही हे दाखवण्यापासून प्रतिबंधित करणार नाही; आणि अशा परिस्थितीत दंडाधिकारी त्याचा आदेश रद्द करतील, आणि त्यावरील पुढील सर्व कार्यवाहीला स्थगिती दिली जाईल, परंतु, अशा रद्द करण्याच्या अधीन राहून, उप-कलम (१) अंतर्गत दंडाधिकार्याचा आदेश अंतिम असेल.

२५

(६) (अ) जर दंडाधिकार्याने असे ठरवले की पक्षांपैकी एक होता, किंवा उप-कलम (४) च्या तरतुदीनुसार, विवादाच्या या विषयाच्या ताब्यात असे मानले जावे, तर तो घोषित करणारा आदेश जारी करेल. अशा पक्षाला कायद्याने योग्य वेळी तेथून बेदखल होईपर्यंत त्याचा ताबा मिळण्याचा हक्क आहे, आणि असे बेदखल होईपर्यंत अशा ताब्याचे सर्व व्यत्यय निषिद्ध करणे; आणि जेव्हा तो उप-कलम (४) च्या तरतुदीनुसार पुढे जातो , तेव्हा तो जबरदस्तीने आणि चुकीच्या पद्धतीने बळकावलेल्या पक्षाचा ताबा परत मिळवू शकतो.

३०

(b) या उप-कलम अंतर्गत केलेला आदेश उप-कलम (३) मध्ये नमूद केलेल्या पद्धतीने दिला जाईल आणि प्रकाशित केला जाईल .

(७) जेव्हा अशा कोणत्याही कार्यवाहीतील कोणत्याही पक्षकाराचा मृत्यू होतो, तेव्हा दंडाधिकारी मृत पक्षाच्या कायदेशीर प्रतिनिधीला कार्यवाहीसाठी पक्षकार बनवू शकतात आणि त्यानंतर चौकशी सुरू ठेवू शकतात आणि कोणाचा कायदेशीर प्रतिनिधी कोण असा प्रश्न उद्भवल्यास अशा कार्यवाहीच्या उद्देशासाठी मृत पक्ष आहे, मृत पक्षाचे प्रतिनिधी असल्याचा दावा करणाऱ्या सर्व व्यक्तींना त्यात पक्ष बनवले जाईल.

35

(८) मालमत्तेचे कोणतेही पीक किंवा इतर उत्पादन, या कलमान्वये त्याच्यासमोर प्रलंबित असलेल्या कार्यवाहीतील वादाचा विषय, जलद आणि नैसर्गिक क्षय होण्याच्या अधीन आहे, असे दंडाधिकारी यांचे मत असल्यास, तो योग्य ताब्यात घेण्याचा आदेश देऊ शकतो. किंवा अशा मालमत्तेची विक्री, आणि, चौकशी पूर्ण झाल्यावर, अशा मालमत्तेची विल्हेवाट लावण्यासाठी किंवा त्याच्या विक्रीतून मिळालेल्या रकमेसाठी, त्याला योग्य वाटेल तसे आदेश देईल.

40

(९) दंडाधिकारी, त्याला योग्य वाटत असल्यास, या कलमाखालील कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, कोणत्याही एका पक्षाच्या अर्जावर, कोणत्याही साक्षीदाराला हजर राहण्याचे किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा वस्तू सादर करण्याचे निर्देश देणारे समन्स जारी करू शकतात.

४५

(१०) या कलमातील कोणतीही गोष्ट अधिकारांचा अवमान करणारी आहे असे मानले जाणार नाही दंडाधिकारी कलम १२६ अन्वये कार्यवाही करतील.

५	165. (1) कलम 164 च्या पोटकलम (1) अंतर्गत आदेश दिल्यानंतर कोणत्याही वेळी दंडाधिका -यांनी हा खटला आपत्कालीन स्थितीचा आहे असे मानले किंवा त्याने असे ठरवले की पक्षकारांपैकी कोणीही त्या वेळी अशा ताब्यात नव्हता. कलम 164 मध्ये संदर्भ दिलेला आहे, किंवा जर तो विवादाचा विषय त्यांच्या ताब्यात होता तेव्हा तो स्वतःचे समाधान करू शकत नसेल तर, सक्षम न्यायालयाने पक्षांचे अधिकार निश्चित करेपर्यंत तो विवादाचा विषय संलग्न करू शकतो. त्याच्या ताब्यासाठी पात्र असलेल्या व्यक्तीबद्दल:	विवादाचा विषय जोडण्याचा आणि प्राप्तकर्ता नियुक्त करण्याचा अधिकार.
	परंतु, विवादाच्या विषयाबाबत यापुढे शांतता भंग होण्याची शक्यता नाही असे समाधानी असल्यास अशा दंडाधिकाऱ्याला संलग्नक कधीही मागे घेता येईल.	
10	(२) न्यायदंडाधिकारी जेव्हा वादाचा विषय जोडतो, तेव्हा तो, अशा विवादाच्या विषयाशी संबंधित कोणताही प्राप्तकर्ता कोणत्याही दिवाणी न्यायालयाने नियुक्त केला नसल्यास, त्याला मालमत्तेची देखभाल करण्यासाठी योग्य वाटेल किंवा त्याला योग्य वाटल्यास अशी व्यवस्था करू शकेल. , त्याचा प्राप्तकर्ता नियुक्त करा, ज्याच्याकडे, दंडाधिकाऱ्यांच्या नियंत्रणाच्या अधीन असेल, नागरी प्रक्रिया संहिता, 1908 अंतर्गत नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्याचे सर्व अधिकार:	
१५	परंतु त्यानंतरच्या संबंधात प्राप्तकर्त्याची नियुक्ती झाल्यास कोणत्याही दिवाणी न्यायालयाचा वादाचा विषय, दंडाधिकारी- (अ) त्याने नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्याला विवादाच्या विषयाचा ताबा दिवाणी न्यायालयाने नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्याकडे सुपूर्द करण्याचा आदेश देईल आणि त्यानंतर त्याने नियुक्त केलेल्या प्राप्तकर्त्यास कार्यमुक्त करेल;	
20	(b) न्याय्य असेल असे इतर आनुषंगिक किंवा परिणामी आदेश देऊ शकेल.	
२५	166. (1) जेव्हा जेव्हा एखादा कार्यकारी दंडाधिकारी एखाद्या पोलिस अधिकाऱ्याच्या अहवालावर किंवा इतर माहितीवर समाधानी होतो, तेव्हा त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही जमिनीच्या किंवा पाण्याच्या वापरकर्त्याच्या कोणत्याही कथित हक्काबाबत शांततेचा भंग होण्याची शक्यता असलेला वाद अस्तित्वात असतो. , अशा हक्कावर सुलभता म्हणून दावा केला गेला असेल किंवा अन्यथा, तो लेखी आदेश देईल, त्याच्या इतके समाधानी असल्याचे कारण सांगून आणि अशा विवादाशी संबंधित पक्षकारांना त्याच्या न्यायालयात वैयक्तिकरित्या किंवा वकिलाद्वारे विशिष्ट तारखेला उपस्थित राहण्याची आवश्यकता असेल आणि वेळ आणि त्यांच्या संबंधित दाव्यांची लेखी विधाने सादर करणे.	जमीन किंवा पाण्याच्या वापराच्या अधिकाराबाबत वाद.
	स्पष्टीकरण.— या उप-विभागाच्या हेतूसाठी, "जमीन किंवा पाणी" ही अभिव्यक्ती कलम 164 च्या उप-कलम (2) मध्ये त्याचा अर्थ दिलेला आहे .	
३०	(२) दंडाधिकारी पोट-कलम (१) अन्वये नमूद केलेल्या विधानांचे अवलोकन करतील , पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घेईल, त्यांच्याद्वारे सादर केले जातील असे सर्व पुरावे प्राप्त करतील, अशा पुराव्यांच्या परिणामाचा विचार करा, असे पुढील पुरावे घ्या, तर कोणतेही, त्याला आवश्यक वाटेल आणि शक्य असल्यास, असा अधिकार अस्तित्वात आहे की नाही हे ठरवा; आणि कलम 164 च्या तरतुदी, शक्य तितक्या, अशा चौकशीच्या बाबतीत लागू होतील.	
35	(३) जर अशा दंडाधिकाऱ्यांना असे अधिकार अस्तित्वात असल्याचे दिसून आले, तर तो अशा अधिकाराच्या वापरात कोणत्याही प्रकारचा हस्तक्षेप करण्यास मनाई करणारा आदेश देऊ शकतो, ज्यात, योग्य प्रकरणात, अशा कोणत्याही अधिकाराच्या वापरातील कोणताही अडथळा दूर करण्याचा आदेश समाविष्ट आहे. बरोबर:	
40	परंतु , पोलिस अधिकाऱ्याच्या अहवालाच्या पोटकलम (1) अन्वये किंवा इतर माहितीच्या प्राप्तीपूर्वी पुढील तीन महिन्यांच्या आत असा अधिकार वापरल्याशिवाय, वर्षाच्या सर्व वेळी अधिकार वापरता येण्यासारखा कोणताही आदेश दिला जाणार नाही . चौकशीच्या संस्थेकडे नेणे, किंवा जेथे अधिकार केवळ विशिष्ट हंगामात किंवा विशिष्ट प्रसंगी वापरता येतो, जोपर्यंत अशा ऋतूच्या शेवटच्या काळात किंवा अशा पावतीपूर्वी अशा शेवटच्या प्रसंगी अधिकाराचा वापर केला जात नाही.	
४५	(४) कलम १६४ च्या पोटकलम (१) अन्वये सुरू झालेल्या कोणत्याही कार्यवाहीमध्ये दंडाधिकाऱ्याला असे आढळून आले की वाद हा जमीन किंवा पाण्याच्या वापरकर्त्याच्या कथित हक्कांबद्दल आहे, तेव्हा तो, त्याची कारणे नोंदवल्यानंतर, कार्यवाही पुढे चालू ठेवू शकतो. जर ते उप-कलम (1) अंतर्गत सुरू केले गेले असतील , आणि उप-कलम (1) अंतर्गत सुरू झालेल्या कोणत्याही कार्यवाहीमध्ये दंडाधिकाऱ्याला कलम 164 अन्वये विवाद हाताळला जावा असे आढळले, तेव्हा तो, त्याची कारणे नोंदवल्यानंतर, पुढे चालू ठेवू शकतो. कलम 164 च्या उप-कलम (1) नुसार कार्यवाही सुरू झाली आहे .	
50		

स्थानिक चौकशी. 167. (1) जेव्हा जेव्हा कलम 164, कलम 165 किंवा कलम 166 च्या उद्देशाने स्थानिक चौकशी आवश्यक असेल तेव्हा, जिल्हा दंडाधिकारी किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी चौकशी करण्यासाठी त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याची नियुक्ती करू शकतात आणि त्याला अशी माहिती देऊ शकतात. त्याच्या मार्गदर्शनासाठी आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे लेखी सूचना, आणि चौकशीच्या आवश्यक खर्चाचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग कोणाद्वारे भरला जाईल हे घोषित करू शकेल.

५

(२) अशा प्रतिनियुक्तीचा अहवाल खटल्यात पुरावा म्हणून वाचता येईल.

(3) कलम 164, कलम 165 किंवा कलम 166 अंतर्गत कार्यवाहीसाठी कोणत्याही पक्षकाराकडून कोणताही खर्च झाला असेल, तेव्हा असा निर्णय देणारा दंडाधिकारी असा खर्च कोणाला द्यावा, असे निर्देश देऊ शकतो, मग अशा पक्षाद्वारे किंवा इतर कोणत्याही पक्षाद्वारे कार्यवाही, आणि संपूर्ण किंवा अंशतः किंवा प्रमाणात असो आणि अशा खर्चांमध्ये साक्षीदारांच्या आणि वकिलांच्या शुल्काच्या संदर्भात झालेल्या कोणत्याही खर्चाचा समावेश असू शकतो, ज्याला न्यायालय वाजवी मानू शकते.

10

अध्याय बारावा

पोलिसांची प्रतिबंधात्मक कारवाई

पोलीस ते 168. प्रत्येक पोलीस अधिकारी प्रतिबंध करण्याच्या हेतूने हस्तक्षेप करू शकतो, आणि करेल दखलपात्र गुन्हे रोखणे. त्याच्या सर्वोत्कृष्ट क्षमतेनुसार, कोणत्याही दखलपात्र गुन्ह्यास प्रतिबंध करणे.

१५

कमिट करण्यासाठी डिझाइनची माहिती 169. कोणताही दखलपात्र गुन्हा करण्याच्या रचनेची माहिती प्राप्त करणाऱ्या प्रत्येक पोलीस अधिकाऱ्याने अशी माहिती ज्या पोलीस अधिकाऱ्याच्या तो अधीनस्थ आहे त्यांना आणि अशा कोणत्याही गुन्ह्यास प्रतिबंध करणे किंवा त्याची दखल घेणे ज्याचे कर्तव्य आहे अशा कोणत्याही अधिकाऱ्याला कळवावे. . दखलपात्र गुन्हे.

ला अटक 170. (1) कोणताही दखलपात्र गुन्हा करण्याच्या रचनेची माहिती असलेला पोलीस अधिकारी, न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या आदेशाशिवाय आणि वॉरंटशिवाय, अशी रचना करणाऱ्या व्यक्तीला अटक करू शकतो, जर अशा अधिकाऱ्याला असे दिसून आले की गुन्हा केला जाऊ शकत नाही. अन्यथा प्रतिबंधित.

20

(२) पोटकलम (१) अन्वये अटक केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला त्याच्या अटकेच्या वेळेपासून चौवीस तासांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी कोठडीत ठेवता येणार नाही, जोपर्यंत या संहितेच्या किंवा कोणत्याही अन्य तरतुदीनुसार त्याला पुढील स्थानबद्धतेची आवश्यकता किंवा अधिकृतता नसेल. इतर कायदा सध्या अंमलात आहे.

२५

सार्वजनिक मालमत्तेला 171. एक पोलीस अधिकारी त्याच्या स्वतः च्या अधिकाराने कोणत्याही सार्वजनिक मालमत्तेला, जंगम किंवा जंगम, किंवा इजा नेव्हिगेशनसाठी वापरल्या जाणाऱ्या कोणत्याही सार्वजनिक खुणा, बोय किंवा इतर चिन्ह काढून टाकणे किंवा दुखापत करण्याचा प्रयत्न करू शकतो.

३०

पोलिसांच्या कायदेशीर निर्देशांचे पालन करण्यास बांधील व्यक्ती. 172. (1) सर्व व्यक्तींनी या प्रकरणांतर्गत पोलीस अधिकाऱ्याच्या कोणत्याही कर्तव्याच्या पूर्ततेसाठी दिलेल्या कायदेशीर निर्देशांचे पालन करणे बंधनकारक असेल.

(२) पोटकलम (१) अन्वये त्याने दिलेल्या कोणत्याही निर्देशाचे पालन करण्यास विरोध, नकार, दुर्लक्ष किंवा दुर्लक्ष करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला पोलीस अधिकारी ताब्यात घेऊ शकतो किंवा काढून टाकू शकतो आणि अशा व्यक्तीला न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर घेऊन जाऊ शकतो किंवा लहान प्रकरणांमध्ये, प्रसंग संपल्यावर त्याला सोडा.

35

अध्याय तेरावा

पोलिसांना माहिती आणि त्यांची चौकशी करण्याचे अधिकार

माहिती 173. (1) दखलपात्र गुन्ह्याशी संबंधित प्रत्येक माहिती, गुन्हा ज्या भागात केला गेला आहे त्याकडे दुर्लक्ष करून, तोंडी किंवा इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे दिली जाऊ शकते आणि जर पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला दिली असेल तर,

40

(i) तोंडी, तो त्याच्याद्वारे किंवा त्याच्या मार्गदर्शनाखाली लिहिला जाईल आणि माहिती देणाऱ्याला वाचून दाखवला जाईल; आणि अशी प्रत्येक माहिती, लिखित स्वरूपात दिली असेल किंवा वर नमूद केल्याप्रमाणे कमी केली असेल, ती देणाऱ्या व्यक्तीची स्वाक्षरी असेल;

(ii) इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे, ती देणाऱ्या व्यक्तीने तीन दिवसांच्या आत स्वाक्षरी केल्यावर ते रेकॉर्डवर घेतले जाईल,

४५

आणि त्याचा पदार्थ अशा अधिकाऱ्याने ठेवल्या जाणाऱ्या पुस्तकात राज्य सरकार या संदर्भात लिहून देईल अशा स्वरूपात प्रविष्ट केला जाईल:

परंतु, जर त्या महिलेने माहिती दिली असेल जिच्याविरुद्ध कलम 64, कलम 66, कलम 67, कलम 68, कलम 70, कलम 73, कलम 74, कलम 75, कलम 76, कलम 77, कलम 78 किंवा कलम 122 नुसार गुन्हा आहे. भारतीय न्यायाचा

५

संहिता, 2023 हा गुन्हा किंवा प्रयत्न केल्याचा आरोप आहे, तर अशी माहिती महिला पोलीस अधिकारी किंवा कोणत्याही महिला अधिकाऱ्याद्वारे नोंदविली जाईल:

पुढे दिले की-

10

(अ) ज्या व्यक्तीविरुद्ध कलम 354, कलम 67, कलम 68, कलम 69 चे उप-कलम (2) , कलम 70 , कलम 71, कलम 74, कलम 74 मधील उप-कलम (1) अंतर्गत गुन्हा केला असेल तर 75, कलम 76, कलम 77 किंवा भारतीय कलम 79

१५

न्याय संहिता, 2023 असा आरोप केला गेला आहे किंवा प्रयत्न केले गेले आहेत, तात्पुरते किंवा कायमचे मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अक्षम आहेत, तर अशी माहिती पोलीस अधिकाऱ्याने, अशा गुन्ह्याची तक्रार करू इच्छिणाऱ्या व्यक्तीच्या निवासस्थानी किंवा सोयीच्या ठिकाणी नोंदवली जाईल. अशा व्यक्तीची निवड, दुभाष्या किंवा विशेष शिक्षकाच्या उपस्थितीत, जसे की परिस्थिती असेल;

(b) अशा माहितीचे रेकॉर्डिंग व्हिडिओग्राफी केले जाईल;

(c) पोलीस अधिकाऱ्याला न्यायिकाने नोंदवलेल्या व्यक्तीचे बयाण मिळेल कलम 183 च्या पोटकलम (6) च्या खंड (अ) अंतर्गत दंडाधिकारी शक्य तितक्या लवकर.

20

(२) उप-कलम (१) खाली नोंदवलेल्या माहितीची प्रत तत्काळ दिली जाईल, माहिती देणाऱ्याला किंवा पीडिताला मोफत.

२५

(३) कलम १७५ मध्ये असलेल्या तरतुदींचा पूर्वग्रह न ठेवता, तीन वर्षे किंवा त्याहून अधिक परंतु सात वर्षांपेक्षा कमी शिक्षा असलेल्या कोणत्याही दखलपत्र गुन्हाबाबतची माहिती मिळाल्यावर, पोलीस स्टेशनचे प्रभारी अधिकारी गुन्ह्याचे स्वरूप आणि गंभीरता लक्षात घेऊन पोलीस उपअधीक्षक दर्जाच्या खाली नसलेल्या अधिकाऱ्याच्या पूर्वपरवानगीने,

(i) अस्तित्वात आहे की नाही हे तपासण्यासाठी प्राथमिक चौकशी करण्यासाठी पुढे जा चौदा दिवसांच्या कालावधीत प्रकरणाची कार्यवाही करण्यासाठी प्रथमदर्शनी प्रकरण; किंवा

(ii) प्रथमदर्शनी खटला अस्तित्वात असताना तपासात पुढे जा .

३०

(४) पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने पोटकलम (१) मध्ये नमूद केलेली माहिती नोंदवण्यास नकार दिल्याने नाराज झालेली कोणतीही व्यक्ती, अशा माहितीचा सार लेखी आणि पोस्टाने पाठवू शकते. संबंधित पोलीस अधीक्षक, ज्यांना अशा माहितीने दखलपत्र गुन्ह्याचा खुलासा केल्याचे समाधान असल्यास, या संहितेने प्रदान केलेल्या पद्धतीने या प्रकरणाचा तपास स्वतः करेल किंवा त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याकडून तपास करण्याचे निर्देश दिले जातील, आणि अशा अधिकाऱ्याला त्या गुन्ह्याच्या संबंधात पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याचे सर्व अधिकार असतील जे न केल्यास तो कलम १७५ च्या पोटकलम (३) अन्वये दंडाधिकाऱ्यांकडे अर्ज करू शकतो.

35

40

174. (1) अदखलपत्र गुन्ह्याची अशा ठाण्याच्या हद्दीतील आयोगाच्या पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला माहिती दिली जाते, तेव्हा त्याने पुस्तकात माहितीचा मूल्य प्रविष्ट करावा किंवा करवून घेतला जाईल. अशा अधिकाऱ्याने या संदर्भात राज्य सरकार विहित करू शकेल अशा स्वरूपात ठेवावे, आणि-

(i) माहिती देणाऱ्याला मॅजिस्ट्रेटकडे पाठवा;

(ii) अशा सर्व प्रकरणांचा दैनंदिन डायरी अहवाल पंधरवड्याने दंडाधिकाऱ्यांना पाठवा.

४५

(२) कोणताही पोलीस अधिकारी अशा प्रकरणाचा खटला चालवण्याचा किंवा खटला चालविण्याचा अधिकार असलेल्या दंडाधिकाऱ्याच्या आदेशाशिवाय अदखलपत्र प्रकरणाचा तपास करू शकत नाही.

(३) असा आदेश प्राप्त करणारा कोणताही पोलीस अधिकारी तपासाच्या संदर्भात समान अधिकार वापरू शकतो (वॉरंटशिवाय अटक करण्याचा अधिकार वगळता) पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी एखाद्या दखलपत्र प्रकरणात वापरू शकतो.

माहिती
नॉन-
कॉग्निझिबल
केसेस आणि
तपास
अशा प्रकरणांची.

(४) दोन किंवा अधिक गुन्हांशी संबंधित असलेले प्रकरण ज्यापैकी किमान एक दखलपात्र आहे, ते प्रकरण दखलपात्र मानले जाईल, इतर गुन्हे दखलपात्र नसले तरीही.

पोलीस
अधिकाऱ्याला
दखलपात्र तपास
करण्याचे अधिकार
केस.

175. (1) पोलीस ठाण्याचा प्रभारी अधिकारी, दंडाधिकाऱ्यांच्या आदेशाशिवाय, अशा कोणत्याही दखलपात्र प्रकरणाची चौकशी करू शकतो ज्यात अशा ठाण्याच्या हद्दीतील स्थानिक क्षेत्रावर अधिकार क्षेत्र असलेल्या न्यायालयाला चौकशी करण्याचा किंवा त्याखाली प्रयत्न करण्याचा अधिकार असेल. अध्याय XIV च्या तरतुदी:

५

परंतु, गुन्हाचे स्वरूप आणि गंभीरता लक्षात घेऊन, पोलिस अधीक्षक एकतर स्वतः तपास करू शकतात किंवा पोलिस उपअधीक्षकांकडून गुन्हाचा तपास करण्याची मागणी करू शकतात.

10

(२) अशा कोणत्याही प्रकरणात पोलीस अधिकाऱ्याची कोणतीही कार्यवाही कोणत्याही टप्प्यावर या कारणावर केली जाऊ शकत नाही की प्रकरण असा आहे की ज्या अधिकाऱ्याला या कलमाखाली तपास करण्याचा अधिकार देण्यात आला नाही.

(३) कलम 210 अन्वये अधिकार मिळालेले कोणतेही न्यायदंडाधिकारी, कलम 173 च्या उप-कलम (4) च्या खंड (ब) अन्वये केलेल्या अर्जावर आणि पोलिस अधिकाऱ्याने या संदर्भात केलेल्या अर्जाचा विचार करून, वरीलप्रमाणे तपासाचे आदेश देऊ शकतात- उल्लेख.

१५

(४) कलम 210 अन्वये अधिकार प्राप्त झालेला कोणताही न्यायदंडाधिकारी, सरकारी कर्तव्ये पार पाडताना उद्भवलेल्या लोकसेवकाविरुद्ध तक्रार प्राप्त झाल्यावर, खालील गोष्टींच्या अधीन, दखल घेऊ शकतो-

(a) कडून घटनेची वस्तुस्थिती आणि परिस्थिती असलेला अहवाल प्राप्त करणे
त्याच्यापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी; आणि

20

(b) अशा कथित घटनेला कारणीभूत असलेल्या परिस्थितीबद्दल लोकसेवकाने केलेल्या प्रतिपादनाचा विचार केल्यानंतर.

तपासाची प्रक्रिया.

176. (1) जर, मिळालेल्या माहितीवरून किंवा अन्यथा, पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला कलम 175 अन्वये तपास करण्याचा अधिकार असलेल्या गुन्हाचा संशय घेण्याचे कारण असेल, तर तो तत्काळ त्याचा अहवाल त्यांना पाठवेल. पोलिसांच्या अहवालावर अशा गुन्हाची दखल घेण्याचा अधिकार असलेल्या दंडाधिकाऱ्याला वैयक्तिकरित्या पुढे जावे लागेल किंवा राज्य सरकार, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, या संदर्भात विहित करू शकेल अशा दर्जाच्या खाली नसलेल्या त्याच्या अधीनस्थ अधिकाऱ्यांपैकी एकाची नियुक्ती करेल. घटनास्थळी जा, प्रकरणातील तथ्य आणि परिस्थिती तपासण्यासाठी आणि आवश्यक असल्यास, गुन्हेगाराचा शोध आणि अटक करण्यासाठी उपाययोजना करण्यासाठी:

२५

३०

जर का-

(अ) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीविरुद्ध असा कोणताही गुन्हा केल्याची माहिती नावाने दिली जाते आणि केस गंभीर स्वरूपाची नसते, तेव्हा पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने वैयक्तिकरित्या पुढे जाण्याची किंवा अधीनस्थ अधिकाऱ्याची नियुक्ती करण्याची आवश्यकता नाही. घटनास्थळी तपासणी;

35

(ब) जर एखाद्या पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला असे दिसून आले की, तपासासाठी पुरेसे कारण नाही, तर तो या प्रकरणाचा तपास करणार नाही:

परंतु पुढे असे की, बलात्काराच्या गुन्हाच्या संबंधात, पीडितेचे जबाब नोंदवणे पीडितेच्या घरी किंवा तिच्या पसंतीच्या ठिकाणी आणि शक्य तितक्या महिला पोलिस अधिकाऱ्याने तिच्या पालकांच्या उपस्थितीत केले जाईल. किंवा पालक किंवा जवळचे नातेवाईक किंवा परिसरातील सामाजिक कार्यकर्ता:

40

परंतु या उपकलम अंतर्गत केलेले विधान कोणत्याही ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाने शक्यतो सेल फोनद्वारे रेकॉर्ड केले जाऊ शकते.

(२) उपकलम (१) च्या पहिल्या तरतुदीतील खंड (अ) आणि (ब) मध्ये नमूद केलेल्या प्रत्येक प्रकरणात, पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी त्याच्या अहवालात त्याचे पूर्णपणे पालन न करण्याची कारणे नमूद करेल. त्याच्याकडून त्या उप-कलमच्या आवश्यकता, आणि, दैनिक डायरीचा अहवाल पाक्षिक दंडाधिकाऱ्यांना आणि त्यात नमूद केलेल्या प्रकरणात

४५

उक्त तरतुदीच्या खंड (b) मध्ये, अधिकाऱ्याने माहिती देणाऱ्याला, जर असेल तर, विहित केलेल्या पद्धतीने सूचित केले जाईल.

(३) सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्हाशी संबंधित प्रत्येक माहिती मिळाल्यावर, पोलिस ठाण्याचा प्रभारी अधिकारी, पाच वर्षांच्या कालावधीत सूचित केल्या जातील अशा तारखेपासून राज्य सरकारने या संदर्भात, गुन्हातील न्यायवैद्यक पुरावे गोळा करण्यासाठी न्यायवैद्यक तज्ज्ञांना घटनास्थळी भेट देण्यास सांगावे आणि मोबाईल फोन किंवा इतर कोणत्याही इलेक्ट्रॉनिक उपकरणावर प्रक्रियेची व्हिडिओग्राफी देखील करावी:

परंतु, अशा कोणत्याही गुन्हाच्या संदर्भात न्यायवैद्यकीय सुविधा उपलब्ध नसल्यास, राज्य सरकार, त्या प्रकरणाशी संबंधित सुविधा राज्यात विकसित किंवा तयार होईपर्यंत, इतर कोणत्याही राज्याच्या अशा सुविधेचा वापर सूचित करेल.

177. (1) कलम 176 अन्वये न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे पाठवलेला प्रत्येक अहवाल, राज्य सरकारने तसे निर्देश दिल्यास, त्या वतीने नियुक्त केलेल्या, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, राज्य सरकारसारख्या वरिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्यामार्फत सादर केला जाईल.

कसे सबमिट केले ते कळवा.

(२) असा वरिष्ठ अधिकारी पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे अशा सूचना देऊ शकेल आणि अशा सूचना अशा अहवालावर नोंदवून घेतल्यानंतर त्या दंडाधिकाऱ्यांना विलंब न लावता पाठवेल.

178. कलम 176 अन्वये अहवाल मिळाल्यावर दंडाधिकारी, तपासाचे निर्देश देऊ शकतात, किंवा, त्याला योग्य वाटल्यास, ताबडतोब पुढे जाण्यासाठी, किंवा त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याला पुढे जाण्यासाठी, प्राथमिक चौकशी करण्यासाठी, किंवा अन्यथा विल्हेवाट लावण्यासाठी नियुक्त करू शकतात. , या संहितेत दिलेल्या पद्धतीने केस.

तपास किंवा प्राथमिक चौकशी करण्याचा अधिकार.

179. (1) या प्रकरणांतर्गत तपास करणाऱ्या कोणत्याही पोलिस अधिकाऱ्याला, लेखी आदेशाद्वारे, दिलेल्या माहितीवरून किंवा अन्यथा दिसून येणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीची स्वतःच्या किंवा कोणत्याही लगतच्या स्टेशनच्या हद्दीतील व्यक्तीची स्वतःहून उपस्थिती आवश्यक आहे. प्रकरणातील तथ्ये आणि परिस्थितींशी परिचित होण्यासाठी; आणि अशा व्यक्तीने आवश्यकतेनुसार उपस्थित राहावे:

पोलीस साक्षीदारांची उपस्थिती आवश्यक करण्यासाठी अधिकाऱ्याचा अधिकार.

परंतु, पंधरा वर्षांखालील किंवा साठ वर्षांहून अधिक वयाची कोणतीही पुरुष व्यक्ती किंवा स्त्री किंवा मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अपंग व्यक्ती किंवा तीव्र आजार असलेल्या व्यक्तीने अशी व्यक्ती ज्या ठिकाणी आहे त्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही ठिकाणी उपस्थित राहणे आवश्यक नाही. राहतो:

परंतु पुढे असे की, जर अशी व्यक्ती पोलिस स्टेशनमध्ये किंवा अशा पोलिस ठाण्याच्या हद्दीतील इतर कोणत्याही ठिकाणी हजर राहण्यास इच्छुक असेल, तर अशा व्यक्तीला तसे करण्याची परवानगी दिली जाऊ शकते.

(२) राज्य सरकार, या संदर्भात बनवलेल्या नियमांद्वारे, प्रत्येक व्यक्तीच्या वाजवी खर्चाच्या पोलीस अधिकाऱ्याने, पोटकलम (१) अन्वये त्याच्या निवासस्थानाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही ठिकाणी उपस्थित राहून देय देण्याची तरतूद करू शकते.

180. (1) या प्रकरणाखाली तपास करणारा कोणताही पोलीस अधिकारी, किंवा राज्य सरकार, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, अशा अधिकाऱ्याच्या मागणीनुसार कार्यवाही करून, या संदर्भात विहित करू शकेल अशा दर्जाच्या खाली नसलेला कोणताही पोलीस अधिकारी तपासू शकेल. मौखिकरित्या कोणत्याही व्यक्तीला प्रकरणातील तथ्ये आणि परिस्थितीची माहिती असणे आवश्यक आहे.

परीक्षा पोलिसांच्या साक्षीदारांची.

(२) अशा व्यक्तीने अशा अधिकाऱ्याने त्याला विचारलेल्या प्रकरणाशी संबंधित सर्व प्रश्नांची उत्तरे देण्यास बांधील असेल, ज्या प्रश्नांची उत्तरे त्याच्यावर फौजदारी आरोप किंवा दंड किंवा जप्तीची प्रवृत्ती असेल अशा प्रश्नाव्यतिरिक्त.

(३) पोलीस अधिकारी या कलमाखालील परीक्षेच्या वेळी त्याला केलेले कोणतेही विधान लिहिण्यास कमी करू शकतो; आणि जर त्याने तसे केले तर, त्याने अशा प्रत्येक व्यक्तीच्या विधानाची स्वतंत्र आणि खरी नोंद करावी ज्याचे विधान तो नोंदवेल:

परंतु, या उपकलम अंतर्गत केलेले विधान द्वारे देखील रेकॉर्ड केले जाऊ शकते ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक अर्थ:

पुढे असे की, ज्या महिलेविरुद्ध कलम ६४, कलम ६६, कलम ६७, कलम ६८, कलम ७०, कलम ७१, कलम ७३, कलम ७४ अन्वये गुन्हा आहे, अशा महिलेचे निवेदन

भारतीय न्याय संहिता, 2023 चे कलम 75, कलम 76, कलम 77 किंवा कलम 78 नुसार गुन्हा किंवा प्रयत्न केल्याचा आरोप आहे, त्याची नोंद महिला पोलीस अधिकारी किंवा कोणत्याही महिला अधिकाऱ्याने केली पाहिजे.

पोलिसांना निवेदने
आणि त्याचा वापर.

181. (1) या प्रकरणांतर्गत तपासादरम्यान कोणत्याही व्यक्तीने पोलिस अधिकाऱ्याला दिलेले कोणतेही विधान, लिहिण्यात कमी केले असल्यास, ते करणाऱ्या व्यक्तीने स्वाक्षरी केली जाईल; किंवा असे कोणतेही विधान किंवा त्याची कोणतीही नोंद, मग ते पोलिस डायरीत असो किंवा अन्यथा, किंवा अशा विधानाचा किंवा नोंदीचा कोणताही भाग, तपासाधीन कोणत्याही गुन्हाच्या संबंधात कोणत्याही चौकशी किंवा खटल्याच्या वेळी, यापुढे प्रदान केल्याशिवाय, कोणत्याही कारणासाठी वापरला जाणार नाही. ज्या वेळी असे विधान केले होते:

५

परंतु, अशा चौकशी किंवा खटल्यात ज्याचे म्हणणे उपरोक्त लिखित स्वरूपात कमी केले गेले आहे अशा कोणत्याही साक्षीदाराला खटल्यासाठी पाचारण केले जाते तेव्हा, त्याच्या विधानाचा कोणताही भाग, जर योग्यरित्या सिद्ध झाला असेल, तर आरोपीला, आणि न्यायालयाच्या परवानगीने, वापरता येईल. फिर्यादीद्वारे, अशा साक्षीदाराचा भारतीय साक्ष्य अधिनियम, 2023 च्या कलम 148 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने खंडन करणे; आणि जेव्हा अशा विधानाचा कोणताही भाग असा वापरला जातो, तेव्हा त्याचा कोणताही भाग अशा साक्षीदाराच्या पुनर्तपासणीसाठी वापरला जाऊ शकतो, परंतु केवळ त्याच्या उलटतपासणीमध्ये उल्लेख केलेल्या कोणत्याही बाबी स्पष्ट करण्याच्या हेतूने.

10

१५

(२) या कलमातील कोणतीही गोष्ट भारतीय सक्षम अधिनियम, २०२३ च्या कलम २६ मधील खंड (१) च्या तरतुदींमध्ये येणाऱ्या कोणत्याही विधानाला लागू असल्याचे मानले जाणार नाही; किंवा त्या अधिनियमाच्या कलम 23 च्या तरतुदींना प्रभावित करण्यासाठी.

स्पष्टीकरण.— पोट-कलम (१) मध्ये संदर्भित विधानातील वस्तुस्थिती किंवा परिस्थिती सांगणे वगळणे हे विरोधाभास ठरू शकते जर तेच लक्षणीय आणि अन्यथा ज्या संदर्भात असे वगळले जाते त्या संदर्भाशी संबंधित असेल आणि ते असो. वगळणे हे विशिष्ट संदर्भातील विरोधाभासाचे प्रमाण आहे हा वस्तुस्थितीचा प्रश्न असेल.

20

कोणतेही प्रलोभन देऊ नये.

182. (1) कोणताही पोलीस अधिकारी किंवा अधिकारातील अन्य व्यक्ती भारतीय सक्षम अधिनियम, 2023 च्या कलम 22 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे असे कोणतेही प्रलोभन, धमकी किंवा वचन देऊ किंवा देऊ किंवा देऊ शकत नाही.

२५

(२) परंतु कोणताही पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती, कोणत्याही सावधगिरीने किंवा अन्यथा, कोणत्याही व्यक्तीला या प्रकरणाखालील कोणत्याही तपासादरम्यान, त्याच्या स्वतःच्या इच्छेने असे विधान करण्यापासून प्रतिबंधित करणार नाही:

परंतु या पोटकलममधील कोणत्याही गोष्टीचा उपकलम (4) च्या तरतुदींवर परिणाम होणार नाही. कलम 184 चे.

३०

कबुलीजबाबांचे
रेकॉर्डिंग आणि

विधाने

183. (1) जिल्ह्यातील कोणताही न्यायदंडाधिकारी, ज्यामध्ये कोणताही गुन्हा घडल्याची माहिती नोंदवण्यात आली आहे, त्याला या प्रकरणातील अधिकार क्षेत्र आहे की नाही, तो तपासादरम्यान त्याच्याकडे दिलेला कोणताही कबुलीजबाब किंवा जबाब नोंदवू शकतो. या प्रकरणांतर्गत किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यांतर्गत, किंवा नंतर कोणत्याही वेळी परंतु चौकशी किंवा खटला सुरू होण्यापूर्वी:

35

परंतु, या पोटकलमाखाली दिलेली कोणतीही कबुली किंवा विधान देखील असू शकते गुन्हाचा आरोप असलेल्या व्यक्तीच्या वकिलाच्या उपस्थितीत नोंदवलेले:

परंतु पुढे असे की, ज्या पोलिस अधिकाऱ्यावर कोणताही कबुलीजबाब नोंदवला जाणार नाही सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत दंडाधिकाऱ्याचे अधिकार बहाल करण्यात आले आहेत.

40

(२) दंडाधिकारी, असा कोणताही कबुलीजबाब नोंदवण्यापूर्वी, तो कबुलीजबाब देण्यास बांधील नाही, असे सांगणाऱ्या व्यक्तीला समजावून सांगेल की, त्याने तसे केल्यास, त्याचा त्याच्याविरुद्ध पुरावा म्हणून वापर करता येईल; आणि दंडाधिकारी असा कोणताही कबुलीजबाब नोंदवणार नाही, जोपर्यंत तो बनवणाऱ्या व्यक्तीची चौकशी केल्यावर, तो स्वेच्छेने केला जात आहे असे मानण्याचे कारण त्याच्याकडे नसेल.

४५

(३) कबुलीजबाब नोंदवण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी दंडाधिकाऱ्यासमोर हजर झालेल्या व्यक्तीने आपण कबुलीजबाब देण्यास इच्छुक नसल्याचे सांगितले, तर दंडाधिकारी अशा व्यक्तीला पोलीस कोठडीत ठेवण्याचा अधिकार देणार नाही.

(४) अशी कोणतीही कबुलीजबाब कलम ३१६ मध्ये दिलेल्या रीतीने आरोपी व्यक्तीची तपासणी नोंदवण्यासाठी नोंदवली जाईल आणि कबुली देणाऱ्या व्यक्तीची स्वाक्षरी असेल; आणि दंडाधिकारी खालील परिणामासाठी अशा रेकॉर्डच्या तळाशी एक जापन करेल:-

५ "मी त्याला (नाव) स्पष्ट केले आहे की तो कबुलीजबाब देण्यास बांधील नाही आणि त्याने तसे केल्यास, त्याने दिलेली कोणतीही कबुली त्याच्याविरुद्ध पुरावा म्हणून वापरली जाऊ शकते आणि मला विश्वास आहे की ही कबुली स्वेच्छेने दिली गेली होती. माझ्या उपस्थितीत आणि सुनावणीत, आणि ते तयार करणाऱ्या व्यक्तीला वाचून दाखवण्यात आले आणि त्यांनी बरोबर असल्याचे मान्य केले आणि त्यात त्यांनी केलेल्या विधानाचा संपूर्ण आणि खरा हिशोब आहे.

10 (स्वाक्षरी केलेले) एबी
दंडाधिकारी."

(५) पोट-कलम (१) अन्वये केलेले कोणतेही विधान (कबुलीजबाब व्यतिरिक्त) यापुढे पुराव्याच्या नोंदीसाठी प्रदान केलेल्या रीतीने नोंदवले जाईल, जसे की न्यायदंडाधिकारी यांच्या मते, परिस्थितीनुसार योग्य असेल. केस; आणि न्यायदंडाधिकाऱ्यांना ज्या व्यक्तीचे बयाण असे नोंदवले गेले आहे त्या व्यक्तीला शपथ देण्याचा अधिकार असेल.

१५

(6) (अ) कलम 66, कलम 67, कलम 68, कलम 70, कलम 71, कलम 73, कलम 74, कलम 75, कलम 76, कलम 77, उप-कलम (1) किंवा उपकलम अंतर्गत दंडनीय प्रकरणांमध्ये (२) कलम ७४, किंवा भारतीय न्याय संहिता, २०२३ चे कलम ७८, न्यायिक

20 उपकलम (5) मध्ये नमूद केलेल्या रीतीने ज्या व्यक्तीविरुद्ध असा गुन्हा करण्यात आला आहे, त्या व्यक्तीचे बयाण पोलिसांच्या निदर्शनास येताच दंडाधिकारी नोंदवतील:

परंतु असे विधान, शक्य तितके, एखाद्या महिलेने नोंदवले पाहिजे
न्यायदंडाधिकारी आणि तिच्या अनुपस्थितीत पुरुष न्यायदंडाधिकारी यांच्या उपस्थितीत अ
२५ स्त्री:

परंतु पुढे असे की, दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावास किंवा जन्मठेपेची किंवा मृत्युदंडाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यांशी संबंधित प्रकरणांमध्ये, न्यायदंडाधिकारी पोलिस अधिकाऱ्याने त्याच्यासमोर आणलेल्या साक्षीदाराचे जबाब नोंदवतील:

परंतु, निवेदन करणारी व्यक्ती तात्पुरती किंवा कायमची मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अक्षम असल्यास, दंडाधिकारी निवेदन
३० नोंदवण्यासाठी दुभाष्या किंवा विशेष शिक्षकाची मदत घेईल:

परंतु, विधान करणारी व्यक्ती तात्पुरती किंवा कायमची मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अक्षम असल्यास, दुभाष्या किंवा विशेष शिक्षकाच्या सहाय्याने व्यक्तीने केलेले विधान ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांनी शक्यतो सेल फोनद्वारे रेकॉर्ड केले जाईल.

35

(b) एखाद्या व्यक्तीचे कलम (अ) अंतर्गत नोंदवलेले विधान, जी तात्पुरती किंवा कायमची मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अपंग आहे, ती भारतीय क्षमता अधिनियमच्या कलम 142 मध्ये निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, परीक्षा-मुख्यपदाच्या बदल्यात विधान मानले जाईल, 2023 अशा प्रकारे विधानाच्या निर्मात्याची अशा विधानावर उलटतपासणी केली जाऊ शकते, चाचणीच्या वेळी ते रेकॉर्ड करण्याची आवश्यकता न ठेवता.

40

(७) दंडाधिकारी या कलमाखाली कबुलीजबाब किंवा बयान नोंदवतील
ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे प्रकरणाची चौकशी किंवा खटला चालवला जाणार आहे त्यांच्याकडे पाठवा.

184. (1) जेथे, ज्या अवस्थेमध्ये बलात्कार किंवा बलात्काराचा प्रयत्न केल्याचा गुन्हा तपासाधीन आहे, त्या वेळी ज्या महिलेवर बलात्काराचा आरोप केला गेला आहे किंवा तिच्यावर बलात्काराचा प्रयत्न केला गेला आहे किंवा प्रयत्न केला गेला आहे, त्या व्यक्तीची तपासणी करण्याचा प्रस्ताव आहे. वैद्यकीय तज्ञाद्वारे, अशी तपासणी सरकार किंवा स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे चालवल्या जाणाऱ्या रुग्णालयात नियुक्त केलेल्या नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायीद्वारे आणि अशा व्यावसायिकाच्या अनुपस्थितीत, इतर कोणत्याही नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायीद्वारे, अशा महिलेच्या संमतीने किंवा तिच्या वतीने अशी संमती देण्यास सक्षम असलेल्या व्यक्तीची आणि अशा महिलेने

४५

वैद्यकीय
बलात्कार पीडितेची
तपासणी.

अशा गुन्हाशी संबंधित माहिती प्राप्त झाल्यापासून चोवीस तासांच्या आत अशा नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाकडे पाठवावी.

(२) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी, ज्याच्याकडे अशा स्त्रीला पाठवले जाते, त्याने विलंब न लावता, तिच्या व्यक्तीची तपासणी केली पाहिजे आणि त्याच्या तपासणीचा अहवाल खालील तपशीलांसह तयार करावा, म्हणजे:-

(i) महिलेचे नाव आणि पत्ता आणि ज्या व्यक्तीने तिला आणले होते;

(ii) स्त्रीचे वय;

(iii) स्त्रीच्या व्यक्तीकडून घेतलेल्या साहित्याचे वर्णन

डीएनए प्रोफाइलिंग;

(iv) महिलेच्या व्यक्तीवर दुखापतीच्या खुणा, असल्यास;

(v) स्त्रीची सामान्य मानसिक स्थिती; आणि

(vi) इतर साहित्य तपशील वाजवी तपशील.

(३) अहवालात प्रत्येक निष्कर्षाची नेमकी कारणे नमूद केली जातील.

(4) अहवालात विशेषतः स्त्री किंवा व्यक्तीची संमती नोंदवली जाईल
अशा परीक्षेला तिच्या वतीने संमती देण्यास सक्षम होती.

(५) परीक्षा सुरू होण्याची आणि पूर्ण होण्याची अचूक वेळ देखील अहवालात नमूद केली जाईल.

(६) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी, सात दिवसांच्या आत अहवाल तपास अधिकाऱ्याकडे पाठवेल जो उप-कलमच्या खंड (अ) मध्ये संदर्भित कागदपत्रांचा भाग म्हणून कलम 193 मध्ये संदर्भित दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवेल. (6) त्या विभागाचा.

(७) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा अर्थ स्त्रीच्या किंवा तिच्या वतीने अशी संमती देण्यास सक्षम असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या संमतीशिवाय कोणतीही परीक्षा कायदेशीर आहे असे मानले जाणार नाही.

स्पष्टीकरण.— या विभागाच्या उद्देशासाठी, "परीक्षा" आणि "नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी" यांचा अनुक्रमे कलम 51 मध्ये त्यांना नेमून दिलेला समान अर्थ असेल.

पोलीस
अधिकाऱ्याकडून शोधाशोध.

१८५. (१) जेव्हा जेव्हा पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा तपास करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्याकडे असा विश्वास ठेवण्याचे वाजवी कारण असते की, ज्या गुन्हाचा तपास करण्यासाठी तो अधिकृत आहे त्या गुन्हाच्या तपासासाठी आवश्यक असलेली कोणतीही गोष्ट कोणत्याही ठिकाणी आढळू शकते. ज्या पोलीस ठाण्याचा तो प्रभारी आहे, किंवा ज्या पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत तो संलग्न आहे, आणि अशी गोष्ट त्याच्या मते अन्यथा विनाविलंब मिळू शकत नाही, अशा अधिकाऱ्याने त्याच्या विश्वासाचे कारण लिखित स्वरूपात नोंदवल्यानंतर, केस-डायरी आणि अशा लेखनात, शक्यतोपर्यंत, ज्या गोष्टीसाठी शोध घ्यायचा आहे, शोध घ्यायचा आहे किंवा शोध लावायचा आहे, अशा स्टेशनच्या हद्दीतील कोणत्याही ठिकाणी अशा गोष्टीसाठी नमूद करणे.

(२) पोटकलम (१) अंतर्गत कार्यवाही करणारा पोलीस अधिकारी, व्यवहार्य असल्यास, वैयक्तिकरित्या शोधा.

परंतु या कलमांतर्गत केलेल्या शोधाची नोंद द्वारे केली जाईल
ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक म्हणजे शक्यतो मोबाइल फोनद्वारे.

(३) जर तो व्यक्तिः शोध घेण्यास असमर्थ असेल, आणि त्या वेळी शोध घेण्यास सक्षम दुसरी कोणतीही व्यक्ती नसेल, तर त्याने असे करण्यामागची कारणे लिखित स्वरूपात नोंदवल्यानंतर, त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला सांगावे लागेल. शोध घेईल, आणि तो अशा अधीनस्थ अधिकाऱ्याला लेखी आदेश देईल, ज्यामध्ये शोध घ्यायची जागा आणि शक्यतोपर्यंत, शोध घ्यायची आहे. आणि अशा अधिनस्त अधिकाऱ्याने अशा ठिकाणी अशा गोष्टीचा शोध घेता येईल.

(४) या संहितेच्या तरतुदी शोध-वारंट आणि कलम १०३ मध्ये असलेल्या शोधासाठीच्या तरतुदी, या कलमांतर्गत केलेल्या शोधासाठी, शक्यतो लागू होतील.

(५) पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (३) अंतर्गत केलेल्या कोणत्याही रेकॉर्डच्या प्रती तत्काळ, परंतु अट्टेचाळीस तासांनंतर, गुन्हाची दखल घेण्याचा अधिकार असलेल्या जवळच्या दंडाधिकार्यांना पाठवल्या जातील, आणि शोधलेल्या जागेचा मालक किंवा भोगवटादार, अर्जावर, दंडाधिकार्याने त्याची एक प्रत, विनामूल्य, सुसज्ज केली जाईल.

186. (1) पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा पोलिस अधिकारी उपनिरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा खाली नसताना तपास करण्यासाठी दुसऱ्या पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकार्याची आवश्यकता असू शकते, मग तो त्याच किंवा वेगळ्या जिल्ह्यातील असो. कोणत्याही ठिकाणी शोध घेण्यास कारणीभूत ठरेल, कोणत्याही परिस्थितीत, ज्यामध्ये माजी अधिकारी असा शोध घेण्यास कारणीभूत ठरू शकतो, त्याच्या स्वतः च्या स्टेशनच्या हद्दीत.

जेव्हा अधिकारी पोलिस स्टेशनच्या प्रभारीला शोध घेण्याची आवश्यकता असू शकते वॉरंट.

(२) अशा अधिकार्याने, आवश्यकतेनुसार, कलम 185 च्या तरतुदीनुसार पुढे जावे, आणि सापडलेली गोष्ट, जर असेल तर, ज्या अधिकार्याच्या विनंतीवरून शोध घेण्यात आला होता, त्या अधिकार्याकडे पाठवेल.

१५

(३) उपकलम (१) अन्वये शोध घेण्यास दुसऱ्या पोलिस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकार्याने आवश्यक असलेल्या विलंबामुळे एखादा गुन्हा लपवून ठेवल्याचा पुरावा मिळू शकतो किंवा नष्ट केले तर, एखाद्या पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा या प्रकरणाखाली कोणताही तपास करणाऱ्या पोलिस अधिकार्यासाठी कलमाच्या तरतुदीनुसार दुसऱ्या पोलिस ठाण्याच्या हद्दीतील कोणत्याही जागेचा शोध घेणे किंवा शोधणे कायदेशीर असेल. 185, जणू अशी जागा त्याच्याच पोलिस ठाण्याच्या हद्दीत आहे.

20

(४) पोटकलम (३) अन्वये झडती घेणारा कोणताही अधिकारी तत्काळ अशी जागा ज्या पोलिस ठाण्याच्या हद्दीत आहे त्या पोलिस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकार्याला झडतीची नोटीस पाठवेल आणि अशा सूचनेची एक प्रतही पाठवेल. कलम 103 अंतर्गत तयार केलेली यादी (असल्यास) आणि कलम 185 च्या उप-कलम (1) आणि (3) मध्ये नमूद केलेल्या नोंदींच्या प्रती, गुन्हाची दखल घेण्याचा अधिकार असलेल्या जवळच्या दंडाधिकार्यांना देखील पाठवावी.

२५

(५) शोधलेल्या जागेचा मालक किंवा भोगवटादार, अर्जावर, सादर केला जाईल
उपकलम (4) अंतर्गत दंडाधिकार्यांना पाठवलेल्या कोणत्याही रेकॉर्डच्या प्रतीसह विनामूल्य .

३०

187. (1) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला अटक केली जाते आणि कोठडीत ठेवले जाते आणि कलम 58 द्वारे निश्चित केलेल्या चौवीस तासांच्या कालावधीत तपास पूर्ण केला जाऊ शकत नाही असे दिसून येते आणि आरोप किंवा माहिती योग्य आहे असे मानण्याची कारणे आहेत. -स्थापना, पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा तपास करत असलेला पोलिस अधिकारी, जर तो उपनिरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी नसेल तर, तत्काळ जवळच्या न्यायदंडाधिकार्यांकडे यापुढे नमूद केलेल्या डायरीतील नोंदींची एक प्रत पाठवावी. प्रकरणाकडे, आणि त्याच वेळी आरोपीला अशा दंडाधिकार्याकडे पाठवेल.

35

तपास चौवीस तासांत पूर्ण होऊ शकत नाही तेव्हा प्रक्रिया.

(२) या कलमांतर्गत आरोपी व्यक्ती ज्या न्यायदंडाधिकारीकडे पाठवली जाते, त्याला खटला चालवण्याचा अधिकार आहे किंवा नाही याची पर्वा न करता, आरोपी व्यक्तीची स्थिती विचारात घेऊन त्याला सोडले जात नाही किंवा नाही. जामीन किंवा त्याचा जामीन रद्द करण्यात आलेला नाही, वेळोवेळी, अशा न्यायदंडाधिकार्याला योग्य वाटेल अशा कोठडीत आरोपीला, संपूर्ण पंधरा दिवसांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी, किंवा काही भागांमध्ये, कोणत्याही वेळी कोठडीत ठेवण्याची परवानगी दिली जाते. उप-कलम (3) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, साठ दिवस किंवा नव्वद दिवसांच्या अटकेच्या कालावधीपैकी सुरुवातीचे चाळीस दिवस किंवा साठ दिवस, आणि जर त्याला खटला चालवण्याचा किंवा खटला चालवण्याचा अधिकार नसेल तर, आणि पुढील नजरकैदला अनावश्यक समजते, तो आरोपीला असे अधिकार क्षेत्र असलेल्या न्यायिक दंडाधिकारी यांच्याकडे पाठवण्याचा आदेश देऊ शकतो.

४५

(३) दंडाधिकारी आरोपी व्यक्तीला पंधरा दिवसांच्या कालावधीनंतर ताब्यात घेण्यास प्राधिकृत करू शकतात, जर त्याला असे करण्याकरिता पुरेसे कारण अस्तित्वात असल्याचे समाधान असेल, परंतु नाही
दंडाधिकारी आरोपी व्यक्तीला या उपकलम अंतर्गत एकूण कालावधीसाठी ताब्यात ठेवण्यास अधिकृत करतील-

50

(i) नव्वद दिवस, जेथे तपास दंडनीय गुन्हाशी संबंधित आहे
मृत्यू, जन्मठेप किंवा दहा वर्षांपेक्षा कमी कालावधीसाठी कारावास;

(ii) साठ दिवस, जेथे तपास इतर कोणत्याही गुन्हाशी संबंधित असेल,

आणि, नव्वद दिवसांचा किंवा साठ दिवसांचा कालावधी संपल्यावर, आरोपी व्यक्ती जामीन देण्यास तयार असेल आणि तो सादर करत असेल, आणि प्रत्येक व्यक्तीला या उप अंतर्गत जामिनावर सोडण्यात येईल. -विभाग त्या धड्याच्या उद्देशासाठी प्रकरण XXXIV च्या तरतुदीनुसार असे जारी केले गेले आहे असे मानले जाईल.

(४) कोणताही दंडाधिकारी या कलमाखाली आरोपीला पोलीस कोठडीत ठेवण्याचा अधिकार देणार नाही जोपर्यंत आरोपीला प्रथमच त्याच्यासमोर प्रत्यक्ष हजर केले जात नाही आणि त्यानंतर प्रत्येक वेळी आरोपी पोलिसांच्या ताब्यात राहोपर्यंत, परंतु दंडाधिकारी एकतर वैयक्तिकरित्या किंवा इलेक्ट्रॉनिक व्हिडिओ लिंकेजच्या माध्यमातून आरोपीला सादर केल्यावर न्यायालयीन कोठडीत आणखी अटकाव वाढवू शकतो.

(५) द्वितीय श्रेणीचा कोणताही दंडाधिकारी, ज्याला उच्च न्यायालयाकडून विशेष अधिकार मिळालेला नाही, तो पोलिसांच्या ताब्यात ठेवण्यास अधिकृत करणार नाही.

स्पष्टीकरण I.—शंका टाळण्याकरता, याद्वारे असे घोषित केले जाते की, पोटकलम (३) मध्ये नमूद केलेला कालावधी संपला असला तरीही, जोपर्यंत आरोपी जामीन देत नाही तोपर्यंत त्याला कोठडीत ठेवले जाईल.

स्पष्टीकरण II.—पोट-कलम (४) अन्वये आवश्यकतेनुसार आरोपी व्यक्तीला दंडाधिकार्यासमोर हजर करण्यात आले की नाही असा कोणताही प्रश्न उद्भवल्यास, आरोपी व्यक्तीचे उत्पादन अटकेला अधिकृत करण्याच्या आदेशावरील त्याच्या स्वाक्षरीद्वारे किंवा प्रमाणित केलेल्या आदेशाद्वारे सिद्ध केले जाऊ शकते. इलेक्ट्रॉनिक व्हिडिओ लिंकेजच्या माध्यमातून आरोपी व्यक्तीची उत्पादन करण्यासाठी दंडाधिकारी, जसे की प्रकरण असेल:

परंतु, अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या महिलेच्या बाबतीत, स्थानबद्धता असेल
रिमांड होम किंवा मान्यताप्राप्त सामाजिक संस्थेच्या ताब्यात राहण्यासाठी अधिकृत:

परंतु पुढे असे की, पोलिसी कोठडीत असलेल्या पोलिस स्टेशनमध्ये किंवा न्यायालयीन कोठडीत किंवा केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारने कारागृह म्हणून घोषित केलेल्या ठिकाणाशिवाय कोणत्याही व्यक्तीला ताब्यात ठेवता येणार नाही.

(६) पोटकलम (१) ते पोटकलम (५) मध्ये काहीही असले तरी, पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा तपास करणारा पोलीस अधिकारी, जर तो उपनिरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी नसेल तर, न्यायदंडाधिकारी उपलब्ध नसताना, जवळच्या कार्यकारी दंडाधिकार्यांना, ज्यांना न्यायदंडाधिकार्याचे अधिकार बहाल करण्यात आले आहेत, त्यांच्याकडे पाठवू शकतात, यापुढे खटल्याशी संबंधित डायरीत नमूद केलेल्या नोंदीची एक प्रत, आणि त्याच वेळी, वेळ, आरोपीला अशा कार्यकारी दंडाधिकार्याकडे पाठवावे आणि त्यानंतर असे कार्यकारी दंडाधिकारी, लेखी नोंद करण्याच्या कारणास्तव, आरोपी व्यक्तीला अशा कोठडीत ठेवण्यास अधिकृत करू शकतात कारण तो सात दिवसांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी योग्य वाटेल. एकूण आणि, अशाप्रकारे प्राधिकृत केलेल्या नजरकैदेच्या कालावधीच्या समाप्तीनंतर, आरोपी व्यक्तीला जामिनावर सोडण्यात येईल, जर असा आदेश देण्यास सक्षम असलेल्या दंडाधिकार्याने आरोपी व्यक्तीला पुढील ताब्यात ठेवण्याचा आदेश दिला असेल; आणि, जेथे अशा पुढील ताब्यात घेण्याचा आदेश दिला जातो, त्या कालावधीत आरोपी व्यक्तीला या पोटकलम अंतर्गत कार्यकारी दंडाधिकार्याने दिलेल्या आदेशानुसार कोठडीत ठेवण्यात आलेला कालावधी, उप-मध्मे निर्दिष्ट कालावधीची गणना करताना विचारात घेतला जाईल. कलम (३):

परंतु, उपरोक्त मुदत संपण्यापूर्वी, कार्यकारी दंडाधिकारी जवळच्या न्यायदंडाधिकार्यांना खटल्याच्या नोंदी आणि खटल्याशी संबंधित डायरीमधील नोंदीची प्रत पाठवतील जी त्यांना प्रभारी अधिकार्याने हस्तांतरित केली होती. पोलिस स्टेशन किंवा पोलिस अधिकारी तपास करत आहेत, जसे की केस असेल.

(७) या कलमाखाली पोलीस कोठडीत ठेवण्याचा अधिकार देणारा दंडाधिकारी असे करण्यामागची त्याची कारणे नोंदवेल.

(८) असा आदेश देणाऱ्या मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्याखेरीज इतर कोणताही दंडाधिकारी, त्याच्या आदेशाची प्रत, त्याच्या कारणांसह, मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवेल.

(९) समन्स-केस म्हणून न्यायदंडाधिकाऱ्याद्वारे खटला चालविण्यायोग्य कोणत्याही परिस्थितीत, आरोपीला अटक केल्याच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या कालावधीत तपास पूर्ण झाला नाही, तर दंडाधिकारी गुन्ह्याचा पुढील तपास थांबविण्याचा आदेश देईल.

५ जोपर्यंत तपास करणाऱ्या अधिकाऱ्याने न्यायदंडाधिकाऱ्याचे समाधान केले नाही की विशेष कारणांसाठी आणि न्यायाच्या हितासाठी सहा महिन्यांच्या कालावधीनंतर तपास चालू ठेवणे आवश्यक आहे.

(१०) उपकलम (९) अन्वये गुन्ह्याचा पुढील तपास थांबवण्याचा कोणताही आदेश देण्यात आला असेल, तर सत्र न्यायाधीश, त्याला केलेल्या अर्जावर किंवा अन्यथा, गुन्ह्याचा पुढील तपास करणे आवश्यक आहे. केले जावे, पोट-कलम (९) अन्वये दिलेला आदेश रद्द करावा आणि गुन्ह्याचा पुढील तपास जामीन आणि त्याने नमूद केल्याप्रमाणे इतर बाबींबाबत निर्देशांच्या अधीन राहून पुढील तपास करावा.

१५ १८८. कोणत्याही अधीनस्थ पोलीस अधिकाऱ्याने या प्रकरणांतर्गत कोणताही तपास केला असता, त्याने अशा तपासाचा परिणाम पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला कळवावा.

अधीनस्थ पोलीस अधिकाऱ्याकडून तपासाचा अहवाल.

२० १८९. जर, या प्रकरणाखालील तपासाअंती, पोलिस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला असे दिसून आले की, आरोपीला दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवण्याचे समर्थन करण्यासाठी पुरेसे पुरावे किंवा संशयाचे वाजवी कारण नाही, तर अशा अधिकाऱ्याने, एखादी व्यक्ती कोठडीत आहे, त्याला जामीनपत्रासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्डची अंमलबजावणी केल्यावर सोडून द्या, जसे की असा अधिकारी निर्देशित करेल, आवश्यक असल्यास आणि जेव्हा, पोलिसांच्या अहवालावर गुन्ह्याची दखल घेण्याचा अधिकार असलेल्या दंडाधिकाऱ्यासमोर हजर राहावे, आणि आरोपीचा प्रयत्न करा किंवा त्याला खटला चालवा.

पुराव्याची कमतरता असताना आरोपीची सुरक्षा.

२५ १९०. (१) या प्रकरणांतर्गत तपास केल्यावर, पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला असे दिसून आले की वरीलप्रमाणे पुरेसा पुरावा किंवा वाजवी आधार आहे, तर अशा अधिकाऱ्याने आरोपीला ताब्यात घेतलेल्या न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवले जाईल. आरोपीचा खटला चालवण्यासाठी किंवा त्याच्यावर खटला चालवण्यासाठी पोलिसांच्या अहवालावर गुन्ह्याची दखल घेणे किंवा गुन्हा जामीनपत्र असल्यास आणि आरोपी सुरक्षा देण्यास सक्षम असल्यास, अशा दंडाधिकाऱ्यासमोर निश्चित केलेल्या दिवशी हजर राहण्यासाठी त्याच्याकडून सुरक्षा घेईल. आणि अशा दंडाधिकाऱ्यांसमोर दैनंदिन हजेरीसाठी ते अन्यथा निर्देश होईपर्यंत:

प्रकरणे असणे ला पाठवले दंडाधिकारी, जेव्हा पुरावे पुरेसे असतील.

३० परंतु, जर आरोपी कोठडीत नसेल, तर पोलिस अधिकारी अशा व्यक्तीकडून न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर हजर राहण्यासाठी सुरक्षा घेईल आणि ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे असा अहवाल पाठवला जाईल तो आरोपी आहे या आधारावर तो स्वीकारण्यास नकार देणार नाही. ताब्यात घेतले नाही.

३५ (२) जेव्हा पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी एखाद्या आरोपीला न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे पाठवतो किंवा या कलमाखाली अशा दंडाधिकाऱ्यांसमोर हजर राहण्यासाठी सुरक्षा घेतो, तेव्हा तो अशा दंडाधिकाऱ्याकडे कोणतेही हत्यार किंवा इतर वस्तू पाठवेल जे आवश्यक असेल. त्याच्यासमोर हजर करा, आणि तक्रारदार (असल्यास) आणि अशा अधिकाऱ्याकडे हजर असलेल्या अनेक व्यक्तींना खटल्यातील तथ्ये आणि परिस्थितीची त्यांना आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे माहिती असणे आवश्यक आहे, न्यायालयासमोर हजर होण्यासाठी बॉण्ड अंमलात आणणे न्यायदंडाधिकारी त्याद्वारे निर्देशित करतात आणि आरोपीविरुद्धच्या आरोपाच्या बाबतीत खटला चालवतात किंवा पुरावे देतात (जसे असेल तसे).

४०

(३) मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयाचा बॉण्डमध्ये उल्लेख असल्यास, अशा तक्रारदाराला अशा संदर्भाची वाजवी नोटीस दिल्यास, असे न्यायदंडाधिकारी ज्या न्यायालयाकडे प्रकरण चौकशीसाठी किंवा खटल्यासाठी पाठवू शकतील अशा कोणत्याही न्यायालयाचा समावेश करण्यासाठी अशा न्यायालयाचे आयोजन केले जाईल. किंवा व्यक्ती.

४५

(४) ज्या अधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत बॉण्ड अंमलात आणला जाईल तो त्याची एक प्रत ज्याने अंमलात आणला असेल अशा व्यक्तींपैकी एकाला देईल आणि नंतर त्याच्या अहवालासह दंडाधिकाऱ्यांना मूळ पाठवेल.

तक्रारदार आणि
साक्षीदारांना पोलीस
अधिकाऱ्यासोबत
येण्याची
आवश्यकता नाही
आणि त्यांच्यावर
अंकुश ठेवला जाऊ
नये.

191. कोणत्याही तक्रारदाराला किंवा साक्षीदाराला कोणत्याही न्यायालयात जाताना पोलीस अधिकाऱ्याला सोबत येण्याची गरज नाही, किंवा त्याला अनावश्यक प्रतिबंध किंवा गैरसोय सहन करावी लागणार नाही किंवा त्याच्या स्वतःच्या बॉण्डशिवाय त्याच्या हजेरीसाठी कोणतीही सुरक्षा देणे आवश्यक नाही:

परंतु, जर कोणी तक्रारदार किंवा साक्षीदार हजर राहण्यास किंवा कलम 190 मधील बॉण्डची अंमलबजावणी करण्यास नकार देत असेल, तर पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी त्याला दंडाधिकारी यांच्याकडे कोठडीत पाठवू शकतो, जो तो असा बाँड पूर्ण करेपर्यंत त्याला कोठडीत ठेवू शकतो, किंवा खटल्याची सुनावणी पूर्ण होईपर्यंत.

५

तपासातील
कार्यवाहीची डायरी.

192. (1) या प्रकरणांतर्गत तपास करणाऱ्या प्रत्येक पोलीस अधिकाऱ्याने दिवसेंदिवस तपासात त्याची कार्यवाही डायरीत नोंदवावी, ज्या वेळेस माहिती त्याच्यापर्यंत पोहोचली, त्याने कोणत्या वेळी तपास सुरू केला आणि बंद केला, त्याने भेट दिलेली ठिकाणे किंवा ठिकाणे आणि त्याच्या तपासणीद्वारे निश्चित केलेल्या परिस्थितीचे विधान.

10

(२) अंतर्गत तपासादरम्यान साक्षीदारांचे जबाब नोंदवले आहेत
कलम 180 केस डायरीमध्ये समाविष्ट केले जाईल.

(३) उप-विभाग (१) मध्ये संदर्भित केलेली डायरी एक खंड आणि योग्यरित्या पृष्ठांकित असेल.

१५

(४) कोणतेही फौजदारी न्यायालय अशा न्यायालयात चौकशी किंवा खटल्याखाली असलेल्या खटल्याच्या पोलीस डायरीसाठी पाठवू शकते आणि अशा डायरीचा वापर प्रकरणातील पुरावा म्हणून नव्हे, तर अशा चौकशी किंवा खटल्यात मदत करण्यासाठी करू शकते.

(५) आरोपी किंवा त्याच्या एजंटना अशा डायरी मागवण्याचा अधिकार असणार नाही, किंवा तो किंवा त्यांना केवळ न्यायालयाद्वारे संदर्भित केल्यामुळे त्या पाहण्याचा अधिकार असणार नाही; परंतु, त्यांचा वापर ज्या पोलीस अधिकाऱ्याने केला असेल त्याने त्याची आठवण ताजी करण्यासाठी केली असेल किंवा न्यायालयाने त्यांचा वापर अशा पोलीस अधिकाऱ्याचा विरोध करण्याच्या उद्देशाने केला असेल, तर कलम १४८ किंवा कलम १६४ मधील तरतुदी, जशास तसे, भारतीय साक्ष्य अधिनियम, २०२३, लागू होईल.

20

तपास पूर्ण
झाल्यावर पोलीस
अधिकाऱ्याचा अहवाल.

193. (1) या प्रकरणाखालील प्रत्येक तपास अनावश्यक विलंब न करता पूर्ण केला जाईल.

२५

(2) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64, 66, 67, 68, 70, 71 किंवा कलम 4, 6, 8 किंवा लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण कायद्याच्या कलम 10 अंतर्गत गुन्ह्याचा तपास, 2012 ही माहिती पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने नोंदवल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत पूर्ण केली जाईल.

2012 चा 32.

(३) (i) तपास पूर्ण होताच, पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी एखाद्या पोलीस अहवालावर गुन्ह्याची दखल घेण्याचा अधिकार असलेल्या दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवेल, राज्य सरकार जसा फॉर्म देईल तसा अहवाल, नियमांद्वारे प्रदान केले जाते, असे सांगून-

३०

(अ) पक्षांची नावे;

(b) माहितीचे स्वरूप;

(c) केसच्या परिस्थितीशी परिचित असलेल्या व्यक्तींची नावे;

35

(d) कोणताही गुन्हा केल्याचे दिसत आहे का आणि तसे असल्यास, कोणाकडून;

(इ) आरोपीला अटक करण्यात आली आहे का;

(f) आरोपीला त्याच्या जातमुचलक्यावर सोडण्यात आले आहे का आणि असल्यास, सोबत किंवा हमीशिवाय;

40

(g) कलम 190 अन्वये आरोपीला कोठडीत पाठवण्यात आले आहे का;

(h) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64, 66, 67, 68 किंवा कलम 70 अन्वये गुन्ह्याशी संबंधित तपासात महिलेच्या वैद्यकीय तपासणीचा अहवाल जोडला गेला आहे का.

(ii) पोलीस अधिकारी, नव्वद दिवसांच्या कालावधीत, माहिती देणाऱ्याला किंवा पीडिताला इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणासह कोणत्याही मार्गाने तपासाच्या प्रगतीची माहिती देईल.

(iii) अधिकाऱ्याने, राज्य सरकार, नियमांद्वारे, त्याने केलेल्या कारवाईची तरतूद, त्या व्यक्तीला, जर असेल तर, ज्याच्याद्वारे गुन्हा घडण्यासंबंधीची माहिती प्रथम देण्यात आली होती, अशा रीतीने संप्रेषण करेल. .

(४) जेथे कलम १७७ अन्वये वरिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्याची नियुक्ती करण्यात आली असेल, अशा कोणत्याही परिस्थितीत, ज्या बाबतीत राज्य सरकारने सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाने निर्देश दिलेला असेल, तो अहवाल त्या अधिकाऱ्यामार्फत सादर केला जाईल, आणि तो, त्याचे आदेश प्रलंबित असेल. दंडाधिकारी, पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला पुढील तपास करण्याचे निर्देश द्या.

10

(५) जेव्हा जेव्हा या कलमांतर्गत अग्रेषित केलेल्या अहवालावरून असे दिसून येते की आरोपीला त्याच्या जातमुचलक्यावर सोडण्यात आले आहे, तेव्हा दंडाधिकारी अशा प्रकारचा बॉड सोडण्यासाठी किंवा त्याला योग्य वाटेल तसे आदेश देईल.

(६) जेव्हा असा अहवाल कलम १९० लागू असलेल्या प्रकरणाच्या संदर्भात असेल, तेव्हा पोलीस अधिकारी अहवालासह दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवेल-

१५

(अ) सर्व कागदपत्रे किंवा संबंधित अर्क ज्यावर फिर्यादी प्रस्तावित आहे तपासादरम्यान मॅजिस्ट्रेटकडे आधीच पाठवलेल्या लोकांव्यतिरिक्त इतरांवर अवलंबून राहणे;

(b) ज्यांना फिर्यादीने साक्षीदार म्हणून तपासण्याचा प्रस्ताव दिला आहे अशा सर्व व्यक्तींचे कलम 180 अंतर्गत नोंदवलेले जबाब.

20

(७) अशा कोणत्याही विधानाचा कोणताही भाग कार्यवाहीच्या विषयाशी सुसंगत नाही किंवा त्याचा खुलासा आरोपीसमोर करणे न्यायाच्या हितासाठी आवश्यक नाही आणि सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने अयोग्य आहे असे पोलीस अधिकाऱ्याचे मत असल्यास, तो विधानाचा तो भाग सूचित करेल आणि दंडाधिकाऱ्यांना तो भाग आरोपीला देण्यात येणाऱ्या प्रतीमधून वगळण्याची विनंती करणारी टिप जोडेल आणि अशी विनंती करण्याची त्याची कारणे सांगतील.

२५

(८) पोटकलम (७) मध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदींच्या अधीन राहून, खटल्याचा तपास करणाऱ्या पोलिस अधिकाऱ्याने आवश्यकतेनुसार आरोपींना पुरवण्यासाठी न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे रितसर अनुक्रमित केलेल्या इतर कागदपत्रांसह पोलिस अहवालाच्या इतक्या संख्येच्या प्रती सादर कराव्यात. कलम 230 अंतर्गत:

३०

परंतु इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे अहवाल आणि इतर दस्तऐवजांचा पुरवठा योग्य प्रकारे केला गेला आहे असे मानले जाईल.

(९) उपकलम (३) अन्वये अहवाल दंडाधिकाऱ्याकडे पाठविल्यानंतर गुन्हाच्या संदर्भात पुढील तपासात या कलमातील कोणतीही गोष्ट प्रतिबंधित आहे असे मानले जाणार नाही आणि अशा तपासावेळी, पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी पुढील पुरावे, तोंडी किंवा कागदपत्री प्राप्त केल्यास, तो दंडाधिकाऱ्यांना पुढील अहवाल किंवा अशा पुराव्यांसंबंधीचा अहवाल राज्य सरकार, नियमांद्वारे, प्रदान करेल अशा स्वरूपात पाठवेल; आणि उप-कलम (३) ते (७) च्या तरतुदी, शक्य तितक्या, अशा अहवालाच्या किंवा अहवालांच्या संबंधात लागू होतील जे ते उप-कलम (३) अंतर्गत अग्रेषित केलेल्या अहवालाच्या संदर्भात लागू होतील:

35

परंतु खटला चालवणाऱ्या न्यायालयाच्या परवानगीने खटल्यादरम्यान पुढील तपासाला परवानगी दिली जाऊ शकते आणि न्यायालयाच्या परवानगीने वाढवलेल्या नव्वद दिवसांच्या कालावधीत ते पूर्ण केले जाईल.

40

194. (1) एखाद्या पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा त्या संदर्भात राज्य सरकारने विशेष अधिकार प्राप्त केलेल्या इतर पोलिस अधिकाऱ्याला जेव्हा एखादी व्यक्ती आत्महत्या केली आहे, किंवा दुसऱ्याने किंवा एखाद्या प्राण्याने किंवा यंत्राद्वारे मारली गेली आहे अशी माहिती मिळते तेव्हा किंवा एखाद्या अपघाताने, किंवा एखाद्या अन्य व्यक्तीने गुन्हा केला आहे अशी वाजवी शंका निर्माण झालेल्या परिस्थितीत मरण पावला असेल, त्याने तत्काळ त्याची माहिती जवळच्या कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांना द्यावी, ज्याला चौकशी करण्याचा अधिकार आहे, आणि, अन्यथा नियमानुसार निर्देशित केल्याशिवाय. राज्य सरकार, किंवा जिल्हा किंवा उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांच्या कोणत्याही सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, अशा मृत व्यक्तीचा मृतदेह असलेल्या ठिकाणी, आणि तेथे, दोन किंवा अधिक आदरणीय रहिवाशांच्या उपस्थितीत पुढे जाईल.

४५

पोलीस ते
आत्महत्येची
चौकशी करून
अहवाल द्या, इ.

अतिपरिचित, तपास करेल आणि मृत्यूच्या स्पष्ट कारणाचा अहवाल तयार करेल, अशा जखमा, फ्रॅक्चर, जखम आणि शरीरावर आढळलेल्या जखमांच्या इतर खुणांचे वर्णन करेल आणि कोणत्या पद्धतीने किंवा कोणत्या शस्त्राने सांगितले जाईल. किंवा इन्स्ट्रुमेंट (असल्यास); अशा खुणा दिल्या गेल्या आहेत.		
(२) अहवालावर अशा पोलीस अधिकारी आणि इतर व्यक्तींची किंवा त्यांच्यापैकी अनेकांनी स्वाक्षरी केली असेल, आणि तो २४ तासांच्या आत जिल्हा दंडाधिकारी किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी यांच्याकडे पाठवला जाईल.	५	
(३) कधी-		
(i) या प्रकरणात एका महिलेने तिच्या लग्नाच्या सात वर्षांच्या आत आत्महत्या केल्याचा समावेश आहे; किंवा		
(ii) एखाद्या महिलेच्या लग्नाच्या सात वर्षांच्या आत कोणत्याही परिस्थितीत मृत्यू झाल्यामुळे अशा महिलेच्या संबंधात अन्य कोणीतरी गुन्हा केला आहे असा वाजवी संशय निर्माण करण्याशी संबंधित प्रकरण; किंवा	10	
(iii) केस एका महिलेच्या लग्नाच्या सात वर्षांच्या आत मृत्यूशी संबंधित आहे आणि महिलेच्या कोणत्याही नातेवाईकाने यासाठी विनंती केली आहे; किंवा		
(iv) मृत्यूच्या कारणाबाबत काही शंका आहे; किंवा	१५	
(v) इतर कोणत्याही कारणास्तव पोलीस अधिकारी असे करणे हिताचे समजतो,		
तो, या बाबतीत राज्य सरकार विहित करेल अशा नियमांच्या अधीन राहून, शरीराची तपासणी करण्याच्या दृष्टीकोनातून, जवळच्या सिव्हिल सर्जनकडे, किंवा राज्य सरकारने या वतीने नियुक्त केलेल्या इतर पात्र वैद्यकीय व्यक्तीकडे, जर हवामानाची स्थिती आणि अंतर हे मान्य करते की ते रस्त्यावर अशा प्रकारे खराब होण्याच्या जोखमीशिवाय अग्रेषित केले जाते ज्यामुळे अशा परीक्षा निरुपयोगी ठरतील.	20	
(४) खालील दंडाधिकाऱ्यांना चौकशी करण्याचे अधिकार आहेत, म्हणजे, कोणताही जिल्हा दंडाधिकारी किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी आणि राज्य सरकार किंवा जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांनी या निमित्ताने विशेष अधिकार दिलेले कोणतेही कार्यकारी दंडाधिकारी.		
करण्यासाठी शक्ती बोलावणे व्यक्ती	195. (1) कलम 194 अन्वये कार्यवाही करणारा पोलीस अधिकारी, लेखी आदेशाद्वारे, उपरोक्त तपासाच्या उद्देशाने वरीलप्रमाणे दोन किंवा अधिक व्यक्तींना, आणि प्रकरणातील तथ्यांशी परिचित असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीला बोलावू शकतो आणि अशा प्रकारे समन्स केलेल्या प्रत्येक व्यक्तीला उपस्थित राहण्यास आणि प्रश्नाव्यतिरिक्त इतर सर्व प्रश्नांची उत्तरे देण्यास बांधील असेल ज्यांच्या उत्तरांमध्ये त्याला गुन्हेगारी आरोप किंवा दंड किंवा जप्तीची प्रवृत्ती असेल:	२५
		३०
	परंतु, पंधरा वर्षांखालील किंवा साठ वर्षांहून अधिक वयाची कोणतीही पुरुष व्यक्ती किंवा स्त्री किंवा मानसिक किंवा शारीरिकदृष्ट्या अपंग व्यक्ती किंवा तीव्र आजार असलेल्या व्यक्तीने अशी व्यक्ती राहत असलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही ठिकाणी उपस्थित राहणे आवश्यक नाही. , जोपर्यंत अशी व्यक्ती पोलिस स्टेशनमध्ये किंवा अशा पोलिस स्टेशनच्या हद्दीतील इतर कोणत्याही ठिकाणी उपस्थित राहून उत्तर देण्यास तयार नाही.	35
	(२) कलम १९० लागू असलेल्या दखलपात्र गुन्हाबाबत तथ्ये उघड होत नसल्यास, अशा पोलीस अधिकाऱ्याने व्यक्तींना दंडाधिकारी न्यायालयात हजर राहण्याची आवश्यकता नाही.	
मृत्यूच्या कारणाची दंडाधिकाऱ्यांमार्फत चौकशी.	196. (1) कलम 194 च्या उप-कलम (3) च्या खंड (i) किंवा खंड (ii) मध्ये संदर्भित स्वरूपाचा खटला असेल , तेव्हा जवळच्या न्यायदंडाधिकारी चौकशी करतील, आणि इतर कोणत्याही प्रकरणात कलम 194 च्या उप-कलम (1) मध्ये नमूद केले आहे , असा अधिकार असलेला कोणताही दंडाधिकारी पोलीस अधिकाऱ्याने केलेल्या तपासाऐवजी किंवा त्याव्यतिरिक्त मृत्यूच्या कारणाची चौकशी करू शकतो; आणि जर त्याने तसे केले तर, त्याला ते चालवण्याचे सर्व अधिकार असतील जे त्याला गुन्हाची चौकशी करण्यासाठी असतील.	40
(२) कुठे,—		
(अ) कोणतीही व्यक्ती मरण पावते किंवा गायब होते, किंवा	४५	
(b) कोणत्याही महिलेवर बलात्कार केल्याचा आरोप आहे,		
अशी व्यक्ती किंवा महिला पोलिसांच्या ताब्यात किंवा अधिकृत कोठडीत असताना		

दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाद्वारे, या संहिता अंतर्गत पोलिसांनी केलेल्या चौकशी किंवा तपासाव्यतिरिक्त, ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा घडला आहे अशा न्यायदंडाधिकार्यामार्फत चौकशी केली जाईल.

(३) अशी चौकशी करणाऱ्या दंडाधिकार्याने यापुढे केसच्या परिस्थितीनुसार विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही रीतीने त्याच्या संदर्भात घेतलेले पुरावे नोंदवले जातील.

(४) जेव्हा अशा दंडाधिकार्याने अशा कोणत्याही व्यक्तीच्या मृत शरीराची तपासणी करणे हितावह समजेल ज्याचे आधीच अंत्यसंस्कार केले गेले आहेत, तेव्हा त्याच्या मृत्यूचे कारण शोधण्यासाठी, दंडाधिकारी मृतदेहाचे छिन्नविच्छेदन आणि तपासणी करण्यास सांगू शकेल.

(५) या कलमाखाली चौकशी करावयाची असल्यास, दंडाधिकारी, जेथे व्यवहार्य असेल तेथे, मृत व्यक्तीच्या नातेवाईकांना ज्यांची नावे व पत्ते माहीत आहेत, त्यांना कळवतील आणि त्यांना चौकशीला उपस्थित राहण्याची परवानगी देईल.

(६) न्यायदंडाधिकारी किंवा कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोटकलम (२) अन्वये चौकशी किंवा तपास करणारे पोलीस अधिकारी , एखाद्या व्यक्तीच्या मृत्यूच्या चोवीस तासांच्या आत, त्याची तपासणी करण्याच्या दृष्टीने मृतदेह पुढे पाठवतील. जवळच्या सिव्हिल सर्जन किंवा राज्य सरकारने या निमित्त नियुक्त केलेल्या इतर पात्र वैद्यकीय व्यक्तीकडे, लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव तसे करणे शक्य नसल्यास.

स्पष्टीकरण.— या विभागात, "नातेवाईक" शब्दाचा अर्थ पालक, मुले, भाऊ, बहिणी आणि जोडीदार असा होतो.

अध्याय XIV

चौकशी आणि खटल्यांमध्ये फौजदारी न्यायालयांचे अधिकार क्षेत्र

197. प्रत्येक गुन्ह्याची सामान्यतः चौकशी आणि खटला चालवला जाईल ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात तो केला गेला होता.

चौकशी आणि चाचणीची सामान्य जागा.

198. (अ) अनेक स्थानिक क्षेत्रांपैकी कोणत्या भागात गुन्हा घडला हे अनिश्चित असताना; किंवा

चौकशी किंवा चाचणीचे ठिकाण.

(b) जिथे गुन्हा अंशतः एका स्थानिक क्षेत्रात आणि अंशतः दुसऱ्या भागात केला जातो; किंवा

(c) जिथे गुन्हा हा सतत चालू असतो आणि तो अधिक स्थानिकांमध्ये केला जात असतो

एकापेक्षा जास्त क्षेत्रे; किंवा

(d) ज्यामध्ये वेगवेगळ्या स्थानिक भागात केलेल्या अनेक कृत्यांचा समावेश आहे,

अशा कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रांवर अधिकार क्षेत्र असलेल्या न्यायालयाद्वारे त्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो.

199. जेव्हा एखादे कृत्य जे काही केले गेले आहे आणि परिणामी झाले आहे त्या कारणास्तव गुन्हा आहे, तेव्हा गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात असे केले गेले आहे किंवा असे परिणाम झाले आहेत.

गुन्हा triable जेथे कृती केली जाते किंवा परिणाम येते.

200. जेव्हा एखादे कृत्य इतर कोणत्याही कृत्याशी संबंधित कारणास्तव गुन्हा आहे जे एक गुन्हा देखील आहे किंवा जो गुन्हा करण्यास सक्षम असल्यास तो गुन्हा ठरेल, तेव्हा प्रथम नमूद केलेल्या गुन्ह्याची चौकशी केली जाऊ शकते किंवा त्यावर प्रयत्न केले जाऊ शकतात एक न्यायालय ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एकतर कायदा केला गेला.

चाचणीचे ठिकाण जेथे कृत्य हा इतर गुन्ह्याशी संबंधित कारणास्तव गुन्हा आहे.

201. (1) लुटमारीचा, किंवा खूनासह डकैतीचा, दरोडेखोरांच्या टोळीशी संबंधित, किंवा कोठडीतून पळून जाण्याच्या कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा घडला होता किंवा आरोपी व्यक्ती सापडते.

चाचणीचे ठिकाण काही गुन्ह्यांच्या बाबतीत.

(२) एखाद्या व्यक्तीचे अपहरण किंवा अपहरण केल्याच्या कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला न्यायालयाद्वारे केला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात त्या व्यक्तीचे अपहरण किंवा अपहरण करण्यात आले होते किंवा ती सांगितली गेली किंवा लपवली गेली किंवा ताब्यात घेण्यात आली.

(३) चोरी, खंडणी किंवा दरोड्याच्या कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा घडला होता किंवा चोरीला गेलेल्या मालमत्तेची

गुन्हाचा विषय हा गुन्हा करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीच्या ताब्यात होता किंवा ज्या व्यक्तीने अशी मालमत्ता प्राप्त केली किंवा राखून ठेवली असेल किंवा ती चोरीची मालमत्ता आहे असे समजण्याचे कारण आहे.

(4) गुन्हेगारी गैरव्यवहार किंवा गुन्हेगारी विश्वासभंगाच्या कोणत्याही गुन्हाची चौकशी किंवा खटला न्यायालयाद्वारे केला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा केला गेला होता किंवा गुन्हाचा विषय असलेल्या मालमत्तेचा कोणताही भाग प्राप्त झाला किंवा ठेवला गेला, किंवा आरोपी व्यक्तीकडून परत करणे किंवा त्याचा हिशोब देणे आवश्यक होते.

(५) चोरीच्या मालमत्तेचा ताबा समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गुन्हाची चौकशी किंवा खटला न्यायालयाद्वारे केला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात हा गुन्हा घडला होता किंवा चोरीची मालमत्ता ज्या व्यक्तीने ती प्राप्त केली होती किंवा ठेवली होती ज्याने ती प्राप्त केली होती किंवा त्यावर विश्वास ठेवण्याचे कारण आहे. चोरीची मालमत्ता.

इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणे, पत्रे इत्यादीद्वारे केलेले गुन्हे.

202. (1) फसवणूक समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गुन्हाची, जर फसवणूक इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणे किंवा पत्रे किंवा दूरसंचार संदेशाद्वारे केली जात असेल तर, ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात अशा इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणे किंवा पत्रे किंवा संदेश पाठवले गेले किंवा अशा कोणत्याही न्यायालयाद्वारे चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो. प्राप्त झाले; आणि फसवणूक आणि अप्रामाणिकपणे मालमत्तेची डिलिव्हरी करण्याच्या कोणत्याही गुन्हाची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात मालमत्ता फसवणूक झालेल्या व्यक्तीद्वारे वितरित केली गेली किंवा आरोपी व्यक्तीकडून प्राप्त झाली.

(2) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 81 अंतर्गत दंडनीय कोणत्याही गुन्हाची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात गुन्हा घडला होता किंवा अपराधी त्याच्या किंवा तिच्या जोडीदारासोबत पहिल्या लग्नानंतर, किंवा पहिला विवाह करून पत्नीने गुन्हा केल्यानंतर कायमस्वरूपी वास्तव्य केले आहे.

प्रवासित केलेला गुन्हा किंवा जलप्रवास.

203. एखाद्या व्यक्तीद्वारे किंवा कोणाच्या विरोधात गुन्हा केला जातो किंवा ज्याच्या संदर्भात गुन्हा केला जातो तो प्रवास किंवा प्रवास करताना, गुन्हाची चौकशी किंवा खटला न्यायालयाद्वारे केला जाऊ शकतो. किंवा ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात ती व्यक्ती किंवा वस्तू त्या प्रवासाच्या किंवा प्रवासादरम्यान गेली.

एकत्रितपणे तपासण्यायोग्य गुन्हांसाठी चाचणीचे ठिकाण.

204. कुठे-

(अ) कोणत्याही व्यक्तीने केलेले गुन्हे असे आहेत की, कलम २४२, कलम २४३ किंवा कलम २४४ मधील तरतुदीनुसार अशा प्रत्येक गुन्हासाठी त्याच्यावर आरोप लावला जाऊ शकतो आणि एका खटल्यात त्याचा खटला चालवला जाऊ शकतो किंवा

(b) अनेक व्यक्तींनी केलेले गुन्हे किंवा गुन्हे असे आहेत की ते कलम 246 च्या तरतुदीनुसार आरोप लावले जाऊ शकतात आणि एकत्रितपणे प्रयत्न केले जाऊ शकतात,

गुन्हांची चौकशी करण्यासाठी किंवा कोणत्याही गुन्हांची चौकशी करण्यासाठी सक्षम असलेल्या कोणत्याही न्यायालयाद्वारे गुन्हांची चौकशी केली जाऊ शकते किंवा प्रयत्न केला जाऊ शकतो.

खटले चालवण्याचे आदेश देण्याचा अधिकार विविध सत्र विभाग.

205. या प्रकरणाच्या आधीच्या तरतुदींमध्ये काहीही असले तरी, राज्य सरकार निर्देश देऊ शकते की कोणत्याही जिल्ह्यात खटल्यासाठी बांधलेली कोणतीही प्रकरणे किंवा वर्ग प्रकरणे कोणत्याही सत्र विभागात चालविली जाऊ शकतात:

परंतु असे निर्देश उच्च न्यायालय किंवा सर्वोच्च न्यायालयाने याआधी राज्यघटनेखाली दिलेल्या किंवा या संहिता अंतर्गत किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या विरुद्ध नाही.

उच्च न्यायालय, संशयाच्या बाबतीत, ज्या जिल्ह्यात चौकशी किंवा खटला चालवावा लागेल ते ठरवेल जागा

206. जेथे दोन किंवा अधिक न्यायालयांनी एकाच गुन्हाची दखल घेतली असेल आणि त्या गुन्हाची चौकशी किंवा खटला चालवावा असा प्रश्न त्यांच्यापैकी कोणता असेल, त्या प्रश्नावर निर्णय घेतला जाईल-

(अ) जर न्यायालये त्याच उच्च न्यायालयाच्या अधीन आहेत, त्या उच्च न्यायालयाद्वारे;

(b) जर न्यायालये त्याच उच्च न्यायालयाच्या अधीन नसतील, ज्याच्या अपीलीय फौजदारी अधिकारक्षेत्राच्या स्थानिक मर्यादित उच्च न्यायालयाने कार्यवाही प्रथम सुरू केली होती,

आणि त्यानंतर त्या गुन्हाच्या संदर्भात इतर सर्व कार्यवाही बंद केली जाईल.

207. (1) जेव्हा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी असे मानण्याचे कारण पाहतो की त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही व्यक्तीने अशा अधिकारक्षेत्राबाहेर (मग तो भारतातील किंवा भारताबाहेर) असा गुन्हा केला आहे जो कलम 197 ते 205 (दोन्ही) च्या तरतुदींनुसार करू शकत नाही. सर्वसमावेशक), किंवा सध्या अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याची चौकशी केली जाईल किंवा अशा अधिकारक्षेत्रात खटला चालवला जाईल, परंतु काही कायद्यांतर्गत तो सध्या अंमलात आहे, तो भारतामध्ये प्रचलित आहे, असे दंडाधिकारी गुन्हाची चौकशी करू शकतात जसे की तो केला गेला आहे. अशा स्थानिक अधिकारक्षेत्रात आणि अशा व्यक्तीला त्याच्यासमोर हजर राहण्यासाठी आधी दिलेल्या रीतीने सक्ती करणे आणि अशा गुन्हाची चौकशी किंवा प्रयत्न करण्यासाठी अशा व्यक्तीला अधिकार क्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवणे किंवा, जर असा गुन्हा मृत्यूदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा होऊ शकत नसेल आणि अशी व्यक्ती या कलमाखाली काम करणाऱ्या दंडाधिकाऱ्याच्या समाधानासाठी जामीन देण्यास तयार आणि तयार आहे, असे अधिकार क्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्यासमोर त्याच्या हजर राहण्यासाठी जामीनपत्रासह किंवा त्याशिवाय बॉण्ड घ्या.

जारी करण्याची शक्ती
समन्स किंवा
स्थानिक अधिकार
क्षेत्राबाहेर
केलेल्या
गुन्हासाठी वॉरंट.

(२) जेव्हा असे अधिकार क्षेत्र असलेल्या एकापेक्षा अधिक दंडाधिकारी असतील आणि या कलमाखाली काम करणारे दंडाधिकारी स्वतःला मॅजिस्ट्रेटचे समाधान करू शकत नाहीत की अशा व्यक्तीला कोणाकडे पाठवायचे किंवा हजर व्हायचे आहे, तेव्हा खटल्याच्या आदेशासाठी अहवाल दिला जाईल उच्च न्यायालय.

208. भारताबाहेर गुन्हा घडल्यास-

भारताबाहेर
केलेला गुन्हा.

(अ) भारताच्या नागरिकाद्वारे, मग ते उंच समुद्रावर असो किंवा इतरत्र; किंवा

(b) नोंदणीकृत कोणत्याही जहाजावर किंवा विमानावर, अशा नागरिक नसलेल्या व्यक्तीद्वारे

अशा गुन्हाच्या संदर्भात त्याच्यावर कारवाई केली जाऊ शकते जसे की तो भारतातील कोणत्याही ठिकाणी केला गेला असेल जिथे तो सापडेल किंवा जिथे गुन्हा भारतात नोंदविला गेला असेल:

परंतु, या प्रकरणाच्या आधीच्या कोणत्याही कलमांमध्ये काहीही असले तरी, केंद्र सरकारच्या पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय अशा कोणत्याही गुन्हाची भारतात चौकशी किंवा खटला चालवला जाणार नाही.

209. जेव्हा भारताबाहेरील प्रदेशात केल्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही गुन्हाची चौकशी किंवा कलम 208 च्या तरतुदींनुसार खटला चालवला जात असेल, तेव्हा केंद्र सरकार, योग्य वाटल्यास, सादर केलेल्या साक्षीच्या प्रती किंवा प्रदर्शित केल्या जाव्यात असे निर्देश देऊ शकते. भौतिक स्वरूपात किंवा इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात, न्यायिक अधिकाऱ्यासमोर, त्या प्रदेशात किंवा त्या प्रदेशासाठी किंवा त्या प्रदेशात किंवा त्या प्रदेशासाठी भारताच्या राजनैतिक किंवा कौन्सुलर प्रतिनिधीसमोर अशा प्रकारची चौकशी किंवा खटला चालवणाऱ्या न्यायालयाला पुरावा म्हणून प्राप्त होईल न्यायालय अशा साक्षी किंवा प्रदर्शनाशी संबंधित असलेल्या प्रकरणांचा पुरावा घेण्यासाठी आयोग जारी करू शकते.

केलेल्या गुन्हाशी
संबंधित
पुराव्याची पावती
भारताबाहेर.

अध्याय XV

35 कार्यवाही सुरू करण्यासाठी आवश्यक अटी

210. (1) या प्रकरणातील तरतुदींच्या अधीन राहून, प्रथम श्रेणीचा कोणताही दंडाधिकारी आणि उप-कलम (2) अंतर्गत या निमित्त विशेष अधिकार प्राप्त द्वितीय श्रेणीचा कोणताही न्यायदंडाधिकारी, कोणत्याही गुन्हाची दखल घेऊ शकतो-

दंडाधिकाऱ्यांकडून
गुन्हांची दखल.

(a) द्वारे दाखल केलेल्या कोणत्याही तक्रारीसह तथ्यांची तक्रार प्राप्त झाल्यावर

कोणत्याही विशेष कायद्यांतर्गत अधिकृत व्यक्ती, ज्यामुळे असा गुन्हा आहे;

(b) अशा तथ्यांच्या पोलिस अहवालावर (डिजिटल मोडसह कोणत्याही मोडमध्ये रेकॉर्ड केलेले);

(c) पोलीस अधिकाऱ्याशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीकडून मिळालेल्या माहितीवरून किंवा त्याच्या स्वतःच्या माहितीवरून, असा गुन्हा केला गेला आहे.

(२) मुख्य न्यायदंडाधिकारी दुय्यम वर्गाच्या कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याला अशा गुन्हांची उपकलम (१) अन्वये दखल घेण्याचा अधिकार देऊ शकतात, ज्यांची चौकशी किंवा प्रयत्न करण्याच्या त्याच्या क्षमतेमध्ये आहे.

(३) या कलमांतर्गत अधिकार प्राप्त झालेला कोणताही दंडाधिकारी, सरकारी कर्तव्ये पार पाडताना उद्धवलेल्या लोकसेवकाविरुद्ध तक्रार प्राप्त झाल्यावर, त्याची दखल घेईल, या अधीन राहून-

(a) कडून घटनेची वस्तुस्थिती आणि परिस्थिती असलेला अहवाल प्राप्त करणे
अशा लोकसेवकापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी; आणि

५

(b) अशा कथित घटनेला कारणीभूत असलेल्या परिस्थितीबद्दल लोकसेवकाने केलेल्या प्रतिपादनाचा विचार केल्यानंतर.

हस्तांतरण चालू.
आरोपीचा अर्ज.

211. जेव्हा दंडाधिकारी कलम 210 च्या उप-कलम (1) च्या खंड (c) अंतर्गत गुन्ह्याची दखल घेतो, तेव्हा आरोपीला, कोणताही पुरावा घेण्यापूर्वी, त्याला या प्रकरणाची चौकशी किंवा खटला चालवण्याचा अधिकार असल्याची माहिती दिली जाईल. दुसऱ्या दंडाधिकाऱ्याद्वारे, आणि जर आरोपी किंवा आरोपीपैकी कोणीही, जर एकापेक्षा जास्त असतील, तर दंडाधिकाऱ्याने दखल घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यास हरकत घेतली, तर प्रकरण मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्याने निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे इतर दंडाधिकाऱ्यांकडे हस्तांतरित केले जाईल. या निमित्ताने.

10

दंडाधिकाऱ्यांकडे
प्रकरणे सादर
करणे.

२१२. (१) कोणताही मुख्य न्यायदंडाधिकारी, गुन्ह्याची दखल घेतल्यानंतर, त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही सक्षम दंडाधिकाऱ्याकडे चौकशी किंवा खटला चालवावा.

१५

(२) मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्याने या निमित्त अधिकार प्राप्त केलेला प्रथम श्रेणीचा कोणताही न्यायदंडाधिकारी, एखाद्या गुन्ह्याची दखल घेतल्यानंतर, मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्याप्रमाणे इतर सक्षम न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे चौकशी किंवा खटला चालवण्यासाठी खटला सोपवू शकतो. सामान्य किंवा विशेष आदेश, निर्दिष्ट करा आणि त्यानंतर असा दंडाधिकारी चौकशी किंवा खटला चालवू शकेल.

20

सत्र न्यायालयाद्वारे
गुन्ह्यांची दखल.

213. या संहितेद्वारे किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याद्वारे अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याशिवाय, कोणतेही सत्र न्यायालय मूळ अधिकारक्षेत्रातील न्यायालय म्हणून कोणत्याही गुन्ह्याची दखल घेणार नाही, जोपर्यंत केस अंतर्गत दंडाधिकाऱ्याने त्यास वचनबद्ध केले नसेल. ही संहिता.

अतिरिक्त
सत्र न्यायाधीशांना खटले
चालवायचे.

214. अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश अशा प्रकरणांचा खटला चालवतील जसे की विभागाचे सत्र न्यायाधीश, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, त्याच्याकडे खटल्यासाठी सोपवू शकतात किंवा उच्च न्यायालय, विशेष आदेशाद्वारे, त्याला खटला चालवण्याचे निर्देश देऊ शकते.

२५

लोकसेवकांच्या
कायदेशीर अधिकाराचा
अवमान
केल्याबद्दल,
गुन्ह्यांसाठी
खटला चालवला
जातो
सार्वजनिक
न्यायाविरुद्ध आणि
गुन्ह्यांसाठी
शी संबंधित
कागदपत्रे
पुराव्यात
दिले.

२१५. (१) कोणतेही न्यायालय दखल घेणार नाही-

(a) (i) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 204 ते 224 (दोन्ही समावेशी परंतु कलम 207 वगळून) नुसार दंडनीय कोणत्याही गुन्ह्याचा, किंवा

३०

(ii) असा गुन्हा करण्यास प्रवृत्त करणे किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे, किंवा (iii) संबंधित सार्वजनिक

सेवकाच्या लेखी तक्रारीशिवाय किंवा तो ज्याच्याकडे आहे अशा इतर लोकसेवकाच्या

तक्रारीशिवाय असा गुन्हा करण्याचा कोणताही गुन्हेगारी कट प्रशासकीय दृष्ट्या अधीनस्थ किंवा इतर काही लोकसेवक ज्याला संबंधित लोकसेवकाने तसे करण्यास अधिकृत केले आहे;

35

(b) (i) खालीलपैकी कोणत्याही कलमांतर्गत शिक्षेस पात्र असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याची भारतीय न्याय संहिता, 2023, म्हणजे, कलम 227 ते 231 (दोन्ही समावेशी), 234, 235, 240 ते 246 (दोन्ही समावेशी) आणि 265, जेव्हा असा गुन्हा कोणत्याही कार्यवाहीमध्ये किंवा त्याच्या संबंधात केल्याचा आरोप आहे. कोणतेही न्यायालय; किंवा

(ii) कलम 334 मध्ये वर्णन केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचे, किंवा कलम 337, कलम 340 किंवा कलम 341 या संहितेच्या कलम 341 अंतर्गत शिक्षापात्र आहे, जेव्हा असा गुन्हा एखाद्या कार्यवाहीमध्ये सादर केलेल्या किंवा पुराव्यात दिलेल्या दस्तऐवजाच्या संदर्भात केल्याचा आरोप आहे. कोणतेही न्यायालय; किंवा

40

(iii) उप-खंड (i) किंवा उप-खंड (ii) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचा अपराधी कट, किंवा करण्याचा प्रयत्न, किंवा प्रवृत्त करणे,

४५

त्या न्यायालयाच्या किंवा न्यायालयाच्या अशा अधिकाऱ्याच्या लेखी तक्रारीशिवाय, ज्याला ते न्यायालय या बाजूने लेखी अधिकृत करू शकते, किंवा ते न्यायालय ज्याच्या अधीन आहे अशा अन्य न्यायालयाच्या.

	(२) जर लोकसेवकाने किंवा इतर काही लोकसेवकाने तक्रार केली असेल ज्याला उप-कलम (१) च्या खंड (अ) अन्वये असे करण्यास प्राधिकृत करण्यात आले आहे , तो प्रशासकीयदृष्ट्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही प्राधिकरणाने किंवा ज्याने अशा लोकसेवकाला अधिकृत केले आहे तो तक्रार मागे घेण्याचा आदेश देऊ शकतो आणि अशा आदेशाची प्रत त्यांना पाठवू शकतो	
५	न्यायालय; आणि न्यायालयाकडून ती प्राप्त झाल्यानंतर, तक्रारीवर पुढील कार्यवाही केली जाणार नाही:	
	परंतु, प्रथम न्यायालयात खटला चालू असल्यास असा कोणताही माघार घेण्याचा आदेश दिला जाणार नाही उदाहरण काढले आहे.	
10	(३) उप-कलम (१) च्या खंड (ब) मध्ये , "न्यायालय" या शब्दाचा अर्थ दिवाणी, महसूल किंवा फौजदारी न्यायालय असा आहे आणि त्या कायद्याद्वारे घोषित केल्यास केंद्रीय, प्रांतिक किंवा राज्य कायद्याद्वारे किंवा त्याअंतर्गत स्थापन केलेल्या न्यायाधिकरणाचा समावेश होतो. या कलमाच्या उद्देशासाठी न्यायालय असणे.	
१५	(४) उप-कलम (१) च्या खंड (ब) च्या हेतूसाठी , न्यायालय ज्या न्यायालयाकडे सामान्यतः अपील करण्यायोग्य डिफ्री किंवा अशा पूर्वीच्या न्यायालयाच्या शिक्षेवरून अपील केले जाते त्या न्यायालयाच्या अधीनस्थ असल्याचे मानले जाईल, किंवा केसमध्ये एखाद्या दिवाणी न्यायालयाचे ज्याच्या आदेशानुसार कोणतेही अपील सामान्यतः खोटे नसते, सामान्य मूळ दिवाणी अधिकारक्षेत्र असलेल्या प्रधान न्यायालयाकडे ज्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात असे दिवाणी न्यायालय असते:	
	जर का-	
	(अ) जेथे अपील एकापेक्षा जास्त न्यायालयांकडे आहेत, कनिष्ठ अधिकारक्षेत्राचे अपील न्यायालय हे असे न्यायालय असेल ज्याला असे न्यायालय अधीनस्थ मानले जाईल;	
20	(ब) जेथे अपील दिवाणी आणि महसूल न्यायालयाकडे केले जाते, अशा न्यायालयास खटल्याच्या स्वरूपानुसार किंवा गुन्हा केल्याचा आरोप असलेल्या कार्यवाहीनुसार दिवाणी किंवा महसूल न्यायालयाच्या अधीनस्थ असल्याचे मानले जाईल. वचनबद्ध.	
२५	216. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 230 अंतर्गत एखाद्या गुन्ह्यासंदर्भात साक्षीदार किंवा इतर कोणतीही व्यक्ती तक्रार दाखल करू शकते.	च्या बाबतीत साक्षीदारांची प्रक्रिया
	२१७. (१) कोणतेही न्यायालय दखल घेणार नाही-	धमकी देणे, इ.
	(अ) धडा VI किंवा कलम 194, कलम 297 अंतर्गत शिक्षापात्र कोणताही गुन्हा किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 351 मधील उप-कलम (1) ; किंवा	राज्याविरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी आणि असा गुन्हा करण्यासाठी गुन्हेगारी कट
	(b) असा गुन्हा करण्याचा गुन्हेगारी कट; किंवा	रचल्याबद्दल खटला चालवला जातो.
३०	(c) भारतीय न्यायाच्या कलम 47 मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे असे कोणतेही उत्तेजन संहिता, २०२३,	
	केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारच्या पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय.	
	(२) कोणतेही न्यायालय दखल घेणार नाही-	
35	(a) कलम 195 किंवा उप-कलम (2) अंतर्गत दंडनीय कोणताही गुन्हा किंवा sub-section (3) of section 351 of the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023; or	
	(b) असा गुन्हा करण्याचा गुन्हेगारी कट,	
	केंद्र सरकार किंवा राज्याच्या पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय सरकार किंवा जिल्हा दंडाधिकारी यांचे.	
40	(३) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ६१ अन्वये दंडनीय असलेल्या कोणत्याही गुन्हेगारी कटाच्या गुन्ह्याची दखल कोणतेही न्यायालय घेणार नाही, मृत्युदंड, जन्मठेप किंवा सश्रम कारावास अशा गुन्ह्याच्या शिक्षेशिवाय अन्य दोन वर्षे किंवा त्याहून अधिक, जोपर्यंत राज्य सरकार किंवा जिल्हा दंडाधिकारी यांनी कार्यवाही सुरू करण्यास लेखी संमती दिली नाही:	

परंतु कलम २१५ च्या तरतुदी लागू होणारा गुन्हेगारी कट असेल तर अशा संमतीची आवश्यकता असणार नाही.

(४) केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार, पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये मंजूरीपूर्वी आणि जिल्हा दंडाधिकारी, पोटकलम (२) अन्वये मंजूरी देण्यापूर्वी आणि राज्य सरकार किंवा जिल्हा दंडाधिकारी, पोटकलम (३) अन्वये संमती देण्यापूर्वी, पोलिस अधिकाऱ्याकडून निरीक्षक पदापेक्षा कमी नसलेल्या प्राथमिक तपासाचे आदेश देऊ शकतात, अशा परिस्थितीत अशा पोलिस अधिकाऱ्याला उपकलम (३) मध्ये नमूद केलेले अधिकार असतील . कलम १७४ चा.

च्या फिर्यादी
न्यायाधीश आणि
लोकसेवक.

२१८. (१) जेव्हा कोणतीही व्यक्ती जी न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी आहे किंवा सरकारी सेवक आहे किंवा सरकारच्या परवानगीशिवाय त्याच्या पदावरून काढून टाकता येत नाही, तेव्हा कृती करताना किंवा अभिप्रेत असताना त्याने केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप आहे. आपले अधिकृत कर्तव्य पार पाडण्यासाठी, लोकपाल आणि लोकायुक्त कायदा, २०१३ मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय कोणतेही न्यायालय अशा गुन्ह्याची दखल घेणार नाही.

२०१४ चा १.

(अ) एखाद्या व्यक्तीच्या बाबतीत जी नोकरी करत आहे किंवा, जसे की, कथित गुन्ह्याच्या वेळी, केंद्र सरकारच्या, केंद्र सरकारच्या कारभाराशी संबंधित आहे;

(ब) एखाद्या व्यक्तीच्या बाबतीत, जी राज्य सरकारच्या राज्याच्या कारभाराच्या संदर्भात, नोकरीवर असलेल्या कथित गुन्ह्याच्या वेळी कार्यरत आहे किंवा, जसे की, राज्य सरकारच्या कारभारात:

परंतु कलम ३५६ च्या कलम (१) अन्वये जारी केलेल्या उद्घोषणा दरम्यान कलम (ब) मध्ये संदर्भित एखाद्या व्यक्तीने कथित गुन्हा केला असेल तर राज्यामध्ये संविधान लागू होते, "राज्य या अभिव्यक्तीसाठी खंड (ब) लागू होईल. सरकार" त्यामध्ये "केंद्र सरकार" हा शब्दप्रयोग बदलला:

परंतु पुढे असे की, असे सरकार मंजूरीसाठी विनंती प्राप्त झाल्यापासून एकशे वीस दिवसांच्या कालावधीत निर्णय घेईल आणि तसे करण्यात ते अयशस्वी झाल्यास, अशा सरकारने मंजूरी दिली आहे असे मानले जाईल. :

कलम १९७, कलम १९८, कलम ६३, कलम ६६, कलम ६८, कलम ७०, कलम ७३, कलम ७४, कलम ७५ अन्वये केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या लोकसेवकाच्या बाबतीत कोणतीही मंजूरी आवश्यक नाही. कलम ७६, कलम ७७, कलम १४१ किंवा भारतीय न्याय संहिता, २०२३ चे कलम ३५१.

३०

(२) केंद्र सरकारच्या पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय, कोणतेही न्यायालय संघाच्या सशस्त्र दलाच्या कोणत्याही सदस्याने आपल्या अधिकृत कर्तव्याचे पालन करताना किंवा कार्य करण्याचा अभिप्राय व्यक्त करताना केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याची दखल घेणार नाही.

(३) राज्य सरकार अधिसूचनेद्वारे निर्देश देऊ शकते की उप-कलम (२) च्या तरतुदी त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सार्वजनिक सुव्यवस्था राखण्यासाठी जबाबदार असलेल्या दलांच्या सदस्यांच्या अशा वर्ग किंवा श्रेणीला लागू होतील, ते जेथे असतील. सेवा देत असले, आणि त्यानंतर त्या उप-कलमच्या तरतुदी लागू होतील जसे की त्यामध्ये येणाऱ्या "केंद्र सरकार" या अभिव्यक्तीसाठी, "राज्य सरकार" हा शब्दप्रयोग बदलला आहे.

४५

(४) पोटकलम (३) मध्ये काहीही असले तरी, कृती करताना किंवा कृती करण्याचा अभिप्राय असताना, राज्यामध्ये सार्वजनिक सुव्यवस्था राखण्याचा आरोप असलेल्या दलाच्या कोणत्याही सदस्याने केल्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याची दखल कोणतेही न्यायालय घेणार नाही. राज्यघटनेच्या कलम ३५६ च्या खंड (१) अन्वये जारी करण्यात आलेली उद्घोषणा केंद्र सरकारच्या पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय लागू असताना, त्या कालावधीत त्याचे अधिकृत कर्तव्य पार पाडताना .

(५) केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार, अशा न्यायाधीश, दंडाधिकारी किंवा लोकसेवक यांच्यावर खटला चालवायचा आहे, कोणाच्या द्वारे, कोणत्या पद्धतीने, आणि गुन्हा किंवा गुन्ह्यांसाठी हे ठरवू शकते आणि ते निर्दिष्ट करू शकते. ज्या न्यायालयात खटला चालवायचा आहे.

२१९. (१) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या अध्याय पाच अंतर्गत शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्याची दखल कोणत्याही न्यायालयाने गुन्ह्यामुळे व्यथित झालेल्या व्यक्तीने केलेल्या तक्रारीशिवाय घेणार नाही:

विवाहाविरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी फिर्याद.

जर का-

- ५ (अ) जिथे अशी व्यक्ती अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाची आहे, किंवा तिला बौद्धिक अपंगत्व आहे ज्यासाठी जास्त आधाराची गरज आहे किंवा मानसिक आजार असलेली व्यक्ती आहे, किंवा आजारी किंवा अशक्तपणामुळे तक्रार करू शकत नाही, किंवा एखादी स्त्री आहे जी, त्यानुसार स्थानिक रीतिरिवाज आणि शिष्टाचार, सार्वजनिकपणे दिसण्याची सक्ती केली जाऊ नये, इतर कोणीतरी, न्यायालयाच्या परवानगीने, त्याच्या किंवा तिच्या वतीने तक्रार करू शकते;
- १० (b) जिथे अशी व्यक्ती पती आहे आणि ती कोणत्याही सशस्त्र दलात सेवा करत आहे उप-कलम (४) च्या तरतुदीनुसार पतीने अधिकृत केलेली व्यक्ती, वैयक्तिकरित्या तक्रार करण्यास सक्षम करण्यासाठी त्याला अनुपस्थितीची रजा मिळण्यापासून प्रतिबंधित करण्यासाठी त्याच्या कमांडिंग ऑफिसरद्वारे प्रमाणित केलेल्या अटीनुसार युनियनचे सैन्य. त्याच्या वतीने तक्रार करू शकते;
- १५ (c) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ८१ अन्वये शिक्षापात्र गुन्ह्यामुळे पीडित व्यक्ती ही पत्नी असेल, तर तिच्या वतीने तिचे वडील, आई, भाऊ, बहीण, मुलगा किंवा मुलगी किंवा तिच्या वडिलांकडून तक्रार केली जाऊ शकते किंवा आईचा भाऊ किंवा बहीण, किंवा न्यायालयाच्या रजेने, रक्त, विवाह किंवा दत्तक घेऊन तिच्याशी संबंधित इतर कोणत्याही व्यक्तीने.
- २० (२) पोटकलम (१) च्या हेतूने, महिलेच्या पतीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीला कलम ८३ अन्वये शिक्षेस पात्र असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यामुळे व्यथित झाल्याचे मानले जाणार नाही.
- भारतीय न्याय संहिता, २०२३:
- परंतु, पतीच्या अनुपस्थितीत, असा गुन्हा घडला तेव्हा तिच्या वतीने स्त्रीची काळजी घेणारी एखादी व्यक्ती, न्यायालयाच्या रजेने, तिच्या वतीने तक्रार करू शकते.
- २५ (३) पोटकलम (१) च्या तरतुदीच्या खंड (अ) अंतर्गत येणाऱ्या कोणत्याही परिस्थितीत, अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या व्यक्तीच्या किंवा मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीच्या वतीने तक्रार करण्याची मागणी केली जाते. एखादी व्यक्ती ज्याला अल्पवयीन व्यक्तीचे पालक किंवा मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीचे पालक म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले नाही किंवा घोषित केले गेले नाही आणि न्यायालयाला असे समाधान आहे की अशा प्रकारे नियुक्त केलेले किंवा घोषित केलेले पालक आहे, न्यायालयाने, आधी रजेचा अर्ज मंजूर करून, अशा पालकाला कारणे नोटीस द्यावी आणि त्याला सुनावणीची वाजवी संधी द्यावी.
- ३० (४) उप-कलम (१) च्या तरतुदीच्या खंड (ब) मध्ये संदर्भित केलेली अधिकृतता, लिखित स्वरूपात असेल, स्वाक्षरी केलेली असेल किंवा अन्यथा पतीने साक्षांकित केली असेल, त्याला सूचित केले गेले आहे असे विधान असेल. ज्या आरोपांवर तक्रारीची स्थापना केली जाणार आहे, त्याच्या कमांडिंग ऑफिसरची प्रतिस्वाक्षरी केली जाईल आणि त्या अधिकाऱ्याने स्वाक्षरी केलेले प्रमाणपत्र सोबत असेल की वैयक्तिकरित्या तक्रार करण्याच्या उद्देशाने अनुपस्थितीची रजा असू शकत नाही. पतीला वेळ द्यावा.
- ३५ (५) अशी अधिकृतता असण्याचा आणि पोट-कलम (४) च्या तरतुदींचे पालन करणारा कोणताही दस्तऐवज आणि त्या पोटकलमाद्वारे आवश्यक असलेले प्रमाणपत्र असल्याचा दावा करणारा कोणताही दस्तऐवज, जोपर्यंत विरुद्ध सिद्ध होत नाही तोपर्यंत, असे गृहीत धरले जाईल. अस्सल आणि पुराव्याने प्राप्त होईल.
- ४५ (६) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ६४ अन्वये गुन्हा दखल घेणार नाही, जेथे अशा गुन्ह्यात पुरुषाने स्वतःच्या पत्नीशी, पत्नीचे वय अठरा वर्षांपेक्षा कमी असल्यास, एकापेक्षा जास्त असल्यास लैंगिक संबंध ठेवले आहेत. गुन्हा घडल्याच्या तारखेपासून वर्ष उलटले आहे.

(७) या कलमाच्या तरतुदी एखाद्या गुन्हाला लागू होतात त्याप्रमाणे गुन्हाला प्रवृत्त करणे किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे यासाठी लागू होतात.

भारतीय न्याय संहिता,
2023 च्या कलम 84
अंतर्गत गुन्हांवर
कारवाई.

220. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 84 अन्वये दंडनीय गुन्हाची दखल घेणार नाही, अशा गुन्हाचा पोलीस अहवाल किंवा गुन्ह्यामुळे पीडित व्यक्तीने किंवा तिच्या वडिलांनी, आईने केलेल्या तक्रारीशिवाय कोणतेही न्यायालय दखल घेणार नाही. , भाऊ, बहीण किंवा तिच्या वडिलांचा किंवा आईचा भाऊ किंवा बहीण किंवा न्यायालयाच्या रजेने, रक्त, विवाह किंवा दत्तक घेऊन तिच्याशी संबंधित इतर कोणत्याही व्यक्तीद्वारे.

५

गुन्हाची जाणीव.

२२१. भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ६७ अन्वये दंडनीय गुन्हाची दखल कोणतेही न्यायालय घेणार नाही जेथे व्यक्ती वैवाहिक नातेसंबंधात आहेत, तक्रार दाखल केल्यावर किंवा केल्या गेल्यावर गुन्हा ठरविणाऱ्या वस्तुस्थितीच्या प्राथमिक समाधानाशिवाय. पत्नीने पतीविरुद्ध.

10

मानहानीचा खटला.

२२२. (१) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या अध्याय XIX अन्वये शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्हाची दखल कोणत्याही न्यायालयाने गुन्ह्यामुळे व्यथित झालेल्या व्यक्तीने केलेल्या तक्रारीशिवाय घेणार नाही:

परंतु जर अशी व्यक्ती अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाची असेल, किंवा बौद्धिक अपंगत्व असेल ज्याला जास्त आधाराची गरज असेल किंवा मानसिक आजार असलेली व्यक्ती असेल, किंवा आजारी किंवा अशक्तपणामुळे तक्रार करता येत नसेल, किंवा एखादी स्त्री असेल जी, स्थानिक रीतिरिवाज आणि शिष्टाचार, सार्वजनिक ठिकाणी दिसण्याची सक्ती केली जाऊ नये, इतर कोणीतरी, न्यायालयाच्या रजेने, त्याच्या किंवा तिच्या वतीने तक्रार करू शकते.

१५

(२) या संहितेत काहीही असले तरी, जेव्हा भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या XIX अध्यायांतर्गत येणारा कोणताही गुन्हा अशा आयोगाच्या वेळी, भारताचे राष्ट्रपती, उप - भारताचे राष्ट्रपती, एखाद्या राज्याचे राज्यपाल, केंद्रशासित प्रदेशाचा प्रशासक किंवा केंद्राचा किंवा राज्याचा किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचा मंत्री, किंवा केंद्राच्या किंवा राज्याच्या कारभाराशी नियोजित इतर लोकसेवक. सरकारी वकिलाने केलेल्या लेखी तक्रारीवर, त्याच्या सार्वजनिक कार्ये पार पाडताना त्याच्या वर्तनाच्या संदर्भात राज्य, सत्र न्यायालय अशा गुन्हाची दखल घेऊ शकते, केस त्याच्याशी निगडित न होता.

20

२५

(३) पोट-कलम (२) मध्ये संदर्भित प्रत्येक तक्रारीमध्ये आरोप केलेल्या गुन्हाचे स्वरूप, अशा गुन्हाचे स्वरूप आणि असे इतर तपशील नमूद केले जातील जे गुन्हाच्या आरोपीला नोटीस देण्यास पुरेसे असतील. त्याच्याद्वारे वचनबद्ध आहे.

३०

(४) उप-कलम (२) अंतर्गत कोणतीही तक्रार सरकारी वकिलांनी पूर्वीच्या मंजूरीशिवाय केली जाणार नाही-

(अ) राज्य सरकारचे,—

35

(i) एखाद्या व्यक्तीच्या बाबतीत जो त्या राज्याचा राज्यपाल आहे किंवा आहे किंवा त्या सरकारचा मंत्री आहे;

(ii) राज्याच्या कारभाराशी संबंधित इतर कोणत्याही लोकसेवकाच्या बाबतीत;

(b) केंद्र सरकारचे, इतर कोणत्याही बाबतीत.

40

(५) उप-कलम (२) अन्वये गुन्हा ज्या तारखेला गुन्हा घडल्याचा आरोप आहे त्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत तक्रार केल्याशिवाय सत्र न्यायालय कोणत्याही गुन्हाची दखल घेणार नाही.

(६) ज्या व्यक्तीविरुद्ध गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, त्या गुन्हाच्या संदर्भात तक्रार करण्याच्या अधिकारावर या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा परिणाम होणार नाही.

४५

अधिकारक्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्यासमोर किंवा अशा तक्रारीवर गुन्हाची दखल घेण्याचा अधिकार अशा दंडाधिकाऱ्याला आहे.

अध्याय सोळावा

दंडाधिकाऱ्यांकडे तक्रारी

- ५ 223. तक्रारीवरील गुन्हाची दखल घेताना अधिकारक्षेत्र असलेला दंडाधिकारी तक्रारदार आणि उपस्थित असलेल्या साक्षीदारांची शपथ घेऊन तपासणी करेल, जर असेल तर, आणि अशा परीक्षेचा अर्थ लिखित स्वरूपात कमी केला जाईल आणि तक्रारदार आणि साक्षीदारांच्या स्वाक्षरी असतील, आणि दंडाधिकारी द्वारे देखील:
- परीक्षा तक्रारकर्त्याचे.
- 10 परंतु, या कलमाखालील गुन्हाची दखल घेतली जाणार नाही
- आरोपींना सुनावणीची संधी न देता दंडाधिकारी:
- पुढे असे की, जेव्हा तक्रार लेखी केली जाते, तेव्हा दंडाधिकाऱ्याची गरज नाही
- तक्रारदार आणि साक्षीदारांची तपासणी करा-
- (अ) जर एखाद्या सार्वजनिक सेवकाने किंवा त्याच्या अधिकृत कर्तव्याच्या निर्वाहात काम करण्याचा हेतू असल्यास किंवा न्यायालयाने तक्रार केली असेल; किंवा
- १५ (b) जर मॅजिस्ट्रेटने केस दुसऱ्या मॅजिस्ट्रेटकडे चौकशीसाठी किंवा खटल्यासाठी सोपवली तर कलम २१२ अंतर्गत:
- परंतु, तक्रारदार आणि साक्षीदारांची तपासणी केल्यानंतर दंडाधिकाऱ्यांनी कलम 212 अन्वये प्रकरण दुसऱ्या दंडाधिकाऱ्याकडे सोपवल्यास, नंतरच्या दंडाधिकाऱ्यांनी त्यांची पुन्हा तपासणी करण्याची गरज नाही:
- 20 परंतु पुढे असे की, लोकसेवकाविरुद्ध तक्रार आल्यास, दंडाधिकारी कलम २१७ मध्ये प्रदान केलेल्या प्रक्रियेचे पालन करतील.
224. जर गुन्हाची दखल घेण्यास सक्षम नसलेल्या दंडाधिकाऱ्याकडे तक्रार केली असेल, तर तो,
- द्वारे प्रक्रिया दंडाधिकारी दखल घेण्यास सक्षम नाहीत
- (अ) तक्रार लिखित स्वरूपात असल्यास, त्या प्रभावाच्या समर्थनासह योग्य न्यायालयात सादरीकरणासाठी परत करा;
- २५ (b) तक्रार लेखी नसल्यास, तक्रारकर्त्याला योग्य न्यायालयात निर्देशित करा.
225. (1) कोणताही दंडाधिकारी, ज्या गुन्हाची दखल घेण्यास त्याला अधिकृत आहे किंवा कलम 212 अन्वये त्याच्याकडे सुपूर्द करण्यात आला आहे अशा गुन्हाची तक्रार मिळाल्यावर, तो योग्य वाटल्यास, आणि तो करेल आरोपी ज्या क्षेत्राचा वापर करतो त्या क्षेत्राच्या पलीकडे राहतो, आरोपीविरुद्धची प्रक्रिया पुढे ढकलतो आणि या प्रकरणाची स्वतः चौकशी करतो किंवा पोलीस अधिकाऱ्याकडून किंवा अशा
- ३० अन्य व्यक्तीकडून तपास करण्याचे निर्देश देतो. पुढे जाण्यासाठी पुरेसे मैदान आहे की नाही हे ठरवण्याच्या हेतूने, त्याला योग्य वाटते:
- परंतु तपासासाठी अशी कोणतीही दिशा दिली जाणार नाही,
- 35 (अ) जिथे दंडाधिकाऱ्यांना असे दिसून येते की तक्रार केलेला गुन्हा न्याययोग्य आहे
- केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे; किंवा
- (b) जेथे तक्रारदाराशिवाय न्यायालयाने तक्रार केली नाही
- आणि उपस्थित साक्षीदार (असल्यास) कलम 223 अंतर्गत शपथेवर तपासले गेले आहेत.
- (२) पोटकलम (१) अंतर्गत चौकशीत, दंडाधिकारी, योग्य वाटल्यास, घेऊ शकतात.
- 40 शपथेवरील साक्षीदारांचे पुरावे:
- परंतु, जर दंडाधिकाऱ्याला असे दिसून आले की, तक्रार केलेला गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयानेच तपासण्यायोग्य आहे, तर तो तक्रारदारास त्याचे सर्व साक्षीदार हजर करून शपथेवर तपासण्यासाठी बोलावेल.
- (३) पोटकलम (१) अन्वये तपास पोलीस अधिकारी नसलेल्या व्यक्तीने केला असेल, तर त्या तपासासाठी त्याला या संहितेने पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला दिलेले अधिकार वगळता सर्व अधिकार असतील. वॉरंटशिवाय अटक करणे.
- ४५

तक्रार डिसमिस
करणे.

226. तक्रारदार आणि साक्षीदारांच्या शपथेवरील विधाने आणि कलम 225 अंतर्गत चौकशी किंवा तपासाचे परिणाम (असल्यास) विचारात घेतल्यावर, दंडाधिकारी असे मत मांडतात की कार्यवाहीसाठी कोणतेही पुरेसे कारण नाही. , तो तक्रार फेटाळून लावेल आणि अशा प्रत्येक बाबतीत त्याने असे करण्यामागची त्याची कारणे थोडक्यात नोंदवावीत.

अध्याय XVIII

५

दंडाधिकाऱ्यांसमोर कार्यवाही सुरू करणे

चा मुद्दा
प्रक्रिया

227. (1) एखाद्या गुन्ह्याची दखल घेत असलेल्या दंडाधिकाऱ्याच्या मते कार्यवाहीसाठी पुरेसे कारण असल्यास, आणि खटला असे दिसत असल्यास-

(अ) समन्स-केस, तो आरोपीला त्याच्या हजेरीसाठी समन्स जारी करेल;

॥॥

10

(ब) वॉरंट-केस, तो वॉरंट जारी करू शकतो, किंवा, त्याला योग्य वाटल्यास, आरोपीला अशा दंडाधिकाऱ्यासमोर विशिष्ट वेळी हजर करण्यासाठी किंवा (त्याला स्वतःचे अधिकार क्षेत्र नसल्यास) वॉरंट जारी करू शकतो. अधिकार क्षेत्र असलेले काही इतर दंडाधिकारी.

(२) जोपर्यंत फिर्यादी साक्षीदारांची यादी दाखल केली जात नाही तोपर्यंत पोटकलम (१) अन्वये आरोपीविरुद्ध कोणतेही समन्स किंवा वॉरंट जारी केले जाणार नाही .

१५

(३) लिखित स्वरूपात केलेल्या तक्रारीवर स्थापन केलेल्या कार्यवाहीमध्ये, उप-कलम (१) अंतर्गत जारी केलेले प्रत्येक समन्स किंवा वॉरंट अशा तक्रारीची प्रत सोबत असेल:

परंतु इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून समन्स किंवा वॉरंट जारी केले जाऊ शकतात.

(४) कोणत्याही कायदानुसार सध्या अंमलात असलेल्या कोणत्याही प्रक्रिया-शुल्क किंवा इतर शुल्क देय असतील तेव्हा, शुल्क भरले जाईपर्यंत कोणतीही प्रक्रिया जारी केली जाणार नाही आणि जर अशी फी वाजवी वेळेत भरली गेली नाही, तर दंडाधिकारी डिसमिस करू शकतात. तक्रार.

20

(5) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा कलम 90 च्या तरतुदींवर परिणाम होत असल्याचे मानले जाणार नाही.

दंडाधिकारी
आरोपीची वैयक्तिक
उपस्थिती देऊ शकतात.

228. (1) जेव्हा जेव्हा दंडाधिकारी समन्स जारी करतात तेव्हा, त्याला तसे करण्याचे कारण दिसल्यास, तो आरोपीची वैयक्तिक उपस्थिती रद्द करू शकतो आणि त्याला त्याच्या वकिलाद्वारे हजर राहण्याची परवानगी देऊ शकतो.

२५

(२) परंतु प्रकरणाची चौकशी किंवा खटला चालवणारा दंडाधिकारी, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, आरोपीच्या वैयक्तिक हजेरीचे निर्देश देऊ शकतो, आणि आवश्यक असल्यास, अशा हजेरीची अंमलबजावणी येथे प्रदान केलेल्या पद्धतीने करू शकतो.

क्षुल्लक
गुन्ह्याच्या
प्रकरणांमध्ये विशेष
समन्स.

229. (1) एखाद्या दंडाधिकाऱ्याच्या मतानुसार, एखाद्या क्षुल्लक गुन्ह्याची दखल घेतल्यास, कलम 283, 284 किंवा कलम 285 अन्वये खटला सरसकटपणे निकाली काढला जाऊ शकतो, तर दंडाधिकारी, तो कुठे आहे याशिवाय, नोंदवण्याच्या कारणास्तव. विरुद्ध मत लिखित स्वरूपात, आरोपीला समन्स जारी करणे ज्यामध्ये त्याला एकतर वैयक्तिकरित्या किंवा एका विनिर्दिष्ट तारखेला मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर राहणे आवश्यक आहे, किंवा जर त्याला दंडाधिकाऱ्यासमोर हजर न होता आरोपासाठी दोषी ठरवायचे असेल, विनिर्दिष्ट तारखेने, पोस्टाने किंवा मॅजिस्ट्रेटला मेसेंजरद्वारे, लिखित याचिका आणि समन्समध्ये नमूद केलेल्या दंडाची रक्कम किंवा जर त्याला प्लीडरद्वारे हजर व्हायचे असेल आणि अशा प्लीडरद्वारे दोषारोप स्वीकारण्याची इच्छा असेल तर, लिखित स्वरूपात अधिकृत करणे , वकिलाने त्याच्या वतीने आरोपासाठी दोषी ठरवणे आणि अशा वकिलाद्वारे दंड भरणे:

३०

35

परंतु अशा समन्समध्ये नमूद केलेल्या दंडाची रक्कम पाचपेक्षा जास्त नसावी हजार रुपये

40

(२) या कलमाच्या हेतूसाठी, "क्षुद्र अपराध" म्हणजे केवळ पाच हजार रुपयांपेक्षा जास्त दंडाने शिक्षा होऊ शकणारा कोणताही गुन्हा, परंतु मोटार वाहन कायदा, 1988 किंवा इतर कोणत्याही कायद्यान्वये दंडनीय असा कोणताही गुन्हा त्यात समाविष्ट नाही. दोषीच्या याचिकेवर आरोपी व्यक्तीला त्याच्या अनुपस्थितीत दोषी ठरवण्यासाठी.

1988 चा 59.

(३) राज्य सरकार, अधिसूचनेद्वारे, कलम ३५९ अन्वये कंपाऊंड करण्यायोग्य असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याच्या संबंधात उपकलम (१) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करण्यासाठी कोणत्याही दंडाधिकाऱ्यांना विशेष अधिकार देऊ शकते किंवा तीनपेक्षा जास्त मुदतीच्या कारावासाची शिक्षा होऊ शकते. महिने, किंवा दंडासह, किंवा दोन्हीसह जेथे दंडाधिकाऱ्यांचे असे मत आहे की, खटल्यातील तथ्ये आणि परिस्थिती लक्षात घेऊन, केवळ दंड ठोठावण्याने न्यायाचा शेवट होईल.

४५

	230. पोलिसांच्या अहवालावर कार्यवाही सुरू केलेल्या कोणत्याही परिस्थितीत, दंडाधिकारी विलंब न लावता, आणि कोणत्याही परिस्थितीत आरोपी तयार झाल्यापासून किंवा हजर झाल्याच्या तारखेपासून चौदा दिवसांच्या आत, आरोपी आणि पीडितेला (प्रतिनिधी असल्यास) सादर करू शकतील. वकिलामार्फत) मोफत, खालीलपैकी प्रत्येकाची प्रत:-	आरोपींना पोलिस अहवालाची प्रत आणि इतर कागदपत्रांचा पुरवठा.
५	(i) पोलिस अहवाल; (ii) कलम 193 अंतर्गत नोंदवलेला पहिला माहिती अहवाल; (iii) कलम 180 च्या पोटकलम (3) अन्वये नोंदवलेल्या सर्व व्यक्तींचे जबाब, ज्यांना फिर्यादीने साक्षीदार म्हणून तपासण्याचा प्रस्ताव दिला आहे, त्यातील कोणताही भाग वगळून, ज्याच्या संदर्भात पोलीस अधिकाऱ्याने अशी वगळण्याची विनंती केली आहे. कलम 193 चे उप-कलम (6) ;	
10	(iv) कलम १८३ अंतर्गत नोंदवलेले कबुलीजबाब आणि विधाने, जर असतील तर; (v) कलम 193 च्या पोटकलम (5) अंतर्गत पोलिस अहवालासह दंडाधिकाऱ्यांना पाठवलेला इतर कोणताही कागदपत्र किंवा संबंधित अर्क:	
१५	परंतु, दंडाधिकारी, खंड (iii) मध्ये नमूद केलेल्या विधानाचा कोणताही भाग पाहिल्यानंतर आणि विनंतीसाठी पोलीस अधिकाऱ्याने दिलेल्या कारणांचा विचार करून, निवेदनाच्या त्या भागाची किंवा अशा भागाची प्रत देण्याचे निर्देश देऊ शकतात. त्याप्रमाणे	
	न्यायदंडाधिकारी योग्य वाटेल, आरोपींना सादर केले जाईल:	
20	परंतु पुढे असे की, असा कोणताही दस्तऐवज मोठा असल्याचे न्यायदंडाधिकारी समाधानी असल्यास, तो आरोपी आणि पीडितेला (वकिलाने प्रतिनिधित्व केले असल्यास) त्याची प्रत देण्याऐवजी, इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांद्वारे त्याची प्रत सादर करू शकेल किंवा तो असे निर्देश देईल. केवळ वैयक्तिकरित्या किंवा न्यायालयात वकिलामार्फत तपासणी करण्याची परवानगी आहे:	
	तसेच इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात कागदपत्रांचा पुरवठा योग्यरित्या सुसज्ज मानला जाईल.	
२५	231. जेथे, पोलिस अहवालाव्यतिरिक्त इतर प्रकरणांमध्ये, कलम 227 अन्वये गुन्हा जारी करणाऱ्या दंडाधिकाऱ्यांना असे दिसते की हा गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य आहे, तेव्हा दंडाधिकारी ताबडतोब आरोपीला विनामूल्य सादर करतील, खालीलपैकी प्रत्येकाची प्रत:-	च्या प्रतींचा पुरवठा विधाने आणि आरोपींना कागदपत्रे सत्र न्यायालयाद्वारे खटला चालविण्यायोग्य इतर प्रकरणे.
३०	(i) कलम 223 किंवा कलम 225 अंतर्गत नोंदवलेली विधाने, दंडाधिकाऱ्याने तपासलेल्या सर्व व्यक्तींची;	
	(ii) कलम 180 किंवा कलम 183 अंतर्गत नोंदवलेले विधान आणि कबुलीजबाब, जर असेल तर;	
	(iii) दंडाधिकाऱ्यांसमोर सादर केलेली कोणतीही कागदपत्रे ज्यावर फिर्याद चालू आहे	
	अवलंबून राहण्याचा प्रस्ताव:	
35	परंतु, असे कोणतेही दस्तऐवज मोठे असल्याचे न्यायदंडाधिकारी समाधानी असल्यास, त्याची प्रत आरोपीला देण्याऐवजी, त्याला केवळ वैयक्तिकरित्या किंवा न्यायालयात वकिलामार्फत तपासण्याची परवानगी असेल असे निर्देश देईल:	
	पुढे, इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात कागदपत्रांचा पुरवठा योग्यरित्या सुसज्ज मानला जाईल.	
40	232. जेव्हा पोलिस अहवालावर किंवा अन्यथा, आरोपी हजर होतो किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर मांडला जातो आणि दंडाधिकाऱ्याला असे दिसून येते की तो गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य आहे, तेव्हा तो- (अ) नंतर कलम 230 किंवा कलम 231 मधील तरतुदींचे पालन करून सत्र न्यायालयात खटला	गुन्हा असेल तेव्हा सत्र न्यायालयात प्रकरणाची वचनबद्धता
	चालवला जातो आणि जामीनाशी संबंधित या संहितेच्या तरतुदींच्या अधीन राहून, अशी वचनबद्धता होईपर्यंत आरोपीला कोठडीत पाठवणे;	ट्रायबल केवळ त्याद्वारे.
४५	(b) जामीनाशी संबंधित या संहितेच्या तरतुदींच्या अधीन राहून, आरोपीला रिमांड द्या खटल्याच्या दरम्यान आणि निकाल होईपर्यंत कोठडीत ठेवणे;	
	(c) त्या कोर्टाला खटल्याचा रेकॉर्ड आणि कागदपत्रे आणि लेख पाठवा, जर कोणतेही, जे पुरावे सादर करायचे आहेत;	

		७६
	(d) सरकारी वकिलाला खटल्याच्या न्यायालयाला वचनबद्धतेबद्दल सूचित करा सत्र:	
	परंतु, या कलमांतर्गत कार्यवाही दखल घेण्याच्या तारखेपासून नव्वद दिवसांच्या कालावधीत पूर्ण केली जाईल आणि असा कालावधी द्वारे वाढविला जाऊ शकतो. लेखी नोंद करण्याच्या कारणांसाठी एकत्रित ऐंशी दिवसांपेक्षा जास्त नसलेल्या कालावधीसाठी दंडाधिकारी:	५
	परंतु पुढे असे की, आरोपी किंवा पीडितेने किंवा अशा व्यक्तीने सत्र न्यायालयाद्वारे खटला चालविण्यास प्राधिकृत केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने दंडाधिकार्यासमोर दाखल केलेला कोणताही अर्ज, खटल्याच्या प्रतिज्ञापत्रासह सत्र न्यायालयाकडे पाठविला जाईल.	
तक्रार प्रकरण आणि त्याच गुन्ह्यासंदर्भात पोलीस तपास असताना अवलंबायची प्रक्रिया.	233. (1) पोलीस अहवालाशिवाय (यापुढे तक्रार केस म्हणून संदर्भित) व्यतिरिक्त स्थापित केलेल्या प्रकरणामध्ये, त्याच्याकडे असलेल्या चौकशी किंवा खटल्याच्या दरम्यान, मॅजिस्ट्रेटला हजर केले जाते, की तपास ज्या गुन्ह्याच्या चौकशीचा किंवा खटल्याचा विषय आहे त्या गुन्ह्याच्या संबंधात पोलिसांकडून प्रगती सुरू आहे, दंडाधिकारी अशा चौकशी किंवा खटल्याच्या कार्यवाहीस स्थगिती देईल आणि संबंधित पोलीस अधिकाऱ्याकडून या प्रकरणाचा अहवाल मागवेल. तपास	10
		१५
	(२) जर कलम १९३ अन्वये तपासी पोलीस अधिकाऱ्याने अहवाल दिला असेल आणि अशा अहवालावर दंडाधिकार्याने तक्रार प्रकरणात आरोपी असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध कोणत्याही गुन्ह्याची दखल घेतली असेल, तर दंडाधिकारी चौकशी करतील किंवा एकत्रितपणे प्रयत्न करतील. तक्रार प्रकरण आणि पोलीस अहवालातून उद्भवलेले प्रकरण जसे की दोन्ही प्रकरणे पोलीस अहवालावर स्थापित केली गेली आहेत.	20
	(३) जर पोलीस अहवाल तक्रार प्रकरणातील कोणत्याही आरोपीशी संबंधित नसेल किंवा दंडाधिकार्याने पोलीस अहवालावर कोणत्याही गुन्ह्याची दखल घेतली नसेल, तर तो चौकशी किंवा खटला पुढे करेल, ज्याला त्याने स्थगिती दिली होती. या संहितेच्या तरतुदींसह.	
	अध्याय XIX शुल्क	२५
	A.—शुल्काचे स्वरूप	
ची सामग्री शुल्क	234. (1) या संहिता अंतर्गत प्रत्येक आरोप आरोपीवर ज्या गुन्ह्याचा आरोप आहे ते नमूद करेल. (२) गुन्हा घडवणाऱ्या कायद्याने त्याला कोणतेही विशिष्ट नाव दिल्यास, गुन्हा होऊ शकतो केवळ त्या नावाने शुल्कामध्ये वर्णन केले आहे. (३) जर गुन्हा घडवणारा कायदा त्याला कोणतेही विशिष्ट नाव देत नसेल, तर गुन्ह्याच्या व्याख्येतील एवढी व्याख्या सांगणे आवश्यक आहे की आरोपीला त्याच्यावर ज्या प्रकरणाचा आरोप आहे त्याची नोंदीस द्यावी. (4) कायदा आणि कायद्याचे कलम ज्याच्या विरुद्ध गुन्हा असल्याचे म्हटले आहे वचनबद्ध शुल्कात नमूद केले जाईल. (५) आरोप लावला गेला आहे ही वस्तुस्थिती या विधानाच्या समतुल्य आहे की आरोप केलेल्या गुन्ह्यासाठी कायद्याने आवश्यक असलेली प्रत्येक कायदेशीर अट विशेषतः पूर्ण केली गेली होती. केस. (6) आरोप न्यायालयाच्या भाषेत लिहिला जाईल. (७) जर आरोपी, याआधी कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरला असेल, तर, अशा पूर्वीच्या शिक्षेमुळे, नंतरच्या गुन्ह्यासाठी, वाढीव शिक्षेसाठी किंवा वेगळ्या प्रकारच्या शिक्षेस जबाबदार असेल, आणि तो असा पूर्वीचा गुन्हा सिद्ध करण्याचा हेतू असेल. न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा शिक्षेवर परिणाम करण्याच्या उद्देशाने दोषी ठरविणे, त्यानंतरच्या गुन्ह्यासाठी शिक्षा देण्यासाठी, मागील दोषसिद्धीची वस्तुस्थिती, तारीख आणि ठिकाण आरोपात नमूद केले जाईल; आणि जर असे विधान वगळले गेले असेल तर, शिक्षा सुनावण्यापूर्वी न्यायालय कोणत्याही वेळी ते जोडू शकते.	35
		४५
	उदाहरणे. (a) A वर B च्या हत्येचा आरोप आहे. हे भारतीय न्याय संहिता कलम 98 आणि 99 मध्ये दिलेल्या खुनाच्या व्याख्येत A चे कृत्य येते या विधानाच्या समतुल्य आहे,	

2023; ते सांगितलेल्या संहितेच्या कोणत्याही सामान्य अपवादांमध्ये येत नाही; आणि ते कलम 99 मधील पाच अपवादांपैकी कोणत्याही अंतर्गत येत नाही किंवा, जर ते अपवाद 1 मध्ये आले असेल तर, त्या अपवादाच्या तीनपैकी एक किंवा इतर तरतूदी त्याला लागू केल्या आहेत.

५ (b) A वर भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 116 अन्वये आरोप लावण्यात आला आहे, ज्याने स्वेच्छेने शूटिंगसाठी साधनाद्वारे B ला गंभीर दुखापत केली आहे. हे विधानाच्या समतुल्य आहे की उक्त संहितेच्या कलम 120 द्वारे प्रकरण प्रदान केले गेले नाही आणि सामान्य अपवाद त्यास लागू होत नाहीत.

10 (c) A हा खून, फसवणूक, चोरी, खंडणी, व्यभिचार किंवा गुन्हेगारी धमकी किंवा खोटे मालमत्ता-चिन्ह वापरल्याचा आरोप आहे. आरोपात असे नमूद केले जाऊ शकते की भारतीय न्याय संहितेत समाविष्ट असलेल्या गुन्ह्यांपैकी एखाद्याने केलेल्या खून, किंवा फसवणूक, किंवा चोरी, किंवा खंडणी, किंवा व्यभिचार, किंवा गुन्हेगारी धमकी, किंवा त्याने खोटे मालमत्तेचे चिन्ह वापरले, व्याख्यांचा संदर्भ न घेता. , 2023; परंतु ज्या कलमांतर्गत गुन्हा दंडनीय आहे, त्या प्रत्येक घटनेत आरोपात नमूद करणे आवश्यक आहे. (d) A वर भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 220 अंतर्गत सार्वजनिक सेवकाच्या कायदेशीर अधिकार्याद्वारे विक्रीसाठी ऑफर केलेल्या मालमत्तेच्या विक्रीमध्ये हेतुपुरस्सर अडथळा आणल्याचा आरोप आहे. चार्ज त्या शब्दात असावा.

१५

235. (1) आरोपामध्ये कथित गुन्ह्याची वेळ आणि ठिकाण, आणि ती व्यक्ती (असल्यास) ज्याच्या विरुद्ध, किंवा ज्याच्या संदर्भात तो गुन्हा केला गेला होता (असल्यास) अशा तपशीलांचा समावेश असेल. आरोपीला त्याच्यावर आरोप असलेल्या प्रकरणाची नोटीस देण्यास पुरेसे आहे.

वेळ, स्थळ आणि व्यक्ती बदल विशेष.

20

(२) जेव्हा आरोपीवर विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन किंवा पैशाच्या किंवा इतर जंगम मालमत्तेचा अप्रामाणिक गैरवापर केल्याचा आरोप लावला जातो, तेव्हा एकूण रक्कम निर्दिष्ट करणे पुरेसे असेल किंवा, यथास्थिती, जंगम मालमत्तेचे वर्णन करणे ज्याच्या संदर्भात गुन्हा आहे. गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, आणि ज्या तारखांदरम्यान गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, विशिष्ट बाबी किंवा अचूक तारखा निर्दिष्ट केल्याशिवाय, आणि अशा प्रकारे तयार केलेला आरोप कलम 242 च्या अर्थानुसार एका गुन्ह्याचा आरोप मानला जाईल. :

२५

परंतु अशा तारखांच्या पहिल्या आणि शेवटच्या दरम्यानचा वेळ समाविष्ट केला जाणार नाही एक वर्षापेक्षा जास्त.

३०

236. जेव्हा केसचे स्वरूप असे असेल की कलम 234 आणि 235 मध्ये नमूद केलेल्या तपशीलांमुळे आरोपीला त्याच्यावर आरोप असलेल्या प्रकरणाची पुरेशी सूचना दिली जात नाही, तेव्हा आरोपामध्ये कथित गुन्हा ज्या पद्धतीने केला जातो त्याचे तपशील देखील समाविष्ट केले जातील. त्या उद्देशासाठी पुरेसे असेल म्हणून वचनबद्ध होते.

जेव्हा रीतीने गुन्हा केल्याचे सांगितले पाहिजे.

उदाहरणे.

35

(a) एका विशिष्ट वस्तूची विशिष्ट वेळी आणि ठिकाणी चोरी केल्याचा आरोप A वर आहे. चार्ज चोरी कोणत्या पद्धतीने झाली हे सांगण्याची गरज नाही.

(b) दिलेल्या वेळी आणि ठिकाणी ब ची फसवणूक केल्याचा आरोप आहे. शुल्क बाहेर सेट करणे आवश्यक आहे A ज्या पद्धतीने B ला फसवले.

40

(c) दिलेल्या वेळी आणि ठिकाणी खोटे पुरावे दिल्याचा आरोप A वर आहे. शुल्क आवश्यक आहे A ने दिलेल्या पुराव्याचा तो भाग सेट करा जो खोटा असल्याचा आरोप आहे.

(d) A वर, सार्वजनिक सेवक B, त्याच्या सार्वजनिक कार्यात दिलेल्या वेळी आणि ठिकाणी अडथळा आणल्याचा आरोप आहे. A ने B त्याच्या कार्यात कोणत्या प्रकारे अडथळा आणला हे शुल्काने निश्चित केले पाहिजे.

४५

(e) दिलेल्या वेळी आणि ठिकाणी B च्या खुनाचा आरोप A वर आहे. शुल्काची गरज नाही A ने B चा ज्या पद्धतीने खून केला ते सांगा.

(f) A वर B पासून वाचवण्याच्या उद्देशाने कायद्याच्या निर्देशांचे उल्लंघन केल्याचा आरोप आहे शिक्षा शुल्क आकारले गेलेले अवज्ञा आणि कायद्याचे उल्लंघन सेट करणे आवश्यक आहे.

237. गुन्ह्याचे वर्णन करताना वापरण्यात आलेले प्रत्येक आरोप शब्द ज्या कायद्याच्या अंतर्गत असा गुन्हा दंडनीय आहे त्या कायद्याद्वारे अनुक्रमे त्यांच्याशी संलग्न अर्थाने वापरला गेला आहे असे मानले जाईल.

50

कायद्याच्या अर्थाने प्रभारी शब्द ज्या अंतर्गत गुन्हा दंडनीय आहे.

	७८	
चा परिणाम बुका	238. गुन्हा किंवा आरोपात नमूद करणे आवश्यक असलेले तपशील सांगण्यात कोणतीही त्रुटी नाही, आणि गुन्हा किंवा ते तपशील नमूद करण्यासाठी कोणतीही चूक किंवा ते तपशील, केसच्या कोणत्याही स्टेशनवर मटेरियल म्हणून मानले जाणार नाही, जोपर्यंत आरोपीची प्रत्यक्षात दिशाभूल केली जात नाही. अशा त्रुटी किंवा वगळून, आणि त्यामुळे न्याय अपयशी ठरले आहे. उदाहरणे. (a) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 178 अन्वये A वर "बनावट नाणे ताब्यात असल्याचा, तो नाणे बनावट आहे हे पुराव्याकडे असलेल्या वेळी माहीत असल्याचा" आरोप लावला आहे, "फसवणूक करणारा" हा शब्द आहे. शुल्कात वगळले. या वगळण्यामुळे A ची खरेतर दिशाभूल झाल्याचे दिसून येत नाही तोपर्यंत, त्रुटी सामग्री म्हणून गणली जाणार नाही. (b) A वर B फसवणूक केल्याचा आरोप आहे, आणि त्याने B ची फसवणूक ज्या पद्धतीने केली आहे ती आरोपात नमूद केलेली नाही किंवा चुकीची मांडलेली आहे. A स्वतःचा बचाव करतो, साक्षीदारांना कॉल करतो आणि व्यवहाराचा स्वतःचा हिशेब देतो. न्यायालय यावरून असे अनुमान लावू शकते की फसवणूकीची पद्धत निश्चित करणे वगळणे हे महत्त्वाचे नाही. (c) A वर ब ची फसवणूक केल्याचा आरोप आहे आणि त्याने B ची फसवणूक कोणत्या पद्धतीने केली हे आरोपात नमूद केलेले नाही. A आणि B मध्ये अनेक व्यवहार होते आणि A ला त्यांच्यापैकी कोणाचा आरोप आहे हे जाणून घेण्याचे कोणतेही साधन नव्हते आणि त्यांनी कोणताही बचाव दिला नाही. न्यायालय अशा तथ्यांवरून असा अंदाज लावू शकतो की फसवणूकीची पद्धत निश्चित करणे वगळणे, प्रकरणात, एक महत्त्वपूर्ण त्रुटी होती. (d) A वर 21 जानेवारी 2023 रोजी खोडा बक्षच्या हत्येचा आरोप आहे. खरेतर, खून झालेल्या व्यक्तीचे नाव हैदर बक्श होते आणि खुनाची तारीख 20 जानेवारी 2023 होती. A वर कधीही कोणत्याही खुनाचा आरोप नव्हता. पण एक, आणि मॅजिस्ट्रेटसमोर चौकशी ऐकली होती, ज्यामध्ये केवळ हैदर बक्शच्या केसचा संदर्भ होता. न्यायालय या तथ्यांवरून असा अंदाज लावू शकतो की A ची दिशाभूल केली गेली नाही आणि आरोपातील त्रुटी महत्त्वहीन होती. (e) A वर 20 जानेवारी 2023 रोजी हैदर बक्शच्या हत्येचा आरोप ठेवण्यात आला होता आणि 21 जानेवारी 2023 रोजी खोडा बक्श (त्या हत्येसाठी त्याला अटक करण्याचा प्रयत्न केला होता). खोडा बक्षचा खून. त्याच्या बचावासाठी उपस्थित असलेले साक्षीदार हैदर बक्शच्या खटल्यात साक्षीदार होते. न्यायालय यावरून असा अंदाज लावू शकतो की A ची दिशाभूल केली गेली होती आणि ही त्रुटी भौतिक होती.	५
न्यायालय शुल्क बदलू शकते.	239. (1) निर्णय सुनावण्यापूर्वी कोणतेही न्यायालय कोणत्याही वेळी कोणतेही शुल्क बदलू किंवा जोडू शकते. (२) अशी प्रत्येक फेरफार किंवा जोडणी वाचून आरोपींना समजावून सांगितली जाईल. (३) जर आरोपामध्ये फेरफार किंवा जोडणी अशी असेल की खटला चालवताना ताबडतोब पुढे जाण्याची शक्यता नाही, न्यायालयाच्या मते, आरोपीला त्याच्या बचावासाठी किंवा खटल्याच्या वर्तनात फिर्यादीला पूर्वग्रहदूषित करणे, न्यायालय करू शकते, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, असे फेरफार किंवा जोडणी केल्यानंतर, बदललेले किंवा जोडलेले शुल्क मूळ शुल्क असल्याप्रमाणे चाचणीला पुढे जा. (४) जर फेरफार किंवा जोडणी अशी असेल की खटल्याबरोबर ताबडतोब पुढे जाण्याची शक्यता आहे, न्यायालयाच्या मते, आरोपी किंवा फिर्यादीला वरीलप्रमाणे पूर्वग्रहदूषित करण्यासाठी, न्यायालय एकतर नवीन खटला चालवू शकेल किंवा अशा खटल्याला स्थगिती देऊ शकेल. आवश्यकतेनुसार कालावधी. (५) जर बदललेल्या किंवा जोडलेल्या आरोपात नमूद केलेला गुन्हा हा खटला चालवण्यासाठी एक असेल ज्यासाठी पूर्वीची मंजूरी आवश्यक असेल, तर अशी मंजूरी मिळेपर्यंत खटला पुढे चालवला जाणार नाही, जोपर्यंत त्याच्यावर खटला चालवण्याची परवानगी आधीच मिळाली नसेल. तथ्ये ज्यावर बदललेले किंवा जोडलेले शुल्क स्थापित केले आहे.	३०
आरोप बदलल्यावर साक्षीदारांना परत बोलावणे.	240. खटला सुरू झाल्यानंतर जेव्हा जेव्हा कोर्टाने आरोप बदलला किंवा जोडला असेल तेव्हा फिर्यादी आणि आरोपींना परवानगी दिली जाईल- (अ) अशा फेरफार किंवा जोडणीच्या संदर्भात परत बोलावणे किंवा पुन्हा बोलावणे आणि तपासणे, कोणत्याही साक्षीदाराची तपासणी केली गेली असेल, जोपर्यंत न्यायालय, लेखी नोंदवण्याच्या कारणास्तव, फिर्यादी किंवा आरोपी, असे मानत नाही. खटला, अशा साक्षीदाराला चीड आणण्यासाठी किंवा विलंब करण्याच्या हेतूने किंवा न्यायाच्या टोकाला पराभूत करण्यासाठी अशा साक्षीदाराची पुन्हा तपासणी करण्याची इच्छा असू शकते;	४५
		50

(b) न्यायालय ज्याला भौतिक आहे असे वाटेल अशा कोणत्याही पुढील साक्षीदाराला बोलावणे.

241. (1) कोणत्याही व्यक्तीवर आरोप असलेल्या प्रत्येक वेगळ्या गुन्ह्यासाठी स्वतंत्र आरोप असेल आणि अशा प्रत्येक आरोपाचा स्वतंत्रपणे खटला चालवला जाईल:

वेगवेगळ्या
गुन्ह्यांसाठी वेगळे
शुल्क.

परंतु, जर आरोपी व्यक्तीने लेखी अर्जाद्वारे, तशी इच्छा व्यक्त केली असेल आणि दंडाधिकार्याचे असे मत असेल की अशा व्यक्तीशी पूर्वग्रहदूषित होण्याची शक्यता नाही, तर दंडाधिकारी अशा व्यक्तीविरुद्ध सर्व किंवा कितीही आरोप निश्चित करण्याचा एकत्रित प्रयत्न करू शकतात.

(2) उप-कलम (1) मधील कोणत्याही गोष्टीचा कलम 242, 243, 244 आणि 246 च्या तरतुदींच्या कार्यावर परिणाम होणार नाही.

चित्रण.

10 A वर एका प्रसंगी चोरीचा आणि दुसऱ्या प्रसंगी गंभीर दुखापत केल्याचा आरोप आहे. चोरी आणि गंभीर दुखापत केल्याबद्दल स्वतंत्रपणे शुल्क आकारले जाणे आणि स्वतंत्रपणे प्रयत्न करणे आवश्यक आहे.

242. (1) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीवर अशा गुन्ह्यांच्या पहिल्या ते शेवटच्या बारा महिन्यांच्या कालावधीत केलेल्या एकाच प्रकारच्या गुन्ह्यांपैकी एकापेक्षा अधिक गुन्ह्यांचा आरोप असेल तेव्हा, त्याच व्यक्तीच्या बाबतीत किंवा नसले तरीही, त्याच्यावर आरोप लावला जाऊ शकतो. सह, आणि एका चाचणीसाठी प्रयत्न केला, त्यापैकी कोणतीही संख्या पाचपेक्षा जास्त नाही.

वर्षभरात एकाच
प्रकारचे गुन्हे
एकत्रितपणे
आकारले
जाऊ
शकतात.

(2) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या समान कलमांतर्गत किंवा कोणत्याही विशेष किंवा स्थानिक कायद्याच्या अंतर्गत समान प्रमाणात शिक्षेस पात्र असताना गुन्ह्यांचे समान प्रकार आहेत:

20 परंतु, या कलमाच्या उद्देशाने, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 301 अन्वये शिक्षापात्र गुन्हा हा उक्त संहितेच्या कलम 303 अन्वये शिक्षापात्र गुन्ह्याप्रमाणे समान प्रकारचा गुन्हा मानला जाईल आणि तो गुन्हा उक्त संहितेच्या कोणत्याही कलमांतर्गत किंवा कोणत्याही विशेष किंवा स्थानिक कायद्याच्या अंतर्गत शिक्षेस पात्र, असा गुन्हा करण्याचा प्रयत्न केल्याप्रमाणे, जेव्हा असा प्रयत्न गुन्हा असेल, तेव्हा तो त्याच प्रकारचा गुन्हा मानला जाईल.

२५

243. (1) जर, कृतीच्या एका मालिकेत समान व्यवहार करण्यासाठी एकत्र जोडलेले असेल तर, एकाच व्यक्तीकडून एकापेक्षा अधिक गुन्हे केले गेले असतील, तर अशा प्रत्येक गुन्ह्यासाठी त्याच्यावर आरोप लावला जाऊ शकतो आणि एका खटल्यात खटला भरला जाऊ शकतो.

अधिकांशी चाचणी
एकापेक्षा एक
गुन्हा.

(2) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीवर कलम 235 च्या पोट-कलम (2) मध्ये किंवा कलम 242 च्या पोट-कलम (1) मध्ये प्रदान केल्यानुसार विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन किंवा मालमत्तेचा अप्रामाणिक गैरवापर केल्याचा एक किंवा अधिक गुन्हाचा आरोप लावला जातो, तेव्हा गुन्हा केल्याचा आरोप आहे. , त्या गुन्ह्याचा किंवा त्या गुन्ह्यांचा, खोटेपणाच्या एक किंवा अधिक गुन्ह्यांचा गुन्हा सुलभ करण्याच्या किंवा लपविण्याच्या उद्देशाने, त्याच्यावर अशा प्रत्येक गुन्ह्यासाठी आरोप लावला जाऊ शकतो आणि एका खटल्यात खटला भरला जाऊ शकतो.

35 (३) जर कथित कृत्ये सध्या अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या दोन किंवा अधिक स्वतंत्र व्याख्यांमध्ये येणारा गुन्हा आहे ज्याद्वारे गुन्ह्यांची व्याख्या केली जाते किंवा शिक्षा दिली जाते, तर त्या व्यक्तीवर आरोप लावला जाऊ शकतो आणि एका खटल्यात खटला चालवला जाऊ शकतो. , अशा प्रत्येक गुन्हा.

(४) जर अनेक कृत्ये, ज्यापैकी एक किंवा एकापेक्षा अधिक कृत्ये स्वतःहून किंवा स्वतःहून एक गुन्हा ठरतील, भिन्न गुन्ह्याचे एकत्रीकरण केल्यावर, त्यांच्यावर आरोप असलेल्या व्यक्तीवर आरोप लावला जाऊ शकतो, आणि गुन्ह्यासाठी एका खटल्यामध्ये खटला चालवला जाऊ शकतो. अशी कृत्ये एकत्रित केल्यावर, आणि अशा कृत्यांपैकी कोणत्याही एकाने किंवा त्याहून अधिक कृत्ये केलेल्या गुन्ह्यासाठी.

(५) या कलमामध्ये समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गोष्टीचा भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम १२ वर परिणाम होणार नाही.

उपविभाग (१) चे चित्रण

४५ (a) A ने कायदेशीर कोठडीत असलेल्या B व्यक्तीची सुटका केली आणि असे केल्याने C ला गंभीर दुखापत झाली, एक हवालदार ज्याच्या ताब्यात B होता. A वर भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 261 आणि 119 अंतर्गत गुन्ह्यांचा आरोप केला जाऊ शकतो आणि त्याला दोषी ठरवले जाऊ शकते.

(b) A व्यभिचार करण्याच्या हेतूने दिवसा घरफोडी करतो आणि ब च्या पत्नीशी अशा प्रकारे प्रवेश केलेल्या घरात व्यभिचार करतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 330 अन्वये गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरवले जाऊ शकतात.

50

(c) अ, ब बरोबर व्यभिचार करण्याच्या इराद्याने, C च्या पत्नीला, C पासून दूर ठेवतो, आणि नंतर तिच्याशी व्यभिचार करतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 83 अन्वये गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरविले जाऊ शकतात. (d) A च्या ताब्यात अनेक सील आहेत, त्यांना बनावट असल्याचे माहित

आहे आणि अनेक अपराध करण्याच्या हेतूने त्यांचा वापर करण्याचा इरादा आहे. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 335 अंतर्गत शिक्षापात्र बनावट गोष्टी. भारतीय न्याय संहितेच्या कलम 339 अन्वये प्रत्येक सील ताब्यात ठेवल्याबद्दल A वर स्वतंत्रपणे आरोप लावला जाऊ शकतो आणि दोषी ठरविला जाऊ शकतो.

(ई) ब ला दुखापत करण्याच्या उद्देशाने, अ अशा कार्यवाहीसाठी कोणतेही न्याय्य किंवा कायदेशीर आधार नाही हे जाणून, अ त्याच्याविरुद्ध फौजदारी कारवाई सुरू करतो, आणि ब वर गुन्हा केल्याचा खोटा आरोप देखील करतो, हे माहीत आहे की कोणतेही न्याय्य नाही अशा शुल्कासाठी कायदेशीर आधार. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 246 अंतर्गत दोन गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरविले जाऊ शकतात.

(f) A, B ला इजा करण्याच्या हेतूने, अशा आरोपासाठी कोणतेही न्याय्य किंवा कायदेशीर कारण नाही हे जाणून, त्याच्यावर गुन्हा केल्याचा खोटा आरोप लावतो. खटल्याच्या वेळी, A ने B विरुद्ध खोटे पुरावे दिले आणि त्याद्वारे B ला मोठ्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवले जाईल. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 246 आणि 228 अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरविले जाऊ शकतात.

(g) A, इतर सहा जणांसह, दंगल दडपण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या सार्वजनिक कर्मचाऱ्याला दंगल करणे, गंभीर दुखापत करणे आणि मारहाण करणे असे गुन्हे करतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 189, 115 आणि 193 अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरवले जाऊ शकतात.

(h) A, B, C आणि D यांना एकाच वेळी त्यांच्या व्यक्तींना इजा पोहोचवण्याच्या उद्देशाने धमकी देतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 309 अन्वये प्रत्येक तीन गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरवले जाऊ शकतात.

उदाहरणे (a) ते (h) मध्ये संदर्भित केलेले वेगळे शुल्क, अनुक्रमे, प्रयत्न केले जाऊ शकतात त्याच वेळी.

उपकलम (3) चे चित्रण

(i) A चुकीने B ला छडीने मारतो. A वर स्वतंत्रपणे आरोप केले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरविले जाऊ शकतात पैकी, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 129 आणि 113 अंतर्गत गुन्हे.

(j) मक्याच्या अनेक चोरलेल्या पोत्या A आणि B च्या स्वाधीन केल्या जातात, ज्यांना माहित होते की ते लपविण्याच्या उद्देशाने चोरीची मालमत्ता आहे. त्यानंतर अ आणि ब धान्याच्या खड्ड्याच्या तळाशी पोती लपवण्यासाठी स्वेच्छेने एकमेकांना मदत करतात. A आणि B वर भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 315 अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि त्यांना दोषी ठरवले जाऊ शकते.

(k) ए तिच्या मुलाला हे समजते की त्यामुळे तिचा मृत्यू होण्याची शक्यता आहे. अशा प्रदर्शनामुळे मुलाचा मृत्यू होतो. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 91 आणि 103 अन्वये गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावला जाऊ शकतो आणि दोषी ठरविला जाऊ शकतो. (l) अप्रामाणिकपणे खोटे दस्तऐवज खरा पुरावा म्हणून वापरतो, ब, सार्वजनिक सेवकाला दोषी ठरवण्यासाठी भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 199 अन्वये गुन्हा. कलम 338 (कलम 466 सह वाचा) आणि 196 च्या अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावला जाऊ शकतो आणि दोषी ठरविले जाऊ शकते.

उपकलम (4) चे उदाहरण

(m) A, B वर दरोडा टाकतो आणि असे केल्याने स्वेच्छेने त्याला दुखापत होते. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 323, 392 आणि 394 अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी स्वतंत्रपणे आरोप लावले जाऊ शकतात आणि दोषी ठरवले जाऊ शकतात.

जिथे कोणता गुन्हा केला आहे अशी शंका येते.

२४४. (१) जर एकच कृत्य किंवा कृत्यांची मालिका अशा स्वरूपाची असेल की अनेक गुन्ह्यांपैकी कोणता गुन्हा सिद्ध होऊ शकेल अशी शंका असेल, तर आरोपीवर असे सर्व किंवा असे कोणतेही गुन्हे केल्याचा आरोप लावला जाऊ शकतो, आणि अशा कितीही शुल्कांचा एकाच वेळी प्रयत्न केला जाऊ शकतो; किंवा त्याच्यावर पर्यायाने वरीलपैकी काही गुन्हा केल्याचा आरोप लावला जाऊ शकतो.

4

10

३५

20

24

30

35

40

84

50

प्रथम-नावाच्या व्यक्तींनी केलेल्या अशा कोणत्याही गुन्ह्याद्वारे, किंवा अशा कोणत्याही आडनावाच्या गुन्ह्यास प्रवृत्त करणे किंवा करण्याचा प्रयत्न केल्याने हस्तांतरित केले गेले आहे;

(f) भारतीय न्याय कलम 315 अन्वये गुन्ह्यांचा आरोप असलेल्या व्यक्ती

संहिता, 2023 किंवा चोरी झालेल्या मालमत्तेच्या संदर्भात यापैकी कोणतेही एक कलम ज्याचा ताबा एका गुन्ह्याद्वारे हस्तांतरित केला गेला आहे;

(g) बनावट नाण्यांशी संबंधित भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या अध्याय XII अन्वये कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्ती आणि त्याच नाण्यांशी संबंधित या प्रकरणांतर्गत इतर कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्ती किंवा असा कोणताही गुन्हा करण्यास प्रवृत्त केल्याचा किंवा प्रयत्न केल्याचा आरोप ; आणि या प्रकरणाच्या पूर्वीच्या भागामध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदी, शक्य तितक्या, अशा सर्व शुल्कांना लागू होतील: परंतु जेथे अनेक व्यक्तींवर स्वतंत्र गुन्ह्यांचा आरोप आहे आणि अशा व्यक्तींमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही श्रेणीमध्ये येत नाही. हे कलम,

दंडाधिकारी किंवा सत्र न्यायालय, जर अशा व्यक्तींनी लेखी अर्जाद्वारे अशी इच्छा व्यक्त केली असेल, आणि अशा व्यक्तींवर पूर्वग्रहदूषित परिणाम होणार नाही याची त्याला किंवा ती समाधानी असल्यास, आणि तसे करणे हितावह आहे, सर्व प्रयत्न करा. अशा व्यक्ती एकत्र.

अनेक पैकी एकावर
दोष सिद्ध
झाल्याने उर्वरित
आरोप मागे घेणे

शुल्क.

247. जेव्हा एकाच व्यक्तीवर एकापेक्षा अधिक डोके असलेले आरोप लावले जातात आणि त्यांपैकी एक किंवा अधिकवर दोषी ठरविले जाते तेव्हा, तक्रारदार किंवा खटला चालवणारा अधिकारी, न्यायालयाच्या संमतीने, उर्वरित आरोप किंवा आरोप मागे घ्या किंवा स्वतःच्या इच्छेनुसार न्यायालय अशा आरोप किंवा आरोपांची चौकशी किंवा खटला थांबवू शकेल आणि अशा आरोपांवर किंवा आरोपांवर दोषमुक्त केल्याचा परिणाम होईल, जोपर्यंत दोष सिद्ध होत नाही , ज्या प्रकरणात सांगितलेले न्यायालय (निर्णय बाजूला ठेवण्याच्या न्यायालयाच्या आदेशाच्या अधीन राहून) अशा प्रकारे मागे घेण्यात आलेले आरोप किंवा आरोपांची चौकशी किंवा चाचणी पुढे चालू ठेवू शकते.

अध्याय XX

सत्र न्यायालयासमोर खटला

सरकारी
वकिलामार्फत
खटला
चालवला जाईल.

खटल्यासाठी खटला

उघडत आहे.

डिस्चार्ज.

248. सत्र न्यायालयासमोरील प्रत्येक खटल्यात, खटला चालवला जाईल सरकारी वकील.

२४९. कलम २३२ अन्वये खटल्याच्या वचनबद्धतेच्या अनुषंगाने किंवा सध्या अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या अनुषंगाने जेव्हा आरोपी हजर होईल किंवा कोर्टासमोर आणला जाईल, तेव्हा फिर्यादी त्याच्याविरुद्ध आणलेल्या आरोपाचे वर्णन करून केस उघडेल. आरोपी आणि आरोपीचा अपराध सिद्ध करण्यासाठी तो कोणत्या पुराव्याद्वारे प्रस्तावित करतो हे सांगणे.

250. (1) आरोपी कलम 232 अंतर्गत दोषारोप केल्याच्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या आत डिस्चार्जसाठी अर्ज करू शकतो.

(२) जर, खटल्याचा रेकॉर्ड आणि त्यासोबत सादर केलेली कागदपत्रे विचारात घेतल्यावर, आणि या बाजूने आरोपी आणि फिर्यादीचे म्हणणे ऐकून घेतल्यावर, न्यायाधीशाने असे मानले की आरोपीविरुद्ध कार्यवाही करण्यासाठी पुरेसे कारण नाही, तो आरोपीला दोषमुक्त करेल आणि तसे करण्यामागची त्याची कारणे नोंदवेल.

शुल्क आकारणी.

251. (1) जर, वरीलप्रमाणे विचार आणि सुनावणी केल्यानंतर, न्यायाधीशाचे मत असेल आरोपीने गुन्हा केला आहे असे गृहीत धरण्याचे कारण आहे-

(अ) केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे खटला चालविण्यायोग्य नाही, तो, आरोपीविरुद्ध आरोप निश्चित करू शकतो आणि आदेशाद्वारे, खटला मुख्य न्यायिकांकडे हस्तांतरित करू शकतो.

दंडाधिकारी, किंवा प्रथम श्रेणीचे इतर कोणतेही न्यायदंडाधिकारी आणि आरोपीला तो योग्य वाटेल अशा तारखेला मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी यांच्यासमोर हजर राहण्याचे निर्देश देईल आणि त्यानंतर असा दंडाधिकारी गुन्ह्याचा खटला चालवेल. पोलिस अहवालावर स्थापित वॉरंट-केसच्या खटल्याच्या प्रक्रियेसह;

(b) केवळ न्यायालयाद्वारे खटला भरण्यायोग्य आहे, तो त्याच्याविरुद्ध लेखी आरोप निश्चित करेल आरोपावरील पहिल्या सुनावणीच्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या कालावधीत आरोपी.

	(२) जेथे न्यायाधीश उप-कलम (१) च्या खंड (ब) अंतर्गत कोणतेही आरोप निश्चित करतात, तेथे आरोप वाचून उपस्थित आरोपीला एकतर शारीरिक किंवा इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांद्वारे समजावून सांगितले जाईल आणि आरोपीला विचारले जाईल की तो दोषी आहे की नाही गुन्ह्याचा आरोप किंवा खटला चालवल्याचा दावा.	
५	252. जर आरोपीने गुन्हा कबूल केला, तर न्यायाधीश याचिका नोंदवतील आणि त्याच्यामध्ये विवेकबुद्धी, त्यावर त्याला दोषी ठरवा.	दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.
10	253. जर आरोपीने बाजू मांडण्यास नकार दिला, किंवा बाजू मांडली नाही, किंवा खटला चालवल्याचा दावा केला किंवा कलम 252 अन्वये दोषी ठरवले गेले नाही, तर न्यायाधीश साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी एक तारीख निश्चित करतील, आणि, फिर्यादीच्या अर्जावर, जारी करू शकतात. कोणत्याही साक्षीदाराची उपस्थिती किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा इतर वस्तू तयार करण्याची सक्ती करण्याची कोणतीही प्रक्रिया.	फिर्यादी पुराव्यासाठी तारीख.
	२५४. (१) निश्चित केलेल्या तारखेला, न्यायाधीश शक्य तितके सर्व पुरावे घेण्यास पुढे जातील. फिर्यादीच्या समर्थनार्थ सादर केले जाईल:	साठी पुरावा खटला
	परंतु या पोटकलम अंतर्गत साक्षीदाराचा पुरावा द्वारे नोंदविला जाऊ शकतो ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यम.	
१५	(२) कोणत्याही पोलीस अधिकारी किंवा लोकसेवकाच्या पुराव्याची साक्ष घेता येईल ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून.	
	(३) न्यायाधीश, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, इतर साक्षीदार किंवा साक्षीदार तपासले जाईपर्यंत कोणत्याही साक्षीदाराची उलटतपासणी पुढे ढकलण्याची परवानगी देऊ शकतो किंवा पुढील उलटतपासणीसाठी कोणत्याही साक्षीदाराला परत बोलावू शकतो.	
20	255. जर, फिर्यादीसाठी पुरावे घेतल्यानंतर, आरोपीची तपासणी केल्यानंतर आणि मुद्द्यावर फिर्यादी आणि बचाव ऐकल्यानंतर, न्यायाधीशाने असे मानले की आरोपीने गुन्हा केल्याचा कोणताही पुरावा नाही, तर न्यायाधीश दोषमुक्तीचा आदेश नोंदवेल.	दोषमुक्त.
	२५६. (१) जेथे कलम २५५ अन्वये आरोपी निर्दोष सुटला नाही, तेथे त्याला बोलावले जाईल त्याचा बचाव करण्यासाठी आणि त्याच्या समर्थनार्थ त्याच्याकडे असलेले कोणतेही पुरावे सादर करण्यासाठी.	संरक्षणावर प्रवेश करणे.
२५	(२) जर आरोपीने कोणतेही लेखी विधान केले तर न्यायाधीश ते रेकॉर्डसह दाखल करतील.	
	(३) जर आरोपीने कोणत्याही साक्षीदाराला हजेरी लावण्यासाठी किंवा कोणतीही कागदपत्रे किंवा वस्तू सादर करण्यासाठी कोणत्याही प्रक्रियेच्या मुद्द्यासाठी अर्ज केला असेल, तर न्यायाधीश अशी प्रक्रिया जारी करील, जोपर्यंत तो असा अर्ज नोंदवण्याच्या कारणांसाठी विचार करत नाही. चीड आणण्यासाठी किंवा विलंब करण्याच्या हेतूने किंवा न्यायाच्या टोकांना पराभूत करण्यासाठी ते तयार केले आहे या कारणास्तव नकार दिला.	
३०		
	257. बचावासाठी साक्षीदारांची (असल्यास) तपासणी पूर्ण झाल्यावर, फिर्यादी त्याच्या केसचा सारांश देईल आणि आरोपी किंवा त्याचा वकील उत्तर देण्यास पात्र असेल:	युक्तिवाद.
	परंतु, आरोपीने किंवा त्याच्या वकिलांनी कायद्याचा कोणताही मुद्दा उपस्थित केला असेल, तर फिर्यादी, न्यायाधीशांच्या परवानगीने, अशा कायद्याच्या मुद्द्याबाबत आपले म्हणणे मांडू शकेल.	
35		
	२५८. (१) युक्तिवाद आणि कायद्याचे मुद्दे (असल्यास) ऐकून घेतल्यानंतर, न्यायाधीश शक्य तितक्या लवकर, युक्तिवाद पूर्ण झाल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत, खटल्याचा निकाल देईल, जे विशिष्ट गोष्टींसाठी कारणे साठ दिवसांपर्यंत वाढतात.	निर्दोष किंवा दोषी ठरवण्याचा निर्णय.
	(2) जर आरोपी दोषी ठरला असेल, तर न्यायाधीश, जोपर्यंत तो कलम 401 च्या तरतुदीनुसार कार्यवाही करत नाही तोपर्यंत, शिक्षेच्या प्रश्नावर आरोपीचे म्हणणे ऐकून घेईल आणि नंतर कायद्यानुसार त्याला शिक्षा सुनावली जाईल.	
40		
	259. कलम 234 च्या पोटकलम (7) च्या तरतुदीनुसार ज्या प्रकरणात पूर्वीच्या दोषीवर आरोप लावला गेला आहे आणि आरोपीने कबूल केले नाही की त्याला यापूर्वी आरोप म्हणून दोषी ठरवण्यात आले आहे, तेव्हा न्यायाधीश, त्याच्याकडे कलम 252 किंवा कलम 258 अन्वये उक्त आरोपीला दोषी ठरविले, कथित पूर्वीच्या दोषीच्या संदर्भात पुरावा घ्या आणि त्यावर निष्कर्ष नोंदवा:	मागील खात्री
४५		

परंतु, असा कोणताही आरोप न्यायाधीशांद्वारे वाचून दाखवला जाणार नाही किंवा आरोपीला त्यावर बाजू मांडण्यास सांगितले जाणार नाही किंवा आरोपीला कलमांतर्गत दोषी ठरवले जात नाही तोपर्यंत, फियर्दीद्वारे किंवा त्याद्वारे जोडलेल्या कोणत्याही पुराव्यामध्ये मागील दोषाचा संदर्भ दिला जाणार नाही. 252 किंवा कलम 258.

मध्ये प्रक्रिया

प्रकरणे

संस्थापित

कलम 223

च्या उप कलम (1)

अंतर्गत .

260. (1) कलम 222 च्या पोट-कलम (1) अंतर्गत गुन्हाची दखल घेणारे सत्र न्यायालय न्यायालयासमोर पोलीस अहवालाशिवाय अन्यथा स्थापित वॉरंट-केसच्या खटल्याच्या प्रक्रियेनुसार खटला चालवेल. दंडाधिकारी:

५

परंतु, ज्या व्यक्तीविरुद्ध गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, तोपर्यंत, सत्र न्यायालयाने, नोंदवण्याच्या कारणांसाठी, अन्यथा निर्देश दिल्याशिवाय, फियर्दीसाठी साक्षीदार म्हणून तपासले जाईल.

10

(२) या कलमांतर्गत प्रत्येक चाचणी कॅमेरामध्ये ठेवली जाईल , जर त्यात कोणताही पक्ष असेल इच्छा असल्यास किंवा न्यायालयाला तसे करणे योग्य वाटत असेल.

(३) जर, अशा कोणत्याही प्रकरणात, न्यायालयाने सर्व किंवा कोणत्याही आरोपीची निर्दोष मुक्तता केली किंवा निर्दोष मुक्त केले आणि त्यांच्या किंवा त्यांच्यापैकी कोणावरही आरोप लावण्याचे कोणतेही वाजवी कारण नव्हते असे त्यांचे मत असेल, तर ते आपल्या दोषमुक्तीच्या आदेशाने करू शकते. किंवा दोषमुक्त करणे, ज्या व्यक्तीवर गुन्हा केल्याचा आरोप आहे अशा व्यक्तीला (राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती किंवा राज्याचे राज्यपाल किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचा प्रशासक याशिवाय) त्याने अशा व्यक्तीला नुकसान भरपाई का देऊ नये याचे कारण दाखवण्यासाठी निर्देश द्या. आरोपी किंवा प्रत्येक किंवा अशा कोणत्याही आरोपींना, जेव्हा एकापेक्षा जास्त आरोपी असतील.

१५

(४) न्यायालय अशा प्रकारे निर्देशित केलेल्या व्यक्तीद्वारे दर्शविलेले कोणतेही कारण रेटाई करेल आणि त्यावर विचार करेल आणि जर आरोप करण्यामागे कोणतेही वाजवी कारण नव्हते असे समाधानी असेल, तर ते नोंदवण्याच्या कारणांसाठी, असा आदेश देऊ शकेल. अशा रकमेची भरपाई पाच हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसावी, जसे की ते ठरवू शकते, अशा व्यक्तीद्वारे आरोपींना किंवा प्रत्येकाला किंवा त्यांच्यापैकी कोणालाही दिले जाईल.

20

(5) पोटकलम (4) अंतर्गत दिलेली भरपाई दंडाधिकार्याने ठोठावलेल्या दंडाप्रमाणे वसूल केली जाईल.

२५

(६) पोट-कलम (४) अंतर्गत भरपाई देण्याचे निर्देश दिलेले कोणत्याही व्यक्तीला , अशा आदेशामुळे, या कलमाखाली केलेल्या तक्रारीच्या संदर्भात कोणत्याही दिवाणी किंवा फौजदारी दायित्वातून सूट दिली जाणार नाही:

परंतु, या कलमाखाली आरोपी व्यक्तीला दिलेली कोणतीही रक्कम, त्याच प्रकरणाशी संबंधित पुढील कोणत्याही दिवाणी खटल्यामध्ये अशा व्यक्तीला भरपाई देताना विचारात घेतली जाईल.

३०

(७) पोट-कलम (४) अन्वये ज्याला नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश दिले गेले आहेत ती व्यक्ती या आदेशापासून, जोपर्यंत तो भरपाई देण्याशी संबंधित आहे, उच्च न्यायालयात अपील करू शकतो.

35

(8) जेव्हा एखाद्या आरोपीला नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश दिले जातात, तेव्हा अपील सादर करण्यासाठी अनुमती दिलेला कालावधी संपण्यापूर्वी किंवा अपील सादर केले असल्यास, अपील करण्यापूर्वी त्याला भरपाई दिली जाणार नाही. ठरविले आहे.

अध्याय XXI

दंडाधिकार्याद्वारे वॉरंट-केसची चाचणी

40

A.—पोलिस अहवालावर खटले दाखल केले

कलम 231 चे
पालन.

261. पोलिसांच्या अहवालावर स्थापित केलेल्या कोणत्याही वॉरंट-केसमध्ये, खटल्याच्या प्रारंभाच्या वेळी आरोपी हजर होतो किंवा त्याला न्यायिक दंडाधिकार्यासमोर आणले जाते, तेव्हा न्यायदंडाधिकारी स्वतःचे समाधान करतील की त्याने कलम 230 च्या तरतुदींचे पालन केले आहे.

आरोप करताना
असेल
डिस्चार्ज

262. (1) आरोपी साठ वर्षांच्या आत डिस्चार्जसाठी अर्ज करण्यास प्राधान्य देऊ शकतो शुल्क आकारल्याच्या तारखेपासून दिवस.

४५

(२) कलम २९३ अन्वये पोलिस अहवाल आणि त्यासोबत पाठवलेली कागदपत्रे विचारात घेतल्यावर आणि दंडाधिकार्याच्या मतानुसार आरोपीची, जर असेल तर, अशी तपासणी केली तर

आवश्यक आहे आणि फिर्यादी आणि आरोपींना सुनावणीची संधी दिल्यानंतर, दंडाधिकारी आरोपीवरील आरोप निराधार असल्याचे समजतात, तो आरोपीला दोषमुक्त करेल आणि तसे करण्यामागची त्याची कारणे नोंदवेल.

२६३. (१) जर, असा विचार केल्यावर, तपासणी, जर काही असेल आणि सुनावणी झाली तर, दंडाधिकाऱ्याचे असे मत आहे की आरोपीने या प्रकरणांतर्गत खटला चालविण्याजोगा गुन्हा केला आहे असे गृहीत धरण्याचे कारण आहे, ज्याचा प्रयत्न करण्यास असे दंडाधिकारी सक्षम आहेत आणि त्याच्या मते, त्याला पुरेशी शिक्षा होऊ शकते, तो आरोपावरील पहिल्या सुनावणीच्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या आत आरोपीविरुद्ध लिखित आरोप निश्चित करेल.

शुल्क आकारणी.

(२) नंतर आरोप वाचून आरोपीला समजावून सांगितले जाईल, आणि त्याला विचारले जाईल की तो आरोप केलेल्या गुन्ह्याबद्दल दोषी आहे किंवा खटला चालवल्याचा दावा करतो का.

२६४. जर आरोपीने गुन्हा कबूल केला, तर दंडाधिकारी याचिका नोंदवतील आणि त्याच्यामध्ये विवेकबुद्धी, त्यावर त्याला दोषी ठरवा.

दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.

२६५. (१) जर आरोपीने बाजू मांडण्यास नकार दिला किंवा याचिका केली नाही, किंवा खटला चालवल्याचा दावा केला किंवा दंडाधिकारी कलम २६४ अंतर्गत आरोपीला दोषी ठरवत नसेल, तर दंडाधिकारी साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी एक तारीख निश्चित करतील:

फिर्यादीसाठी पुरावा.

परंतु, पोलिसांनी तपासादरम्यान साक्षीदारांचे जबाब नोंदवलेले, दंडाधिकारी आरोपीला आगाऊ पुरवतील.

(२) दंडाधिकारी, अभियोजन पक्षाच्या अर्जावर, समन्स जारी करू शकतात

त्याच्या साक्षीदारांपैकी कोणताही साक्षीदार त्याला उपस्थित राहण्यास किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यास निर्देशित करतो.

२६६. (१) अशा निश्चित केलेल्या तारखेला, दंडाधिकारी असे सर्व पुरावे घेण्यास पुढे जातील फिर्यादीच्या समर्थनार्थ सादर केले जाईल:

परंतु, दंडाधिकारी कोणत्याही साक्षीदाराची उलटतपासणी इतर साक्षीदार किंवा साक्षीदार तपासले जाईपर्यंत पुढे ढकलण्याची परवानगी देऊ शकतात किंवा पुढील उलटतपासणीसाठी कोणत्याही साक्षीदाराला परत बोलावू शकतात:

२६७. या उपकलम अंतर्गत साक्षीदाराचा पुरावा नोंदवला जाऊ शकतो ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून.

२६८. (१) त्यानंतर आरोपीला त्याच्या बचावासाठी आणि पुरावे सादर करण्यास सांगितले जाईल; आणि जर आरोपीने कोणतेही लेखी विधान केले तर दंडाधिकारी ते रेकॉर्डसह दाखल करतील.

बचावासाठी पुरावा.

२६९. (२) जर आरोपीने, त्याच्या बचावासाठी दाखल केल्यावर, कोणत्याही साक्षीदाराला परीक्षेच्या किंवा उलटतपासणीच्या उद्देशाने, किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यासाठी हजर राहण्यास भाग पाडण्यासाठी कोणतीही प्रक्रिया जारी करण्यासाठी दंडाधिकाऱ्याकडे अर्ज केला तर, दंडाधिकारी अशी प्रक्रिया जारी करील जोपर्यंत तो विचार करत नाही की असा अर्ज नाकारण्यात यावा कारण तो त्रास किंवा विलंब किंवा न्यायाच्या टोकांना पराभूत करण्यासाठी केला गेला आहे आणि अशा आधाराची त्याने लेखी नोंद केली जाईल:

३५

परंतु, जेव्हा आरोपीने त्याच्या बचावासाठी दाखल करण्यापूर्वी कोणत्याही साक्षीदाराची उलटतपासणी केली असेल किंवा त्याला उलटतपासणी करण्याची संधी मिळाली असेल, तेव्हा अशा साक्षीदाराची हजेरी या कलमांतर्गत सक्तीची केली जाणार नाही, जोपर्यंत न्यायदंडाधिकाऱ्याचे समाधान होत नाही तोपर्यंत ते आवश्यक आहे. न्यायाचा.

३६. (३) दंडाधिकारी, पोटकलम (२) अंतर्गत अर्जावर कोणत्याही साक्षीदाराला बोलावण्यापूर्वी, खटल्याच्या उद्देशाने उपस्थित राहण्यासाठी साक्षीदाराने केलेला वाजवी खर्च न्यायालयात जमा करणे आवश्यक आहे.

बी.-पोलिस अहवालाव्यतिरिक्त इतर प्रकरणे दाखल

२६९. (१) जेव्हा, पोलिस अहवालाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही वॉरंट-केसमध्ये, आरोपी हजर होईल किंवा मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर केले जाईल, तेव्हा दंडाधिकारी फिर्यादीची सुनावणी करण्यास पुढे जाईल आणि त्याच्या समर्थनार्थ सादर केले जातील असे सर्व पुरावे घेतील. फिर्यादी

फिर्यादीसाठी पुरावा.

(२) दंडाधिकारी, अभियोजन पक्षाच्या अर्जावर, समन्स जारी करू शकतात

त्याच्या साक्षीदारांपैकी कोणताही साक्षीदार त्याला उपस्थित राहण्यास किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यास निर्देशित करतो.

		८६	
आरोपीची सुटका केव्हा होईल.	268. (1) कलम 267 मध्ये संदर्भित सर्व पुरावे घेतल्यावर, दंडाधिका-याने, नोंदवण्याच्या कारणास्तव, आरोपीविरुद्ध असा कोणताही खटला तयार केलेला नाही, ज्याचे खंडन न केल्यास, त्याच्या दोषसिद्धीची हमी दिली जाईल, असे न्यायदंडाधिकारी समजतात. त्याला डिस्चार्ज करेल.		
	(२) या कलमातील कोणतीही गोष्ट दंडाधिकाऱ्याला खटल्याच्या कोणत्याही मागील टप्प्यावर आरोपीला दोषमुक्त करण्यापासून प्रतिबंधित करते असे मानले जाणार नाही, जर अशा दंडाधिकाऱ्याने नोंदवलेल्या कारणास्तव, तो आरोप निराधार असल्याचे मानत असेल.	५	
प्रक्रिया जेथे आरोपी नाही	२६९. (१) असा पुरावा घेतल्यास, किंवा खटल्याच्या कोणत्याही मागील टप्प्यावर, दंडाधिकाऱ्याचे मत आहे की, आरोपीने या प्रकरणांतर्गत खटला चालविणारा गुन्हा केला आहे, असे गृहीत धरण्याचे कारण आहे, जो असा दंडाधिकारी आहे. प्रयत्न करण्यास सक्षम असेल आणि त्याच्या मते, त्याला पुरेशी शिक्षा होऊ शकते, तो आरोपीविरुद्ध लिखित आरोप निश्चित करेल.	10	
डिस्चार्ज	(२) नंतर आरोप वाचून आरोपीला समजावून सांगितले जाईल, आणि त्याला विचारले जाईल की तो दोषी आहे की त्याला बचाव करण्यासाठी काही आहे.		
	(३) जर आरोपीने गुन्हा कबूल केला, तर दंडाधिकारी याचिका नोंदवतील, आणि त्याच्यामध्ये विवेकबुद्धी, त्यावर त्याला दोषी ठरवा.	१५	
	(४) आरोपीने बाजू मांडण्यास नकार दिल्यास, किंवा बाजू मांडण्यास नकार दिल्यास किंवा खटला चालवल्याचा दावा केला असल्यास किंवा उपकलम (३) अंतर्गत आरोपी दोषी ठरला नसल्यास, त्याने पुढील सुनावणीच्या प्रारंभी हे सांगणे आवश्यक आहे. खटला, किंवा, लेखी नोंदवण्याच्या कारणांसाठी दंडाधिकाऱ्याला योग्य वाटत असेल तर, त्याला कोणाची उलटतपासणी करायची आहे की नाही, आणि असेल तर, ज्या साक्षीदारांचा पुरावा घेण्यात आला आहे.	20	
	(५) जर त्याने असे म्हटले की त्याची इच्छा आहे, तर त्याने नाव दिलेले साक्षीदार परत बोलावले जातील आणि नंतर उलटतपासणी आणि पुनर्तपासणी (असल्यास), त्यांना कार्यमुक्त केले जाईल.		
	(६) यापुढे फिर्यादीसाठी उरलेल्या साक्षीदारांचे पुरावे घेतले जातील, आणि उलटतपासणी आणि पुनर्तपासणीनंतर (असल्यास), त्यांना देखील सोडण्यात येईल.		
	(७) जिथे, फिर्यादीला संधी देऊनही आणि या संहिता अंतर्गत सर्व वाजवी उपाययोजना करूनही, उपकलम (५) आणि (६) अन्वये फिर्यादीच्या साक्षीदारांची हजेरी उलटतपासणीसाठी सुरक्षित ठेवता येत नसेल तर, असे मानले जाईल. असा साक्षीदार उपलब्ध नसल्यामुळे तपासण्यात आलेला नाही, आणि दंडाधिकारी लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव फिर्यादी पुरावे बंद करू शकतात आणि रेकॉर्डवरील सामग्रीच्या आधारावर खटला पुढे चालू ठेवू शकतात.	२५	
		3०	
बचावासाठी पुरावा.	270. त्यानंतर आरोपीला त्याच्या बचावासाठी आणि हजर होण्यास सांगितले जाईल त्याचे पुरावे; आणि कलम २६६ च्या तरतुदी केसला लागू होतील.		
	सी.-चाचणीचा निष्कर्ष		
दोषमुक्ती किंवा दोषसिद्धी.	271. (1) जर, या प्रकरणाच्या अंतर्गत कोणत्याही परिस्थितीत ज्यामध्ये आरोप निश्चित केला गेला असेल तर, दंडाधिकाऱ्यांना आरोपी दोषी आढळला नाही तर तो दोषमुक्तीचा आदेश नोंदवेल.	35	
	(२) जेथे, या प्रकरणांतर्गत कोणत्याही प्रकरणात, दंडाधिकारी आरोपीला दोषी मानतात, परंतु कलम 364 किंवा कलम 401 च्या तरतुदीनुसार पुढे जात नाहीत, तो शिक्षेच्या प्रश्नावर आरोपीचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर, शिक्षा देईल. कायदानुसार त्याच्यावर.		
	(३) जेथे, या प्रकरणांतर्गत कोणत्याही प्रकरणात, कलम 234 च्या उप-कलम (7) च्या तरतुदीनुसार मागील दोषारोपाचा आरोप लावला जातो आणि आरोपीने हे कबूल केले नाही की त्याला यापूर्वी आरोप म्हणून दोषी ठरवण्यात आले आहे, दंडाधिकारी त्याने उक्त आरोपीला दोषी ठरविल्यानंतर, कथित पूर्वीच्या दोषीच्या संदर्भात पुरावा घेऊ शकतो आणि त्यावर निष्कर्ष नोंदवू शकतो:	40	
	परंतु, दंडाधिकाऱ्याने असा कोणताही आरोप वाचून दाखवला जाणार नाही किंवा आरोपीला त्यावर बाजू मांडण्यास सांगितले जाणार नाही किंवा आरोपीला उपांतर्गत दोषी ठरवले जात नाही तोपर्यंत, फिर्यादीद्वारे किंवा त्याद्वारे जोडलेल्या कोणत्याही पुराव्यामध्ये मागील दोषाचा संदर्भ दिला जाणार नाही. -विभाग (2).	४५	

		८७	
	२७२. तक्रारीवर कार्यवाही सुरू केल्यावर, आणि खटल्याच्या सुनावणीसाठी निश्चित केलेल्या कोणत्याही दिवशी, तक्रारकर्ता गैरहजर असेल, आणि गुन्हा कायदेशीररित्या जोडला जाऊ शकतो किंवा तो दखलपात्र गुन्हा नाही, तेव्हा दंडाधिकारी तीस दिवसांचा अवधी देऊ शकतात. तक्रारदाराला त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, आरोप निश्चित होण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी, याआधी काहीही असले तरी, उपस्थित राहण्याची वेळ.		ची अनुपस्थिती तक्रारदार
५			
10	273. (1) कोणत्याही प्रकरणात तक्रार केल्यावर किंवा पोलिस अधिकारी किंवा दंडाधिकारी यांना दिलेल्या माहितीवर, एक किंवा अधिक व्यक्तींना दंडाधिकारी आणि दंडाधिकार्यांद्वारे खटल्याच्या गुन्ह्यासाठी दंडाधिकार्यासमोर आरोपी केले जाते किंवा आरोपी केले जाते. खटल्याची सुनावणी झाली आहे किंवा सर्व आरोपींना दोषमुक्त केले आहे किंवा निर्दोष ठरवले आहे, आणि असे मत आहे की त्यांच्यावर किंवा त्यांच्यापैकी कोणावरही आरोप लावण्याचे कोणतेही वाजवी कारण नाही, दंडाधिकारी, त्याच्या निर्दोष किंवा दोषमुक्तीच्या आदेशाने, जर व्यक्ती ज्याच्या तक्रारीवर किंवा आरोप करण्यात आला होता त्या माहितीवर, त्याला ताबडतोब कारणे दाखवण्यासाठी बोलावणे, त्याने अशा आरोपींना किंवा अशा प्रत्येकाला किंवा अशा कोणत्याही आरोपीला एकापेक्षा जास्त असल्यास नुकसानभरपाई का देऊ नये; किंवा, जर अशी व्यक्ती हजर नसेल तर, त्याला समन्स जारी करून वरीलप्रमाणे हजर राहण्यासाठी आणि कारणे दाखवा.		वाजवीशिवाय आरोपासाठी नुकसानभरपाई कारण.
१५			
20	(२) दंडाधिकारी अशा तक्रारदार किंवा माहिती देणाऱ्याने दाखविलेले कोणतेही कारण नोंदवून विचारात घेईल आणि आरोप करण्यासाठी कोणतेही वाजवी कारण नसल्याबद्दल त्यांचे समाधान असेल तर, नोंद करण्याच्या कारणांसाठी, अशा व्यक्तीला नुकसान भरपाई देण्याचा आदेश देऊ शकेल. रक्कम, दंडाच्या रकमेपेक्षा जास्त नसावी, ज्याप्रमाणे तो ठरवू शकेल, अशा तक्रारदाराने किंवा माहिती देणाऱ्याने आरोपीला किंवा त्यांच्यापैकी प्रत्येकाला किंवा त्यांच्यापैकी कोणासही दंड आकारण्याचा अधिकार दिला आहे.		
	(३) दंडाधिकारी, पोट-कलम (२) अन्वये नुकसान भरपाई देण्याचे निर्देश देऊन , पुढील आदेश देऊ शकतात की, भरपाई न दिल्यास, अशी भरपाई देण्याचा आदेश दिलेल्या व्यक्तीला तीस दिवसांपेक्षा जास्त नसलेल्या कालावधीसाठी साध्या कारावासाची शिक्षा भोगावी लागेल. .		
२५	(4) जेव्हा कोणतीही व्यक्ती पोट-कलम (3) अंतर्गत तुरुंगात टाकली जाते, तेव्हाच्या तरतुदी भारतीय न्याय संहिता, २०२३ चे कलम ६८ आणि ६९ लागू होतील.		
	(५) ज्या व्यक्तीला या कलमाखाली नुकसान भरपाई देण्याचे निर्देश दिले गेले आहेत अशा कोणत्याही व्यक्तीला, अशा आदेशामुळे, त्याने केलेल्या तक्रारी किंवा दिलेल्या माहितीच्या संदर्भात कोणत्याही दिवाणी किंवा फौजदारी दायित्वातून सूट दिली जाणार नाही:		
३०	परंतु, या कलमाखाली आरोपी व्यक्तीला दिलेली कोणतीही रक्कम, त्याच प्रकरणाशी संबंधित पुढील कोणत्याही दिवाणी खटल्यामध्ये अशा व्यक्तीला भरपाई देताना विचारात घेतली जाईल.		
35	(६) तक्रारदार किंवा माहिती देणारा ज्याला उप-कलम (२) अन्वये द्वितीय श्रेणी दंडाधिकार्याने एक हजार रुपयांपेक्षा जास्त नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश दिले आहेत, अशा तक्रारदाराला किंवा माहिती देणाऱ्याला दोषी ठरविल्याप्रमाणे त्या आदेशाविरुद्ध अपील करता येईल. अशा न्यायदंडाधिकार्यांनी चालवलेला खटला.		
40	(७) उप-कलम (६) अंतर्गत अपीलाच्या अधीन असलेल्या प्रकरणात आरोपी व्यक्तीला भरपाई देण्याचा आदेश दिला जातो तेव्हा , अपील सादर करण्यासाठी परवानगी दिलेल्या कालावधीपूर्वी त्याला भरपाई दिली जाणार नाही. अपीलचा निर्णय होण्यापूर्वी, किंवा अपील सादर केले असल्यास; आणि जेथे अपील करण्याच्या अधीन नसलेल्या प्रकरणात असा आदेश दिला गेला असेल तर आदेशाच्या तारखेपासून एक महिना संपण्यापूर्वी नुकसान भरपाई दिली जाणार नाही.		
४५	(8) या कलमाच्या तरतुदी समन्स-केस तसेच त्यांना लागू होतात वॉरंट प्रकरणे	अध्याय XXII	
	दंडाधिकार्यांद्वारे समन्स- प्रकरणांची चाचणी		
50	274. समन्स-केसमध्ये जेव्हा आरोपी हजर होतो किंवा त्याला न्यायदंडाधिकार्यासमोर हजर केले जाते, तेव्हा त्याला ज्या गुन्ह्याचा आरोप आहे त्याचे तपशील त्याला सांगितले जातील आणि त्याला विचारले जाईल की तो दोषी आहे की त्याला बचाव करण्यासाठी काही आहे का, परंतु औपचारिक शुल्क आकारणे आवश्यक नाही:		आरोपाचा पदार्थ सांगायचा आहे.

परंतु, दंडाधिकार्याने आरोप निराधार मानल्यास, त्याने लेखी कारणे नोंदवून आरोपीला सोडावे आणि अशा सुटकेचा निर्दोष परिणाम होईल.

दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा.	275. जर आरोपीने गुन्हा कबूल केला तर, दंडाधिकारी आरोपीने वापरलेल्या शब्दांमध्ये शक्य तितक्या शक्य तितक्या याचिका नोंदवतील आणि त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, त्याला दोषी ठरवू शकतात.	५
मधील आरोपीच्या अनुपस्थितीत दोषीच्या याचिकेवर शिक्षा	२७६. (१) जेथे कलम २२९ अन्वये समन्स जारी केला गेला असेल आणि आरोपीला दंडाधिकार्यासमोर हजर न राहता दोषारोपाची बाजू मांडायची असेल, तेव्हा तो दंडाधिकार्यांना, पोस्टाने किंवा संदेशवाहकाद्वारे, त्याची याचिका असलेले पत्र पाठवेल. समन्समध्ये निर्दिष्ट केलेल्या दंडाची रक्कम.	
क्षुल्लक प्रकरणे.	(२) दंडाधिकारी, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, आरोपीला त्याच्या अनुपस्थितीत, त्याच्या दोषीच्या याचिकेवर दोषी ठरवू शकतो आणि समन्समध्ये निर्दिष्ट केलेला दंड भरण्यासाठी त्याला शिक्षा करू शकतो आणि आरोपीने पाठवलेली रक्कम त्या दंडामध्ये समायोजित केली जाईल, किंवा जेथे या बाजूने आरोपीने प्राधिकृत केलेला वकील आरोपीच्या वतीने दोषी ठरवितो, तेव्हा दंडाधिकारी याचिकाकाल्याने वापरलेल्या शब्दांमध्ये शक्य तितक्या शक्य तितक्या याचिका नोंदवतील आणि त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, आरोपीला अशा याचिका आणि शिक्षेवर दोषी ठरवू शकतात. त्याला वरीलप्रमाणे.	10
दोषी नसताना प्रक्रिया.	277. (1) दंडाधिकारी कलम 275 किंवा कलम 276 अन्वये आरोपीला दोषी ठरवत नसल्यास, दंडाधिकारी फिर्यादीची सुनावणी करण्यासाठी पुढे जातील आणि खटल्याच्या समर्थनार्थ सादर केले जातील असे सर्व पुरावे घेतील, तसेच आरोपी आणि तो त्याच्या बचावात जे पुरावे सादर करतो तसे सर्व पुरावे घ्या.	१५
	(२) न्यायदंडाधिकारी, त्याला योग्य वाटल्यास, फिर्यादीच्या किंवा आरोपीच्या अर्जावर, कोणत्याही साक्षीदाराला हजर राहण्याचे किंवा कोणतेही कागदपत्र किंवा इतर गोष्टी सादर करण्याचे निर्देश देणारे समन्स जारी करू शकतात.	20
	(३) मॅजिस्ट्रेट, अशा अर्जावर कोणत्याही साक्षीदाराला बोलावण्याआधी, खटल्याच्या उद्देशाने उपस्थित राहण्यासाठी साक्षीदाराचा वाजवी खर्च न्यायालयात जमा करणे आवश्यक आहे.	२५
दोषमुक्ती किंवा दोषसिद्धी.	२७८. (१) जर दंडाधिकारी, कलम २७७ मध्ये नमूद केलेला पुरावा आणि असे पुढील पुरावे, त्याच्या स्वतःच्या हालचालींमुळे, सादर केले जातील असे कोणतेही पुरावे घेतल्यानंतर, आरोपी दोषी नसल्याचे आढळल्यास, तो नोंद करेल. दोषमुक्तीचा आदेश.	
	(2) जेथे दंडाधिकारी कलम 364 किंवा कलम 401 च्या तरतुदीनुसार पुढे जात नाही, तो आरोपी दोषी आढळल्यास, त्याला कायदानुसार शिक्षा सुनावली जाईल.	३०
	(3) दंडाधिकारी, कलम 275 किंवा कलम 278 अन्वये, या प्रकरणांतर्गत कोणत्याही खटल्याच्या गुन्ह्यासाठी आरोपीला दोषी ठरवू शकतात, जे त्याने कबूल केलेल्या किंवा सिद्ध केलेल्या तथ्यांवरून, तक्रार किंवा समन्सचे स्वरूप काहीही असो, जर त्यामुळे आरोपीचा पूर्वाग्रह होणार नाही याबद्दल दंडाधिकारी समाधानी आहेत.	35
दिवशी, किंवा त्यानंतरच्या असले तरी,	२७९. (१) तक्रारीवर समन्स जारी केले असल्यास, आणि आरोपी हजर न होण्यासाठी किंवा मृत्यूसाठी नियुक्त केलेल्या कोणत्याही दिवशी ज्यावर तक्रारदाराची सुनावणी होऊ शकते. स्थगिती दिली आहे, तक्रारदार हजर होत नाही, दंडाधिकारी, याआधी काहीही आरोपीला दोषमुक्त करतील, जर त्याला काही कारणास्तव खटल्याची सुनावणी दुसऱ्या दिवशी पुढे ढकलणे योग्य वाटत असेल तर:	40
तक्रार मागे घेणे.	परंतु, जेथे तक्रारदाराचे प्रतिनिधित्व वकिलाने किंवा खटला चालविणाऱ्या अधिकाऱ्याने केले असेल किंवा जेथे दंडाधिकार्याचे मत असेल की तक्रारदाराची वैयक्तिक हजेरी आवश्यक नाही, तेथे दंडाधिकारी, त्याची हजेरी रद्द करू शकतात आणि खटला पुढे चालवू शकतात.	
	(२) पोट-कलम (१) च्या तरतुदी, शक्य तितक्या, ज्या प्रकरणांमध्ये तक्रारदाराचा मृत्यू झाल्यामुळे तो हजर नसतो अशा प्रकरणांनाही लागू होतील.	४५
	280. जर तक्रारदार, या प्रकरणांतर्गत कोणत्याही प्रकरणात अंतिम आदेश देण्यापूर्वी कधीही, दंडाधिकार्याचे समाधान करत असेल की, आरोपीविरुद्धची तक्रार मागे घेण्यास पुरेशी कारणे आहेत, किंवा एकापेक्षा अधिक आरोपी असतील तर, विरुद्ध	

सर्व किंवा त्यापैकी कोणतेही, दंडाधिकारी त्याला ते मागे घेण्यास परवानगी देऊ शकतात आणि त्यानंतर ज्या आरोपीविरुद्ध तक्रार मागे घेण्यात आली आहे त्या आरोपीला दोषमुक्त करेल.

२८१. तक्रारी व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही समन्स-प्रकरणात, प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी किंवा, मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या पूर्वीच्या मंजूरीसह, इतर कोणतेही न्यायदंडाधिकारी, त्याच्याद्वारे नोंदवल्या जाणाऱ्या कारणांसाठी, येथे कार्यवाही थांबवू शकतात. कोणताही निर्णय न सुनावता कोणताही टप्पा आणि जेथे मुख्य साक्षीदारांचे पुरावे नोंदवल्यानंतर अशा प्रकारची कार्यवाही थांबवली जाते, तेथे दोषमुक्तीचा निकाल द्या, आणि इतर कोणत्याही प्रकरणात आरोपीला सोडा, आणि अशा सुटकेचा निर्दोषपणाचा परिणाम होईल.

काही प्रकरणांमध्ये कार्यवाही थांबविण्याचा अधिकार.

२८२. सहा महिन्यांपेक्षा जास्त कारावासाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्याशी संबंधित समन्स-केसच्या खटल्याच्या सुनावणीदरम्यान, न्यायदंडाधिकार्यांना असे दिसते की न्यायाच्या हितासाठी, गुन्ह्याचा प्रक्रियेनुसार खटला चालवला जावा. वॉरंट-केसच्या खटल्यासाठी, असा दंडाधिकारी वॉरंट-केसच्या खटल्यासाठी या संहितेने प्रदान केलेल्या पद्धतीने केसची पुनर्सुनावणी करू शकतो आणि तपासलेल्या कोणत्याही साक्षीदाराला पुन्हा बोलावू शकतो.

ची शक्ती न्यायालयाला रूपांतरित करा समन्स मध्ये प्रकरणे वॉरंट प्रकरणे

अध्याय XXIII

सारांश चाचण्या

२८३. (१) या संहितेत काहीही असले तरी-

(अ) कोणताही मुख्य न्यायदंडाधिकारी;

(b) प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी,

खालील सर्व किंवा कोणत्याही गुन्ह्यांचा सारांश मार्गाने प्रयत्न करेल:-

(i) कलम ३०१, कलम ३०३ किंवा कलम ३०४ अंतर्गत चोरी न्याय संहिता, २०२३ जेथे चोरी झालेल्या मालमत्तेचे मूल्य वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त नाही;

(ii) कलम ३१५ अंतर्गत चोरी झालेली मालमत्ता प्राप्त करणे किंवा राखून ठेवणे भारतीय न्याय संहिता, २०२३, जिथे मालमत्तेचे मूल्य वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त नाही;

(iii) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ३१५ अंतर्गत चोरी झालेल्या मालमत्तेची लपविणे किंवा विल्हेवाट लावण्यास मदत करणे, जेथे अशा मालमत्तेचे मूल्य वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसेल;

(iv) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ३३० अंतर्गत गुन्हे;

(v) भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ३४९ अंतर्गत कलम ३५० अन्वये शांतता भंग करण्याच्या हेतूने अपमान करणे आणि गुन्हेगारी धमकी देणे;

(vi) वरीलपैकी कोणत्याही गुन्ह्यास उत्तेजन देणे;

(vii) वरीलपैकी कोणताही गुन्हा करण्याचा प्रयत्न, जेव्हा असा प्रयत्न गुन्हा असेल;

(viii) एखाद्या कायद्याने स्थापन केलेला कोणताही गुन्हा ज्याच्या संदर्भात तक्रार आहे गुरेढोरे अतिक्रमण कायदा, १८७१ च्या कलम २० अंतर्गत केले जाऊ शकते.

(२) दंडाधिकारी, आरोपीला सुनावणीची वाजवी संधी दिल्यानंतर, लेखी नोंद करण्याच्या कारणास्तव, सर्व किंवा कोणत्याही गुन्ह्यांसाठी मृत्यूदंड किंवा जन्मठेपेची किंवा मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा होऊ शकत नाही अशा गुन्ह्यांपैकी सर्व किंवा कोणत्याही गुन्ह्यांचा सारांशाने प्रयत्न करू शकेल. तीन वर्षांपेक्षा जास्त.

(३) जेव्हा, सारांश खटल्याच्या वेळी, मॅजिस्ट्रेटला असे दिसून येते की केसचे स्वरूप असे आहे की तो थोडक्यात प्रयत्न करणे अवांछित आहे, तेव्हा दंडाधिकारी कोणत्याही साक्षीदारांना पुन्हा बोलावेल ज्यांची तपासणी झाली असेल आणि पुढे जा. या संहिताने दिलेल्या पद्धतीने केसची पुन्हा सुनावणी करा.

थोडक्यात प्रयत्न करण्याची शक्ती.

अध्याय XXIV

(अ) कलम 193 अन्वये पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने अहवाल पाठविला आहे ज्यात असा आरोप केला आहे की ज्या गुन्हासाठी मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची किंवा कारावासाची शिक्षा आहे त्या गुन्हाव्यतिरिक्त एखादा गुन्हा त्याने केला आहे असे दिसते. सध्या अंमलात असलेल्या कायद्यानुसार सात वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी तरतूद केली आहे; किंवा

(ब) एखाद्या दंडाधिकाऱ्याने तक्रारीवरून एखाद्या गुन्हाची दखल घेतली आहे, ज्या गुन्हासाठी मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची किंवा सात वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा या कायद्यानुसार सध्याच्या काळात तरतूद करण्यात आली आहे. सक्तीने, आणि कलम 223 अंतर्गत तक्रारदार आणि साक्षीदारांची तपासणी केल्यानंतर, कलम 227 अंतर्गत प्रक्रिया जारी केली,

परंतु अशा गुन्ह्याचा देशाच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीवर परिणाम होत असेल किंवा स्त्री किंवा चौदा वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या मुलाविरुद्ध केला गेला असेल तेथे लागू होत नाही.

(२) पोट-कलम (१) च्या प्रयोजनांसाठी, केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, कायद्याच्या अंतर्गत सध्या लागू असलेले गुन्हे निश्चित करेल जे देशाच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीवर परिणाम करणारे गुन्हे असतील.

५

290. (1) गुन्ह्याचा आरोप असलेली व्यक्ती आरोप निश्चित केल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत प्ली बार्गेनिंगसाठी अर्ज दाखल करू शकते ज्या न्यायालयात असा गुन्हा खटल्यासाठी प्रलंबित आहे.

प्ली बार्गेनिंगसाठी अर्ज.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये अर्जांमध्ये ज्या गुन्ह्याशी संबंधित आहे त्या गुन्ह्यासह अर्ज दाखल केलेल्या प्रकरणाचे संक्षिप्त वर्णन असेल आणि त्यामध्ये आरोपीने शपथ घेतलेल्या प्रतिज्ञापत्रासह नमूद केले पाहिजे की तो स्वेच्छेने, गुन्ह्यासाठी कायदानुसार प्रदान केलेल्या शिक्षेचे स्वरूप आणि त्याची व्याप्ती समजून घेतल्यानंतर, त्याच्या प्रकरणातील प्ली बार्गेनिंग आणि त्याला यापूर्वी अशाच एका प्रकरणात न्यायालयाने दोषी ठरवले नाही.

10

(३) पोटकलम (१) अन्वये अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर, न्यायालय सरकारी वकील किंवा खटल्याच्या तक्रारदाराला आणि आरोपीला खटल्यासाठी निश्चित केलेल्या तारखेला हजर राहण्याची नोटीस बजावेल.

१५

(४) जेव्हा सरकारी वकील किंवा खटल्याचा तक्रारदार आणि आरोपी उपकलम (३) अन्वये निश्चित केलेल्या तारखेला हजर होतात, तेव्हा कोर्ट आरोपीची कॅमेरामध्ये तपासणी करेल, जेथे खटल्यातील दुसरा पक्ष उपस्थित नसेल, आरोपीने अर्ज स्वेच्छेने आणि कुठे दाखल केला आहे याचे समाधान करण्यासाठी-

20

(अ) आरोपीने स्वेच्छेने अर्ज दाखल केल्याचे न्यायालयाला समाधान आहे, ते सरकारी वकील किंवा खटल्यातील तक्रारदार यांना आणि आरोपींना परस्पर समाधानकारक वागणूक देण्यासाठी साठ दिवसांपेक्षा जास्त वेळ देणार नाही. केस ज्यामध्ये आरोपीने पीडितेला खटल्यादरम्यान भरपाई आणि इतर खर्च देणे आणि त्यानंतर प्रकरणाच्या पुढील सुनावणीसाठी तारीख निश्चित करणे समाविष्ट असू शकते;

२५

(b) न्यायालयाला असे आढळून आले की अर्ज अनैच्छिकपणे आरोपीने दाखल केला आहे किंवा त्याला पूर्वी एखाद्या खटल्यात न्यायालयाने दोषी ठरवले आहे ज्यामध्ये त्याच्यावर त्याच गुन्ह्याचा आरोप ठेवण्यात आला होता, तो याच्या तरतुदीनुसार पुढे जाईल. संहिता मंचावरून असा अर्ज पोटकलम (१) अन्वये दाखल करण्यात आला आहे.

३०

291. कलम 290 च्या उप-कलम (4) च्या खंड (अ) अंतर्गत परस्पर समाधानकारक स्वभाव तयार करताना, न्यायालयाने खालील प्रक्रियेचे पालन करावे, म्हणजे:-

परस्पर समाधानकारक स्वभावासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे.

35

(अ) पोलिसांच्या अहवालावर स्थापन केलेल्या प्रकरणात, न्यायालयास नोटीस जारी करेल सरकारी वकील, खटल्याचा तपास करणारे पोलीस अधिकारी, आरोपी आणि प्रकरणातील पीडितेने प्रकरणाचा समाधानकारक निकाल काढण्यासाठी बैठकीत भाग घेणे:

40

परंतु, खटल्याचा समाधानकारक निकाल काढण्याच्या अशा प्रक्रियेदरम्यान, मीटिंगमध्ये सहभागी झालेल्या पक्षांनी संपूर्ण प्रक्रिया स्वेच्छेने पूर्ण केली आहे याची खात्री करणे न्यायालयाचे कर्तव्य असेल:

पुढे अशी तरतूद केली की, आरोपीने, त्याची इच्छा असल्यास, त्याच्या वकिलासोबत, जर असेल तर, खटल्यात गुंतलेल्या अशा बैठकीत सहभागी व्हावे;

४५

(ब) पोलिसांच्या अहवालाशिवाय इतर प्रकारे स्थापन केलेल्या खटल्यात, न्यायालय आरोपी आणि पीडितेला प्रकरणाचा समाधानकारक निपटारा करण्यासाठी बैठकीत सहभागी होण्यासाठी नोटीस बजावेल:

परंतु, खटल्याचा समाधानकारक निकाल काढण्याच्या अशा प्रक्रियेदरम्यान, मीटिंगमध्ये सहभागी झालेल्या पक्षांनी ते स्वेच्छेने पूर्ण केले आहे, याची खात्री करणे न्यायालयाचे कर्तव्य असेल:

पुढे अशी तरतूद आहे की, खटल्यातील पीडितेची किंवा आरोपीची इच्छा असल्यास, तो खटल्यात गुंतलेल्या त्याच्या वकिलासोबत अशा बैठकीत सहभागी होऊ शकतो.

परस्पर
समाधानकारक
स्वभावाचा अहवाल
सादर करावा
न्यायालयासमोर.

292. कलम 291 अन्वये सभेत, खटल्याचा समाधानकारक निपटारा करण्यात आला असेल, तर न्यायालय अशा स्वरूपाचा अहवाल तयार करेल ज्यावर न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकारी आणि बैठकीत सहभागी झालेल्या इतर सर्व व्यक्तींची स्वाक्षरी असेल. आणि जर असा कोणताही स्वभाव तयार केला गेला नसेल, तर न्यायालय असे निरीक्षण नोंदवेल आणि अशा प्रकरणात कलम 290 च्या पोटकलम (1) अंतर्गत अर्ज दाखल केल्याच्या टप्प्यापासून या संहितेच्या तरतुदीनुसार पुढे जाईल.

ची विल्लेवाट लावणे
केस.

293. ज्या अंतर्गत खटल्याचा समाधानकारक निपटारा करण्यात आला आहे
कलम 292, न्यायालय खालील पद्धतीने प्रकरण निकाली काढेल, म्हणजे:-

(अ) न्यायालय कलम 292 अन्वये असलेल्या स्वभावानुसार पीडिताला भरपाई देईल आणि शिक्षेच्या प्रमाणात पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घेईल, चांगल्या वर्तनाच्या परिक्षेवर आरोपीला सोडावे किंवा कलम 401 अंतर्गत सल्ले दिल्यानंतर किंवा त्याच्याशी व्यवहार करण्यासाठी च्या प्रोबेशनच्या तरतुदी अंतर्गत आरोपी

गुन्हेगार कायदा, 1958 किंवा सध्या लागू असलेला इतर कोणताही कायदा आणि आरोपींना शिक्षा लागू करण्यासाठी पुढील कलमांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या प्रक्रियेचे अनुसरण करा;

(ब) खंड (अ) अंतर्गत पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यावर, जर न्यायालयाचे असे मत असेल की कलम 401 किंवा प्रोबेशन ऑफ ऑफेन्डर्स अॅक्ट, 1958 किंवा सध्या लागू असलेला इतर कोणताही कायदा या प्रकरणात आकर्षित झाला आहे. आरोपी, तो आरोपीला प्रोबेशनवर सोडू शकतो किंवा अशा कोणत्याही कायद्याचा लाभ देऊ शकतो;

(c) खंड (b) अंतर्गत पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर, जर न्यायालयाला असे आढळून आले की आरोपीने केलेल्या गुन्ह्यासाठी कायदानुसार किमान शिक्षेची तरतूद करण्यात आली आहे, तर ते आरोपीला अशा किमान शिक्षेच्या अर्ध्या शिक्षेची शिक्षा देऊ शकते आणि जेथे आरोपी प्रथमच अपराधी आहे आणि भूतकाळात कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरला नाही, तो आरोपीला अशा किमान शिक्षेच्या एक चतुर्थांश शिक्षा देऊ शकतो;

(d) खंड (b) अंतर्गत पक्षकारांचे म्हणणे ऐकल्यानंतर, न्यायालयाला असे आढळून आले की आरोपीने केलेला गुन्हा खंड (b) किंवा खंड (c) अंतर्गत समाविष्ट नाही, तर तो आरोपीला एक चतुर्थांश शिक्षा देऊ शकेल. अशा गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेल्या किंवा वाढवता येण्याजोग्या शिक्षेपैकी आणि जेथे आरोपी प्रथमच अपराधी आहे आणि भूतकाळात कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरलेला नाही, तो आरोपीला शिक्षेच्या एक षष्ठांश शिक्षा देऊ शकतो. अशा गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेले किंवा वाढवता येण्याजोगे.

न्यायालयाचा
निकाल.

294. न्यायालय आपला निर्णय कलम 293 नुसार खुल्या न्यायालयात देईल आणि त्यावर न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याची स्वाक्षरी असेल.

निकालाची
अंतिमता.

295. या कलमांतर्गत न्यायालयाने दिलेला निर्णय अंतिम असेल आणि अशा निर्णयाविरुद्ध कोणतेही अपील (अनुच्छेद 136 अन्वये विशेष रजा याचिका आणि राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 226 आणि 227 अंतर्गत रिट याचिका वगळता) कोणत्याही न्यायालयात पडणार नाही.

प्ली बार्गनिंगमध्ये
न्यायालयाचा अधिकार.

296. या प्रकरणांतर्गत आपली कार्ये पार पाडण्याच्या उद्देशाने न्यायालयाला जामीन, गुन्ह्यांचा खटला आणि या संहिता अंतर्गत अशा न्यायालयात खटला निकाली काढण्यासंबंधी इतर बाबींसंबंधी सर्व अधिकार असतील.

अटकेचा
कालावधी
तुरुंगवासाच्या
शिक्षेविरुद्ध बंद
करण्यासाठी आरोपींनी
केलेला खटला.

297. कलम 469 च्या तरतुदी, या संहितेच्या इतर तरतुदीखालील कारावासाच्या संदर्भात ज्या पद्धतीने लागू होतात त्याच पद्धतीने, या प्रकरणाखाली ठोठावलेल्या तुरुंगवासाच्या शिक्षेविरुद्ध आरोपीने घेतलेल्या स्थानबद्धतेचा कालावधी निश्चित करण्यासाठी लागू होतील.

बचत.

298. या संहितेच्या इतर कोणत्याही तरतुदींमध्ये विसंगत काहीही असले तरीही या प्रकरणातील तरतुदी प्रभावी होतील आणि या प्रकरणातील कोणत्याही तरतुदीचा अर्थ रोखण्यासाठी अशा इतर तरतुदींतील कोणत्याही गोष्टींचा अर्थ लावला जाणार नाही.

		९३	
	स्पष्टीकरण.— या प्रकरणाच्या उद्देशाने, "पब्लिक प्रोसेक्युटर" या अभिव्यक्तीचा अर्थ कलम 2 च्या खंड (टी) अंतर्गत नियुक्त केलेला आहे आणि त्यात कलम 19 अंतर्गत नियुक्त सहायक सरकारी वकील समाविष्ट आहे.		
५	299. सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यात काहीही असले तरी, कलम 290 अंतर्गत दाखल केलेल्या प्ली बार्गेनिंगच्या अर्जात आरोपीने नमूद केलेली विधाने किंवा तथ्ये या प्रकरणाच्या उद्देशाशिवाय इतर कोणत्याही कारणासाठी वापरली जाणार नाहीत.		आरोपीची विधाने वापरली जाऊ नयेत.
2016 चा 2.	300. या प्रकरणातील कोणतीही गोष्ट कलम 2 मध्ये परिभाषित केल्यानुसार कोणत्याही किशोर किंवा बालकाला लागू होणार नाही बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015.		न धडा अर्ज.
	अध्याय XXV		
10	तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत असलेल्या व्यक्तींची उपस्थिती		
	301. या प्रकरणात,-		व्याख्या.
	(अ) "अटकून" मध्ये प्रतिबंधात्मक अटकेसाठी प्रदान केलेल्या कोणत्याही कायद्यानुसार अटकेत समाविष्ट आहे;		
	(b) "कारागृह" मध्ये समाविष्ट आहे, -		
१५	(i) राज्य सरकारने सर्वसाधारणपणे घोषित केलेली कोणतीही जागा किंवा विशेष आदेश, सहायक तुरुंग असणे;		
	(ii) कोणतीही सुधारणावादी, बोस्टल संस्था किंवा तत्सम स्वरूपाची संस्था.		
	३०२. (१) या संहिता अंतर्गत चौकशी, खटला किंवा कार्यवाही चालू असताना, ते फौजदारी न्यायालयात दिसते,		कैद्यांची उपस्थिती आवश्यक करण्याची शक्ती.
20	(अ) कारागृहात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत असलेल्या व्यक्तीला समोर हजर केले जावे एखाद्या गुन्ह्याच्या आरोपाला उत्तर देण्यासाठी किंवा त्याच्याविरुद्ध कोणत्याही कार्यवाहीच्या उद्देशाने न्यायालय; किंवा		
	(ब) अशा व्यक्तीला साक्षीदार म्हणून तपासणे न्यायाच्या समाप्तीसाठी आवश्यक आहे,		
२५	न्यायालय असा आदेश देऊ शकते की कारागृहाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने अशा व्यक्तीला आरोपाला उत्तर देण्यासाठी किंवा अशा कार्यवाहीच्या उद्देशाने किंवा साक्ष देण्यासाठी न्यायालयासमोर हजर करावे.		
	(२) उप-कलम (१) अन्वये आदेश द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकार्याने दिलेला असेल, तर मुख्य न्यायदंडाधिकार्याने प्रतिस्वाक्षरी केल्याशिवाय तो तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याकडे पाठवला जाणार नाही किंवा त्यावर कार्यवाही केली जाणार नाही. दंडाधिकारी, ज्याच्या अधीन असा दंडाधिकारी असतो.		
३०	(3) उप-कलम (2) अंतर्गत प्रति-स्वाक्षरीसाठी सादर केलेल्या प्रत्येक ऑर्डरमध्ये वस्तुस्थितीच्या विधानासह असेल जे, दंडाधिकार्यांच्या मते, आवश्यक आदेश देतात, आणि मुख्य न्यायदंडाधिकारी ज्यांना तो सादर केला जाईल, अशा विधानाचा विचार केल्यानंतर, ऑर्डरवर प्रतिस्वाक्षरी करण्यास नकार द्या.		
35	३०३. (१) राज्य सरकार किंवा केंद्र सरकार, यथास्थिती, कोणत्याही वेळी, उप-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या बाबी लक्षात घेऊन, सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाने, कोणत्याही व्यक्तीला किंवा ज्या तुरुंगात त्याला किंवा त्यांना बंदिस्त किंवा नजरकैदेत ठेवता येईल अशा तुरुंगातून व्यक्तीच्या वर्गाला काढून टाकले जाणार नाही आणि त्यानंतर, जोपर्यंत हा आदेश अंमलात आहे, तोपर्यंत कलम ३०२ अंतर्गत कोणताही आदेश राज्य सरकारच्या आदेशापूर्वी किंवा नंतर काढला जाणार नाही. , अशा व्यक्ती किंवा व्यक्तींच्या वर्गाच्या संदर्भात प्रभावी होईल.		राज्याची सत्ता सरकार किंवा केंद्र काही बगळण्यासाठी सरकार
40	(२) पोटकलम (१) अन्वये आदेश देण्यापूर्वी, राज्य सरकार किंवा केंद्र त्याच्या केंद्रीय एजन्सीने स्थापन केलेल्या प्रकरणांमध्ये, यथास्थिती, सरकारने खालील बाबींचा विचार केला पाहिजे, म्हणजे:-		कलम 302 च्या ऑपरेशनमधील व्यक्ती.
४५	(अ) गुन्ह्याचे स्वरूप ज्यासाठी, किंवा ज्या आधारावर, व्यक्ती किंवा व्यक्तींच्या वर्गाला बंदिस्त किंवा तुरुंगात ठेवण्याचे आदेश दिले आहेत;		

(b) व्यक्ती किंवा व्यक्तींच्या वर्गाला तुरुंगातून काढून टाकण्याची परवानगी दिल्यास सार्वजनिक सुव्यवस्था बिघडण्याची शक्यता;

(c) सार्वजनिक हित, सर्वसाधारणपणे.

कारागृहाचा
प्रभारी
अधिकारी
विशिष्ट आदेशाची
अंमलबजावणी
करण्यापासून
दूर राहणे
आकस्मिकता

304. कलम 302 अंतर्गत ज्या व्यक्तीच्या संदर्भात आदेश दिला जातो

(अ) आजारपणामुळे किंवा अशक्तपणामुळे तुरुंगातून काढून टाकण्यासाठी अयोग्य आहे; किंवा ५

(b) खटल्यासाठी वचनबद्ध आहे किंवा खटला प्रलंबित आहे किंवा प्राथमिक तपास प्रलंबित आहे; किंवा

(c) आदेशाचे पालन करण्यासाठी आणि त्याला ज्या तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत ठेवले आहे त्या तुरुंगात त्याला परत नेण्यासाठी आवश्यक कालावधी संपण्यापूर्वी संपेल अशा कालावधीसाठी कोठडीत आहे; किंवा 10

(d) अशी व्यक्ती आहे जिच्यासाठी कलम ३०३ अंतर्गत राज्य सरकारने केलेला आदेश लागू होतो,

तुरुंगाचा प्रभारी अधिकारी न्यायालयाच्या आदेशाचे पालन करण्यापासून दूर राहतील आणि त्यापासून दूर राहण्याच्या कारणांचे विवरण न्यायालयाला पाठवेल:

परंतु, कारागृहापासून पंचवीस किलोमीटरपेक्षा जास्त अंतरावर नसलेल्या ठिकाणी साक्ष देण्यासाठी अशा व्यक्तीची हजेरी आवश्यक असेल, तर तुरुंगाचा प्रभारी अधिकारी खंड (ब) मध्ये नमूद केलेल्या कारणास्तव अलिप्त राहणार नाही . १५

कैद्याला कोठडीत
कोर्टात हजर
करायचे.

305. कलम 304 च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, कारागृहाचा प्रभारी अधिकारी, कलम 302 च्या पोट-कलम (1) अन्वये केलेल्या आदेशाची डिलिव्हरी केल्यानंतर आणि आवश्यक असल्यास, उप-कलम (2) अंतर्गत , योग्यरित्या प्रतिस्वाक्षरी करेल. , ऑर्डरमध्ये नाव असलेल्या व्यक्तीला ज्या कोर्टात त्याची हजेरी आवश्यक आहे त्या कोर्टात नेण्यास सांगा, जेणेकरून आदेशात नमूद केलेल्या वेळी तेथे हजर राहावे, आणि त्याला कोर्टात किंवा त्याच्या जवळच्या कोठडीत ठेवण्यास प्रवृत्त करेल. त्याची तपासणी करण्यात आली आहे किंवा जोपर्यंत त्याला बंदिस्त किंवा ताब्यात घेण्यात आले होते त्या तुरुंगात परत नेण्याचे न्यायालय त्याला अधिकृत करत नाही. 20

तुरुंगात साक्षीदार
तपासण्यासाठी

आयोग जारी
करण्याचा अधिकार.

306. या प्रकरणातील तरतुदी कलम 319 अन्वये, तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या, साक्षीदार म्हणून, परीक्षेसाठी आयोग जारी करण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकारावर पूर्वग्रह न ठेवता असतील; आणि प्रकरण XXVI च्या भाग B च्या तरतुदी कारागृहातील अशा कोणत्याही व्यक्तीच्या कमिशनवरील परीक्षेच्या संबंधात लागू होतील जसे ते इतर कोणत्याही व्यक्तीच्या कमिशनच्या परीक्षेच्या संबंधात लागू होतात. २५

अध्याय XXVI ३०

चौकशी आणि चाचण्यांमधील पुरावे

A. - पुरावे घेण्याची आणि रेकॉर्ड करण्याची पद्धत

न्यायालयांची भाषा.

307. या संहितेच्या उद्देशाने काय असावे हे राज्य सरकार ठरवू शकते, उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त राज्यातील प्रत्येक न्यायालयाची भाषा.

पुरावा घ्यावा

308. अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याशिवाय, खटल्याच्या दरम्यान किंवा इतर कार्यवाही दरम्यान घेतलेले सर्व पुरावे आरोपीच्या उपस्थितीत घेतले जातील, किंवा, जेव्हा त्याची वैयक्तिक उपस्थिती, त्याच्या वकिलाच्या उपस्थितीत दिली जाईल: 35

आरोपींची उपस्थिती.

परंतु, जिथे अठरा वर्षांखालील महिलेवर बलात्कार किंवा इतर कोणत्याही लैंगिक गुन्ह्याचा आरोप आहे, अशा पुराव्याची नोंद करायची असेल, तर अशा महिलेचा सामना होऊ नये यासाठी न्यायालय योग्य उपाययोजना करू शकते. आरोपीच्या उलटतपासणीचा अधिकार सुनिश्चित करताना. 40

स्पष्टीकरण.— या विभागात, "आरोपी" मध्ये एखाद्या व्यक्तीचा समावेश आहे ज्याच्याशी संबंध आहे या संहिता अंतर्गत अध्याय IX अंतर्गत कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे.

मध्ये रेकॉर्ड करा
समन्स
प्रकरण आणि
चौकशी.

309. (1) दंडाधिकाऱ्यासमोर चालवलेल्या सर्व समन्स प्रकरणांमध्ये, कलम 165 ते 168 (दोन्ही समावेशी) अंतर्गत सर्व चौकशींमध्ये आणि खटल्याच्या कालावधीशिवाय कलम 493 अंतर्गत सर्व कार्यवाहीमध्ये, दंडाधिकारी, प्रत्येक साक्षीदाराची तपासणी, न्यायालयाच्या भाषेत पुराव्याच्या वस्तुस्थितीचे स्मरणपत्र तयार करा: ४५

परंतु, दंडाधिकारी स्वतः असे जापन करण्यास असमर्थ असल्यास, तो, त्याच्या अक्षमतेचे कारण नोंदवून, असे जापन लिखित स्वरूपात किंवा खुल्या न्यायालयात त्याच्या हुकूमपत्रातून करण्यास सांगेल.

(२) अशा जापनावर दंडाधिकाऱ्याची स्वाक्षरी असेल आणि तो रेकॉर्डचा भाग असेल.

५

३१०. (१) मॅजिस्ट्रेटसमोर चाललेल्या सर्व वॉरंट केसेसमध्ये, प्रत्येक साक्षीदाराचा पुरावा, त्याची तपासणी सुरू असताना, मॅजिस्ट्रेट स्वतः किंवा खुल्या कोर्टात त्याच्या हुकूमाद्वारे किंवा तो असमर्थ असेल तेथे लिखित स्वरूपात काढला जाईल. शारीरिक किंवा इतर अक्षमतेमुळे, त्याच्या मार्गदर्शनाखाली आणि अधीक्षकांनी, या निमित्ताने त्याने नियुक्त केलेल्या न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याने असे करणे:

मध्ये रेकॉर्ड करा
वॉरंट प्रकरणे

10

परंतु, या उपकलमाखालील साक्षीदाराचा पुरावा ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीच्या वकिलाच्या उपस्थितीत रेकॉर्ड केला जाऊ शकतो.

(२) जेथे दंडाधिकारी पुरावे काढून टाकण्यास कारणीभूत ठरतील, तेथे तो उपकलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या कारणांमुळे पुरावा स्वतःहून खाली काढता आला नाही असे प्रमाणपत्र नोंदवेल .

१५

(३) असे पुरावे सामान्यतः कथनाच्या स्वरूपात काढले जातील; परंतु दंडाधिकारी, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, प्रश्नोत्तराच्या स्वरूपात अशा पुराव्याचा कोणताही भाग काढून टाकू शकतात किंवा काढू शकतात.

20

(4) असा काढलेला पुरावा दंडाधिकाऱ्याने स्वाक्षरी केला असेल आणि तो रेकॉर्डचा भाग असेल.

311. (1) सत्र न्यायालयासमोरील सर्व खटल्यांमध्ये, प्रत्येक साक्षीदाराचा पुरावा, त्याची तपासणी सुरू असताना, एकतर अध्यक्ष न्यायाधीश स्वतः किंवा खुल्या न्यायालयात त्याच्या आदेशानुसार किंवा त्याच्या निर्देशानुसार आणि अधीक्षक, या निमित्त त्यांनी नियुक्त केलेल्या न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याने.

वाचणीमध्ये रेकॉर्ड करा
सत्र न्यायालयासमोर.

२५

(२) असा पुरावा सामान्यतः कथनाच्या स्वरूपात काढला जाईल, परंतु पीठासीन न्यायाधीश, त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, प्रश्नोत्तराच्या स्वरूपात अशा पुराव्याचा कोणताही भाग काढून टाकू शकतात किंवा काढू शकतात.

(३) असे काढून घेतलेले पुरावे पीठासीन न्यायाधीशांच्या स्वाक्षरीतील असतील आणि तयार होतील आणि रेकॉर्डचा भाग.

३०

312. कलम 310 किंवा 311 अंतर्गत पुरावे काढले गेलेल्या प्रत्येक प्रकरणात,—

पुराव्याच्या नोंदीची
भाषा.

(अ) साक्षीदाराने न्यायालयाच्या भाषेत पुरावा दिल्यास, तो त्या भाषेत काढून टाकला जाईल;

35

(ब) जर त्याने इतर कोणत्याही भाषेत पुरावे दिले, तर ते, व्यवहार्य असल्यास, त्या भाषेत काढले जाऊ शकतात आणि तसे करणे व्यवहार्य नसल्यास, न्यायालयाच्या भाषेत पुराव्याचे खरे भाषांतर तयार केले जाईल. साक्षीदाराची तपासणी चालू असताना, दंडाधिकारी किंवा अध्यक्षीय न्यायाधीश यांच्या स्वाक्षरीने, आणि रेकॉर्डचा भाग असेल;

40

(c) जेथे खंड (b) अंतर्गत न्यायालयाच्या भाषेव्यतिरिक्त इतर भाषेत पुरावा काढला गेला असेल, तेव्हा न्यायालयाच्या भाषेत त्याचे खरे भाषांतर शक्य तितक्या लवकर तयार केले जाईल, दंडाधिकारी किंवा अध्यक्षीय न्यायाधीश यांच्या स्वाक्षरीने, आणि रेकॉर्डचा भाग बनतील:

४५

परंतु, जेव्हा खंड (b) अंतर्गत पुरावे इंग्रजीमध्ये काढून टाकले जातात आणि न्यायालयाच्या भाषेत त्याचे भाषांतर कोणत्याही पक्षकारांना आवश्यक नसते, तेव्हा न्यायालय अशा भाषांतरास वितरीत करू शकते.

313. (1) कलम 310 किंवा कलम 311 अंतर्गत घेतलेल्या प्रत्येक साक्षीचा पुरावा पूर्ण झाल्यामुळे, तो आरोपीच्या उपस्थितीत त्याला वाचून दाखवला जाईल, जर तो हजर असेल तर, किंवा त्याच्या वकिलाच्या, जर तो वकिलाद्वारे हजर असेल तर, आणि आवश्यक असल्यास, दुरुस्त केले जाईल.

अशा पुराव्यासंदर्भात
प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर.

(२) साक्षीदाराने पुराव्याच्या कोणत्याही भागाची शुद्धता नाकारली तर तो साक्षीदार त्याला वाचून दाखवतो, तर दंडाधिकारी किंवा अध्यक्ष न्यायाधीश, पुरावा दुरुस्त करण्याऐवजी, साक्षीदाराने त्यावर केलेल्या आक्षेपाचे निवेदन करू शकतात. आणि त्याला आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे टिप्पणी जोडेल.

(३) जर पुराव्याचा रेकॉर्ड तो दिलेल्या भाषेपेक्षा वेगळ्या भाषेत असेल आणि साक्षीदाराला ती भाषा समजत नसेल, तर ती नोंद ज्या भाषेत दिली गेली त्या भाषेत किंवा साक्षीदाराला त्याचा अर्थ लावला जाईल. जी भाषा त्याला समजते.

आरोपी किंवा त्याच्या वकीलास पुराव्याचा अर्थ लावणे.

३१४. (१) जेव्हा जेव्हा आरोपीला समजत नसलेल्या भाषेत कोणताही पुरावा दिला जातो आणि तो कोर्टात व्यक्तिशः हजर असतो तेव्हा त्याला खुल्या कोर्टात त्याला समजलेल्या भाषेत त्याचा अर्थ लावला जातो.

10

(२) जर तो वकिलांनी हजर झाला आणि पुरावा न्यायालयाच्या भाषेव्यतिरिक्त अन्य भाषेत दिला असेल आणि वकिलांना समजला नसेल, तर अशा वकिलांना त्या भाषेत त्याचा अर्थ लावला जाईल.

(३) जेव्हा कागदपत्रे औपचारिक पुराव्याच्या उद्देशाने ठेवली जातात, तेव्हा त्याचा आवश्यक तितका अर्थ लावणे न्यायालयाच्या विवेकबुद्धीनुसार असेल.

१५

शेरा
साक्षीदाराच्या वर्तनाचा आदर करणे.

315. जेव्हा पीठासीन न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी यांनी साक्षीदाराचा पुरावा नोंदवला असेल, तेव्हा तो तपासादरम्यान अशा साक्षीदाराच्या वागणुकीबद्दल त्याला वाटेल अशा टिप्पण्या (असल्यास) नोंदवतील.

आरोपीच्या तपासणीचे रेकॉर्ड.

३१६. (१) कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याद्वारे किंवा सत्र न्यायालयामार्फत जेव्हा जेव्हा आरोपीची तपासणी केली जाते, तेव्हा अशा परीक्षेची संपूर्ण तपासणी, ज्यामध्ये त्याला विचारण्यात आलेला प्रत्येक प्रश्न आणि त्याने दिलेले प्रत्येक उत्तर, पीठासीन न्यायाधीश किंवा मॅजिस्ट्रेट स्वतः किंवा जेथे शारीरिक किंवा इतर अक्षमतेमुळे असे करण्यास तो असमर्थ आहे, त्याच्या मार्गदर्शनाखाली आणि या निमित्ताने त्याने नियुक्त केलेल्या न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याच्या देखरेखीखाली.

20

(२) रेकॉर्ड, व्यवहार्य असल्यास, ज्या भाषेत आरोपीची तपासणी केली जाते त्या भाषेत किंवा, जर ते व्यवहार्य नसल्यास, न्यायालयाच्या भाषेत असेल.

२५

(३) अभिलेख आरोपीला दाखवला जाईल किंवा वाचून दाखवला जाईल, किंवा, ज्या भाषेत तो लिहिला आहे ती त्याला समजत नसेल, तर त्याला समजेल अशा भाषेत त्याचा अर्थ लावला जाईल आणि त्याला स्पष्टीकरण देण्यास स्वातंत्र्य असेल किंवा त्याच्या उत्तरांमध्ये जोडा.

(4) त्यानंतर आरोपीची आणि दंडाधिकारी किंवा अध्यक्षी स्वाक्षरी असेल न्यायाधीश, जो स्वतःच्या हाताखाली प्रमाणित करेल की परीक्षा त्याच्या उपस्थितीत आणि सुनावणीत घेण्यात आली होती आणि रेकॉर्डमध्ये आरोपीने केलेल्या विधानाचा संपूर्ण आणि खरा हिशोब आहे:

३०

परंतु, आरोपी जेथे कोठडीत असेल आणि त्याची इलेक्ट्रॉनिक कम्युनिकेशनद्वारे तपासणी केली जाईल, अशा तपासणीच्या बहातर तासांच्या आत त्याची स्वाक्षरी घेण्यात येईल.

(५) या कलमातील कोणतीही गोष्ट आरोपीच्या परीक्षेला लागू आहे असे मानले जाणार नाही सारांश चाचणी दरम्यान व्यक्ती.

35

दुभाष्याला बांधील
खरे अर्थ लावा.

317. कोणत्याही पुराव्याच्या किंवा विधानाच्या स्पष्टीकरणासाठी कोणत्याही फौजदारी न्यायालयाला दुभाष्याची सेवा आवश्यक असेल तेव्हा, तो अशा पुराव्याचा किंवा विधानाचा खरा अर्थ सांगण्यास बांधील असेल.

उच्च
न्यायालयात नोंद.

318. प्रत्येक उच्च न्यायालय, सामान्य नियमानुसार, साक्षीदारांचे पुरावे आणि आरोपीची तपासणी त्याच्यासमोर येणाऱ्या खटल्यांमध्ये कोणत्या पद्धतीने काढले जातील हे विहित करू शकते आणि असे पुरावे आणि तपासणी अशा नियमानुसार काढली जाईल. .

40

B. - साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी आयोग

जेव्हा साक्षीदाराची उपस्थिती रद्द केली जाऊ शकते आणि आयोग जारी केला जाऊ शकतो.

३१९. (१) या संहिता अंतर्गत कोणतीही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही चालू असताना, न्यायालय किंवा दंडाधिकाऱ्यांना असे दिसून येते की, न्यायासाठी साक्षीदाराची तपासणी आवश्यक आहे आणि अशा साक्षीदाराची उपस्थिती विलंब, खर्च किंवा गैरसोयीशिवाय खरेदी करता येणार नाही, जे प्रकरणाच्या परिस्थितीत,

४५

अवास्तव असेल, न्यायालय किंवा दंडाधिकारी अशी उपस्थिती रद्द करू शकतात आणि या प्रकरणातील तरतुदीनुसार साक्षीदाराच्या तपासणीसाठी आयोग जारी करू शकतात:

परंतु, भारताचे राष्ट्रपती किंवा उपराष्ट्रपती किंवा एखाद्या राज्याच्या राज्यपालाची किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासकाची साक्षीदार म्हणून परीक्षा घेणे आवश्यक असल्यास, अशा प्रकरणाच्या तपासणीसाठी आयोग जारी केला जाईल. साक्षीदार

(२) न्यायालय, फिर्यादीसाठी साक्षीदाराच्या तपासणीसाठी आयोग जारी करताना, आरोपीच्या शुल्कासह, आरोपीच्या खर्चाची पूर्तता करण्यासाठी न्यायालयाला वाजवी वाटेल अशी रक्कम अभियोजन पक्षाने भरावी असे निर्देश देऊ शकते.

320. (1) जर साक्षीदार ही संहिता विस्तारित असलेल्या प्रदेशात असेल, तर आयोगाला मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे निर्देशित केले जाईल ज्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात साक्षीदार सापडेल. आयोग कोणाला जारी करायचा.

(२) जर साक्षीदार भारतात असेल, परंतु एखाद्या राज्यात किंवा क्षेत्रामध्ये ज्यामध्ये ही संहिता विस्तारित नसेल, तर आयोगाला अशा न्यायालयाला किंवा अधिकाऱ्याला निर्देशित केले जाईल जे केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात निर्दिष्ट करेल.

(३) जर साक्षीदार भारताबाहेरील देशात किंवा ठिकाणी असेल आणि केंद्र सरकारने अशा देशाच्या किंवा त्या ठिकाणच्या सरकारसोबत फौजदारी प्रकरणांच्या संदर्भात साक्षीदारांचा पुरावा घेण्याची व्यवस्था केली असेल, तर आयोग अशा परिस्थितीत जारी केला जाईल. फॉर्म, अशा न्यायालयाला किंवा अधिकाऱ्याकडे निर्देशित केला जाईल आणि केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात विहित करेल अशा प्राधिकरणाकडे पाठविला जाईल.

20

321. आयोगाची प्राप्ती झाल्यावर, मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकारी, ज्यांना तो या वतीने नियुक्त करू शकेल, तो साक्षीदाराला त्याच्यासमोर बोलावेल किंवा साक्षीदार असलेल्या ठिकाणी जाईल आणि त्याच पद्धतीने त्याचा पुरावा काढून घेईल, आणि या उद्देशासाठी या संहिता अंतर्गत चाचण्या किंवा वॉरंट-केस प्रमाणेच अधिकार वापरता येतील.

कमिशनची
अंमलबजावणी.

322. (1) या संहिता अंतर्गत कोणत्याही कार्यवाहीचे पक्षकार ज्यामध्ये आयोग जारी केला जातो ते अनुक्रमे कोणतीही चौकशी लेखी पाठवू शकतात जी आयोगाला निर्देशित करणारे न्यायालय किंवा दंडाधिकारी या मुद्द्याशी संबंधित वाटतील आणि ते दंडाधिकाऱ्यांसाठी कायदेशीर असेल, न्यायालय किंवा अधिकारी ज्यांच्याकडे आयोगाने निर्देश दिलेला आहे किंवा ज्यांच्याकडे ते कार्यान्वित करण्याचे कर्तव्य सोपविण्यात आले आहे, त्यांनी अशा चौकशीत साक्षीदाराची तपासणी करणे.

पक्ष साक्षीदार
तपासू
शकतात.

(२) असा कोणताही पक्षकार अशा मॅजिस्ट्रेट, कोर्ट किंवा अधिकाऱ्यासमोर वकिलाद्वारे, किंवा कोठडीत नसल्यास, वैयक्तिकरित्या उपस्थित राहू शकतो आणि उक्त साक्षीदाराची तपासणी, उलटतपासणी आणि पुनर्तपासणी करू शकतो.

323. (1) कलम 310 अंतर्गत जारी केलेले कोणतेही कमिशन योग्यरित्या अंमलात आणल्यानंतर, त्याखाली तपासलेल्या साक्षीदाराच्या साक्षीसह, ते आयोग जारी करणाऱ्या न्यायालयाला किंवा दंडाधिकारी यांना परत केले जाईल; आणि आयोग, त्यावरील परतावा आणि बयान पक्षांच्या तपासणीसाठी सर्व वाजवी वेळी खुले असेल आणि, सर्व न्याय्य अपवादांच्या अधीन राहून, कोणत्याही पक्षाद्वारे पुराव्यामध्ये वाचले जाऊ शकते, आणि रेकॉर्डचा भाग असेल .

कमिशनचा
परतावा.

(2) भारतीय सक्षम अधिनियम, 2023 च्या कलम 27 द्वारे विनिर्दिष्ट केलेल्या अटीची पूर्तता करत असल्यास, अशा प्रकारे घेतलेली कोणतीही साक्ष दुसऱ्या न्यायालयासमोर खटल्याच्या पुढील कोणत्याही टप्प्यावर पुराव्याच्या रूपात प्राप्त केली जाऊ शकते.

324. कलम 319 अंतर्गत आयोग जारी केलेल्या प्रत्येक प्रकरणात, चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही आयोगाच्या अंमलबजावणीसाठी आणि परत येण्यासाठी वाजवीपणे पुरेशा ठराविक वेळेसाठी स्थगित केली जाऊ शकते.

कामकाज तहकूब.

325. (1) कलम 321 आणि कलम 322 आणि कलम 323 मधील अनेक तरतुदी ज्या आयोगाच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहेत आणि त्याचा परतावा यापुढे नमूद केलेल्या कोणत्याही न्यायालये, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकाऱ्यांनी जारी केलेल्या कमिशनच्या संदर्भात लागू होतील. कलम 319 अंतर्गत जारी केलेल्या आयोगांना लागू करा.

परदेशी कमिशनची
अंमलबजावणी.

(२) पोट-कलम (१) मध्ये संदर्भित न्यायालये, न्यायाधीश आणि दंडाधिकारी आहेत-

(अ) असे कोणतेही न्यायालय, न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी मधील क्षेत्रामध्ये अधिकार क्षेत्राचा वापर करत आहेत ज्या भारतापर्यंत ही संहिता विस्तारित नाही, जसे केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात निर्दिष्ट करेल;

(ब) भारताबाहेरील अशा कोणत्याही देशात किंवा ठिकाणी अधिकार क्षेत्राचा वापर करणारे कोणतेही न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, जसे केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात निर्दिष्ट करेल, आणि त्या देशात किंवा ठिकाणी लागू असलेल्या कायदानुसार, अधिकार असेल. गुन्हेगारी प्रकरणांच्या संबंधात साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी आयोग जारी करा.

वैद्यकीय साक्षीदाराची साक्ष.

३२६. (१) सिव्हिल सर्जन किंवा इतर वैद्यकीय साक्षीदाराची साक्ष, आरोपीच्या उपस्थितीत न्यायदंडाधिकाऱ्यांनी घेतलेली आणि साक्षात्कृत केलेली, किंवा या प्रकरणाखाली आयोगावर घेतलेली, कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुराव्याच्या रूपात दिली जाऊ शकते. ही संहिता, जरी साक्षीदाराला साक्षीदार म्हणून बोलावले जात नाही.

(२) न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, आणि फिर्यादीच्या किंवा आरोपीच्या अर्जावर, अशा कोणत्याही साक्षीदाराला त्याच्या साक्षीच्या विषयावर बोलावून त्याची तपासणी करेल.

मॅजिस्ट्रेटचा ओळख अहवाल.

३२७. (१) एखाद्या व्यक्ती किंवा मालमतेच्या संबंधात कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांच्या हाताखालील ओळखीचा अहवाल असल्याचे सांगणारे कोणतेही दस्तऐवज या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वापरता येईल, जरी असा दंडाधिकारी नाही. साक्षीदार म्हणून बोलावले:

परंतु जर अशा अहवालात कोणत्याही संशयित किंवा साक्षीदाराचे विधान असेल ज्यावर कलम 19, कलम 26, कलम 27, कलम 158 किंवा कलम 160 मधील तरतुदी लागू होतात, 2023, असे विधान या अंतर्गत वापरले जाणार नाही. उप-कलम त्या विभागांच्या तरतुदीनुसार वगळता.

(२) न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, आणि फिर्यादीच्या किंवा आरोपीच्या अर्जावर, अशा न्यायदंडाधिकाऱ्यांना उक्त अहवालाच्या विषयावर बोलावून त्याची तपासणी करेल.

टांकसाळीच्या अधिकाऱ्यांचे पुरावे.

328. (1) कोणत्याही टांकसाळीच्या किंवा कोणत्याही नोट प्रिंटिंग प्रेसच्या किंवा कोणत्याही सिव्क्युरिटी प्रिंटिंग प्रेसच्या (स्टॅम्प्स आणि स्टेशनरी नियंत्रकाच्या अधिकाऱ्यांसह) किंवा कोणत्याही फॉरेन्सिकच्या अशा कोणत्याही अधिकाऱ्याच्या हाताखालील अहवाल असल्याचे कोणतेही दस्तऐवज फॉरेन्सिक सायन्स लॅबोरेटरीचा विभाग किंवा विभाग किंवा कोणताही सरकारी परीक्षक किंवा प्रश्रित दस्तऐवजांचा कोणताही राज्य परीक्षक, केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, कोणत्याही बाबी किंवा गोष्टीवर, त्याच्याकडे तपासणीसाठी आणि अहवालासाठी रीतसर सादर केलेल्या कोणत्याही बाबीबद्दल, या संदर्भात, अधिसूचनेद्वारे निर्दिष्ट करू शकते. या संहिता अंतर्गत कोणत्याही कार्यवाहीचा कोर्स, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वापरला जाऊ शकतो, जरी अशा अधिकाऱ्याला साक्षीदार म्हणून बोलावले जात नाही.

(२) न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, अशा कोणत्याही अधिकाऱ्याला त्याच्या अहवालाच्या विषयावर बोलावून त्याची तपासणी करू शकते:

परंतु, अहवाल ज्यावर आधारित असेल अशा कोणत्याही अधिकाऱ्याला कोणतेही रेकॉर्ड सादर करण्यासाठी बोलावले जाणार नाही.

(3) भारतीय कलम 129 आणि 130 च्या तरतुदींचा पूर्वग्रह न ठेवता
Sakshya Adhinium, 2023, असा कोणताही अधिकारी जनरलच्या परवानगीशिवाय करू शकणार नाही.
व्यवस्थापक किंवा कोणत्याही टांकसाळीचा किंवा कोणत्याही नोट प्रिंटिंग प्रेसचा किंवा कोणत्याहीचा प्रभारी अधिकारी सिव्क्युरिटी प्रिंटिंग प्रेस किंवा कोणत्याही फॉरेन्सिक विभागाचा किंवा फॉरेन्सिकचा प्रभारी अधिकारी सायन्स लॅबोरेटरी किंवा प्रश्रित दस्तऐवज संस्थेच्या सरकारी परीक्षकाची किंवा प्रश्रित दस्तऐवज संस्थेच्या राज्य परीक्षकाची, यथास्थिती, परवानगी असेल-

(अ) अहवाल आधारित असलेल्या कोणत्याही अप्रकाशित अधिकृत नोंदींमधून मिळवलेले कोणतेही पुरावे देणे; किंवा

	(b) कोर्समध्ये त्याने लागू केलेल्या कोणत्याही चाचणीचे स्वरूप किंवा तपशील उघड करणे वस्तू किंवा वस्तूची तपासणी.	
१५	३२९. (१) सरकारी वैज्ञानिक तज्ञाच्या हाताखालील अहवाल असल्याचे सांगणारे कोणतेही दस्तऐवज, ज्यांना हे कलम लागू होते, कोणत्याही बाबीवर किंवा गोष्टीवर, त्याला या संहिता अंतर्गत कोणत्याही कार्यवाहीदरम्यान तपासणी किंवा विश्लेषणासाठी आणि अहवालासाठी रीतसर सादर केलेला अहवाल, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, चाचणी किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वापरता येईल.	ठराविक अहवाल सरकारी वैज्ञानिक
	(२) न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, अशा कोणत्याही तज्ञाला त्याच्या अहवालाच्या विषयाप्रमाणे बोलावून त्याची तपासणी करू शकते.	तज्ञ
10	(३) जर अशा कोणत्याही तज्ञाला न्यायालयाने बोलावले असेल, आणि तो वैयक्तिकरित्या उपस्थित राहण्यास असमर्थ असेल, न्यायालयाने त्याला वैयक्तिकरित्या हजर राहण्याचे स्पष्टपणे निर्देश दिल्याशिवाय, त्याच्यासोबत काम करणाऱ्या कोणत्याही जबाबदार अधिकार्याला न्यायालयात हजर राहण्यासाठी नियुक्त करू शकतो, जर असा अधिकारी खटल्यातील तथ्यांशी तो परिचित आहे आणि त्याच्या वतीने न्यायालयात समाधानकारकपणे म्हणू शकतो.	
	(४) हा विभाग खालील सरकारी वैज्ञानिक तज्ञांना लागू होतो, म्हणजे:-	
१५	(अ) सरकारचे कोणतेही रासायनिक परीक्षक किंवा सहाय्यक रासायनिक परीक्षक;	
	(b) स्फोटकांचे मुख्य नियंत्रक;	
	(c) फिंगर प्रिंट ब्युरोचे संचालक;	
	(d) संचालक, Haffkeine Institute, Bombay;	
	(ई) सेंट्रल फॉरेंसिकचे संचालक, उपसंचालक किंवा सहायक संचालक विज्ञान प्रयोगशाळा किंवा राज्य न्यायवैद्यक विज्ञान प्रयोगशाळा;	
20	(f) सरकारला सेरोलॉजिस्ट;	
	(g) राज्याद्वारे अधिसूचनेद्वारे निर्दिष्ट किंवा प्रमाणित केलेले कोणतेही इतर वैज्ञानिक तज्ञ यासाठी सरकार किंवा केंद्र सरकार.	
२५	330. (1) जेथे कोणतेही दस्तऐवज कोणत्याही न्यायालयासमोर फिर्यादी किंवा आरोपीने दाखल केले असेल, अशा प्रत्येक दस्तऐवजाचे तपशील सूचीमध्ये समाविष्ट केले जातील आणि फिर्यादी किंवा आरोपी किंवा फिर्यादी किंवा आरोपीचे वकील, जर असेल तर, अशा दस्तऐवजांचा पुरवठा केल्यानंतर लगेचच आणि अशा पुरवठानंतर तीस दिवसांनंतर कोणत्याही परिस्थितीत अशा प्रत्येक दस्तऐवजाची वास्तविकता मान्य करण्यास किंवा नाकारण्यास सांगितले जाईल:	औपचारिक नाही काही कागदपत्रांचा पुरावा.
	परंतु, न्यायालय, आपल्या विवेकबुद्धीनुसार, लेखी नोंद करण्याच्या कारणांसह कालमर्यादा शिथिल करू शकते:	
३०	परंतु पुढे असे की, जोपर्यंत अशा तज्ञाच्या अहवालावर खटल्यातील कोणत्याही पक्षकारांद्वारे विवाद होत नाही तोपर्यंत कोणत्याही तज्ञाला न्यायालयात हजर राहण्यासाठी बोलावले जाणार नाही.	
	(२) दस्तऐवजांची यादी राज्य सरकार, नियमानुसार, प्रदान करेल अशा स्वरूपात असेल.	
35	(३) जेथे कोणत्याही दस्तऐवजाच्या खरेपणावर वाद होत नाही, अशा दस्तऐवजावर ज्या व्यक्तीने स्वाक्षरी केली आहे अशा व्यक्तीच्या स्वाक्षरीचा पुरावा न घेता या संहिता अंतर्गत चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वाचता येईल:	
	परंतु, न्यायालयाला, आपल्या विवेकबुद्धीनुसार, सिद्ध करून अशी स्वाक्षरी आवश्यक असेल.	
40	331. या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही दरम्यान कोणत्याही न्यायालयात कोणताही अर्ज केला जातो आणि त्यात कोणत्याही लोकसेवकाबाबत आरोप केले जातात, तेव्हा अर्जदार प्रतिज्ञापत्राद्वारे अर्जात आरोप केलेल्या तथ्यांचा पुरावा देऊ शकतो, आणि न्यायालय, योग्य वाटल्यास, अशा तथ्यांशी संबंधित पुरावे देण्याचे आदेश देऊ शकेल.	च्या आचरणाच्या पुराव्यात प्रतिज्ञापत्र सार्वजनिक नोकर
	३३२. (१) ज्या व्यक्तीचा पुरावा औपचारिक स्वरूपाचा असेल अशा कोणत्याही व्यक्तीचा पुरावा प्रतिज्ञापत्राद्वारे दिला जाऊ शकतो आणि या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये सर्व न्याय्य अपवादांच्या अधीन राहून पुरावा वाचता येईल.	अपत्यपत्रावरील औपचारिक वर्णाचा पुरावा.
४५	(२) न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, आणि फिर्यादीच्या किंवा आरोपीच्या अर्जावर, अशा कोणत्याही व्यक्तीला त्याच्या प्रतिज्ञापत्रात समाविष्ट असलेल्या तथ्यांनुसार त्याला बोलावून त्याची तपासणी करेल.	

4

चौकशी आणि चाचण्यांसाठी सामान्य तरतुदी

३३८. (१) एखाद्या गुन्हासाठी सक्षम अधिकारक्षेत्राच्या न्यायालयाने एकदा खटला चालवलेल्या आणि अशा गुन्हातून दोषी किंवा निर्दोष ठरलेली व्यक्ती, अशी शिक्षा किंवा निर्दोष शिक्षा कायम असताना, त्याच गुन्हासाठी पुन्हा खटला चालवण्यास जबाबदार असणार नाही. , किंवा त्याच तथ्यांवर इतर कोणत्याही गुन्हासाठी ज्यासाठी कलम 244 च्या पोट-कलम (1) नुसार त्याच्यावर आरोप लावला गेला असेल किंवा ज्यासाठी त्याला उप-कलम (2) अंतर्गत दोषी ठरवले गेले असेल.) त्याचा.	व्यक्ती एकदा त्याच गुन्हासाठी खटला न चालवण्यासाठी दोषी किंवा निर्दोष.
(२) कोणत्याही गुन्हातून निर्दोष सुटलेल्या किंवा दोषी ठरलेल्या व्यक्तीवर, नंतर राज्य सरकारच्या संमतीने, उपकलम (१) अन्वये पूर्वीच्या खटल्यात त्याच्याविरुद्ध स्वतंत्र आरोप लावला गेला असेल अशा कोणत्याही वेगळ्या गुन्हासाठी खटला चालवला जाऊ शकतो . कलम 243 चे.	
(३) एखाद्या कृत्याने रचलेल्या कोणत्याही गुन्हासाठी दोषी ठरलेल्या एखाद्या व्यक्तीला, ज्याच्या कृतीसह, त्याला दोषी ठरविण्यात आलेल्या गुन्हापेक्षा वेगळा गुन्हा घडला असेल, ज्याचे परिणाम झाले नसतील तर, नंतर अशा शेवटच्या गुन्हासाठी खटला भरला जाऊ शकतो. जेव्हा त्याला दोषी ठरवण्यात आले त्यावेळेस घडले किंवा ते घडल्याचे न्यायालयाला माहीत नव्हते.	
(४) कोणत्याही कृत्यांद्वारे निर्दोष ठरलेल्या कोणत्याही गुन्हातून निर्दोष मुक्त झालेल्या व्यक्तीवर, अशा निर्दोष सुटका किंवा दोषसिद्धी असूनही, नंतर आरोप लावला जाऊ शकतो आणि त्याच कृत्यांद्वारे स्थापन केलेल्या इतर कोणत्याही गुन्हासाठी खटला भरला जाऊ शकतो, जर त्याने ज्या न्यायालयाद्वारे तो केला असेल तर प्रथम खटला चालवला गेला तो पुन्हा करण्याचा प्रयत्न करण्यास सक्षम नव्हता ज्याचा नंतर त्याच्यावर आरोप लावण्यात आला.	
(५) कलम २८१ अन्वये दोषमुक्त झालेल्या व्यक्तीवर त्याच गुन्हासाठी पुन्हा खटला चालवला जाणार नाही, ज्या न्यायालयाद्वारे त्याला डिस्चार्ज देण्यात आला होता किंवा प्रथम नमूद केलेले न्यायालय ज्याच्या अधीन आहे अशा कोणत्याही न्यायालयाच्या संमतीशिवाय.	
(6) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा सामान्य कलम 26 च्या तरतुदींवर परिणाम होणार नाही कलम कायदा, 1897 किंवा या संहितेच्या कलम 208 चे.	
स्पष्टीकरण.— तक्रार फेटाळणे, किंवा आरोपीला दोषमुक्त करणे, नाही या कलमाच्या उद्देशासाठी निर्दोष मुक्तता.	
उदाहरणे.	
(a) A चा नोकर म्हणून चोरीच्या आरोपावर खटला चालवला जातो आणि निर्दोष सोडला जातो. त्यानंतर, निर्दोषत्व अंमलात असताना, त्याच्यावर सेवक म्हणून चोरीचा आरोप लावला जाऊ शकत नाही, किंवा त्याच तथ्यांवर, फक्त चोरीचा, किंवा गुन्हेगारी विश्वासाचा भंग केल्याचा आरोप लावला जाऊ शकतो.	
(b) A ला गंभीर दुखापत केल्याबद्दल खटला चालवला जातो आणि त्याला दोषी ठरवले जाते. जखमी व्यक्तीचा नंतर मृत्यू होतो. A वर पुन्हा दोषी मनुष्यवधाचा प्रयत्न केला जाऊ शकतो.	
(c) A वर सत्र न्यायालयासमोर आरोप ठेवण्यात आला आहे आणि दोषी हत्याकांडासाठी दोषी ठरविले आहे च्या B. A नंतर B च्या खुनासाठी त्याच तथ्यांवर खटला चालवला जाऊ शकत नाही.	
(d) A वर प्रथम श्रेणीच्या दंडाधिकार्याने B ला स्वेच्छेने दुखापत केल्याचा आरोप लावला आहे आणि त्याला दोषी ठरवले आहे. A वर नंतर त्याच वस्तुस्थितीनुसार B ला गंभीर दुखापत केल्याबद्दल खटला चालवला जाऊ शकत नाही, जोपर्यंत केस आत येत नाही तोपर्यंत या कलमाचा उप-कलम (3) .	
(e) A वर द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकार्याने B च्या व्यक्तीकडून मालमत्तेची चोरी केल्याचा आरोप लावला आहे आणि त्याला दोषी ठरवले आहे. नंतर त्याच तथ्यांवर A वर आरोप लावला जाऊ शकतो आणि दरोडा टाकण्याचा प्रयत्न केला जाऊ शकतो.	
(f) A, B आणि C वर प्रथम श्रेणीच्या दंडाधिकार्याने आरोप लावले आहेत, आणि तो D A, B आणि C लुटल्याबद्दल दोषी ठरला आहे. नंतर त्याच तथ्यांवर डकैतीचा आरोप आणि खटला भरला जाऊ शकतो.	
३३८. (१) एखाद्या खटल्याचा प्रभावी सरकारी वकील किंवा सहाय्यक सरकारी वकील हे प्रकरण चौकशी, खटला किंवा अपील अंतर्गत असलेल्या कोणत्याही न्यायालयासमोर कोणत्याही लेखी अधिकाराशिवाय उपस्थित राहू शकतात आणि बाजू मांडू शकतात.	सरकारी वकिलांची हजेरी.

(२) अशा कोणत्याही प्रकरणात कोणत्याही खाजगी व्यक्तीने आपल्या वकिलाला कोणत्याही न्यायालयात कोणत्याही व्यक्तीवर खटला चालवण्यास सांगितले तर, सरकारी वकील किंवा खटल्याचा प्रभारी सहाय्यक सरकारी वकील खटला चालवतील, आणि असे निर्देश दिलेले अधिवक्ता त्या निर्देशानुसार कार्यवाही करतील. सरकारी वकील किंवा सहाय्यक सरकारी वकील, आणि न्यायालयाच्या परवानगीने, खटल्यातील पुरावे बंद झाल्यानंतर लेखी युक्तिवाद सादर करू शकतात.

५

ची परवानगी
खटला
चालवणे.

३३९. (१) खटल्याची चौकशी करणारा किंवा खटला चालवणारा कोणताही दंडाधिकारी, निरीक्षक पदाच्या खालच्या पोलीस अधिकाऱ्याशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीला खटला चालवण्याची परवानगी देऊ शकतो; परंतु महाधिवक्ता-जनरल किंवा सरकारी वकील किंवा सरकारी वकील किंवा सहाय्यक सरकारी वकील याशिवाय इतर कोणतीही व्यक्ती अशा परवानगीशिवाय असे करण्यास पात्र असणार नाही:

10

परंतु, कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याने आरोपीवर खटला चालवला जात असलेल्या गुन्ह्याच्या तपासात भाग घेतला असेल तर त्याला खटला चालवण्याची परवानगी दिली जाणार नाही.

(२) खटला चालवणारी कोणतीही व्यक्ती वैयक्तिकरित्या किंवा वकिलाद्वारे असे करू शकते.

ज्या व्यक्तीच्या
विरोधात कार्यवाही सुरू
केली
आहे त्याचा अधिकार

340. फौजदारी न्यायालयासमोर गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, किंवा ज्याच्याविरुद्ध या संहिता अंतर्गत कार्यवाही सुरू केली जाते, त्याच्या पसंतीच्या वकिलाद्वारे हक्काचा बचाव केला जाऊ शकतो.

१५

बचाव केला.

येथे आरोपींना
कायदेशीर मदत
निश्चितपणे राज्य खर्च
प्रकरणे

341. (1) जेथे, न्यायालयासमोरील खटल्यात किंवा अपीलमध्ये, आरोपीचे वकिलाद्वारे प्रतिनिधित्व केले जात नाही, आणि जेथे आरोपीकडे वकिलाला गुंतवून ठेवण्यासाठी पुरेसे साधन नसल्याचे न्यायालयाला दिसून येते, तेव्हा न्यायालयाने वकिलाची नियुक्ती करावी. राज्याच्या खर्चावर त्याच्या संरक्षणासाठी.

20

(२) उच्च न्यायालय, राज्य सरकारच्या पूर्वीच्या मान्यतेने, यासाठी नियम बनवू शकते-

(अ) उप-कलम (१) अंतर्गत बचावासाठी वकिलांची निवड करण्याची पद्धत ;

(b) न्यायालयांद्वारे अशा वकिलांना ज्या सुविधा द्यायच्या आहेत;

२५

(c) अशा वकिलांना सरकारद्वारे आणि सामान्यतः पोट-कलम (1) ची उद्दिष्टे पार पाडण्यासाठी देय शुल्क.

(३) राज्य सरकार, अधिसूचनेद्वारे, निर्देश देऊ शकते की, अधिसूचनेत निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, उप-कलम (१) आणि (२) च्या तरतुदी इतर कोणत्याही वर्गाच्या चाचण्यांच्या संदर्भात लागू होतील. राज्यातील न्यायालये सत्र न्यायालयांसमोरील खटल्यांच्या संदर्भात लागू होतात.

३०

कार्यपद्धती
जेव्हा
कॉर्पोरेशन किंवा
नॉंदणीकृत
सोसायटी आरोपी
असते.

342. (1) या विभागात, "कॉर्पोरेशन" म्हणजे एक निगमित कंपनी किंवा इतर संस्था कॉर्पोरेट, आणि सोसायटी नॉंदणी कायदा, 1860 अंतर्गत नॉंदणीकृत सोसायटी समाविष्ट करते.

1860 चा 21.

(२) जेथे महामंडळ चौकशी किंवा खटल्यातील आरोपी व्यक्ती किंवा आरोपी व्यक्तींपैकी एक असेल, ते चौकशी किंवा चाचणीच्या उद्देशाने प्रतिनिधी नियुक्त करू शकते आणि अशी नियुक्ती महामंडळाच्या सीलखाली असणे आवश्यक नाही.

35

(३) जेथे कॉर्पोरेशनचा प्रतिनिधी दिसतो, तेव्हा आरोपीच्या उपस्थितीत काहीही केले जावे किंवा वाचून किंवा सांगितले जावे किंवा आरोपीला समजावून सांगितले जावे, अशी या संहितेची कोणतीही आवश्यकता, ती गोष्ट पूर्ण करण्याची आवश्यकता म्हणून समजली जाईल. प्रतिनिधीच्या उपस्थितीत किंवा प्रतिनिधीला वाचले किंवा सांगितले किंवा समजावून सांगितले, आणि आरोपीची तपासणी केली जाईल अशी कोणतीही आवश्यकता प्रतिनिधीची तपासणी केली जाईल अशी आवश्यकता म्हणून अर्थ लावला जाईल.

40

(4) जेथे कॉर्पोरेशनचा प्रतिनिधी दिसत नाही, तेथे उप-कलम (3) मध्ये नमूद केलेली अशी कोणतीही आवश्यकता लागू होणार नाही.

(५) जेथे महामंडळाच्या व्यवस्थापकीय संचालकाने किंवा त्याच्याकडून (कोणत्याही नावाने संबोधले जाते) रितसर अधिकृत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने किंवा महामंडळाच्या कारभाराचे व्यवस्थापन करणाऱ्या व्यक्तीपैकी एक असल्याच्या स्वाक्षरीचे लेखी विधान या कलमाच्या उद्देशाने विधानात नाव दिलेली व्यक्ती कॉर्पोरेशनचा प्रतिनिधी म्हणून नियुक्त केली गेली आहे, त्या प्रभावासाठी, कोर्ट, विरुद्ध सिद्ध झाल्याशिवाय, अशा व्यक्तीची नियुक्ती करण्यात आली आहे असे गृहीत धरेल.

५

(६) न्यायालयासमोर चौकशी किंवा खटल्यात कॉर्पोरेशनचा प्रतिनिधी म्हणून उपस्थित राहणारी कोणतीही व्यक्ती अशी प्रतिनिधी आहे की नाही असा प्रश्न उद्भवल्यास, तो प्रश्न न्यायालयाद्वारे निश्चित केला जाईल.

10

३४३. (१) हे कलम लागू असलेल्या गुन्ह्याशी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे संबंधित किंवा गोपनीय असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचा पुरावा मिळविण्याच्या दृष्टीकोनातून, तपासाच्या किंवा चौकशीच्या कोणत्याही टप्प्यावर मुख्य न्यायदंडाधिकारी, किंवा चौकशी किंवा खटल्याच्या कोणत्याही टप्प्यावर, गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवणारा प्रथम श्रेणीचा न्यायदंडाधिकारी, अशा व्यक्तीला संपूर्ण आणि खरा खुलासा करण्याच्या अटीवर माफी देऊ शकतो. गुन्ह्याशी संबंधित त्याच्या माहितीतील परिस्थिती आणि संबंधित प्रत्येक व्यक्तीला, मग तो मुख्याध्यापक म्हणून असो किंवा त्याच्या कमिशनमध्ये.

१५

च्या निविदा
सोबतीला
माफ करा.

(२) हा विभाग लागू होतो-

20

(a) कोणताही गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे किंवा न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य आहे सध्या अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायदानुसार नियुक्त केलेले विशेष न्यायाधीश;

(b) सात वर्षांपर्यंत कारावासाची शिक्षा होऊ शकेल असा कोणताही गुन्हा किंवा अधिक कठोर वाक्यासह.

(३) उपकलम (१) अन्वये माफी देणारा प्रत्येक दंडाधिकारी रेकॉर्ड करेल-

(अ) असे करण्यामागची त्याची कारणे;

२५

(ब) निविदा ज्या व्यक्तीला केली होती त्याने ती स्वीकारली होती किंवा नाही,

आणि, आरोपीने केलेल्या अर्जावर, त्याला अशा रेकॉर्डची एक प्रत मोफत देईल.

(४) पोटकलम (१) अन्वये केलेली माफीची निविदा स्वीकारणारी प्रत्येक व्यक्ती—

३०

(अ) गुन्ह्याची दखल घेऊन दंडाधिकाऱ्याच्या न्यायालयात साक्षीदार म्हणून तपासले जाईल आणि त्यानंतरच्या खटल्यात, जर काही असेल तर;

(b) तो आधीच जामिनावर असल्याशिवाय, खटला संपेपर्यंत कोठडीत ठेवला जाईल.

35

(५) जर एखाद्या व्यक्तीने पोटकलम (१) अन्वये केलेली माफीची निविदा स्वीकारली असेल आणि उपकलम (४) नुसार तिची तपासणी झाली असेल, त्या गुन्ह्याची दखल घेत दंडाधिकारी, या प्रकरणात पुढील चौकशी न करता-

(अ) चाचणीसाठी द्या-

(i) जर गुन्हा केवळ त्याद्वारेच तपासण्यायोग्य असेल तर सत्र न्यायालयात न्यायालय किंवा दखल घेणारा दंडाधिकारी मुख्य न्यायदंडाधिकारी असल्यास;

40

(ii) त्या वेळेसाठी इतर कोणत्याही कायद्यांतर्गत नियुक्त केलेल्या विशेष न्यायाधीशांच्या न्यायालयात अंमलात असल्याने, जर गुन्हा केवळ त्या कोर्टाच्या ट्रायलबल असेल;

(b) इतर कोणत्याही प्रकरणात, प्रकरण मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे सोपवा जे स्वतः खटला चालवतील.

४५

344. एखाद्या खटल्याच्या वचनबद्धतेनंतर परंतु निर्णय होण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी, ज्या न्यायालयाला वचनबद्धता दिली जाते ते खटल्याच्या वेळी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे संबंधित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचे पुरावे मिळविण्याच्या उद्देशाने, किंवा अशा कोणत्याही गुन्ह्याबद्दल गुप्तपणे, अशा व्यक्तीला त्याच अटीवर क्षमा करा.

थेट निविदा
काढण्याचा अधिकार
क्षमा

ची चाचणी
च्या अटींचे
पालन न
करणारी व्यक्ती
क्षमा

345. (1) जेथे, कलम 343 किंवा कलम 344 नुसार केलेल्या माफीची निविदा स्वीकारलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत, सरकारी वकील प्रमाणित करतो की त्याच्या मते, अशा व्यक्तीने, एकतर आवश्यक गोष्ट जाणूनबुजून लपवून किंवा खोटा पुरावा देऊन, ज्या अटीवर निविदा काढण्यात आली त्या अटीचे पालन न केल्यास, अशा व्यक्तीवर ज्या गुन्ह्यासाठी माफी मागितली गेली होती त्या गुन्ह्यासाठी किंवा त्याच प्रकरणाच्या संदर्भात तो दोषी असल्याचे दिसत असलेल्या अन्य कोणत्याही गुन्ह्यासाठी खटला चालवला जाऊ शकतो, आणि खोटे पुरावे दिल्याच्या गुन्ह्यासाठी:

५

परंतु अशा व्यक्तीवर इतर कोणत्याही आरोपींसोबत संयुक्तपणे खटला चालवला जाणार नाही:

परंतु, उच्च न्यायालयाच्या परवानगीशिवाय अशा व्यक्तीवर खोटा पुरावा दिल्याच्या गुन्ह्यासाठी खटला चालवला जाणार नाही आणि कलम २१५ किंवा कलम ३७९ मध्ये समाविष्ट असलेली कोणतीही गोष्ट त्या गुन्ह्याला लागू होणार नाही.

10

(2) अशा व्यक्तीने माफीची निविदा स्वीकारून केलेले कोणतेही विधान आणि कलम 183 अंतर्गत दंडाधिकार्याने किंवा कलम 343 च्या पोटकलम (4) अंतर्गत न्यायालयाद्वारे नोंदवलेले कोणतेही विधान अशा खटल्यात त्याच्याविरुद्ध पुराव्यात दिले जाऊ शकते.

(३) अशा खटल्याच्या वेळी, आरोपीला अशी विनंती करण्याचा अधिकार असेल की ज्या अटीवर अशी निविदा काढण्यात आली होती त्याचे पालन केले आहे; या प्रकरणात, अट पाळली गेली नाही हे सिद्ध करणे फायदासाठी असेल.

१५

(४) अशा खटल्याच्या वेळी, न्यायालय-

(अ) जर ते सत्र न्यायालय असेल, तर आरोप वाचून दाखविण्यापूर्वी आणि आरोपीला समजावून सांगितले जाण्यापूर्वी;

20

(ब) जर हे न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालय असेल, तर खटल्यासाठी साक्षीदारांचे पुरावे घेतले जाण्यापूर्वी,

ज्या अटीवर माफीची निविदा काढण्यात आली त्या अटीची पूर्तता त्याने केली आहे का, अशी विनंती आरोपीला करा.

(५) जर आरोपीने अशी विनंती केली तर, न्यायालयाने याचिका नोंदवली आणि खटला पुढे चालू ठेवला आणि खटल्याचा निकाल देण्यापूर्वी, आरोपीने माफीच्या अटींचे पालन केले आहे की नाही हे शोधून काढावे, आणि जर त्याने असे पालन केले आहे असे आढळून आले की, या संहितेत काहीही असले तरी, निर्दोषत्वाचा निकाल दिला जाईल.

२५

कार्यवाही पुढे
ढकलण्याचा किंवा
पुढे
ढकलण्याचा अधिकार.

346. (1) प्रत्येक चौकशी किंवा खटल्यात, हजर असलेल्या सर्व साक्षीदारांची तपासणी होईपर्यंत कार्यवाही दैनंदिन आधारावर चालू ठेवली जाईल, जोपर्यंत न्यायालयाला कारणांमुळे पुढील दिवसाच्या पुढे स्थगिती देणे आवश्यक वाटत नाही. रेकॉर्ड करणे:

३०

परंतु, भारतीय न्याय संहिता २०२३ च्या कलम ६४, कलम ६६, कलम ६७, कलम ६८ आणि कलम ७० अन्वये चौकशी किंवा खटला एखाद्या गुन्ह्याशी संबंधित असेल तेव्हा चौकशी किंवा खटला या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या कालावधीत पूर्ण केला जाईल. आरोपपत्र दाखल करणे.

35

(२) जर न्यायालयाने, एखाद्या गुन्ह्याची दखल घेतल्यानंतर, किंवा खटला सुरू केल्यावर, कोणत्याही चौकशी किंवा खटल्याला स्थगिती देणे आवश्यक किंवा उचित वाटले, तर ते, वेळोवेळी, कारणांसाठी करू शकते. योग्य वाटेल अशा अटीवर रेकॉर्ड, पुढे ढकलणे किंवा पुढे ढकलणे, वाजवी वाटेल अशा वेळेसाठी आणि वॉरंटद्वारे आरोपी कोठडीत ठेवल्यास:

40

परंतु, कोणतेही न्यायालय या अंतर्गत आरोपीला कोठडीत ठेवणार नाही एका वेळी पंधरा दिवसांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी विभाग:

परंतु पुढे असे की, साक्षीदार हजर असताना, लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या विशेष कारणाशिवाय, त्यांची तपासणी न करता, कोणतीही स्थगिती किंवा स्थगिती दिली जाणार नाही:

४५

परंतु, केवळ आरोपी व्यक्तीला त्याच्यावर प्रस्तावित करण्यात आलेल्या शिक्षेविरुद्ध कारणे दाखविण्यास सक्षम करण्याच्या हेतूने कोणतीही स्थगिती दिली जाणार नाही:

हे देखील प्रदान केले -

(अ) पक्षाच्या विनंतीवरून कोणतीही स्थगिती दिली जाणार नाही, त्या पक्षाच्या नियंत्रणाबाहेरची परिस्थिती वगळता;

५ (b) जेथे परिस्थिती पक्षाच्या नियंत्रणाबाहेर आहे, तेथे दुसऱ्या पक्षाचे आक्षेप ऐकल्यानंतर आणि लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणांसाठी न्यायालयाने दोनपेक्षा जास्त स्थगिती दिली जाऊ शकत नाहीत;

(c) पक्षकाराचा वकिला दुसऱ्या न्यायालयात गुंतलेला आहे ही वस्तुस्थिती, तहकूब करण्याचे कारण असू शकत नाही;

10 (d) जर एखादा साक्षीदार कोर्टात हजर असेल पण पक्षकार किंवा त्याचा वकील हजर नसेल किंवा पक्षकार किंवा त्याचा वकील कोर्टात उपस्थित असला तरी, साक्षीदाराची तपासणी करण्यास किंवा उलटतपासणी करण्यास तयार नसेल, तेव्हा न्यायालय योग्य वाटल्यास, साक्षीदाराचे म्हणणे नोंदवावे आणि त्याला जसे योग्य वाटेल तसे आदेश द्यावेत किंवा साक्षीदाराची उलटतपासणी करावी.

१५ स्पष्टीकरण 1.—जर आरोपीने गुन्हा केला असावा असा संशय निर्माण करण्यासाठी पुरेसा पुरावा प्राप्त झाला असेल आणि रिमांडद्वारे आणखी पुरावे मिळण्याची शक्यता आहे, तर हे रिमांडचे वाजवी कारण आहे.

स्पष्टीकरण 2.—ज्या अटीवर स्थगिती किंवा स्थगिती मंजूर केली जाऊ शकते योग्य प्रकरणांमध्ये, फिर्यादी किंवा आरोपीद्वारे खर्चाचे पेमेंट समाविष्ट करा.

20 ३४७. (१) कोणताही न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, कोणत्याही चौकशीच्या, खटल्याच्या किंवा इतर कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, पक्षकारांना योग्य नोटीस दिल्यानंतर, गुन्हा घडल्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही ठिकाणी किंवा इतर कोणत्याही ठिकाणी भेट देऊ शकतो आणि तपासणी करू शकतो. ज्यामध्ये त्याच्या मते अशा चौकशी किंवा खटल्याच्या वेळी दिलेल्या पुराव्याचे योग्य मूल्यांकन करण्याच्या हेतूने पाहणे आवश्यक आहे आणि अशा तपासणीत आढळलेल्या कोणत्याही संबंधित तथ्यांचे स्मरणपत्र अनावश्यक विलंब न लावता नोंदवेल.

स्थानिक तपासणी.

२५ (२) असे मेमोरँडम खटल्याच्या रेकॉर्डचा भाग असेल आणि जर फिर्यादी, तक्रारदार किंवा आरोपी किंवा खटल्यातील इतर कोणत्याही पक्षकाराची इच्छा असेल, तर त्याला निवेदनाची एक प्रत मोफत दिली जाईल.

३० 348. कोणतेही न्यायालय, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशीच्या, खटल्याच्या किंवा इतर कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, साक्षीदार म्हणून कोणत्याही व्यक्तीला बोलावू शकते, किंवा उपस्थित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची तपासणी करू शकते, साक्षीदार म्हणून बोलावले नसले तरी, किंवा कोणत्याही व्यक्तीला परत बोलावून त्याची पुनर्तपासणी करू शकते. आधीच तपासले; आणि न्यायालय अशा कोणत्याही व्यक्तीला समन्स करेल आणि तपासले किंवा परत बोलावेल आणि पुन्हा तपासले जर त्याचा पुरावा केसच्या न्याय्य निर्णयासाठी आवश्यक आहे असे वाटत असेल.

करण्यासाठी जक्ती
बोलावणे
भौतिक
साक्षीदार, किंवा
परीक्षण
उपस्थित
व्यक्ती.

35 349. जर प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी समाधानी असेल की, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही तपासाच्या किंवा कार्यवाहीच्या हेतूने, आरोपी व्यक्तीसह कोणत्याही व्यक्तीला नमुना स्वाक्षर्या किंवा बोट्यांचे ठसे किंवा हस्ताक्षर किंवा आवाजाचा नमुना देण्यास निर्देशित करणे हितावह आहे. , तो त्या परिणामासाठी आदेश देऊ शकतो आणि त्या प्रकरणात ज्या व्यक्तीशी ऑर्डर संबंधित आहे ती अशा क्रमाने निर्दिष्ट केलेल्या वेळी आणि ठिकाणी उपस्थित राहिली जाईल किंवा त्याच्या नमुना स्वाक्षरी किंवा बोट्यांचे ठसे किंवा हस्ताक्षर किंवा आवाजाचा नमुना देईल:

व्यक्तीला नमुना
स्वाक्षरी किंवा हस्ताक्षर
देण्याचा आदेश
देण्याचा
दंडाधिकारी
यांचा अधिकार.

40 परंतु त्या व्यक्तीला काही केल्याशिवाय या कलमाखाली कोणताही आदेश दिला जाणार नाही अशा तपासाच्या किंवा कार्यवाहीच्या संदर्भात अटक करण्यात आलेली वेळ:

पुढे, दंडाधिकारी, लेखी नोंद करण्याच्या कारणांसाठी,
कोणत्याही व्यक्तीला अटक न करता असा नमुना किंवा नमुना देण्याचा आदेश द्या.

४५ 350. राज्य सरकारने केलेल्या कोणत्याही नियमांच्या अधीन राहून, कोणतेही फौजदारी न्यायालय, त्यांना योग्य वाटल्यास, कोणत्याही चौकशीच्या, खटल्याच्या उद्देशाने उपस्थित राहणाऱ्या कोणत्याही तक्रारदाराच्या किंवा साक्षीदाराच्या वाजवी खर्चाचे, सरकारच्या वतीने, पैसे देण्याचे आदेश देऊ शकते. किंवा या संहिता अंतर्गत अशा न्यायालयासमोरील इतर कार्यवाही.

तक्रारदार आणि
साक्षीदार यांचा खर्च.

आरोपीची
तपासणी करण्याचा
अधिकार.

351. (1) प्रत्येक चौकशी किंवा चाचणीमध्ये, आरोपीला वैयक्तिकरित्या सक्षम करण्याच्या हेतूने त्याच्या विरुद्धच्या पुराव्यामध्ये दिसणारी कोणतीही परिस्थिती स्पष्ट करण्यासाठी, न्यायालय-

(अ) कोणत्याही टप्प्यावर, आरोपीला पूर्व चेतावणी न देता असे प्रश्न विचारू शकतात त्याला न्यायालय आवश्यक वाटेल;

(b) फिर्यादीसाठी साक्षीदार तपासल्यानंतर आणि त्यापूर्वी त्याला त्याच्या बचावासाठी बोलावले जाते, त्याला सामान्यतः या प्रकरणात प्रश्न विचाराः

परंतु, समन्स-केसमध्ये, जेथे न्यायालयाने आरोपीची वैयक्तिक हजेरी रद्द केली आहे, ते खंड (ब) अंतर्गत त्याची तपासणी देखील करू शकते.

(२) आरोपीची चौकशी केली असता त्याला कोणतीही शपथ दिली जाणार नाही उप-कलम (1).

(३) आरोपी अशा प्रश्नांची उत्तरे देण्यास नकार देऊन किंवा त्यांना खोटी उत्तरे देऊन शिक्षेस पात्र ठरणार नाही.

(४) आरोपीने दिलेली उत्तरे अशा चौकशीत किंवा खटल्यात विचारात घेतली जाऊ शकतात आणि त्याच्या बाजूने किंवा त्याच्या विरुद्ध इतर कोणत्याही चौकशीत, किंवा खटल्यात, इतर कोणत्याही गुन्ह्यासाठी पुरावे सादर केले जाऊ शकतात ज्याची उत्तरे त्याच्याकडे असल्याचे दर्शवू शकतात. वचनबद्ध.

(५) न्यायालय आरोपीला विचारले जाणारे संबंधित प्रश्न तयार करण्यासाठी अभियोक्ता आणि बचाव वकिलांची मदत घेऊ शकते आणि या कलमाचे पुरेसे पालन म्हणून न्यायालय आरोपीचे लेखी विधान दाखल करण्याची परवानगी देऊ शकते.

तोंडी
युक्तिवाद आणि निवेदन
युक्तिवाद.

352. (1) कार्यवाहीचा कोणताही पक्ष, शक्य तितक्या लवकर, त्याचे पुरावे संपल्यानंतर, संक्षिप्त तोंडी युक्तिवाद करू शकतो आणि तो तोंडी युक्तिवाद पूर्ण करण्यापूर्वी, जर असेल तर, न्यायालयाच्या सेटिंगमध्ये एक निवेदन सादर करू शकतो. पुढे संक्षिप्तपणे आणि वेगळ्या शीर्षकाखाली, त्याच्या केसच्या समर्थनार्थ युक्तिवाद आणि अशा प्रत्येक मेमोरँडमचा रेकॉर्डचा भाग असेल.

(२) अशा प्रत्येक ज्ञापनाची प्रत एकाच वेळी विरुद्ध पक्षाला दिली जाईल.

(३) लेखी युक्तिवाद दाखल करण्याच्या हेतूने कार्यवाही स्थगित केली जाणार नाही, जोपर्यंत न्यायालय, लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव, अशी स्थगिती मंजूर करणे आवश्यक मानत नाही.

(4) जर तोंडी युक्तिवाद संक्षिप्त किंवा संबंधित नसतील असे मत असेल तर न्यायालय अशा युक्तिवादांचे नियमन करू शकते.

आरोपी
सक्षम साक्षीदार
होण्यासाठी
व्यक्ती.

353. (1) फौजदारी न्यायालयासमोर गुन्ह्याचा आरोप असलेली कोणतीही व्यक्ती बचावासाठी सक्षम साक्षीदार असेल आणि त्याच्यावर किंवा त्याच खटल्यात त्याच्यावर आरोप लावलेल्या कोणत्याही व्यक्तीवर आरोप नाकारण्यासाठी शपथेवर साक्ष देऊ शकेलः

जर का-

(अ) त्याच्या स्वतःच्या लेखी विनंतीशिवाय त्याला साक्षीदार म्हणून बोलावले जाणार नाही;

(b) पुरावा देण्यास त्याचे अपयश कोणत्याही पक्षकारांनी किंवा न्यायालयाच्या कोणत्याही टिप्पणीचा विषय बनवले जाणार नाही किंवा त्याच्याविरुद्ध किंवा त्याच्यावर आरोप लावलेल्या कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध समान खटला चालवल्याबद्दल कोणत्याही गृहितकाला जन्म देणार नाही.

(२) कोणतीही व्यक्ती ज्याच्याविरुद्ध कलम १०१, किंवा कलम १२६ किंवा कलम १२७, किंवा कलम १२८, किंवा कलम १२९, किंवा अध्याय X अंतर्गत किंवा अध्याय XI च्या भाग ब, भाग क किंवा भाग ड अंतर्गत कोणत्याही फौजदारी न्यायालयात कार्यवाही सुरू केली जाते. , अशा कार्यवाहीमध्ये स्वतःला साक्षीदार म्हणून सादर करू शकतो:

परंतु कलम 127, कलम 128 किंवा कलम 129 अंतर्गत कार्यवाहीमध्ये, अशा व्यक्तीने साक्ष देण्यास अपयशी ठरल्यास कोणत्याही पक्षकारांनी किंवा न्यायालयाच्या कोणत्याही टिप्पणीचा विषय बनवता येणार नाही किंवा त्याच्याविरुद्ध किंवा कोणत्याही गृहितकाला जन्म देणार नाही. त्याच चौकशीत त्याच्यासह अन्य व्यक्तीने त्याच्याविरुद्ध कारवाई केली.

	354. कलम 343 आणि 344 मध्ये प्रदान केल्याखेरीज, आरोपी व्यक्तीला त्याच्या माहितीत असलेली कोणतीही बाब उघड करण्यास किंवा रोखण्यासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी कोणत्याही वचनाद्वारे किंवा धमकीद्वारे किंवा अन्यथा प्रभावाचा वापर केला जाणार नाही.	प्रकटीकरण करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी कोणताही प्रभाव वापरला जाणार नाही.
५	355. (1) या संहिता अंतर्गत चौकशी किंवा खटल्याच्या कोणत्याही टप्प्यावर, न्यायाच्या हितासाठी आरोपीची न्यायालयासमोर वैयक्तिक हजेरी आवश्यक नसल्याची नोंद करण्याच्या कारणांसाठी न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी समाधानी असल्यास, किंवा आरोपी सतत कोर्टातील कामकाजात व्यत्यय आणत असल्यास, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, आरोपीचे प्रतिनिधित्व वकिलाद्वारे केले असल्यास, त्याची उपस्थिती रद्द करू शकते आणि त्याच्या अनुपस्थितीत अशी चौकशी किंवा खटला पुढे चालू ठेवू शकतो आणि त्यानंतरच्या कोणत्याही टप्प्यावर कार्यवाही, अशा आरोपींची वैयक्तिक उपस्थिती निर्देशित करा.	काही प्रकरणांमध्ये आरोपींच्या अनुपस्थितीत चौकशी आणि खटला चालविण्याची तरतूद.
10	(२) अशा कोणत्याही खटल्यातील आरोपीचे प्रतिनिधित्व वकिलाद्वारे केले जात नसेल, किंवा न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी यांना त्याची वैयक्तिक उपस्थिती आवश्यक वाटत असेल, तर तो, योग्य वाटल्यास आणि त्याने नोंदवल्या जाणाऱ्या कारणांसाठी, अशी चौकशी स्थगित करू शकतो किंवा खटला चालवावा किंवा अशा आरोपींचा खटला स्वतंत्रपणे चालवावा किंवा खटला चालवावा असा आदेश द्या.	
१५	स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या उद्देशाने, आरोपीची वैयक्तिक उपस्थिती ऑडिओ व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून उपस्थिती समाविष्ट आहे.	
20	356. (1) या संहितेत किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यात काहीही असले तरीही, जेव्हा घोषित अपराधी म्हणून घोषित केलेली एखादी व्यक्ती, संयुक्तपणे आरोप लावलेला असो वा नसो, खटला टाळण्यासाठी फरार झाला असेल आणि त्याची त्वरित शक्यता नाही. त्याला अटक केल्यावर, अशा व्यक्तीच्या हजर राहण्याचा आणि वैयक्तिकरित्या खटला चालवण्याचा अधिकार माफ केला आहे असे मानले जाईल आणि न्यायालय, न्यायाच्या हितासाठी, लेखी कारणे नोंदवल्यानंतर, खटला पुढे चालू ठेवेल. रीतीने आणि तशाच प्रभावाने जणू काही तो उपस्थित होता, या संहिता अंतर्गत आणि निकाल द्या:	घोषित गुन्हेगाराच्या अनुपस्थितीत चौकशी चाचणी किंवा निकाल.
२५	परंतु, न्यायालय नव्वद दिवसांच्या कालावधीशिवाय खटला सुरू करणार नाही आरोप निश्चित केल्याच्या तारखेपासून संपले आहे.	
	(२) पोटकलम (१) अंतर्गत पुढे जाण्यापूर्वी खालील प्रक्रियेचे पालन केले गेले आहे याची न्यायालयाने खात्री करावी, म्हणजे:-	
	(i) किमान तीस दिवसांच्या अंतराने सलग दोन अटक वॉरंट जारी करणे;	
३०	(ii) एखाद्या राष्ट्रीय किंवा स्थानिक दैनिकात त्याच्या निवासस्थानाच्या शेवटच्या ज्ञात पत्त्याच्या जागी प्रसारित होणारे, घोषित गुन्हेगारास खटल्यासाठी न्यायालयात हजर राहणे आवश्यक आहे आणि जर तो तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत हजर होण्यास अपयशी ठरला तर त्याला सूचित करणे आवश्यक आहे. अशा प्रकाशनाची, चाचणी त्याच्या अनुपस्थितीत सुरू होईल;	
35	(iii) त्याच्या नातेवाईक किंवा मित्राला, जर असेल तर, चाचणी सुरू झाल्याबद्दल कळवा; आणि	
	(iv) घराच्या किंवा घराच्या काही सुस्पष्ट भागावर खटला सुरू झाल्याची माहिती चिकटवा, ज्यामध्ये अशी व्यक्ती सामान्यतः राहते आणि जिल्ह्यातील पोलीस स्टेशनमध्ये त्याच्या राहत्या घराचा शेवटचा पत्ता दाखवा.	
40	(३) जेथे घोषित गुन्हेगाराचे प्रतिनिधित्व कोणत्याही वकिलाने केले नाही, त्याला राज्याच्या खर्चाने त्याच्या बचावासाठी वकिलाची तरतूद केली जाईल.	
	(४) खटला चालविण्यास किंवा खटला चालविण्यास सक्षम असलेल्या न्यायालयाने, खटल्यासाठी कोणत्याही साक्षीदारांची तपासणी केली असेल आणि त्यांची साक्ष नोंदवली असेल, अशा साक्षीदाराच्या चौकशीत किंवा खटल्यात, अशा घोषित गुन्हेगाराविरुद्ध पुराव्याच्या रूपात साक्ष दिली जाईल. त्याच्यावर ज्या गुन्हाचा आरोप आहे:	
४५	परंतु, अशा खटल्यादरम्यान घोषित गुन्हेगारास अटक करून हजर केले असल्यास किंवा न्यायालयात हजर केले असल्यास, न्यायालय, न्यायाच्या हितासाठी, त्याच्या अनुपस्थितीत घेतलेल्या कोणत्याही पुराव्याची तपासणी करण्यास त्याला परवानगी देऊ शकते.	

(५) जिथे खटला या कलमाखाली एखाद्या व्यक्तीशी संबंधित असेल, तिथे साक्षीदाराची साक्ष आणि तपासणी, शक्यतो, ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांनी शक्यतो मोबाइल फोनद्वारे रेकॉर्ड केली जाऊ शकते आणि अशी रेकॉर्डिंग अशा प्रकारे ठेवली जाईल. न्यायालय जसे निर्देश देईल.

(६) या संहिता अंतर्गत गुन्ह्यांसाठी खटला चालवताना, उपकलम (१) अन्वये खटला सुरू झाल्यानंतर आरोपीची स्वेच्छेने अनुपस्थिती , त्याला अटक करून हजर करण्यात आले किंवा न्यायालयात हजर केले गेले तरीही, खटला चालू ठेवण्यास प्रतिबंध होणार नाही. अशा चाचणीचा निष्कर्ष.

(७) जोपर्यंत घोषित अपराधी अपील न्यायालयासमोर स्वतःला हजर करत नाही तोपर्यंत या कलमाखालील निर्णयाविरुद्ध कोणतेही अपील केले जाणार नाही:

परंतु, निर्णयाच्या तारखेपासून तीन वर्षांचा कालावधी संपल्यानंतर शिक्षेविरुद्ध कोणतेही अपील केले जाणार नाही.

(8) राज्य, अधिसूचनेद्वारे, या संहितेच्या कलम 84 च्या उप-कलम (1) मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही फरारी व्यक्तीला या कलमाच्या तरतुदींचा विस्तार करू शकते.

कार्यपद्धती
जिथे आरोपीला समजत नाही
कार्यवाही

357. जर आरोपी, मानसिक आजार असलेली व्यक्ती नसली तरी, त्याला कार्यवाही समजून घेणे शक्य नसेल, तर न्यायालय चौकशी किंवा खटला पुढे करू शकते; आणि, उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर न्यायालयाच्या बाबतीत, अशा कार्यवाहीमुळे दोषी ठरल्यास, खटल्याच्या परिस्थितीच्या अहवालासह कार्यवाही उच्च न्यायालयाकडे पाठविली जाईल आणि उच्च न्यायालय त्यावर असा आदेश देईल. जसे ते योग्य वाटते.

गुन्ह्यात दोषी असल्यासारखे दिसणाऱ्या इतर व्यक्तीविरुद्ध कार्यवाही करण्याचा अधिकार.

358. (1) जेथे, एखाद्या गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालू असताना, पुराव्यावरून असे दिसते की, आरोपी नसलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने असा कोणताही गुन्हा केला आहे ज्यासाठी अशा व्यक्तीवर आरोपीसह एकत्रितपणे खटला चालवला जाऊ शकतो, न्यायालय अशा व्यक्तीविरुद्ध त्याने केलेल्या गुन्ह्यासाठी कार्यवाही करू शकते.

(२) जर अशी व्यक्ती न्यायालयात हजर नसेल, तर त्याला अटक केली जाऊ शकते किंवा समन्स पाठवले जाऊ शकते, प्रकरणाच्या परिस्थितीनुसार, वरील उद्देशासाठी आवश्यक असेल.

(३) न्यायालयात हजर राहणारी कोणतीही व्यक्ती, जरी अटकेखाली किंवा समन्सवर नसली तरी, त्याने केलेल्या गुन्ह्याच्या चौकशीच्या किंवा खटल्याच्या उद्देशाने अशा न्यायालयाद्वारे त्याला ताब्यात घेतले जाऊ शकते.

(४) जेथे न्यायालयाने उप-कलम (१) अंतर्गत कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध कार्यवाही केली, तर-

(अ) अशा व्यक्तीच्या संदर्भात कार्यवाही नव्याने सुरू केली जाईल आणि साक्षीदारांची पुन्हा सुनावणी होईल;

(ब) खंड (अ) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून , ज्या गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला सुरू झाला होता त्या गुन्ह्याची न्यायालयाने दखल घेतली तेव्हा अशी व्यक्ती आरोपी असल्याप्रमाणे प्रकरण पुढे जाऊ शकते.

गुन्ह्याची जोडणी.

359. (1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलमांतर्गत पुढील खालील तक्त्यातील पहिल्या दोन स्तंभांमध्ये नमूद केलेले गुन्हे त्या तक्त्याच्या तिसऱ्या स्तंभात नमूद केलेल्या व्यक्तीद्वारे एकत्रित केले जाऊ शकतात:-

टेबल		
गुन्हा	भारतीयाचा विभाग न्याय संहिता, 2023 लागू होऊ शकते	ज्या व्यक्तीने गुन्हा केला आहे
१	2	3
कोणत्याही व्यक्तीच्या धार्मिक भावना दुखावण्याच्या हेतूने शब्द वगैरे उच्चारणे.	300	ज्या व्यक्तीच्या धार्मिक भावना दुखावण्याचा हेतू आहे.
स्वेच्छेने दुखापत करणे.	113(2)	ज्या व्यक्तीला दुखापत झाली आहे.

	१	2	3
	चिथावणीवर स्वेच्छेने दुखापत करणे.	120(1)	असेच.
५	स्वेच्छेने गंभीर दुखापत होणे आणि अचानक चिथावणी देणे.	120(2)	ज्या व्यक्तीला दुखापत झाली आहे कारणीभूत आहे.
	कोणत्याही व्यक्तीला चुकीच्या पद्धतीने रोखणे किंवा बंदिस्त करणे.	124(2)	व्यक्ती संयमित किंवा मर्यादीत.
	चुकीच्या पद्धतीने एखाद्या व्यक्तीला तीन दिवस किंवा त्याहून अधिक काळ बंदिस्त करणे.	१२५(३)	बंदिस्त व्यक्ती.
10	चुकीच्या पद्धतीने एखाद्या व्यक्तीला दहा दिवस किंवा त्याहून अधिक काळ कोंडून ठेवणे.	१२५(४)	असेच.
	चुकीच्या पद्धतीने एखाद्या व्यक्तीला गुप्तपणे बंदिस्त करणे.	१२५(६)	बंदिस्त व्यक्ती.
१५	प्राणघातक हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्तीचा वापर.	129, 131	व्यक्तीने प्राणघातक हल्ला केला किंवा ते ज्यांच्यावर गुन्हेगारी शक्ती वापरली जाते.
	सूर्यास्तानंतर किंवा सूर्योदयापूर्वी घर तोडणे किंवा घर तोडणे.	३२९(६)	ताब्यात असलेली व्यक्ती मालमत्ता अतिक्रमण.
20	चोरी.	३०१(२)	मालमत्तेचा मालक चोरीला
	मालमत्तेचा अप्रामाणिक गैरवापर.	312	मालमत्तेचा मालक गैरवापर केलेले
२५	वाहक, वार्षिक इ. द्वारे विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन.	३१४(३)	मध्ये मालमत्तेचा मालक ज्याचा भंग होतो विश्वास बांधला आहे.
	अप्रामाणिकपणे चोरीला गेलेली मालमत्ता प्राप्त करणे.	३१५(२)	मालमत्तेचा मालक चोरीला
३०	चोरी झालेल्या मालमत्तेची लपवाछपवी किंवा विल्हेवाट लावण्यास मदत करणे, ते चोरीला गेले आहे हे जाणून.	३१५(५)	असेच.
	फसवणूक.	३१६(२)	त्या व्यक्तीने फसवणूक केली.
	व्यक्तिमत्वाद्वारे फसवणूक.	३१७(२)	असेच.
35	कर्जदारांमध्ये वाटणी रोखण्यासाठी मालमत्तेची फसवी काढणे किंवा दडवणे इ.	318	जे कर्जदार प्रभावित होतात त्याद्वारे
	त्याच्यासाठी उपलब्ध करून देण्यापासून फसवणूक करणे कर्जदार कर्ज किंवा मागणी गुन्हेगारामुळे.	३१९	असेच.
40	च्या डीडची फसवी अंमलबजावणी खोटे विधान असलेले हस्तांतरण विचारात घेणे.	320	त्यामुळे प्रभावित व्यक्ती.
	मालमत्तेचे फसवे काढणे किंवा लपवणे .	321	असेच.

१	2	3	
खोडसाळपणा, जेव्हा केवळ नुकसान किंवा नुकसान हे खाजगी व्यक्तीचे नुकसान किंवा नुकसान असते.	३२२(२), ३२२(४)	ज्या व्यक्तीचे नुकसान होते किंवा नुकसान होते.	
प्राण्याला मारणे किंवा अपंग करणे. ३२३		प्राण्याचा मालक.	५
चुकीच्या पद्धतीने पाणी वळवून सिंचनाच्या कामांना इजा करून केवळ नुकसान किंवा	३२४(अ)	ज्या व्यक्तीचे नुकसान होते किंवा नुकसान होते.	
झालेले नुकसान म्हणजे नुकसान किंवा नुकसान खाजगी व्यक्तीला.			10
गुन्हेगारी अतिक्रमण.	३२७(३)	ताब्यात असलेली व्यक्ती मालमत्ता अतिक्रमण.	
घरोघरी अतिक्रमण.	३२७(४)	असेच.	
कारावासाची शिक्षा होऊ शकेल असा गुन्हा (चोरी व्यतिरिक्त) करण्यासाठी घरातील अतिक्रमण.	330(c)	ताब्यात असलेली व्यक्ती घरावर अतिक्रमण केले.	१५
खोटे व्यापार किंवा मालमत्ता चिन्ह वापरणे. ३४३(३)		ज्या व्यक्तीचे नुकसान किंवा अशा वापरामुळे दुखापत होते.	
दुसऱ्याने वापरलेल्या मालमत्तेच्या चिन्हाची बनावट करणे.	३४५(१)	असेच.	20
बनावट मालमत्तेच्या चिन्हासह चिन्हांकित केलेल्या वस्तूची विक्री करणे.	३४७	असेच.	
उपस्थित राहण्याच्या कराराचा भंग आणि असहाय व्यक्तीच्या गरजा पुरवणे.	355	ज्या व्यक्तीसोबत द गुन्हेगाराने करार केला आहे.	
मोहात पाडणे किंवा नेणे किंवा ताब्यात घेणे गुन्हेगारी हेतूने विवाहित स्त्री.	८३	स्त्रीचा नवरा आणि स्त्री.	२५
बदनामी.	354(2)	व्यक्तीची बदनामी केली.	
मुद्रित करणे किंवा खोदकाम करणे, ते बदनामीकारक आहे हे जाणून घेणे.	354(3)	असेच.	
बदनामीकारक असलेल्या छापील किंवा कोरलेल्या पदार्थाची विक्री बाब, त्यात समाविष्ट आहे हे जाणून घेणे अशी बाब.	354(4)	असेच.	३०
अपमानाचा उद्देश शांतता भंग करण्याच्या उद्देशाने आहे.	३५०	त्या व्यक्तीने अपमान केला.	35
गुन्हेगारी धमकी.	३४९(२)	त्या व्यक्तीने धमकावलं.	
व्यक्तीला स्वतःला दैवी नाराजीचा विषय मानण्यास प्रवृत्त करणे .	352	व्यक्ती प्रेरित.	

(२) भारतीय न्याय संहितेच्या कलमांखाली शिक्षापात्र गुन्हे च्या परवानगीने, पुढील मे महिन्याच्या टेबलच्या पहिल्या दोन स्तंभांमध्ये निर्दिष्ट केले आहे ज्या न्यायालयासमोर अशा गुन्ह्यासाठी कोणताही खटला प्रलंबित असेल, त्या न्यायालयामार्फत एकत्रित करा त्या तक्त्याच्या तिसऱ्या स्तंभात नमूद केलेल्या व्यक्ती:-

40

टेबल

	गुन्हा	भारतीयाचा विभाग लागू न्याय संहिता मिश्रित असू शकते	ज्या व्यक्तीने गुन्हा केला आहे
	१	2	3
५	गर्भपात होऊ.	८६	ज्या स्त्रीला गर्भपात होतो.
	स्वेच्छेने गंभीर दुखापत करणे.	115(2)	ज्या व्यक्तीला दुखापत झाली आहे कारणीभूत.
10	एखादे कृत्य अविचारीपणे आणि निष्काळजीपणे करून दुखापत करणे मानवी जीवन धोक्यात म्हणून किंवा इतरांची वैयक्तिक सुरक्षा.	१२३(अ)	असेच.
	अविचारी कृत्य करून गंभीर दुखापत करणे आणि	१२३(ब)	असेच.
१५	धोक्यात म्हणून निष्काळजीपणे मानवी जीवन किंवा वैयक्तिक इतरांची सुरक्षा.		
20	मध्ये प्राणघातक हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्ती एखाद्या व्यक्तीला बंदिस्त करण्याचा चुकीचा प्रयत्न करणे.	133	व्यक्तीने प्राणघातक हल्ला केला किंवा ते ज्यांच्यावर बळाचा वापर करण्यात आला.
	मालकाच्या ताब्यातील मालमत्तेची कारकून किंवा नोकराकडून चोरी.	304	मालमत्तेचा मालक चोरीला
२५	विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन.	३१४(२)	मध्ये मालमत्तेचा मालक कोणत्या उल्लंघनाचा आदर विश्वास बांधला आहे.
	कारकून किंवा नोकराद्वारे विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन.	३१४(४)	मध्ये मालमत्तेचा मालक ज्याचा भंग होतो विश्वास बांधला आहे.
३०	ज्याचे हित गुन्हेगार होते अशा व्यक्तीची फसवणूक करणे कायद्याने किंवा कायद्याने बंधनकारक कायदेशीर करार, संरक्षण करण्यासाठी.	३१६(३)	त्या व्यक्तीने फसवणूक केली.
35	फसवणूक आणि अप्रामाणिकपणे मालमत्तेचे वितरण करणे किंवा बनवणे, बदल करणे किंवा मौल्यवान सुरक्षिततेचा नाश.	३१६(४)	त्या व्यक्तीने फसवणूक केली.
	पती किंवा पत्नीच्या हयातीत पुन्हा लग्न करणे.	८१(२)	च्या पती किंवा पत्नी लग्न करणारी व्यक्ती.
	बदनामी.	354(2)	व्यक्तीची बदनामी केली.
40	च्या नम्रतेचा अपमान करण्याच्या उद्देशाने शब्द, हावभाव किंवा कृती एक स्त्री.	७८	ती होती ती स्त्री अपमान करण्याच्या हेतूने किंवा कोणाचा गोपनीयतेत घुसखोरी झाली.

(३) जेव्हा गुन्हा या कलमांतर्गत संमिश्र आहे, तेव्हा अशा गुन्ह्यास प्रवृत्त करणे किंवा असा गुन्हा करण्याचा प्रयत्न (जेव्हा असा प्रयत्न स्वतःच गुन्हा असतो) किंवा कलम ३ च्या पोटकलम (५) अन्वये आरोपी जबाबदार असेल तेव्हा भारतीय न्याय संहिता, 2023 चे कलम 188, अशाच प्रकारे एकत्र केले जाऊ शकते.

(४) (अ) या कलमांतर्गत गुन्हा जोडण्यास अन्यथा सक्षम असणारी व्यक्ती अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाची असेल किंवा बौद्धिक अपंगत्व असेल ज्याला उच्च आधाराची आवश्यकता असेल किंवा मानसिक आजार असलेली व्यक्ती असेल, तेव्हा कोणतीही व्यक्ती करार करण्यास सक्षम असेल त्याच्या वतीने, न्यायालयाच्या परवानगीने, अशा प्रकारच्या गुन्ह्याला जोडता येईल.

(b) या कलमांतर्गत गुन्ह्याला कंपाऊंड करण्यास सक्षम असल्याच्या व्यक्तीचा मृत्यू होतो, तेव्हा अशा व्यक्तीचा कायदेशीर प्रतिनिधी, कोड ऑफ सिव्हिल प्रोसिजर, 1908 मध्ये परिभाषित केल्यानुसार, न्यायालयाच्या संमतीने, अशा गुन्ह्याला कंपाऊंड करू शकतो. .

1908 चा 5.

(५) जेव्हा आरोपी खटल्यासाठी दोषी ठरला असेल किंवा त्याला दोषी ठरवण्यात आले असेल आणि अपील प्रलंबित असेल, तेव्हा तो ज्या न्यायालयाला दोषी असेल त्या न्यायालयाच्या परवानगीशिवाय गुन्ह्यासाठी कोणतीही रचना करण्याची परवानगी दिली जाणार नाही, किंवा, केस असेल. , ज्यापूर्वी अपीलावर सुनावणी करायची आहे.

१५

(६) उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय कलम ४४२ अन्वये आपल्या पुनरावृत्तीच्या अधिकारांचा वापर करून कार्य करत असलेले न्यायालय कोणत्याही व्यक्तीस या कलमाखाली कंपाऊंड करण्यास सक्षम असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याला कंपाऊंड करण्यास परवानगी देऊ शकते.

(७) जर आरोपी, पूर्वीच्या दोषसिद्धीच्या कारणास्तव, वाढीव शिक्षेस किंवा अशा गुन्ह्यासाठी भिन्न प्रकारच्या शिक्षेस जबाबदार असेल, तर कोणत्याही गुन्ह्याची वाढ केली जाणार नाही.

20

(8) या कलमाखालील गुन्ह्याच्या रचनेचा प्रभाव असेल ज्या आरोपीसह गुन्ह्यात वाढ झाली आहे त्यांची निर्दोष मुक्तता.

(९) या कलमाद्वारे प्रदान केल्याखेरीज कोणत्याही गुन्ह्याची जोडणी केली जाणार नाही.

खटल्यातून माघार घेणे.

360. खटल्याचा प्रभारी सरकारी वकील किंवा सहाय्यक सरकारी वकील, न्यायालयाच्या संमतीने, निकाल देण्यापूर्वी, कोणत्याही व्यक्तीच्या खटल्यातून सर्वसाधारणपणे किंवा कोणत्याही एक किंवा अधिकच्या संदर्भात माघार घेऊ शकतात. ज्या गुन्ह्यांसाठी त्याच्यावर खटला चालवला जातो; आणि, अशा माघारीवर,-

२५

(अ) आरोप निश्चित होण्यापूर्वी केले असल्यास, आरोपीला दोषमुक्त केले जाईल अशा गुन्ह्याच्या किंवा गुन्ह्यांबाबत;

३०

(b) जर ते आरोप निश्चित झाल्यानंतर किंवा या संहिता क्र आरोप आवश्यक आहे, तो अशा गुन्ह्याच्या किंवा गुन्ह्यांबाबत निर्दोष मुक्त होईल: परंतु असा गुन्हा कोठे आहे-

(i) एखाद्या प्रकरणाशी संबंधित कोणत्याही कायद्याच्या विरोधात होता ज्याच्या कार्यकारी अधिकाराने युनियन विस्तारित, किंवा

35

(ii) कोणत्याही केंद्रीय कायद्यांतर्गत तपास केला गेला, किंवा

(iii) कोणत्याही मालमत्तेचा गैरवापर किंवा नाश किंवा नुकसान केंद्र सरकारशी संबंधित, किंवा

(iv) केंद्र सरकारच्या सेवेत असताना एखाद्या व्यक्तीने वचनबद्ध केले होते त्याच्या अधिकृत कर्तव्याच्या पूर्ततेसाठी कार्य करणे किंवा कार्य करणे,

40

आणि खटल्याचा प्रभारी अभियोक्ता केंद्र सरकारने नियुक्त केलेला नाही, जोपर्यंत त्याला केंद्र सरकारने परवानगी दिली नाही तोपर्यंत तो,

खटल्यातून माघार घेण्याच्या संमतीसाठी न्यायालय आणि न्यायालय, संमतीनुसार, अभियोक्त्याला केंद्राने दिलेली परवानगी त्याच्यासमोर हजर करण्याचे निर्देश देईल.

सरकार खटल्यातून माघार घेणार:

४५

परंतु पुढे असे की, केसमध्ये पीडितेला सुनावणीची संधी दिल्याशिवाय कोणतेही न्यायालय असे पैसे काढण्याची परवानगी देणार नाही.

113		
५	361. (1) जर, एखाद्या गुन्ह्याच्या चौकशीच्या वेळी किंवा कोणत्याही जिल्ह्यातील दंडाधिकाऱ्यासमोर खटला चालू असताना, पुरावा त्याला गृहीत धरण्याची हमी देणारा दिसतो-	मॅजिस्ट्रेट निकाली काढू शकत नाहीत अशा प्रकरणांमध्ये प्रक्रिया.
	(अ) त्याला खटला चालविण्याचा किंवा खटला चालविण्याचा अधिकार नाही, किंवा (ब) हा खटला असा आहे ज्याचा	
	खटला जिल्ह्यातील इतर न्यायदंडाधिकाऱ्यांनी चालवला पाहिजे किंवा तो खटला चालवला जावा, किंवा (सी) तो खटला मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांनी खटला चालवला पाहिजे, तो खटला	
10	स्थगित करील आणि प्रकरण, त्याचे स्वरूप स्पष्ट करणाऱ्या संक्षिप्त अहवालासह, मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या निर्देशानुसार कार्यक्षेत्र असलेल्या अशा इतर दंडाधिकाऱ्यांना सादर करेल.	
	(२) ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे खटला सादर केला गेला आहे, तो अधिकार असल्यास, एकतर खटला स्वतः चालवू शकतो, किंवा अधिकारक्षेत्र असलेल्या त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवू शकतो, किंवा आरोपीला खटला चालवण्यासाठी सोपवू शकतो.	
	362. जर, एखाद्या गुन्ह्याच्या चौकशीत किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर खटला चालवताना, खटला सत्र न्यायालयाने चालवला जावा असा निकालावर स्वाक्षरी करण्यापूर्वी कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर त्याला असे दिसून आले की, तो गुन्हा करेल. त्या कोर्टात आधी दिलेल्या तरतुदीनुसार आणि त्यानंतर प्रकरण XIX च्या तरतुदी अशा केलेल्या वचनबद्धतेला लागू होतील.	चौकशी किंवा चाचणी सुरू झाल्यानंतर प्रक्रिया,
20	363. (1) जिथे एखादी व्यक्ती, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या अध्याय XII किंवा XVII नुसार शिक्षापात्र गुन्ह्यासाठी दोषी ठरली आहे, तीन वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा झाली आहे, तेव्हा ती दोन्हीपैकी कोणत्याही अंतर्गत शिक्षेस पात्र असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप आहे. तीन वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावास असलेल्या प्रकरणांपैकी, आणि ज्या दंडाधिकाऱ्यासमोर खटला प्रलंबित आहे, अशा व्यक्तीने गुन्हा केला आहे असे मानण्याचे कारण असल्याचे समधानी आहे, त्याला मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे खटल्यासाठी पाठवले जाईल, किंवा सत्र न्यायालयास वचनबद्ध, जोपर्यंत मॅजिस्ट्रेट खटला चालविण्यास सक्षम नसतो आणि आरोपी दोषी सिद्ध झाल्यास तो स्वतः पुरेशी शिक्षा देऊ शकतो असे मत आहे.	दंडाधिकारी केस सापडते वचनबद्ध केले पाहिजे. ची चाचणी नाणे, मुद्रांक कायदा किंवा मालमत्तेविरुद्धच्या गुन्ह्यांसाठी पूर्वी दोषी ठरलेल्या व्यक्ती.
	(२) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्याकडे खटल्यासाठी पाठवले जाते किंवा पोट-कलम (१) अन्वये सत्र न्यायालयात वचनबद्ध केले जाते, तेव्हा त्याच चौकशी किंवा खटल्यात त्याच्यासोबत संयुक्तपणे आरोपी असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीला त्याचप्रकारे पाठवले जाते किंवा वचनबद्ध केले जाते. जोपर्यंत दंडाधिकारी अशा अन्य व्यक्तीस कलम २६२ किंवा कलम २६८ अंतर्गत, जसेच्या तसे, दोषमुक्त करत नाही.	
	३६४. (१) जेव्हा जेव्हा न्यायदंडाधिकारी असे मत मांडतो की, फिर्यादी आणि आरोपीचे पुरावे ऐकल्यानंतर, आरोपी दोषी आहे आणि त्याला अशा प्रकारची शिक्षा वेगळी किंवा त्याहून अधिक कठोर शिक्षा झाली पाहिजे. दंडाधिकाऱ्यांना दंड देण्याचा अधिकार आहे, किंवा, द्वितीय श्रेणीचा दंडाधिकारी असल्याने, असे मत आहे की आरोपीने कलम १२५ अन्वये बॉड बजावणे आवश्यक आहे, तो मत नोंदवू शकतो आणि त्याची कार्यवाही सादर करू शकतो आणि आरोपीला पुढे पाठवू शकतो. मुख्य न्यायदंडाधिकारी ज्याच्या तो अधीनस्थ आहे.	प्रक्रिया जेव्हा दंडाधिकारी पास करू शकत नाहीत वाक्य पुरेसे नाही
35	(२) जेव्हा एकापेक्षा अधिक आरोपींवर एकत्रितपणे खटला चालवला जात असेल, आणि दंडाधिकाऱ्याने उपकलम (१) अन्वये कार्यवाही करणे आवश्यक वाटेल, अशा कोणत्याही आरोपींबाबत, तो त्याच्या मते सर्व आरोपींना पुढे पाठवेल. दोषी, मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांना.	
	(३) मुख्य न्यायदंडाधिकारी ज्यांच्याकडे कार्यवाही सादर केली जाते, तो योग्य वाटल्यास, पक्षकारांची तपासणी करू शकतो आणि या प्रकरणात आधीच साक्ष देणाऱ्या कोणत्याही साक्षीदाराला परत बोलावू शकतो आणि तपासू शकतो आणि पुढील कोणताही पुरावा मागवू शकतो आणि घेऊ शकतो आणि असे पास करू शकतो. खटल्यातील न्याय, शिक्षा किंवा आदेश त्याला योग्य वाटेल आणि कायदानुसार असेल.	
	365. (1) जेव्हा जेव्हा कोणताही न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, कोणत्याही चौकशी किंवा खटल्यातील पुराव्याचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग ऐकल्यानंतर आणि नोंदवून घेतल्यानंतर, त्यामध्ये अधिकार क्षेत्र वापरणे थांबवतो आणि त्याच्यानंतर दुसरा न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी असतो ज्याने असा वापर केला आहे. अधिकारक्षेत्र, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी अशा प्रकारे त्याच्या पूर्ववर्तीद्वारे नोंदवलेल्या पुराव्यावर किंवा त्याच्या पूर्ववर्तीद्वारे अंशतः रेकॉर्ड केलेल्या आणि अंशतः स्वतः द्वारे रेकॉर्ड केलेल्या पुराव्यावर कार्य करू शकतात:	अंशतः एका दंडाधिका-याने आणि अंशतः दुसऱ्याने नोंदवलेल्या पुराव्यांवरील दोषी किंवा वचनबद्धता.

परंतु, ज्या साक्षीदारांचे पुरावे आधीच नोंदवले गेले आहेत, अशा साक्षीदारांपैकी कोणत्याही साक्षीदाराची पुढील तपासणी न्यायाच्या हितासाठी आवश्यक आहे, असे उत्तराधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकारी यांचे मत असल्यास, तो अशा साक्षीदाराला पुन्हा बोलावून घेऊ शकतो आणि अशा पुढील तपासण्यांनंतर, -तपासणी आणि पुनर्तपासणी, जर असेल तर, त्याने परवानगी दिल्याप्रमाणे, साक्षीदाराला सोडण्यात येईल.

५

(२) या संहितेच्या तरतुदीनुसार एखादा खटला एका न्यायाधीशाकडून दुसऱ्या न्यायाधीशाकडे किंवा एका दंडाधिकार्याकडून दुसऱ्या न्यायदंडाधिकार्याकडे हस्तांतरित केला जातो तेव्हा, पूर्वीच्या व्यक्तीने त्यातील अधिकारक्षेत्र वापरणे बंद केल्याचे मानले जाईल, आणि नंतरच्या आत, उत्तराधिकारी केले जाईल. उप-कलम (१) चा अर्थ .

(३) या कलमातील काहीही सारांश चाचण्यांना किंवा कलम ३६१ अन्वये कार्यवाही स्थगित करण्यात आली आहे किंवा कलम ३६४ अंतर्गत वरिष्ठ दंडाधिकार्याकडे कार्यवाही सादर केली आहे अशा प्रकरणांना लागू होत नाही.

10

न्यायालय असावे
उघडा

366. (१) कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवण्याच्या उद्देशाने कोणतेही फौजदारी न्यायालय ज्या ठिकाणी ठेवले जाते ते खुले न्यायालय मानले जाईल, ज्यामध्ये सामान्यतः लोकांना प्रवेश असेल, जेथे ते सोयीस्करपणे समाविष्ट करू शकतील. त्यांना:

१५

परंतु, पीठासीन न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी, त्यांना योग्य वाटल्यास, कोणत्याही विशिष्ट प्रकरणाच्या कोणत्याही चौकशीच्या किंवा खटल्याच्या कोणत्याही टप्प्यावर आदेश देऊ शकतात, ज्यामध्ये सामान्यतः सार्वजनिक किंवा कोणत्याही विशिष्ट व्यक्तीला प्रवेश नसेल, किंवा असेल. कोर्टाने वापरलेली खोली किंवा इमारत.

(२) उप-कलम (१) मध्ये काहीही असले तरी, बलात्काराची चौकशी आणि खटला किंवा कलम ६४, कलम ६६, कलम ६७, कलम ६८, कलम ७० किंवा कलम ७१ भारतीय न्याय संहिता, २०२३ किंवा च्या कलम 4, 6, 8 किंवा कलम 10 अंतर्गत

20

लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण कायदा, 2012 कॅमेऱ्यात आयोजित केला जाईल :

2012 चा 32.

परंतु, पीठासीन न्यायाधीश, त्याला योग्य वाटत असल्यास, किंवा कोणत्याही पक्षकारांनी केलेल्या अर्जावर, कोणत्याही विशिष्ट व्यक्तीस न्यायालयाने वापरलेल्या खोलीत किंवा इमारतीत प्रवेश मिळू शकेल, किंवा राहण्याची किंवा राहण्याची परवानगी देऊ शकेल:

२५

परंतु पुढे असे की, इन कॅमेरा ट्रायल शक्य तितक्या महिला न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी यांच्याकडून घेतली जाईल.

(३) जिथे पोटकलम (२) अंतर्गत कोणतीही कार्यवाही आयोजित केली जाते, तिथे न्यायालयाच्या पूर्वीच्या परवानगीशिवाय अशा कोणत्याही कार्यवाहीशी संबंधित कोणतीही बाब छापणे किंवा प्रकाशित करणे कोणत्याही व्यक्तीसाठी कायदेशीर असणार नाही:

३०

परंतु, पक्षकारांचे नाव आणि पत्ता गोपनीय ठेवण्याच्या अधीन राहून, बलात्काराच्या गुन्ह्याच्या संबंधात खटल्याच्या कार्यवाहीच्या छपाई किंवा प्रकाशनावरील बंदी उठविली जाऊ शकते.

धडा २८

35

मानसिक आजार असलेल्या आरोपी व्यक्तीसाठी तरतुदी

मध्ये प्रक्रिया
आरोपी
मानसिक आजाराने
ग्रस्त असल्याचे
प्रकरण.

३६७. (१) चौकशी करणाऱ्या दंडाधिकार्याकडे असे मानण्याचे कारण असेल की ज्या व्यक्तीविरुद्ध चौकशी सुरू आहे ती व्यक्ती मानसिक आजाराने ग्रस्त आहे आणि त्यामुळे त्याचा बचाव करण्यास असमर्थ आहे, तेव्हा दंडाधिकारी अशा मानसिक आजाराच्या वस्तुस्थितीची चौकशी करील, आणि अशा व्यक्तीची जिल्ह्याच्या सिव्हिल सर्जनकडून किंवा राज्य सरकारच्या निर्देशानुसार अशा अन्य वैद्यकीय व्यक्तीकडून तपासणी करण्यास भाग पाडेल आणि त्यानंतर अशा शल्यचिकित्सक किंवा इतर वैद्यकीय व्यक्तीची साक्षीदार म्हणून तपासणी करेल आणि परीक्षा लिखित स्वरूपात कमी करेल.

40

(२) सिव्हिल सर्जनला आरोपी मानसिक आजारी व्यक्ती असल्याचे आढळल्यास, त्याने अशा व्यक्तीला सरकारी रुग्णालयाच्या मानसोपचारतज्ज्ञ किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्टकडे पाठवावे किंवा परिस्थितीची काळजी, उपचार आणि रोगनिदानासाठी सरकारी वैद्यकीय महाविद्यालय आणि मानसोपचारतज्ज्ञ किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्ट, यथास्थिती, आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त आहे की नाही हे दंडाधिकार्यांना सूचित करेल:

४५

परंतु, जर आरोपी मनोरुग्ण किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्टने, यथास्थिती, दंडाधिकाऱ्याला दिलेल्या माहितीमुळे व्यथित झाला असेल, तर तो वैद्यकीय मंडळासमोर अपील करण्यास प्राधान्य देऊ शकेल ज्यामध्ये खालील गोष्टींचा समावेश असेल-

(अ) जवळच्या सरकारी रुग्णालयातील मानसोपचार विभागाचे प्रमुख; आणि

(b) जवळच्या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील मानसोपचार विषयातील प्राध्यापक.

(३) अशी परीक्षा आणि चौकशी बाकी असताना, दंडाधिकारी अशा व्यक्तीशी कलम ३६९ च्या तरतुदीनुसार व्यवहार करू शकतात.

(४) जर दंडाधिकाऱ्याला कळवले की उप-कलम (२) मध्ये नमूद केलेल्या व्यक्तीला मानसिक आजार आहे, तर दंडाधिकारी पुढे ठरवेल की मानसिक आजार आरोपीला बचावात दाखल करण्यास असमर्थ ठरतो आणि जर आरोपी इतका अक्षम आढळला तर,

दंडाधिकारी त्या परिणामासाठी एक निष्कर्ष नोंदवतील, आणि फिर्यादीने सादर केलेल्या पुराव्याच्या नोंदी तपासतील आणि आरोपीच्या वकिलाचे ऐकल्यानंतर परंतु आरोपीची चौकशी न करता, जर त्याला असे आढळून आले की आरोपीविरुद्ध प्रथमदर्शनी खटला चालविला गेला नाही, तर तो चौकशी पुढे ढकलण्याऐवजी, आरोपीला डिस्चार्ज करेल आणि कलम ३६९ नुसार त्याच्याशी व्यवहार करेल:

परंतु, जर दंडाधिकाऱ्याला असे आढळून आले की, ज्याच्यावर मानसिक आजाराने निष्कर्ष आले आहेत त्या आरोपीविरुद्ध प्रथमदर्शनी खटला चालविला गेला आहे, तर तो मनोचिकित्सक किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्टच्या मते, अशा कालावधीसाठी कार्यवाही पुढे ढकलेल, आरोपीच्या उपचारासाठी आवश्यक आहे आणि कलम 369 नुसार आरोपीवर कारवाई करण्याचे आदेश द्या.

(५) उपकलम (२) मध्ये नमूद केलेली व्यक्ती ही मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्ती आहे असे दंडाधिकाऱ्यांना कळवले तर, दंडाधिकारी पुढे ठरवतील की मानसिक आजार आरोपीला बचावासाठी असमर्थ ठरतो की नाही आणि आरोपी आढळल्यास त्यामुळे अक्षम, दंडाधिकारी चौकशी बंद करण्याचे आदेश देतील आणि कलम 369 अंतर्गत प्रदान केलेल्या पद्धतीने आरोपींशी व्यवहार करतील.

368. (1) जर दंडाधिकारी किंवा सत्र न्यायालयासमोर कोणत्याही व्यक्तीच्या खटल्याच्या वेळी, दंडाधिकारी किंवा न्यायालयास असे दिसून आले की अशी व्यक्ती मानसिक आजाराने ग्रस्त आहे आणि परिणामी त्याचा बचाव करण्यास असमर्थ आहे, तर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय, प्रथम उदाहरण, अशा मानसिक आजाराची आणि अक्षमतेची वस्तुस्थिती वापरून पहा आणि जर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय, त्याच्यासमोर किंवा त्याच्यासमोर सादर केले जाणारे असे वैद्यकीय आणि इतर पुरावे विचारात घेऊन, वस्तुस्थितीबद्दल समाधानी असल्यास, तो किंवा तो एक निष्कर्ष नोंदवेल. त्या प्रभावासाठी आणि पुढील कार्यवाही पुढे ढकलली जाईल

केस.

(२) खटल्यादरम्यान, दंडाधिकारी किंवा सत्र न्यायालयाला आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्ती असल्याचे आढळल्यास, तो किंवा तो अशा व्यक्तीला मनोचिकित्सक किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्टकडे काळजी आणि उपचारासाठी पाठवेल आणि मानसोपचारतज्ञ किंवा क्लिनिकल मानसशास्त्रज्ञ, जसे की आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त आहे की नाही हे प्रकरण दंडाधिकारी किंवा न्यायालयास कळवेल:

परंतु, जर आरोपी मनोरुग्ण किंवा क्लिनिकल सायकोलॉजिस्टने, यथास्थिती, दंडाधिकाऱ्याला दिलेल्या माहितीमुळे व्यथित झाला असेल, तर तो वैद्यकीय मंडळासमोर अपील करण्यास प्राधान्य देऊ शकेल ज्यामध्ये खालील गोष्टींचा समावेश असेल-

(अ) जवळच्या सरकारी रुग्णालयातील मानसोपचार विभागाचे प्रमुख; आणि

(b) जवळच्या वैद्यकीय महाविद्यालयातील मानसोपचार शास्त्रातील प्राध्यापक सदस्य.

(३) जर दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाला सूचित केले गेले की उप-कलम (२) मध्ये नमूद केलेली व्यक्ती ही मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्ती आहे, तर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय हे ठरवेल की मानसिक आजार आरोपीला बचावात दाखल करण्यास असमर्थ ठरतो की नाही आणि जर आरोपी इतका अक्षम असल्याचे आढळल्यास, दंडाधिकारी किंवा न्यायालय त्या परिणामासाठी निष्कर्ष नोंदवेल आणि फिर्यादीने सादर केलेल्या पुराव्याच्या नोंदी तपासतील आणि आरोपीच्या वकिलाचे ऐकल्यानंतर परंतु आरोपीची चौकशी न करता, दंडाधिकारी किंवा न्यायालयास असे आढळल्यास की नाही. आरोपीविरुद्ध प्रथमदर्शनी खटला चालवला जातो, तो किंवा तो, खटला पुढे ढकलण्याऐवजी, आरोपीला दोषमुक्त करेल आणि कलम ३६९ नुसार त्याच्याशी व्यवहार करेल:

मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत न्यायालयासमोर खटला चालविला गेला.

परंतु, जर दंडाधिकारी किंवा न्यायालयास असे आढळून आले की, ज्याच्यावर मानसिक आजाराचे निष्कर्ष आले आहेत त्या आरोपीविरुद्ध प्रथमदर्शनी खटला चालविला गेला आहे, तर तो खटला अशा कालावधीसाठी पुढे ढकलेल, जसे की मनोचिकित्सक किंवा क्लिनिकलच्या मते . आरोपीच्या उपचारासाठी मानसशास्त्रज्ञ आवश्यक आहे.

(4) जर दंडाधिकारी किंवा न्यायालयास असे आढळून आले की आरोपीविरुद्ध प्रथमदर्शनी खटला चालविला गेला आहे आणि तो मानसिक आजाराच्या कारणास्तव बचावात दाखल करण्यास असमर्थ आहे, तर तो किंवा तो खटला चालवू शकणार नाही आणि आरोपीवर कारवाई करण्याचा आदेश देऊ शकणार नाही. कलम ३६९ नुसार.

च्या प्रकाशन
मानसिक आजार
असलेली व्यक्ती चौकशी
प्रलंबित आहे

369. (1) जेव्हा एखादी व्यक्ती कलम 367 किंवा कलम 368 अंतर्गत मानसिक आजाराच्या कारणास्तव बचावात सहभागी होण्यास असमर्थ असल्याचे आढळून आले, तेव्हा न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालय, यथास्थिती, जामीन देणारा खटला असो. घ्या किंवा नाही, अशा व्यक्तीला जामिनावर सोडण्याचे आदेश :

किंवा चाचणी.

परंतु, आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त आहे ज्यामुळे रुग्णांतर्गत उपचार करणे बंधनकारक नाही आणि एखाद्या मित्राने किंवा नातेवाईकाने जवळच्या वैद्यकीय सुविधेतून नियमित बाह्य-रुग्ण मानसिक उपचार घेणे आणि स्वतःला किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला इजा होण्यापासून प्रतिबंधित करण्याचे वचन दिले आहे.

(२) जर असा खटला असेल ज्यामध्ये दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाच्या मते, यथास्थिती, जामीन मंजूर केला जाऊ शकत नाही किंवा योग्य हमीपत्र दिले नाही, तर तो किंवा तो आरोपीला ठेवण्याचा आदेश देईल. अशी जागा जिथे नियमित मनोरुग्ण उपचार दिले जाऊ शकतात आणि राज्य सरकारला केलेल्या कारवाईचा अहवाल देतील:

परंतु, राज्य सरकारने मानसिक आरोग्य सेवा अधिनियम, 2017 अंतर्गत बनविलेल्या अशा नियमांनुसार सार्वजनिक मानसिक आरोग्य आस्थापनामध्ये आरोपीला ताब्यात घेण्याचा कोणताही आदेश अन्यथा दिला जाणार नाही.

2017 चा 10.

(३) जेव्हा जेव्हा एखादी व्यक्ती कलम ३६७ किंवा कलम ३६८ अंतर्गत मानसिक आजाराच्या कारणास्तव बचावात प्रवेश करण्यास असमर्थ असल्याचे आढळून येते, तेव्हा दंडाधिकारी किंवा न्यायालय, यथास्थिती, केलेल्या कृत्याचे स्वरूप आणि त्याची व्याप्ती लक्षात घेऊन. मानसिक आजारामुळे, आरोपीच्या सुटकेचा आदेश दिला जाऊ शकतो की नाही हे ठरवणे:

जर का-

(अ) वैद्यकीय मत किंवा तज्ञांच्या मताच्या आधारावर, दंडाधिकारी किंवा न्यायालय, यथास्थिती, कलम 367 किंवा कलम 368 अंतर्गत प्रदान केल्याप्रमाणे आरोपीला सोडण्याचा आदेश देण्याचा निर्णय घेत असल्यास, अशा सुटकेचा आदेश दिला जाऊ शकतो, जर पुरेशी सुरक्षा दिली असेल की आरोपीला स्वतःला किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला इजा होण्यापासून प्रतिबंधित केले जाईल;

(ब) न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालयाचे, यथास्थिती, असे मत असेल की, आरोपीला दोषमुक्त करण्याचा आदेश दिला जाऊ शकत नाही, तर आरोपीला मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तींच्या निवासी सुविधेमध्ये हस्तांतरित करण्याचा आदेश दिला जाऊ शकतो जेथे आरोपी असू शकतो. काळजी आणि योग्य शिक्षण आणि प्रशिक्षण दिले.

चौकशी किंवा चाचणी पुन्हा सुरू करणे.

370. (1) कलम 367 किंवा कलम 368 अन्वये चौकशी किंवा खटला पुढे ढकलला गेल्यावर, दंडाधिकारी किंवा न्यायालय, यथास्थिती, कोणत्याही वेळी संबंधित व्यक्तीला मानसिक आजाराने ग्रासणे थांबवल्यानंतर, पुन्हा सुरू करू शकते. चौकशी किंवा खटला आणि आरोपीला अशा मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टासमोर हजर होणे किंवा हजर करणे आवश्यक आहे.

(२) जेव्हा कलम ३६९ अन्वये आरोपीची सुटका केली जाते आणि त्याच्या हजर राहण्याच्या जामीनदारांनी त्याला या संदर्भात न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालय नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्याकडे हजर करतात, तेव्हा आरोपी आपला बचाव करण्यास सक्षम असल्याचे अशा अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र असेल. पुराव्यात प्राप्त करण्यायोग्य.

आरोपीवर कार्यवाही

371. (1) जर, आरोपी हजर झाला किंवा त्याला पुन्हा दंडाधिकारी किंवा न्यायालयासमोर हजर केले गेले, जसे की असेल, दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाने त्याला त्याचा बचाव करण्यास सक्षम मानले, तर चौकशी किंवा खटला पुढे चालू राहील.

दंडाधिकारी किंवा

न्यायालयासमोर हजर होणे.

(२) जर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय आरोपीला अजूनही त्याचा बचाव करण्यास असमर्थ असल्याचे समजत असेल, तर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय कलम 367 किंवा कलम 368 मधील तरतुदीनुसार, केस असेल, आणि आरोपी आढळल्यास मानसिक आजाराने ग्रस्त असेल आणि परिणामी त्याचा बचाव करण्यास असमर्थ असेल, अशा आरोपीची कलम ३६९ च्या तरतुदीनुसार व्यवहार करेल.

40

४५

50

५	372. चौकशी किंवा खटल्याच्या वेळी जेव्हा आरोपी सुद्धा असल्याचे दिसून येते आणि दंडाधिकारी त्याच्यासमोर दिलेल्या पुराव्यांवरून समाधानी असतात की आरोपीने असे कृत्य केले आहे असे मानण्याचे कारण आहे, जे त्याने केले नसते तर मानसिक आजार असणे हा गुन्हा ठरला असता, आणि तो, ज्या वेळी कृत्य केले गेले त्या वेळी, मानसिक आजारामुळे, कृत्याचे स्वरूप जाणून घेण्यास असमर्थ किंवा ते चुकीचे किंवा कायद्याच्या विरुद्ध होते, मॅजिस्ट्रेट केस पुढे चालवतील आणि, जर आरोपीवर सत्र न्यायालयात खटला चालवायचा असेल, तर त्याला सत्र न्यायालयासमोर खटला चालवायला हवा.	आरोप करताना सुद्धा मन असल्याचे दिसते.
10	373. जेव्हा जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला या आधारावर निर्दोष मुक्त केले जाते की, ज्या वेळी त्याच्यावर गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, तेव्हा तो, मानसिक आजाराच्या कारणास्तव, गुन्हा म्हणून आरोप केलेल्या कृत्याचे स्वरूप जाणून घेण्यास असमर्थ होता, किंवा ते चुकीचे होते किंवा कायद्याच्या विरुद्ध होते, या निष्कर्षात त्याने हे कृत्य केले की नाही हे स्पष्टपणे नमूद केले जाईल.	मानसिक आजाराच्या कारणावरून निर्दोष सुटण्याचा निर्णय.
१५	३७४. (१) जेव्हा जेव्हा निष्कर्ष सांगतो की आरोपी व्यक्तीने कथित कृत्य केले आहे, तेव्हा न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालय ज्याच्यासमोर किंवा ज्याच्यासमोर खटला चालविला गेला आहे, जर असे कृत्य, परंतु आढळलेल्या अक्षमतेमुळे, गुन्हा ठरवला असेल, - (अ) अशा व्यक्तीला अशा ठिकाणी आणि पद्धतीने सुरक्षित कोठडीत ठेवण्याचा आदेश द्या मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टाला योग्य वाटेल; किंवा (b) अशा व्यक्तीला अशा व्यक्तीच्या कोणत्याही नातेवाईक किंवा मित्राकडे वितरित करण्याचा आदेश द्या. (२) सार्वजनिक मानसिक आरोग्य आस्थापनात आरोपीला ताब्यात घेण्याचा कोणताही आदेश उप-कलम (१) च्या खंड (अ) अन्वये दिला जाणार नाही, अन्यथा राज्य सरकारने मानसिक आरोग्य सेवा अंतर्गत बनवलेल्या अशा नियमांनुसार केले जाईल. कायदा, 2017.	मानसिक आजाराच्या कारणास्तव निर्दोष सुटलेल्या व्यक्तीला सुरक्षित कोठडीत ठेवण्यासाठी.
20	2017 चा 10. 374. (३) अशा नातेवाईकाच्या किंवा मित्राच्या अर्जाशिवाय आणि त्याच्या समाधानासाठी त्याला सुरक्षा दिल्याशिवाय, पोटकलम (१) च्या खंड (ब) अन्वये आरोपीला नातेवाईक किंवा मित्राकडे पाठवण्याचा कोणताही आदेश दिला जाणार नाही. न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालय ज्या व्यक्तीने प्रसूती केली ते -	
२५	(अ) योग्य काळजी घेतली जाईल आणि स्वतःला किंवा स्वतःला इजा होण्यापासून रोखले जाईल इतर कोणतीही व्यक्ती; (b) अशा अधिकाऱ्याच्या तपासणीसाठी आणि राज्य सरकार निर्देश देईल त्या वेळी आणि ठिकाणी हजर केले जाईल.	
३०	(4) दंडाधिकारी किंवा न्यायालय राज्य सरकारला पोटकलम (1) अंतर्गत केलेल्या कारवाईचा अहवाल देतील.	
35	375. कलम 369 किंवा कलम 374 च्या तरतुदींनुसार ज्या तुरुंगात व्यक्ती बंदिस्त आहे त्या तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला कलम 376 किंवा अंतर्गत कारागृह महानिरीक्षकांचे सर्व किंवा कोणतेही कार्य पूर्ण करण्यासाठी राज्य सरकार अधिकार देऊ शकते. कलम ३७७. 376. जर मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीला कलम 369 च्या पोटकलम (2) च्या तरतुदींनुसार ताब्यात घेतले असेल आणि कारागृहात बंदिस्त असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत, कारागृह महानिरीक्षक, किंवा, एखाद्या प्रकरणात सार्वजनिक मानसिक आरोग्य आस्थापनात ताब्यात घेतलेली व्यक्ती, मानसिक आरोग्य सेवा कायदा, 2017 अंतर्गत गठित मानसिक आरोग्य पुनरावलोकन मंडळ प्रमाणित करेल की, त्याच्या किंवा त्यांच्या मते, अशी व्यक्ती आपला बचाव करण्यास सक्षम आहे, त्याला दंडाधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यांसमोर उभे केले जाईल. न्यायालय, यथास्थिती, दंडाधिकारी किंवा न्यायालय नियुक्त करेल अशा वेळी, आणि दंडाधिकारी किंवा न्यायालय कलम 371 च्या तरतुदींखाली अशा व्यक्तीशी व्यवहार करेल; आणि अशा इन्स्पेक्टर-जनरल किंवा उपरोक्त अभ्यागतांचे प्रमाणपत्र पुरावा म्हणून प्राप्त करण्यायोग्य असेल.	राज्याची सत्ता सरकार अधिकाऱ्यांना सक्षम करणे डिस्चार्ज करण्यासाठी शुल्क. प्रक्रिया ज्यामध्ये मानसिक आजार असलेला कैदी त्याचा बचाव करण्यास सक्षम असल्याचे नोंदवले जाते.
40		
४५	377. (1) जर मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीला कलम 369, किंवा कलम 374 च्या उप-कलम (2) च्या तरतुदींनुसार ताब्यात घेण्यात आले असेल, आणि असे महानिरीक्षक किंवा अभ्यागत हे प्रमाणित करतील की, त्याच्या किंवा त्यांच्या निर्णयात, तो त्याने स्वतःला किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला इजा होण्याच्या धोक्याशिवाय सोडले जाईल, राज्य सरकार त्यानंतर त्याला सोडण्याचा, किंवा कोठडीत ठेवण्याचा, किंवा तो आधीपासून नसेल तर सार्वजनिक मानसिक आरोग्य आस्थापनात स्थानांतरित करण्याचा आदेश देऊ शकेल. अशा आस्थापनाकडे पाठविले; आणि, जर त्याला सार्वजनिक मानसिक आरोग्य आस्थापनात बदली करण्याचा आदेश दिला तर, एक न्यायिक आणि दोन वैद्यकीय अधिकारी यांचा समावेश असलेला आयोग नियुक्त करू शकेल.	प्रक्रिया जेथे मानसिक आजार असलेली व्यक्ती ताब्यात घेण्यात आले आहे सोडण्यात यावे.
50		

(२) असा आयोग अशा व्यक्तीच्या मनःस्थितीची औपचारिक चौकशी करेल, आवश्यक ते पुरावे घेईल आणि राज्य सरकारला अहवाल देईल, जो त्याला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे त्याच्या सुटकेचा किंवा ताब्यात घेण्याचा आदेश देईल.

नातेवाईक किंवा मित्राच्या काळजीसाठी मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीची डिलिव्हरी.

378. (1) कलम 369 किंवा कलम 374 च्या तरतुदींखाली ताब्यात घेतलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचा नातेवाईक किंवा मित्र जेव्हा त्याला त्याच्या काळजी आणि कोठडीत सुपूर्द करू इच्छितो, तेव्हा राज्य सरकार अशा नातेवाईक किंवा मित्राच्या अर्जावर आणि अशा राज्य सरकारच्या समाधानासाठी त्याने सुरक्षा प्रदान केली की, ज्या व्यक्तीने डिलिव्हरी केली आहे-

(अ) योग्य काळजी घेतली जाईल आणि स्वतःला किंवा स्वतःला इजा होण्यापासून रोखले जाईल इतर कोणतीही व्यक्ती;

(ब) अशा अधिकाऱ्याच्या तपासणीसाठी, आणि राज्य सरकार निर्देश देईल त्या वेळी आणि ठिकाणी हजर केले जाईल;

(c) कलम ३६९ च्या पोटकलम (२) अन्वये ताब्यात घेतलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत, अशा न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायालयासमोर आवश्यक असेल तेव्हा हजर केले जावे,

अशा व्यक्तीला अशा नातेवाईक किंवा मित्राकडे वितरित करण्याचा आदेश द्या.

(२) जर अशा प्रकारे वितरीत झालेल्या व्यक्तीवर कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप असेल तर, ज्याचा खटला तो मानसिक आजारी असल्याच्या कारणास्तव पुढे ढकलण्यात आला आहे आणि त्याचा बचाव करण्यास असमर्थ आहे, आणि उप-खंड (ब) मध्ये संदर्भित तपासणी अधिकारी कलम (१), दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाला कधीही प्रमाणित करते की अशी व्यक्ती आपला बचाव करण्यास सक्षम आहे, असे दंडाधिकारी किंवा न्यायालयाने असा आरोपी ज्या नातेवाईकाला किंवा मित्राला मॅजिस्ट्रेट किंवा न्यायालयासमोर हजर करण्यासाठी बोलावले असेल त्याला बोलावेल; आणि, अशा उत्पादनावर दंडाधिकारी किंवा न्यायालय कलम 371 च्या तरतुदीनुसार पुढे जाईल आणि तपासणी अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र पुरावा म्हणून प्राप्त करण्यायोग्य असेल.

अध्याय XXIX

न्यायप्रशासनावर परिणाम करणाऱ्या गुन्ह्यांसाठीच्या तरतुदी

मध्ये प्रक्रिया प्रकरणे कलम 215 मध्ये नमूद केले आहे.

३७९. (१) जेव्हा, या बाजूने किंवा अन्यथा केलेल्या अर्जावर, कोणत्याही न्यायालयाचे असे मत आहे की, खंड (ब) मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी करणे न्यायाच्या हितासाठी योग्य आहे. कलम 215 ची उप-कलम (1), जी त्या न्यायालयातील कार्यवाहीमध्ये किंवा त्या न्यायालयातील कार्यवाहीच्या संदर्भात किंवा, जसे की, त्या न्यायालयातील कार्यवाहीमध्ये सादर केलेल्या किंवा पुराव्यात दिलेल्या दस्तऐवजाच्या संदर्भात वचनबद्ध असल्याचे दिसते. , असे न्यायालय, अशा प्राथमिक चौकशीनंतर, जर असेल तर, आवश्यक वाटेल, -

(अ) त्या परिणामासाठी शोध नोंदवा; (b) त्याची

लेखी तक्रार करा; (c) ते अधिकारक्षेत्र असलेल्या प्रथम

श्रेणीच्या दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवा; (d) आरोपीच्या समोर हजर राहण्यासाठी पुरेशी सुरक्षा घ्या

दंडाधिकारी, किंवा कथित गुन्हा अजामीनपात्र असेल आणि न्यायालयाला तसे करणे आवश्यक वाटत असेल, तर आरोपीला अशा दंडाधिकाऱ्यांकडे कोठडीत पाठवावे; आणि

(ई) कोणत्याही व्यक्तीस अशा दंडाधिकाऱ्यांसमोर हजर राहण्यास व साक्ष देण्यास बंधनकारक करा.

(२) एखाद्या गुन्ह्याच्या संदर्भात पोटकलम (१) द्वारे न्यायालयाला दिलेला अधिकार, कोणत्याही परिस्थितीत, जिथे त्या न्यायालयाने त्या गुन्ह्याच्या संदर्भात पोट-कलम (१) अंतर्गत तक्रार केलेली नाही किंवा अर्ज फेटाळला नाही. अशी तक्रार करण्यासाठी, कलम २१५ च्या उप-कलम (४) च्या अर्थानुसार असे माजी न्यायालय ज्याच्या अधीन आहे अशा न्यायालयाद्वारे वापरावे.

(३) या कलमाखाली केलेल्या तक्रारीवर स्वाक्षरी केली जाईल,

(a) जेथे तक्रार करणारे न्यायालय उच्च न्यायालय आहे, अशा अधिकाऱ्याद्वारे न्यायालय जसे नियुक्त करू शकते;

(b) इतर कोणत्याही प्रकरणात, न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याद्वारे किंवा न्यायालयाच्या अशा अधिकाऱ्याद्वारे ज्याला न्यायालय या निमित्त लेखी प्राधिकृत करेल.

(4) या विभागात, "कोर्ट" चा अर्थ कलम 215 प्रमाणेच आहे.

३८०. (१) ज्याच्या अर्जावर उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर न्यायालयाने कलम ३७९ च्या पोटकलम (१) किंवा उपकलम (२) अन्वये तक्रार करण्यास नकार दिला आहे किंवा जिच्याविरुद्ध अशी तक्रार करण्यात आली आहे. अशा न्यायालयाद्वारे, कलम 215 च्या उप-कलम (4) च्या अर्थानुसार असे पूर्वीचे न्यायालय ज्या न्यायालयात गौण आहे त्या न्यायालयाकडे अपील करू शकते आणि त्यानंतर वरिष्ठ न्यायालय, संबंधित पक्षांना नोटीस दिल्यानंतर, तक्रार मागे घेण्याचे निर्देश देऊ शकते. , किंवा, यथास्थिती, अशा पूर्वीच्या न्यायालयाने	आवाहन.
५ कलम ३७९ अन्वये केलेली तक्रार करणे, आणि जर त्यांनी अशी तक्रार केली, तर त्या कलमाच्या तरतुदी त्यानुसार लागू होतील.	
10 (२) या कलमाखालील आदेश, आणि अशा कोणत्याही आदेशाच्या अधीन राहून, कलम ३७९ अंतर्गत दिलेला आदेश अंतिम असेल आणि तो पुनरावृत्तीच्या अधीन राहणार नाही.	
381. कलम 379 अन्वये तक्रार दाखल करण्यासाठी किंवा कलम 380 अंतर्गत अपील करण्यासाठी केलेल्या अर्जावर कारवाई करणाऱ्या कोणत्याही न्यायालयाला न्याय्य खर्चाबाबत असा आदेश देण्याचा अधिकार असेल.	ऑर्डर करण्याची शक्ती खर्च.
१५ 382. (1) कलम 379 किंवा कलम 380 अन्वये ज्याच्याकडे तक्रार केली जाते असा दंडाधिकारी, प्रकरण XVI मध्ये काहीही असले तरी, पोलिस अहवालावर स्थापन केल्याप्रमाणे प्रकरण हाताळण्यासाठी, शक्य तितक्या पुढे जाईल. .	दंडाधिकाऱ्यांनी दखल घेण्याची प्रक्रिया.
20 (२) ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या किंवा ज्यांच्याकडे प्रकरण हस्तांतरित केले गेले असेल अशा कोणत्याही न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या निदर्शनास आणून दिल्यावर, ज्या न्यायिक कार्यवाहीमध्ये प्रकरण उद्भवले आहे त्या निर्णयाविरुद्ध अपील प्रलंबित आहे, तो, त्याला योग्य वाटल्यास, कोणत्याही टप्प्यावर, अशा अपीलचा निर्णय होईपर्यंत खटल्याची सुनावणी पुढे ढकलू शकतो.	
२५ 383. (1) जर, कोणत्याही न्यायिक कार्यवाहीचा निकाल देताना कोणताही निकाल देताना किंवा अंतिम आदेश देताना, सत्र न्यायालय किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी असे मत व्यक्त करतात की अशा कार्यवाहीमध्ये उपस्थित असलेल्या कोणत्याही साक्षीदाराने जाणूनबुजून किंवा जाणूनबुजून खोटा पुरावा दिला असेल किंवा असा पुरावा अशा कारवाईत वापरला जावा या हेतूने खोटा पुरावा बनवला असेल, तर तो किंवा तो, न्यायाच्या हितासाठी हे आवश्यक आणि हितकारक आहे असे समाधानी असेल की साक्षीदारावर सरसकट खटला चालवला जावा. खोटे पुरावे तयार करणे, गुन्ह्याची दखल घेणे आणि अपराध्याला अशा गुन्ह्यासाठी शिक्षा का होऊ नये याचे कारण दाखविण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर, अशा गुन्हेगाराचा सरसकट खटला चालवणे आणि त्याला कारावासाची शिक्षा होऊ शकते. तीन महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशी मुदत किंवा एक हजार रुपयांपर्यंत वाढू शकेल असा दंड किंवा दोन्ही.	खोटे पुरावे दिल्याबद्दल चाचणीसाठी सारांश प्रक्रिया.
३० 384. (1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 209, कलम 211, कलम 212, कलम 213 किंवा कलम 265 मध्ये वर्णन केलेला असा कोणताही गुन्हा कोणत्याही दिवाणी, फौजदारी किंवा महसूल न्यायालयाच्या दृष्ट्यात किंवा उपस्थितीत केला जातो तेव्हा , न्यायालय गुन्हेगारास कोठडीत ठेवण्यास कारणीभूत ठरू शकते आणि, न्यायालय सुरू होण्यापूर्वी किंवा त्याच दिवशी कोणत्याही वेळी, गुन्ह्याची दखल घेऊ शकते आणि, गुन्हेगारास कारणे दाखविण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर. या कलमांतर्गत शिक्षा होऊ नये, अपराध्यास एक हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची शिक्षा द्या, आणि दंड न भरल्यास, दंड लवकर न भरल्यास, एक महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी साध्या कारावासाची शिक्षा द्या.	अवमानाच्या काही प्रकरणांमध्ये प्रक्रिया.
40 (२) जेथे, उपकलम (१) अन्वये कोणतीही कारवाई सुरू केल्यानंतर, सत्र न्यायालय किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी यांच्यासमोर अपील किंवा पुनरावृत्तीसाठी अर्ज करण्यास प्राधान्य दिले गेले आहे किंवा निकालाच्या विरोधात दाखल केले आहे. किंवा ज्या आदेशात त्या उप-कलममध्ये संदर्भित मत व्यक्त केले गेले आहे, तो किंवा त्याने खटल्याच्या पुढील कार्यवाहीला अपील किंवा पुनरीक्षण अर्जाचा निकाल लागेपर्यंत स्थगिती दिली जाईल, आणि त्यानंतर पुढील कार्यवाही चाचणी अपील किंवा पुनरावृत्तीसाठी अर्जाच्या निकालांचे पालन करेल.	
50 (३) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीमुळे कलम ३७९ अंतर्गत तक्रार करण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकारावर परिणाम होणार नाही, जेथे ते या कलमाखाली पुढे जाणे निवडत नाही.	
(४) जेथे, उपकलम (१) अन्वये कोणतीही कारवाई सुरू केल्यानंतर, सत्र न्यायालय किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी यांच्यासमोर अपील किंवा पुनरावृत्तीसाठी अर्ज करण्यास प्राधान्य दिले गेले आहे किंवा निकालाच्या विरोधात दाखल केले आहे. किंवा ज्या आदेशात त्या उप-कलममध्ये संदर्भित मत व्यक्त केले गेले आहे, तो किंवा त्याने खटल्याच्या पुढील कार्यवाहीला अपील किंवा पुनरीक्षण अर्जाचा निकाल लागेपर्यंत स्थगिती दिली जाईल, आणि त्यानंतर पुढील कार्यवाही चाचणी अपील किंवा पुनरावृत्तीसाठी अर्जाच्या निकालांचे पालन करेल.	

(२) अशा प्रत्येक प्रकरणात न्यायालय गुन्हा घडवणारी वस्तुस्थिती नोंदवेल

अपराध्याने केलेले विधान (जर असेल तर), तसेच शोध आणि शिक्षा.

(3) जर गुन्हा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 265 अंतर्गत असेल, तर रेकॉर्डमध्ये न्यायालयीन प्रक्रियेचे स्वरूप आणि

टप्पा दर्शवेल ज्यामध्ये न्यायालयाने व्यत्यय आणला किंवा अपमान केला आणि व्यत्यय किंवा अपमानाचे स्वरूप दर्शवेल.

५

प्रक्रिया जेथे
न्यायालयाने त्या
प्रकरणाचा विचार केला
पाहिजे
कलम 384 अंतर्गत
कारवाई केली
जाणार नाही.

385. (1) जर न्यायालयाने कोणत्याही परिस्थितीत कलम 384 मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या आणि त्याच्या दृष्टीकोनातून किंवा उपस्थितीत केलेल्या एखाद्या व्यक्तीला दंड न भरल्यास, किंवा त्याहून अधिक दंड न भरता तुरुंगवासाची शिक्षा व्हावी असे वाटत असल्यास त्याच्यावर दोनशे रुपये ठोठावण्यात यावे, किंवा अशा न्यायालयाच्या इतर कोणत्याही कारणास्तव कलम 384 अन्वये खटला निकाली काढू नये असे मत आहे, अशा न्यायालयाने गुन्हा घडविणारी वस्तुस्थिती आणि आरोपीचे म्हणणे नोंदवल्यानंतर येथे नमूद केले आहे. , तो खटला न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे पाठवू शकतो, आणि अशा दंडाधिकाऱ्याला अशा दंडाधिकाऱ्यासमोर 10 हजर राहण्यासाठी सुरक्षा देण्याची आवश्यकता असू शकते, किंवा पुरेशी सुरक्षा न दिल्यास, अशा दंडाधिकाऱ्याला कोठडीत असलेल्या दंडाधिकाऱ्याकडे पाठवावे.

(२) ज्या दंडाधिकाऱ्याकडे या कलमांतर्गत कोणतेही प्रकरण पाठवले जाते तो, जसा शक्य असेल, तो पोलिस अहवालावर स्थापित केल्याप्रमाणे हाताळण्यासाठी पुढे जाईल.

१५

कधी
रजिस्ट्रार किंवा सब-
रजिस्ट्रार यांना दिवाणी
न्यायालय मानले जाईल.

386. राज्य सरकारने असे निर्देश दिल्यावर, नोंदणी कायदा, 1908 अंतर्गत नियुक्त केलेला कोणताही निबंधक किंवा उपनिबंधक, कलम 384 आणि 385 च्या अर्थानुसार दिवाणी न्यायालय असल्याचे मानले जाईल.

1908 चा 16.

क्षमायाचना सादर
केल्यावर गुन्हेगाराची
सुटका.

387. जेव्हा कोणत्याही न्यायालयाने कलम 384 अन्वये एखाद्या अपराध्याला शिक्षेचा निर्णय दिला असेल किंवा कलम 385 अन्वये त्याला कायद्याने आवश्यक असलेली कोणतीही गोष्ट करण्यास नकार दिल्याबद्दल किंवा वगळण्यासाठी किंवा हेतुपुरस्सर अपमान किंवा व्यत्यय आणल्याबद्दल, त्याला खटल्यासाठी न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे पाठवले असेल, न्यायालय, आपल्या विवेकबुद्धीनुसार, अशा न्यायालयाच्या आदेशाला किंवा मागणीला सादर केल्यावर, किंवा त्याच्या समाधानासाठी माफी मागितल्यावर, गुन्हेगाराला दोषमुक्त करू शकते किंवा शिक्षा माफ करू शकते.

20

२५

नकार देणाऱ्या व्यक्तीला
तुरुंगवास किंवा
वचनबद्धता

३८८. जर एखाद्या साक्षीदाराने किंवा व्यक्तीने फौजदारी न्यायालयासमोर दस्तऐवज किंवा वस्तू सादर करण्यासाठी बोलावले असेल तर त्याला विचारण्यात आलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देण्यास किंवा त्याच्या ताब्यातील किंवा अधिकारातील कोणतेही दस्तऐवज किंवा वस्तू सादर करण्यास नकार दिल्यास, ज्याला न्यायालयाने त्याला सादर करणे आवश्यक आहे आणि तसे केले. असे न करण्यासाठी, त्याला वाजवी संधी दिल्यानंतर, अशा नकारासाठी कोणतेही वाजवी सबब सांगवे, असे न्यायालय, लेखी नोंद करण्याच्या कारणांसाठी, त्याला साध्या कारावासाची किंवा अध्यक्षांच्या हाताखाली वॉरंटद्वारे शिक्षा देऊ शकते. दंडाधिकारी किंवा न्यायाधीश त्याला सात दिवसांपेक्षा जास्त नसलेल्या कोणत्याही मुदतीसाठी न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याच्या कोठडीत सोपवू शकतात, जर यादरम्यान, अशा व्यक्तीने तपासण्याची आणि उत्तर देण्यास किंवा कागदपत्र किंवा वस्तू सादर करण्यास संमती दिल्याशिवाय आणि त्याच्या बाबतीत त्याच्या नकारावर कायम राहिल्यास, त्याच्यावर कलम ३८४ किंवा कलम ३८५ मधील तरतुदीनुसार कारवाई केली जाऊ शकते.

३०

35

आज्ञाधारक
साक्षीदाराने उपस्थित
न राहिल्याबद्दल
शिक्षेची
सारांश प्रक्रिया

३८९. (१) फौजदारी न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी समन्स बजावण्यात आलेल्या कोणत्याही साक्षीदाराला समन्सचे पालन करण्यासाठी विशिष्ट ठिकाणी आणि वेळी हजर राहण्यास कायदेशीररित्या बंधनकारक असेल आणि केवळ सबबी न देता दुर्लक्ष केले किंवा त्या ठिकाणी किंवा वेळी उपस्थित राहण्यास नकार दिला किंवा तेथून निघून गेले. ज्या ठिकाणी त्याला जाणे कायदेशीर आहे त्या वेळेपूर्वी त्याला हजर राहावे लागते आणि ज्या कोर्टासमोर साक्षीदार हजर व्हायचे आहे ते समाधानी आहे की अशा साक्षीदारावर सरसकट खटला चालवणे न्यायाच्या हिताच्या दृष्टीने हितावह आहे, न्यायालय या गुन्ह्याची दखल घेईल आणि गुन्हेगाराला या कलमाखाली शिक्षा का करू नये याची कारणे दाखविण्याची संधी दिल्यानंतर त्याला पाचशे रुपयांपेक्षा जास्त दंडाची शिक्षा होऊ शकते.

40

समन्स

(२) अशा प्रत्येक प्रकरणात न्यायालयाने, जवळजवळ शक्य तितके, पाळावे

सारांश चाचण्यांसाठी विहित प्रक्रिया.

४५

कलमांखाली दोर्षांकडून
अपील

390. (1) कलम 383, कलम 384, कलम 388, किंवा कलम 389 अन्वये उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही न्यायालयाने शिक्षा सुनावलेली कोणतीही व्यक्ती, या संहितेत काहीही असले तरी, अशा कोर्टात कोणते आदेश किंवा आदेश दिलेले आहेत त्या कोर्टात अपील करू शकते. साधारणपणे आकर्षक आहेत.

३८३, ३८४, ३८८
आणि ३८९.

(2) प्रकरण XXXI च्या तरतुदी, जोपर्यंत ते लागू आहेत, या कलमाखालील अपीलाना लागू होतील आणि अपील न्यायालय निकाल बदलू शकते किंवा उलट करू शकते किंवा त्याविरुद्ध अपील केलेली शिक्षा कमी किंवा उलट करू शकते.

(३) लहान कारणांच्या न्यायालयाद्वारे अशा दोषसिद्धीसाठी केलेले अपील न्यायालयात खोटे बोलले जाईल
५ सत्र विभागाचे सत्र ज्यामध्ये असे न्यायालय आहे.

(४) कलम ३८६ अन्वये जारी केलेल्या निर्देशानुसार दिवाणी न्यायालय मानल्या जाणाऱ्या कोणत्याही निबंधक किंवा सब-रजिस्ट्रारने अशा दोषारोपणापासून केलेले अपील सत्र विभागाच्या सत्र न्यायालयाकडे आहे ज्यामध्ये अशा निबंधक किंवा उपनिबंधकांचे कार्यालय आहे. -रजिस्ट्रार आहे.

10 391. कलम 383, 384, 388 आणि 389 मध्ये प्रदान केल्याशिवाय, फौजदारी न्यायालयाचा कोणताही न्यायाधीश (उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशाशिवाय) किंवा दंडाधिकारी कलम 215 मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीचा खटला चालवू शकत नाही, जेव्हा असा गुन्हा असेल स्वतःसमोर किंवा त्याच्या अधिकाराचा अवमान केला असेल किंवा न्यायिक कार्यवाहीच्या वेळी न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी म्हणून त्याच्या निदर्शनास आणले जाईल.

ठराविक न्यायाधीश आणि दंडाधिकाऱ्यांनी काही गुन्ह्यांचा प्रयत्न न करणे

स्वतःच्या आधी.

१५ 392. (1) कोणत्याही फौजदारी न्यायालयातील किंवा मूळ अधिकारक्षेत्रातील प्रत्येक खटल्यातील निकाल पीठासीन अधिकाऱ्याने खटल्याच्या समाप्तीनंतर लगेच किंवा त्यानंतरच्या पंचेचाळीस दिवसांनंतर खुल्या न्यायालयात दिला जाईल ज्याच्या नोटीस पक्षकारांना किंवा त्यांच्या वकिलांना देण्यात येईल,

निवाडा.

(अ) संपूर्ण निकाल देऊन; किंवा

20 (ब) संपूर्ण निकाल वाचून; किंवा

(c) निकालाचा ऑपरेटिव्ह भाग वाचून आणि आरोपी किंवा त्याच्या वकिलाला समजेल अशा भाषेत निकालाचे सार स्पष्ट करून.

(२) उप-कलम (१) च्या खंड (अ) अन्वये निकाल दिला जातो तेव्हा , पीठासीन अधिकाऱ्याने तो खाली उतरवायला लावला जाईल, प्रतिलिपी आणि प्रत्येक पान तयार होताच त्यावर स्वाक्षरी करावी. , आणि त्यावर खुल्या न्यायालयात निकाल देण्याची तारीख लिहा.

२५

(३) उप-कलम (१) च्या खंड (ब) किंवा खंड (सी) अन्वये निकाल किंवा त्याचा ऑपरेटिव्ह भाग वाचून दाखविण्यात आला असेल , यथास्थिती, तो तारीख असेल आणि त्यावर पीठासीन अधिकाऱ्याने खुल्या स्वरूपात स्वाक्षरी केली पाहिजे. न्यायालय, आणि जर ते स्वतः च्या हाताने लिहिलेले नसेल तर, निकालाच्या प्रत्येक पानावर त्याची स्वाक्षरी असेल.

३०

(4) उप-कलम (1) च्या खंड (c) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने निकाल दिला जातो तेव्हा , संपूर्ण निकाल किंवा त्याची एक प्रत पक्षकारांच्या किंवा त्यांच्या वकिलांच्या अभ्यासासाठी तत्काळ विनामूल्य उपलब्ध करून दिली जाईल:

परंतु, न्यायालय, यथावकाश, निकालाच्या तारखेपासून सात दिवसांच्या आत निकालाची प्रत त्याच्या पोर्टलवर अपलोड करेल.

35

(५) जर आरोपी कोठडीत असेल, तर त्याला दिलेला निकाल ऐकण्यासाठी आणले जाईल वैयक्तिकरित्या किंवा ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून.

(६) जर आरोपी कोठडीत नसेल, तर खटल्याच्या वेळी त्याची वैयक्तिक हजेरी ठोठावण्यात आली असेल आणि शिक्षा केवळ दंडापैकी एक असेल किंवा तो निर्दोष सुटला असेल, त्याशिवाय, त्याने दिलेल्या निकालाच्या सुनावणीसाठी न्यायालयाने उपस्थित राहणे आवश्यक आहे. :

40

परंतु, जेथे एकापेक्षा जास्त आरोपी असतील आणि त्यांपैकी एक किंवा अधिक व्यक्ती ज्या तारखेला निकाल दिला जाणार आहे त्या तारखेला कोर्टात हजर राहणार नाहीत, पीठासीन अधिकारी, खटल्याच्या निकालात अवाजवी विलंब टाळण्यासाठी. केस, त्यांची अनुपस्थिती असूनही निकाल द्या.

(७) कोणत्याही फौजदारी न्यायालयाने दिलेला कोणताही निर्णय केवळ त्या दिवशी किंवा त्याच्या प्रसूतीसाठी सूचित केलेल्या ठिकाणाहून कोणत्याही पक्षकाराच्या किंवा त्याच्या वकिलाच्या अनुपस्थितीच्या कारणास्तव अवैध मानला जाणार नाही. सेवा करताना, पक्षकारांना किंवा त्यांच्या वकिलांना, किंवा त्यांच्यापैकी कोणाला, अशा दिवसाची आणि ठिकाणाची सूचना.

(8) कलम 513 च्या तरतुदींच्या मर्यादित कोणत्याही प्रकारे मर्यादा घालण्यासाठी या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा अर्थ लावला जाणार नाही.

भाषा आणि निकालाची सामग्री.

393. (1) या संहितेद्वारे अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याशिवाय, कलम 392 मध्ये संदर्भित प्रत्येक निर्णय, -

(a) न्यायालयाच्या भाषेत लिहिले जाईल;

(b) निर्धारसाठी मुद्दा किंवा मुद्दे, त्यावरील निर्णय आणि निर्णयाची कारणे असतील;

(c) त्यातील गुन्हा (असल्यास) आणि भारतीय कलम निर्दिष्ट करेल
न्याय संहिता, 2023 किंवा अन्य कायदा ज्या अंतर्गत, आरोपीला दोषी ठरवले जाते आणि त्याला शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे;

(d) जर निर्दोष सुटण्याचा निर्णय असेल तर, आरोपी ज्या गुन्ह्यातून निर्दोष सुटला आहे ते नमूद करेल आणि त्याला मुक्तता देण्याचे निर्देश देईल.

(2) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अन्वये जेव्हा दोषी ठरवले जाते आणि त्या संहितेच्या कोणत्या दोन कलमांतर्गत किंवा त्याच कलमाच्या कोणत्या दोन भागांतर्गत गुन्हा येतो अशी शंका असेल, तेव्हा न्यायालयाने ते स्पष्टपणे व्यक्त करावे, आणि पर्यायाने निर्णय द्या.

(३) जेव्हा शिक्षा मृत्युदंडाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यासाठी किंवा पर्यायाने जन्मठेपेची किंवा काही वर्षांच्या कारावासाची शिक्षा असेल तेव्हा, निर्णय सुनावण्यात आलेल्या शिक्षेची कारणे नमूद करेल आणि, शिक्षेच्या बाबतीत मृत्यू, अशा शिक्षेची विशेष कारणे.

(४) एक वर्ष किंवा त्याहून अधिक कालावधीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यासाठी, परंतु न्यायालयाने तीन महिन्यांपेक्षा कमी कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा ठोठावल्यास, अशी शिक्षा सुनावण्याची कारणे तो नोंदवेल, तोपर्यंत या संहितेच्या तरतुदींतर्गत खटला सरसकट चालवला जात नाही तोपर्यंत किंवा न्यायालयाचा उदय होईपर्यंत ही शिक्षा कारावासाची आहे.

(५) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला मृत्युदंडाची शिक्षा सुनावली जाते, तेव्हा तो मरेपर्यंत त्याला गळ्याला फासावर लटकवले जावे, असे या शिक्षेचे निर्देश असतील.

(6) कलम 136 किंवा कलम 157 च्या उप-कलम (2) अन्वये प्रत्येक आदेश आणि कलम 144, कलम 164 किंवा कलम 166 अंतर्गत केलेल्या प्रत्येक अंतिम आदेशामध्ये निर्धारचे मुद्दे किंवा मुद्दे, त्यावरील निर्णय आणि निर्णयाची कारणे असतील. .

पूर्वी शिक्षा झालेल्या गुन्हेगाराचा पत्ता सूचित करण्याचा आदेश.

३९४. (१) जेव्हा भारतातील न्यायालयाद्वारे तीन वर्षांच्या किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीच्या तुरुंगवासाच्या शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्यासाठी कोणतीही व्यक्ती दोषी ठरली असेल, तेव्हा ती त्या कलमांपैकी कोणत्याही कलमांखाली किंवा कारावासाची शिक्षा असलेल्या प्रकरणांखाली दंडनीय असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यासाठी पुन्हा दोषी ठरते. द्वितीय श्रेणी न्यायदंडाधिकारी व्यतिरिक्त कोणत्याही न्यायालयाद्वारे तीन वर्षे किंवा त्याहून अधिक कालावधीची मुदत, अशा व्यक्तीला कारावासाची शिक्षा सुनावताना, असे न्यायालय, योग्य वाटल्यास, त्याचे निवासस्थान आणि कोणत्याही अशा शिक्षेची मुदत संपल्याच्या तारखेपासून पाच वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या मुदतीसाठी प्रदान केल्याप्रमाणे मुक्त झाल्यानंतर अशा निवासस्थानात बदल किंवा अनुपस्थिती सूचित केली जाईल.

(२) उप-कलम (१) मधील तरतुदी त्यामध्ये नमूद केलेल्या गुन्ह्यांच्या संदर्भात, असे गुन्हे करण्यासाठी गुन्हेगारी कट रचण्यासाठी आणि असे गुन्हे आणि ते करण्याचा प्रयत्न कमी करण्यासाठी देखील लागू होतात.

(३) अपील किंवा अन्यथा अशी शिक्षा बाजूला ठेवल्यास, असा आदेश होईल
शून्य

(4) या कलमाखालील आदेश अपीलीय न्यायालयाद्वारे किंवा द्वारे देखील केला जाऊ शकतो उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय आपल्या पुनरावृत्ती अधिकारांचा वापर करताना.

(५) राज्य सरकार, अधिसूचनेद्वारे, सुटका झालेल्या दोषींच्या निवासस्थानाच्या अधिसूचनेशी संबंधित या कलमाच्या तरतुदींचे पालन करण्यासाठी नियम बनवू शकते.

५

(६) अशा नियमांच्या उल्लंघनासाठी शिक्षेची तरतूद केली जाऊ शकते आणि अशा कोणत्याही नियमाच्या उल्लंघनाचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीवर सक्षम अधिकारक्षेत्राच्या दंडाधिकाऱ्याद्वारे खटला चालवला जाऊ शकतो ज्या जिल्ह्यात त्याने शेवटचे ठिकाण त्याचे निवासस्थान म्हणून अधिसूचित केले होते. स्थित

३९५. (१) जेव्हा न्यायालय दंडाची शिक्षा किंवा शिक्षा (मृत्यूच्या शिक्षेसह) ठोठावते ज्याचा दंड एक भाग बनतो, तेव्हा न्यायालय, निकाल देताना, दंडाचा संपूर्ण किंवा कोणताही भाग वसूल करण्याचा आदेश देऊ शकते. लागू - नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश.

10

(अ) खटला चालवताना योग्य रीतीने केलेल्या खर्चाची पूर्तता करणे;

(ब) गुन्ह्यामुळे झालेल्या कोणत्याही नुकसानी किंवा दुखापतीसाठी भरपाईच्या भरपाईमध्ये, न्यायालयाच्या मते, दिवाणी न्यायालयात अशा व्यक्तीकडून भरपाई वसूल करता येईल;

१५

(c) जेव्हा एखादी व्यक्ती दुसऱ्या व्यक्तीच्या मृत्यूस कारणीभूत ठरल्याबद्दल किंवा अशा गुन्ह्यास प्रवृत्त केल्याबद्दल कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरते तेव्हा, जीवघेणा अपघात कायदा, 1855 अंतर्गत, पुनर्प्राप्त करण्याचा अधिकार असलेल्या व्यक्तींना भरपाई देण्यासाठी अशा मृत्यूमुळे झालेल्या नुकसानीबद्दल शिक्षा झालेल्या व्यक्तीकडून नुकसान;

1855 चा 13.

20

(d) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला चोरी, गुन्हेगारी गैरव्यवहार, गुन्हेगारी विश्वासाचा भंग, किंवा फसवणूक, किंवा अप्रामाणिकपणे मिळालेल्या किंवा राखून ठेवल्याबद्दल, किंवा माहीत असून किंवा कारण नसताना, चोरी केलेल्या मालमत्तेची विल्हेवाट लावण्यात स्वेच्छेने मदत केल्याबद्दल दोषी ठरविले जाते तेव्हा अशा मालमत्तेच्या कोणत्याही प्रामाणिक खरेदीदाराच्या नुकसानीची भरपाई करताना ती चोरी झाली आहे असे मानणे, जर अशी मालमत्ता तिच्या हक्काच्या व्यक्तीच्या ताब्यात दिली गेली तर.

२५

(2) जर अपीलाच्या अधीन असलेल्या प्रकरणात दंड आकारला गेला असेल तर, अपील सादर करण्यासाठी अनुमती दिलेला कालावधी संपण्यापूर्वी किंवा, अपीलचा निर्णय होण्यापूर्वी अपील सादर केले असल्यास, असे कोणतेही पेमेंट केले जाणार नाही.

३०

(३) जेव्हा न्यायालय शिक्षा ठोठावते, ज्याचा दंड भाग बनत नाही, तेव्हा न्यायालय, निर्णय देताना, आरोपी व्यक्तीला, आदेशात नमूद केलेली रक्कम, नुकसानभरपाईच्या मागिने देण्याचे आदेश देऊ शकते. ज्या कृत्यासाठी आरोपी व्यक्तीला शिक्षा झाली आहे त्या कारणामुळे ज्या व्यक्तीला कोणतेही नुकसान किंवा दुखापत झाली असेल.

35

(4) या कलमाखालील आदेश अपीलीय न्यायालयाद्वारे किंवा द्वारे देखील केला जाऊ शकतो उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय आपल्या पुनरावृत्ती अधिकारांचा वापर करताना.

(५) त्याच प्रकरणाशी संबंधित कोणत्याही नंतरच्या दिवाणी खटल्यात भरपाई देताना, न्यायालयाने या कलमांतर्गत भरपाई म्हणून भरलेली किंवा वसूल केलेली कोणतीही रक्कम विचारात घेईल.

40

३९६. (१) प्रत्येक राज्य सरकार केंद्र सरकारच्या समन्वयाने पीडित किंवा त्याच्या अवलंबितांना भरपाईच्या उद्देशाने निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी योजना तयार करेल ज्यांना गुन्ह्यामुळे नुकसान किंवा दुखापत झाली आहे आणि ज्यांचे पुनर्वसन आवश्यक आहे. बळी भरपाई योजना.

४५

(२) जेव्हा जेव्हा न्यायालयाकडून भरपाईसाठी शिफारस केली जाते, तेव्हा जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण किंवा राज्य विधी सेवा प्राधिकरण, यथास्थिती, पोट-कलममध्ये नमूद केलेल्या योजनेतर्गत देण्यात येणाऱ्या नुकसान भरपाईचे प्रमाण ठरवेल. (1).

(३) खटल्याच्या शेवटी, खटल्याच्या समाप्तीनंतर, खटल्याच्या न्यायालयाचे समाधान झाले की, कलम ३९५ अन्वये दिलेली भरपाई अशा पुनर्वसनासाठी पुरेशी नाही, किंवा प्रकरणे जिथे संपतात.

निर्दोष किंवा निर्दोष सुटल्यावर आणि पीडितेचे पुनर्वसन करावे लागेल, ते नुकसान भरपाईसाठी शिफारस करू शकते.

(4) जिथे गुन्हेगाराचा शोध लावला जात नाही किंवा त्याची ओळख पटलेली नाही, परंतु पीडिताची ओळख पटली आहे आणि जिथे कोणतीही खटला चालत नाही, तिथे पीडित व्यक्ती किंवा त्याचे अवलंबित नुकसान भरपाईसाठी राज्य किंवा जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाकडे अर्ज करू शकतात.

५

(५) अशा शिफारशी मिळाल्यावर किंवा पोटकलम (४) अन्वये अर्जावर, राज्य किंवा जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, योग्य चौकशीनंतर दोन महिन्यांत चौकशी पूर्ण करून पुरेशी भरपाई देईल.

(६) राज्य किंवा जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, यथास्थिती, पीडितेचे दुःख कमी करण्यासाठी, पोलिसांच्या प्रमाणपत्रावर त्वरित प्रथमोपचार सुविधा किंवा वैद्यकीय लाभ मोफत उपलब्ध करून देण्याचे आदेश देऊ शकतात. पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा संबंधित क्षेत्राच्या दंडाधिकार्याच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेला अधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरणास योग्य वाटेल असे कोणतेही अंतरिम सवलत.

10

(७) या कलमांतर्गत राज्य सरकारद्वारे देय असलेली भरपाई ही भारतीय न्याय संहिता कलम 67(4), कलम 68, कलम 70(1) आणि कलम 70(2) अंतर्गत पीडितेला दंड भरण्याव्यतिरिक्त असेल. , २०२३.

१५

पीडितांवर उपचार.

397. सर्व रुग्णालये, सार्वजनिक किंवा खाजगी, मग ती केंद्र सरकार, राज्य सरकार, स्थानिक स्वराज्य संस्था किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीद्वारे चालवली जात असली तरी, कोणत्याही गुन्ह्याचा समावेश असलेल्या पीडितांना त्वरित प्रथमोपचार किंवा वैद्यकीय उपचार मोफत पुरवतील. कलम 122, कलम 64, कलम 66, कलम 67, कलम 68, कलम 70, कलम 71 किंवा कलम 122 भारतीय न्याय, संहिता, 2023 अंतर्गत किंवा कलम 4, 6, 8 किंवा कलम 10 अंतर्गत बालकांचे लैंगिक संरक्षण गुन्हा कायदा, 2012, आणि अशा घटनेची तात्काळ पोलिसांना माहिती देईल.

20

2012 चा 32.

साक्षीदार
संरक्षण योजना.

398. प्रत्येक राज्य सरकार साक्षीदारांचे संरक्षण सुनिश्चित करण्यासाठी राज्यासाठी साक्षीदार संरक्षण योजना तयार करेल आणि अधिसूचित करेल.

२५

निराधारपणे अटक
केलेल्या व्यक्तींना
भरपाई.

399. (1) जेव्हा जेव्हा कोणतीही व्यक्ती एखाद्या पोलिस अधिकाऱ्याला दुसऱ्या व्यक्तीला अटक करण्यास प्रवृत्त करते तेव्हा, ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे असे आढळून येते की अशा अटकेसाठी पुरेसे कारण नाही असे ज्या न्यायदंडाधिकाऱ्याने ऐकले आहे, तर दंडाधिकारी अशी भरपाई देऊ शकतात, एकापेक्षा जास्त नाही. हजार रुपये, दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, अशा अटक केलेल्या व्यक्तीला अटक करण्यासाठी, या प्रकरणातील वेळ आणि खर्चाच्या नुकसानीबद्दल व्यक्तीने भरावे.

३०

(२) अशा प्रकरणांमध्ये, जर एकापेक्षा जास्त व्यक्तींना अटक केली असेल, तर दंडाधिकारी योग्य वाटेल त्याप्रमाणे त्या प्रत्येकाला एक हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसावी अशी भरपाई देऊ शकेल.

(३) या कलमांतर्गत दिलेली सर्व भरपाई जणू ती दंडाप्रमाणे वसूल केली जाऊ शकते आणि, जर ती वसूल केली जाऊ शकत नाही, तर ज्या व्यक्तीकडून ती देय असेल त्या व्यक्तीला तीस दिवसांपेक्षा जास्त नसेल अशा साध्या कारावासाची शिक्षा होईल. दंडाधिकारी निर्देश देतात, जोपर्यंत अशी रक्कम लवकर दिली जात नाही.

35

पैसे भरण्याचे आदेश
नोंद मध्ये खर्च
ओळखण्यायोग्य
प्रकरणे

400. (1) जेव्हा जेव्हा अदखलपात्र गुन्ह्याची तक्रार न्यायालयाकडे केली जाते, तेव्हा न्यायालय, जर आरोपीला दोषी ठरवत असेल, तर, त्याच्यावर लादलेल्या दंडाव्यतिरिक्त, त्याला संपूर्णपणे तक्रारदाराला पैसे देण्याचा आदेश देऊ शकेल. किंवा अंशतः, त्याच्याकडून खटल्यात झालेला खर्च, आणि पुढील आदेश देऊ शकतो की पैसे चुकवल्यास, आरोपीला तीस दिवसांपेक्षा जास्त नसलेल्या कालावधीसाठी साधी कारावास भोगावा लागेल आणि अशा खर्चामध्ये प्रक्रिया शुल्काच्या संदर्भात झालेल्या कोणत्याही खर्चाचा समावेश असू शकतो. , साक्षीदार आणि वकिलाचे शुल्क जे न्यायालय वाजवी मानू शकते.

40

(२) या कलमाखालील आदेश अपीलीय न्यायालयाद्वारे किंवा द्वारे देखील केला जाऊ शकतो उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय आपल्या पुनरावृत्ती अधिकारांचा वापर करताना.

४५

401 सोडण्याचा आदेश . (1) जेव्हा एकवीस वर्षांपेक्षा कमी वयाची नसलेली कोणतीही व्यक्ती केवळ दंड किंवा सात वर्षे किंवा त्यापेक्षा कमी कारावास, किंवा चांगले वर्तन किंवा कोणतीही व्यक्ती अशा गुन्ह्याच्या प्रोबेशनसाठी दोषी ठरते तेव्हा एकवीस वर्षांखालील किंवा कोणत्याही महिलेला सल्ल्याने गुन्हासाठी दोषी ठरवले जाते.

मृत्युदंड किंवा आजीवन कारावासाची शिक्षा होऊ शकत नाही, आणि गुन्हेगाराविरुद्ध पूर्वीचा कोणताही दोष सिद्ध झाला नाही, जर तो दोषी ठरलेल्या न्यायालयासमोर दिसून आला तर, गुन्हेगाराचे वय, चारित्र्य किंवा पूर्ववर्ती, आणि परिस्थितीनुसार कोणता गुन्हा केला होता, की गुन्हाला चांगल्या वर्तणुकीच्या प्रोबेशनवर सोडले जाणे हितावह आहे, न्यायालय, त्याला ताबडतोब कोणतीही शिक्षा सुनावण्याऐवजी, त्याला बॉडमध्ये प्रवेश केल्यावर मुक्त करण्याचे निर्देश देऊ शकते, किंवा जामीन न घेता, न्यायालयाच्या निर्देशानुसार (तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसावे) अशा कालावधीत (तीन वर्षांपेक्षा जास्त नाही) बोलावल्यावर शिक्षा भोगणे आणि त्यादरम्यान शांतता राखणे आणि चांगले वागणे:

परंतु, उच्च न्यायालयाने विशेष अधिकार नसलेल्या द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकाऱ्याने प्रथम गुन्हेगारास दोषी ठरवले असेल आणि दंडाधिकाऱ्याचे असे मत असेल की या कलमाने दिलेले अधिकार वापरले जावेत, तेव्हा तो त्या दृष्टीने त्याचे मत नोंदवेल, आणि उपकलम (2) द्वारे प्रदान केलेल्या रीतीने खटल्याचा निपटारा करणाऱ्या अशा दंडाधिकाऱ्यासमोर, आरोपीला अग्रेषित करणे किंवा जामीन घेणे, प्रथम श्रेणीच्या दंडाधिकाऱ्याकडे कार्यवाही सादर करणे .

(२) उप-कलम (१) द्वारे प्रदान केल्यानुसार प्रथम श्रेणीच्या दंडाधिकाऱ्याकडे कार्यवाही सादर केली जाते , तेव्हा अशा दंडाधिकाऱ्याने अशी शिक्षा सुनावली असेल किंवा तो आदेश दिला असेल किंवा जर केसची मूळ सुनावणी झाली असती तर. त्याला, आणि, त्याला कोणत्याही मुद्यावर पुढील चौकशी किंवा अतिरिक्त पुरावे आवश्यक वाटत असल्यास, तो अशी चौकशी करू शकतो किंवा असा पुरावा स्वतः घेऊ शकतो किंवा अशी चौकशी किंवा पुरावे बनवण्याचे किंवा घेण्याचे निर्देश देऊ शकतो.

(३) ज्या कोणत्याही प्रकरणात एखादी व्यक्ती चोरी, इमारतीमधील चोरी, अप्रामाणिक गैरव्यवहार, फसवणूक किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत कोणत्याही गुन्हासाठी दोषी ठरल्यास, दोन वर्षांपेक्षा जास्त शिक्षा, तुरुंगवास किंवा दंडास पात्र असलेल्या कोणत्याही गुन्हासाठी केवळ आणि त्याच्याविरुद्ध पूर्वीचा कोणताही दोष सिद्ध झालेला नाही, ज्या न्यायालयासमोर त्याला इतका दोषी ठरविण्यात आला आहे, ती न्यायालय, अपराध्याचे वय, चारित्र्य, पूर्ववर्ती किंवा शारीरिक किंवा मानसिक स्थिती आणि गुन्हाच्या क्षुल्लक स्वरूपाचा विचार करून, योग्य वाटल्यास. किंवा ज्या परिस्थितीत तो गुन्हा घडला होता, त्याला कोणतीही शिक्षा देण्याऐवजी, त्याला योग्य ताकीद दिल्यानंतर सोडून द्या.

(4) या कलमाखालील आदेश कोणत्याही अपीलिय न्यायालयाद्वारे किंवा उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयाद्वारे पुनरावृत्तीच्या अधिकारांचा वापर करताना केला जाऊ शकतो.

(५) जेव्हा या कलमांतर्गत कोणत्याही गुन्हेगाराच्या संदर्भात आदेश दिला जातो, तेव्हा उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय, अशा न्यायालयात अपील करण्याचा अधिकार असताना, किंवा त्याच्या पुनरावृत्ती अधिकाराचा वापर करताना, असा आदेश बाजूला ठेवू शकते आणि त्याऐवजी कायदानुसार अशा गुन्हेगाराला शिक्षा देऊ शकते:

परंतु, उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय या पोटकलम अंतर्गत ज्या न्यायालयाने अपराध्याला दोषी ठरवले असेल त्यापेक्षा जास्त शिक्षा देऊ शकणार नाही.

(6) कलम 140, 143 आणि 414 च्या तरतुदी, या कलमाच्या तरतुदींच्या अनुषंगाने देऊ केलेल्या जामिनाच्या बाबतीत, शक्य तितक्या लागू होतील.

(७) न्यायालयाने, पोटकलम (१) अन्वये गुन्हेगाराची सुटका करण्याचे निर्देश देण्यापूर्वी, अपराधी किंवा त्याच्या जामीनदाराचे (जर असेल तर) निश्चित राहण्याचे ठिकाण आहे किंवा ज्या ठिकाणी न्यायालय आहे त्या ठिकाणी नियमित व्यवसाय आहे याबद्दल समाधानी असेल. कृत्ये किंवा ज्यामध्ये अपराधी अटीचे पालन करण्यासाठी नामित कालावधी दरम्यान जगण्याची शक्यता आहे.

(8) ज्या न्यायालयाने अपराध्याला दोषी ठरवले असेल, किंवा ज्या न्यायालयाने गुन्हेगाराला त्याच्या मूळ गुन्हाच्या संदर्भात व्यवहार करता आला असेल, जर गुन्हेगार त्याच्या ओळखीच्या कोणत्याही अटीचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरला असेल तर ते वॉरंट जारी करू शकते. त्याच्या भीतीसाठी.

(९) एखाद्या गुन्हेगाराला, अशा कोणत्याही वॉरंटवर अटक केल्यावर, वॉरंट जारी करणाऱ्या न्यायालयासमोर ताबडतोब हजर केले जाईल आणि असे न्यायालय त्याला खटल्याची सुनावणी होईपर्यंत कोठडीत ठेवू शकते किंवा त्याच्यावर पुरेशा जामीनाच्या अटीसह त्याला जामीन मंजूर करू शकते. शिक्षेसाठी हजर राहणे आणि असे न्यायालय, प्रकरणाच्या सुनावणीनंतर, शिक्षा सुनावू शकते.

(१०) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा प्रोबेशन ऑफ ऑफेंडर्स अॅक्ट, 1958, किंवा बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 किंवा उपचार, प्रशिक्षण किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींवर परिणाम होणार नाही. तरुण गुन्हेगारांचे पुनर्वसन.

विशिष्ट प्रकरणांमध्ये नोंदवण्याची विशेष कारणे.	402. जेथे कोणत्याही परिस्थितीत न्यायालय हाताळू शकले असते,- (अ) कलम 401 अंतर्गत किंवा प्रोबेशन ऑफ ऑफेंडर्स अॅक्ट, 1958 च्या तरतुदीखाली आरोपी व्यक्ती; किंवा (ब) बाल न्याय (काळजी आणि संरक्षण) अंतर्गत एक तरुण गुन्हेगार (बाल) कायदा, 2015 किंवा तरुण गुन्हेगारांच्या उपचार, प्रशिक्षण किंवा पुनर्वसनासाठी सध्या लागू असलेला कोणताही कायदा,	1958 चा 20. ५ 2016 चा 2.
न्यायालयाने निर्णय बदलू नये.	परंतु तसे केले नाही, तर ते न केल्याची विशेष कारणे आपल्या निकालात नोंदवतील न्यायमुळे 403. या संहितेद्वारे किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याद्वारे अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे, कोणतेही न्यायालय, जेव्हा त्यांनी एखाद्या खटल्याच्या निकालावर किंवा अंतिम आदेशावर स्वाक्षरी केली असेल तेव्हा, लिपिक किंवा दुरुस्त केल्याशिवाय त्यात बदल किंवा पुनरावलोकन करू शकत नाही. अंकगणितीय त्रुटी.	10
निकालाची प्रत आरोपी आणि इतर व्यक्तींना द्यावी.	404. (1) जेव्हा आरोपीला कारावासाची शिक्षा सुनावली जाते, तेव्हा निकालाची एक प्रत, निकाल घोषित झाल्यानंतर लगेच, त्याला विनामूल्य दिली जाईल. (२) आरोपीच्या अर्जावर, निकालाची प्रमाणित प्रत, किंवा तो इच्छित असल्यास, व्यवहार्य असल्यास त्याच्या स्वतःच्या भाषेत किंवा न्यायालयाच्या भाषेत अनुवाद, त्याला विलंब न लावता, आणि अशी प्रत दिली जाईल. आरोपीद्वारे अपील करण्यायोग्य असलेल्या प्रत्येक प्रकरणात, विनामूल्य दिले जाईल:	१५
	परंतु, उच्च न्यायालयाने फांसीची शिक्षा सुनावली किंवा पुष्टी केली असेल, तर आरोपीने त्यासाठी अर्ज केला असो वा नसो, त्या निकालाची प्रमाणित प्रत ताबडतोब मोफत दिली जाईल.	20
	(३) पोटकलम (२) च्या तरतुदी खालील आदेशाच्या संबंधात लागू होतील कलम १३६ कारण ते आरोपीने अपील करण्यायोग्य असलेल्या निकालाच्या संदर्भात लागू होतात.	
	(4) जेव्हा आरोपीला कोणत्याही न्यायालयाने मृत्युदंडाची शिक्षा सुनावली आणि अपील अशा निर्णयापासून योग्य असेल, तेव्हा न्यायालय त्याला त्या कालावधीची माहिती देईल, ज्यामध्ये त्याला अपील करायचे असल्यास, त्याच्या अपीलाला प्राधान्य दिले जावे.	२५
	(५) पोट-कलम (२) मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे, न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयामुळे किंवा आदेशामुळे प्रभावित झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, या वतीने केलेल्या अर्जावर आणि विहित शुल्क भरल्यानंतर, अशा प्रकारची एक प्रत दिली जाईल. निर्णय किंवा आदेश किंवा कोणत्याही साक्षी किंवा रेकॉर्डचा इतर भाग:	
	परंतु, न्यायालयाने, काही विशेष कारणास्तव योग्य वाटल्यास, त्याला ते विनामूल्य देऊ शकेल:	३०
	पुढे असे की, न्यायालय, अभियोक्ता अधिकाऱ्याने या बाजूने केलेल्या अर्जावर, सरकारला, अशा निवाड्याची, आदेशाची, साक्षी किंवा नोंदीची प्रमाणित प्रत मोफत देऊ शकेल.	
	(६) उच्च न्यायालय, नियमांद्वारे, फौजदारी न्यायालयाच्या कोणत्याही निवाड्याच्या किंवा आदेशाच्या प्रती देण्याची तरतूद करू शकते, ज्यावर निर्णय किंवा आदेशाचा परिणाम होत नाही अशा कोणत्याही व्यक्तीला, अशा व्यक्तीद्वारे, अशा शुल्काच्या भरणा करून, आणि उच्च न्यायालय अशा नियमांद्वारे प्रदान करेल अशा अटीच्या अधीन राहून.	35
अनुवाद केव्हा करायचा निर्णय.	405. मूळ निकाल कार्यवाहीच्या नोंदीसह दाखल केला जाईल आणि जेथे मूळ निकाल न्यायालयाच्या भाषेपेक्षा वेगळ्या भाषेत नोंदविला गेला असेल आणि जर कोणत्याही पक्षाची आवश्यकता असेल तर, न्यायालयाच्या भाषेत त्याचे भाषांतर जोडले जाईल. असा रेकॉर्ड.	40
च्या कोर्ट ते सत्र शोधण्याची प्रत पाठवा आणि ला वाक्य जिल्हा दंडाधिकारी.	406. सत्र न्यायालय किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांनी खटल्यांचा खटला चालवल्यास, न्यायालय किंवा अशा न्यायदंडाधिकारी, यथास्थिती, त्याच्या किंवा त्याच्या निष्कर्षांची आणि शिक्षेची एक प्रत (असल्यास) जिल्हा दंडाधिकार्यांना ज्याच्या स्थानिक खटला आयोजित करण्यात आला होता.	४५

	127	
	प्रकरण XXX	
	पुष्टीकरणासाठी फाशीची शिक्षा सादर करणे	
५	407. (1) जेव्हा सत्र न्यायालयाने मृत्युदंडाची शिक्षा सुनावली, तेव्हा कार्यवाही ताबडतोब उच्च न्यायालयात सादर केली जाईल आणि उच्च न्यायालयाद्वारे पुष्टी केल्याशिवाय शिक्षेची अंमलबजावणी केली जाणार नाही.	चे वाक्य मृत्यू असणे सादर करणारा च्या कोर्ट साठी सत्र पुष्टीकरण
	(२) शिक्षा सुनावणारे न्यायालय दोषी व्यक्तीला तुरुंगाच्या कोठडीत पाठवेल वॉरंट अंतर्गत.	
10	408. (1) जर, अशी कार्यवाही सादर केल्यावर, उच्च न्यायालयास असे वाटते की, दोषी व्यक्तीचा दोष किंवा निर्दोषपणा यासंबंधीच्या कोणत्याही मुद्द्यावर पुढील चौकशी केली जावी किंवा अतिरिक्त पुरावे घेतले जावेत, तर ते अशी चौकशी करू शकते. किंवा असा पुरावा स्वतः घ्यावा, किंवा तो सत्र न्यायालयाने बनवावा किंवा घ्यावा असे निर्देश द्या.	कल्यासाठी शक्ती थेट पुढे चौकशी करावी किंवा अतिरिक्त पुरावा घ्यावा.
१५	(2) उच्च न्यायालयाने अन्यथा निर्देश दिल्याशिवाय, दोषी व्यक्तीची उपस्थिती जेव्हा अशी चौकशी केली जाते किंवा असे पुरावे घेतले जातात तेव्हा ते रद्द केले जाऊ शकते. (३) जेव्हा उच्च न्यायालयाकडून चौकशी किंवा पुरावा (असल्यास) केला जात नाही किंवा घेतला जात नाही, तेव्हा अशा चौकशीचे निकाल किंवा पुरावे अशा न्यायालयाला प्रमाणित केले जातील.	
20	409. कलम 407 अंतर्गत सादर केलेल्या कोणत्याही प्रकरणात, उच्च न्यायालय- (a) शिक्षेची पुष्टी करू शकते, किंवा कायद्याने हमी दिलेली इतर कोणतीही शिक्षा पास करू शकते, किंवा (b) दोषसिद्धी रद्द करू शकते आणि आरोपीला कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवू शकते ज्यासाठी सत्र न्यायालयाने त्याला दोषी ठरवले असेल, किंवा त्याच किंवा सुधारित आरोपावर नवीन खटला चालवण्याचा आदेश द्या, किंवा	उच्च शक्ती न्यायालयाला पुष्टी वाक्य किंवा रद्द करणे खात्री
	(c) आरोपी व्यक्तीला दोषमुक्त करू शकते: परंतु, अपीलला प्राधान्य देण्यासाठी दिलेला कालावधी संपेपर्यंत, किंवा, अशा कालावधीत अपील सादर केल्यास, अशा अपीलचा निपटारा होईपर्यंत या कलमांतर्गत पुष्टीकरणाचा कोणताही आदेश दिला जाणार नाही.	
२५	410. अशाप्रकारे सादर केलेल्या प्रत्येक प्रकरणात, शिक्षेची पुष्टी, किंवा उच्च न्यायालयाने दिलेली कोणतीही नवीन शिक्षा किंवा आदेश, जेव्हा अशा न्यायालयात दोन किंवा अधिक न्यायाधीश असतात, तेव्हा त्यांच्यापैकी किमान दोघांनी केली, पारित केली आणि स्वाक्षरी केली. .	पुष्टी किंवा नवीन व्हायचे वाक्य दोन न्यायाधीशांनी स्वाक्षरी केली.
	411. जेथे अशा कोणत्याही प्रकरणाची न्यायाधीशांच्या खंडपीठासमोर सुनावणी केली जाते आणि अशा न्यायाधीशांचे मत समान प्रमाणात विभागलेले असते, तेव्हा कलम 433 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने खटल्याचा निर्णय घेतला जाईल.	मध्ये प्रक्रिया बाबतीत च्या फरक मत
३०	412. फाशीच्या शिक्षेची पुष्टी करण्यासाठी सत्र न्यायालयाने उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या प्रकरणांमध्ये, उच्च न्यायालयाचा योग्य अधिकारी, उच्च न्यायालयाने पुष्टी किंवा अन्य आदेश दिल्यानंतर, विलंब न करता, , उच्च न्यायालयाच्या सीलखाली आणि त्याच्या अधिकृत स्वाक्षरीसह साक्षांकित केलेल्या आदेशाची प्रत एकतर प्रत्यक्ष किंवा इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांद्वारे सत्र न्यायालयाकडे पाठवा.	मध्ये प्रक्रिया प्रकरणे कडे सादर केले पुष्टीकरणासाठी उच्च न्यायालय.
35	प्रकरण XXXI	
	अपील	
	413. शिवाय फौजदारी न्यायालयाच्या कोणत्याही निर्णयावर किंवा आदेशावर अपील करता येणार नाही या संहितेद्वारे किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याद्वारे प्रदान केलेले:	तोपर्यंत खोटे बोलण्याचे आवाहन नाही अन्यथा प्रदान केले.
40	परंतु, पीडितेला न्यायालयाने आरोपीला निर्दोष ठरवून किंवा कमी गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवून किंवा अपुरी भरपाई ठोठावण्याच्या आदेशाविरुद्ध अपील करण्याचा अधिकार असेल आणि असे अपील सामान्यतः त्या आदेशाविरुद्ध ज्या कोर्टात अपील केले जाते त्या न्यायालयाकडे पाठवले जाईल. अशा न्यायालयाच्या दोषी.	

सुरक्षेची आवश्यकता असलेल्या	414. कोणतीही व्यक्ती,-	
ऑर्डरमधून	(i) ज्याला कलम 136 अंतर्गत ठेवण्यासाठी सुरक्षा देण्याचे आदेश दिले आहेत	
अपील करणे किंवा नकार देणे	शांतता किंवा चांगल्या वर्तनासाठी, किंवा	
शांतता किंवा चांगले वर्तन ठेवण्यासाठी	(ii) कलम 140 अन्वये जामीन स्वीकारण्यास किंवा नाकारण्यास नकार देणाऱ्या कोणत्याही आदेशामुळे जो व्यथित झाला आहे,	५
जामीन स्वीकारणे किंवा नाकारणे.	अशा आदेशाविरुद्ध सत्र न्यायालयात अपील करू शकते:	
	परंतु कलम १४१ च्या पोटकलम (२) किंवा उपकलम (४) मधील तरतुदींनुसार सत्र न्यायाधीशांसमोर ज्यांच्या विरुद्ध कार्यवाही ठेवण्यात आली आहे अशा व्यक्तींना या कलमातील काहीही लागू होणार नाही.	
खात्री पासून अपील.	415. (1) उच्च न्यायालयाने त्याच्या असाधारण मूळ फौजदारी अधिकारक्षेत्रात घेतलेल्या खटल्यात दोषी ठरलेली कोणतीही व्यक्ती सर्वोच्च न्यायालयात अपील करू शकते.	10
	(२) सत्र न्यायाधीश किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश किंवा इतर कोणत्याही न्यायालयाने चालवलेल्या खटल्यात दोषी ठरविण्यात आलेली कोणतीही व्यक्ती ज्यामध्ये सात वर्षांपेक्षा जास्त काळ तुरुंगवासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे. त्याच खटल्यात, उच्च न्यायालयात अपील करू शकते.	१५
	(३) उप-कलम (२) मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे जतन करा , कोणतीही व्यक्ती,—	
	(अ) प्रथम श्रेणी, किंवा द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकाऱ्यांनी आयोजित केलेल्या खटल्यात दोषी ठरविलेला, किंवा	
	(b) कलम ३६४ अंतर्गत शिक्षा, किंवा	
	(c) कोणाच्या संदर्भात आदेश दिला गेला आहे किंवा शिक्षा झाली आहे	20
	कलम 401 अंतर्गत कोणत्याही दंडाधिकाऱ्यांनी,	
	सत्र न्यायालयात अपील करू शकतात.	
	(4) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64, कलम 66, कलम 67, कलम 68, कलम 70 किंवा कलम 71 अन्वये सुनावलेल्या शिक्षेविरुद्ध अपील दाखल केले गेले, तेव्हा अपील सहा कालावधीच्या आत निकाली काढण्यात येईल. असे अपील दाखल केल्यापासून महिने.	२५
आरोपी असताना काही प्रकरणांमध्ये अपील नाही गुन्हा कबूल करतो.	416. कलम 415 मध्ये काहीही असूनही, जेथे आरोपी व्यक्तीने बाजू मांडली आहे	
	दोषी आणि अशा याचिकेवर दोषी ठरवण्यात आले आहे, अपील होणार नाही, -	
	(i) उच्च न्यायालयाने दोषी ठरविले असल्यास; किंवा	
	(ii) सत्र न्यायालय किंवा प्रथम किंवा द्वितीय न्यायदंडाधिकारी यांनी दोषी ठरविले असल्यास	३०
	वर्ग, वाक्याची व्याप्ती किंवा कायदेशीरपणा वगळता.	
किरकोळ प्रकरणांमध्ये अपील नाही.	417. कलम 415 मध्ये काहीही असले तरी, खालीलपैकी कोणत्याही प्रकरणात दोषी व्यक्तीकडून अपील करता येणार नाही, म्हणजे:-	
	(अ) जेथे उच्च न्यायालयाने केवळ तीन महिन्यांपेक्षा जास्त नसलेल्या कारावासाची किंवा एक हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची, किंवा अशी कारावास आणि दंड अशी दोन्ही शिक्षा सुनावली आहे;	35
	(ब) जेथे सत्र न्यायालयाने केवळ तीन महिन्यांपेक्षा जास्त नसलेल्या कारावासाची किंवा दोनशे रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची किंवा अशी कारावास आणि दंड अशी दोन्ही शिक्षा दिली असेल;	
	(c) जेथे प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी केवळ शंभर रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची शिक्षा देतात; किंवा	40
	(d) जेथे, एखाद्या खटल्यात सरसकट खटला चालवला गेला असेल तर, दंडाधिकाऱ्याने त्याखाली कारवाई करण्याचा अधिकार दिला	
	कलम 283 फक्त दोनशे रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची शिक्षा पास करते:	
	परंतु इतर कोणतीही शिक्षा असल्यास अशा शिक्षेविरुद्ध अपील करता येईल	
	त्याच्याशी एकत्रित केले जाते, परंतु अशा शिक्षेला केवळ जमिनीवर अपील करता येणार नाही-	४५

- (i) दोषी ठरलेल्या व्यक्तीला शांतता राखण्यासाठी सुरक्षा पुरवण्याचे आदेश दिले आहेत; किंवा
- (ii) दंड न भरल्यास तुरुंगवासाची सूचना शिक्षेत समाविष्ट केली आहे; किंवा
- (iii) केसमध्ये दंडाची एकापेक्षा जास्त शिक्षा झाली आहे, जर एकूण रक्कम
- ५ ठोठावलेला दंड प्रकरणाच्या संदर्भात येथे नमूद केलेल्या रकमेपेक्षा जास्त नाही.
418. (1) उपकलम (2) मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे, राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही न्यायालयाद्वारे झालेल्या खटल्यात दोषी आढळल्याच्या कोणत्याही प्रकरणात, सरकारी वकिलांना त्याविरुद्ध अपील सादर करण्याचे निर्देश देऊ शकते. त्याच्या अपुरेपणाच्या आधारावर वाक्य-
- शिक्षेविरुद्ध राज्य सरकारचे अपील.
- (अ) सत्र न्यायालयात, दंडाधिकार्याने शिक्षा सुनावली असल्यास; आणि
- 10 (b) उच्च न्यायालयाकडे, जर इतर कोणत्याही न्यायालयाने शिक्षा सुनावली असेल.
- (२) या संहिता व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही केंद्रीय कायद्यान्वये गुन्ह्याचा तपास करण्याचा अधिकार असलेल्या कोणत्याही एजन्सीद्वारे गुन्ह्याचा तपास केला गेला असेल तर, केंद्र सरकार सरकारी वकिलांना त्याविरुद्ध अपील सादर करण्याचे निर्देशही देऊ शकते. त्याच्या अपुरेपणाच्या आधारावर वाक्य-
- १५ (अ) सत्र न्यायालयात, दंडाधिकार्याने शिक्षा सुनावली असल्यास; आणि
- (b) उच्च न्यायालयाकडे, जर इतर कोणत्याही न्यायालयाने शिक्षा सुनावली असेल.
- (३) शिक्षेच्या अपुरेपणाच्या कारणास्तव अपील दाखल केल्यावर, सत्र न्यायालय किंवा यथास्थिती, उच्च न्यायालय आरोपीला दाखवण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर शिक्षेत वाढ करणार नाही. अशा वाढीच्या विरुद्ध कारण आणि कारण दाखवताना, आरोपी आपली निर्दोष मुक्तता किंवा शिक्षा कमी करण्याची विनंती करू शकतो.
- 20 (4) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64, कलम 66, कलम 67, कलम 68, कलम 70 किंवा कलम 71 अन्वये सुनावलेल्या शिक्षेविरुद्ध अपील दाखल केले गेले, तेव्हा अपील सहा कालावधीच्या आत निकाली काढण्यात येईल. असे अपील दाखल केल्यापासून महिने.
- २५ 419. (1) उप-कलम (2) मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याप्रमाणे जतन करा, आणि उप-कलम (3) आणि (5) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून-
- दोषमुक्तीच्या बाबतीत अपील.
- (अ) जिल्हा दंडाधिकारी, कोणत्याही परिस्थितीत सरकारी वकिलाला निर्दोष सुटण्याच्या आदेशावरून सत्र न्यायालयात अपील सादर करण्याचे निर्देश देऊ शकतात.
- ३० दखलपत्र आणि अजामीनपत्र गुन्ह्याच्या संदर्भात दंडाधिकारी;
- (ब) राज्य सरकार, कोणत्याही परिस्थितीत, सरकारी वकिलांना खंड (अ) अंतर्गत आदेश नसलेल्या उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही न्यायालयाने निर्दोष मुक्त करण्याच्या मूळ किंवा अपीलीय आदेशावरून उच्च न्यायालयात अपील सादर करण्याचे निर्देश देऊ शकते. किंवा सत्र न्यायालयाने पुनरीक्षणात निर्दोष सोडण्याचा आदेश दिला.
- 35 (२) एखाद्या गुन्ह्याचा तपास करण्याचा अधिकार असलेल्या कोणत्याही एजन्सीद्वारे गुन्ह्याचा तपास केला गेला असेल अशा प्रकरणात दोषमुक्तीचा असा आदेश पारित झाल्यास
- या संहिता व्यतिरिक्त केंद्रीय कायदा, केंद्र सरकार, उपकलम (३) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, सरकारी वकिलांना अपील सादर करण्याचे निर्देशही देऊ शकते-
- (अ) दखलपत्र आणि अजामीनपत्र गुन्ह्याच्या संदर्भात दंडाधिकार्याने निर्दोष सोडण्याच्या आदेशावरून सत्र
- 40 न्यायालयाकडे;
- (b) उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही न्यायालयाने निर्दोष मुक्ततेच्या मूळ किंवा अपीलीय आदेशावरून उच्च न्यायालयाकडे खंड (अ) अंतर्गत आदेश नसताना किंवा सत्र न्यायालयाने पुनरीक्षणात निर्दोष सोडण्याचा आदेश दिलेला नाही.
- (३) पोटकलम (१) किंवा उपकलम (२) अन्वये उच्च न्यायालयाकडे केलेले अपील उच्च न्यायालयाच्या रजेशिवाय स्वीकारले
- ४५ जाणार नाही.
- (४) तक्रारीवरून स्थापन झालेल्या कोणत्याही प्रकरणात दोषमुक्तीचा असा आदेश पारित झाल्यास आणि उच्च न्यायालयाने या संदर्भात तक्रारदाराने केलेल्या अर्जावर, विशेष मंजूरी

दोषमुक्तीच्या आदेशापासून अपील करण्याची मुभा, तक्रारदार उच्च न्यायालयात असे अपील सादर करू शकतो.

(५) निर्दोष सुटण्याच्या आदेशावरून अपील करण्यासाठी विशेष रजा मंजूर करण्यासाठी पोटकलम (४) अंतर्गत कोणताही अर्ज उच्च न्यायालयाने सहा महिन्यांच्या समाप्तीनंतर, जेथे तक्रारदार लोकसेवक आहे, आणि साठ दिवसांनंतर विचारात घेतले जाणार नाही. प्रत्येक इतर प्रकरणात, दोषमुक्तीच्या आदेशाच्या तारखेपासून गणना केली जाते.

५

(६) जर, कोणत्याही परिस्थितीत, निर्दोष सुटण्याच्या आदेशावरून अपील करण्यासाठी विशेष रजा मंजूर करण्यासाठी पोट-कलम (४) अन्वये केलेला अर्ज नाकारला गेला, तर त्या निर्दोष सुटण्याच्या आदेशावरील कोणतेही अपील पोट-कलम (१) अंतर्गत असणार नाही. किंवा उपकलम (२) अंतर्गत.

काही प्रकरणांमध्ये उच्च न्यायालयाने दोषी ठरवल्याविरुद्ध अपील.

४२०. जेथे उच्च न्यायालयाने, अपील करून, आरोपी व्यक्तीची निर्दोष मुक्तता करण्याचा आदेश रद्द केला आहे आणि त्याला दोषी ठरवले आहे आणि त्याला मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची किंवा दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा सुनावली आहे, तो अपील करू शकतो सर्वोच्च न्यायालय.

१०

विशिष्ट प्रकरणांमध्ये अपील करण्याचा विशेष अधिकार.

४२१. या प्रकरणात काहीही असले तरी, जेव्हा एका खटल्यात एकापेक्षा अधिक व्यक्तींना दोषी ठरवले जाते आणि अशा कोणत्याही व्यक्तींबाबत अपील करण्यायोग्य निर्णय किंवा आदेश पारित केला जातो, तेव्हा अशा खटल्यात दोषी ठरलेल्या सर्व किंवा कोणत्याही व्यक्तींना अपील करण्याचा अधिकार.

१५

सत्र न्यायालयात अपील कसे ऐकले.

४२२. (१) उप-कलम (२) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, सत्र न्यायाधीश किंवा सत्र न्यायाधीश यांच्या न्यायालयात अपीलाची सुनावणी सत्र न्यायाधीश किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश करतील:

च्या दंडाधिकाऱ्याने चालवलेल्या खटल्यातील दोषसिद्धीविरुद्ध अपील केले आहे
द्वितीय श्रेणीची सुनावणी मुख्य न्यायदंडाधिकारी द्वारे केली जाऊ शकते आणि निकाली काढू शकते.

२०

(२) अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी केवळ अशा अपीलांवर सुनावणी करतील कारण विभागाचे सत्र न्यायाधीश, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, त्याला किंवा उच्च न्यायालय, विशेष आदेशाद्वारे, त्याला निर्देश देऊ शकेल. ऐकणे

अपील याचिका.

४२३. प्रत्येक अपील अपीलकर्ता किंवा त्याच्या वकिलाने सादर केलेल्या लेखी याचिकेच्या स्वरूपात केले जाईल आणि अशी प्रत्येक याचिका (जोपर्यंत न्यायालय अन्यथा निर्देश देत नाही तोपर्यंत) निवाड्याची किंवा आदेशाची प्रत सोबत असावी. विरुद्ध अपील केले.

२५

अपीलार्थी तुरुंगात असताना प्रक्रिया.

४२४. जर अपीलकर्ता तुरुंगात असेल, तर तो त्याची अपील याचिका आणि त्याच्या सोबतच्या प्रती तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याकडे सादर करू शकतो, जो त्यानंतर अशी याचिका आणि त्याच्या प्रती योग्य अपीलीय न्यायालयात पाठवतील.

३०

अपीलचा सारांश डिसमिस.

४२५. (१) कलम ४२३ किंवा कलम ४२४ अंतर्गत प्राप्त झालेल्या अपीलची याचिका आणि निकालाची प्रत तपासल्यावर, अपीलीय न्यायालयाने असे मानले की हस्तक्षेप करण्यासाठी कोणतेही पुरेसे कारण नाही, तर ते अपील सरसकट फेटाळू शकते:

जर का-

३५

(अ) कलम ४२३ अंतर्गत सादर केलेले कोणतेही अपील फेटाळले जाणार नाही जोपर्यंत अपीलकर्ता किंवा त्याच्या वकिलाला समर्थनार्थ सुनावणीची वाजवी संधी मिळत नाही.
त्याच;

(ब) कलम ४२४ अंतर्गत सादर केलेले कोणतेही अपील अपीलकर्त्याला त्याच्या समर्थनार्थ सुनावणीची वाजवी संधी दिल्यानंतर फेटाळले जाणार नाही, जोपर्यंत अपीलीय न्यायालयाने अपील निरर्थक आहे किंवा आरोपीला कोठडीत ठेवले आहे असे मानले जात नाही. न्यायालय अशा गैरसोयीचा समावेश करेल जे प्रकरणाच्या परिस्थितीत असमान असेल;

४०

(८) कलम ४२४ अंतर्गत सादर केलेले कोणतेही अपील सरसकट फेटाळले जाणार नाही
अशा अपीलला प्राधान्य देण्यासाठी दिलेला कालावधी संपला आहे.

४५

(२) या कलमांतर्गत अपील फेटाळण्यापूर्वी, न्यायालय खटल्याचे रेकॉर्ड मागवू शकते.

	(३) जेथे या कलमाखाली अपील फेटाळणारे अपीलीय न्यायालय हे एक न्यायालय आहे सत्र किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी, ते तसे करण्यामागची कारणे नोंदवतील.	
५	(४) जेथे कलम ४२४ अंतर्गत सादर केलेले अपील या कलमांतर्गत सरसकट फेटाळण्यात आले आहे आणि त्याच अपीलकर्त्याच्या वतीने कलम ४२३ अन्वये रितसर सादर केलेली अपीलाची दुसरी याचिका विचारात घेतली गेली नसल्याचे अपीलीय न्यायालयाला आढळून आले आहे, असे असले तरी ते न्यायालय करू शकते. कलम 434 मध्ये समाविष्ट असलेली कोणतीही गोष्ट, न्यायाच्या हितासाठी आवश्यक असल्याचे समाधानी असल्यास, कायदानुसार असे अपील करणे, ऐकणे आणि निकाली काढणे.	
10	426. (1) जर अपीलीय न्यायालयाने अपील सरसकट फेटाळले नाही, तर ते कारणीभूत ठरेल अशा अपीलाची सुनावणी कोणत्या वेळेस व ठिकाणी दिली जाईल याची सूचना- (i) अपीलकर्ता किंवा त्याच्या वकिलाला; (ii) ज्या अधिकाऱ्याची राज्य सरकार यासाठी नियुक्ती करू शकते; (iii) जर अपील तक्रारीच्या आधारे स्थापन केलेल्या खटल्यातील दोषसिद्धीच्या निकालावरून तक्रारदाराकडे असेल; (iv) जर अपील कलम 419 किंवा कलम 420 अन्वये, आरोपींना असेल, आणि अशा अधिकारी, तक्रारदार आणि आरोपींना अपीलच्या कारणाची प्रत देखील देईल.	साठी प्रक्रिया सुनावणीचे अपील फेटाळले नाही थोडक्यात
20	(२) अपीलीय न्यायालय नंतर खटल्याच्या रेकॉर्डसाठी पाठवेल, जर असे रेकॉर्ड त्या न्यायालयात आधीच उपलब्ध नसेल आणि पक्षकारांचे म्हणणे ऐकून घ्या: परंतु, जर अपील केवळ शिक्षेच्या मर्यादित किंवा कायदेशीरपणासाठी असेल, तर न्यायालय रेकॉर्डसाठी न पाठवता अपील निकाली काढू शकेल.	
२५	(३) जेथे दोषसिद्धीसाठी अपील करण्याचे एकमेव कारण शिक्षेची कथित तीव्रता आहे, तेथे अपीलकर्ता, न्यायालयाच्या रजेशिवाय, इतर कोणत्याही कारणाच्या समर्थनार्थ आग्रह किंवा सुनावणी घेणार नाही.	
३०	427. अशा नोंदी पाहिल्यानंतर आणि अपीलकर्ता किंवा त्याच्या वकिलाची सुनावणी केल्यानंतर, तो हजर झाल्यास, आणि सरकारी वकील हजर झाल्यास, आणि कलम 418 किंवा कलम 419 अंतर्गत अपीलाच्या बाबतीत, आरोपी, तो हजर झाल्यास, अपीलीय न्यायालय, हस्तक्षेप करण्यासाठी पुरेसे कारण नाही असे लक्षात आल्यास, अपील फेटाळू शकते किंवा- (अ) आदेश किंवा दोषमुक्तीच्या अपीलमध्ये, असा आदेश उलटा करा आणि पुढील चौकशी करा, किंवा आरोपीवर पुन्हा खटला चालवावा किंवा खटला चालवला जावा, जसे असेल, किंवा त्याला दोषी ठरवावे आणि शिक्षा द्यावी. त्याला कायदानुसार; (ब) दोषसिद्धीच्या अपीलमध्ये- (i) शोध आणि शिक्षा उलटा करणे आणि आरोपीला दोषमुक्त करणे किंवा दोषमुक्त करणे, किंवा अशा अपीलीय न्यायालयाच्या अधीनस्थ सक्षम अधिकारक्षेत्राच्या न्यायालयाद्वारे त्याच्यावर पुन्हा खटला चालवण्याचा आदेश देणे किंवा खटल्यासाठी वचनबद्ध करणे, किंवा (ii) शोध बदलणे, वाक्य कायम ठेवणे किंवा (iii) शोध न बदलता किंवा न बदलता, स्वरूप किंवा व्याप्ती बदला, किंवा वाक्याचे स्वरूप आणि विस्तार, परंतु समान वाढविण्यासाठी नाही; (c) शिक्षा वाढवण्याच्या अपीलमध्ये- (i) शोध आणि शिक्षा उलट करा आणि आरोपींना दोषमुक्त करा किंवा दोषमुक्त करा (ii) वाक्य कायम ठेवत शोध बदला, किंवा (iii) शोध न बदलता किंवा न बदलता, स्वरूप किंवा व्याप्ती बदला, किंवा, वाक्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती, ते वाढवणे किंवा कमी करणे; (d) इतर कोणत्याही आदेशाच्या अपीलमध्ये, असा आदेश बदलणे किंवा उलट करणे; (ई) कोणतीही सुधारणा किंवा कोणतीही परिणामी किंवा आनुषंगिक ऑर्डर करा जी न्याय्य किंवा योग्य असेल:	च्या अधिकार अपील न्यायालय.
४५		

		132	
	परंतु, आरोपीला शिक्षा झाल्याशिवाय शिक्षेत वाढ केली जाणार नाही अशा संवर्धनाविरुद्ध कारण दाखविण्याची संधी:		
	परंतु पुढे असे की, अपीलीय न्यायालयाने अपीलाखालील आदेश किंवा शिक्षेचा आदेश देऊन त्या गुन्ह्यासाठी ठोठावलेल्या गुन्ह्यापेक्षा, आरोपीने केलेल्या गुन्ह्यासाठी अधिक मोठी शिक्षा ठोठावणार नाही.		५
च्या न्यायनिवाड्या दुय्यम अपील न्यायालय.	428. प्रकरण XXVIII मध्ये मूळ अधिकारक्षेत्रातील फौजदारी न्यायालयाच्या निकालाबाबत असलेले नियम, जोपर्यंत व्यवहार्य असेल, सत्र न्यायालय किंवा मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या अपीलातील निर्णयाला लागू होतील:		
	परंतु, अपीलीय न्यायालयाने अन्यथा निर्देश दिल्याशिवाय, आरोपी होणार नाही दिलेला निकाल ऐकण्यासाठी आणले किंवा उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.		10
अपिलावर उच्च न्यायालयाचा आदेश कनिष्ठ न्यायालयात प्रमाणित करण्याचा.	४२९. (१) या प्रकरणांतर्गत उच्च न्यायालयात अपीलावर जेव्हा जेव्हा एखाद्या खटल्याचा निर्णय घेतला जातो, तेव्हा ते न्यायालयाला त्याचा निकाल किंवा आदेश प्रमाणित करेल ज्याद्वारे अपील केलेले निष्कर्ष, शिक्षा किंवा आदेश नोंदवले गेले किंवा पारित केले गेले आणि जर असे न्यायालय असेल तर मुख्य न्यायदंडाधिकारी व्यतिरिक्त न्यायदंडाधिकारी, उच्च न्यायालयाचा निकाल किंवा आदेश मुख्य न्यायदंडाधिकार्यामार्फत पाठविला जाईल आणि जर असे न्यायालय कार्यकारी दंडाधिकार्याचे असेल, तर उच्च न्यायालयाचा निकाल किंवा आदेश जिल्हा दंडाधिकार्यामार्फत पाठविला जाईल. .		१५
	(२) ज्या न्यायालयाला उच्च न्यायालय आपला निर्णय किंवा आदेश प्रमाणित करते ते न्यायालय त्यानंतर उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाला किंवा आदेशाला सुसंगत असे आदेश देईल; आणि आवश्यक असल्यास, त्या अनुषंगाने रेकॉर्डमध्ये सुधारणा केली जाईल.		
चे निलंबन वाक्य अपील प्रलंबित; अपीलकर्त्याची जामिनावर सुटका.	430. (1) एखाद्या दोषी व्यक्तीचे कोणतेही अपील प्रलंबित असल्यास, अपीलीय न्यायालय, त्याच्याद्वारे लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव, शिक्षेची अंमलबजावणी किंवा त्याविरुद्ध अपील केलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी स्थगित करण्याचा आदेश देऊ शकते आणि, जर तो तुरुंगात असेल तर , की त्याला जामिनावर किंवा त्याच्या स्वतःच्या जातमुचलक्यावर सोडण्यात यावे:		20
	परंतु, अपीलीय न्यायालयाने, जामिनावर किंवा त्याच्या स्वतःच्या जातमुचलक्यावर मुक्त करण्यापूर्वी, मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा किंवा दहा वर्षांपेक्षा कमी कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा झालेल्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरलेल्या दोषी व्यक्तीला, त्याला संधी देईल. अशा सुटकेविरुद्ध लेखी कारणे दाखवण्यासाठी सरकारी वकील:		२५
	परंतु पुढे असे की, ज्या प्रकरणांमध्ये दोषी ठरलेल्या व्यक्तीची जामिनावर सुटका करण्यात आली आहे जामीन रद्द करण्यासाठी अर्ज दाखल करण्यासाठी सरकारी वकिलांना खुला.		
	(२) या कलमाने अपीलीय न्यायालयाला दिलेला अधिकार उच्च न्यायालयाकडूनही एखाद्या दोषी व्यक्तीने त्याच्या अधीनस्थ न्यायालयाकडे केलेल्या अपीलच्या बाबतीत वापरला जाऊ शकतो.		३०
	(३) जेथे दोषी व्यक्तीने न्यायालयाचे समाधान केले की त्याला अपील सादर करण्याचा इरादा आहे असे त्याला दोषी ठरविले जाते, तेव्हा न्यायालय हे करेल-		
	(i) जेथे अशा व्यक्तीला, जामिनावर असताना, तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या तुरुंगवासाची शिक्षा दिली जाते, किंवा		35
	(ii) ज्या गुन्ह्यात अशा व्यक्तीला दोषी ठरवण्यात आले आहे तो जामीनपात्र आहे आणि तो जामिनावर आहे,		
	उपकलम (1) अंतर्गत अपील सादर करण्यासाठी आणि अपील न्यायालयाचे आदेश प्राप्त करण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळेल अशा कालावधीसाठी, जामीन नाकारण्याची विशेष कारणे असल्याशिवाय, दोषी व्यक्तीची जामिनावर सुटका करण्याचा आदेश; आणि तुरुंगवासाची शिक्षा, जोपर्यंत तो जामिनावर मुक्त झाला आहे, तोपर्यंत ती स्थगित मानली जाईल.		40
	(4) जेव्हा अपीलकर्त्याला अंतिम मुदतीसाठी कारावासाची किंवा जन्मठेपेची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे, तेव्हा तो ज्या कालावधीत अशा प्रकारे सुटला आहे तो कालावधी त्याला ज्या मुदतीसाठी शिक्षा झाली आहे त्याची गणना करताना वगळण्यात येईल.		४५
निर्दोष सुटकेच्या अपीलातील आरोपींना अटक.	431. कलम 419 अन्वये अपील सादर केल्यावर, उच्च न्यायालय आरोपीला अटक करून त्याच्यासमोर किंवा कोणत्याही अधीनस्थ न्यायालयासमोर हजर करण्याचे निर्देश देणारे वॉरंट जारी करू शकते आणि ज्या न्यायालयासमोर त्याला हजर केले जाते ते न्यायालय त्याला कारागृहात टाकू शकते. अपील करा किंवा त्याला जामीन मंजूर करा.		

	432. (1) या प्रकरणाखालील कोणतेही अपील हाताळताना, अपीलीय न्यायालय, जर त्याला अतिरिक्त पुरावे आवश्यक वाटत असतील, तर ते त्याची कारणे नोंदवेल आणि एकतर असा पुरावा स्वतः घेऊ शकेल, किंवा तो न्यायदंडाधिकारी किंवा, जेव्हा अपील न्यायालय उच्च न्यायालय असते, सत्र न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी.	अपीलीय न्यायालय पुढील पुरावे घेऊ शकते किंवा ते घेण्यास निर्देश देऊ शकते.
५	(२) जेव्हा अतिरिक्त पुरावे सत्र न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी घेतील, तेव्हा तो किंवा तो असा पुरावा अपीलीय न्यायालयास प्रमाणित करेल आणि असे न्यायालय त्यानंतर अपील निकाली काढण्यासाठी पुढे जाईल.	
	(३) अतिरिक्त असताना आरोपी किंवा त्याच्या वकिलाला हजर राहण्याचा अधिकार असेल पुरावे घेतले जातात.	
10	(4) या कलमांतर्गत पुरावे घेणे हे प्रकरण XXIV च्या तरतुदींच्या अधीन असेल, जणू ती चौकशी असेल.	
१५	433. या प्रकरणाखालील अपील जेव्हा उच्च न्यायालयाकडून न्यायाधीशांच्या खंडपीठासमोर ऐकले जाते आणि त्यांच्या मतांमध्ये विभागणी केली जाते, तेव्हा अपील, त्यांच्या मतांसह, त्या न्यायालयाच्या दुसऱ्या न्यायाधीशासमोर आणि अशा सुनावणीनंतर त्या न्यायाधीशासमोर ठेवण्यात येईल. त्याला योग्य वाटेल तसे, त्याचे मत मांडेल, आणि निर्णय किंवा आदेश त्या मताचे पालन करेल:	कार्यपद्धती जेथे अपील न्यायालयाचे न्यायाधीश समान विभागलेले आहेत.
	परंतु, खंडपीठ स्थापन करणाऱ्या न्यायाधीशांपैकी एकाने, किंवा, जेथे या कलमांतर्गत अपील दुसऱ्या न्यायाधीशासमोर मांडले असेल, त्या न्यायाधीशाने, तशी आवश्यकता असल्यास, अपीलाची पुन्हा सुनावणी केली जाईल आणि न्यायाधीशांच्या मोठ्या खंडपीठाद्वारे निर्णय घेतला जाईल.	
20	434. कलम 418, कलम 419, कलम 425 च्या उप-कलम (4) किंवा प्रकरण XXXII मध्ये प्रदान केलेल्या प्रकरणांशिवाय, अपील न्यायालयाने अपील केल्यावर दिलेले निर्णय आणि आदेश अंतिम असतील:	अपीलवरील निर्णय आणि आदेशांची अंतिमता.
२५	मध्ये दोषसिद्धी विरुद्ध अपील अंतिम निकाली असूनही कोणत्याही परिस्थितीत, अपीलीय न्यायालय गुणवत्तेवर सुनावणी करू शकते आणि निकाल देऊ शकते,	
	(a) कलम 419 अन्वये निर्दोष मुक्ततेविरुद्ध अपील, त्याच प्रकरणातून उद्भवणारे,	
	(b) कलम 418 अंतर्गत शिक्षेच्या वाढीसाठी अपील समान केस.	
३०	435. (1) कलम 418 किंवा कलम 419 अंतर्गत प्रत्येक इतर अपील शेवटी आरोपीच्या मृत्यूवर कमी होईल.	अपील कमी करणे.
	(२) या प्रकरणाखालील इतर प्रत्येक अपील (दंडाच्या शिक्षेचे अपील वगळता) शेवटी अपीलकर्त्याच्या मृत्यूवर कमी होईल:	
35	परंतु, जेथे अपील दोषसिद्धी आणि मृत्युदंडाच्या किंवा तुरुंगवासाच्या शिक्षेविरुद्ध असेल आणि अपीलकर्त्याचा अपील प्रलंबित असताना मृत्यू झाला असेल, तर त्याच्या जवळच्या नातेवाईकांपैकी कोणीही, अपीलकर्त्याच्या मृत्यूच्या तीस दिवसांच्या आत, अपीलीय न्यायालयात अर्ज करू शकेल. अपील सुरू ठेवण्यासाठी रजेसाठी; आणि रजा मंजूर झाल्यास, अपील रद्द होणार नाही.	
	स्पष्टीकरण.— या विभागात, "जवळचे नातेवाईक" म्हणजे पालक, जोडीदार, वंशज, भाऊ किंवा बहीण.	
	प्रकरण 32	
	संदर्भ आणि पुनरावृत्ती	
40	436. (1) जेथे कोणतेही न्यायालय समाधानी आहे की त्याच्यासमोर प्रलंबित असलेल्या खटल्यामध्ये कोणताही कायदा, अध्यादेश किंवा नियमन किंवा अधिनियम, अध्यादेश किंवा नियमनमधील कोणत्याही तरतुदीच्या वैधतेबद्दल प्रश्न समाविष्ट आहे, ज्याचे निर्धारण आवश्यक आहे खटल्याचा निपटारा करणे, आणि असे मत आहे की असा कायदा, अध्यादेश, नियमन किंवा तरतूद अवैध किंवा निष्क्रिय आहे, परंतु ते न्यायालय ज्याच्या अधीन आहे किंवा सर्वोच्च न्यायालयाद्वारे असे घोषित केले गेले नाही, असे न्यायालय सांगेल एक खटला आपले मत आणि त्याची कारणे निश्चित करेल आणि उच्च न्यायालयाच्या निर्णयासाठी त्याचा संदर्भ देईल.	चा संदर्भ उच्च न्यायालय.
४५		

स्पष्टीकरण.— या विभागात, "नियमन" म्हणजे कोणत्याही नियमन मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे सामान्य कलम कायदा, 1897, किंवा एखाद्या राज्याच्या सामान्य कलम कायदात.

(२) सत्र न्यायालय, त्याला किंवा त्याला त्याच्यापुढे प्रलंबित असलेल्या कोणत्याही प्रकरणात योग्य वाटत असेल किंवा त्याला पोटकलम (१) च्या तरतुदी लागू होत नसतील तर, उच्च न्यायालयाच्या निर्णयासाठी कायद्याच्या कोणत्याही प्रश्नाचा संदर्भ घेऊ शकेल. अशा प्रकरणाच्या सुनावणी दरम्यान उद्भवते.

(३) पोटकलम (१) किंवा उपकलम (२) अन्वये उच्च न्यायालयाचा संदर्भ देणारे कोणतेही न्यायालय, उच्च न्यायालयाच्या निर्णयापर्यंत, एकतर आरोपीला तुरुंगात टाकू शकते किंवा हजर राहण्यासाठी जामिनावर सोडू शकते. जेव्हा बोलावले.

उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार प्रकरण निकाली काढणे.

437. (1) जेव्हा एखादा प्रश्न असा संदर्भित केला गेला असेल, तेव्हा उच्च न्यायालय त्यावर योग्य वाटेल तसा आदेश देईल आणि अशा आदेशाची प्रत ज्या न्यायालयाद्वारे संदर्भ दिला गेला होता त्या न्यायालयाकडे पाठवण्यास सांगेल, जे निकाली काढेल. या आदेशाशी सुसंगतपणे प्रकरण.

(२) उच्च न्यायालय निर्देश देऊ शकते की अशा संदर्भाची किंमत कोणाद्वारे भरावी लागेल.

कडे रेकॉर्डसाठी कॉल करत आहे पुनरावृत्ती शक्ती वापरा.

438. (1) उच्च न्यायालय किंवा कोणतेही सत्र न्यायाधीश त्याच्या किंवा त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात असलेल्या कोणत्याही निकृष्ट फौजदारी न्यायालयासमोरील कोणत्याही कार्यवाहीच्या नोंदी मागवू शकतात आणि तपासू शकतात, कारण ते स्वतःचे किंवा स्वतःचे खरेपणा, कायदेशीरपणा किंवा औचित्य याबद्दल समाधानी होण्याच्या हेतूने. कोणताही निष्कर्ष, शिक्षा किंवा आदेश, रेकॉर्ड केलेले किंवा पारित केलेले, आणि अशा निकृष्ट न्यायालयाच्या कोणत्याही कार्यवाहीच्या नियमिततेबद्दल, आणि अशा रेकॉर्डसाठी कॉल करताना, कोणत्याही शिक्षा किंवा आदेशाची अंमलबजावणी निलंबित करण्याचे निर्देश देऊ शकतात, आणि जर आरोपी कैदेत आहे की रेकॉर्डची तपासणी होईपर्यंत त्याला जामिनावर किंवा स्वतःच्या जातमुचलक्यावर सोडण्यात यावे.

स्पष्टीकरण.—सर्व दंडाधिकारी, मग ते कार्यकारी किंवा न्यायिक असोत, आणि ते मूळ किंवा अपीलीय अधिकारक्षेत्र वापरत असले तरी ते या उपकलम आणि कलम ४३९ च्या उद्देशासाठी सत्र न्यायाधीशांपेक्षा कनिष्ठ असल्याचे मानले जाईल.

(2) पोट-कलम (1) द्वारे प्रदान केलेल्या पुनरावृत्तीचे अधिकार कोणत्याही अपील, चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पारित केलेल्या कोणत्याही इंटरलोक्युट्री ऑर्डरच्या संदर्भात वापरले जाणार नाहीत.

(३) जर या कलमाखालील एखादा अर्ज कोणत्याही व्यक्तीने उच्च न्यायालयाकडे किंवा सत्र न्यायाधीशांकडे केला असेल, तर त्याच व्यक्तीचा कोणताही अर्ज त्यांच्यापैकी अन्य व्यक्तीने स्वीकारला जाणार नाही.

चौकशीचे आदेश देण्याचा अधिकार.

439. कलम 438 अन्वये कोणत्याही रेकॉर्डची तपासणी केल्यावर किंवा अन्यथा, उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायाधीश स्वतः मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांना किंवा त्यांच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही दंडाधिकाऱ्यांना निर्देश देऊ शकतात आणि मुख्य न्यायदंडाधिकारी स्वतः बनवू शकतात किंवा निर्देश देऊ शकतात. कलम 226 किंवा कलम 227 च्या उप-कलम (4) अन्वये फेटाळण्यात आलेल्या कोणत्याही तक्रारीची किंवा दोषमुक्त झालेल्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या बाबतीत पुढील चौकशी करण्यासाठी अधीनस्थ दंडाधिकारी:

परंतु, असे निर्देश का देऊ नयेत, असे कारण दाखविण्याची संधी असल्याशिवाय, निर्दोष मुक्त झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या प्रकरणाच्या चौकशीसाठी कोणतेही न्यायालय या कलमाखाली कोणतेही निर्देश देणार नाही.

सत्र न्यायाधीशांचे पुनरावृत्तीचे अधिकार.

440. (1) कोणत्याही कार्यवाहीच्या बाबतीत ज्याचे रेकॉर्ड स्वतःहून मागवले आहे, सत्र न्यायाधीश कलमाच्या पोट-कलम (1) अंतर्गत उच्च न्यायालयाद्वारे वापरल्या जाणाऱ्या सर्व किंवा कोणत्याही अधिकारांचा वापर करू शकतात . ४४२.

(२) जेथे उपकलम (१) अंतर्गत सत्र न्यायाधीशांसमोर पुनरावृत्तीच्या मार्गाने कोणतीही कार्यवाही सुरू केली जाते, तेव्हा कलम ४४२ च्या उप-कलम (२), (३), (४) आणि (५) च्या तरतुदी, यथावकाश, अशा कार्यवाहीला लागू करा आणि उच्च न्यायालयातील उपविभागातील संदर्भ सत्र न्यायाधीशांचे संदर्भ म्हणून समजले जातील.

(३) जर कोणत्याही व्यक्तीने किंवा तिच्या वतीने सत्र न्यायाधीशांसमोर पुनरावृत्तीसाठी अर्ज केला असेल, तर अशा व्यक्तीच्या संदर्भात सत्र न्यायाधीशाचा निर्णय अंतिम असेल आणि अशा व्यक्तीच्या सांगण्यावरून पुनरावृत्तीच्या मार्गाने पुढील कार्यवाही होणार नाही. उच्च न्यायालय किंवा इतर कोणत्याही न्यायालयाद्वारे व्यक्तीचे मनोरंजन केले जाईल.

अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांचे अधिकार.

441. या प्रकरणांतर्गत सत्र न्यायाधीशांच्या कोणत्याही सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे किंवा त्याच्याकडे हस्तांतरित केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही खटल्याच्या संदर्भात अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांकडे सत्र न्यायाधीशांचे सर्व अधिकार असतील आणि ते वापरू शकतात.

५	442. (1) कोणत्याही कार्यवाहीच्या बाबतीत, ज्याचे रेकॉर्ड स्वतःहून मागवले गेले आहे किंवा जे अन्यथा त्याच्या माहितीत आले आहे, उच्च न्यायालय, आपल्या विवेकबुद्धीनुसार, अपील न्यायालयाने दिलेल्या कोणत्याही अधिकारांचा वापर करू शकते. कलम 427, 430, 431 आणि 432 किंवा कलम 344 द्वारे सत्र न्यायालयात आणि, जेव्हा पुनरीक्षण न्यायालय तयार करणारे न्यायाधीश समान रीतीने मत विभाजित केले जातात, तेव्हा कलम 433 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने प्रकरण निकाली काढले जाईल.	उच्च न्यायालयाचे पुनरीक्षणाचे अधिकार.
10	(२) या कलमाखालील कोणताही आदेश आरोपीच्या किंवा अन्य व्यक्तीच्या पूर्वग्रहाला लावला जाणार नाही जोपर्यंत त्याला वैयक्तिकरित्या किंवा त्याच्या स्वतःच्या बचावासाठी वकिलाद्वारे ऐकण्याची संधी मिळाली नसेल. (३) या कलमातील कोणतीही गोष्ट उच्च न्यायालयाला अ चे रूपांतर करण्यास अधिकृत करते असे मानले जाणार नाही दोषमुक्तीचा शोध (४) जेथे या संहिता अंतर्गत अपील आहे आणि अपील आणले जात नाही, तेथे अपील करू शकणाऱ्या पक्षाच्या सांगण्यावरून पुनरावृत्तीच्या मार्गाने कोणतीही कार्यवाही केली जाणार नाही. (५) जेथे या संहिता अंतर्गत अपील आहे परंतु कोणत्याही व्यक्तीने उच्च न्यायालयात पुनरावृत्तीसाठी अर्ज केला आहे आणि उच्च न्यायालयाचे समाधान आहे की असा अर्ज चुकीच्या समजुतीने करण्यात आला आहे की त्यावर कोणतेही अपील नाही आणि ते आवश्यक आहे. न्यायाच्या हितासाठी, उच्च न्यायालय पुनरावृत्तीसाठीच्या अर्जाला अपील याचिका मानू शकते आणि त्यानुसार त्यावर कार्यवाही करू शकते.	
20	443. (1) जेव्हा एकाच खटल्यात दोषी ठरलेल्या एक किंवा अधिक व्यक्ती उच्च न्यायालयात पुनरावृत्तीसाठी अर्ज करतात किंवा अर्ज करतात आणि त्याच खटल्यात दोषी ठरलेली अन्य कोणतीही व्यक्ती सत्र न्यायाधीशांकडे पुनरावृत्तीसाठी अर्ज करते तेव्हा उच्च न्यायालय निर्णय घेईल, पक्षकारांच्या सामान्य सोयी आणि प्रश्नांचे महत्त्व लक्षात घेऊन, दोन न्यायालयांपैकी कोणत्या न्यायालयाने पुनरावृत्तीचे अर्ज शेवटी निकाली काढावेत आणि जेव्हा उच्च न्यायालय निर्णय देईल की पुनरीक्षणासाठीचे सर्व अर्ज स्वतःहून निकाली काढावेत, उच्च न्यायालय निर्देश देईल की सत्र न्यायाधीशांसमोर प्रलंबित असलेल्या पुनरीक्षणासाठीचे अर्ज स्वतःकडे हस्तांतरित केले जावे आणि जेथे उच्च न्यायालयाने असे ठरवले की पुनरीक्षणासाठीचे अर्ज निकाली काढणे आवश्यक नाही, तेव्हा ते त्याच्याकडे केलेले पुनरीक्षण अर्ज निकाली काढण्याचे निर्देश देईल. सत्र न्यायाधीशांकडे वर्ग करण्यात येईल.	पुनरावृत्ती प्रकरणे मागे घेण्याचा किंवा हस्तांतरित करण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.
३०	(२) जेव्हा जेव्हा पुनरीक्षणासाठी कोणताही अर्ज उच्च न्यायालयात हस्तांतरित केला जातो तेव्हा ते न्यायालय तो स्वतःसमोर रीतसर केलेला अर्ज असल्याप्रमाणे व्यवहार करेल. (३) पुनरीक्षणासाठी कोणताही अर्ज जेव्हा सत्र न्यायाधीशांकडे हस्तांतरित केला जातो, तेव्हा ते न्यायाधीश स्वतःसमोर रीतसर केलेला अर्ज असल्याप्रमाणे हाताळतील. (४) जेथे पुनरावृत्तीसाठीचा अर्ज उच्च न्यायालयाकडून सत्र न्यायाधीशांकडे हस्तांतरित केला जातो, त्या व्यक्तीच्या किंवा ज्या व्यक्तींचे पुनरावृत्तीचे अर्ज निकाली काढण्यात आले आहेत त्यांच्या सांगण्यावरून पुनरावृत्तीचा कोणताही अर्ज उच्च न्यायालयाकडे किंवा अन्य कोणत्याही न्यायालयाकडे पाठवला जाणार नाही. च्या सत्र न्यायाधीशांनी.	
40	444. या संहिता द्वारे अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याप्रमाणे, कोणत्याही पक्षाला त्याच्या पुनरावृत्ती अधिकारांचा वापर करणाऱ्या कोणत्याही न्यायालयासमोर वैयक्तिकरित्या किंवा वकिलाद्वारे सुनावणी घेण्याचा अधिकार नाही; परंतु न्यायालयाला, योग्य वाटल्यास, अशा अधिकारांचा वापर करताना, वैयक्तिकरित्या किंवा वकिलाद्वारे कोणत्याही पक्षाचे म्हणणे ऐकू येईल.	पक्षकारांच्या सुनावणीसाठी न्यायालयाचा पर्याय.
४५	445. कलम 438 अन्वये उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयाकडून न्यायदंडाधिकार्याने घेतलेल्या कोणत्याही खटल्याची नोंद मागवली जाते, तेव्हा दंडाधिकारी त्याच्या निर्णयाचे किंवा आदेशाचे कारण आणि त्याने कोणती वस्तुस्थिती आहे हे सांगणारे निवेदन रेकॉर्डसह सादर करू शकतो. या मुद्द्याशी संबंधित सामग्रीचा विचार करते आणि तो निर्णय किंवा आदेश रद्द करण्यापूर्वी किंवा बाजूला ठेवण्यापूर्वी न्यायालय अशा विधानाचा विचार करेल.	उच्च न्यायालयाने विचारात घेण्याच्या त्याच्या निर्णयाच्या कारणास्तव मॅजिस्ट्रेटचे विधान.
50	446. या प्रकरणांतर्गत उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायाधीशांद्वारे प्रकरण सुधारित केले जाते तेव्हा, तो किंवा तो, कलम 429 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने, त्याचा निर्णय किंवा आदेश ज्या न्यायालयाद्वारे निकाल, शिक्षा किंवा आदेश सुधारित करण्यात आला होता त्या न्यायालयाला प्रमाणित करेल. रेकॉर्ड केलेले किंवा पास केलेले, आणि ज्या कोर्टाने निर्णय किंवा आदेश असे प्रमाणित केले आहे ते न्यायालय त्यानंतर अशा प्रमाणित निर्णयाशी सुसंगत असे आदेश देईल आणि आवश्यक असल्यास, त्या अनुषंगाने रेकॉर्डमध्ये सुधारणा केली जाईल.	उच्च न्यायालयाचे आदेश कनिष्ठ न्यायालयात प्रमाणित करावेत.

अध्याय XXXIII

गुन्हेगारी प्रकरणांचे हस्तांतरण

ची शक्ती सुप्रीम कोर्टात बदली प्रकरणे आणि अपील	447. (1) जेव्हा जेव्हा सर्वोच्च न्यायालयाला या कलमाखालील आदेश न्यायनिश्चितीसाठी समर्पक असल्याचे दिसून येते, तेव्हा ते निर्देश देऊ शकते की कोणतेही विशिष्ट प्रकरण किंवा अपील एका उच्च न्यायालयातून दुसऱ्या उच्च न्यायालयात किंवा तेथून हस्तांतरित केले जावे. एका उच्च न्यायालयाच्या अधीनस्थ असलेले फौजदारी न्यायालय दुसऱ्या उच्च न्यायालयाच्या अधीनस्थ समान किंवा वरिष्ठ अधिकारक्षेत्राचे दुसरे फौजदारी न्यायालय.	५
	(२) सर्वोच्च न्यायालय या कलमाखाली केवळ भारताच्या अटर्नी-जनरल किंवा इच्छुक पक्षाच्या अर्जावर कारवाई करू शकते आणि असा प्रत्येक अर्ज गतीने केला जाईल, जो अर्जदार अटर्नी-जनरल असल्याखेरीज असेल. भारताचे किंवा राज्याचे महाधिवक्ता, प्रतिज्ञापत्र किंवा प्रतिज्ञापत्राद्वारे समर्थित.	10
	(३) या कलमाद्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांच्या वापरासाठी कोणताही अर्ज फेटाळला गेल्यास, सर्वोच्च न्यायालय, अर्ज फालतू किंवा त्रासदायक असल्याचे मत असल्यास, अर्जदारास कोणत्याही व्यक्तीला नुकसानभरपाई देण्याचे आदेश देऊ शकते. प्रकरणाच्या परिस्थितीत योग्य वाटेल अशा रकमेच्या अर्जाला विरोध केला आहे.	१५
उच्च शक्ती न्यायालयाला हस्तांतरण प्रकरणे आणि अपील.	४४८. (१) जेव्हा जेव्हा उच्च न्यायालयात हजर केले जाते- (अ) त्याच्या अधीनस्थ कोणत्याही फौजदारी न्यायालयात निष्पक्ष आणि निष्पक्ष चौकशी किंवा खटला होऊ शकत नाही, किंवा (b) असाधारण अडचणीच्या कायद्याचे काही प्रश्न उद्भवण्याची शक्यता आहे, किंवा (c) या संहितेच्या कोणत्याही तरतुदीद्वारे या कलमाखालील आदेश आवश्यक आहे, किंवा पक्षकारांच्या किंवा साक्षीदारांच्या सामान्य सोयीसाठी प्रवृत्त असेल किंवा न्यायाच्या समाप्तीसाठी योग्य असेल, ते ऑर्डर करू शकते - (i) कलम 197 ते 205 (दोन्ही समावेशी) अंतर्गत पात्र नसलेल्या कोणत्याही न्यायालयाद्वारे कोणत्याही गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाईल, परंतु इतर बाबतीत अशा गुन्ह्याची चौकशी किंवा प्रयत्न करण्यास सक्षम असेल; (ii) कोणतीही विशिष्ट केस किंवा अपील, किंवा प्रकरणे किंवा अपीलांचा वर्ग, त्याच्या अधिकाराच्या अधीन असलेल्या फौजदारी न्यायालयाकडून समान किंवा वरिष्ठ अधिकारक्षेत्राच्या अशा अन्य कोणत्याही फौजदारी न्यायालयाकडे हस्तांतरित केला जाईल; (iii) कोणत्याही विशिष्ट प्रकरणाची सुनावणी सत्र न्यायालयाकडे केली जाईल; किंवा (iv) कोणतेही विशिष्ट प्रकरण किंवा अपील हस्तांतरित केले जावे आणि स्वतःसमोर खटला चालवावा. (२) उच्च न्यायालय कनिष्ठ न्यायालयाच्या अहवालावर किंवा अर्जावर कारवाई करू शकते स्वारस्य असलेल्या पक्षाचे किंवा स्वतःच्या पुढाकाराने: परंतु, सत्र न्यायाधीशांकडे असा बदलीचा अर्ज केल्याशिवाय आणि त्याने फेटाळल्याशिवाय, त्याच सत्र विभागातील एका फौजदारी न्यायालयातून दुसऱ्या फौजदारी न्यायालयात खटला हस्तांतरित करण्यासाठी उच्च न्यायालयाकडे कोणताही अर्ज मांडता येणार नाही.	20
	(३) पोट-कलम (१) अंतर्गत आदेशासाठी प्रत्येक अर्ज गतीने केला जाईल, जो अर्जदार राज्याचा महाधिवक्ता असल्याखेरीज, प्रतिज्ञापत्राद्वारे किंवा प्रतिज्ञापत्राद्वारे समर्थित असेल.	२५
	(४) जेव्हा असा अर्ज एखाद्या आरोपीने केला असेल, तेव्हा उच्च न्यायालय त्याला पोटकलम (७) अंतर्गत उच्च न्यायालय देऊ शकेल अशा कोणत्याही भरपाईच्या भरपाईसाठी, जामीनदारासह किंवा त्याशिवाय बॉंड अंमलात आणण्याचे निर्देश देऊ शकते .	३०
	(५) असा अर्ज करणाऱ्या प्रत्येक आरोपीने सरकारी वकिलांना अर्जाच्या लेखी नोटीस, ज्या कारणास्तव तो केला आहे त्याची एक प्रत द्यावी; आणि अशी नोटीस देण्यात आणि अर्जाची सुनावणी यामध्ये किमान चौवीस तासांचा कालावधी उलटल्याशिवाय अर्जाच्या गुणवत्तेवर कोणताही आदेश दिला जाणार नाही.	35
		40
		४५

परंतु, अशा स्थितीचा अधीनस्थ न्यायालयाच्या रिमांडच्या अधिकारावर परिणाम होणार नाही
कलम 346 अंतर्गत.

10

(9) या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा कलम 218 अंतर्गत शासनाच्या कोणत्याही आदेशावर परिणाम होत नाही असे मानले जाणार नाही.

ची शक्ती
सत्र न्यायाधीशांची
बदली
प्रकरणे आणि
अपील

20

२५

सत्र न्यायाधीशांद्वारे
खटले आणि
अपील मागे घेणे.

30

35

न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडून
खटले मागे
घेणे.

40

कार्यकारी
दंडाधिकार्यांकडून
प्रकरणे काढणे
किंवा मागे घेणे.

84

પ્રકરણે કાઢણે
કિંવા માગે ઘેણે.

नॉंदवण्याची कारणे. 453. कलम 450, कलम 451, कलम 452 किंवा कलम 453 अन्वये आदेश देणारे सत्र न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी हे आदेश देण्यामागची कारणे नोंदवतील.

अध्याय XXXIV

अंमलबजावणी, निलंबन, माफी आणि शिक्षेचे रुपांतर

A. - मृत्युदंडाची शिक्षा ५

कलम 410 अन्वये दिलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी. ४५४. फाशीच्या शिक्षेच्या पुष्टीकरणासाठी उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या खटल्यात, सत्र न्यायालयाला पुष्टीकरणाचा आदेश किंवा उच्च न्यायालयाचा अन्य आदेश प्राप्त होतो, तेव्हा तो असा आदेश जारी करून अंमलात आणण्यास कारणीभूत ठरेल. वॉरंट किंवा आवश्यक असेल अशी इतर पावले उचलणे.

ची अंमलबजावणी चे वाक्य मृत्यू उच्च न्यायालयाने मंजूर. 455. उच्च न्यायालयाने अपील किंवा पुनरीक्षणात फाशीची शिक्षा सुनावली असता, उच्च न्यायालयाचा आदेश प्राप्त झाल्यावर, वॉरंट जारी करून सत्र न्यायालय शिक्षेची अंमलबजावणी करेल. 10

च्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीला स्थगिती बाबतीत मृत्यू सर्वोच्च न्यायालयात अपील. 456. (1) जेथे उच्च न्यायालयाने एखाद्या व्यक्तीला फाशीची शिक्षा सुनावली आहे आणि त्याच्या निर्णयावर कलम 134 च्या कलम (1) च्या उपखंड (अ) किंवा उपखंड (ब) अंतर्गत सर्वोच्च न्यायालयात अपील आहे. राज्यघटनेनुसार, उच्च न्यायालय शिक्षेची अंमलबजावणी पुढे ढकलण्याचा आदेश देईल, जोपर्यंत असे अपील करण्यास परवानगी दिलेली मुदत संपत नाही, किंवा त्या कालावधीत अपील करण्यास प्राधान्य दिले असल्यास, असे अपील निकाली निघेपर्यंत. १५

(२) जेथे उच्च न्यायालयाने मृत्युदंडाची शिक्षा सुनावली किंवा पुष्टी केली असेल आणि शिक्षा झालेल्या व्यक्तीने कलम १३२ अंतर्गत किंवा कलम (१) च्या उपखंड (सी) अंतर्गत प्रमाणपत्र देण्यासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज केला असेल . राज्यघटनेच्या कलम १३४ नुसार, उच्च न्यायालय असा अर्ज निकाली काढेपर्यंत शिक्षेची अंमलबजावणी पुढे ढकलण्याचा आदेश देईल, किंवा अशा अर्जावर प्रमाणपत्र मंजूर झाल्यास, अपील करण्यास प्राधान्य देण्याच्या कालावधीपर्यंत. अशा प्रमाणपत्रावरील सर्वोच्च न्यायालयाची मुदत संपली आहे. 20

(३) जेथे उच्च न्यायालयाने फाशीची शिक्षा मंजूर केली किंवा पुष्टी केली आणि उच्च न्यायालयाचे समाधान झाले की शिक्षा झालेल्या व्यक्तीला घटनेच्या कलम १३६ नुसार अपील करण्यासाठी विशेष रजा मंजूर करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयात याचिका सादर करण्याचा इरादा आहे. , उच्च न्यायालय शिक्षेची अंमलबजावणी अशा कालावधीसाठी पुढे ढकलण्याचा आदेश देईल कारण त्याला अशी याचिका सादर करण्यास सक्षम करणे पुरेसे आहे. २५

वर कॅपिटल वाक्य पुढे ढकलणे 457. फाशीची शिक्षा झालेली स्त्री गर्भवती असल्याचे आढळल्यास, उच्च न्यायालय शिक्षा जन्मठेपेत बदलेल. ३०

गर्भवती स्त्री ब.—कारावास

कारावासाची जागा नियुक्त करण्याचा अधिकार. 458. (1) सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्याद्वारे अन्यथा तरतूद केल्याशिवाय, या संहिता अंतर्गत तुरुंगात टाकण्यात येणाऱ्या किंवा कोठडीत ठेवण्यास बांधील असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला कोणत्या ठिकाणी बंदिस्त करावे हे राज्य सरकार निर्देश देऊ शकते.

(२) या संहिता अंतर्गत तुरुंगवासाची किंवा कोठडीत ठेवण्यास बांधील असलेली कोणतीही व्यक्ती दिवाणी कारागृहात बंदिस्त असल्यास, कारावासाची किंवा वचनबद्धतेचा आदेश देणारे न्यायालय किंवा दंडाधिकारी त्या व्यक्तीला फौजदारी कारागृहात काढण्याचे निर्देश देऊ शकतात. 35

(३) एखाद्या व्यक्तीला पोटकलम (२) अन्वये फौजदारी कारागृहात काढले जाते, तेव्हा, तिथून सुटका झाल्यावर, दिवाणी कारागृहात परत पाठवले जाईल, याशिवाय-

(अ) त्याला फौजदारी कारागृहात काढून टाकून तीन वर्षे उलटून गेली आहेत, अशा परिस्थितीत तो दिवाणी प्रक्रिया संहिता, 1908 च्या कलम 58 अन्वये दिवाणी कारागृहातून सुटला आहे असे मानले जाईल; किंवा 40

1908 चा 5.

(b) ज्या न्यायालयाने त्याला दिवाणी कारागृहात तुरुंगात ठेवण्याचा आदेश दिला त्या न्यायालयाने फौजदारी कारागृहाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला हे प्रमाणित केले आहे की तो दिवाणी प्रक्रिया संहिता, 1908 च्या कलम 58 नुसार मुक्त होण्यास पात्र आहे. 1908 चा 5.

५	459. (1) कलम 455 द्वारे प्रदान केलेल्या प्रकरणांव्यतिरिक्त इतर प्रकरणांमध्ये आरोपीला जन्मठेपेची किंवा मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली असेल, तेव्हा शिक्षा सुनावणारे न्यायालयाने त्वरित वॉरंट तुरुंगात किंवा इतर ठिकाणी पाठवावे जेथे तो आहे, किंवा आहे, बंदिस्त आहे, आणि, जोपर्यंत आरोपी आधीच अशा तुरुंगात किंवा इतर ठिकाणी बंदिस्त आहे तोपर्यंत, त्याला वॉरंटसह अशा कारागृहात किंवा इतर ठिकाणी पाठवावे:	कारावासाच्या शिक्षेची अंमलबजावणी.
	परंतु, ज्या ठिकाणी आरोपीला न्यायालयासमोर येईपर्यंत तुरुंगवासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे, तेथे वॉरंट तयार करणे किंवा कारागृहात पाठवणे आवश्यक असणार नाही आणि आरोपीला न्यायालय निर्देश देईल त्या ठिकाणी बंदिस्त ठेवू शकेल.	
10	(२) उपकलम (१) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे आरोपीला अशा कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली असताना तो कोर्टात हजर नसेल, तर कोर्ट त्याला कारागृहात किंवा इतर ठिकाणी पाठवण्याच्या उद्देशाने त्याच्या अटकेसाठी वॉरंट जारी करेल. ज्यामध्ये त्याला बंदिस्त केले जाईल; आणि अशा परिस्थितीत, त्याच्या अटकेच्या तारखेपासून शिक्षा सुरू होईल.	
१५	460. तुरुंगवासाच्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक वॉरंट कारागृहाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला किंवा कैदी ज्या ठिकाणी बंदिस्त आहे किंवा ज्या ठिकाणी बंदिस्त आहे, त्याला निर्देशित केले जाईल.	अंमलबजावणीसाठी वॉरंटची दिशा.
१५	461. जेव्हा कैद्याला तुरुंगात बंदिस्त करायचे असेल तेव्हा वॉरंट जेलरकडे नोंदवले जाईल.	वॉरंट कोणाकडे नोंदवायचे.
	C.- दंड आकारणी	
20	462. (1) जेव्हा एखाद्या अपराध्याला दंड भरण्याची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे, परंतु असे कोणतेही पैसे दिले गेले नाहीत, तेव्हा शिक्षा देणारे न्यायालय दंड वसूल करण्यासाठी पुढीलपैकी एक किंवा दोन्ही प्रकारे कारवाई करू शकते, म्हणजे म्हणा, असे होऊ शकते-	साठी वॉरंट दंड आकारणी.
२५	(अ) गुन्हेगाराच्या मालकीच्या कोणत्याही जंगम मालमत्तेची संलग्नता आणि विक्री करून रक्कम वसूल करण्यासाठी वॉरंट जारी करणे; (ब) जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकाऱ्याला वॉरंट जारी करणे, त्यांना डिफॉल्टरच्या जंगम किंवा स्थावर मालमत्तेतून किंवा दोन्ही, जमीन महसुलाची थकबाकी म्हणून रक्कम वसूल करण्यास अधिकृत करणे:	
३०	परंतु, दंड न भरल्यास, अपराध्यास तुरुंगवास भोगावा लागेल, असे निर्देश दिल्यास, आणि अशा अपराध्याने अशी संपूर्ण कारावास भोगला असेल, तर, विशेष कारणास्तव नोंद केल्याशिवाय, कोणतेही न्यायालय असे वॉरंट जारी करणार नाही. लेखी स्वरूपात, असे करणे आवश्यक आहे असे समजते, किंवा जोपर्यंत त्याने कलम 395 अंतर्गत दंडापैकी खर्च किंवा भरपाईसाठी आदेश दिलेला नाही.	
	(२) राज्य सरकार उप-कलम (१) च्या खंड (अ) अंतर्गत वॉरंट्स ज्या पद्धतीने अंमलात आणले जातील त्याचे नियमन करणारे नियम बनवू शकतात आणि संबंधित गुन्हेगाराव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही व्यक्तीने केलेल्या कोणत्याही दाव्याच्या सारांश निश्चितीसाठी अशा वॉरंटच्या अंमलबजावणीमध्ये जोडलेल्या कोणत्याही मालमत्तेचे.	
35	(३) उप-कलम (१) च्या खंड (ब) अन्वये न्यायालय जिल्हाधिकाऱ्याला वॉरंट जारी करते तेव्हा, जिल्हाधिकाऱ्याने जमीन महसुलाच्या थकबाकीच्या वसुलीशी संबंधित कायदानुसार रक्कम वसूल केली जाईल, जसे की असे वॉरंट असेल. अशा कायदानुसार जारी केलेले प्रमाणपत्र: परंतु, असे कोणतेही वॉरंट गुन्हेगाराच्या अटकेमुळे किंवा तुरुंगात ठेवल्याने अंमलात आणले जाणार नाही.	
40	463. कोणत्याही न्यायालयाद्वारे कलम 462 च्या उप-कलम (1) च्या खंड (अ) अंतर्गत जारी केलेले वॉरंट अशा न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात अंमलात आणले जाऊ शकते आणि ते अशा अधिकार क्षेत्राबाहेर अशा कोणत्याही मालमत्तेची संलग्नता आणि विक्री अधिकृत करेल, ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात अशी मालमत्ता सापडली आहे अशा जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांनी त्यास मान्यता दिल्यावर.	असा प्रभाव वॉरंट.
४५	४६४. या संहितेत किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यामध्ये काहीही असले तरीही, जेव्हा गुन्हेगाराला ही संहिता विस्तारित होत नाही अशा कोणत्याही प्रदेशात फौजदारी न्यायालयाने दंड भरण्याची शिक्षा सुनावली आहे आणि न्यायालयाने शिक्षा सुनावली आहे. ही संहिता ज्या प्रदेशात विस्तारली आहे त्या प्रदेशातील जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकाऱ्याला वॉरंट जारी करते, त्याला जमीन महसुलाची थकबाकी असल्याप्रमाणे रक्कम वसूल करण्यास अधिकृत करते, असे वॉरंट खंड (ब) अंतर्गत जारी केलेले वॉरंट मानले जाईल. कलम 462 चे उप-कलम (1) द्वारे	ही संहिता विस्तारित नसलेल्या कोणत्याही प्रदेशात न्यायालयाने जारी केलेले दंड आकारण्याचे वॉरंट.

ही संहिता ज्या प्रदेशांपर्यंत विस्तारते त्या प्रदेशातील न्यायालय आणि अशा वॉरंटच्या अंमलबजावणीसाठी उक्त कलमाच्या उप-कलम (3) च्या तरतुदी त्यानुसार लागू होतील.

च्या अंमलबजावणीचे
निलंबन
चे वाक्य
तुरुंगवास

465. (1) जेव्हा एखाद्या गुन्हेगाराला फक्त दंड आणि कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे
दंड भरण्यात चूक, आणि दंड ताबडतोब भरला नाही, न्यायालय करू शकते-

(अ) असा आदेश द्या की दंड एकतर आदेशाच्या तारखेपासून तीस दिवसांपेक्षा जास्त नसेल अशा तारखेला किंवा त्यापूर्वी पूर्ण भरावा लागेल, किंवा दोन किंवा तीन हप्त्यांमध्ये, ज्यापैकी पहिला हप्त्यांमध्ये किंवा त्या तारखेच्या आधी देय असेल. ऑर्डरच्या तारखेपासून तीस दिवसांपेक्षा जास्त आणि इतर किंवा इतर काही अंतराने किंवा अंतराने, जसे की, तीस दिवसांपेक्षा जास्त नाही;

५

(ब) तुरुंगवासाच्या शिक्षेची अंमलबजावणी स्थगित करणे आणि गुन्हेगाराला, एखाद्या तारखेला किंवा तारखांना न्यायालयासमोर हजर राहण्याची अट घालून, न्यायालयाला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, जामीनपत्रासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्डच्या गुन्ह्याने फाशी दिल्यावर मुक्त करणे. किंवा ज्यापूर्वी दंड किंवा त्याचे हप्ते, यथास्थिती, भरावे लागतील; आणि जर दंडाची रक्कम किंवा कोणत्याही हप्त्याची रक्कम, यथास्थिती, आदेशानुसार देय असलेल्या ताज्या तारखेला किंवा त्यापूर्वी वसूल झाली नाही, तर न्यायालय कारावासाच्या शिक्षेची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश देऊ शकते. एकदा

10

१५

(२) पोट-कलम (१) च्या तरतुदी कोणत्याही परिस्थितीत लागू होतील ज्यामध्ये पैसे भरण्याचा आदेश दिला गेला असेल ज्याची वसुली न केल्यावर कारावासाची शिक्षा दिली जाऊ शकते आणि पैसे त्वरित दिले जात नाहीत; आणि, ज्या व्यक्तीच्या विरुद्ध आदेश दिला गेला आहे, जर त्या उप-कलममध्ये नमूद केल्याप्रमाणे बॉण्डमध्ये प्रवेश करणे आवश्यक असताना, असे करण्यात अयशस्वी झाल्यास, न्यायालय ताबडतोब कारावासाची शिक्षा देऊ शकते.

20

डी.—अंमलबजावणीबाबत सामान्य तरतुदी

कोण वॉरंट
जारी करू शकते.

466. शिक्षेच्या अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक वॉरंट एकतर न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी ज्याने शिक्षा ठोठावली आहे किंवा त्याच्या उत्तराधिकारी कार्यालयाद्वारे जारी केले जाऊ शकते.

शिक्षा चालू आहे
सुटलेला
दोषी कधी लागू होईल.

४६७. (१) या संहिता अंतर्गत पळून गेलेल्या दोषीला मृत्युदंड, जन्मठेपेची किंवा दंडाची शिक्षा झाल्यावर, अशी शिक्षा, येथे आधी दिलेल्या तरतुदींच्या अधीन राहून, तात्काळ लागू होईल.

२५

(२) जेव्हा पळून गेलेल्या दोषीला या संहिता अंतर्गत मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा दिली जाते, -

(अ) जर अशी शिक्षा अशा दोषीला दिलेल्या शिक्षेपेक्षा गंभीर स्वरूपाची असेल
जेव्हा तो पळून गेला तेव्हा तो चालू होता, नवीन शिक्षा त्वरित लागू होईल;

३०

(ब) जर अशा प्रकारची शिक्षा अशा दोषीला जेव्हा शिक्षा भोगावी लागली होती त्या शिक्षेपेक्षा अधिक गंभीर नसेल, तर नवीन शिक्षा, त्याने पलायनाच्या वेळी जितक्या अधिक कालावधीसाठी कारावास भोगला आहे, तितकीच नवीन शिक्षा लागू होईल. त्याची पूर्वीची शिक्षा संपुष्टात आली नाही.

35

(३) पोट-कलम (२) च्या हेतूने, सश्रम कारावासाची शिक्षा ही साध्या कारावासाच्या शिक्षेपेक्षा कठोर समजली जाईल.

शिक्षा चालू आहे
अपराधी
आधीच
शिक्षा झाली आहे
दुसरा
गुन्हा.

४६८. (१) आधीपासून कारावासाची शिक्षा भोगत असलेल्या एखाद्या व्यक्तीला नंतरच्या कारावासाची किंवा जन्मठेपेची शिक्षा सुनावली जाते, तेव्हा असा कारावास किंवा जन्मठेपेची शिक्षा त्याला पूर्वी ठोठावण्यात आलेल्या कारावासाच्या समाप्तीपासून सुरू होईल, जोपर्यंत न्यायालय निर्देश देते की पुढील शिक्षा अशा पूर्वीच्या वाक्यासह एकाच वेळी चालेल:

40

परंतु, कलम 141 अन्वये ज्या व्यक्तीला सुरक्षा प्रदान करण्यात अयशस्वी झाल्यामुळे कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे, ती अशी शिक्षा भोगत असताना, असा आदेश काढण्यापूर्वी केलेल्या गुन्ह्यासाठी कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली असेल, तर नंतरची शिक्षा त्वरित सुरू होईल. .

४५

(२) आधीपासून जन्मठेपेची शिक्षा भोगत असलेल्या एखाद्या व्यक्तीला नंतरच्या दोषसिद्धीमुळे एखाद्या मुदतीच्या कारावासाची किंवा जन्मठेपेची शिक्षा सुनावली जाते तेव्हा, त्यानंतरची शिक्षा अशा पूर्वीच्या शिक्षेबरोबरच चालते.

५	469. जेथे आरोपी व्यक्तीला दोषी ठरवून मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे, दंड न भरल्यास कारावासाची शिक्षा झाली आहे, तपास, चौकशी किंवा खटल्यादरम्यान त्याला ताब्यात ठेवण्याचा कालावधी, जर असेल तर केस आणि अशा दोषसिद्धीच्या तारखेपूर्वी, अशा दोषसिद्धीमुळे त्याच्यावर ठोठावलेल्या कारावासाच्या मुदतीच्या विरोधात बंद केले जाईल आणि अशा दोषसिद्धीवर कारावास भोगण्याची अशा व्यक्तीची जबाबदारी मुदतीच्या उर्वरित, जर असेल तर, मर्यादित असेल त्याच्यावर ठोठावलेल्या कारावासाची:	कारावासाच्या शिक्षेविरुद्ध बंद करण्यात येणाऱ्या आरोपीने घेतलेल्या अटकेचा कालावधी.
10	परंतु कलम 476 मध्ये संदर्भित प्रकरणांमध्ये, अशा अटकेचा कालावधी त्या कलमात नमूद केलेल्या चौदा वर्षांच्या कालावधीच्या तुलनेत बंद केला जाईल.	
१५	470. (1) कलम 467 किंवा कलम 468 मधील कोणतीही गोष्ट कोणत्याही व्यक्तीला त्याच्या पूर्वीच्या किंवा त्यानंतरच्या दोषसिद्धीसाठी जबाबदार असलेल्या शिक्षेच्या कोणत्याही भागातून माफ करण्यासाठी ठेवता येणार नाही. (२) दंड न भरल्यास तुरुंगवासाची शिक्षा कारावासाच्या तात्पुरत्या शिक्षेसोबत जोडली जाते आणि शिक्षा भोगत असलेल्या व्यक्तीला त्याची अंमलबजावणी झाल्यानंतर आणखी ठोस शिक्षा किंवा कारावासाची आणखी ठोस शिक्षा भोगावी लागते, तेव्हा तो परिणाम होणार नाही. दंड न भरल्यास जोपर्यंत व्यक्ती पुढील शिक्षा किंवा शिक्षा भोगत नाही तोपर्यंत कारावासाची शिक्षा दिली जाते.	बचत.
20	471. शिक्षेची पूर्ण अंमलबजावणी झाल्यावर, तो अंमलात आणणारा अधिकारी वॉरंट ज्या न्यायालयाकडून जारी केला गेला आहे त्या न्यायालयाला परत करेल, त्याच्या हाताखालील एका अनुमोदनासह, ज्या पद्धतीने शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे.	च्या परतावा च्या अंमलबजावणीसाठी वॉरंट वाक्य
२५	472. या संहिता अंतर्गत केलेल्या कोणत्याही आदेशामुळे देय असलेले कोणतेही पैसे (दंड व्यतिरिक्त) आणि ज्याच्या वसुलीची पद्धत अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केलेली नाही, तो दंड असल्याप्रमाणे वसूल करण्यायोग्य असेल:	पैसे व्हायला सांगितले म्हणून वसूल करण्यायोग्य अदा दंड
३०	परंतु कलम 462, कलम 400 अन्वये दिलेल्या आदेशाच्या अर्जांमध्ये, या कलमाच्या आधारे, कलम 462 च्या उप-कलम (1) च्या तरतुदीमध्ये, "कलम 395 अंतर्गत" शब्द आणि आकृत्यांनंतर असे समजले जाईल . , शब्द आणि आकडे "किंवा कलम 401 अंतर्गत खर्च भरण्याचा आदेश" घातला गेला होता.	दया फाशीच्या शिक्षेची याचिका प्रकरणे
35	४७३. (१) मृत्युदंडाच्या शिक्षेखालील दोषी किंवा त्याचा कायदेशीर वारस किंवा इतर कोणी नातेवाईक, जर त्याने आधीच दयेचा अर्ज सादर केला नसेल तर, कलम ७२ अन्वये भारताच्या राष्ट्रपतीकडे किंवा राज्यपालांसमोर दया याचिका दाखल करू शकतो. राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 161 अन्वये कारागृह अधीक्षक ज्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत, (i) त्याला अपील फेटाळल्याबद्दल किंवा सर्वोच्च न्यायालयाद्वारे अपील करण्यासाठी विशेष रजेबद्दल माहिती देते; किंवा (ii) त्याला मृत्युदंडाच्या शिक्षेची पुष्टी झाल्याच्या तारखेबद्दल माहिती देते उच्च न्यायालय आणि सर्वोच्च न्यायालयात अपील किंवा विशेष रजा दाखल करण्यासाठी दिलेली मुदत संपली आहे,	
४५	आणि ते राज्य सरकार किंवा केंद्र सरकारच्या गृह विभागाकडे दयेची याचिका सादर करू शकतात, जसे की परिस्थिती असेल. (२) पोटकलम (१) अंतर्गत याचिका, सुरुवातीला राज्यपालांकडे केली जाऊ शकते आणि राज्यपालाने ती नाकारली किंवा निकाली काढल्यावर, याचिका फेटाळल्याच्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या आत राष्ट्रपतीकडे केली जाईल किंवा त्याची याचिका निकाली काढणे. (३) कारागृहाचा अधीक्षक किंवा कारागृहाचा प्रभारी अधिकारी हे सुनिश्चित करेल की, प्रत्येक दोषी, एखाद्या खटल्यात एकापेक्षा जास्त दोषी असल्यास, साठ दिवसांच्या कालावधीत आणि न मिळाल्यावर दयेचा अर्जही करेल. इतर दोषींच्या अशा याचिकेवर, कारागृहाचे अधीक्षक नावे, पत्ते, खटल्याच्या रेकॉर्डची प्रत आणि केसचे इतर सर्व तपशील केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारकडे या दयेच्या याचिकेसह विचारासाठी पाठवतील. (४) केंद्र सरकार, दयेचा अर्ज प्राप्त झाल्यावर राज्य सरकारच्या अभिप्राय मागवेल आणि खटल्याच्या नोंदीसह याचिकेवर विचार करेल आणि	

राज्य सरकारच्या टिप्पण्या आणि कारागृह अधीक्षकांकडून नोंदी मिळाल्यापासून साठ दिवसांच्या आत, शक्य तितक्या लवकर, या संदर्भात राष्ट्रपतींना शिफारसी करा.

(५) राष्ट्रपती दयेच्या अर्जावर विचार करू शकतात, निर्णय घेऊ शकतात आणि निकाल देऊ शकतात आणि एखाद्या प्रकरणात एकापेक्षा जास्त दोषी आढळल्यास, न्यायाच्या हितासाठी राष्ट्रपतींनी एकत्रितपणे याचिकांवर निर्णय घेतला जाईल. ५

(६) दयेच्या अर्जावर राष्ट्रपतींचा आदेश प्राप्त झाल्यानंतर, केंद्र सरकार अट्टेचाळीस तासांच्या आत, राज्य सरकारच्या गृह विभागाला आणि कारागृहाचे अधीक्षक किंवा कारागृहाचा प्रभारी अधिकारी यांना कळवेल. .

(७) राज्यघटनेच्या कलम ७२ अन्वये राष्ट्रपतींच्या आदेशाविरुद्ध कोणत्याही न्यायालयात अपील करता येणार नाही आणि ते अंतिम असेल आणि राष्ट्रपतींच्या निर्णयाच्या आगमनासंबंधीच्या कोणत्याही प्रश्नाची कोणत्याही न्यायालयात चौकशी केली जाणार नाही. . 10

निलंबित कल्याणाचा
किंवा पाठशिल्याचा
अधिकार
वाक्ये

474. (1) जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला एखाद्या गुन्ह्यासाठी शिक्षा सुनावण्यात आली असेल, तेव्हा योग्य सरकार, कोणत्याही वेळी, कोणत्याही अटींशिवाय किंवा कोणत्याही अटींशिवाय, जी शिक्षा झालेल्या व्यक्तीने स्वीकारली असेल, त्याच्या शिक्षेची अंमलबजावणी स्थगित करू शकते किंवा संपूर्ण किंवा कोणतीही माफी करू शकते. त्याला ज्या शिक्षेची शिक्षा झाली आहे त्याचा एक भाग. १५

(२) शिक्षेच्या निलंबनासाठी किंवा माफीसाठी योग्य सरकारकडे अर्ज केल्यावर, योग्य सरकार न्यायालयाच्या पीठासीन न्यायाधिशाना आधी किंवा ज्याद्वारे दोषी ठरवण्यात आले होते किंवा पुष्टी केली गेली होती, त्याचे मत मांडण्याची आवश्यकता असू शकते. अर्ज मंजूर केला जावा किंवा नाकारला गेला पाहिजे, त्याच्या अशा मताच्या कारणांसह आणि अशा मताच्या विधानासह चाचणीच्या रेकॉर्डची किंवा अस्तित्वात असलेल्या अशा रेकॉर्डची प्रमाणित प्रत पाठवावी. 20

(३) जर कोणतीही अट ज्याच्या आधारे शिक्षा निलंबित किंवा माफ करण्यात आली आहे, ती योग्य सरकारच्या मते, पूर्ण झाली नाही, तर योग्य सरकार निलंबन किंवा माफी रद्द करू शकते आणि त्यानंतर ज्या व्यक्तीच्या बाजूने शिक्षा निलंबित करण्यात आली आहे. किंवा पाठवलेला, मोठ्या प्रमाणात असल्यास, वॉरंटशिवाय कोणत्याही पोलिस अधिकाऱ्याद्वारे अटक केली जाऊ शकते आणि शिक्षेचा कालबाह्य भाग भोगण्यासाठी रिमांड दिला जाऊ शकतो. २५

(4) या कलमांतर्गत शिक्षा निलंबित किंवा माफीची अट ज्याच्या बाजूने शिक्षा निलंबित किंवा माफ केली आहे, किंवा त्याच्या इच्छेनुसार स्वतंत्रपणे पूर्ण केली जाऊ शकते. 30

(५) योग्य सरकार, सामान्य नियमांद्वारे किंवा विशेष आदेशांद्वारे, शिक्षेचे निलंबन आणि याचिका कोणत्या अटींवर सादर केल्या जाव्यात आणि त्यावर कार्यवाही करावी याविषयी निर्देश देऊ शकते:

परंतु, अठरा वर्षांहून अधिक वयाच्या व्यक्तीला कोणतीही शिक्षा (दंडाच्या शिक्षेव्यतिरिक्त) सुनावण्यात आल्याच्या बाबतीत, शिक्षा झालेल्या व्यक्तीने किंवा तिच्या वतीने अन्य कोणत्याही व्यक्तीने शिक्षा ठोठावल्याशिवाय अशा कोणत्याही याचिकांवर विचार केला जाणार नाही. तुरुंगात आहे, आणि- 35

(अ) जेथे अशी याचिका शिक्षा झालेल्या व्यक्तीने केली असेल, ती तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्यामार्फत सादर केली जाते; किंवा

(b) जेथे अशी याचिका इतर कोणत्याही व्यक्तीने केली असेल, तेथे शिक्षा झालेली व्यक्ती तुरुंगात असल्याची घोषणा असते. 40

(६) वरील उप-कलमांच्या तरतुदी या संहितेच्या कोणत्याही कलमांतर्गत किंवा इतर कोणत्याही कायद्याच्या अंतर्गत फौजदारी न्यायालयाने दिलेल्या कोणत्याही आदेशाला लागू होतील, जे कोणत्याही व्यक्तीचे स्वातंत्र्य प्रतिबंधित करते किंवा त्याच्यावर किंवा त्याच्या मालमत्तेवर कोणतेही दायित्व लादते. .

(७) या कलमात आणि कलम ४७५ मध्ये, "योग्य सरकार" हा शब्दप्रयोग म्हणजे, - ४५

(अ) ज्या प्रकरणांमध्ये शिक्षा एखाद्या गुन्ह्यासाठी आहे, किंवा उप-कलम (6) मध्ये नमूद केलेला आदेश, केंद्र सरकारच्या कार्यकारी अधिकाराचा विस्तार असलेल्या प्रकरणाशी संबंधित कोणताही कायदा मंजूर केला जातो;

	(b) इतर प्रकरणांमध्ये, ज्या राज्यामध्ये गुन्हेगार आहे त्या राज्याचे सरकार शिक्षा दिली जाते किंवा तो आदेश पारित केला जातो.	
	475. योग्य सरकार, शिक्षा झालेल्या व्यक्तीच्या संमतीशिवाय, प्रवास करू शकते-	करण्यासाठी जकी ये - जा वाक्य
५	(अ) फाशीची शिक्षा, जन्मठेपेची शिक्षा; (b) जन्मठेपेची शिक्षा, सात वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी कारावास; (c) सात वर्षे किंवा दहा वर्षे कारावासाची शिक्षा, तीन वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या कारावासाची शिक्षा;	
10	(d) सश्रम कारावासाची शिक्षा, त्या व्यक्तीला शिक्षा झाली असेल अशा कोणत्याही मुदतीसाठी साध्या कारावासाची शिक्षा; (इ) दंडासाठी तीन वर्षांपर्यंत कारावासाची शिक्षा.	
१५	476. कलम 474 मध्ये काहीही असले तरीही, जिथे एखाद्या व्यक्तीला कायद्याने प्रदान केलेल्या शिक्षेपैकी एक असलेल्या गुन्ह्यासाठी जन्मठेपेची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे किंवा जिथे एखाद्या व्यक्तीला मृत्युदंडाची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे. कलम 475 अन्वये जन्मठेपेच्या एका तुरुंगवासात बदलून, अशा व्यक्तीने किमान चौदा वर्षे कारावास भोगल्याशिवाय तुरुंगातून सुटका केली जाणार नाही.	वर निर्बंध माफीचे अधिकार किंवा बदल निश्चितपणे प्रकरणे
	477. कलम 474 आणि 475 द्वारे राज्य सरकारला प्रदान केलेले अधिकार, मृत्युदंडाच्या शिक्षेच्या बाबतीत, केंद्र सरकारद्वारे देखील वापरला जाईल.	समवर्ती ची शक्ती मध्यवर्ती सरकार बाबतीत मृत्यू वाक्ये
20	478. (1) कलम 474 आणि 475 द्वारे राज्य सरकारला प्रदान केलेले अधिकार शिक्षा माफ करा किंवा कमी करा, कोणत्याही परिस्थितीत जिथे शिक्षा एखाद्या गुन्ह्यासाठी असेल-	राज्य सरकारने नंतर कार्यवाही करावी
	(a) या संहिता व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही केंद्रीय कायद्यांतर्गत गुन्ह्याचा तपास करण्याचा अधिकार असलेल्या कोणत्याही एजन्सीने तपास केला होता; किंवा	सहमती मध्यवर्ती सह निश्चितपणे सरकार
२५	(b) ज्यामध्ये केंद्र सरकारच्या मालकीच्या कोणत्याही मालमत्तेचा गैरवापर किंवा नाश, किंवा नुकसान; किंवा	प्रकरणे
	(c) जे केंद्र सरकारच्या सेवेत असलेल्या व्यक्तीने वचनबद्ध केले होते कृती करताना किंवा त्याचे अधिकृत कर्तव्य बजावताना, केंद्र सरकारच्या सहमतीशिवाय राज्य सरकार वापरणार नाही.	
३०	(२) गुन्ह्यांसाठी दोषी ठरलेल्या व्यक्तीच्या संबंधात राज्य सरकारने शिक्षेचे निलंबन, माफी किंवा कमी करण्याचा कोणताही आदेश दिलेला नाही, ज्यापैकी काही प्रकरणे संघाच्या कार्यकारी अधिकाराचा विस्तार करतात आणि ज्यांच्याशी संबंधित आहेत. तुरुंगवासाच्या स्वतंत्र अटींची शिक्षा ठोठावण्यात आली आहे जी एकाच वेळी चालणार आहे, जोपर्यंत अशा शिक्षेचे निलंबन, माफी किंवा बदलीचा आदेश, जसे की असेल, केंद्र सरकारने केलेल्या गुन्ह्यांसंदर्भात लागू केला जात नाही तोपर्यंत प्रभावी होईल. युनियनच्या कार्यकारी अधिकाराचा विस्तार असलेल्या बाबींच्या संदर्भात अशा व्यक्तीद्वारे.	
35		
अध्याय XXXV		
जामीन आणि बॉन्ड्सच्या तरतुदी		
	479. या संहितेत, संदर्भ अन्यथा आवश्यक असल्याशिवाय,-	जामीन आणि बॉन्ड.
40	(a) "जामीन" म्हणजे एखाद्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीची कायद्याच्या कोठडीतून एखाद्या अधिकार्याने किंवा कोर्टाने लादलेल्या काही अटींवर सुटका, ज्यात अशा बॉण्ड किंवा जामीन बॉण्डच्या व्यक्तीने केलेल्या फाशीचा समावेश आहे.	

(b) "बॉन्ड" म्हणजे वैयक्तिक बंधपत्र किंवा कोणत्याही जामीनाच्या भरणाशिवाय सोडण्याचे हमीपत्र;

(c) "जामीन बॉन्ड" म्हणजे जामीनाच्या भरणासह सुटका करण्याचे वचन.

कोणत्या प्रकरणांमध्ये
जामीन असणे
घेतले.

480. (1) जेव्हा अजामीनपात्र गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीला पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केली जाते, किंवा न्यायालयात हजर केले जाते किंवा हजर केले जाते, आणि कोणत्याही वेळी तयार केले जाते. अशा अधिकाऱ्याच्या ताब्यात किंवा अशा न्यायालयासमोर जामीन देण्यासाठी कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, अशा व्यक्तीची जामिनावर सुटका केली जाईल:

५

परंतु, असा अधिकारी किंवा न्यायालय, जर त्याला योग्य वाटत असेल तर, जर अशी व्यक्ती गरीब असेल आणि जामीन भरण्यास असमर्थ असेल, तर अशा व्यक्तीकडून जामीन बॉन्ड घेण्याऐवजी, त्याच्या हजेरीसाठी बॉन्ड बजावल्यावर त्याची मुक्तता करू शकेल आणि करेल. यापुढे प्रदान केल्याप्रमाणे.

10

स्पष्टीकरण.—जेव्हा एखादी व्यक्ती अटक झाल्याच्या तारखेच्या एका आठवड्याच्या आत जामीन बंधपत्र देण्यास असमर्थ असेल, तेव्हा या तरतुदीच्या उद्देशाने तो एक गरीब व्यक्ती आहे असे गृहीत धरण्यासाठी अधिकारी किंवा न्यायालयासाठी हे पुरेसे कारण असेल:

परंतु पुढे असे की या कलमातील कोणत्याही गोष्टीचा कलम 135 किंवा कलम 494 च्या उप-कलम (3) च्या तरतुदींवर परिणाम होत असल्याचे मानले जाणार नाही .

१५

(२) उप-कलम (१) मध्ये काहीही असले तरी , जर एखाद्या व्यक्तीने जामीनपत्राच्या अटीचे पालन करण्यास अयशस्वी ठरविले असेल, तेव्हा न्यायालय त्याला जामिनावर सोडण्यास नकार देऊ शकते, जेव्हा त्यानंतरच्या प्रसंगी त्याच प्रकरणात तो न्यायालयासमोर हजर होतो किंवा त्याला अटक केली जाते आणि असा कोणताही नकार कलम 493 अन्वये दंड भरण्यासाठी अशा बॉन्डने बांधील असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला बोलावण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकारांना बाधा न आणता येईल.

20

जास्तीत जास्त
कालावधी
ज्यासाठी
अंडरट्रायल
कैद्याला ताब्यात
घेतले जाऊ शकते.

481. (1) जिथे एखाद्या व्यक्तीने या संहिता अंतर्गत कोणत्याही कायद्याखालील गुन्ह्याची चौकशी, चौकशी किंवा खटला चालवला असेल (ज्यासाठी मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा शिक्षेपैकी एक म्हणून निर्दिष्ट केलेली असेल असा गुन्हा नाही. त्या कायद्यांतर्गत) त्या कायद्यांतर्गत त्या गुन्ह्यासाठी निर्दिष्ट केलेल्या कमाल कारावासाच्या अर्ध्या कालावधीसाठी अटकेत राहिल्यास, त्याला न्यायालयाने जामिनावर सोडले जाईल:

२५

परंतु, जर अशी व्यक्ती प्रथमच गुन्हेगार असेल (ज्याला यापूर्वी कधीही कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरविले गेले नाही) त्याला न्यायालयाने जामिनावर सोडले असेल, जर त्याने एक तृतीयांश कालावधीसाठी ताब्यात घेतले असेल. त्या कायद्यांतर्गत अशा गुन्ह्यासाठी निर्दिष्ट केलेल्या कारावासाचा कमाल कालावधी:

३०

परंतु पुढे असे की, न्यायालय, सरकारी वकिलांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर आणि त्याद्वारे लेखी नोंदवण्याची कारणे, अशा व्यक्तीला या कालावधीच्या दीडपट पेक्षा जास्त कालावधीसाठी सतत नजरकैदेत ठेवण्याचा आदेश देऊ शकते किंवा जामिनावर जामिनावर सोडण्याचा आदेश देऊ शकते. वैयक्तिक बंध:

35

परंतु पुढे असे की, अशा कोणत्याही व्यक्तीला कोणत्याही परिस्थितीत तपास, चौकशी किंवा खटल्याच्या कालावधीत त्या कायद्याखाली नमूद केलेल्या गुन्ह्यासाठी दिलेल्या कमाल कारावासाच्या कालावधीपेक्षा जास्त काळ ताब्यात ठेवता येणार नाही.

स्पष्टीकरण.— जामीन मंजूर करण्यासाठी या कलमांतर्गत नजरकैदेच्या कालावधीची गणना करताना, आरोपीने केलेल्या कार्यवाहीत विलंब झाल्यामुळे अटकेचा कालावधी वगळण्यात येईल.

40

(२) पोट-कलम (१) मध्ये काहीही असले तरी , एखाद्या व्यक्तीविरुद्ध एकापेक्षा जास्त गुन्ह्यांमध्ये किंवा अनेक प्रकरणांमध्ये तपास, चौकशी किंवा खटला प्रलंबित असल्यास, न्यायालयाने त्याला जामिनावर सोडले जाणार नाही.

४५

(३) उपकलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या दीड किंवा एक तृतीयांश कालावधी पूर्ण झाल्यावर आरोपी व्यक्तीला ताब्यात घेतलेल्या तुरुंगाचे अधीक्षक, यथास्थिती, तत्काळ लेखी अर्ज करतील. अशा व्यक्तीची जामिनावर सुटका करण्यासाठी पोटकलम (1) अंतर्गत पुढे जाण्यासाठी न्यायालयाकडे .

४८२. (१) जेव्हा कोणत्याही अजामीनपात्र गुन्हाचा आरोप असलेल्या किंवा संशयित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केली जाते किंवा ताब्यात घेतले जाते किंवा उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर न्यायालयात हजर केले जाते किंवा हजर केले जाते. कोर्ट किंवा कोर्ट ऑफ सेशन, त्याची जामिनावर सुटका होऊ शकते, परंतु-

जेव्हा प्रकरणात जामीन घेतला जाऊ शकतो अजामीनपात्र गुन्हा.

- ५ (i) मृत्युदंड किंवा आजीवन कारावासाच्या शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्हासाठी तो दोषी आहे असे मानण्यासाठी वाजवी कारणे आढळल्यास अशा व्यक्तीची सुटका केली जाणार नाही;
- 10 (ii) जर असा गुन्हा दखलपात्र गुन्हा असेल आणि त्याला यापूर्वी मृत्युदंड, जन्मठेपेची शिक्षा किंवा सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावासाची शिक्षा झालेल्या गुन्हासाठी दोषी ठरवण्यात आले असेल किंवा त्याला यापूर्वी दोन किंवा त्याहून अधिक काळ शिक्षा झाली असेल तर अशा व्यक्तीची सुटका केली जाणार नाही. दखलपात्र गुन्हासाठी तीन वर्षे किंवा त्याहून अधिक परंतु सात वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा होऊ शकते.

परंतु, जर अशी व्यक्ती अठरा वर्षांपेक्षा कमी वयाची असेल किंवा ती स्त्री असेल किंवा आजारी किंवा अशक्त असेल तर खंड (i) किंवा खंड (ii) मध्ये नमूद केलेल्या व्यक्तीला जामिनावर सोडण्यात यावे असे न्यायालय निर्देश देऊ शकते :

१५

परंतु पुढे असे की, खंड (ii) मध्ये नमूद केलेल्या व्यक्तीला जामिनावर सोडण्यात यावे असे निर्देशही न्यायालय देऊ शकते, जर ती समाधानी असेल की इतर कोणत्याही विशेष बाबींसाठी तसे करणे न्याय्य आणि योग्य आहे.

कारण:

२० परंतु, आरोपी व्यक्तीला तपासादरम्यान साक्षीदारांद्वारे ओळखले जाण्याची आवश्यकता असू शकते ही वस्तुस्थिती जामीन देण्यास नकार देण्यास पुरेसे कारण नाही, जर तो अन्यथा जामीनावर सुटण्याचा हक्कदार असेल आणि तो असे पालन करेल अशी हमी देतो. न्यायालयाने दिलेले निर्देश:

२५ परंतु, कोणत्याही व्यक्तीने, जर त्याने केलेला गुन्हा मृत्युदंड, जन्मठेपेची किंवा सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक काळ तुरुंगवासाची शिक्षा असेल तर, या पोटकलम अंतर्गत न्यायालयाने संधी न देता जामिनावर सोडले जाणार नाही. सरकारी वकिलासमोर सुनावणी.

३० (२) तपास, चौकशी किंवा खटल्याच्या कोणत्याही टप्प्यावर अशा अधिकाऱ्याला किंवा न्यायालयाला असे दिसून आले की, आरोपीने अजामीनपात्र गुन्हा केला आहे असे मानण्यास वाजवी कारणे नाहीत, परंतु तेथे त्याच्या अपराधाबद्दल पुढील चौकशीसाठी पुरेशी कारणे आहेत, आरोपीला, कलम 494 च्या तरतुदींच्या अधीन राहून आणि अशी चौकशी प्रलंबित असताना, जामिनावर सोडण्यात येईल, किंवा, अशा अधिकाऱ्याच्या किंवा न्यायालयाच्या विवेकबुद्धीनुसार, त्याने बाँडच्या अंमलबजावणीवर यापुढे प्रदान केल्याप्रमाणे त्याच्या देखाव्याची खात्री न करता.

३५ (३) जेव्हा एखादी व्यक्ती सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक काळ तुरुंगवासाच्या शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्हाचा आरोप करते किंवा संशयित करते.

भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 चा अध्याय VI, अध्याय XVI किंवा अध्याय XVII किंवा अशा प्रकारचा कोणताही गुन्हा कमी करणे, किंवा कट रचणे किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे, पोट-कलम (1) अंतर्गत जामिनावर मुक्त केले जाते, न्यायालयाने अटी लागू केल्या पाहिजेत ,

(अ) की अशा व्यक्तीने या प्रकरणाखाली अंमलात आणलेल्या बाँडच्या अटीनुसार उपस्थित राहावे;

४० (b) अशा व्यक्तीने ज्या गुन्हाच्या गुन्हासारखा गुन्हा करणार नाही ज्या आयोगाचा तो संशयित आहे त्या आयोगाचा तो आरोपी किंवा संशयित आहे; आणि

(c) अशी व्यक्ती प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे खटल्यातील तथ्यांशी परिचित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला कोणतीही प्रलोभन, धमकी किंवा वचन देऊ शकत नाही जेणेकरून त्याला अशी तथ्ये न्यायालयाला किंवा कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला उघड करण्यापासून परावृत्त करता येईल किंवा पुराव्यांशी छेडछाड करता येईल. ,

४५

आणि न्यायाच्या हितासाठी, आवश्यक वाटेल अशा इतर अटी देखील लादू शकतात.

(४) पोटकलम (१) अन्वये जामिनावर सोडणारा अधिकारी किंवा न्यायालय किंवा उप-कलम (2), त्याची किंवा त्याची कारणे किंवा असे करण्यामागची विशेष कारणे लिखित स्वरूपात नोंदवतील.

(५) पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये जामिनावर सोडलेले कोणतेही न्यायालय, जर असे करणे आवश्यक वाटत असेल, तर अशा व्यक्तीला अटक करून त्याला कोठडीत ठेवण्याचे निर्देश देऊ शकते.

(६) जर, एखाद्या न्यायदंडाधिकार्याद्वारे खटल्याच्या बाबतीत, कोणत्याही अजामीनपात्र गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीचा खटला खटल्यातील पुरावा घेण्यासाठी ठरविलेल्या पहिल्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या कालावधीत पूर्ण न झाल्यास, अशा व्यक्तीने, जर तो या संपूर्ण कालावधीत कोठडीत असेल, तर दंडाधिकार्याच्या समाधानासाठी जामिनावर सोडण्यात यावे, लेखी नोंद करण्याच्या कारणांशिवाय, दंडाधिकारी अन्यथा निर्देश देतात.

(७) जर, कोणत्याही वेळी, अजामीनपात्र गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीचा खटला संपल्यानंतर आणि निकाल देण्यापूर्वी, न्यायालयाचे असे मत आहे की आरोपी दोषी नाही असे मानण्यास वाजवी कारणे आहेत. असा कोणताही गुन्हा, तो आरोपी कोठडीत असल्यास, तो निकाल ऐकण्यासाठी हजर राहण्याच्या जामीनाशिवाय बॉण्डच्या अंमलबजावणीवर सोडेल.

आरोपींना पुढील अपीलीय न्यायालयात हजर राहावे लागेल यासाठी जामीन.

483. (1) खटला संपण्यापूर्वी आणि अपील निकाली काढण्यापूर्वी, गुन्ह्याचा खटला चालवणारे न्यायालय किंवा अपीलीय न्यायालय, यथास्थिती, आरोपीने उच्च न्यायालयात हजर राहणे बंधनकारक किंवा जामीन बॉण्ड बजावणे आवश्यक आहे. जेव्हा आणि जेव्हा असे न्यायालय संबंधित न्यायालयाच्या निर्णयाविरुद्ध दाखल केलेल्या कोणत्याही अपील किंवा याचिकेच्या संदर्भात नोटीस जारी करते आणि असे बंधन सहा महिन्यांसाठी लागू असेल.

(२) असे आरोपी हजर न झाल्यास, बॉण्ड स्टँड जप्त केला जाईल आणि कलम ४९३ अंतर्गत प्रक्रिया लागू होईल.

अटक केलेल्या व्यक्तीला जामीन देण्याचे निर्देश

484. (1) एखाद्या व्यक्तीला अजामीनपात्र गुन्हा केल्याच्या आरोपावरून अटक केली जाऊ शकते असा विश्वास ठेवण्याचे कारण असल्यास, तो या कलमांतर्गत निर्देशासाठी उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयात अर्ज करू शकतो; आणि न्यायालयाला, योग्य वाटल्यास, अशा अटक झाल्यास, त्याला जामिनावर सोडण्यात येईल असे निर्देश देऊ शकेल.

अटक

(२) जेव्हा उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय पोट-कलम (१) अंतर्गत निर्देश देते, तेव्हा ते विशिष्ट प्रकरणातील तथ्यांच्या प्रकाशात अशा निर्देशांमध्ये अशा अटीचा समावेश करू शकतात, जसे की ते योग्य वाटेल, यासह-

(i) व्यक्तीने स्वतःला चौकशीसाठी उपलब्ध करून द्यावी अशी अट आवश्यकतेनुसार पोलीस अधिकारी;

(ii) अशी अट अशी की, ती व्यक्ती, प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, खटल्यातील तथ्यांशी परिचित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला प्रलोभन, धमकी किंवा वचन देऊ शकणार नाही, जेणेकरून त्याला न्यायालय किंवा कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला अशी तथ्ये उघड करण्यापासून परावृत्त करता येईल;

(iii) न्यायालयाच्या पूर्वीच्या परवानगीशिवाय व्यक्ती भारत सोडू नये अशी अट;

(iv) उप-कलम (3) अंतर्गत लादल्या जाणाऱ्या अशा इतर अटी कलम 482, जणू त्या कलमाखाली जामीन मंजूर करण्यात आला होता.

(३) जर अशा व्यक्तीला त्यानंतर अशा आरोपावरून पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केली असेल, आणि अटकेच्या वेळी किंवा अशा अधिकाऱ्याच्या ताब्यात असताना जामीन देण्यासाठी तो तयार असेल, जामिनावर सुटका; आणि अशा गुन्ह्याची दखल घेणाऱ्या दंडाधिकार्याने त्या व्यक्तीविरुद्ध प्रथमच वॉरंट जारी केले जावे असा निर्णय घेतल्यास, तो पोटकलम (1) अंतर्गत न्यायालयाच्या निर्देशानुसार जामीनपात्र वॉरंट जारी करेल.

(4) कलम 64 किंवा कलम 66 किंवा भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 70 च्या उप-कलम (2) अंतर्गत गुन्हा केल्याच्या आरोपावरून कोणत्याही व्यक्तीला अटक करण्याच्या कोणत्याही प्रकरणात या कलमातील काहीही लागू होणार नाही.

उच्च न्यायालय किंवा न्यायालयाचे विशेष अधिकार सत्र जामीनाबाबत.

४८५. (१) उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय निर्देश देऊ शकते,

(अ) गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या आणि कोठडीत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची जामिनावर सुटका केली जाईल आणि कलम 482 च्या पोट-कलम (3) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या स्वरूपाचा गुन्हा असल्यास, नमूद केलेल्या उद्देशासाठी आवश्यक वाटेल अशी कोणतीही अट घालू शकेल. त्या उप-विभागात;

(b) कोणत्याही व्यक्तीला जामिनावर सोडताना दंडाधिकाऱ्याने घातलेली कोणतीही अट बाजूला ठेवली जाईल किंवा सुधारली जाईल:

परंतु, उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय, एखाद्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या एखाद्या व्यक्तीला जामीन मंजूर करण्यापूर्वी, जो केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे न्याय्य आहे किंवा जो इतका खटला भरण्यायोग्य नसला तरी, जन्मठेपेची शिक्षा आहे, अशी नोटीस देईल. अशी नोटीस देणे व्यवहार्य नाही असे मत लिखित स्वरूपात नोंदवण्याची कारणे असल्याशिवाय सरकारी वकिलाकडे जामीनासाठी अर्ज:

परंतु पुढे, उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय, भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64 किंवा कलम 70 अंतर्गत खटल्याच्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या व्यक्तीला जामीन मंजूर करण्यापूर्वी, जामीन अर्जाची सूचना जनतेला देईल. अशा अर्जाची नोटीस मिळाल्यापासून पंधरा दिवसांच्या कालावधीत फिर्यादी.

(1A) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 64 किंवा कलम 66 किंवा कलम 70 अन्वये जामिनासाठीच्या अर्जाच्या सुनावणीच्या वेळी माहिती देणाऱ्या व्यक्तीची किंवा त्याने अधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती यांची उपस्थिती बंधनकारक असेल.

(२) उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय असे निर्देश देऊ शकते की जी व्यक्ती आहे या प्रकरणांतर्गत जामिनावर सुटका करून त्याला अटक करून कोठडीत टाकावे.

486. (1) या प्रकरणांतर्गत अंमलात आणलेल्या प्रत्येक बाँडची रक्कम निश्चित केली जाईल खटल्याच्या परिस्थितीचा विचार करून आणि अतिरेक होणार नाही.

बाँडची रक्कम आणि त्यातील कपात.

(२) उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय असे निर्देश देऊ शकते की पोलिसांना जामीन आवश्यक आहे अधिकारी किंवा दंडाधिकारी कमी केले जातील.

४८७. (१) कोणत्याही व्यक्तीची जामिनावर सुटका होण्यापूर्वी किंवा त्याच्या स्वतःच्या जातमुचलक्यावर सुटका होण्यापूर्वी, पोलीस अधिकारी किंवा न्यायालय, यथास्थिती, अशा व्यक्तीकडून पुरेशी अंमलबजावणी केली जाईल असे वाटते, अशा रकमेचा बाँड, आणि, जामिनावर सुटल्यावर, एक किंवा अधिक पुरेशा जामिनावर अशी अट घालण्यात आली आहे की अशा व्यक्तीने बाँडमध्ये नमूद केलेल्या वेळी आणि ठिकाणी हजर राहावे, आणि प्रकरण असेल तसे पोलीस अधिकारी किंवा न्यायालयाने अन्यथा निर्देशित करेपर्यंत हजर राहणे सुरू ठेवावे. .

चे बाँड आरोपी आणि जामीनदार.

(२) कोणत्याही व्यक्तीला जामिनावर सोडण्यासाठी कोणतीही अट घालण्यात आली असेल तर बाँड ती अट देखील असेल.

(३) खटल्यासाठी आवश्यक असल्यास, जामिनावर सुटलेल्या व्यक्तीला उच्च न्यायालय किंवा अन्य न्यायालयात आरोपाचे उत्तर देण्यासाठी बोलावले जाते तेव्हा हजर राहण्यासाठी बाँड बंधनकारक असेल.

(४) जामीन योग्य किंवा पुरेसा आहे की नाही हे ठरवण्याच्या उद्देशाने, कोर्ट जामिनाच्या पुरेशी किंवा योग्यतेशी संबंधित असलेल्या तथ्यांच्या पुराव्यासाठी प्रतिज्ञापत्रे स्वीकारू शकते किंवा, आवश्यक वाटल्यास, एकतर चौकशी करू शकते. स्वतः किंवा न्यायालयाच्या अधीनस्थ मॅजिस्ट्रेटद्वारे अशा पुरेशी किंवा योग्यतेची चौकशी करण्यास कारणीभूत ठरू शकते.

35

488. जामिनावर सुटण्यासाठी आरोपी व्यक्तीला जामीन देणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीने, त्यामध्ये सर्व संबंधित तपशिलांसह आरोपींसह किती व्यक्तींना जामीन दिला आहे याबद्दल न्यायालयासमोर घोषणा करावी.

जामिनाद्वारे घोषणा.

489. (1) बाँड अंमलात आणल्याबरोबर, ज्या व्यक्तीच्या देखाव्यासाठी तो अंमलात आणला गेला आहे त्याला सोडले जाईल; आणि, तो तुरुंगात असताना, त्याला जामीन देण्याचे मान्य करणारे न्यायालय कारागृहाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला सुटकेचा आदेश देईल आणि तो आदेश मिळाल्यावर तो अधिकारी त्याला सोडून देईल.

कोठडीतून सुटका.

(२) या कलमातील काहीही, कलम 480 किंवा कलम 482, ज्याच्या संदर्भात बाँड अंमलात आणला गेला होता त्या व्यतिरिक्त इतर काही बाबींसाठी ताब्यात घेण्यास जबाबदार असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची सुटका आवश्यक आहे असे मानले जाणार नाही.

४५

प्रथम घेतलेला
जामीन
पुरेसा नसताना पुरेसा
जामीन देण्याचा अधिकार.

490. जर चुकून, फसवणूक किंवा अन्यथा, अपुरी जामीन स्वीकारली गेली असेल, किंवा नंतर ती अपुरी पडली तर, न्यायालय अटक वॉरंट जारी करू शकते आणि जामिनावर सुटलेल्या व्यक्तीला त्याच्यासमोर हजर करण्याचे निर्देश देऊ शकते आणि त्याला पुरेसा शोधण्याचे आदेश देऊ शकते. जामीन, आणि, तो असे करण्यात अयशस्वी झाल्यास, त्याला तुरुंगात टाकू शकतो.

जामीन निर्वहन.

491. (1) जामिनावर सुटलेल्या व्यक्तीच्या हजेरीसाठी आणि हजेरीसाठी सर्व किंवा कोणतेही जामीनदार कोणत्याही वेळी मॅजिस्ट्रेटकडे बॉण्ड सोडण्यासाठी अर्ज करू शकतात, एकतर पूर्णपणे किंवा आतापर्यंत अर्जदारांशी संबंधित.

५

(२) असा अर्ज केल्यावर, दंडाधिकारी त्याचे अटक वॉरंट जारी करतील अशा प्रकारे सोडलेल्या व्यक्तीला त्याच्यासमोर आणण्याचे निर्देश दिले.

(३) वॉरंटच्या अनुषंगाने अशी व्यक्ती हजर झाल्यावर, किंवा त्याच्या स्वेच्छेने आत्मसमर्पण केल्यावर, दंडाधिकारी अर्जदारांशी संबंधित बंधपत्र पूर्णपणे किंवा आतापर्यंत सोडण्याचे निर्देश देतील आणि अशा व्यक्तीस इतर पुरेसे शोधण्यासाठी बोलावतील. जामीन, आणि, तो तसे करण्यात अयशस्वी झाल्यास, त्याला तुरुंगात टाकू शकतो.

10

ओळखीऐवजी
देव.

492. जेव्हा कोणत्याही न्यायालयाला किंवा अधिकाऱ्याला जामीनदारांसह किंवा त्याशिवाय बॉण्डची अंमलबजावणी करणे आवश्यक असते, तेव्हा असे न्यायालय किंवा अधिकारी, चांगल्या वर्तनासाठी बॉण्डच्या बाबतीत वगळता, त्याला काही रक्कम किंवा सरकारी वचनपत्रे जमा करण्याची परवानगी देऊ शकतात. न्यायालय किंवा अधिकारी असे रोखे अंमलात आणण्याच्या बदल्यात निश्चित करू शकतील अशा रकमेपर्यंत.

१५

बॉण्ड जप्त
केल्यावर प्रक्रिया.

493. (1) जेथे या संहिता अंतर्गत बंधपत्र न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी किंवा मालमत्तेचे उत्पादन करण्यासाठी असेल आणि ते त्या न्यायालयाच्या किंवा ज्या न्यायालयाकडे त्यानंतर प्रकरण हस्तांतरित केले गेले आहे त्या न्यायालयाच्या समाधानासाठी ते सिद्ध झाले असेल. बॉण्ड जप्त केले आहे,

20

किंवा जेथे, या संहिता अंतर्गत इतर कोणत्याही बॉण्डच्या संदर्भात, ज्या न्यायालयाद्वारे बॉण्ड घेण्यात आला होता, किंवा ज्या न्यायालयाकडे प्रकरण पुढे हस्तांतरित केले गेले आहे त्या न्यायालयाच्या किंवा कोणत्याही न्यायदंडाधिकारी यांच्या न्यायालयाच्या समाधानासाठी हे सिद्ध केले जाते. प्रथम श्रेणी, की बॉण्ड जप्त केले गेले आहे,

न्यायालय अशा पुराव्याचे कारण नोंदवेल आणि अशा बॉण्डने बांधलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला दंड भरण्यासाठी किंवा तो का भरला जाऊ नये याचे कारण दाखवण्यास सांगू शकेल.

२५

स्पष्टीकरण.— न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी किंवा मालमत्तेच्या उत्पादनासाठी बॉण्डमधील अट म्हणजे हजर राहण्याची अट, किंवा जशी केस असू शकते, मालमत्तेच्या उत्पादनासाठी, कोणत्याही न्यायालयासमोर, ज्याच्यासमोर केस असेल नंतर हस्तांतरित केले जाईल.

३०

(२) पुरेसे कारण दाखविले नसल्यास आणि दंड न भरल्यास, न्यायालय पुढे जाऊ शकते या संहिता अंतर्गत जर असा दंड आकारला गेला असेल तर ती वसूल करणे:

परंतु, जर असा दंड भरला गेला नाही आणि वरील पद्धतीने वसूल करता येत नाही, तर जामीन म्हणून बांधलेली व्यक्ती, दंड वसूल करण्याचा आदेश देणाऱ्या न्यायालयाच्या आदेशाने, वाढीव मुदतीसाठी दिवाणी कारागृहात कारावास भोगण्यास जबाबदार असेल. सहा महिन्यांपर्यंत.

35

(३) न्यायालय, तसे करण्यामागची कारणे नोंदवल्यानंतर, नमूद केलेल्या शिक्षेचा कोणताही भाग माफ करू शकते आणि केवळ अंशतः देयक लागू करू शकते.

(४) बॉण्ड जप्त होण्यापूर्वी बॉण्डचा जामीन मरण पावला, तर त्याची इस्टेट बॉण्डच्या संदर्भात सर्व दायित्वातून मुक्त केले.

40

(५) जेथे कलम १२५ किंवा कलम १३६ किंवा कलम ४०१ अंतर्गत सुरक्षा प्रदान केलेली कोणतीही व्यक्ती एखाद्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरली असेल ज्याच्या आयोगाने त्याच्या बॉण्डच्या अटीचा भंग केला असेल किंवा कलमाखालील त्याच्या बॉण्डच्या बदल्यात अंमलात आणलेल्या बॉण्डचा 496, न्यायालयाच्या निकालाची प्रमाणित प्रत ज्याद्वारे त्याला अशा गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवण्यात आले होते, ती त्याच्या जामीन किंवा जामीनदारांविरुद्ध या कलमांतर्गत कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वापरली जाऊ शकते आणि, जर अशी प्रमाणित प्रत वापरली गेली असेल, तर न्यायालय असे गृहीत धरेल की उलट सिद्ध झाल्याशिवाय असा गुन्हा त्याने केला होता.

४५

	494. कलम 493 च्या तरतुदींचा पूर्वग्रह न ठेवता, जेथे या संहिता अंतर्गत बॉण्ड एखाद्या प्रकरणात एखाद्या व्यक्तीच्या हजर राहण्यासाठी आहे आणि अटीच्या उल्लंघनासाठी तो जप्त केला जातो, -	बॉण्ड आणि जामीन रोखे रद्द करणे.
	(अ) अशा व्यक्तीने अंमलात आणलेला बॉण्ड तसेच बॉण्ड, जर असेल तर, त्या प्रकरणात त्याच्या एक किंवा अधिक जामीनदारांद्वारे अंमलात आणलेले बॉण्ड रद्द केले जातील; आणि	
५	(ब) त्यानंतर अशा कोणत्याही व्यक्तीला त्या प्रकरणात केवळ त्याच्या स्वतःच्या जातमुचलक्यावर सोडण्यात येणार नाही, जर पोलीस अधिकारी किंवा न्यायालय, जसे की, बॉण्ड ज्याच्यासमोर हजर राहण्यासाठी, कोणतेही पुरेसे कारण नसल्याचे समाधानी असेल. बॉण्डने बांधलेल्या व्यक्तीच्या अटीचे पालन करण्यात अयशस्वी झाल्याबद्दल:	
10	परंतु, या संहितेच्या इतर कोणत्याही तरतुदींच्या अधीन राहून, पोलीस अधिकारी किंवा न्यायालय यांसारख्या एक किंवा अधिक जामीनदारांद्वारे अशा रकमेसाठी नवीन वैयक्तिक बॉण्ड आणि बॉण्डची अंमलबजावणी केल्यावर त्याला त्या प्रकरणात सोडले जाऊ शकते. असू शकते, पुरेसे वाटते.	
१५	495. या संहिता अंतर्गत बॉण्डचा कोणताही जामीन दिवाळखोर झाला किंवा मरण पावला किंवा कलम 493 च्या तरतुदींनुसार कोणताही बॉण्ड जप्त केला गेला, तेव्हा न्यायालय ज्याच्या आदेशाने असा बॉण्ड घेण्यात आला, किंवा प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी त्या व्यक्तीला आदेश देऊ शकेल. मूळ आदेशाच्या निर्देशांनुसार नवीन सिक्युरिटीज सादर करण्यासाठी ज्यांच्याकडून अशा सुरक्षेची मागणी करण्यात आली होती आणि जर अशी सुरक्षा प्रदान केली गेली नाही, तर असे न्यायालय किंवा दंडाधिकारी अशा मूळ आदेशाचे पालन करण्यात चूक झाल्याप्रमाणे पुढे जाऊ शकतात.	मध्ये प्रक्रिया बाबतीत दिवाळखोरी किंवा मृत्यू जामीन किंवा जेव्हा बॉण्ड असतो जप्त
20	496. जेव्हा कोणत्याही न्यायालयाला, किंवा अधिकाऱ्याला बॉण्ड अंमलात आणण्यासाठी आवश्यक असलेली व्यक्ती अल्पवयीन असेल, तेव्हा असे न्यायालय किंवा अधिकारी, त्याच्या बदल्यात, केवळ जामीन किंवा जामीनदाराद्वारे अंमलात आणलेले बॉण्ड स्वीकारू शकतात.	अल्पवयीन व्यक्तीकडून बॉण्ड आवश्यक आहे.
	४९७. कलम ४९३ अन्वये दिलेले सर्व आदेश अपील करण्यायोग्य असतील,	कलम 446 अंतर्गत आदेशांवरून अपील.
	(i) न्यायदंडाधिकाऱ्याने सत्र न्यायाधीशांना दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत;	
२५	(ii) सत्र न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाच्या बाबतीत, ज्या न्यायालयाकडे अशा न्यायालयाने दिलेल्या आदेशावरून अपील केले जाते.	
	498. उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय कोणत्याही न्यायदंडाधिकारी यांना अशा उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयात हजर राहण्यासाठी किंवा हजर राहण्यासाठी बॉण्डवर देय रक्कम आकारण्याचा निर्देश देऊ शकते.	देय रकमेची थेट आकारणी करण्याचा अधिकार निश्चित ओळख
	अध्याय XXXVI	
	मालमत्तेची विल्हेवाट लावणे	
३०	499. जेव्हा कोणतीही मालमत्ता कोणत्याही फौजदारी न्यायालयासमोर हजर केली जाते किंवा कोणत्याही तपास, चौकशी किंवा खटल्यादरम्यान खटला दखल घेण्याचा किंवा खटला चालविण्याचा अधिकार असलेल्या दंडाधिकाऱ्याला दिले जाते, तेव्हा न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी अशा प्रकारचा आदेश देऊ शकतात, जे त्यांना योग्य वाटेल. अशी मालमत्ता तपास, चौकशी किंवा खटला संपेपर्यंत प्रलंबित असेल आणि, जर मालमत्तेचा जलद आणि नैसर्गिक क्षय होत असेल, किंवा तसे करणे योग्य असेल, तर न्यायालय किंवा दंडाधिकारी, त्यांना वाटेल तसे पुरावे नोंदवून घेऊ शकतात. आवश्यक आहे, ते विकण्याचा किंवा अन्यथा विल्हेवाट लावण्याचा आदेश द्या.	प्रलंबित असलेल्या मालमत्तेचा ताबा आणि विल्हेवाट लावण्याचे आदेश प्रकरणे
35		
	स्पष्टीकरण.— या विभागाच्या उद्देशांसाठी, "मालमत्ता" मध्ये समाविष्ट आहे-	
	(अ) कोणत्याही प्रकारची मालमत्ता किंवा दस्तऐवज जी न्यायालयासमोर सादर केली जाते किंवा जी त्याच्या ताब्यात आहे;	
40	(b) ज्या मालमत्तेशी संबंधित गुन्हा घडल्याचे दिसते किंवा ज्याचा वापर कोणत्याही अपराधासाठी केल्याचे दिसते.	
	(२) न्यायालय किंवा दंडाधिकारी, उप-कलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या मालमत्तेची निर्मिती केल्यापासून चौदा दिवसांच्या आत , अशा मालमत्तेचे विवरण अशा स्वरूपात आणि रीतीने तयार करेल. राज्य सरकार, नियमांद्वारे, प्रदान करू शकते.	
४५		
	(३) न्यायालय किंवा दंडाधिकारी यांनी घटकलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या मालमत्तेचे छायाचित्र आणि आवश्यक असल्यास, मोबाईल फोनवर किंवा कोणत्याही इलेक्ट्रॉनिक मीडियावर व्हिडिओग्राफ घेण्यास सांगावे .	

(४) उप-कलम (२) अन्वये तयार केलेले विधान आणि उपकलम (३) अंतर्गत काढलेले छायाचित्र किंवा व्हिडिओग्राफी संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीमध्ये पुरावा म्हणून वापरली जाईल.

(५) न्यायालय किंवा दंडाधिकारी, पोटकलम (२) अन्वये स्टेटमेंट तयार केल्यानंतर आणि पोटकलम (३) अंतर्गत छायाचित्र किंवा व्हिडिओग्राफी घेतल्यानंतर तीस दिवसांच्या आत, निकालाचा आदेश देतील, यापुढे निर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने मालमत्तेचा नाश, जप्ती किंवा वितरण.

चाचणी 500. (1) कोणत्याही फौजदारी न्यायालयात तपास, चौकशी किंवा खटला पूर्ण झाल्यावर, न्यायालय किंवा दंडाधिकारी असा आदेश देऊ शकतात की ते विल्हेवाट लावण्यासाठी योग्य वाटेल, नष्ट करून, जप्त करून किंवा हक्क असल्याचा दावा करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला सुपुर्द करून देण्याच्या आधी किंवा देण्याच्या ताब्यात ठेवण्यात आलेल्या कोणत्याही मालमत्तेचा किंवा दस्तऐवजाचा ताब्यात किंवा अन्यथा देण्याच्या कब्जेच्या किंवा कोणत्याही गुन्हाच्या संदर्भात किंवा कोणत्याही गुन्हासाठी वापरण्यात आलेला आहे.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये कोणत्याही मालमत्तेचा ताबा मिळण्याचा दावा करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला, कोणत्याही अटीशिवाय किंवा तो रोख्यांसह किंवा त्याशिवाय बाँड अंमलात आणण्याच्या अटीशिवाय, कोणत्याही मालमत्तेच्या वितरणासाठी आदेश दिला जाऊ शकतो. न्यायालय किंवा दंडाधिकारी यांच्या समाधानासाठी, जर पोटकलम (1) अंतर्गत दिलेला आदेश सुधारित केला असेल किंवा अपील किंवा पुनरावृत्तीवर बाजूला ठेवला असेल तर अशी मालमत्ता न्यायालयाकडे पुनर्संचयित करण्यासाठी गुंतलेली आहे.

(३) सत्र न्यायालय, स्वतः उप-कलम (१) अंतर्गत आदेश देण्याऐवजी, मालमत्ता मुख्य न्यायदंडाधिकाऱ्यांना देण्याचे निर्देश देऊ शकते, जे त्यानंतर कलम ५०५, ५०६ मध्ये प्रदान केलेल्या पद्धतीने व्यवहार करतील. आणि 507.

(४) जिथे मालमत्ता पशुधन आहे किंवा जलद आणि नैसर्गिक क्षय होण्याच्या अधीन आहे, किंवा पोट-कलम (2) च्या अनुषंगाने बाँड अंमलात आणला गेला आहे, त्याशिवाय, पोट-कलम (1) अंतर्गत केलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी केली जाणार नाही. दोन महिन्यांसाठी, किंवा अपील सादर केल्यावर, असे अपील निकाली निघेपर्यंत.

(५) या कलमामध्ये, "मालमत्ता" या संज्ञेमध्ये, ज्या मालमत्तेबाबत गुन्हा केल्याचे दिसून येते, केवळ अशा मालमत्तेचा समावेश नाही, जी मूळतः कोणत्याही पक्षाच्या ताब्यात किंवा नियंत्रणाखाली आहे. कोणत्याही मालमत्तेमध्ये किंवा ज्यासाठी ती रूपांतरित किंवा देवाणघेवाण केली गेली असेल आणि अशा रूपांतरणाद्वारे किंवा देवाणघेवाणीद्वारे मिळवलेली कोणतीही मालमत्ता, मग ती तात्काळ किंवा अन्यथा.

निर्दोष 501. जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला चोरी किंवा चोरीची संपत्ती मिळणे यासह किंवा त्या प्रमाणात समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यासाठी दोषी ठरविले जाते आणि हे सिद्ध होते की इतर कोणत्याही व्यक्तीने चोरीची मालमत्ता त्याच्याकडून नकळत विकत घेतली आहे किंवा ती चोरी झाली आहे यावर विश्वास ठेवण्याचे कारण नाही, आणि त्याच्या अटकेनंतर कोणतीही रक्कम दोषी व्यक्तीच्या ताब्यातून काढून घेण्यात आली आहे, अशा खरेदीदाराच्या अर्जावर आणि त्याच्या ताब्यात असलेल्या व्यक्तीला चोरी झालेल्या मालमत्तेची परतफेड करताना न्यायालय आदेश देऊ शकते की अशा ऑर्डरच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत अशा खरेदीदाराने भरलेल्या किमतीपेक्षा जास्त नसलेली रक्कम त्याला वितरित केली जाईल.

कलम 500 किंवा 501 अंतर्गत आदेशाविरुद्ध अपील 502. (1) कलम 500 किंवा कलम 501 अंतर्गत न्यायालयाने दिलेल्या आदेशामुळे व्यथित झालेली कोणतीही व्यक्ती, त्याविरुद्ध अपील करू शकते ज्या न्यायालयात अपील सामान्यतः पूर्वीच्या न्यायालयाच्या दोषारोपावरून होते.

(२) अशा अपीलावर, अपील न्यायालय अपील निकाली काढण्यापर्यंत स्थगिती देण्याच्या आदेशास निर्देश देऊ शकते किंवा आदेशात फेरफार, बदल किंवा रद्द करू शकते आणि न्याय्य असेल असे पुढील कोणतेही आदेश देऊ शकते.

(३) पोट-कलम (२) मध्ये नमूद केलेले अधिकार अपील, पुष्टीकरण किंवा पुनरीक्षण न्यायालयाद्वारे देखील वापरले जाऊ शकतात ज्या प्रकरणामध्ये उप-कलम (1) मध्ये संदर्भित आदेश देण्यात आला होता.

निंदनीय आणि नाश 503. (1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 292, कलम 293, कलम 354 अन्वये दोषी आढळल्यास, ज्या गोष्टीच्या संदर्भात दोषी ठरवण्यात आले होते आणि ज्या गोष्टी आहेत त्या सर्व प्रती नष्ट करण्याचा आदेश न्यायालय देऊ शकते. न्यायालयाच्या ताब्यात किंवा दोषी ठरलेल्या व्यक्तीच्या ताब्यात किंवा अधिकारात राहणे.

१५१

(२) भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 272, कलम 273, कलम 274 किंवा कलम 275 अन्वये दोषी आढळल्यावर न्यायालय अशाच प्रकारे अन्न, पेय, औषध किंवा वैद्यकीय तयारीचा आदेश देऊ शकेल होते, नष्ट करणे.

५०४. (१) जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला गुन्हेगारी बळाचा वापर करून किंवा बळाचा वापर करून किंवा गुन्हेगारी धमकी देऊन एखाद्या गुन्हासाठी दोषी ठरविले जाते आणि न्यायालयाला असे दिसून येते की, अशा बळाचा वापर करून किंवा बळाचा वापर करून किंवा धमकी देऊन, कोणत्याही व्यक्तीला कोणत्याही स्थावर मालमत्तेची विल्हेवाट लावली गेली आहे, न्यायालय, योग्य वाटल्यास, आवश्यक असल्यास, मालमत्ता ताब्यात असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीस, बळजबरीने बेदखल केल्यानंतर ती व्यक्तीला परत देण्याचा आदेश देऊ शकते:

परंतु, असा कोणताही आदेश न्यायालयाने दोषसिद्धीच्या तारखेपासून एक महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीनंतर दिला जाणार नाही.

(२) गुन्हाचा खटला चालवणाऱ्या न्यायालयाने पोटकलम (१) अन्वये आदेश दिलेला नसताना, अपील, पुष्टीकरण किंवा पुनरावृत्ती न्यायालय, योग्य वाटल्यास, अपील, संदर्भ किंवा पुनरावृत्ती निकाली काढताना असा आदेश देऊ शकेल, जसे केस असू शकते.

(३) जेथे उप-कलम (१) अन्वये आदेश दिलेला असेल , तेथे कलम ५०२ च्या तरतुदी कलम ५०१ अंतर्गत आदेशाच्या संदर्भात लागू होतील.

(4) या कलमांतर्गत केलेल्या कोणत्याही आदेशामुळे किंवा अशा कोणत्याही अधिकार किंवा हितसंबंधांवर प्रतिकूल परिणाम होणार नाही स्थावर मालमत्ता जी कोणतीही व्यक्ती दिवाणी खटल्यात स्थापन करण्यास सक्षम असेल.

५०५. (१) जेव्हा जेव्हा या संहितेच्या तरतुदीनुसार कोणत्याही पोलिस अधिकाऱ्याच्या मालमत्तेची जप्ती मॅजिस्ट्रेटला कळवली जाते आणि चौकशी किंवा खटल्यादरम्यान अशी मालमत्ता फौजदारी न्यायालयासमोर हजर केली जात नाही, तेव्हा दंडाधिकारी असा आदेश देऊ शकतो. अशा मालमत्तेची विल्हेवाट लावणे किंवा अशा मालमत्तेचा ताबा मिळू शकणाऱ्या व्यक्तीला देणे किंवा अशा मालमत्तेचा ताबा आणि उत्पादन यांचा आदर करणे किंवा अशा व्यक्तीची खात्री करणे शक्य नसल्यास योग्य वाटते.

(२) जर अशी हक्कदार व्यक्ती ओळखली गेली असेल, तर दंडाधिकारी योग्य वाटेल अशा अटीवर (असल्यास) मालमत्तेचा ताबा देण्याचे आदेश देऊ शकेल आणि जर अशी व्यक्ती अज्ञात असेल, तर दंडाधिकारी तिला ताब्यात ठेवू शकेल आणि, अशा प्रकरणात, अशा मालमत्तेचा समावेश असलेली कलमे निर्दिष्ट करणारी उद्घोषणा जारी करा आणि ज्याचा त्यावर दावा असेल अशा कोणत्याही व्यक्तीने अशा घोषणेच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत त्याच्यासमोर हजर राहून आपला दावा स्थापित करावा.

५०६. (१) जर अशा कालावधीत कोणत्याही व्यक्तीने अशा मालमत्तेवर आपला हक्क प्रस्थापित केला नाही आणि ज्या व्यक्तीच्या ताब्यात अशी मालमत्ता सापडली आहे ती व्यक्ती कायदेशीररित्या विकत घेतल्याचे दाखवण्यास असमर्थ असल्यास, दंडाधिकारी आदेशाद्वारे अशा मालमत्तेचे निर्देश देऊ शकतात. राज्य सरकारच्या ताब्यात असेल आणि त्या सरकारद्वारे विकले जाऊ शकते आणि अशा विक्रीतून मिळालेल्या रकमेवर राज्य सरकार, नियमांद्वारे प्रदान करेल अशा पद्धतीने व्यवहार केला जाईल.

(२) अशा कोणत्याही आदेशाविरुद्ध अपील केले जाईल ज्या न्यायालयात सामान्यपणे अपील केले जाते दंडाधिकाऱ्यांनी दिलेल्या दोषारोपणावरून खोटे बोलणे.

५०७. जर अशा मालमत्तेचा ताबा मिळविण्याचा हक्क असलेली व्यक्ती अज्ञात असेल किंवा अनुपस्थित असेल आणि मालमत्तेचा जलद आणि नैसर्गिक क्षय होत असेल, किंवा ज्या दंडाधिकाऱ्याला तिची जप्ती नोंदवली गेली असेल असे मत असल्यास तिची विक्री संबंधितांच्या फायद्यासाठी होईल. मालक, किंवा अशा मालमत्तेची किंमत दहा हजार रुपयांपेक्षा कमी आहे, दंडाधिकारी कधीही ती विकण्याचे निर्देश देऊ शकतात; आणि कलम 505 आणि 506 च्या तरतुदी, जवळजवळ शक्य तितक्या, अशा विक्रीच्या निव्वळ उत्पन्नावर लागू होतील.

अध्याय XXXVII

अनियमित कार्यवाही

508. जर कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याला कायद्याने खालीलपैकी कोणतीही गोष्ट करण्याचा अधिकार दिला नसेल, म्हणजे:-

(a) कलम 97 अंतर्गत शोध वॉरंट जारी करणे; (b) कलम १७४ अन्वये

पोलिसांना गुन्हाचा तपास करण्याचे आदेश देणे;

करण्यासाठी शक्ती
पुनर्स्थापित करा
स्थावराचा ताबा
मालमत्ता.

जप्त केल्यावर
पोलिसांकडून
कार्यवाही
मालमत्ता.

प्रक्रिया जेथे क्र
दावेदार
सहा महिन्यांत दिसून येते.

नाशवंत मालमत्ता
विकण्याची
शक्ती.

अनियमितता जे
होत नाही
कार्यवाही
खंडित करा.

(c) कलम 196 अंतर्गत चौकशी करणे;

(d) कलम 207 अंतर्गत प्रक्रिया जारी करणे, त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील एखाद्या व्यक्तीच्या अटकेसाठी ज्याने अशा अधिकारक्षेत्राच्या मर्यादाबाहेर गुन्हा केला आहे;

(ई) कलम (अ) किंवा खंड (ब) अंतर्गत गुन्ह्याची दखल घेणे
कलम 210 चे उप-कलम (1) ; ५

(f) कलम 212 च्या उप-कलम (2) अन्वये खटला भरणे ;

(g) कलम 343 अंतर्गत क्षमा करणे;

(h) कलम ४५१ अन्वये केस परत मागवणे आणि स्वतः खटला चालवणे; किंवा

(i) कलम ५०६ किंवा कलम ५०७ अंतर्गत मालमत्ता विकणे, 10

चुकीने सद्भावनेने ते काम करतो, त्याची कार्यवाही केवळ त्याच्या इतके अधिकार नसल्याच्या आधारावर बाजूला ठेवली जाऊ नये.

अनियमितता जे
विटाळते
कार्यवाही

५०९. या संदर्भात कायद्याने अधिकार नसलेले कोणतेही दंडाधिकारी, खालीलपैकी कोणतीही गोष्ट करत असल्यास, म्हणजे:-

(a) कलम 85 अंतर्गत मालमत्ता संलग्न करते आणि विकते; १५

(b) पोस्टल किंवा टेलिग्राफ प्राधिकरणाच्या ताब्यात असलेल्या दस्तऐवज, पार्सल किंवा इतर गोष्टींसाठी शोध-वारंट जारी करते;

(c) शांतता राखण्यासाठी सुरक्षेची मागणी करते;

(d) चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षिततेची मागणी करते;

(ई) चांगल्या वर्तनासाठी कायद्याने बांधील असलेल्या व्यक्तीला डिस्चार्ज करते; 20

(f) शांतता राखण्यासाठी बॉंड रद्द करते;

(g) देखभालीसाठी ऑर्डर देते;

(h) स्थानिक उपद्रव म्हणून कलम 152 अंतर्गत आदेश देते;

(i) कलम 162 अंतर्गत, सार्वजनिक उपद्रवांची पुनरावृत्ती किंवा चालू ठेवण्यास प्रतिबंधित करते; २५

(j) अध्याय XI च्या भाग C किंवा भाग D अंतर्गत ऑर्डर करते;

(k) कलम 210 च्या उप-कलम (1) च्या खंड (c) अंतर्गत गुन्ह्याची दखल घेतो ;

(l) गुन्हेगाराचा प्रयत्न करतो;

(m) गुन्हेगाराचा सरसकट प्रयत्न करतो; ३०

(n) दुसऱ्याने नोंदवलेल्या कार्यवाहीवर कलम ३६४ अन्वये एक वाक्य पास करते
दंडाधिकारी;

(o) अपील ठरवते;

(p) कलम 438 अंतर्गत कार्यवाहीसाठी कॉल करणे; किंवा

(q) कलम 493 अंतर्गत पारित केलेल्या आदेशात सुधारणा करते, 35

त्याची कार्यवाही रद्द केली जाईल.

चुकीच्या ठिकाणी
कार्यवाही.

510. कोणत्याही फौजदारी न्यायालयाचा कोणताही निष्कर्ष, शिक्षा किंवा आदेश केवळ या आधारावर बाजूला ठेवला जाणार नाही की चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही ज्या दरम्यान ती आली किंवा पार पडली, ती चुकीच्या सत्र विभागात, जिल्ह्यात घडली. उप-विभाग किंवा इतर स्थानिक क्षेत्र, जोपर्यंत असे दिसून येत नाही की अशा त्रुटीमुळे खरेतर न्याय अयशस्वी झाला आहे.

५	511. (1) जर कोणत्याही न्यायालयासमोर आरोपी व्यक्तीचे कबुलीजबाब किंवा अन्य कथन नोंदवले गेले असेल किंवा कलम 183 किंवा कलम 316 अंतर्गत नोंदवले जावे, असे पुरावे सादर केले गेले किंवा प्राप्त झाले असतील तर निवेदन नोंदवणाऱ्या दंडाधिकार्याने अशा कोणत्याही कलमांचे पालन केले नाही, भारतीय सक्षम आधिनियम 2023 च्या कलम 94 मध्ये काहीही असले तरीही, ते अशा गैर-अनुपालनाच्या संदर्भात पुरावा घेऊ शकते आणि जर समाधानी असेल की असे नाही. - अनुपालनामुळे आरोपीला त्याच्या बचावात गुणवत्तेवर दुखापत झाली नाही आणि त्याने नोंदवलेले विधान रीतसर केले आहे, असे विधान मान्य करा.	कलम 183 किंवा कलम 316 च्या तरतुदींचे पालन न करणे.
	(२) या कलमाच्या तरतुदी अपील, संदर्भ आणि पुनरावृत्ती न्यायालयांना लागू होतात.	
10	512. (1) सक्षम अधिकारक्षेत्राच्या न्यायालयाचा कोणताही निष्कर्ष, शिक्षा किंवा आदेश केवळ आरोप निश्चित करण्यात आलेला नसल्याच्या कारणास्तव किंवा दोषारोपाच्या कोणत्याही गैरव्यवहारासह आरोपातील त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमितता या आधारावर अवैध मानले जाणार नाही, जोपर्यंत, अपील, पुष्टीकरण किंवा पुनरावृत्ती न्यायालयाच्या मतानुसार, त्याद्वारे न्यायाचे अपयश प्रत्यक्षात आले आहे.	फ्रेममध्ये वगळण्याचा परिणाम, किंवा नसणे, किंवा चार्जमध्ये त्रुटी.
१५	(२) जर अपील, पुष्टीकरण किंवा पुनरावृत्ती न्यायालयाचे असे मत असेल की न्यायात अपयश आले आहे, तर ते करू शकते, (अ) शुल्क आकारणे वगळण्याच्या बाबतीत, आरोप निश्चित करण्याचा आदेश द्या आणि आरोप निश्चित झाल्यानंतर लगेचच चाचणीची शिफारस केली जाईल;	
20	(ब) शुल्कामध्ये त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमितता असल्यास, योग्य वाटेल त्या पद्धतीने चार्ज फ्रेमवर नवीन चाचणी घेण्याचे निर्देश द्या: परंतु, जर न्यायालयाचे असे मत असेल की खटल्यातील तथ्ये अशी आहेत की सिद्ध झालेल्या तथ्यांच्या संदर्भात आरोपीविरुद्ध कोणताही वैध आरोप लावता येणार नाही, तर ते दोषसिद्धी रद्द करेल.	
२५	513. (1) याआधी दिलेल्या तरतुदींच्या अधीन राहून, सक्षम अधिकारक्षेत्राच्या न्यायालयाने दिलेला कोणताही निष्कर्ष, शिक्षा किंवा आदेश अपील न्यायालयाद्वारे उलट किंवा बदलला जाणार नाही, कोणत्याही त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमिततेमुळे पुनरावृत्तीची पुष्टी तक्रार, समन्स, वॉरंट, घोषणा, आदेश, निकाल किंवा इतर कार्यवाही खटल्यापूर्वी किंवा खटल्यादरम्यान किंवा या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी किंवा इतर कार्यवाहीत, किंवा कोणत्याही त्रुटी, किंवा खटल्याच्या कोणत्याही मंजुरीमध्ये अनियमितता, जोपर्यंत त्या न्यायालयाच्या मतानुसार, खरे तर त्यामुळे न्यायाचे अपयश आले आहे.	कारणास्तव उलट करता येण्याजोगे शोधणे किंवा वाक्य त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमितता.
३०	(२) या संहिता अंतर्गत कोणत्याही कार्यवाहीमध्ये कोणतीही त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमितता, किंवा खटला चालवण्याच्या कोणत्याही मंजुरीमध्ये कोणतीही त्रुटी, किंवा अनियमितता यामुळे न्याय अयशस्वी झाला आहे किंवा नाही हे ठरवताना, न्यायालयाने आक्षेप घेता येईल की नाही या वस्तुस्थितीचा विचार केला पाहिजे. आणि कार्यवाहीच्या आधीच्या टप्प्यावर उठवायला हवे होते.	
35	514. या संहिता अंतर्गत केलेली कोणतीही संलग्नता बेकायदेशीर मानली जाणार नाही किंवा समन्स, दोषसिद्धी, संलग्नकाचे रिट किंवा त्यासंबंधित इतर कार्यवाहीमध्ये कोणत्याही दोषामुळे किंवा फॉर्मच्या अभावामुळे ही संहिता बेकायदेशीर मानली जाणार नाही.	दोष किंवा त्रुटी नाही बनवणे संलग्नक बेकायदेशीर
अध्याय XXXVIII		
40	काही गुन्ह्यांची दखल घेण्याची मर्यादा 515. या प्रकरणाच्या हेतूसाठी, संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक नसल्यास, "मर्यादा कालावधी" म्हणजे कलम 517 मध्ये गुन्ह्याची दखल घेण्यासाठी निर्दिष्ट केलेला कालावधी. 516. (1) या संहितेत अन्यथा नमूद केल्याशिवाय, मर्यादा कालावधी संपल्यानंतर कोणतेही न्यायालय पोट-कलम (2) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या श्रेणीतील गुन्ह्याची दखल घेणार नाही .	व्याख्या. मर्यादा कालावधी संपल्यानंतर दखल घेण्यास प्रतिबंध.
४५	(२) मर्यादा कालावधी असा असेल- (अ) सहा महिने, जर गुन्ह्यासाठी फक्त दंडाची शिक्षा असेल; (b) एक वर्ष, जर गुन्ह्यासाठी एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होत असेल;	

(c) तीन वर्षे, जर गुन्हासाठी एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा असेल परंतु तीन वर्षापेक्षा जास्त नसेल.

(३) या कलमाच्या हेतूसाठी, एकत्रितपणे खटला चालवल्या जाणाऱ्या गुन्हांशी संबंधित मर्यादा कालावधी, त्या गुन्हाच्या संदर्भात निर्धारित केला जाईल जो अधिक कठोर शिक्षेस पात्र आहे किंवा, यथास्थिती, सर्वात कठोर शिक्षा.

५

स्पष्टीकरण.— मर्यादेच्या कालावधीची गणना करण्याच्या हेतूने, संबंधित तारीख कलम २२३ अंतर्गत तक्रार दाखल करण्याची तारीख किंवा कलम १७३ अंतर्गत माहिती रेकॉर्ड करण्याची तारीख असेल.

प्रारंभ
मर्यादा कालावधी.

517. (1) गुन्हेगाराच्या संबंधात, मर्यादेचा कालावधी सुरू होईल,-

10

(अ) गुन्हाच्या तारखेला; किंवा

(ब) गुन्हामुळे दुखावलेल्या व्यक्तीला किंवा कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला गुन्हा घडल्याची माहिती नसताना, ज्या दिवशी असा गुन्हा अशा व्यक्तीच्या किंवा कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याच्या माहितीत येईल त्या दिवशी, यापैकी जे आधी असेल; किंवा

(c) गुन्हा कोणाकडून झाला हे माहीत नाही, ज्या दिवशी गुन्हामुळे पीडित व्यक्तीला किंवा गुन्हाचा तपास करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्याला, यापैकी जे आधी असेल त्या दिवशी गुन्हेगाराची ओळख कळते.

१५

(२) उक्त कालावधीची गणना करताना, ज्या दिवसापासून असा कालावधी मोजला जाणार आहे वगळण्यात येईल.

च्या वगळणे
काही
प्रकरणांमध्ये वेळ.

518. (1) मर्यादेच्या कालावधीची गणना करताना, ज्या कालावधीत कोणतीही व्यक्ती योग्य परिश्रमपूर्वक खटला चालवत आहे तो काळ, गुन्हेगाराविरुद्ध, प्रथम उदाहरणाच्या न्यायालयात किंवा अपील किंवा पुनरावृत्ती न्यायालयात, वगळण्यात येईल. :

20

परंतु, खटला समान तथ्यांशी संबंधित असल्याशिवाय आणि न्यायाधिकाऱ्याच्या दोषामुळे किंवा तत्सम स्वरूपाच्या इतर कारणांमुळे, ते स्वीकारण्यास असमर्थ असलेल्या न्यायालयात सद्धावनेने खटला चालविल्याशिवाय असे कोणतेही वगळले जाणार नाही.

२५

(२) जिथे एखाद्या गुन्हाच्या संदर्भात फिर्यादीच्या संस्थेला मनाई हुकूम किंवा आदेशाद्वारे स्थगिती देण्यात आली असेल, तेव्हा, मर्यादेच्या कालावधीची गणना करताना, मनाई हुकूम किंवा आदेश चालू राहण्याचा कालावधी, ज्या दिवशी तो जारी केला गेला होता. किंवा केले, आणि ज्या दिवशी ते मागे घेण्यात आले तो दिवस वगळण्यात येईल.

(३) जिथे एखाद्या गुन्हासाठी खटला चालवण्याची नोटीस दिली गेली असेल, किंवा सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत, गुन्हासाठी कोणत्याही खटल्याच्या संस्थेसाठी सरकारची किंवा इतर कोणत्याही प्राधिकरणाची पूर्वीची संमती किंवा मंजूरी आवश्यक आहे. , नंतर, मर्यादेच्या कालावधीची गणना करताना, अशा नोटिसचा कालावधी किंवा, जसे की, अशी संमती किंवा मंजूरी मिळविण्यासाठी लागणारा कालावधी वगळण्यात येईल.

३०

स्पष्टीकरण.— सरकार किंवा इतर कोणत्याही प्राधिकरणाची संमती किंवा मंजूरी मिळविण्यासाठी लागणारा वेळ मोजताना, संमती किंवा मंजूरी मिळविण्यासाठी अर्ज केला होता ती तारीख आणि सरकार किंवा इतर प्राधिकरणाचा आदेश प्राप्त झाल्याची तारीख दोन्ही वगळले जातील.

35

(४) मर्यादेच्या कालावधीची गणना करताना, ज्या कालावधीत गुन्हेगार-

(a) भारतातून किंवा भारताबाहेरील कोणत्याही प्रदेशातून अनुपस्थित आहे केंद्र सरकारच्या प्रशासनाखाली; किंवा

40

(b) फरार होऊन किंवा लपून अटक टाळली आहे,

वगळण्यात येईल.

च्या वगळणे
ज्या तारखेला
न्यायालय बंद आहे.

519. ज्या दिवशी न्यायालय बंद असेल त्या दिवशी मर्यादेची मुदत संपेल, ज्या दिवशी न्यायालय पुन्हा उघडेल त्या दिवशी न्यायालय दखल घेऊ शकते.

४५

स्पष्टीकरण.— अर्थात कोणत्याही दिवशी न्यायालय बंद असल्याचे मानले जाईल या विभागाचा, जर, त्याच्या सामान्य कामकाजाच्या वेळेत, तो त्या दिवशी बंद राहिला.

520. सतत गुन्हाच्या बाबतीत, गुन्हा सुरू असल्याच्या कालावधीच्या प्रत्येक क्षणी मर्यादेचा नवीन कालावधी सुरू होईल. सतत गुन्हा.

521. या प्रकरणाच्या पूर्वगामी तरतुदींमध्ये काहीही असले तरी, कोणतेही न्यायालय मर्यादेची मुदत संपल्यानंतर गुन्हाची दखल घेऊ शकते, जर ते वस्तुस्थितीवर आणि प्रकरणाच्या परिस्थितीत विलंब योग्य प्रकारे झाला आहे यावर समाधानी असेल. स्पष्ट केले आहे किंवा न्यायाच्या हितासाठी तसे करणे आवश्यक आहे. चा विस्तार मध्ये मर्यादा कालावधी काही प्रकरणे.

प्रकरण XXXIX

विविध

522. कलम 448 अन्वये उच्च न्यायालयाने गुन्हाचा खटला चालविला असता, त्या गुन्हाच्या खटल्यात, सत्र न्यायालय ज्या पद्धतीने खटला चालवत असेल त्याच प्रक्रियेचे निरीक्षण करेल. आधी चाचण्या उच्च न्यायालये.

1950 चा 46. 1957 चा 62. 1950 चा 45.

523. (1) केंद्र सरकार या संहिता आणि आर्मी ऍक्ट, 1950, नेव्ही ऍक्ट, 1957, आणि एअर फोर्स ऍक्ट, 1950 आणि युनियनच्या सशस्त्र दलांशी संबंधित इतर कोणत्याही कायद्यांशी सुसंगत नियम बनवू शकते, सध्या अंमलात असलेल्या, ज्या प्रकरणांमध्ये लष्करी, नौदल किंवा हवाई दल कायदा किंवा अशा इतर कायद्यांच्या अधीन असलेल्या व्यक्तींवर ही संहिता लागू होते अशा न्यायालयाद्वारे किंवा कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवला जाईल; आणि जेव्हा कोणत्याही व्यक्तीला मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर केले जाते आणि एखाद्या गुन्हासाठी त्याच्यावर ही संहिता लागू असलेल्या कोर्टाद्वारे किंवा कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवण्यास पात्र आहे अशा गुन्हाचा आरोप लावला जातो, तेव्हा अशा दंडाधिकाऱ्याने अशा नियमांचा विचार केला पाहिजे आणि योग्य प्रकरणे त्याला ज्या गुन्हाचा आरोप आहे त्या गुन्हाचे विवरण, तो ज्या युनिटशी संबंधित आहे त्या युनिटच्या कमांडिंग ऑफिसरला किंवा जवळच्या लष्करी, नौदल किंवा वायुसेना स्टेशनच्या कमांडिंग ऑफिसरकडे, केस म्हणून, त्याला सुपूर्द करतो. कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवण्याच्या उद्देशाने असू शकतो. च्या कमांडिंग अधिकाऱ्यांना डिलिव्हरी कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवण्यास पात्र व्यक्ती.

स्पष्टीकरण.— या विभागात—

(अ) "युनिट" मध्ये रेजिमेंट, कॉर्प्स, जहाज, तुकडी, गट, बटालियन किंवा कंपनी;

(b) "कोर्ट-मार्शल" मध्ये संघाच्या सशस्त्र दलांना लागू असलेल्या संबंधित कायदानुसार स्थापन केलेल्या कोर्ट-मार्शल प्रमाणेच अधिकार असलेल्या कोणत्याही न्यायाधिकरणाचा समावेश होतो.

(२) प्रत्येक दंडाधिकारी, कोणत्याही युनिटच्या कमांडिंग ऑफिसरकडून किंवा अशा कोणत्याही ठिकाणी तैनात असलेल्या किंवा नियुक्त केलेल्या सैनिकांच्या, खलाशांच्या किंवा हवाई दलाच्या कमांडिंग अधिकाऱ्याकडून त्या उद्देशासाठी लेखी अर्ज प्राप्त केल्यानंतर, आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला पकडण्यासाठी आणि सुरक्षित करण्यासाठी आपले सर्वतोपरी प्रयत्न करतील. असा गुन्हा.

(३) उच्च न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, राज्यातील कोणत्याही तुरुंगात बंदिस्त असलेल्या कैद्याला कोर्ट-मार्शलसमोर खटल्यासाठी हजर केले जावे किंवा कोर्ट-मार्शलपुढे प्रलंबित असलेल्या कोणत्याही प्रकरणाची तपासणी करण्याचे निर्देश देऊ शकतात.

524. संविधानाच्या अनुच्छेद 227 द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकाराच्या अधीन, दुसऱ्या अनुसूचीमध्ये नमूद केलेले फॉर्म, प्रत्येक प्रकरणाच्या परिस्थितीनुसार आवश्यक असलेल्या भिन्नतेसह, त्यामध्ये नमूद केलेल्या संबंधित हेतूसाठी वापरले जाऊ शकतात आणि वापरले असल्यास ते पुरेसे असतील. . फॉर्म.

525. (1) प्रत्येक उच्च न्यायालय, राज्य सरकारच्या पूर्वीच्या मान्यतेने, नियम बनवू शकते- नियम बनविण्याचा उच्च न्यायालयाचा अधिकार.

(अ) ज्या व्यक्तींना याचिका-लेखक म्हणून काम करण्याची परवानगी दिली जाऊ शकते फौजदारी न्यायालये त्याच्या अधीन आहेत;

(b) अशा व्यक्तींना परवाने जारी करणे, त्यांचे व्यवसाय चालवणे आणि त्यांच्याकडून आकारले जाणारे शुल्क यांचे नियमन करणे; (c) अशा प्रकारे बनवलेल्या कोणत्याही नियमांचे उल्लंघन

केल्याबद्दल दंड प्रदान करणे आणि ज्या प्राधिकरणाद्वारे अशा उल्लंघनाची चौकशी केली जाईल आणि दंड आकारला जाईल ते ठरवणे;

(d) इतर कोणतीही बाब जी राज्य सरकारने बनवलेल्या नियमांद्वारे प्रदान करणे आवश्यक आहे किंवा असू शकते.

(2) या कलमाखाली केलेले सर्व नियम अधिकृत राजपत्रात प्रकाशित केले जातील.

काही प्रकरणांमध्ये कार्यकारी दंडाधिकारी यांना वाटप केलेल्या कार्यात बदल करण्याचा अधिकार.

526. एखाद्या राज्याच्या विधानसभेने ठरावाद्वारे परवानगी दिल्यास, राज्य सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, अधिसूचनेद्वारे, निर्देश देऊ शकते की कलम 127, 128, 129, 164 आणि 166 मधील संदर्भ कार्यकारी दंडाधिकारी यांना दिले जातील. प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी संदर्भ म्हणून व्याख्या.

५

ज्या केसमध्ये न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, ज्या न्यायालयाकडे त्याच्या न्यायालयात अपील आहे त्या न्यायालयाच्या परवानगीशिवाय, कोणत्याही खटल्याचा खटला चालवण्याचा प्रयत्न करू शकत नाही किंवा ज्यामध्ये तो पक्षकार आहे, किंवा वैयक्तिकरित्या स्वारस्य आहे, आणि कोणताही न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी करू शकत नाही. स्वतःहून दिलेल्या किंवा केलेल्या कोणत्याही निर्णय किंवा आदेशावरून अपील ऐका.

वैयक्तिकरित्या स्वारस्य आहेत.

स्पष्टीकरण.— न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी कोणत्याही खटल्याचा पक्षकार किंवा वैयक्तिकरित्या स्वारस्य आहे असे मानले जाणार नाही, केवळ कारणास्तव तो त्यामध्ये सार्वजनिक क्षमतेने संबंधित आहे, किंवा केवळ कारणास्तव त्याने ती जागा पाहिली आहे. गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, किंवा इतर कोणत्याही ठिकाणी ज्यामध्ये प्रकरणाशी संबंधित इतर कोणत्याही व्यवहाराची सामग्री घडल्याचा आरोप आहे, आणि प्रकरणाच्या संबंधात चौकशी केली आहे.

10

सराव करत आहे म्हणून बसू नये म्हणून वकील मध्ये दंडाधिकारी काही न्यायालये.

528. कोणत्याही मॅजिस्ट्रेटच्या कोर्टात प्रॅक्टिस करणारा कोणताही वकील त्या कोर्टात किंवा त्या कोर्टाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही कोर्टात मॅजिस्ट्रेट म्हणून बसणार नाही.

१५

लोकसेवक विक्री न करण्यासाठी संबंधित खरेदी करा किंवा बोली लावा मालमत्ता.

५२९. या संहिता अंतर्गत कोणत्याही मालमत्तेच्या विक्रीच्या संदर्भात कर्तव्य बजावणारे सार्वजनिक सेवक मालमत्तेची खरेदी किंवा बोली लावू शकत नाहीत.

20

उपजत बचत उच्च न्यायालयाचे अधिकार.

530. या संहिता अंतर्गत कोणत्याही आदेशाची अंमलबजावणी करण्यासाठी, किंवा कोणत्याही न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा दुरुपयोग रोखण्यासाठी किंवा अन्यथा, असे आदेश देण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या अंगभूत अधिकारांवर या संहितेतील कोणतीही गोष्ट मर्यादित किंवा प्रभावित करते असे मानले जाणार नाही. न्यायाचा शेवट सुरक्षित करण्यासाठी.

२५

उच्च कर्तव्य कोर्ट व्यायाम करण्यासाठी सतत न्यायालयावर देखरेख.

५३१. न्यायाधीश आणि दंडाधिकाऱ्यांकडून खटल्यांचा जलद आणि योग्य निपटारा होईल याची खात्री करण्यासाठी प्रत्येक उच्च न्यायालय सत्र न्यायालये आणि त्याच्या अधीनस्थ न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयांवर आपले देखरेख ठेवेल.

3०

चाचणी आणि कार्यवाही इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने होणार आहे.

532. या संहितेच्या अंतर्गत सर्व चाचण्या, चौकशी आणि कार्यवाही, यासह-

(i) समन्स आणि वॉरंट, जारी करणे, सेवा आणि त्याची अंमलबजावणी;

(ii) चौकशी करणे;

(iii) तक्रारदार आणि साक्षीदारांची तपासणी;

(iv) सत्र न्यायालयासमोर खटला, वॉरंट प्रकरणांमध्ये खटला, समन्स प्रकरणांमध्ये खटला, सारांश चाचण्या आणि याचिका सोदेबाजी;

(v) चौकशी आणि चाचण्यांमध्ये पुराव्याचे रेकॉर्डिंग;

(vi) उच्च न्यायालयांसमोर खटले;

(vii) सर्व अपीलीय कार्यवाही आणि अशा इतर कार्यवाही,

35

40

इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाचा वापर करून किंवा ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर करून, इलेक्ट्रॉनिक मोडमध्ये आयोजित केले जाऊ शकते.

४५

रद्द करा आणि बचत करा.

533. (1) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 याद्वारे रद्द करण्यात आली आहे.

(२) असे रद्द करूनही-

1974 चा 2.

(अ) ही संहिता ज्या तारखेपासून लागू होईल त्या तारखेपूर्वी, कोणतेही अपील, अर्ज, खटला, चौकशी किंवा तपास प्रलंबित असल्यास, असे अपील, अर्ज, खटला, चौकशी किंवा तपास निकाली काढला जाईल, पुढे चालू ठेवला जाईल, फौजदारी संहितेच्या तरतुदीनुसार, जशास तसे, धारण केलेले किंवा केलेले

1974 चा 2. 5

प्रक्रिया, 1973, अशा सुरू होण्यापूर्वी लगेचच अंमलात आली होती (यापुढे जुनी संहिता म्हणून संदर्भित), जणू काही ही संहिता लागू झाली नव्हती:

परंतु, या संहितेच्या प्रारंभाच्या वेळी प्रलंबित असलेल्या जुन्या संहितेच्या चौदाव्या अध्यायाखालील प्रत्येक चौकशी या संहितेच्या तरतुदीनुसार हाताळली जाईल आणि निकाली काढली जाईल;

10

(b) सर्व अधिसूचना प्रकाशित, जारी केलेल्या घोषणा, दिलेले अधिकार, नियमांद्वारे प्रदान केलेले फॉर्म स्थानिक अधिकारक्षेत्र परिभाषित, वाक्ये पारित आणि आदेश, नियम आणि नियुक्ती, विशेष दंडाधिकारी म्हणून नियुक्ती न करणे, जुन्या अंतर्गत केलेल्या संहिता आणि जी ही संहिता सुरू होण्यापूर्वी लगेच लागू आहे, ती अनुक्रमे, या संहितेच्या संबंधित तरतुदीनुसार प्रकाशित, जारी, प्रदान, निर्दिष्ट, परिभाषित, पारित किंवा बनवल्या गेल्या आहेत असे मानले जाईल;

१५

(c) जुन्या संहितेअंतर्गत दिलेली कोणतीही मंजूरी किंवा संमती ज्याच्या अनुषंगाने त्या संहितेखाली कोणतीही कार्यवाही सुरू करण्यात आली नव्हती, ती या संहितेच्या संबंधित तरतुदीनुसार दिली गेली किंवा दिली गेली असे मानले जाईल आणि या संहितेअंतर्गत कार्यवाही सुरू केली जाईल. संमतीच्या अशा मंजूरीचा पाठपुरावा;

20

(d) जुन्या संहितेच्या तरतुदी प्रत्येकाच्या संदर्भात लागू राहतील राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३६३ च्या अर्थानुसार राज्यकर्त्याविरुद्ध खटला चालवणे.

२५

(३) जुन्या संहितेच्या अंतर्गत अर्ज किंवा अन्य कार्यवाहीसाठी निर्दिष्ट केलेला कालावधी ही संहिता सुरू होण्यापूर्वी किंवा त्यापूर्वी कालबाह्य झाला असेल, तेव्हा या संहितेतील कोणत्याही गोष्टीचा अर्थ असा कोणताही अर्ज करण्यास किंवा या अंतर्गत सुरू होण्यास सक्षम आहे असे मानले जाणार नाही. संहिता केवळ या कारणास्तव की या संहितेद्वारे दीर्घ कालावधी निर्दिष्ट केला आहे किंवा या संहितेत कालावधी वाढवण्याच्या तरतुदी केल्या आहेत.

प्रथम शेड्यूल

गुन्हांचे वर्गीकरण

स्पष्टीकरणात्मक टिपा: (१) भारतीय न्याय संहिता अंतर्गत गुन्हांच्या संदर्भात, पहिल्या स्तंभात दिलेल्या कलमाच्या विरुद्ध दुसऱ्या आणि तिसऱ्या स्तंभातील नोंदी, त्याची व्याख्या आणि त्यासाठी विहित केलेल्या शिक्षेचा हेतू नाही. , भारतीय न्याय संहिता मधील गुन्हा, परंतु केवळ कलमाच्या पदार्थाचे संकेत म्हणून.

(२) या अनुसूचीमध्ये, (i) "प्रथम श्रेणीचा दंडाधिकारी" आणि "कोणताही दंडाधिकारी" अशी अभिव्यक्ती परंतु कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांचा समावेश नाही; (ii) "कॉग्निझेबल" या शब्दाचा अर्थ "पोलिस अधिकारी वॉरंटशिवाय अटक करू शकतो"; आणि (iii) "नॉन-कॉग्निझेबल" या शब्दाचा अर्थ "पोलिस अधिकारी वॉरंटशिवाय अटक करणार नाही".

- भारतीय न्याय संहिता अंतर्गत गुन्हे					
विभाग	गुन्हा	शिक्षा	कॉग्निजेबल किंवा नॉन कॉग्निझेबल ४	जामीनपात्र किंवा गैर जामीनपात्र	कशाने कोर्ट ट्रायबल
१	2	3		५	6
49	उत्तेजित कृत्य असल्यास शिक्षा परिणामी कृत्य केले जाते आणि जेथे त्याच्या शिक्षेसाठी कोणतीही स्पष्ट तरतूद केलेली नाही.	साठी सारखेच गुन्हा प्रवृत्त.	गुन्हाला प्रोत्साहन दिल्याप्रमाणे ओळखण्यायोग्य किंवा नॉन-कॉग्निझेबल.	गुन्हाला प्रोत्साहन दिल्यानुसार जामीनपात्र आहे किंवा अजामीनपात्र.	ज्याद्वारे न्यायालय गुन्हा अभिप्रेत आहे ट्रायबल
50	उत्तेजित करणाऱ्या व्यक्तीने उत्तेजित करणाऱ्या व्यक्तीपेक्षा वेगळ्या हेतूने कृती केल्यास प्रवृत्त करणाऱ्याची शिक्षा.	असेच	असेच	असेच	असेच.
५१	जेव्हा एक कृत्य केले जाते आणि भिन्न कृत्य केले जाते तेव्हा उत्तेजकाचे दायित्व	साठी सारखेच गुन्हा करण्याचा हेतू आहे प्रवृत्त करणे	असेच	असेच	असेच.
52	उत्तेजक कृत्यासाठी आणि केलेल्या कृत्यासाठी एकत्रित शिक्षेस जबाबदार असताना.	साठी सारखेच गुन्हा वचनबद्ध.	असेच	असेच	असेच
५३	उत्तेजित करणाऱ्याच्या हेतूपेक्षा वेगळ्या कृत्यामुळे उत्तेजित झालेल्या परिणामासाठी उत्तेजकाची जबाबदारी.	साठी सारखेच गुन्हा वचनबद्ध.	असेच	असेच	असेच.
५४	जेव्हा गुन्हा घडला तेव्हा उत्तेजक हजर.	असेच	असेच	असेच	असेच.
५५	(१) मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेच्या शिक्षेस पात्र गुन्हास उत्तेजन देणे.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	अजामीनपात्र	असेच.
	(२) जर एखादे कृत्य ज्यामुळे हानी पोहोचते ती प्रवृत्त केल्याच्या परिणामी केली जाते.	14 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
५६	(1) तुरुंगवासाची शिक्षा होण्यास योग्य गुन्हास उत्तेजन देणे.	प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश भागापर्यंत वाढवलेल्या कारावासात गुन्हा, किंवा दंड, किंवा दोन्ही प्रदान केले जाणार.	असेच	गुन्हाला प्रोत्साहन दिल्यानुसार जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र आहे.	असेच.
	(२) जर प्रवृत्त करणारा किंवा प्रवृत्त करणारी व्यक्ती सार्वजनिक सेवक असेल ज्याचे कर्तव्य प्रतिबंधित करणे आहे गुन्हा.	त्या गुन्हासाठी प्रदान केलेल्या प्रदीर्घ मुदतीच्या अर्धा भाग, किंवा गुन्हासाठी प्रदान केलेल्या दंडासह, किंवा दोन्हीसह.	असेच	असेच	असेच.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५७	लोकांकडून किंवा दहापेक्षा जास्त व्यक्तींकडून गुन्हा घडवून आणणे.	सात वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास आणि दंड सह	गुन्ह्यानुसार गुन्हा दखलपात्र किंवा अदखलपात्र आहे.	नुसार प्रवृत्त केलेला गुन्हा जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र आहे.	ज्या न्यायालयाद्वारे गुन्हा प्रवृत्त केला जातो तो न्याय्य आहे.
५८	मृत्युदंड किंवा आजीवन कारावासाच्या शिक्षेस पात्र गुन्हा करण्यासाठी डिझाइन लपवणे.	(i) तो गुन्हा केला असल्यास, सात वर्षांपर्यंत असू शकेल अशा मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासाची शिक्षा द्यावी; (ii) गुन्हा केला नसल्यास, तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी, दोन्हीपैकी कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासाची शिक्षा,	असेच	अजामीनपात्र.	असेच
59	एखादा सार्वजनिक सेवक गुन्हा करण्याची योजना लपवून ठेवतो आणि गुन्हा घडल्यास प्रतिबंध करणे हे त्याचे कर्तव्य आहे.	गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेल्या प्रदीर्घ मुदतीच्या अध्यापर्यंत कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	नुसार गुन्हा प्रवृत्त आहे जामीनपात्र किंवा गैर जामीनपात्र	असेच.
	जर गुन्ह्याची शिक्षा मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची असेल.	10 वर्षे कारावास.	असेच	अजामीनपात्र.	असेच.
	गुन्हा केला नसेल तर.	गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेल्या प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश भागापर्यंत कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र.	असेच.
६०	गुन्हा घडल्यास तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकेल असा गुन्हा करण्यासाठी डिझाइन लपवणे.	असेच	असेच	नुसार गुन्हा प्रवृत्त आहे जामीनपात्र किंवा गैर जामीनपात्र	असेच.
	गुन्हा केला नसेल तर.	गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेल्या प्रदीर्घ मुदतीच्या एक-आठव्या भागापर्यंत कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	जामीनपात्र.	असेच.
६१	मृत्युदंड, आजीवन कारावास किंवा 2 वर्षे किंवा त्याहून अधिक कालावधीसाठी सश्रम कारावास अशी शिक्षा होऊ शकेल असा गुन्हा करण्याचा गुन्हेगारी कट.	गुन्ह्याला उत्तेजन देण्यासारखेच जे षड्यंत्राचा उद्देश आहे.	त्यानुसार जो गुन्हा आहे षड्यंत्राची वस्तु ओळखण्यायोग्य किंवा अनाकलनीय आहे.	गुन्हा म्हणून त्यानुसार जे आहे कटाचा उद्देश जामीनपात्र आहे किंवा नाही जामीनपात्र	ज्या कोर्टाने प्रवृत्त केले गुन्हा जे षड्यंत्राचा उद्देश आहे ट्रायबल
	इतर कोणतेही गुन्हेगारी कट.	6 महिने कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे.	जामीनपात्र.	प्रथम दंडाधिकारी वर्ग
६२	आजीवन कारावास किंवा तुरुंगवासाच्या शिक्षेस पात्र गुन्हा करण्याचा प्रयत्न करणे, आणि अशा प्रयत्नात कोणत्याही कृत्यासाठी गुन्हा आयोग.	आजीवन कारावास, किंवा गुन्ह्यासाठी प्रदान केलेल्या प्रदीर्घ मुदतीच्या अध्यापेक्षा जास्त नसलेली कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	त्यानुसार गुन्हा दखलपात्र किंवा अदखलपात्र आहे.	त्यानुसार गुन्हेगाराने केलेला गुन्हा जामीनपात्र आहे किंवा नाही	ज्या कोर्टाने द गुन्हा प्रयत्न केला आहे ट्रायबल
64 (1)	बलात्कार.	10 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या सश्रम कारावासाची परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत आणि दंडासह वाढू शकते.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
64 (2)	पोलिस अधिकारी किंवा लोकांकडून बलात्कार सेवक किंवा सशस्त्र दलाचा सदस्य किंवा एखादी व्यक्ती वर आहे व्यवस्थापन किंवा तुरुंगातील कर्मचारी, रिमांड होम किंवा कोठडीची इतर जागा किंवा महिला किंवा बालसंस्था किंवा व्यवस्थापनावरील व्यक्ती किंवा रुग्णालयातील कर्मचाऱ्यांवर आणि विश्वास किंवा अधिकाराच्या स्थितीत असलेल्या व्यक्तीने केलेला बलात्कार व्यक्ती	10 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या सश्रम कारावासाची परंतु ती जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्याचा उर्वरित भाग असेल आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
65(1)	सोळा वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या महिलेवर बलात्काराचा गुन्हा करणारी व्यक्ती.	20 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी सश्रम कारावास, परंतु जो जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकतो, ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्यातील उर्वरित कारावास आणि	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
65(2)	बलात्कारासाठी निश्चित शिक्षा प्रकरणे	दंड सह. वीस वर्षांपेक्षा कमी नसेल अशा मुदतीसाठी सश्रम कारावास, परंतु जो जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकतो, ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्याच्या उर्वरित कारावासाचा असेल आणि तो दंडासही पात्र असेल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
६६	एखाद्या व्यक्तीने बलात्काराचा गुन्हा केला आहे आणि तिला दुखापत करणे ज्यामुळे मृत्यू होतो किंवा स्त्री सतत वनस्पतिवत् होणारी असते राज्य	20 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या सश्रम कारावासाची परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्यातील उर्वरित कारावास किंवा मृत्यू सह.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
६७	विभक्त असताना किंवा अधिकारात असलेल्या व्यक्तीने पतीने पत्नीशी केलेला लैंगिक संबंध.	2 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या कारावासाची परंतु ती 7 वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासह.	आकलनीय	जामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
68	अधिकाऱ्यातील व्यक्तीकडून लैंगिक संभोग.	पाच वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाचा सश्रम कारावास, परंतु जो दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दंडासही पात्र असेल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र
69	नोकरी करून लैंगिक संबंध फसवे माध्यम इ.	दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा तुरुंगवास आणि दंडालाही पात्र असेल	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र
70 (1)	देकर देणे पुन्हा करा	20 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या सश्रम कारावासाची पण जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्यातील उर्वरित कारावास आणि दंड असा होईल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
70 (2)	अठरा वर्षांखालील महिलेवर सामूहिक बलात्कार.	आजीवन कारावास ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्यातील उर्वरित कारावास आणि दंड किंवा मृत्युदंड असा होईल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
71	पुनरावृत्ती अपराधी.	आजीवन कारावास ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक जीवनाच्या उर्वरित कालावधीसाठी किंवा मृत्युसह कारावास असा होईल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.

१	2	3	4	५	6
72 (1) काही गुन्हांना बळी पडलेल्या व्यक्तीची ओळख उघड करणे इ.	दोन वर्षे कारावास आणि दंड.	आकलनीय	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.	
72 (3) न्यायालयाच्या पूर्वपरवानगीशिवाय कार्यवाहीचे मुद्रण किंवा प्रकाशन.	असेच	असेच	असेच	असेच	
73 प्राणघातक हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्तीचा वापर तिच्या नम्रतेचा अपमान करण्याच्या हेतूने स्त्री.	1 वर्षाचा कारावास जो 5 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दंडासह.		अजामीनपात्र कोणतेही	दंडाधिकारी	
74 लैंगिक छळ आणि लैंगिक छळासाठी शिक्षा.	तीन वर्षे सश्रम कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी	
उप-कलम (1) च्या खंड (iv) मध्ये निर्दिष्ट केलेला गुन्हा.	एक वर्ष, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.				
75 प्राणघातक हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्तीचा वापर कपडे घालण्याच्या हेतूने स्त्री.	कमीत कमी 3 वर्षांचा तुरुंगवास परंतु दखलपात्र जो 7 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दंड.		अजामीनपात्र कोणताही	दंडाधिकारी.	
76 Voyeurism.	कमीत कमी 1 वर्षांचा तुरुंगवास परंतु लक्षात येण्याजोगा जो 3 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि प्रथम दोषी आढळल्यास दंड.		जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.	
	कमीत कमी 3 वर्षांचा तुरुंगवास पण 7 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दुसऱ्यांदा किंवा त्यानंतरच्या दोषीसाठी दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र कोणतेही	दंडाधिकारी	
77 दांडी मारणे.	प्रथम दोषी आढळल्यास 3 वर्षांपर्यंत कारावास आणि दंडासह.	आकलनीय	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.	
	5 वर्षांपर्यंत कारावास आणि दुसऱ्यांदा किंवा त्यानंतरच्या दोषीसाठी दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र कोणताही	दंडाधिकारी.	
78 कोणताही शब्द उच्चारणे किंवा स्त्रीच्या विनयशीलतेचा अपमान करण्याच्या हेतूने कोणतेही हावभाव करणे इ.	कारावास आणि दंड.	3 वर्षांचा साधा	असेच	असेच.	
79 हुंडा मृत्यू.	सात वर्षे पण ते जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते.	असेच	अजामीनपात्र सत्र न्यायालय.		
80 एखाद्या पुरुषाने फसवणूक करून कायदेशीररित्या विवाह न केलेल्या स्त्रीवर विश्वास ठेवला की ती कायदेशीर आहे त्याच्याशी लग्न करणे आणि त्या विश्वासाने त्याच्याबरोबर सहवास करणे.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	न कळण्यायोग्य	प्रथमवर्ग अजामीनपात्र दंडाधिकारी.		
81(1) पती किंवा पत्नीच्या आयुष्यात पुन्हा लग्न करणे.	7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक	असेच	जामीनपात्र	असेच.	
81(2) ज्या व्यक्तीशी नंतरचे लग्न झाले आहे त्या व्यक्तीपासून पूर्वीचे लग्न लपविण्याचा समान गुन्हा.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.	
82 फसव्या हेतूने विवाहित होण्याच्या समारंभातून जात असलेली व्यक्ती, ज्याने तो कायदेशीररित्या विवाहित नाही हे जाणून.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.	
८३ विवाहित स्त्रीला मोहात पाडणे किंवा पळवून नेणे किंवा गुन्हेगारी हेतूने ताब्यात घेणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही. असेच		असेच	कोणताही दंडाधिकारी.	

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
८४	विवाहित स्त्रीला क्रूरतेच्या अधीन केल्याबद्दल शिक्षा.	तीन वर्षे कारावास आणि दंड.	च्या आयोगाशी संबंधित माहिती असल्यास लक्षात घेण्यायोग्य मध्ये एका अधिकाऱ्याला गुन्हा दिला जातो गुन्ह्यामुळे दुखी झालेल्या व्यक्तीकडून किंवा रक्त, विवाह किंवा दत्तक घेतल्याने किंवा असे कोणी नातेवाईक नसल्यास, राज्याद्वारे अधिसूचित केल्या जाणाऱ्या अशा वर्ग किंवा श्रेणीतील कोणत्याही सार्वजनिक सेवकाद्वारे पोलिस स्टेशनचा प्रभार	प्रथमवर्ग अजामीनपात्र दंडाधिकारी.]	
			सरकार या निमित्त.		
८५	अपहरण, अपहरण किंवा स्त्रीला तिच्या लग्नासाठी प्रवृत्त करणे इ.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
८६	गर्भपात होऊ.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्यायोग्य	जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
	जर स्त्रीने मूल होण्यास त्वरीत असेल तर. 7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक		असेच	असेच	असेच.
८७	महिलांच्या संमतीशिवाय गर्भपात करणे	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र सत्र न्यायालय.	
८८	गर्भपात करण्याच्या उद्देशाने केलेल्या कृत्यामुळे झालेला मृत्यू.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
	महिलांच्या संमतीशिवाय कृती केल्यास.	जन्मठेप, किंवा वरीलप्रमाणे.	असेच	असेच	असेच.
89	प्रतिबंध करण्याच्या उद्देशाने केलेला कायदा अ किंवा त्याच्या जन्मानंतर त्याचा मृत्यू होऊ शकतो.	10 वर्षे तुरुंगवास, किंवा दंड, किंवा मूल जिवंत जन्माला येणे, दोन्ही	असेच	असेच	असेच.
90	त्वरीत जन्मलेल्या मुलाचा मृत्यू दोषी मनुष्यवधाचे कृत्य करून बालक.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
९१	12 वर्षांखालील मुलाचे पालक किंवा व्यक्ती पूर्णपणे सोडून देण्याच्या उद्देशाने त्याची काळजी घेत असलेल्या व्यक्तीद्वारे उघड करणे.	7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
92	मृतदेहाची गुप्त विल्हेवाट लावून जन्म लपवणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
93	कामावर घेणे, कामावर ठेवणे किंवा गुंतवणे अ मुलाला गुन्हा करणे.	त्या गुन्ह्यासाठी एकतर वर्णनाचा कारावास किंवा दंड अशी तरतूद केली आहे की जणू तो गुन्हा अशा व्यक्तीने स्वतः केला आहे	त्यानुसार गुन्हा वचनबद्ध आहे ओळखण्यायोग्य किंवा न ओळखण्यायोग्य	त्यानुसार केलेला गुन्हा आहे जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र.	ज्याद्वारे न्यायालय केलेला गुन्हा तपासण्यायोग्य आहे.
94	मुलाची खरेदी.	असेच	असेच	असेच	असेच.
95	मुलाचे अपहरण किंवा अपहरण त्याच्या व्यक्तीकडून चोरी करण्याच्या उद्देशाने दहा वर्षांपेक्षा कमी.	7 वर्षे कारावास आणि दंड	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
96	वेश्याव्यवसाय इत्यादि हेतूसाठी मुलाची विक्री करणे.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
97	वेश्याव्यवसाय इत्यादि हेतूसाठी मूल विकत घेणे.	14 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	असेच.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
101 खून		(1) मृत्यू, किंवा जन्मठेप, आणि दंड. (२) मृत्यू किंवा जन्मठेप किंवा सात वर्षांपेक्षा कमी नसेल अशा मुदतीसाठी कारावास आणि दंडासही पात्र असेल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
102 जन्मठेपेची शिक्षा.		मृत्यू किंवा जन्मठेपेची शिक्षा, ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक जीवनाचा उरलेला भाग असेल.	असेच	असेच	असेच.
103	होणार नाही अशा मुदतीसाठी. पाच वर्षांपेक्षा कमी असेल ते मृत्यू घडवून आणण्याच्या उद्देशाने केले असल्यास, किंवा अशा प्रकारची शारीरिक दुखापत होऊ शकते ज्यास कारणीभूत ठरू शकते. मृत्यू; किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह आणि दंडासह, जर कृत्य मृत्यूस कारणीभूत असण्याची शक्यता असल्याच्या माहितीने, परंतु मृत्यू घडवून आणण्याच्या किंवा अशा प्रकारची शारीरिक इजा करण्याच्या हेतूशिवाय केले गेले असेल तर मृत्यू होण्याची शक्यता आहे.	जन्मठेप, किंवा दोषी मनुष्यवधाचा तुरुंगवास, ज्याचे वर्णन खून असेल परंतु ते दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल, आणि ज्या कृत्यामुळे मृत्यू झाला असेल परंतु ते दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह आणि दंडासह, जर कृत्य मृत्यूस कारणीभूत असण्याची शक्यता असल्याच्या माहितीने, परंतु मृत्यू घडवून आणण्याच्या किंवा अशा प्रकारची शारीरिक इजा करण्याच्या हेतूशिवाय केले गेले असेल तर मृत्यू होण्याची शक्यता आहे.	असेच	असेच	असेच.
104 निष्काळजीपणामुळे मृत्यू.		(1) 7 वर्षे कारावास आणि दंड. (2) 10 वर्षे कारावास आणि दंड	असेच	अजामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
105 मुलाच्या आत्महत्येस प्रवृत्त करणे किंवा मानसिक आजार असलेली व्यक्ती.		मृत्यू, किंवा आजीवन कारावास, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
106 आत्महत्येस प्रवृत्त करणे.		10 वर्षे कारावास आणि दंड. (1) जर त्या कृत्याने त्याचा	असेच	असेच	असेच.
107 खुनाचा प्रयत्न		मृत्यू झाला असेल, तर तो खुनाचा दोषी असेल, त्याला दहा वर्षांपर्यंतच्या मुदतीसाठी कोणत्याही एका वर्णनाच्या कारावासाची शिक्षा होईल आणि तो दंडासही पात्र असेल; आणि जर अशा कृत्यामुळे कोणत्याही व्यक्तीला दुखापत झाली असेल, तर अपराधी जन्मठेपेसाठी किंवा आधी नमूद केलेल्या शिक्षेस पात्र असेल. (२) उप-खालील कोणतीही व्यक्ती कलम (१) जन्मठेपेच्या शिक्षेखाली आहे, जर त्याला दुखापत झाली असेल तर त्याला मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा होऊ शकते, ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक आयुष्याचा उरलेला भाग असेल.	असेच	असेच	असेच.
108 निर्दोष खून करण्याचा प्रयत्न		(1) तीन वर्षे, किंवा दंडासह, किंवा सह दोन्ही; आणि, अशा कृत्यामुळे कोणत्याही व्यक्तीला दुखापत झाल्यास, त्याला सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाच्या कारावासाची किंवा दंडाची किंवा दोन्ही शिक्षा दिली जाईल.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
	अशा कृत्यामुळे कोणाला दुखापत झाली तर व्यक्ती	(2) 7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
109(2)	संघटित गुन्हासाठी जर अशा गुन्ह्यामुळे एखाद्या व्यक्तीचामुळे झाला असेल किंवा त्याचा प्रयत्न केला गेला असेल तर, मृत्युदंडाची शिक्षा होऊ शकते किंवा संघटित गुन्हेगारी	आजीवन कारावास आणि दहा लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावा असा दंड देखील होऊ शकतो इतर कोणत्याही प्रकरणात, पाच वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसेल अशा दंडासही पात्र असेल.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
१०९(३)		जो कोणी, संघटित गुन्हाचा कट रचतो किंवा घडवून आणतो, किंवा संघटित गुन्हाची पूर्वतयारी करणाऱ्या कोणत्याही कृतीत मदत करतो, मदत करतो किंवा अन्यथा त्यात गुंततो, त्याला पाच वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते परंतु ती कारावासापर्यंत वाढू शकते. आयुष्यासाठी आणि दंडासही जबाबदार असेल	असेच	असेच	असेच
१०९(४)		पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावे संघटित गुन्हेगारी सिंडिकेटचा सदस्य असलेली कोणतीही व्यक्ती पाच वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी तुरुंगवासास पात्र असेल परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि पाच रुपयांपेक्षा कमी नसेल अशा दंडासही पात्र असेल. लाख	असेच	असेच	असेच
१०९(५)		जो कोणी, एखाद्या संघटित गुन्हाचा गुन्हा केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला किंवा संघटित गुन्हेगारी सिंडिकेटच्या कोणत्याही सदस्याला हेतुपुरस्सर आश्रय देतो किंवा लपवून ठेवतो किंवा लपविण्याचा प्रयत्न करतो किंवा त्याचे कृत्य अशा गुन्हासाठी प्रोत्साहन किंवा मदत करेल असा विश्वास ठेवतो तो कारावासाच्या शिक्षेस पात्र असेल. तीन वर्षांपेक्षा कमी नसेल परंतु जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकेल आणि पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसलेल्या दंडालाही पात्र असेल	असेच	असेच	असेच
109(6)		जो कोणी, संघटित गुन्हाच्या कमिशनमधून मिळवलेली, किंवा कोणत्याही संघटित गुन्हाच्या कमाईतून मिळवलेली किंवा संघटित गुन्हेगारी सिंडिकेटच्या निधीतून मिळवलेली कोणतीही मालमत्ता बाळगतो, त्याला तीन वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या कालावधीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होईल. जे जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासही जबाबदार असेल	असेच	असेच	असेच
१०९(७)		दोन लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावे जर एखाद्या संघटित गुन्हेगारी सिंडिकेटच्या सदस्याच्या वतीने कोणतीही व्यक्ती, किंवा कोणत्याही वेळी जंगम किंवा जंगम मालमत्तेच्या ताब्यात असेल ज्याचा तो समाधानकारक हिशोब देऊ शकत नाही, तर त्याला तीनपेक्षा कमी कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा होईल. वर्षे परंतु दहा वर्षांपर्यंत कारावासाची शिक्षा होऊ शकते आणि एक लाख रुपयांपेक्षा कमी नसलेल्या दंडासही पात्र असेल आणि अशी मालमत्ता जप्ती आणि जप्तीसाठी देखील जबाबदार असेल	असेच	असेच	असेच

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
110	क्षुद्र संघटित गुन्हेगारी किंवा सर्वसाधारणपणे संघटित गुन्हेगारी.	एक वर्षापेक्षा कमी नसेल परंतु सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावास आणि दंडालाही पात्र असेल	न आकलनीय	जामीनपात्र कोणताही दंडाधिकारी	
111	दहशतवादी कृत्याचा गुन्हा	अशा गुन्ह्यामुळे कोणत्याही व्यक्तीचा मृत्यू झाला असल्यास, पॅरोलच्या लाभशिवाय मृत्युदंड किंवा जन्मठेपेची शिक्षा होऊ शकते आणि दहा लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावा असा दंडही त्याला पात्र असेल. इतर कोणत्याही प्रकरणात, पाच वर्षापेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसेल अशा दंडासही पात्र असेल. कोणतीही संघटना, संघटना किंवा व्यक्तीचा समूह दहशतवादी कृत्यांसाठी कट रचतो, संघटित करतो किंवा कारणीभूत ठरतो, किंवा कोणत्याही दहशतवादी कृत्यासाठी तयारी करणाऱ्या कोणत्याही कृतीत सहभागी होण्यासाठी सहाय्य करतो, मदत करतो किंवा अन्यथा कट रचतो, अशा मुदतीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते. पाच वर्षापेक्षा कमी असू शकते परंतु जे जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासही जबाबदार असेल पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावे दहशतवादी संघटनेचा सदस्य, जो दहशतवादी कृत्यात सामील आहे, त्याला एका मुदतीसाठी कारावासाची शिक्षा होईल जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावा असा दंडही त्याला पात्र असेल. कोणत्याही दहशतवादी कृत्याचा गुन्हा केलेल्या एखाद्या व्यक्तीला हेतुपुरस्सर आश्रय देणे किंवा लपविणे किंवा लपविण्याचा प्रयत्न करणे किंवा लपविण्याचा प्रयत्न करणे यास तीन वर्षापेक्षा कमी कालावधीसाठी कारावासाची शिक्षा होऊ शकते परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि ती देखील जबाबदार असेल पेक्षा कमी नसावा असा दंड पाच लाख रुपये कोणतीही मालमत्ता प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, दहशतवादी कृत्य किंवा दहशतवादाच्या कमाईतून मिळवलेली किंवा मिळवलेली, किंवा दहशतवादी फंडातून मिळवलेली, किंवा मालमत्ता किंवा निधी बाळगणे, प्रदान करणे, गोळा करणे किंवा वापरणे किंवा मालमत्ता, निधी किंवा आर्थिक सेवा किंवा इतर संबंधित उपलब्ध करणे. सेवा, कोणत्याही प्रकारे, कोणत्याही दहशतवादी कृत्यासाठी पूर्ण किंवा अंशतः वापरल्या जाणाऱ्या, एखाद्या मुदतीसाठी कारावासाच्या शिक्षेस पात्र असतील जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासही पात्र असेल. करेल पाच लाख रुपयांपेक्षा कमी नसावी आणि अशी मालमत्ता जप्तची आणि जप्तीसाठी देखील जबाबदार असेल	आकलनीय	सत्र न्यायालय. अजामीनपात्र	
			असेच	असेच	असेच
			असेच	असेच	असेच
			असेच	असेच	असेच
			असेच	असेच	असेच
			असेच	असेच	असेच
113(2)	स्वेच्छेने दुखापत करणे.	1 वर्ष कारावास किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न ओळखण्यायोग्य	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
115(2)	स्वेच्छेने गंभीर दुखापत करणे. 7 वर्षे कारावास आणि दंड.		असेच	असेच	असेच.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
116 (1)	धोकादायक शस्त्रे किंवा साधनांनी स्वेच्छेने दुखापत करणे. (२) धोकादायक शस्त्रे किंवा साधनांनी स्वेच्छेने गंभीर दुखापत करणे.	(१) तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा वीस हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही. (2) एक वर्षापेक्षा कमी नाही परंतु जे दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासही जबाबदार असेल.	आकलनीय	असेच	असेच.
117	स्वेच्छेने दुखापत करणे किंवा (1) दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा तुरुंगवास, आणि मालमत्तेची जबाबदार असेल. बेकायदेशीर कृत्यास प्रतिबंध करणे. जबरदस्ती करण्यासाठी गंभीर दुखापत, किंवा दंडासही	(२) पोट-कलम (१) मध्ये नमूद केलेल्या कोणत्याही हेतूसाठी स्वेच्छेने गंभीर दुखापत झाल्यास, जन्मठेप, किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाच्या तुरुंगवासाची शिक्षा होईल, आणि दंडासही जबाबदार असेल. .	असेच	असेच	असेच.
118(1)	कबुलीजबाब मिळविण्यासाठी स्वेच्छेने दुखापत करणे किंवा माहिती, किंवा मालमत्ता पुनर्संचयित करण्यास भाग पाडणे इ.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
118(2)	स्वेच्छेने कबुलीजबाब किंवा माहिती मिळविण्यासाठी किंवा मालमत्ता पुनर्संचयित करण्यास भाग पाडण्यासाठी गंभीर दुखापत करणे इ.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
119	सार्वजनिक सेवकाला त्याच्या कर्तव्यापासून परावृत्त करण्यासाठी स्वेच्छेने दुखापत करणे किंवा गंभीर दुखापत करणे.	(1) पाच वर्षे, किंवा दंड, किंवा दोन्ही. (2) दहा वर्षे, आणि तो देखील जबाबदार असेल ठीक	आकलनीय	१ [अजामिनपात्र]	असेच.
120(1)	स्वेच्छेने गंभीर दुखापत करणे आणि अचानक चिथावणी देणे, चिथावणी देणाऱ्या व्यक्तीशिवाय इतर कोणालाही दुखावण्याचा हेतू नाही.	1 महिना कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्यायोग्य	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
120(2)	चिथावणी देणाऱ्या दुखापत वर व्यक्तीशिवाय इतर कोणालाही दुखावण्याचा हेतू नसणे, गंभीर गंभीर आणि अचानक चिथावणी देणे.	5 वर्षे कारावास किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
121	गुन्हा करण्याच्या इराद्याने विष वगैरे देऊन दुखापत करणे.	दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, आणि दंडासही पात्र असेल.	असेच	असेच	च्या कोर्ट सत्र.
१२२(१)	स्वेच्छेने ऍसिड वापरून गंभीर दुखापत करणे इ.	10 वर्षापेक्षा कमी नसलेल्या तुरुंगवासाची शिक्षा परंतु ती जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि पीडिताला भरावा लागणारा दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र
१२२(२)	स्वेच्छेने ऍसिड फेकणे किंवा फेकण्याचा प्रयत्न करणे.	5 वर्षे कारावास, परंतु ती 7 वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.]
123	इतरांचे जीवन किंवा वैयक्तिक सुरक्षितता धोक्यात आणणारी कृती. (अ) जिथे दुखापत झाली आहे, (ब) जिथे गंभीर दुखापत झाली आहे,	3 महिने कारावास किंवा 2500 रुपये दंड किंवा दोन्ही. सहा महिने, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही. तीन वर्षे, किंवा दहा हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.

१	2	3	4	५	6
124(2)	कोणत्याही व्यक्तीला चुकीच्या पद्धतीने रोखणे. 1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.		असेच	असेच	असेच.
१२५(२)	कोणत्याही व्यक्तीला चुकीच्या पद्धतीने बंदिस्त करणे.	1 वर्ष कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
१२५(३)	चुकीच्या पद्धतीने तीन किंवा अधिक दिवसांसाठी बंदिस्त करणे.	3 वर्षे कारावास किंवा 10000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
१२५(४)	चुकीच्या पद्धतीने 10 किंवा अधिक दिवसांसाठी बंदिस्त करणे.	5 वर्षे कारावास आणि 10000 रुपये दंड.	असेच	असेच	असेच.
125(5)	कोणत्याही व्यक्तीला चुकीच्या कैदेत ठेवणे, त्याच्या मुक्तीसाठी रिट जारी केले आहे हे जाणून घेणे.	या प्रकरणाच्या इतर कोणत्याही कलमाखाली तो जबाबदार असेल अशा तुरुंगवासाच्या कोणत्याही मुदतीव्यतिरिक्त दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
125(6)	गुप्तपणे चुकीच्या पद्धतीने बंदिस्त करणे.	दंडास जबाबदार. अशा चुकीच्या तुरुंगवासासाठी तो जबाबदार असेल अशा इतर कोणत्याही शिक्षेव्यतिरिक्त तीन वर्षे आणि तो दंडालाही पात्र असेल.	असेच	असेच	असेच.
125(7)	मालमत्तेची उधळपट्टी करण्याच्या उद्देशाने किंवा बेकायदेशीर कृत्यास प्रतिबंध करण्याच्या हेतूने चुकीची कैद करणे इ.	तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, आणि दंडासही जबाबदार असेल.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
125(8)	कबुलीजबाब किंवा माहिती लुटण्याच्या उद्देशाने किंवा मालमत्तेची सक्तीने पुनर्संचयित करण्याच्या हेतूने चुकीची कैद.	असेच	असेच	असेच	असेच.
129	गंभीर चिथावणी व्यतिरिक्त हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्ती.	तीन महिने, किंवा एक हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही. दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा	न कळण्यायोग्य	असेच	असेच.
130	सार्वजनिक सेवकाला त्याच्या कर्तव्यापासून परावृत्त करण्यासाठी हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्ती.	कारावास, किंवा दंडासह, किंवा दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दंड, किंवा एका मुदतीसाठी कोणत्याही	असेच	असेच	असेच
131	हेतूने हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्ती एखाद्या व्यक्तीचा अपमान करणे, अन्यथा गंभीर आणि अचानक चिथावणी देण्यापेक्षा.	वर्णनाच्या कारावासाची दोन्ही शिक्षा दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकते, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्यायोग्य	जामीनपात्र	असेच.
132	एखाद्या व्यक्तीने परिधान केलेल्या किंवा वाहून नेलेल्या मालमत्तेची चोरी करण्याच्या प्रयत्नात हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्ती.		आकलनीय	असेच	असेच.
133	एखाद्या व्यक्तीला बंदिस्त करण्याच्या चुकीच्या प्रयत्नात प्राणघातक हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्तीचा वापर.	1 वर्ष कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
134	गंभीर आणि अचानक चिथावणी देण्यासाठी हल्ला किंवा गुन्हेगारी शक्तीचा वापर.	एक महिना साधी कैद किंवा 1000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्यायोग्य	असेच	असेच.
135	अपहरण	7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक	आकलनीय	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
१३७(१)	मुलाचे अपहरण करणे.	सश्रम कारावास जी 10 वर्षांपेक्षा कमी नसावी परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासही पात्र असेल.	आकलनीय	प्रथमवर्ग अजामीनपात्र दंडाधिकारी.	
137(2)	भीक मागण्यासाठी मुलाला अपंग करणे.	कारावास जो 20 वर्षांपेक्षा कमी नसावा जो उर्वरित आयुष्यापर्यंत वाढू शकतो आणि दंडासह.	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
१३८(१)	खून करण्यासाठी अपहरण किंवा अपहरण.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
१२८(२)	खंडणीसाठी अपहरण इ.	मृत्यू, किंवा जन्मठेप आणि दंड.	असेच	असेच	तसेच.]
138(3)	एखाद्या व्यक्तीला बंदिस्त करण्यासाठी गुप्तपणे आणि चुकीच्या हेतूने अपहरण किंवा अपहरण.	कारावास आणि दंड. 7 वर्षासाठी	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
138(4)	एखाद्या व्यक्तीला गंभीर दुखापत, गुलामगिरी इ.च्या अधीन करण्यासाठी अपहरण किंवा अपहरण.	कारावास आणि दंड. 10 वर्षासाठी	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
139	परदेशातून मुलगी किंवा मुलगा आयात करणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
140	चुकीच्या पद्धतीने लपवणे किंवा बंदिस्त ठेवणे, अपहरण किंवा अपहरण केलेली व्यक्ती.	अपहरण किंवा अपहरणासाठी शिक्षा.	असेच	असेच	न्यायालयाने ज्याद्वारे द अपहरण किंवा अपहरण ट्रायबल आहे.
141	व्यक्तीची तस्करी.	7 वर्षांपेक्षा कमी कारावास, परंतु 10 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
	एकापेक्षा जास्त व्यक्तींची तस्करी. पेक्षा कमी कारावास	10 वर्षे परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत आणि दंडासह वाढू शकते.	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
	मुलाची तस्करी.	10 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या कारावासाची परंतु जी जन्मठेपेपर्यंत आणि दंडासह वाढू शकते.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
	एकापेक्षा जास्त मुलांची तस्करी. पेक्षा कमी कारावास	14 वर्षे परंतु ते जन्मठेपेपर्यंत आणि दंडासह वाढू शकतात.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
	एकापेक्षा जास्त मुलांची तस्करी केल्याच्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरलेली व्यक्ती प्रसंग	जन्मठेपेची शिक्षा ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक जीवनाचा उर्वरित भाग असेल आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
	बालकांच्या तस्करीत गुंतलेला लोकसेवक किंवा पोलिस अधिकारी.	जन्मठेपेची शिक्षा ज्याचा अर्थ त्या व्यक्तीच्या नैसर्गिक जीवनाचा उर्वरित भाग असेल आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
142	तस्करी झालेल्या मुलाचे शोषण.	5 वर्षांपेक्षा कमी नाही परंतु 10 वर्षांपर्यंतचा कारावास आणि दंडासह.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
	तस्करी झालेल्या व्यक्तीचे शोषण.	3 वर्षांपेक्षा कमी नाही परंतु 7 वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासह.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.]
143	गुलामांमध्ये नेहमीचा व्यवहार.	जन्मठेप, किंवा 10 साठी कारावास	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
		वर्षे आणि दंड.			
144	बेकायदेशीर सक्तीचे श्रम.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
145	भारत सरकारविरुद्ध युद्ध पुकारणे किंवा युद्ध पुकारण्याचा प्रयत्न करणे किंवा युद्ध पुकारणे.	मृत्यू, किंवा जन्मठेप आणि दंड.	आकलनीय.	अजामीनपात्र.	सत्र न्यायालय.
146	राज्याविरुद्ध काही गुन्हे करण्याचा कट रचणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास	असेच	असेच	असेच.
		आणि ठीक आहे.			
147	विरुद्ध युद्ध पुकारण्याच्या इराद्याने शस्त्रे वगैरे गोळा करणे भारत सरकार.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
148	युद्ध करण्यासाठी डिझाइन सुलभ करण्याच्या हेतूने लपवणे.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
149	कोणत्याही कायदेशीर शक्तीचा वापर करण्यास भाग पाडण्याच्या किंवा प्रतिबंधित करण्याच्या हेतूने राष्ट्रपती, राज्यपाल इत्यादींवर हल्ला करणे.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
150	भारताची सार्वभौम एकता आणि अखंडता धोक्यात आणणारी कृत्ये.	जन्मठेप आणि दंड, किंवा 7 वर्षे कारावास आणि दंड, किंवा दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.
१५१	भारत सरकारसोबत शांततेत कोणत्याही परदेशी राज्याच्या सरकारविरुद्ध युद्ध करणे.	जन्मठेप आणि दंड, किंवा 7 वर्षे कारावास आणि दंड, किंवा दंड.	असेच	असेच	असेच.
१५२	भारत सरकारशी युती किंवा शांततेत असलेल्या कोणत्याही शक्तीच्या प्रदेशांवर अवमूल्यन करणे.	7 वर्षे कारावास आणि दंड, आणि काही जप्त मालमत्ता.	असेच	असेच.	असेच.
१५३	कलम 153 आणि 154 मध्ये नमूद केलेली युद्ध किंवा अवमूल्यन करून घेतलेली मालमत्ता प्राप्त करणे.	असेच.	असेच	असेच	असेच.
१५४	सार्वजनिक सेवक स्वेच्छेने राज्य किंवा युद्धाच्या कैद्याला पळून जाण्याची परवानगी देतो.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास	असेच	असेच	असेच.
		आणि ठीक आहे.			
१५५	सार्वजनिक सेवक निष्काळजीपणे अशा कैद्याला पळून जाण्यासाठी त्रास देतात.	३ वर्षे साधी कैद आणि दंड.	असेच	प्रथम वर्ग जामीनपात्र दंडाधिकारी.	
१५६	अशा कैद्याच्या सुटकेसाठी, सुटका करण्यास किंवा त्यांना आश्रय देण्यास मदत करणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	अजामीनपात्र	च्या न्यायालयीन सत्र.
१५७	बंडाला प्रोत्साहन देणे किंवा सैनिक, खलाशी किंवा हवाई दलाला त्याच्या कर्तव्यापासून फसवण्याचा प्रयत्न करणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या न्यायालयीन सत्र.
		आणि ठीक आहे.			
१५८	विद्रोहास उत्तेजन देणे, जर विद्रोह त्याच्या परिणामात केला गेला असेल.	मृत्यू, किंवा जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
१५९	शिपाई, खलाशी किंवा हवाईदलाने त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यावर, त्याच्या कार्यालयाची अंमलबजावणी करताना हल्ला करण्यास प्रवृत्त करणे.	३ वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
160	जर प्राणघातक हल्ला केला असेल तर अशा हल्ल्याला प्रोत्साहन देणे.	7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक	असेच	असेच	असेच
161	शिपाई, खलाशी किंवा हवाईदलाचा त्याग करण्यास प्रवृत्त करणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र कोणताही	दंडाधिकारी.
162	हार्बॅरिंग डेजर्टर.	असेच	असेच	असेच	असेच.
163	मास्तरच्या निष्काळजीपणाने व्यापारी जहाजावर वाळवंट दडला.	3000 रुपये दंड.	न कळण्यायोग्य	असेच.	असेच.
164	शिपाई, खलाशी किंवा हवाईदलाने अवमानकारक कृत्य करण्यास प्रवृत्त करणे.	2 वर्षे कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच.	असेच.
166	सैनिक, खलाशी किंवा हवाईदलाने वापरलेला पोशाख किंवा टोकन घेऊन जाणे.	3 महिने कारावास किंवा दंड 2000 रुपये, किंवा दोन्ही.	असेच.	असेच	असेच
१७१	लाचखोरी.	1 वर्ष कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही, किंवा फक्त उपचार केल्यास, फक्त दंड.	न कळण्यायोग्य	असेच	प्रथम दंडाधिकारी वर्ग
१७२	निवडणुकीत अवाजवी प्रभाव.	एक वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
	निवडणुकीतील व्यक्तिमत्व	असेच	आकलनीय	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6	
१७३	निवडणुकीच्या संदर्भात खोटे विधान.	ठीक आहे	न	असेच	असेच.	
१७४	निवडणुकीच्या संदर्भात बेकायदेशीर पेमेंट.	10,000 रुपये दंड.	ओळखण्यायोग्य असेच.	असेच.	असेच.	
१७५	निवडणूक हिशेब ठेवण्यात अपयश.	5,000 रुपये दंड.	असेच	असेच	असेच.	
१७६	बनावट, किंवा बनावट प्रक्रियेचा कोणताही भाग करणे, नाणे.	आजीवन कारावास, किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी किंवा कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	च्या कोर्ट सत्र.	
१७६	बनावट चलनी नोटा किंवा बँक-नोटा.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	सीसट, किंवा	आकलनीय	अजामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
१७७	अस्सल बनावट म्हणून वापरणे बनावट नोटा किंवा बँक नोट्स	असेच	असेच	असेच	असेच.	
१७७	अस्सल, बनावट किंवा बनावट नाणे, सरकारी मुद्रांक, चलनी-नोटा किंवा बँक नोटा म्हणून वापरणे.	आजीवन कारावास, किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी किंवा कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह आणि दंड.	असेच	असेच	च्या कोर्ट सत्र.	
१७७	अस्सल, बनावट किंवा बनावट नाणे, सरकारी मुद्रांक, चलनी-नोटा किंवा बँक नोटा म्हणून वापरणे.	आजीवन कारावास, किंवा कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी, आणि दंडासही जबाबदार असेल. सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी	असेच	असेच	असेच.	
१७८	बनावट किंवा बनावट नाणे, सरकारी मुद्रांक, चलन बाळगणे नोट्स किंवा बँक-नोट्स.	एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही. सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	च्या कोर्ट सत्र.	
१७८	बनावट किंवा बनावट नाणे, सरकारी मुद्रांक, चलनी नोटा किंवा बँक-नोटा ताब्यात घेणे.		असेच	असेच	सत्र न्यायालय.	
१७८	बनावट सरकारी मुद्रांक बाळगणे.	सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.	
१७८	बनावट किंवा बनावट चलनी-नोटा किंवा बँक-नोटा ताब्यात घेणे.	7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.	
179	चलनी-नोटा किंवा बँक-नोटा बनावट किंवा बनावट करण्यासाठी यंत्रसामग्री, उपकरणे किंवा साहित्य बनवणे किंवा ताब्यात ठेवणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	अजामीनपात्र	असेच.	
179	बनावट किंवा बनावट नाणे, सरकारी मुद्रांक, चलन यासाठी साधने किंवा साहित्य बनवणे किंवा ताब्यात ठेवणे नोट्स किंवा बँक-नोट्स.	आजीवन कारावास, किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी किंवा कोणत्याही वर्णनाच्या कारावासासह आणि दंड.	असेच	असेच	च्या कोर्ट सत्र.	
179	सरकारी मुद्रांकाची बनावट करण्याच्या हेतूने साधन बनवणे, खरेदी करणे किंवा विक्री करणे.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	आकलनीय	अजामीनपात्र	प्रथम दंडाधिकारी वर्ग	
180	चलनी-नोटा किंवा बँकेसारखी कागदपत्रे बनवणे किंवा वापरणे नोट्स नाव उघड करण्यास नकार दिल्यावर अँड प्रिंटरचा पत्ता.	300 रुपये दंड. 600 रुपये दंड.	न कळण्यायोग्य असेच	जामीनपात्र असेच	कोणताही दंडाधिकारी. असेच.	

१	2	3	4	५	6
181	सरकारी मुद्रांक असलेल्या पदार्थावरून कोणतेही लिखाण काढून टाकणे, सरकारचे नुकसान करण्याच्या हेतूने, त्यासाठी वापरलेला शिक्का दस्तऐवजातून काढून टाकणे.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
182	सरकारी मुद्रांक वापरणे पूर्वी वापरले गेले होते.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
183	शिक्के वापरले गेले आहेत हे दर्शविणारे चिन्ह मिटवणे.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	प्रथम दंडाधिकारी
					वर्ग
184	काल्पनिक शिक्के	200 रुपये दंड ताबा कोणत्याही व्यक्तीचे कोणतेही काल्पनिक स्टॅम्प बनवल्याबद्दल जप्त केले जाऊ शकते आणि जप्त केले जाऊ शकते.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
१८५	मिंटमध्ये काम करणारी व्यक्ती ज्यामुळे नाणे कायद्याने निश्चित केलेल्या नाण्यापेक्षा वेगळे वजन किंवा रचना असेल.	सात वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
186	बेकायदेशीरपणे मिंटमधून कोणतेही नाणे बांध घेणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
187(2)	बेकायदेशीर असेंब्लीचे सदस्य असणे.	तुरुंगवास ६ महिने, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
187(3)	बेकायदेशीर असेंब्लीमध्ये सामील होणे किंवा पुढे जाणे, हे जाणून घेणे की त्याला पांगण्याचा आदेश देण्यात आला आहे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
187(4)	कोणत्याही प्राणघातक शस्त्राने सज्ज असलेल्या बेकायदेशीर सभेत सामील होणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच
187(5)	विखुरण्याची आज्ञा दिल्यानंतर पाच किंवा अधिक व्यक्तींच्या कोणत्याही संमेलनात जाणूनबुजून सामील होणे किंवा चालू ठेवणे.	महिने कारावास, किंवा दंड किंवा दोन्ही.	६ असेच	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
187(6)	बेकायदेशीर असेंब्लीमध्ये भाग घेण्यासाठी व्यक्तींना नियुक्त करणे, गुंतवणे किंवा कामावर ठेवणे.	अशा विधानसभेच्या सदस्याप्रमाणेच, आणि अशा विधानसभेच्या कोणत्याही सदस्याने केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्यासाठी.	आकलनीय	असेच	असेच.
187(7)	बेकायदेशीर असेंब्लीसाठी भाड्याने घेतलेल्या व्यक्ती.	6 महिने कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच
187(8)	बेकायदेशीर सभा किंवा दंगलीत भाग घेण्यासाठी नियुक्त केले जात आहे.	असेच	असेच	असेच	असेच
	किंवा सशस्त्र जाण्यासाठी.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
188	बेकायदेशीर असेंब्लीचा प्रत्येक सदस्य सामान्य वस्तूच्या खटल्यात केलेल्या गुन्ह्यासाठी दोषी आहे.	अपराधाप्रमाणेच.	त्यानुसार गुन्हा आहे ओळखण्यायोग्य किंवा नॉन-कॉमिझोबल	त्यानुसार गुन्हा जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र आहे	न्यायालय ज्याद्वारे द गुन्हा ट्रायबल आहे.
189(2)	दंगल.	असेच	असेच	असेच	असेच.
189(3)	दंगल, प्राणघातक शस्त्राने सज्ज.	५ वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.
१९०	दंगल झाली तर दंगल घडवून आणण्याच्या हेतूने बेशुद्धपणे चिथावणी देणे वचनबद्ध. वचनबद्ध नसल्यास.	1 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
		कारावास दंड किंवा दोन्ही.	6 महिन्यांसाठी, किंवा	असेच	असेच
१९१(१)	दंगलीची माहिती न देणारा जमिनीचा मालक किंवा कब्जा करणारा.	1,000 रुपये दंड.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
191(2)	ज्या व्यक्तीच्या फायद्यासाठी किंवा ज्याच्या वतीने दंगल घडते ती रोखण्यासाठी सर्व कायदेशीर मार्गांचा वापर न करता.	ठीक आहे	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
191(3)	साठी मालक किंवा कब्जा करणाऱ्याचा एजंट ज्याच्या फायद्यात दंगल घडते ती रोखण्यासाठी सर्व कायदेशीर मार्गांचा वापर न करता.	असेच	असेच	असेच	असेच
192(2)	वाद घालणे	एक महिना कारावास किंवा 1000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
१९३	दंगल दडपताना लोकसेवकाला मारहाण करणे किंवा अडथळा आणणे इ.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
१९४	धर्म, वंश, जन्मस्थान, निवासस्थान, भाषा इत्यादींच्या आधारावर विविध गटांमध्ये शत्रुत्व वाढवणे आणि सद्भावना राखण्यासाठी प्रतिकूल कृत्ये करणे.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	अजामीनपात्र	असेच
	पूजेच्या ठिकाणी वर्गामधील वैर वाढवणे इ.	५ वर्षे तुरुंगवास, आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	असेच
१९५	आरोप, प्रतिपादन राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी प्रतिकूल आहे.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी
	सार्वजनिक पूजेच्या ठिकाणी केले असल्यास, इ.	५ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	असेच
१९६	कोणत्याही व्यक्तीला इजा पोहोचवण्याच्या उद्देशाने कायद्याच्या निर्देशांचे उल्लंघन करणारा लोकसेवक.	1 वर्षाची साधी कैद किंवा दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	असेच.
१९७	लोकसेवक निर्देश न मानणारा कायदानुसार	किमान 6 महिने कारावास जो 2 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो आणि दंड.	आकलनीय	जामीनपात्र	च्या दंडाधिकारी प्रथम श्रेणी
१९८	पीडितेवर रुग्णालयात उपचार न केल्यास 1 वर्षाचा कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही		न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी
199	दुखापत होण्याच्या उद्देशाने चुकीचा दस्तऐवज तयार करणारा लोकसेवक.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच.	असेच.
200	सार्वजनिक सेवक बेकायदेशीरपणे व्यापारात गुंतलेला.	1 वर्षाची साधी कैद किंवा दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच.
201	सार्वजनिक सेवक बेकायदेशीरपणे मालमत्ता खरेदी करणे किंवा बोली लावणे.	खरेदी केल्यास 2 वर्षे साधी कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही आणि मालमत्ता जप्त. कोणत्याही वर्णनाचा तुरुंगवास	असेच.	असेच.	असेच.
202	लोकसेवक व्यक्तिमत्व करणे.	सहा महिन्यांपेक्षा कमी नसलेल्या मुदतीसाठी परंतु तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासह	आकलनीय	अजामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
203	सार्वजनिक सेवकाने फसवणूक करून वापरलेला पोशाख किंवा टोकन बाळगणे हेवू.	3 महिने कारावास किंवा 5000 रुपये दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.
204	समन्स किंवा इतर कार्यवाही टाळण्यासाठी फरार.	1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
	समन्स किंवा सूचनेसाठी न्यायाच्या न्यायालयात व्यक्तिशः हजर असणे आवश्यक असल्यास.	6 महिने साधी कैद किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच.
205	समन्स किंवा इतर कार्यवाही रोखणे किंवा त्याचे प्रकाशन प्रतिबंधित करणे.	1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
	समन्स इ., न्यायाच्या न्यायालयात व्यक्तिशः हजर राहणे आवश्यक असल्यास.	6 महिने साधी कैद किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच.
206	सार्वजनिक सेवकाच्या आदेशाचे पालन करताना गैरहजर राहणे.	1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
	आदेशाला न्यायाच्या न्यायालयात वैयक्तिक हजेरी इ. आवश्यक असल्यास.	6 महिने साधी कैद किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
207 च्या कलम 82 अन्वये घोषणेला प्रतिसाद म्हणून न येणे	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	आकलनीय	चे अजामीनपात्र दंडाधिकारी	प्रथम श्रेणी	
2023 चा कायदा					
या संहितेच्या कलम 82 च्या पोटकलम (4) अन्वये एखाद्या व्यक्तीला घोषित अपराधी म्हणून घोषित केलेल्या प्रकरणात	7 वर्षे कारावास आणि दंड	असेच	असेच	असेच	
208 कायद्याने बांधील असलेल्या व्यक्तीने लोकसेवकाला कागदपत्र सादर करणे वगळणे.	1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	2[ना कळण्यायोग्य]	2[जामीनपात्र]	ज्या कोर्टात गुन्हा घडला आहे, अध्याय XXVI च्या तरतुदींच्या अधीन; किंवा, वचनबद्ध नसल्यास, न्यायालयात, कोणत्याही दंडाधिकारी.	
दस्तऐवज न्यायालयात सादर करणे किंवा न्यायच्या न्यायालयात वितरित करणे आवश्यक असल्यास.	6 महिने साधी कैद किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच.	असेच.	असेच.	
209 कायद्याने बांधील असलेल्या व्यक्तीने लोकसेवकाला नोटीस किंवा माहिती देणे वगळणे.	1 महिना साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच.	असेच.	कोणताही दंडाधिकारी.	
जर नोटीस किंवा आवश्यक माहिती गुन्हा केल्याचा आदर करते, इ.	6 महिने साधी कैद किंवा 10,000 रुपये दंड, किंवा दोन्ही.	असेच.	असेच.	असेच.	
या संहितेच्या कलम 356 च्या उप-कलम (1) अंतर्गत पारित केलेल्या आदेशाद्वारे सूचना किंवा माहिती आवश्यक असल्यास. 210 (अ) खोटी माहिती देणे.	6 महिने कारावास किंवा 1,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.	
	सहा महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी साधी कारावास, किंवा पाच हजार रुपये दंड, किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच.	
(b) आवश्यक माहिती गुन्हा केल्याचा आदर करत असल्यास, इ.	2 वर्षे कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.	
211 लोकसेवकाने शपथ घेणे आवश्यक असताना शपथ नाकारणे.	6 महिने साधी कैद किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	प्रकरण XXVI च्या तरतुदींच्या अधीन राहून ज्या कोर्टात गुन्हा घडला आहे; किंवा, न्यायालयात वचनबद्ध नसल्यास, कोणताही दंडाधिकारी.	
212 लोकसेवकाला उत्तर देण्यास नकार कायदेशीररित्या असे करणे	असेच	असेच	असेच	असेच.	
213 आवश्यक असताना सार्वजनिक सेवकाला केलेल्या विधानावर स्वाक्षरी करण्यास नकार देणे प्रश्नासाठी अधिकृत.	तीन महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावास, किंवा तीन हजार रुपयांपर्यंत वाढू शकेल अशा दंडासह दोन्ही	असेच	असेच	असेच.	
214 जाणुनबुजून लोकसेवकाला शपथेवर सांगणे की जे खोटे आहे ते खरे आहे.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.	
215 जनतेला खोटी माहिती देणे कोणत्याही व्यक्तीला दुखापत करण्यासाठी किंवा त्रास देण्यासाठी त्याला त्याच्या कायदेशीर शक्तीचा वापर करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी नोकर.	एक वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी वर्णनाचा कारावास, किंवा दहा हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.	

१	2	3	4	५	6
216	लोकांच्या कायदेशीर अधिकाराद्वारे मालमत्ता घेण्यास विरोध नोंद.	एकतर वर्णनाचा कारावास ज्याचा कालावधी सहा महिन्यांपर्यंत असू शकतो, किंवा दहा हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
217	सार्वजनिक सेवकाच्या अधिकाराने विक्रीसाठी ऑफर केलेल्या मालमत्तेच्या विक्रीमध्ये अडथळा आणणे.	1 महिना कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
218	सार्वजनिक सेवकाच्या अधिकाराने विक्रीसाठी ऑफर केलेल्या मालमत्तेची बेकायदेशीर खरेदी किंवा बोली.	1 महिना कारावास किंवा 200 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
219	सार्वजनिक सेवकाला त्याच्या सार्वजनिक कार्यात अडथळा आणणे.	3 महिने कारावास किंवा 2000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
220 (अ)	कायद्याने असे सहाय्य देण्यास बांधील असताना लोकसेवकास मदत करणे वगळणे.	1 महिना साधी कैद किंवा 2500 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
	(b) प्रक्रियेच्या अंमलबजावणीसाठी, गुन्ह्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी मदतीची मागणी करणाऱ्या लोकसेवकाला मदत करण्याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करणे.	6 महिने साधी कैद किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
221	(अ) सार्वजनिक सेवकाने कायदेशीररित्या जारी केलेल्या आदेशाचे अवज्ञा, जर अशा अवज्ञामुळे कायदेशीररित्या कामावर असलेल्या व्यक्तींना अडथळा, त्रास किंवा दुखापत होत असेल.	6 महिने साधी कैद किंवा 2000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच.
	(b) जर अशा अवज्ञामुळे मानवी जीवन, आरोग्य किंवा सुरक्षितता धोक्यात येत असेल किंवा दंगल किंवा भांडण घडवून आणण्याची प्रवृत्ती निर्माण होत असेल.	1 वर्ष कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
222	लोकसेवकाला इजा होण्याची धमकी.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	नॉन-कॉग्निजेबल	असेच	असेच.
223	लोकसेवकास संरक्षणासाठी अर्ज करण्यापासून परावृत्त करण्यासाठी व्यक्तीला इजा होण्याची धमकी.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
224	कायदेशीर शक्तीचा वापर करण्यास भाग पाडण्यासाठी किंवा प्रतिबंधित करण्यासाठी आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न.	एक वर्ष किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी कारावास दंड किंवा दोन्हीसह किंवा समुदाय सेवेसह.	असेच	असेच	असेच.
227 (1)	न्यायालयीन कामकाजात खोटे पुरावे देणे किंवा बनवणे.	7 वर्षे कारावास आणि 10000 रु.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
	(२) इतर कोणत्याही प्रकरणात खोटा पुरावा देणे किंवा बनवणे.	3 वर्षे कारावास आणि 5000 रु.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
228 (1)	कोणत्याही व्यक्तीला फाशीच्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरविण्याच्या हेतूने खोटे पुरावे देणे किंवा बनवणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि 50000 रु.	असेच	चे अजामीनपात्र न्यायालय सत्र	
	(२) जर निरपराध व्यक्तीला त्याद्वारे दोषी ठरवून फाशी देण्यात आली.	मृत्यू, किंवा वरीलप्रमाणे.	असेच	असेच	असेच.
229	जन्मठेपेची शिक्षा किंवा 7 वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावासाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरविण्याच्या हेतूने खोटे पुरावे देणे किंवा बनवणे.	अपराधाप्रमाणेच.	असेच	असेच	असेच.
230 (1)	कोणत्याही व्यक्तीला देण्याची धमकी देणे खोटे पुरावे.	7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	न्यायालयाद्वारे खोटा पुरावा देणारा गुन्हा कोणता आहे.

१	2	3	4	५	6
	(२) निरपराध व्यक्तीला खोट्या पुराव्याच्या परिणामी दोषी ठरवून फाशीची शिक्षा झाली असेल किंवा सात वर्षांपेक्षा जास्त कारावासाची शिक्षा झाली असेल.	अपराधाप्रमाणेच.	असेच	असेच	असेच.
231	खोटे किंवा बनावट असल्याचे ज्ञात असलेल्या न्यायिक कार्यवाहीमध्ये पुरावे वापरणे.	खोटे पुरावे देणे किंवा बनवणे सारखेच.	2[नॉन-कॉन्सिडरबल]	असा पुरावा देणे गुन्हा म्हणून जामीनपात्र आहे किंवा न जामीनपात्र	न्यायालयाने कोणत्या गुन्ह्याद्वारे खोटे पुरावे देणे किंवा बनवणे हे द्रायबल आहे.
232	असे प्रमाणपत्र कायद्याने पुराव्याने मान्य आहे अशा कोणत्याही वस्तुस्थितीशी संबंधित खोटे प्रमाणपत्र जारी करणे किंवा त्यावर स्वाक्षरी करणे.	असेच	असेच	जामीनपात्र	खोटा पुरावा देणे हा गुन्हा कोणत्या कोर्टाने केला आहे द्रायबल
233	सत्य प्रमाणपत्र म्हणून वापरणे जे एखाद्या भौतिक बिंदूमध्ये खोटे असल्याचे ओळखले जाते.	असेच	असेच	असेच	असेच.
234	कोणत्याही घोषणेमध्ये केलेले खोटे विधान जे कायद्याने पुरावा म्हणून प्राप्य आहे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
235	खोटी म्हणून ओळखली जाणारी अशी कोणतीही घोषणा सत्य म्हणून वापरणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
236	एखाद्या गुन्ह्याचा पुरावा गायब करणे, किंवा गुन्हेगाराला तपासण्यासाठी खोटी माहिती देणे, जर एखादा मोठा गुन्हा असेल तर.	7 वर्षे कारावास आणि दंड. त्यानुसार	पुरावे गायब झाल्याच्या संदर्भात गुन्हा दखलपात्र किंवा अदखलपात्र आहे.	असेच	सत्र न्यायालय.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. न कळण्याजोगे		असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
	10 वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा असल्यास.	गुन्ह्यासाठी प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	ज्या न्यायालयाद्वारे गुन्हा तपासण्यायोग्य आहे.
237	कायदेशीररित्या माहिती देण्यास बांधील असलेल्या व्यक्तीने केलेल्या गुन्ह्याची माहिती देणे हेतुपुरस्सर वगळणे.	एकतर वर्णनाचा कारावास ज्याचा कालावधी सहा महिन्यांपर्यंत असू शकतो, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
238	चुकीची माहिती देणे केलेला गुन्हा.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
239	पुरावा म्हणून कोणतेही दस्तऐवज तयार करणे टाळण्यासाठी गुप्त ठेवणे किंवा नष्ट करणे.	3 वर्षे कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
240	खटला किंवा फौजदारी खटला चालवण्याच्या किंवा जामीन किंवा सुरक्षा होण्यासाठी कोणत्याही कृतीच्या किंवा कार्यवाहीच्या उद्देशाने खोटे व्यक्तित्व.	3 वर्षे कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
२४१	मालमत्तेचे फसवे काढणे किंवा लपवणे इ., जप्ती म्हणून किंवा शिक्षेखालील दंडाच्या समाधानासाठी, किंवा डिक्रीच्या अंमलबजावणीमध्ये जप्ती टाळण्यासाठी.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
242	हक्काशिवाय मालमत्तेवर दावा करणे, किंवा तिच्या कोणत्याही अधिकाराला स्पर्श करून फसवणूक करणे, ती जप्ती म्हणून घेतली जाऊ नये म्हणून किंवा एखाद्याच्या समाधानासाठी शिक्षा अंतर्गत दंड, किंवा हुकूम अंमलबजावणी.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
२४३	फसवणूक करून देय नसलेल्या रकमेसाठी डिक्ली पास करणे किंवा समाधान झाल्यानंतर डिक्ली अंमलात आणण्याचा त्रास सहन करणे.	दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णन कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.
244	न्याय न्यायालयात खोटा दावा.	२ वर्षे कारावास आणि दंड. 2 वर्षांचा कारावास किंवा दंड,		असेच	असेच.
245	फसवणूक करून देय नसलेल्या रकमेसाठी डिक्ली मिळवणे किंवा समाधानी झाल्यानंतर डिक्ली अंमलात आणणे.	किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
246	इजा करण्याच्या हेतूने गुन्हाचा खोटा आरोप,-	पाच वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दोन लाख रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
	एखाद्या गुन्हाच्या खोट्या आरोपावर फौजदारी कार्यवाही सुरू केली जाते ज्यामध्ये दंडनीय मृत्यू, जन्मठेप, दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक कारावास. साठी सह	दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा तुरुंगवास, आणि दंडासही जबाबदार असेल.	असेच	असेच	असेच.
247	गुन्हेगाराला आश्रय देणे, जर गुन्हा भांडवल असेल.	५ वर्षे कारावास आणि दंड. आकलनीय		असेच	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	असेच.
	जर 1 वर्षांच्या कारावासाची शिक्षा असेल तर 10 वर्षे नाही.	प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश कारावास आणि गुन्हासाठी प्रदान केलेले वर्णन, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
248	भेटवस्तू घेणे इ. गुन्हाला शिक्षेपासून दूर ठेवण्यासाठी, जर गुन्हा फाशीचा असेल तर.	7 वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	असेच.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	असेच.
	10 वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा असल्यास.	गुन्हासाठी प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
249	गुन्हा भांडवल असल्यास तपास करणाऱ्याच्या विचारात भेट किंवा मालमत्ता पुनर्संचयित करणे.	7 वर्षे कारावास आणि दंड. न कळण्याजोगे		असेच	असेच.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		असेच	असेच.
	10 वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा असल्यास.	गुन्हासाठी प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
250	जंगम मालमत्तेची पुनर्प्राप्ती करण्यासाठी मदत करण्यासाठी भेटवस्तू घेणे ज्यातून एखाद्या व्यक्तीला गुन्हाद्वारे वंचित ठेवण्यात आले आहे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच.
२५१	कोठडीतून पळून गेलेल्या गुन्हेगाराला आश्रय देणे, किंवा ज्याच्या अटकेचा आदेश दिला गेला आहे, जर गुन्हा भांडवली असेल.	7 वर्षे कारावास आणि दंड. आकलनीय		जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	दंडासह किंवा त्याशिवाय 3 वर्षे कारावास.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
	जर 1 वर्षाच्या कारावासाची शिक्षा असेल तर 10 वर्षे नाही.	गुन्ह्यासाठी प्रदीर्घ मुदतीच्या एक चतुर्थांश कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
252	दरोडेखोर किंवा डाकूना आश्रय देणे.	7 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
२५३	अवज्ञा करणारे लोकसेवक अ एखाद्या व्यक्तीला शिक्षेपासून वाचवण्यासाठी किंवा मालमत्ता जप्तीपासून वाचवण्याच्या उद्देशाने कायद्याचे निर्देश.	2 वर्षे कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
254	लोक सेवक एखाद्या व्यक्तीला शिक्षेपासून वाचवण्यासाठी किंवा मालमत्ता जप्तीपासून वाचवण्याच्या उद्देशाने चुकीची नोंद किंवा लेखन तयार करतो.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
255	न्यायालयीन कामकाजात लोकसेवक भ्रष्टपणे एखादा आदेश, अहवाल, निकाल किंवा निर्णय जो त्याला कायद्याच्या विरुद्ध असल्याचे माहीत आहे तो तयार करणे आणि उच्चारणे.	7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	नॉन-कॉग्निजेबल	असेच	असेच.
256	अधिकार असलेल्या व्यक्तीकडून चाचणी बंदिवासासाठी वचनबद्धता, ज्याला माहित आहे की तो कायद्याच्या विरोधात काम करत आहे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
257	गुन्हेगाराला पकडण्यासाठी कायद्याने बांधील असलेल्या सार्वजनिक सेवकाच्या बाजूने पकडण्यासाठी हेतुपुरस्सर वगळणे, जर गुन्हा भांडवली असेल.	7 वर्षे कारावास, दंडासह किंवा त्याशिवाय.	ज्या गुन्ह्याच्या संदर्भात असे वगळण्यात आले आहे तो दखलपात्र किंवा अदखलपात्र आहे.	असेच	असेच.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षे कारावासाची शिक्षा असल्यास.	दंडासह किंवा त्याशिवाय 3 वर्षे कारावास.	आकलनीय	असेच	असेच.
	10 वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा असल्यास.	2 वर्षे तुरुंगवास, दंडासह किंवा त्याशिवाय.	असेच	असेच	असेच.
258	फाशीच्या शिक्षेखाली असल्यास न्यायालयाच्या शिक्षेखाली असलेल्या व्यक्तीला अटक करण्यासाठी कायद्याने बांधील असलेल्या सार्वजनिक सेवकाच्या बाजूने अटक करणे हेतुपुरस्सर वगळणे.	जन्मठेप, किंवा 14 वर्षे कारावास, दंडासह किंवा त्याशिवाय.	असेच	चे अजामीनपात्र न्यायालय सत्र.	
	जन्मठेपेची शिक्षा किंवा 10 वर्षे कारावास किंवा त्याहून अधिक शिक्षा असल्यास.	7 वर्षे कारावास, किंवा सह दंड न करता.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.
	जर 10 वर्षांपेक्षा कमी कारावासाची शिक्षा झाली असेल किंवा कायदेशीररित्या कोठडीसाठी वचनबद्ध असेल.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.
259	सार्वजनिक सेवकाने निष्काळजीपणे सहन केलेल्या बंदिवासातून सुटणे.	२ वर्षे साधी कैद किंवा दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
260	एखाद्या व्यक्तीने त्याच्या कायदेशीर भीतीला विरोध किंवा अडथळा.	2 वर्षे कारावास किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच.
२६१	कोणत्याही व्यक्तीच्या कायदेशीर अटकेला प्रतिकार किंवा अडथळा, किंवा त्याला कायदेशीर कोठडीतून सोडवणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
	जन्मठेप किंवा 10 वर्षांच्या कारावासाच्या शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्याचा आरोप असल्यास.	३ वर्षे कारावास आणि दंड. असेच		प्रथम श्रेणीचे अजामीनपात्र दंडाधिकारी.	
	भांडवली गुन्ह्याचा आरोप असल्यास.	7 वर्षे कारावास आणि दंड. तसाच 7 वर्षे कारावास		असेच	असेच.
	जर त्या व्यक्तीला जन्मठेपेची, 10 वर्षांपर्यंत कारावासाची किंवा त्याहून अधिक शिक्षा झाली असेल.	आणि ठीक आहे.		न जामीनपात्र	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.
	फाशीच्या शिक्षेखाली असल्यास	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
		आणि ठीक आहे.			

१	2	3	4	५	6
262	अटक करणे वगळणे, किंवा सार्वजनिक सेवकाच्या भागातून सुटका सहन करणे, अन्यथा प्रदान न केलेल्या प्रकरणांमध्ये:- (अ) हेतुपुरस्सर वगळणे किंवा त्रास दिल्यास; (b) निष्काळजीपणे वगळल्यास किंवा त्रास झाल्यास.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही. २ वर्षे साधी कैद किंवा दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे असेच	जामीनपात्र असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी. कोणताही दंडाधिकारी.
२६३	विरोध किंवा कायदेशीर अडथळा अन्यथा प्रदान न केलेल्या प्रकरणांमध्ये भीती, किंवा सुटका किंवा बचाव.	महिने कारावास, 6 साठी किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच.
२६४	शिक्षेच्या माफीच्या अटीचे उल्लंघन	मूळ शिक्षेची शिक्षा, किंवा शिक्षेचा काही भाग झाला असल्यास, अवशेष.	असेच	न जामीनपात्र	न्यायालय ज्याद्वारे द मूळ गुन्हा होता ट्रायबल
२६५	न्यायिक कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर बसलेल्या सार्वजनिक सेवकाचा हेतुपुरस्सर अपमान किंवा व्यत्यय.	6 महिने साधी कैद किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	मध्ये कोर्ट जो गुन्हा आहे वचनबद्ध आहे अध्याय XXIX च्या तरतुदीच्या अधीन.
२६६	मृत्यांकनकार्याचे व्यक्तिमत्व.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	च्या दंडाधिकारी प्रथम श्रेणी.
२६७	अयशस्वी व्यक्ती जामिनावर मुक्त किंवा न्यायालयात हजर राहण्यासाठी बाँड	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	आकलनीय	न जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
२६९	कोणतीही कृती निष्काळजीपणे केल्याने जीवाला धोकादायक असलेल्या कोणत्याही रोगाचा संसर्ग पसरण्याची शक्यता आहे.	6 महिने कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
270	जीवासाठी धोकादायक असलेल्या कोणत्याही रोगाचा संसर्ग पसरवण्याची शक्यता असलेले कोणतेही कृत्य घातकपणे करणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
271	जाणूनबुजून कोणत्याही अलग ठेवणे नियमांचे उल्लंघन करणे.	6 महिने कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच
272	विक्रीच्या उद्देशाने अन्न किंवा पेय भेसळ करणे, जेणेकरून तेच हानिकारक होईल.	6 महिने कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
२७३	कोणतेही खाद्यपदार्थ किंवा पेय खाण्यापिण्यासारखे विकणे, तेच हानिकारक आहे हे जाणून घेणे.	एकतर वर्णनासाठी सहा महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावास, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच
274	कोणत्याही औषध किंवा वैद्यकीय भेसळ त्याची परिणामकारकता कमी करण्यासाठी किंवा त्याचे कार्य बदलण्यासाठी किंवा ते हानिकारक बनवण्यासाठी विक्रीसाठी तयार केलेली तयारी.	एक वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी वर्णनाचा कारावास, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	न जामीनपात्र	असेच
२७५	भेसळयुक्त औषधांची विक्री.	एकतर वर्णनासाठी सहा महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावास, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	जामीनपात्र	असेच

१	2	3	4	५	6
276	भिन्न औषध किंवा तयारी म्हणून औषधाची विक्री.	एकतर वर्णनाचा कारावास ज्याचा कालावधी सहा महिन्यांपर्यंत असू शकतो, किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
२७७	सार्वजनिक झरे किंवा जलाशयातील दूषित पाणी.	6 महिने कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
278	वातावरण आरोग्यासाठी हानिकारक बनवणे. 1000 रुपये दंड 279 रॅश ड्रायव्हिंग किंवा सार्वजनिक ठिकाणी स्वार	रॅश ड्रायव्हिंग किंवा सार्वजनिक 6 महिने कारावास किंवा 1,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच
	मार्ग		आकलनीय	असेच	असेच
280	जहाजाचे रॅश नेव्हिगेशन.	6 महिने कारावास किंवा 10,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही. सात वर्षांपर्यंत असू शकेल अशा	असेच	असेच	असेच
२८१	खोट्या प्रकाशाचे, चिन्हाचे किंवा बोयचे प्रदर्शन.	मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास आणि दंडासह जो कमी नसेल	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
		दहा हजार रुपयांपेक्षा.			
282	असुरक्षित किंवा ओव्हरलोड जहाजात भाड्याने घेतलेल्या व्यक्तीला पाण्याने पोहोचवणे.	6 महिने कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
283	सार्वजनिक मार्गात धोका किंवा अडथळा किंवा नेव्हिगेशनची ओळ.	5000 रुपये दंड.	असेच	असेच	असेच
284	संदर्भात निष्काळजी आचरण विषारी पदार्थ.	6 महिने कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
२८५	आग किंवा ज्वलनशील पदार्थाच्या संदर्भात निष्काळजी वर्तन.	6 महिने कारावास किंवा 2,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
286	संदर्भात निष्काळजी आचरण स्फोटक पदार्थ.	6 महिने कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच
२८७	यंत्रसामग्रीबाबत निष्काळजी वर्तन.	असेच	न कळण्याजोगे	असेच	असेच
288	इमारती खाली करणे, दुरुस्ती करणे किंवा बांधणे इ. संदर्भात निष्काळजी वर्तन.	असेच	असेच	असेच	असेच
२८९	प्राण्यांच्या बाबतीत निष्काळजी आचरण.	असेच	आकलनीय	असेच	असेच
290	अन्यथा तरतूद न केलेल्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक उपद्रवासाठी शिक्षा.	1000 रुपये दंड	न कळण्याजोगे	असेच	असेच
291	नंतर उपद्रव चालू बंद करण्याचा आदेश.	सहा महिन्यांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी साधी कारावास, किंवा पाच हजार रुपये दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच
292	अश्लील पुस्तकांची विक्री इ.	प्रथम दोषी आढळल्यास, 2 वर्षे तुरुंगवास, आणि 5,000 रुपये दंड, आणि दुसऱ्या प्रकरणात किंवा त्यानंतर दोषी ठरवून पाच वर्षे कारावास आणि 10,000 रुपये दंड.	असेच	असेच	असेच
293	मुलास अश्लील वस्तूंची विक्री इ. प्रथम दोषी आढळल्यास, 3 वर्षे कारावास, आणि 2,000 रुपये दंड, आणि दुसऱ्या प्रकरणात किंवा त्यानंतर दोषी ठरवून 7 वर्षे कारावास आणि 5,000 रुपये दंड.	असेच	असेच	असेच	असेच

१	2	3	4	५	6
294 अश्लील कृत्ये आणि गाणी		तीन महिन्यांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा एक हजार रुपयांपर्यंतचा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
295 (1) लॉटरी कार्यालय ठेवणे		6 महिने कारावास, किंवा दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच.
(2) संबंधित प्रस्ताव प्रकाशित करणे लॉटरी		पाच हजार रुपयांपर्यंतचा दंड.	असेच	असेच	असेच.
296 कोणत्याही वर्गाच्या धर्माचा अपमान करण्याच्या उद्देशाने प्रार्थनास्थळाला इजा करणे किंवा अपवित्र करणे.		2 वर्षे कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	आकलनीय	न जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
297 जाणूनबुजून आणि दुर्भावनापूर्ण कृत्ये, कोणत्याही वर्गाच्या धर्माचा किंवा धार्मिक श्रद्धांचा अपमान करून धार्मिक भावना दुखावण्याच्या उद्देशाने 298 धार्मिक संमेलनात		3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
अडथळा आणणे.		1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
299 दफन स्थळांवर अतिक्रमण करणे इ. धार्मिक भावना दुखावण्याच्या हेतूने 300 शब्द वगैरे उच्चारणे.		असेच असेच	असेच न कळण्याजोगे	असेच असेच	असेच. असेच.
301 चोरी		कमी नसेल अशा मुदतीसाठी सश्रम कारावास एक वर्षापेक्षा जास्त परंतु ते पाच वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासह. चोरीच्या प्रकरणांमध्ये जेथे मूल्य चोरी झालेल्या मालमत्तेची रक्कम पाच हजार रुपयांपेक्षा कमी आहे, आणि एखाद्या व्यक्तीला प्रथमच दोषी ठरविण्यात आले आहे, मालमत्तेचे मूल्य परत केल्यावर किंवा चोरीच्या मालमत्तेची पुनर्संचयित केल्यावर, सामुदायिक सेवेसह शिक्षा केली जाईल.	आकलनीय	न जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
302 स्नॅचिंग.		तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, आणि दंडासही जबाबदार असेल	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	असेच.
303 राहत्या घरात चोरी, किंवा वाहतुकीचे साधन किंवा प्रार्थनास्थळ इ.		7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
304 मालक किंवा मालकाच्या ताब्यात असलेल्या मालमत्तेची कारकून किंवा नोकराकडून चोरी.		असेच	असेच	असेच	असेच.
305 च्या तयारीनंतर चोरी चोरी करण्यासाठी मृत्यू, दुखापत किंवा संयम निर्माण करणे.		10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
306(2) खंडणी		वर्षे कारावास, किंवा 7 साठी दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
306(3) पिळवणूक करण्यासाठी, दुखापतीच्या भीतीने घालणे किंवा प्रयत्न करणे.		2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.
306(4) पिळवणूक करण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीला मृत्यूच्या भीतीने किंवा गंभीर दुखापत करण्यासाठी टाकणे किंवा प्रयत्न करणे.		7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
306(5) एखाद्या व्यक्तीला मृत्यूच्या भीतीने किंवा गंभीर दुखापत करून खंडणी वसूल करणे.		10 वर्षे कारावास आणि ठीक	असेच	न जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.

१	2	3	4	५	6
306(6)	एखाद्या व्यक्तीला 10 वर्षे कारावास आणि मृत्युदंड, दंड अशा गुन्ह्याची भीती दाखविणे. खंडणीसाठी जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास.		असेच	असेच	असेच.
306(7)	मृत्युदंड, आजीवन कारावास किंवा कारावास अशा गुन्ह्याचा आरोप करून धमकी देऊन खंडणी	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	जामीनपात्र	असेच.
	10 वर्षासाठी. गुन्हा अनेकसंख्येक गुन्हा म्हणून धमकी दिली तर.	जन्मठेपेची शिक्षा	असेच	असेच	असेच.
	गुन्हा अनेकसंख्येक गुन्हा असल्यास. जन्मठेपेची शिक्षा.		असेच	असेच	असेच.
307 दरोडा		(2) 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड. (३) सात वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी सश्रम कारावास आणि दंड. (4) आजीवन कारावास, किंवा दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी सश्रम कारावास, आणि दंड.	असेच	न जामीनपात्र	असेच.
308(2) डकैती		दहा वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी कारावास, आणि दंडासही जबाबदार असेल.	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
308(3) दरोडेखोर खून		मृत्युदंड, आजीवन कारावास किंवा 10 साठी सश्रम कारावास वर्षे आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
308(4) डकैतीची तयारी करणे. 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.			आकलनीय	न जामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
308(5) लुटण्याच्या उद्देशाने जमलेल्या पाच किंवा अधिक व्यक्तींपैकी एक असणे.		असेच	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
308(6) सवयीने डकैती करण्याच्या उद्देशाने संबंधित व्यक्तीच्या टोळीशी संबंधित.		जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
309 दरोडा किंवा डकैती, मृत्यू किंवा गंभीर दुखापत करण्याचा प्रयत्न.		7 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या सश्रम कारावासाची शिक्षा.	असेच	असेच	असेच.
310 प्राणघातक शस्त्राने सज्ज असताना दरोडा किंवा डकैती करण्याचा प्रयत्न.		असेच	असेच	असेच	असेच.
311 च्या भटक्या टोळीशी संबंधित सवयीने चोरी करण्याच्या उद्देशाने संबंधित व्यक्ती.		7 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी प्रथम श्रेणी.
312 जंगम मालमत्तेचा अप्रामाणिक गैरवापर, किंवा त्याचे स्वतःच्या मालकीचे रूपांतर वापर		सहा महिन्यांपेक्षा कमी नसावे पण जे दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकते आणि दंडासह.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
313 मृत व्यक्तीच्या मृत्यूच्या वेळी त्याच्या ताब्यात असलेल्या मालमत्तेचा अप्रामाणिक गैरवापर.		तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकणाऱ्या मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, आणि दंडासही जबाबदार असेल, आणि त्या वेळी अपराधी असल्यास अशा व्यक्तीचा मृत्यू कारकून किंवा नोकर म्हणून त्याने केला होता, कारावासाची शिक्षा सात वर्षांपर्यंत वाढू शकते.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.

१	2	3	4	५	6
314(2)	विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन	५ वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	न जामीनपात्र	असेच.
314(3)	वाहक, वार्षिक इत्यादींद्वारे विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
314(4)	कारकुनाद्वारे विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन किंवा नोकर.	असेच	असेच	असेच	असेच
314(5)	लोकसेवक किंवा बँकर, व्यापारी किंवा एजंट इत्यादींद्वारे विश्वासाचे गुन्हेगारी उल्लंघन.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
315(2)	अप्रामाणिकपणे चोरीची मालमत्ता प्राप्त करणे ते चोरीला गेले आहे हे जाणून.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
315(3)	चोरीची मालमत्ता अप्रामाणिकपणे प्राप्त करणे, ती लुटून मिळवली आहे हे जाणून घेणे.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे सश्रम कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
315(4)	चोरीच्या मालमत्तेचा व्यवहार करणे. जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.		असेच	असेच	असेच.
315(5)	चोरीला गेलेली मालमत्ता लपविण्यास किंवा विल्हेवाट लावण्यास मदत करणे, ती चोरीला गेली आहे हे जाणून घेणे.	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
316(2)	फसवणूक	3 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	असेच.
316(3)	एखाद्या व्यक्तीची फसवणूक करणे ज्याचे हित अपराधी कायद्याद्वारे किंवा कायदेशीर कराराद्वारे संरक्षित करण्यासाठी बांधील होते.	५ वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
३१७	व्यक्तिमत्त्वाद्वारे फसवणूक.	पाच वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णन कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	आकलनीय	असेच	असेच.
318	कर्जदारांमधून वाटणी रोखण्यासाठी मालमत्तेची फसवी काढणे किंवा दडवणे इ.	सहा महिन्यांपेक्षा कमी नसेल अशा मुदतीसाठी कोणत्याही वर्णनाची कारावास	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
		परंतु जे दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकते, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.			
३१९	फसवणूक करून त्याच्या लेनदारांना कर्ज किंवा गुन्हेगारामुळे मागणी उपलब्ध होण्यापासून प्रतिबंधित करणे.	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
320	च्या डीडची फसवी अंमलबजावणी विचाराचे खोटे विधान असलेले हस्तांतरण.	तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णन कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच.
321	स्वतःची किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीची मालमत्तेची फसवणूक काढून टाकणे किंवा लपवणे किंवा ते करण्यात मदत करणे किंवा अप्रामाणिकपणे कोणत्याही व्यक्तीला सोडणे मागणी किंवा दावा ज्यासाठी तो आहे हक्कदार	तीन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णन कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	असेच	असेच	असेच.
322	खोडसाळपणा	(२) ६ महिने कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
		(३) एक वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही;	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
		(4) दोन वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णनाचा कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
		(५) एकतर वर्णनाचा कारावास पाच वर्षांपर्यंत असू शकतो, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
		(6) एकतर वर्णनाचा कारावास पाच वर्षांपर्यंत असू शकेल अशा मुदतीसाठी, आणि दंडासही पात्र असेल.	असेच	असेच	असेच.
३२३	प्राण्याला मारणे किंवा अपंग करणे	पाच वर्षांपर्यंत वाढू शकेल अशा मुदतीसाठी एकतर वर्णन कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही	आकलनीय	असेच	असेच.
३२४(अ)	शेतीसाठी पाणीपुरवठा कमी करून गैरप्रकार करणे इ.	असेच	असेच	असेच	असेच.
324(b)	सार्वजनिक रस्त्यावर दुखापत करणे, पूल, जलवाहतूक करण्यायोग्य नदी किंवा जलवाहिनी, आणि प्रवासासाठी किंवा मालमत्तेची वाहतूक करण्यासाठी ते दुर्गम किंवा कमी सुरक्षित बनवणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
324(c)	सार्वजनिक ड्रेनेजमध्ये पुरामुळे किंवा अडथळा निर्माण करून नुकसान झाले.	असेच	असेच	असेच	असेच.
324(d)	दीपगृह किंवा सीमार्क नष्ट करून किंवा हलवून किंवा कमी उपयुक्त रेंडर करून किंवा खोटे दिवे प्रदर्शित करून गैरप्रकार करणे.	7 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
324(e)	सार्वजनिक प्राधिकरणाने निश्चित केलेली खूण, नष्ट करणे किंवा हलवून इ.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
324(f)	100 रुपये किंवा त्याहून अधिक रकमेचे नुकसान करण्याच्या उद्देशाने आग किंवा स्फोटक पदार्थाद्वारे किंवा कृषी उत्पादनाच्या बाबतीत, 10 रुपये किंवा त्याहून अधिक नुकसान.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	आकलनीय	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
३२४.		जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	न जामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
325(1)	सजलेले जहाज किंवा 20 टन ओझे असलेले जहाज नष्ट करण्याच्या किंवा असुरक्षित करण्याच्या हेतूने गैरवर्तन.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
325(2)	आग किंवा कोणत्याही स्फोटक द्रव्याने केलेल्या शेवटच्या भागामध्ये वर्णन केलेले दुष्कृत्य.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
326	चोरीच्या इराद्याने जहाज किनाऱ्यावर थावणे इ.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
327(3)	गुन्हेगारी अतिक्रमण	3 महिने कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
327(4)	घरातील अतिक्रमण	1 वर्ष कारावास किंवा 5,000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
३२९(१)	लपून राहणे घर-अतिक्रमण किंवा घर तोडणे.	2 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	असेच.

१	2	3	4	५	6
329(2) रात्रीच्या वेळी लपून राहणे किंवा घर फोडणे.	३ वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.	
329(3) लपून राहणे घर-अतिचार किंवा घर तुरुंगवासाच्या शिक्षेस पात्र गुन्ह्याचे उल्लंघन करणे.	३ वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.	
चोरीचा गुन्हा असेल तर	10 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.	
329(4) तुरुंगवासाच्या शिक्षेस पात्र गुन्ह्यासाठी लपून राहणे किंवा रात्री घर फोडणे.	५ वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.	
गुन्हा चोरीचा असेल तर	14 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	असेच.	
329(5) लपून राहणे घर-अतिचार किंवा घर दुखापत, प्राणघातक हल्ला इ.साठी तयार केल्यावर तोडणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.	
329(6) लपून राहणे घर-अतिचार किंवा घर रात्री तोडणे, दुखापत होण्याच्या तयारीनंतर इ.	असेच	असेच	असेच	असेच.	
329(7) लपून राहून घरफोडी करताना किंवा घर फोडताना गंभीर दुखापत झाली.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.	
३२९(८) रात्री घर फोडताना संयुक्तपणे संबंधित अनेक व्यक्तींपैकी एकाचा मृत्यू किंवा गंभीर दुखापत.	असेच	असेच	असेच	असेच.	
330(a) शिक्षापात्र गुन्हा करण्यासाठी घरातील अतिक्रमण मृत्यू सह.	जन्मठेप, किंवा सश्रम कारावास 10 वर्षे आणि दंड.	आकलनीय	न जामीनपात्र	सत्र न्यायालय.	
330(b) आजीवन कारावासाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यासाठी घरातील अतिक्रमण.	10 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.	
330(c) कारावासाच्या शिक्षेस पात्र गुन्ह्यासाठी घरातील अतिक्रमण.	2 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.	
गुन्हा चोरीचा असेल तर	7 वर्षे कारावास आणि ठीक आहे.	असेच	न जामीनपात्र	असेच.	
३३१ घरातील अतिक्रमण, दुखापत, प्राणघातक हल्ला इ.	असेच	असेच	असेच	असेच.	
332(1) अप्रामाणिकपणे उघडलेले किंवा संपत्ती असलेले कोणतेही बंद भांडे तोडणे किंवा बंद करणे.	2 वर्षे कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.	
332(2) कोणत्याही बंद सह सोपविले जात कोणत्याही मालमत्तेचा समावेश असलेले किंवा असायला हवे असलेले भांडार, आणि फसवणूक करून ती उघडणे.	3 वर्षे कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच	
334(2) बनावट	2 वर्षे कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	च्या दंडाधिकारी पहिला वर्ग.	

१	2	3	4	५	6
334(3)	फसवणूक करण्याच्या उद्देशाने खोटाखडे करणे. 7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक		आकलनीय	न जामीनपात्र	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
334(4)	कोणत्याही व्यक्तीच्या प्रतिष्ठेला हानी पोहोचवण्याच्या उद्देशाने किंवा त्या हेतूसाठी त्याचा वापर केला जाण्याची शक्यता आहे हे जाणून खोटे करणे.	३ वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	जामीनपात्र	असेच.
३३५	लोकसेवकाने ठेवलेल्या न्यायालयाच्या किंवा रजिस्ट्रार ऑफ बर्थ ड.च्या रेकॉर्डची खोटी.	7 वर्षे कारावास आणि दंड	असेच	न जामीनपात्र	असेच.
336	मौल्यवान सिक्स्युरिटी, इच्छा, किंवा कोणतीही मौल्यवान सुरक्षा बनवण्यासाठी किंवा हस्तांतरित करण्यासाठी किंवा कोणतेही पैसे प्राप्त करण्यासाठी अधिकाराची खोटी.	जन्मठेप, किंवा 10 वर्षे कारावास आणि दंड	असेच	असेच	असेच.
	जेव्हा मौल्यवान सुरक्षा ही केंद्र सरकारची प्रॉमिसरी नोट असते 337 कागदपत्र ताब्यात असणे,	असेच	आकलनीय	असेच	असेच.
	ते बनावट असल्याचे जाणून, ते अस्सल म्हणून वापरण्याच्या उद्देशाने; जर दस्तऐवज भारतीय न्याय संहितेच्या कलम ३३५ मध्ये नमूद केलेल्या वर्णनांपैकी एक असेल.	असेच.	असेच.	असेच.	असेच.
	जर दस्तऐवज भारतीय न्याय संहितेच्या कलम ३३६ मध्ये नमूद केलेल्या वर्णनांपैकी एक असेल.	जन्मठेप, किंवा 7 वर्षे कारावास आणि दंड.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच.
338(2)	बनावट दस्तऐवज खरा म्हणून वापरणे जे बनावट असल्याचे ओळखले जाते.	अशा दस्तऐवजाच्या खोटेपणासाठी शिक्षा.	असेच	असेच	असेच.
	जेव्हा बनावट दस्तऐवज केंद्र सरकारची प्रॉमिसरी नोट असते.	असेच	असेच	असेच	असेच.
339(1)	भारतीय न्याय संहितेच्या कलम 336 नुसार शिक्षापात्र बनावटगिरी करण्याच्या हेतूने सील, प्लेट इ. बनवणे किंवा बनावट करणे, किंवा असे कोणतेही शिक्का, प्लेट इत्यादि असणे, हे जाणून घेणे. बनावट	जन्मठेप, किंवा 7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
339(2)	भारतीय न्याय संहितेच्या कलम 336 अन्वये शिवाय शिक्षापात्र बनावटगिरी करण्याच्या उद्देशाने किंवा तसे कोणतेही शिक्का, थाळी इत्यादि सोबत ठेवणे, हे जाणून घेणे बनावट असणे.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
340(1)	च्या कलम 467 मध्ये वर्णन केलेल्या दस्तऐवजांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी वापरलेले उपकरण किंवा चिन्हाची बनावट करणे भारतीय न्याय संहिता, किंवा धारण करणे बनावट चिन्हांकित साहित्य.	असेच.	असेच.	असेच.	असेच.
340(2)	इतर दस्तऐवजांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी वापरलेले उपकरण किंवा चिन्हाची बनावट करणे भारतीय न्याय संहितेच्या कलम 467 मध्ये वर्णन केलेल्या किंवा बनावट चिन्हांकित सामग्री बाळगण्यापेक्षा.	7 वर्षे तुरुंगवास आणि ठीक	असेच	न जामीनपात्र	असेच.
३४१	लबाडीने नष्ट करणे किंवा विकृत करणे, किंवा नष्ट करण्याचा किंवा विकृत करण्याचा प्रयत्न करणे, किंवा इच्छा गुप्त ठेवणे इ.	7 वर्षे कारावास आणि दंड.	असेच	असेच.	असेच.
342	खात्त्याचे खोटेपणा.	7 वर्षे कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	असेच	जामीनपात्र	असेच.

१	2	3	4	५	6
343(3)	कोणत्याही व्यक्तीची फसवणूक किंवा इजा करण्याच्या हेतूने खोटे मालमत्तेचे चिन्ह वापरणे.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
३४४	दुखापत करण्याच्या उद्देशाने मालमत्तेचे चिन्ह काढून टाकणे, नष्ट करणे किंवा खराब करणे.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
345(1)	नुकसान किंवा दुखापत करण्याच्या उद्देशाने दुसऱ्याने वापरलेल्या मालमत्तेच्या चिन्हाची बनावट करणे.	2 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
३४५(२)	सार्वजनिक सेवकाने वापरलेले मालमत्तेचे चिन्ह किंवा कोणत्याही मालमत्तेचे उत्पादन, गुणवत्ता इ. दर्शविण्यासाठी त्याने वापरलेले कोणतेही चिन्ह बनावट करणे.	३ वर्ष कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
346	फसवणूक करणे किंवा असणे कोणत्याही सार्वजनिक किंवा खाजगी मालमत्तेच्या चिन्हाची बनावट बनवण्यासाठी कोणतेही डाय, प्लेट किंवा इतर साधन ताब्यात घेणे.	3 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच.	असेच.	असेच.
347	बनावट मालमत्तेच्या चिन्हासह चिन्हांकित वस्तू जाणूनबुजून विकणे.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
३४८(१)	वस्तू असलेल्या कोणत्याही पॅकेजवर किंवा भांडारावर खोटी खूण करून, त्यात आहे असे समजावे या हेतूने वस्तू, ज्यामध्ये समाविष्ट नाही, इ.	3 वर्ष कारावास किंवा दंड किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	असेच.
348(2)	अशा कोणत्याही खोट्या चिन्हाचा वापर करणे.	असेच	असेच	असेच	असेच.
349(2)	गुन्हेगारी धमकी.	2 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	असेच.
349(3)	मृत्यू किंवा गंभीर दुखापत होण्याची धमकी इ.	7 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी प्रथम श्रेणी.
349(4)	निनावी संप्रेषणाद्वारे गुन्हेगारी धमकी देणे किंवा धमकी कोठून लपविण्याची खबरदारी घेणे वेळो	वरील कलमाखालील शिक्षेव्यतिरिक्त 2 वर्ष कारावास.	असेच	असेच	असेच.
350	शांततेचा भंग करण्याच्या हेतूने अपमान.	2 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
351	सार्वजनिक शांतता विरुद्ध बंड किंवा गुन्हा घडवून आणण्याच्या उद्देशाने पसरवलेले खोटे विधान, अफवा इ.	3 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	न जामीनपात्र	असेच.
	वेगवेगळ्या वर्गामध्ये शत्रुत्व, द्वेष किंवा दुर्भावना निर्माण करण्याच्या हेतूने खोटी विधाने, अफवा इ.	असेच	आकलनीय	असेच	असेच.
	शत्रुत्व, द्वेष किंवा दुर्भावना निर्माण करण्याच्या उद्देशाने पुजेच्या ठिकाणी केलेले खोटे विधान, अफवा इ.	५ वर्ष कारावास आणि दंड.	असेच	असेच	असेच.
352	कायद्यामुळे एखाद्या व्यक्तीला असा विश्वास दिला जातो की त्याला त्याचे प्रतिपादन केले जाईल दैवी नाराजीची वस्तू.	1 वर्ष कारावास, किंवा दंड, किंवा दोन्ही.	असेच	असेच	कोणताही दंडाधिकारी.
353	सार्वजनिक ठिकाणी इ. नशेच्या अवस्थेत दिसणे आणि कोणत्याही व्यक्तीला त्रासदायक ठरणे.	24 तास साधी कैद किंवा 1000 रुपये दंड किंवा दोन्ही किंवा सामुदायिक सेवा.	न कळण्याजोगे	असेच	असेच.
354(2)	राष्ट्रपती किंवा त्यांच्या विरुद्ध बदनामी उपराष्ट्रपती किंवा राज्यपाल ए संघाचे राज्य किंवा प्रशासक सरकारी वकिलाने केलेल्या तक्रारीवर स्थापन झाल्यावर त्याच्या सार्वजनिक कार्ये पार पाडताना त्याच्या वर्तनाच्या संदर्भात प्रदेश किंवा मंत्री.	2 वर्ष साधी कैद, किंवा सामुदायिक सेवा किंवा दंड, किंवा दोन्ही	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	सत्र न्यायालय.
	इतर कोणत्याही प्रकरणात बदनामी	असेच	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.

१	2	3	4	५	6
354(3)	राष्ट्रपती किंवा उपराष्ट्रपती किंवा एखाद्या राज्याचे राज्यपाल किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचा प्रशासक किंवा मंत्री यांच्या विरुद्ध त्याच्या सार्वजनिक कार्ये पार पाडताना त्याच्या वर्तनाच्या संदर्भात बदनामीकारक आहे हे जाणून घ्यावे किंवा खोदणे सरकारी वकिलाने केलेल्या तक्रारीवरून.	२ वर्षे साधी कैद किंवा दंड किंवा दोन्ही	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
	मुद्रित करणे किंवा कोरीव काम करणे हे बदनामीकारक असल्याचे जाणून, इतर कोणत्याही बाबतीत.	असेच	असेच	असेच	प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
354(4)	राष्ट्रपती किंवा उपराष्ट्रपती किंवा एखाद्या राज्याचे राज्यपाल किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचा प्रशासक किंवा मंत्री यांच्या विल्हेवाट लावताना त्याच्या वर्तनाच्या संदर्भात अशी प्रकरणे आहेत हे जाणून, बदनामीकारक बाब असलेल्या छापील किंवा कोरलेल्या पदार्थाची विक्री सरकारी वकिलाने केलेल्या तक्रारीवर जेव्हा त्याच्या सार्वजनिक कार्याची स्थापना केली जाते.	असेच	असेच	असेच	सत्र न्यायालय.
	बदनामीकारक बाबी असलेल्या मुद्रित किंवा कोरलेल्या पदार्थाची विक्री, इतर कोणत्याही प्रकरणात अशी बाब आहे हे जाणून घेणे.	असेच	असेच	असेच	च्या दंडाधिकारी प्रथम श्रेणी.
355	वर किंवा पुरवठ्यावर उपस्थित राहण्यास बांधील असणे तारुण्यापासून असहाय्य असलेल्या व्यक्तीच्या इच्छा, मनाची अस्वस्थता किंवा रोग, आणि स्वेच्छेने करणे वगळणे	3 महिने कारावास किंवा 5000 रुपये दंड किंवा दोन्ही.	न कळण्याजोगे	जामीनपात्र	कोणताही दंडाधिकारी.
1.—इतर कायद्याविरुद्ध गुन्ह्यांचे वर्गीकरण					
	गुन्हा	आकलनीय किंवा नाही	जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र	कोणत्या कोर्टाने ट्रायबल	
	मृत्युदंड, आजीवन कारावास किंवा 7 वर्षांपेक्षा जास्त कारावासाची शिक्षा असल्यास दखलपात्र जर 3 वर्षे आणि त्यापेक्षा जास्त कारावासाची शिक्षा असेल परंतु 7 वर्षांपेक्षा जास्त नसेल	असेच	अजामीनपात्र	असेच	सत्र न्यायालय. प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी.
	3 वर्षांपेक्षा कमी कारावास किंवा फक्त दंड अशी शिक्षा असल्यास.	न	जामीनपात्र		कोणताही दंडाधिकारी.

दुसरी शेड्यूल

(विभाग ५२४ पहा)

फॉर्म क्रमांक १

एका आरोपी व्यक्तीला समन्स

(विभाग ६३ पहा)

(पत्त्यावर) च्या (आरोपीचे नाव)

(लवकरच गुन्हाचा आरोप लावला) या आरोपाला उत्तर देण्यासाठी तुमची हजेरी आवश्यक असताना , तुम्ही याद्वारे (मॅजिस्ट्रेट) अयशस्वी होऊ नये म्हणून व्यक्तिशः (किंवा याचिकाकर्त्याद्वारे) उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

, वर दिवस .

दि , 20 चा दिवस .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 2

अटक वॉरंट

(विभाग ७२ पहा)

(वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या किंवा आहेत त्या व्यक्तीचे किंवा व्यक्तीचे नाव आणि पद).

(पत्त्याच्या) गुन्हाचा (आरोपीचे नाव) आरोप (गुन्हा सांगा) असताना , तुम्हाला याद्वारे सांगितलेल्याला अटक करण्याचे आणि त्याला माझ्यासमोर हजर करण्याचे निर्देश दिले आहेत. येथे अयशस्वी होऊ नका.

दि _____, 20____

चा दिवस

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

(विभाग 73 पहा)

या वॉरंटला खालीलप्रमाणे मान्यता दिली जाऊ शकते:-

सांगितले तर	बेरीज (किंवा दोन
प्रत्येकी	माझ्यासमोर हजर राहण्यासाठी रुपयांच्या एका
रुपयांच्या जामीन रकमेच्या रकमेमध्ये चालू ठेवण्यासाठी,	जामिनासह
अन्यथा माझ्याद्वारे निर्देशित होईपर्यंत उपस्थित राहण्यासाठी, त्याला सोडले जाऊ शकते.	चा दिवस आणि

दि _____, 20____

चा दिवस

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 3

वॉरंट अंतर्गत अटक केल्यानंतर बॉड आणि जामीन-बॉन्ड

(विभाग 83 पहा)

(नाव), चे , वॉरंट अंतर्गत (किंवा जशास
मी, जिल्हा दंडाधिकारी यांनी कोर्टात तसे) समोर आणले जात आहे, याद्वारे स्वतःला पुढील
हजर राहण्याच्या आरोपाला उत्तर देण्यास भाग पाडले , गोष्टीशी बांधील आहे, त्या आरोपाला
वर चा दिवस उत्तर देण्यासाठी, आणि कोर्टाने
अन्यथा निर्देशित होईपर्यंत उपस्थित राहणे सुरू ठेवण्यासाठी; आणि, मी येथे चूक केल्यास, मी स्वतःला सरकारकडे, रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे

दि चा दिवस , 20

(स्वाक्षरी)

मी याद्वारे वरील नावासाठी स्वतःला जामीन घोषित करतो च्या ते
त्याने आधी उपस्थित राहावे च्या न्यायालयात
द पुढच्या दिवशी, ज्या आरोपावर त्याला
अटक करण्यात आली आहे त्याला उत्तर देण्यासाठी, आणि अन्यथा निर्देशित होईपर्यंत उपस्थित राहणे
न्यायालय; आणि, जर त्याने त्यात चूक केली असेल तर, मी स्वतःला सरकारकडे, रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे

दि चा दिवस , 20

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 4

घोषणेसाठी आरोपीला हजर राहणे आवश्यक आहे

(विभाग 84 पहा)

माझ्यासमोर त्या पत्त्यावर तक्रार करण्यात आली आहे तेव्हा) भारतीय न्याय (नाव, वर्णन आणि
संहिता, 2023 च्या कलमानुसार शिक्षेचा गुन्हा केला आहे (किंवा केल्याचा संशय आहे) आणि त्यानंतर तो अटक ,
वॉरंट जारी केला गेला आहे. (नाव) सापडू शकत नाही, आणि हे माझ्या समाधानासाठी दर्शविले गेले आहे की सांगितलेले (नाव) फरार झाले आहे (किंवा उक्त
वॉरंटीची सेवा टाळण्यासाठी स्वतः ला लपवत आहे);

याद्वारे उद्घोषणा करण्यात येत आहे की, या न्यायालयासमोर (किंवा माझ्यासमोर) सांगितलेल्या तक्रारीवर उपस्थित राहून उत्तर देण्यासाठी सांगितले आहे.

चा दिवस

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 5

घोषणेसाठी साक्षीदाराची उपस्थिती आवश्यक आहे

(विभाग 84, 90 आणि 93 पहा)

माझ्यासमोर (नाव, वर्णन आणि पत्ता) गुन्हा केला आहे (किंवा केल्याचा संशय आहे) (गुन्ह्याचा थोडक्यात उल्लेख करा) आणि (नाव, वर्णन आणि) हजेरी लावण्यासाठी वॉरंट जारी केले गेले आहे साक्षीदाराचा पत्ता) या न्यायालयासमोर या तक्रारीच्या प्रकरणाची चौकशी केली जाईल; आणि हे वॉरंटवर परत केले गेले आहे की सांगितलेले (साक्षीदाराचे नाव) दिले जाऊ शकत नाही, आणि ते मला दाखवले गेले आहे

तो फरार झाल्याचे समाधान (किंवा सांगितलेल्या वॉरंटची सेवा टाळण्यासाठी स्वतःला लपवत आहे);

याद्वारे उद्धोषणा करण्यात येत आहे की , न्यायालयासमोर

(नाव) आवश्यक दिवस

सांगितलेले (ठिकाण) सकाळी हजार राहण्याच्या दिवशी स्पर्श करून

पुढे

गुन्ह्याची तक्रार केली.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 6

साक्षीदाराची उपस्थिती सक्तीने जोडण्याचा आदेश

(विभाग 85 पहा)

येथील पोलीस ठाण्याचे प्रभारी अधिकारी यांना

हजेरी लावण्यासाठी वॉरंट जारी केले आहे (नाव, वर्णन आणि पत्ता)
या न्यायालयासमोर प्रलंबित असलेल्या तक्रारीबद्दल साक्ष देण्यासाठी, आणि ते दिले जाऊ शकत नाही असे या वॉरंटकडे परत केले गेले आहे; आणि तो फरार झाला आहे (किंवा उक्त वॉरंटची सेवा टाळण्यासाठी स्वतःला लपवत आहे) हे माझ्या समाधानासाठी दिसून आले आहे ; आणि त्यानंतर एक घोषणा करण्यात आली
किंवा योग्यरित्या जारी आणि प्रकाशित केले जात आहे ज्यात नमूद केलेल्या वेळेस
आणि ठिकाणी नमूद केलेले दिसणे आणि पुरावे देणे आवश्यक आहे;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला या न्यायालयाच्या पुढील आदेशापर्यंत प्रलंबित असलेली मालमत्ता जप्तीखाली ठेवण्यासाठी आणि तुम्हाला त्या जिल्ह्यामध्ये सापडलेल्या रुपयाच्या मूल्याशी संबंधित जंगम मालमत्ता जप्त करून परत करणे आवश्यक आहे. हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणारे समर्थनासह.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 7

आरोपीला हजर राहण्यास भाग पाडण्याचा आदेश

(विभाग 85 पहा)

ला

(वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या व्यक्तीचे किंवा व्यक्तीचे नाव आणि पद).

कारण माझ्यासमोर तक्रार केली आहे (नाव, भारतीय न्याय आणि पत्ता) यांनी कलमाखालील गुन्हा केला आहे (किंवा केल्याचा संशय आहे).
संहितेचे वर्णन
शिक्षापात्र आहे, आणि त्यावर अटक वॉरंट परत करण्यात आले आहे की सांगितलेले (नाव) सापडत नाही;
आणि असे असताना हे (नाव) फरार झाल्याचे माझ्या समाधानाने दिसून आले आहे. (किंवा उक्त वॉरंटची सेवा टाळण्यासाठी स्वतः ला लपवत आहे) आणि त्यानंतर एक उद्धोषणा योग्यरित्या जारी केली गेली आहे किंवा प्रकाशित केली जात आहे ज्यामध्ये सांगितलेल्या व्यक्तीने काही दिवसांत उक्त शुल्काचे उत्तर देणे आवश्यक आहे; आणि सांगितलेल्याकडे खालील मालमत्ता आहे , खेड्यातील (किंवा शहरात) सरकारला महसूल देणाऱ्या जमिनीव्यतिरिक्त, च्या जिल्ह्यातील

, उदा., , आणि जोडणीसाठी ऑर्डर देण्यात आली आहे
त्याचा

तुम्हाला याद्वारे कलम 85 च्या उप-कलम (2) च्या खंड (अ), किंवा खंड (सी), किंवा दोन्ही* मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने जोडणे आवश्यक आहे आणि पुढील आदेशापर्यंत संलग्नकाखाली ठेवणे आवश्यक आहे. या न्यायालयाचे, आणि हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणाऱ्या समर्थनासह परत करणे.

दि , 20
चा दिवस

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

* संलग्न करायच्या मालमत्तेच्या स्वरूपावर अवलंबून, लागू नसलेल्याला काढून टाका.

फॉर्म क्रमांक 8

जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी यांच्याकडून संलग्नक अधिकृत करण्याचा आदेश

(विभाग 85 पहा)

च्या जिल्ह्याचे जिल्हा दंडाधिकारी/जिल्हाधिकारी यांना

भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलमांतर्गत शिक्षापात्र गुन्हा (किंवा केल्याचा संशय आहे) (किंवा केल्याचा संशय आहे) अशी माझ्यासमोर तक्रार करण्यात आली आहे आणि त्यानंतर त्याला अटक वॉरंट परत करण्यात आले आहे. जारी केले की सांगितले (नाव) सापडत नाही; आणि माझ्या समाधानासाठी असे दिसून आले आहे की सांगितलेला (नाव) फरार झाला आहे (किंवा सांगितलेल्या वॉरंटची सेवा टाळण्यासाठी स्वतःला लपवत आहे) आणि त्यानंतर उद्धोषणा केली गेली आहे किंवा ती योग्यरित्या जारी केली गेली आहे आणि सांगितलेली (नाव) आवश्यक आहे. वरील शुल्काचे उत्तर देण्यासाठी दिसण्यासाठी काही जमीन देय आहे

दिवस आणि जेथे सांगितले

च्या गावात (किंवा शहरातील) सरकारला महसूल

, च्या जिल्ह्यात

;

तुम्ही याद्वारे अधिकृत आहात आणि तुम्हाला विनंती केली आहे की, नमूद केलेल्या पद्धतीने, ही जमीन जोडली जावी कलम 85 च्या उप-कलम (4) च्या खंड (a), किंवा खंड (c), किंवा दोन्ही* मध्ये, आणि या न्यायालयाच्या पुढील आदेशापर्यंत संलग्नकाखाली ठेवण्यासाठी, आणि तुमच्याकडे काय आहे ते विलंब न करता प्रमाणित करण्यासाठी या आदेशाच्या अनुषंगाने केले.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

* जे नको आहे त्यावर मारा.

फॉर्म क्रमांक 9

साक्षीदार आणण्यासाठी पहिल्या घटनेत वॉरंट

(विभाग ९० पहा)

ला

(पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती किंवा वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या व्यक्तीचे नाव आणि पद).

कारण माझ्यासमोर तक्रार केली गेली आहे की (आरोपीचे नाव आणि वर्णन) (पत्त्याने) गुन्हा केला आहे (किंवा संशयित आहे) (गुन्ह्याचा थोडक्यात उल्लेख करा) आणि असे दिसते की (नाव आणि साक्षीदाराचे वर्णन) सदर तक्रारीबाबत पुरावा देऊ शकतो, आणि माझ्याकडे विश्वास ठेवण्याचे चांगले आणि पुरेसे कारण आहे की, जोपर्यंत असे करण्यास भाग पाडले जात नाही तोपर्यंत तो सदर तक्रारीच्या सुनावणीला साक्षीदार म्हणून उपस्थित राहणार नाही;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि त्याला या न्यायालयासमोर आणण्यासाठी तुम्हाला त्या
आणि वर दिवशी अटक करण्याची आवश्यकता आहे
तक्रार केलेल्या गुन्ह्याला स्पर्श करणे तपासले.

(साक्षीदाराचे नाव),
, असणे

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक १०

विशिष्ट गुन्हाची माहिती दिल्यानंतर शोध घेण्याचे वॉरंट

(विभाग ९६ पहा)

ला

(पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती किंवा वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या व्यक्तीचे नाव आणि पद).

मला आयोगाची माहिती देण्यात आली आहे

(किंवा तक्रार) गुन्हाच्या आधी (किंवा संशयित आयोग)

करण्यात आली आहे (गुन्हाचा संक्षिप्तपणे उल्लेख करा)

च्या

आणि मला असे दिसून आले आहे की (गोष्ट स्पष्टपणे निर्दिष्ट करा) आता केल्या जात असलेल्या चौकशीसाठी आवश्यक आहे. (किंवा बनवल्या जाणाऱ्या) उक्त गुन्हात (किंवा संशयित गुन्हा);

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला मध्ये सांगितलेल्या गोष्टींचा शोध घेणे आवश्यक आहे

(निर्दिष्ट केलेली गोष्ट) (घराचे

किंवा ठिकाणाचे किंवा त्याच्या भागाचे वर्णन करा ज्यामध्ये शोध बंदिस्त करावयाचा आहे), आणि, आढळल्यास, या न्यायालयासमोर तत्काळ हजर करणे, हे वॉरंट परत करणे, तुम्ही काय केले आहे हे प्रमाणित केलेल्या शिफारशीसह त्या अंतर्गत, त्याची अंमलबजावणी झाल्यावर लगेच.

दि

चा दिवस

, 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 11

ठेवीची संशयित जागा शोधण्याचे वॉरंट

(विभाग ९७ पहा)

ला

(कॉन्स्टेबलच्या रॅकवरील पोलीस अधिकाऱ्याचे नाव आणि पद).

जेव्हा माझ्यासमोर माहिती ठेवण्यात आली होती आणि त्यानंतर योग्य चौकशी केल्यावर, मला असे मानण्यास प्रवृत्त केले गेले आहे की (घराचे किंवा इतर ठिकाणाचे वर्णन करा) चोरीच्या मालमत्तेच्या ठेवी (किंवा विक्री) साठी जागा म्हणून वापरले जाते (किंवा असल्यास. विभागात व्यक्त केलेल्या इतर उद्देशांपैकी एक, विभागाच्या शब्दात उद्देश सांगा);

हे अधिकृत करणे आणि तुम्हाला आवश्यक असेल अशा सहाय्याने सांगितलेल्या घरात (किंवा इतर ठिकाणी) प्रवेश करणे आवश्यक आहे आणि आवश्यक असल्यास, वाजवी शक्ती वापरणे आणि त्या घराच्या प्रत्येक भागाची झडती घेणे (किंवा इतर ठिकाण, किंवा शोध एखाद्या भागापुरता मर्यादित ठेवायचा असल्यास, तो भाग स्पष्टपणे नमूद करा, आणि कोणत्याही मालमत्तेचा (किंवा कागदपत्रे, किंवा शिक्के, किंवा सील, किंवा नाणी, किंवा अश्लील वस्तू, जसे की केस असेल) जप्त करणे आणि ताब्यात घेणे असणे) (केस आवश्यक असेल तेव्हा जोडा) आणि बनावट कागदपत्रे, किंवा बनावट शिक्के, किंवा खोटे शिक्के, किंवा बनावट नाणी किंवा बनावट नोटा तयार करण्यासाठी ठेवल्या जातील असा तुमचा विश्वास वाटेल अशी कोणतीही साधने आणि साहित्य देखील केस असू शकते) आणि ताबडतोब या न्यायालयासमोर या न्यायालयासमोर आणणे ज्याचा ताबा घेतला जाऊ शकतो, हे वॉरंट परत करणे, आपण त्या अंतर्गत काय केले आहे हे प्रमाणित करून, त्याची अंमलबजावणी झाल्यावर लगेच.

दि

चा दिवस

,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक १२

शांतता राखण्यासाठी बाँड

(विभाग 125 आणि 126 पहा)

जेव्हा मी,

(नाव), रहिवासी

(स्थान), किंवा
पर्यंत

च्या न्यायालयात सध्या प्रलंबित असलेल्या प्रकरणाची चौकशी पूर्ण होण्याच्या कालावधीसाठी शांतता राखण्यासाठी बाँडमध्ये प्रवेश करण्याचे आवाहन केले आहे.

, मी याद्वारे शांततेचा भंग करू नये किंवा असे कोणतेही कृत्य करू नये ज्यामुळे शांततेचा भंग होऊ शकेल असे कोणतेही कृत्य त्या मुदतीदरम्यान किंवा सदर चौकशी पूर्ण होईपर्यंत आणि मी त्यात चूक केल्यास, मी याद्वारे, सरकारकडे, रुपये जप्त करण्यास स्वतःला बांधील आहे

दि

चा दिवस

,20 .

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक १३

चांगल्या वर्तनासाठी बॉण्ड

(विभाग 127, 128 आणि 129 पहा)

जेव्हा मी, (नाव), रहिवासी (स्थान), सरकार आणि भारतातील सर्व नागरिकांशी (राज्य कालावधीसाठी) किंवा या प्रकरणातील चौकशी पूर्ण होईपर्यंत चांगले वर्तन करण्यासाठी बॉण्डमध्ये प्रवेश करण्यास सांगितले आहे.

आता कोर्टात प्रलंबित आहे , मी याद्वारे सरकार आणि भारतातील सर्व नागरिकांशी या मुदतीत किंवा सदर चौकशी पूर्ण होईपर्यंत चांगली वागणूक देण्यास बांधील आहे; आणि, मी त्यात चूक केल्यास, मी याद्वारे सरकारला रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे

दि चा दिवस , 20 .

(स्वाक्षरी)

(जेथे जामीन असलेला बॉण्ड अंमलात आणायचा आहे, जोडा)

आम्ही याद्वारे वरील नावासाठी स्वतःला जामीन घोषित करतो

त्या मुदतीत किंवा सदर चौकशी पूर्ण होईपर्यंत तो सरकार आणि भारतातील सर्व नागरिकांशी चांगला वागेल; आणि, जर त्याने त्यात चूक केली असेल तर, आम्ही स्वतःला एकत्रितपणे आणि स्वतंत्रपणे, सरकारला रुपये जप्त करण्यास बांधील आहोत.

दि चा दिवस , 20 .

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 14

शांततेच्या संभाव्य भंगाच्या माहितीवर समन्स

(विभाग 132 पहा)

ला

च्या

जेव्हा ते मला विश्वासाह माहितीद्वारे दिसून आले आहे की
(माहितीचा पदार्थ सांगा), आणि तुम्ही शांततेचा भंग करण्याची शक्यता आहे (किंवा ज्या कृतीद्वारे कदाचित शांततेचा भंग केला जाईल), तुम्हाला याद्वारे
वैयक्तिकरित्या उपस्थित राहणे आवश्यक आहे (किंवा विधिवत अधिकृत एजंट) दुपारी दहा वाजता दंडाधिकार्यांच्या कार्यालयात, कारण दाखवण्यासाठी
तुम्हाला रुपयांच्या बाँडमध्ये प्रवेश का करावा लागू नये. वर चा दिवस 20 , येथे

[जेव्हा जामीन आवश्यक असेल तेव्हा, जोडा, आणि एक (किंवा दोन, (प्रत्येक एकापेक्षा जास्त असल्यास)) च्या बाँडद्वारे सुरक्षा देखील
यथास्थिती) रुपयाच्या रकमेतील जामीन (किंवा जामीन) मुदतीसाठी शांतता राखेल द्या , की तुम्ही

दि

चा दिवस

,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 15

शांतता राखण्यासाठी सुरक्षा शोधण्यात अयशस्वी झाल्याबद्दल वचनबद्धतेचे वॉरंट

(विभाग 141 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

तर (नाव आणि पत्ता) समन्सच्या आज्ञापालनाच्या दिवशी वैयक्तिकरित्या (किंवा त्याच्या अधिकृत एजंटने) त्याला एका माझ्यासमोर हजर झाले जामिनासह (किंवा प्रत्येकी दोन जामीन असलेल्या रुपयांच्या रोख्यांसह) रुपयांच्या बाँडमध्ये प्रवेश का करू नये, याचे कारण दाखविण्यासाठी त्याला बोलावले असता, तो (नाव) ठेवेल . महिन्यांच्या कालावधीसाठी शांतता; आणि त्यानंतर सांगितलेला आदेश (सुरक्षेचा आदेश जेव्हा तो समन्समध्ये नमूद केलेल्यापेक्षा वेगळा असेल तेव्हा सांगा) आवश्यक असलेला आदेश काढण्यात आला आणि तो या आदेशाचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरला;

(नाव) मध्ये प्रवेश करण्यासाठी आणि अशी सुरक्षा शोधण्यासाठी

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (नाव) तुमच्या कोठडीत, या वॉरंटसह, आणि त्याला या कालावधीसाठी त्या कारागृहात सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी (कारावासाची मुदत) जोपर्यंत त्याला यादरम्यान कायदेशीररित्या सोडण्याचा आदेश दिला जात नाही, आणि हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणीकरण असलेल्या समर्थनासह परत करा.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 16

चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षितता शोधण्यात अयशस्वी झाल्याबद्दल वचनबद्धतेचे वॉरंट

(विभाग 141 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

जेंव्हा ते मला दिसले आहे

(नाव आणि वर्णन)

तो दखलपात्र गुन्हा करण्याच्या उद्देशाने असे करत आहे असे मानण्याच्या कारणास्तव
जिल्ह्यात त्याची उपस्थिती लपवत आहे;

आणि तेथे आहे

किंवा

(नाव आणि वर्णन) च्या सामान्य वर्णने पुरावे माझ्यासमोर जोडले गेले आहेत आणि रेकॉर्ड केले गेले आहेत, ज्यावरून असे दिसते की तो एक सवयीचा दरोडेखोर आहे (किंवा घर तोडणारा, इ., जसे की केस असेल);

आणि जेव्हा एक ऑर्डर नोंदविला गेला आहे ज्यामध्ये तेच नमूद केले आहे आणि सांगितलेल्या (नाव) त्याच्या चांगल्या वर्तनासाठी एक जामीन (किंवा दोन किंवा अधिक जामीनदारांसह) बॉण्डमध्ये प्रवेश करून (त्या कालावधीसाठी) त्याच्या चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षा प्रदान करणे आवश्यक आहे . केस असू शकते), स्वतः रुपयासाठी, आणि सांगितलेला जामीन (किंवा सांगितलेल्या प्रत्येक जामीन) रुपये आणि सांगितलेले (नाव) या आदेशाचे पालन करण्यात अयशस्वी ठरले आहे आणि अशा चुकांसाठी (मुदत राज्य) कारावासाची शिक्षा सुनावली आहे. जोपर्यंत सांगितलेली सुरक्षा लवकर दिली जात नाही तोपर्यंत;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि आपल्याला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (नाव) तुमच्या कोठडीत, या वॉरंटसह आणि त्याला सुरक्षितपणे कारागृहात ठेवण्यासाठी, किंवा तो आधीपासून तुरुंगात असल्यास, त्या कालावधीसाठी (कारावासाच्या मुदतीसाठी) तेथे ताब्यात ठेवा, जोपर्यंत तो यादरम्यान कायदेशीर असेल. सोडण्याचा आदेश दिला, आणि हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणित करणाऱ्या समर्थनासह परत करा.

दि

चा दिवस

,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक १७

सुरक्षा प्रदान करण्यात अयशस्वी झाल्यास तुरुंगात टाकलेल्या व्यक्तीला डिस्चार्ज करण्याचे वॉरंट

(कलम 141 आणि 142 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना (किंवा इतर अधिकारी ज्यांच्या ताब्यात व्यक्ती आहे).

न्यायालयाच्या (कैद्याचे नाव आणि वर्णन) तुमच्या 20 व्या दिवसासाठी वचनबद्ध होते; आणि भारतीय नागरिक
वॉरंट अंतर्गत कोठडी, कलम अंतर्गत रीतसर दिलेली सुरक्षा दि सुरक्षा संहिता, 2023 पासून आहे.

किंवा

तर (कैद्याचे नाव आणि वर्णन) न्यायालयाच्या वॉरंट अंतर्गत तुमच्या कोठडीसाठी वचनबद्ध होते, दिनांक 19 ;
आणि समाजाला धोका न होता त्याला सोडले जाऊ शकते या मतासाठी मला पुरेसे कारण दिवादिदिवस

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला ताबडतोब सांगितलेला डिस्चार्ज करणे आवश्यक आहे (नाव) पासून
तुमची कोठडी जोपर्यंत तो इतर कारणासाठी ताब्यात घेण्यास जबाबदार नाही.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक १८

मेंटेनन्स न भरल्यास कारावासाची वॉरंट

(विभाग 145 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

पत्नीला (नाव, वर्णन आणि पत्ता) माझ्यासमोर (नाव) [किंवा त्याचे सांभाळण्यासाठी पुरेशी साधने असणे

मूल (नाव) किंवा त्याचे वडील किंवा आई (नाव), जे कारणास्तव (कारण सांगा) स्वतःला (किंवा स्वतः ला) राखण्यात अक्षम आहे] आणि तसे करण्याकडे दुर्लक्ष केले (किंवा नकार दिला), आणि एक आदेश योग्यरित्या देण्यात आला आहे सांगितलेल्या (नाव) त्याच्या बायकोला (किंवा मूल किंवा वडील किंवा आई) मासिक रक्कम भरण्यासाठी परवानगी देणे आवश्यक आहे; आणि हे पुढे सिद्ध झाले आहे की सांगितले (नाव) ची रक्कम आहे

या आदेशाची जाणीवपूर्वक अवहेलना करून, महिन्याचा (किंवा महिन्यांचा) रुपये भत्ता देण्यात अयशस्वी झाला आहे ;

आणि त्यानंतर त्याला त्या कालावधीसाठी कारागृहात कारावास भोगण्याचा आदेश देण्यात आला. च्या ;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि आपल्याला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (नाव) या वॉरंटसह, उक्त तुरुंगात तुमच्या कोठडीत ठेवा आणि कायदानुसार उक्त आदेशाची अंमलबजावणी करा, हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणित करून हे वॉरंट परत करा.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 19

संलग्नक आणि विक्रीद्वारे देखरेखीच्या देयकाची अंमलबजावणी करण्याचे वॉरंट

(कलम 144 पहा)

ला

(वॉरंट अंमलात आणण्यासाठी पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्तीचे नाव आणि पद).

कारण आवश्यकतेनुसार आदेश दिलेला आहे (नाव) ते

त्याच्या बायकोला (किंवा मूल किंवा वडील किंवा आई) मासिक रूपये भरपाईसाठी परवानगी द्या , आणि म्हटल्याप्रमाणे (नाव) इच्छेनुसार , ची रक्कम आहे
या आदेशाची अवहेलना केल्याने महिन्याचा (किंवा महिन्यांचा) रुपये भत्ता देण्यात अयशस्वी झाला आहे

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेली कोणतीही जंगम मालमत्ता संलग्न करणे आवश्यक आहे (नाव) जिल्ह्यात आढळू शकते (किंवा अनुमती दिलेले दिवस किंवा , आणि जर तासांची संख्या सांगा) अशा जोडणीनंतर पुढील रक्कम जोडलेली जंगम मालमत्ता विकण्यासाठी (किंवा तत्काळ) दिली जाणार नाही , किंवा तितकी जास्त या वॉरंटची अंमलबजावणी केल्यावर, तुम्ही त्याअंतर्गत काय केले आहे हे प्रमाणित करून, हे वॉरंट परत करणे, ही रक्कम पूर्ण करण्यासाठी पुरेसे असेल.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 20

उपद्रव काढून टाकण्याचे आदेश

(विभाग १५२ पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता).

जेव्हा मला असे दिसून आले आहे की तुम्ही सार्वजनिक रस्ता (किंवा इतर सार्वजनिक ठिकाण) वापरणाऱ्या व्यक्तींना अडथळा (किंवा उपद्रव) निर्माण केला आहे , जे, इ. (रस्त्याचे किंवा सार्वजनिक ठिकाणाचे वर्णन करा) इ., (अडथळा किंवा उपद्रव कशामुळे होतो ते सांगा आणि असा अडथळा (किंवा उपद्रव) अजूनही अस्तित्वात आहे;

द्वारा

कारण मला असे दिसून आले आहे की तुम्ही मालक, किंवा व्यवस्थापक या नात्याने (विशिष्ट व्यापार किंवा व्यवसाय आणि तो जेथे चालविला जातो ते ठिकाण सांगा) व्यापार किंवा व्यवसाय करत आहात आणि ते हानीकारक आहे सार्वजनिक आरोग्य (किंवा सोई) कारणास्तव

(हानीकारक परिणाम कोणत्या पद्धतीने होतात ते थोडक्यात सांगा), आणि असावे दाबले किंवा वेगळ्या ठिकाणी काढले;

द्वारा

कारण मला असे दिसून आले आहे की सार्वजनिक मार्गाला लागून असलेल्या एका विशिष्ट टाकीचे (किंवा विहीर किंवा उत्खनन) तुम्ही मालक आहात (किंवा तिच्या ताब्यात आहात किंवा त्यावर नियंत्रण आहे) आणि सुरक्षितता उक्त टाकी (किंवा विहीर किंवा उत्खनन) कुंपण नसल्यामुळे किंवा असुरक्षितपणे कुंपण केल्यामुळे जनतेचा जीव धोक्यात आला आहे;

किंवा

WHEREAS, इ, इ, (जसे असेल तसे);

मी याद्वारे थेट करतो आणि उपद्रव कमी करण्यासाठी जे काही (अनुमत वेळ सांगा) (राज्य किंवा पुढे करणे आवश्यक आहे त्यामध्ये तुम्हाला आवश्यक आहे) दिसण्यासाठी, येथे मध्ये च्या कोर्ट वर चा दिवस आणि या आदेशाची अंमलबजावणी का केली जाऊ नये याचे कारण दाखवण्यासाठी;

किंवा

मी याद्वारे निर्देशित करतो आणि तुम्हाला सूचित करतो की (परवानगी दिलेल्या वेळेत) तुम्ही सांगितलेल्या ठिकाणी सदरचा व्यापार किंवा व्यवसाय चालू ठेवणे थांबवावे आणि पुन्हा तोच सुरू ठेवू नये किंवा तो व्यापार आता आहे त्या ठिकाणाहून काढून टाकावा. चालू ठेवणे किंवा दिसणे इ.

किंवा

मी याद्वारे निर्देशित करतो आणि तुम्हाला आवश्यक आहे की (परवानगी दिलेली वेळ सांगा) पुरेसे कुंपण घालावे (कुंपणाचा प्रकार आणि कुंपण घालायचा भाग सांगा); किंवा दिसणे इ.;

किंवा

मी याद्वारे निर्देशित करतो आणि तुम्हाला आवश्यक आहे, इ. (जसे असेल तसे).

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २१

मॅजिस्ट्रेटची नोटीस आणि तात्पुरता आदेश

(विभाग 160 पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता).

मी तुम्हाला याद्वारे नोटीस देत आहे की असे आढळून आले आहे की, रोजी जारी केलेला आदेश च्या तुम्हाला आवश्यक असलेला दिवस (क्रमात आवश्यकता पुरेशा प्रमाणात नमूद करा) वाजवी आणि योग्य आहे. असा आदेश निरपेक्ष करण्यात आला आहे, आणि मी याद्वारे निर्देश देतो आणि तुम्हाला त्या आदेशाचे उल्लंघन केल्याबद्दल भारतीय न्याय संहिता, 2023 द्वारे प्रदान केलेल्या शिक्षेच्या धोक्यात (परवानगी दिलेल्या वेळेत) आदेशाचे पालन करण्याची अपेक्षा करतो.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 22

अत्यावश्यक धोक्याच्या विरोधात प्रलंबित चौकशी प्रदान करण्यासाठी आदेश

(विभाग १६१ पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता).

माझ्याद्वारे जारी केलेल्या सशर्त आदेशाची चौकशी करताना 20 चा दिवस प्रलंबित आहे, आणि मला असे दिसून आले आहे की या आदेशात नमूद केलेल्या उपद्रवांमुळे जनतेला अशा तत्काळ धोक्याची किंवा गंभीर प्रकारची दुखापत झाली आहे ज्यावर आवश्यक त्वरित उपाययोजना करण्यासाठी असा धोका किंवा दुखापत रोखण्यासाठी, मी भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 च्या कलम 161 च्या तरतुदीनुसार, याद्वारे, तुम्हाला तात्काळ (तात्पुरते सुरक्षा उपाय म्हणून काय करणे आवश्यक आहे हे स्पष्टपणे सांगणे) निर्देशित करतो आणि त्याचा परिणाम प्रलंबित आहे. चौकशी

दि _____ चा दिवस, 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २३

पुनरावृत्ती, इ., उपद्रव करण्यास मनाई करणारा दंडाधिकार्यांचा आदेश

(विभाग १६२ पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता).

जेव्हा मला असे दिसून आले आहे की, इ .

किंवा फॉर्म क्र. 24, यथास्थिती);

मी याद्वारे काटेकोरपणे आदेश देतो आणि तुम्हाला सांगितले की उपद्रव पुन्हा करू नका किंवा सुरू ठेवू नका.

दि चा दिवस ,20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २४

अडथळा, दंगल, इ. टाळण्यासाठी दंडाधिकार्यांचे आदेश.

(विभाग १६३ पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता).

कारण मला असे दिसून आले आहे की तुमच्या ताब्यात आहे (किंवा व्यवस्थापन आहे) (मालमत्तेचे स्पष्ट वर्णन करा) आणि त्या जमिनीवर नाला खोदताना, तुम्ही त्याचा काही भाग टाकणार आहात किंवा टाकणार आहात. रस्त्याच्या कडेला असलेल्या सार्वजनिक रस्त्यावर माती आणि दगड खणले आहेत, जेणेकरून रस्ता वापरणाऱ्या व्यक्तींना अडथळा निर्माण होण्याचा धोका असेल;

किंवा

जेव्हा मला असे दिसून आले आहे की तुम्ही आणि इतर अनेक व्यक्ती (व्यक्तींच्या वर्गाचा उल्लेख करा) सार्वजनिक रस्त्यावरून मिरवणुकीत भेटणार आहात आणि पुढे जाणार आहात, (जसे असेल तसे) आणि ते अशा मिरवणुकीमुळे दंगल किंवा भांडण होण्याची शक्यता असते;

किंवा

WHEREAS, इ, इ, (जसे असेल तसे);

मी तुम्हाला याद्वारे आदेश देत आहे की, सांगितलेल्या रस्त्याच्या कोणत्याही भागावर जमिनीतून खोदलेले कोणतेही माती किंवा दगड ठेवू नका किंवा ठेवू नका;

३३-३३

मी याद्वारे या रस्त्यावरून मिरवणूक जाण्यास मनाई करतो आणि तुम्हाला सक्त ताकीद देतो आणि आज्ञा देतो अशा मिरवणुकीत कोणताही भाग घेणे (किंवा वाचनाची आवश्यकता असल्यास).

दि _____ चा दिवस _____, 20

(न्यायालयाचा शिक्का) _____ (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २५

वादग्रस्त जमिनीचा ताबा, इ.

(विभाग १६४ पहा)

मला असे दिसते की, रीतसर नोंदवलेल्या कारणास्तव, शांततेचा भंग होण्याची शक्यता असलेला वाद, काही (राज्य) यांच्यात अस्तित्वात होता (पक्षांचे नाव आणि निवासस्थान किंवा निवासस्थानाने वर्णन करा जर वाद गावकऱ्यांच्या संस्थांमध्ये असेल) संक्षिप्तपणे विवादाचा विषय), माझ्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात स्थित, सर्व पक्षकारांना त्यांच्या संबंधित दाव्यांच्या लिखित विधानात सांगितलेल्या (वादाचा विषय) वास्तविक ताब्याबद्दल आणि समाधानी असल्याबद्दल त्यांना आवाहन करण्यात आले. त्यानंतर योग्य चौकशी करून, ताब्यात घेण्याच्या कायदेशीर अधिकाराच्या दोन्ही पक्षांच्या दाव्याच्या गुणवत्तेचा संदर्भ न घेता, सांगितले की (नाव किंवा नावे किंवा वर्णन) वास्तविक ताब्याचा दावा खरा आहे ; मी ठरवतो आणि घोषित करतो की तो (किंवा ते) सांगितलेल्या (विवादाचा विषय) ताब्यात आहे आणि कायद्याने योग्य प्रकारे बेदखल होईपर्यंत असा ताबा ठेवण्याचा हक्कदार आहे आणि त्याच्या (किंवा त्यांच्या) कोणत्याही प्रकारचा अडथळा आणण्यास सक्त मनाई करतो. दरम्यान ताबा.

दि _____ चा दिवस _____, 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) _____ (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २६

जमीन, इ.च्या ताब्याबाबतच्या वादाच्या प्रकरणी जोडणीचे वॉरंट.

(विभाग १६५ पहा)

येथील पोलीस ठाण्याचे प्रभारी अधिकारी यांना

(किंवा, ज्या जिल्हाधिकाऱ्यांना _____).

जेव्हा मला असे दिसून आले आहे की विवाद शांततेचा भंग होण्याची शक्यता आहे, (संबंधित पक्षांचे नाव आणि निवासस्थान यानुसार वर्णन करा किंवा वाद गावकऱ्यांच्या संस्थांमध्ये असेल तरच निवासस्थान) यांच्यात अस्तित्वात आहे (संक्षिप्तपणे राज्य) विवादाचा विषय) माझ्या अधिकारक्षेत्राच्या मर्यादित स्थित आहे, आणि त्यानंतर त्या पक्षांना त्यांच्या संबंधित दावे लिखित (विवादाचा विषय) वास्तविक ताब्याचे वस्तुस्थिती लिखित स्वरूपात सांगण्यास सांगितले होते, आणि उक्त दाव्याबाबत योग्य चौकशी केल्यावर, मी ठरवले आहे की वरीलपैकी कोणत्याही पक्षाच्या ताब्यात उक्त (वादाचा विषय) नव्हता (किंवा उपरोक्त प्रमाणे वरीलपैकी कोणता पक्ष ताब्यात होता याबद्दल मी स्वतःचे समाधान करू शकत नाही);

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि आपण सांगितलेले संलग्न करणे आवश्यक आहे (विवादाचा विषय) घेऊन आणि ताब्यात ठेवून, आणि पक्षकारांचे हक्क किंवा ताब्याचा दावा निश्चित करणाऱ्या सक्षम न्यायालयाचा हुकूम किंवा आदेश येईपर्यंत ते संलग्नकाखाली ठेवणे, आणि परत करणे हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणारे समर्थनासह.

दि _____ चा दिवस _____, 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का) _____ (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २७

जमिनीवर किंवा पाण्यावर काहीही करण्यास मनाई करणारा दंडाधिकारी आदेश

(विभाग १६६ पहा)

वापरण्याच्या अधिकाराबाबत वाद निर्माण झाला आहे (संक्षिप्तपणे वादाचा विषय राज्य) माझ्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात स्थित आहे, ज्या जमिनीचा (किंवा पाण्याचा) ताबा केवळ (व्यक्ती किंवा व्यक्तींचे वर्णन) द्वारे हक्क सांगितला आहे, आणि त्याबद्दल योग्य चौकशी केल्यावर मला असे दिसते की, जमीन (किंवा पाणी) लोकांद्वारे (किंवा एखाद्या व्यक्तीने किंवा व्यक्तींच्या वर्गाद्वारे, त्याचे किंवा त्यांचे वर्णन केल्यास) अशा वापराच्या आनंदासाठी खुली आहे आणि (जर वर्षभर त्याचा आनंद घेता येईल) असे म्हटले आहे. सांगितलेल्या चौकशीच्या संस्थेच्या तीन महिन्यांच्या आत वापराचा आनंद घेतला गेला आहे (किंवा एखाद्या विशिष्ट ऋतूमध्येच वापर आनंददायक असेल, तर म्हणा, "ज्या ऋतूच्या शेवटच्या ऋतूमध्ये त्याचा आनंद घेता येतो");

मी आदेश देतो की सांगितलेल्या (हक्काचा दावा करणारा किंवा हक्क सांगणारा) किंवा त्यांच्या हिताचा कोणीही, वरील वापराच्या अधिकाराचा उपभोग वगळण्यासाठी उक्त जमिनीचा (किंवा पाण्याचा) ताबा (किंवा ठेवू नये) , जोपर्यंत तो (किंवा ते) सक्षम व्यक्तीचा आदेश किंवा आदेश प्राप्त करत नाही

न्यायालयाने त्याला (किंवा त्यांना) अनन्य ताब्यासाठी पात्र ठरवणे;

दि _____ चा दिवस _____, 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक २८

पोलीस अधिकाऱ्यासमोर प्राथमिक चौकशीवर बॉन्ड आणि जामीन-बॉन्ड

(विभाग 189 पहा)

मी, (नाव), च्या गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या, चौकशीनंतर दंडाधिकाऱ्यासमोर हजर होणे आवश्यक आहे. _____, आणि

शिव

आणि चौकशीनंतर जेव्हा आवश्यक असेल तेव्हा हजर राहण्यासाठी माझ्या स्वतः च्या ओळखीमध्ये प्रवेश करण्यास सांगितले गेले, याद्वारे या आरोपाला पुढील उत्तर देण्यासाठी पुढील (किंवा यापुढे मला हजर राहणे आवश्यक असेल अशा दिवशी) न्यायालयात हजर राहण्यासाठी बंधनकारक करा , आणि मी येथे डीफॉल्ट बनवण्याच्या बाबतीत. मी स्वतःला सरकारकडे, रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे;

दि _____ चा दिवस _____, 20

(स्वाक्षरी)

मी याद्वारे स्वतःला (किंवा आम्ही संयुक्तपणे आणि स्वतंत्रपणे स्वतःला आणि आपल्यापैकी प्रत्येकाला घोषित करतो) जामीन घोषित करतो (किंवा जामीन) वर सांगितले (नाव) साठी की तो या दिवशी उपस्थित राहील _____ च्या न्यायालयात _____, वर पुढील (किंवा त्याला यापुढे उपस्थित राहणे आवश्यक असेल अशा दिवशी), पुढे

त्याच्यावर प्रलंबित असलेल्या आरोपाचे उत्तर, आणि जर त्याने त्यात चूक केली असेल तर, मी याद्वारे स्वतःला (किंवा आम्ही स्वतःला बांधून घेतो) सरकारकडे रक्कम जप्त करण्यासाठी;

दि

चा दिवस

, 20

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 29

खटला चालवण्यासाठी किंवा पुरावा देण्यासाठी बंध

(विभाग १९० पहा)

मी, (नाव) च्या (ठिकाण), एका AB विरुद्धच्या आरोपाच्या संदर्भात खटला च्या न्यायालयात येथे चालवण्यासाठी (किंवा खटला वर चालवण्यासाठी आणि पुरावा देण्यासाठी) (किंवा पुरावा देण्यासाठी) याद्वारे स्वतःला दुसऱ्या दिवशी आणि नंतर आणि तेथे उपस्थित राहण्यास बांधील आहे , आणि, येथे डिफॉल्ट करण्याच्या बाबतीत, मी स्वतःला सरकारकडे रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे.....

दि चा दिवस , 20

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ३०

क्षुल्लक गुन्हाचा आरोप असलेल्या व्यक्तीला विशेष समन्स

ते, (विभाग 229 पहा)

(आरोपीचे नाव)

च्या (पत्ता)

क्षुल्लक गुन्हाच्या आरोपाला उत्तर देण्यासाठी तुमची हजेरी आवश्यक असताना (लवकरच गुन्हाचे राज्य (दंडाधिकारी) किंवा जर तुम्हाला दंडाधिकार्यासमोर हजर शुल्क आकारले जाते), तुम्हाला याद्वारे व्यक्तीशः (किंवा प्लीडरद्वारे) आधी उपस्थित राहणे आवश्यक आहे न होता आरोपासाठी वर चा दिवस 20 , दोषी ठरवण्याची इच्छा असेल, तर वरील तारखेपूर्वी लिखित स्वरूपात दोषीची याचिका प्रसारित करण्यासाठी आणि दंड म्हणून रुपये, किंवा जर तुम्हाला वकिलाद्वारे हजर व्हायचे असेल आणि अशा प्लीडरद्वारे दोषी ठरविण्याची इच्छा असेल, तर अशा वकिलांना तुमच्या वतीने दोषी ठरविण्याची आणि दंड भरण्यासाठी लिखित स्वरूपात अधिकृत करणे. नाही

दि चा दिवस , 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

(टीप.— या समन्समध्ये नमूद केलेल्या दंडाची रक्कम शंभर रुपयांपेक्षा जास्त नसावी.)

फॉर्म क्रमांक ३१

दंडाधिकार्यांनी सरकारी वकिलाला दिलेली वचनबद्धतेची सूचना

(विभाग 232 पहा)

च्या दंडाधिकारी याद्वारे नोटीस देतो की त्याने एक गुन्हा केला आहे
पुढील सत्रांमध्ये चाचणीसाठी; आणि दंडाधिकारी याद्वारे सरकारी वकिलाला या खटल्याचा खटला चालवण्याची सूचना देतात.

आरोपीविरुद्ध आरोप असा आहे की, आरोप)

इत्यादी (गुन्हा सांगा

दि

चा दिवस

,20

.

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 32

शुल्क

(विभाग 234, 235 आणि 236 पहा)

I. एका-डोक्याने चार्जस

(१) (अ) मी,
याद्वारे तुमच्याकडून शुल्क घेतो

(नाव आणि दंडाधिकारी कार्यालय, इ.)
(आरोपी व्यक्तीचे नाव) खालीलप्रमाणे:-

(b) कलम १४७ वर.—तुम्ही, त्या दिवशी किंवा त्या दिवशी, भारत सरकारविरुद्ध युद्ध पुकारले आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहितेत कलम १२१ अन्वये आणि या न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार दंडनीय गुन्हा केला.

(c) आणि मी याद्वारे निर्देश देत आहे की या आरोपावर या न्यायालयाने तुमचा खटला चालवावा.

(दंडाधिकारी यांची स्वाक्षरी आणि शिक्का)

[(b) च्या जागी]:-

(२) कलम १५१ वर.—तुम्ही, यावर किंवा त्याबद्दल भारताच्या राष्ट्रपतींना [किंवा, राज्याचे भौव (राज्याचे नाव)] अशा राष्ट्रपती (किंवा यथास्थिती, सरकार) म्हणून कायदेशीर अधिकार वापरण्यापासून परावृत्त करण्याच्या उद्देशाने दिवस) राष्ट्रपती (किंवा, राज्यपालांवर) हल्ला केला आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 151 अन्वये आणि या न्यायालयाच्या अधिसूचनेत शिक्षापात्र गुन्हा केला.

(३) कलम १९९ वर.—तुम्ही केले त्या दिवशी किंवा त्यादिवशी (किंवा तसे करणे वगळलेले) असे वर्तन अधिनियमाच्या कलमाच्या तरतुदींच्या विरुद्ध आहे आणि तुमच्यासाठी पूर्वग्रहदूषित असल्याचे तुम्हाला माहीत आहे. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 199 अन्वये आणि या न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला आहे.

(4) कलम 199 वर.—तुम्ही, आधीच्या खटल्याच्या वेळी किंवा त्यादिवशी पुराव्यात नमूद केले की " " कोणते विधान तुम्हाला एकतर माहित होते किंवा ते खोटे आहे किंवा ते खरे आहे असे मानत नाही, आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 230 अन्वये आणि या न्यायालयाच्या अधिसूचनेत शिक्षापात्र गुन्हा केला.

(५) कलम १०५ वर.—तुम्ही, अपराधी हत्येच्या दिवशी किंवा त्या दिवशी हत्येचे प्रमाण नाही, , येथे , वचनबद्ध ज्यामुळे मृत्यू झाला आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम १०५ अन्वये दंडनीय गुन्हा केला, आणि ,

या न्यायालयाची दखल.

(6) कलम 108 वर.—तुम्ही, नशेच्या अवस्थेत असलेल्या एबीने चा दिवस , येथे , आत्महत्येस प्रवृत्त केल्याबद्दल किंवा त्याबद्दल, आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 108 अन्वये दंडनीय गुन्हा केला आहे. या न्यायालयाची दखल.

(7) कलम 117(2) वर. —तुम्ही, वर किंवा त्याबद्दल, स्वेच्छेने गंभीर दुखापत केली आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 117(2) अन्वये शिक्षापात्र गुन्हा केला आहे , आणि याच्या जाणीवेत कोर्ट. ,

(८) कलम ३१०(२) वर.—तुम्ही, लुटल्याच्या दिवशी किंवा त्या दिवशी (नाव सांगा) आणि त्याद्वारे , येथे , भारतीय न्याय संहिता, २०२३ च्या कलम ३१०(२) अन्वये दंडनीय गुन्हा केला आहे. या न्यायालयाची दखल.

(९) कलम ३११(२) वर. —तुम्ही, यावर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे ,
भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 311(2) अन्वये आणि या न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षेस पात्र असलेला गुन्हा .

II. दोन किंवा अधिक हेडसह शुल्क

(1) (अ) मी, (दंडाधिकारी यांचे नाव आणि कार्यालय इ.), याद्वारे (आरोपी व्यक्तीचे
तुमच्याकडून शुल्क घेतो नाव) खालीलप्रमाणे:-

(b) कलम १७९ वर.—प्रथम— तुम्ही, यावर किंवा त्याबद्दल एखादे , येथे ,
नाणे बनावट असल्याचे कळल्याच्या दिवशी, ते दुसऱ्या व्यक्तीला, नावाने, AB, अस्सल म्हणून वितरित केले आणि
त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 179 अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला.

दुसरे म्हणजे- तुम्ही, वर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे , एखादे नाणे
बनावट असल्याचे जाणून घेऊन, AB नावाने, दुसऱ्या व्यक्तीला ते अस्सल म्हणून घेण्यास प्रवृत्त करण्याचा प्रयत्न केला आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या
कलम 179 अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला.

(c) आणि मी याद्वारे निर्देश देत आहे की, या आरोपावर तुमच्यावर त्या कोर्टाने खटला चालवावा.

(दंडाधिकारी यांची स्वाक्षरी आणि शिक्का)

[(b) च्या जागी]:-

(2) कलम 103 आणि 105 वर.—प्रथम- तुम्ही, खून केल्याच्या दिवशी किंवा त्या दिवशी मृत्यू ओढवून आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय , येथे ,
संहिता, 2023 च्या कलम 103 अन्वये दंडनीय गुन्हा केला आहे. सत्र न्यायालय. ,

दुसरे म्हणजे- तुम्ही, च्या मृत्यूच्या दिवशी किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे , कारणीभूत आहे
, हत्येचे प्रमाण न मानता दोषी हत्या केली आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 105 अन्वये
आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला.

(३) कलम ३०४(२) आणि ३०८ वर.—प्रथम— तुम्ही, त्यावर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे ,
चोरी केली, आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 304(2) अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेत शिक्षापात्र गुन्हा केला .

दुसरे म्हणजे- तुम्ही, वर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे , वचनबद्ध
चोरी, अशा प्रकारची चोरी करण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीला मृत्यूस कारणीभूत ठरण्याची तयारी केली आहे आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 308
अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला आहे.

तिसरे म्हणजे- तुम्ही, वर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे , चोरी केली, अशा प्रकारची चोरी
केल्यानंतर तुमच्या सुटकेचा परिणाम होण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीला आवर घालण्याची तयारी करून, आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 308 अन्वये
आणि न्यायालयाच्या आदेशानुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला. सत्राचे.

चौथे - तुम्ही, वर किंवा त्याबद्दल चा दिवस , येथे , वचनबद्ध
चोरी, अशा चोरीमुळे घेतलेल्या मालमत्तेवर अंकुश ठेवण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीला दुखापत होण्याची भीती निर्माण करण्याची तयारी केली आहे आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय
संहिता, 2023 च्या कलम 308 अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेनुसार शिक्षापात्र गुन्हा केला आहे.

(४) कलम २३० वर पर्यायी शुल्क.—तुम्ही, यावर किंवा त्याबद्दल पुराव्यात , येथे ,
", आणि तुम्ही, आधीच्या खटल्याच्या कालावधीत किंवा त्याबद्दल त्या चौकशीच्या दरम्यान, ज्यापैकी एक पक्षात तुम्हाला "एकतर माहीत होते किंवा ते खोटे
आहे, किंवा ते खरे आहे यावर विश्वास ठेवला नाही, आणि सुमारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 230 अन्वये, आणि सत्र न्यायालयाच्या अधिसूचनेत
शिक्षापात्र गुन्हा केला. , नमूद केल्याचा दिवस की "

(दंडाधिकार्यांनी प्रयत्न केलेल्या प्रकरणांमध्ये "माझ्या ज्ञानात" "सत्र न्यायालयाच्या माहितीत" बदला.)

III. मागील दोषसिद्धीनंतर चोरीचे आरोप

मी,

(नाव आणि दंडाधिकारी कार्यालय, इ.)

याद्वारे तुमच्याकडून शुल्क आकारले जाते

(आरोपी व्यक्तीचे नाव) खालीलप्रमाणे: -

की आपण, वर किंवा बदल चोरीचा, येथे, वचनबद्ध दिवस, आणि त्याद्वारे भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 304(2) अन्वये आणि सत्र न्यायालयाच्या (किंवा न्यायदंडाधिकारी, यथास्थिती) नुसार दंडनीय गुन्हा केला. आणि तुमच्यावर, सांगितलेल्या (आरोपीचे नाव), आणखी आरोप आहे की तुम्ही, हा गुन्हा करण्याआधी, म्हणजे ज्या दिवशी (राज्य न्यायालयाने दोषी ठरवले होते) त्या दिवशी. भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या अध्याय XVIII नुसार तीन वर्षांच्या तुरुंगवासासह शिक्षेचा गुन्हा, म्हणजेच रात्री घर फोडण्याचा गुन्हा (आरोपी ज्या कलमाखाली वापरलेले शब्दांमध्ये गुन्हाचे वर्णन करा) दोषी ठरविण्यात आले होते), जी शिक्षा अजूनही पूर्ण ताकदीने आणि प्रभावी आहे आणि त्याद्वारे तुम्ही भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 16 अंतर्गत वाढीव शिक्षेस पात्र आहात.

आणि मी याद्वारे निर्देशित करतो की तुमचा खटला चालवा, इ.

फॉर्म क्रमांक 33

साक्षीदारांना समन्स

(विभाग 63 आणि 267 पहा)

ला

च्या

ची तक्रार माझ्यासमोर करण्यात आली आहे

(पत्त्याच्या नावाने)

गुन्हा केला आहे (किंवा संशयित आहे) (गुन्हा वेळ आणि ठिकाणासह संक्षिप्तपणे सांगा)

आणि मला असे दिसते की तुम्ही भौतिक पुरावे देण्याची किंवा कोणतेही दस्तऐवज किंवा इतर गोष्टी सादर

करण्याची शक्यता आहे. खटल्यासाठी;

याद्वारे तुम्हाला या न्यायालयात हजर राहण्यासाठी समन्स बजावण्यात आले आहे पुढच्या दिवशी दुपारी दहा वाजता, असा कागदपत्र किंवा गोष्ट सादर करण्यासाठी किंवा त्या तक्रारीच्या बाबतीत तुम्हाला काय माहीत आहे याची साक्ष देण्यासाठी आणि न्यायालयाच्या रजेशिवाय तेथून निघू नये; आणि तुम्हाला याद्वारे चेतावणी देण्यात आली आहे की, जर तुम्ही त्या तारखेला केवळ निमित्त न देता दुर्लक्ष केले किंवा हजर राहण्यास नकार दिला, तर तुमच्या हजेरीसाठी सक्तीचे वॉरंट जारी केले जाईल.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ३४

न्यायालयाने संमत केल्यास तुरुंगवास किंवा दंडाच्या शिक्षेवर वचनबद्धतेचे वॉरंट

(विभाग 258, 271 आणि 278 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

तर वर ,
माझ्यासमोर खटला क्रमांक दोषी ठरलेल्या कैद्याचा दिवस (प्रकरणानुसार 1ला, 2रा, 3रा)
कलमाखालील
गुन्हा (किंवा कलम)

(कैद्याचे नाव),
20 साठी कॅलेंडर ,
भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या (किंवा गुन्हांचा संक्षिप्तपणे उल्लेख करा) चे (नाव आणि अधिकृत पद)

कायदा), आणि शिक्षा झाली (राज्य द
शिक्षा पूर्णपणे आणि स्पष्टपणे);

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (कैद्याचे नाव) या वॉरंटसह,
उक्त तुरुंगात तुमच्या कोठडीत ठेवा आणि त्याद्वारे कायदानुसार उपरोक्त शिक्षेची अंमलबजावणी करा.

दि चा दिवस , 20
(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 35

नुकसान भरपाई न दिल्यास कारावासाची वॉरंट

(विभाग 273 पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

तर (नाव आणि वर्णन) विरुद्ध (आरोपी व्यक्तीचे नाव आणि वर्णन) तक्रार आणली आहे (त्याचा संक्षिप्तपणे उल्लेख करा) आणि ती त्या व्यक्तीवर (नाव) आरोप करण्यासाठी कोणतेही वाजवी कारण नसल्याच्या कारणावरून फेटाळण्यात आली आहे. आणि ऑर्डर

तुरुंगात त्याच्या साध्या तुरुंगवासासाठी बरखास्त (तक्रारदाराचे नाव) भरपाईची रक्कम; आणि जेव्हा पुरस्काराची वरील रक्कम दिली गेली नाही आणि ऑर्डरला दिवस आहेत, जोपर्यंत उपरोक्त रक्कम नाही रक्कम लवकर भरण्याच्या कालावधीसाठी देण्यात आली आहे;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (नाव) तुमच्या ताब्यात, या वॉरंटसह, आणि भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 10(6b) च्या तरतुदीच्या अधीन राहून , (कारावासाच्या कालावधीसाठी) या तुरुंगात सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी , जोपर्यंत सांगितलेली रक्कम लवकर दिली जात नाही तोपर्यंत, आणि त्याच्या पावतीवर, त्याला ताबडतोब मुक्त करण्यासाठी, हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणाऱ्या समर्थनासह परत करणे.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 36

आरोपाच्या उत्तरासाठी तुरंगात असलेल्या व्यक्तीच्या न्यायालयात उत्पादनाची आवश्यकता असलेला आदेश
गुन्हा

(विभाग ३०२ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

ज्याची उपस्थिती

(कैद्याचे नाव) सध्या उपरोक्त कारागृहात

बंदिस्त/अवरोधित आहे, या कोर्टात आरोपाला उत्तर देणे आवश्यक आहे

(लवकरच नोंदवलेला गुन्हा सांगा) किंवा ए

पुढे जात आहे

(प्रक्रियेचे तपशील लवकरच सांगा):

तुम्हाला याद्वारे सांगितलेले उत्पादन करणे आवश्यक आहे

या आधी सुरक्षित आणि खात्रीशीर आचरणाखाली

20 रोजी कोर्ट वर

, द्वारे

उक्त आरोपाला उत्तर देण्यासाठी, किंवा उक्त कार्यवाहीच्या

उद्देशाने, आणि या न्यायालयाने त्याची पुढील हजेरी रद्द केल्यानंतर, त्याला सुरक्षित आणि खात्रीशीर वर्तनाखाली या कारागृहात परत पाठवण्यास सांगा.

आणि तुम्हाला त्याची जोडलेली प्रत सांगितलेल्या व्यक्तीला सांगणे
आवश्यक आहे.

या ऑर्डरमधील सामग्री आणि

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

प्रतिसाइन केलेले.

(शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ३७

पुरावा देण्यासाठी तुरुंगात असलेल्या व्यक्तीच्या न्यायालयात उत्पादन आवश्यक करण्याचा आदेश

(विभाग ३०२ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

कारण या न्यायालयासमोर तक्रार करण्यात आली आहे च्या (आरोपीचे नाव)
यांनी (वेळ आणि स्थळासह संक्षिप्तपणे राज्य गुन्हा) गुन्हा केला आहे आणि असे दिसते की (कैद्याचे नाव) सध्या उपरोक्त कारागृहात बंदिस्त/अवरोधित आहे, यासाठी
भौतिक पुरावे देण्याची शक्यता आहे. खटला/बचाव;

या न्यायालयासमोर सध्या प्रलंबित असलेल्या प्रकरणाचा पुरावा आधी सुरक्षित आणि खात्रीपूर्वक आचरणाखाली
येथे हे न्यायालय देण्यासाठी तुम्ही या दिवशी, ए.एम.च्या तारखेला सांगितलेला हजर करणे आवश्यक आहे, आणि या न्यायालयाने त्याची पुढील
उपस्थिती रद्द केल्यानंतर, त्याला सुरक्षित आणि खात्रीशीर आचरणानुसार परत पाठवावे. सांगितलेल्या तुरुंगात;

आणि तुम्हाला पुढील माहिती देणे आवश्यक आहे या ऑर्डरमधील सामग्रीचे
आणि त्याची संलग्न प्रत त्याच्याकडे द्या.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

प्रतिसाइन केलेले.

(शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ३८

दंड आकारला गेल्यावर अवमानाच्या काही प्रकरणांमध्ये वचनबद्धतेचे वॉरंट

(विभाग ३८४ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

कारण या दिवशी माझ्यासमोर झालेल्या कोर्टात अपराध्याने न्यायालयाच्या उपस्थितीत (किंवा दृश्यात) जाणूनबुजून अवमान केला;

(नाव आणि वर्णन

आणि अशा अवमानासाठी कोर्टाने या कालावधीसाठी रुपये कारावासाची शिक्षा ठोठावण्याचा निर्णय दिला आहे.

(गुन्हेगाराचे नाव) किंवा मुलभूतरित्या , सोप्या पद्धतीने त्रास सहन करावा लागतो (महिने

किंवा दिवसांची संख्या सांगा);

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेले प्राप्त करणे आवश्यक आहे (गुन्हेगाराचे नाव) तुमच्या कोठडीत, या वॉरंटसह, आणि तो दंड लवकर भरला जात नाही तोपर्यंत (कारावासाच्या मुदतीसाठी) सांगितलेल्या कारागृहात सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी ; आणि, वर त्याची पावती, ताबडतोब त्याला स्वातंत्र्यावर सेट करण्यासाठी, हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणाऱ्या समर्थनासह परत करणे.

दि _____, 20 _____, चा दिवस

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 39

उत्तर देण्यास किंवा देण्यास नकार देणाऱ्या साक्षीदाराच्या वचनबद्धतेचे मॅजिस्ट्रेट किंवा न्यायाधीशांचे वॉरंट
दस्तऐवज तयार करा

(विभाग ३८८ पहा)

ला

(न्यायालयाच्या अधिकाऱ्याचे नाव आणि पद)

तर

(नाव आणि वर्णन),

साक्षीदार म्हणून बोलावण्यात आले (किंवा या न्यायालयासमोर आणले गेले) आणि या दिवशी कथित गुन्ह्याच्या चौकशीवर पुरावे देणे आवश्यक आहे, कथित गुन्ह्याला स्पर्श करणाऱ्या विशिष्ट प्रश्नाचे (किंवा विशिष्ट प्रश्न) उत्तर देण्यास नकार दिला आहे, आणि योग्यरित्या रेकॉर्ड केले आहे. , किंवा कोणतेही दस्तऐवज सादर करण्यासाठी बोलावले गेल्याने, अशा नकारासाठी कोणतेही न्याय्य सबब न लावता, असा दस्तऐवज सादर करण्यास नकार दिला आहे, आणि त्याला नकार दिल्याबद्दल त्याला कोठडीत ठेवण्याचा आदेश देण्यात आला आहे .

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि आपण सांगितलेले घेणे आवश्यक आहे (नाव) कोठडीत, आणि त्याला दिवसांच्या कालावधीसाठी तुमच्या कोठडीत सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी, जोपर्यंत तो त्याची तपासणी करण्यास आणि त्याला विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देण्यास किंवा त्याच्याकडून मागवलेला कागदपत्र सादर करण्यास संमती देत नाही, आणि म्हटल्या गेलेल्या दिवसांच्या शेवटच्या दिवशी, किंवा तत्काळ अशा संमतीची माहिती मिळाल्यावर, त्याला या न्यायालयासमोर कायद्यानुसार हाताळण्यासाठी आणणे, हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणीकरण असलेल्या समर्थनासह परत करणे.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

न्यायालय

फॉर्म क्रमांक ४१

वाक्याच्या फेरबदलानंतर वॉरंट

(विभाग ४२७, ४५४ आणि ४५७ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

ज्यावर आयोजित सत्रात
चा दिवस , 20 , (चे नाव
कैदी), केस क्र .
या सत्रात 20 साठीचे कॅलेंडर, भारतीय न्याय संहितेच्या कलमाखालील गुन्ह्यासाठी दोषी ठरले होते आणि
त्यानंतर शिक्षा ठोठावण्यात आली होती; आणि ज्याच्या आदेशाने (ज्याची नक्कल येथे संलग्न केली आहे) त्या
शिक्षेद्वारे ठरवण्यात आलेली शिक्षा जन्मठेपेच्या शिक्षेमध्ये बदलली गेली आहे; च्या कोर्ट
दंडनीय , आणि होते

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेले सुरक्षितपणे ठेवण्याची आवश्यकता आहे (कैद्याचे नाव) उक्त तुरुंगात
तुमच्या कोठडीत, कायदानुसार आवश्यक आहे, जोपर्यंत तो तुमच्याकडून योग्य अधिकाऱ्याकडे आणि कोठडीत सुपूर्द केला जात नाही तोपर्यंत तो या
आदेशानुसार जन्मठेपेची शिक्षा भोगत आहे,

विषय

जर कमी केलेली शिक्षा तुरुंगवासाची असेल तर, "उक्त कारागृहात कोठडी" या शब्दांनंतर म्हणा , "आणि तेथे कायदानुसार उक्त आदेशानुसार कारावासाची
शिक्षा अंमलात आणणे".

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ४२

फाशीच्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीचे वॉरंट

(विभाग ४५४ आणि ४५५ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

तर (कैद्याचे नाव), माझ्यासमोर झालेल्या अधिवेशनात (प्रथम, दुसरा, तिसरा)
कैदी केस क्र. 20 साठी कॅलेंडर
द , 20 , न्यायालयाच्या वॉरंटद्वारे आहे, दि दिवस ,
मृत्युदंडाच्या शिक्षेखाली तुमच्या कोठडीसाठी वचनबद्ध दिवस; आणि जेथे उच्च ऑर्डर
येथे न्यायालय या न्यायालयाने दिलेल्या शिक्षेची पुष्टी करणे;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेल्या वाक्याला कारणीभूत ठरून ती शिक्षा अंमलात आणण्याची आवश्यकता आहे
तो मरेपर्यंत गळ्यात फासावर लटकवले जावे, (फाशीची वेळ आणि ठिकाण) आणि हे वॉरंट शिक्षेची अंमलबजावणी झाल्याची पुष्टी करून
न्यायालयात परत करणे.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ४३

संलग्नक आणि विक्रीद्वारे दंड आकारण्याचे वॉरंट

(विभाग ४६२ पहा)

ला

(पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्ती किंवा वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या व्यक्तींचे नाव आणि पद).

तर (गुन्हेगाराचे नाव आणि वर्णन) माझ्यासमोर गुन्हासाठी दोषी
द गुन्हाचा , 20 , ठरविण्यात आले होते (उल्लेख करा ; आणि
दिवस संक्षिप्तपणे) आणि रुपये दंड भरण्याची शिक्षा ठोठावली
(नाव), जरी हा दंड भरणे आवश्यक असले तरी, त्याने तो किंवा त्याचा कोणताही भाग भरलेला नाही;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेल्या (नाव) च्या मालकीची कोणतीही जंगम मालमत्ता संलग्न करणे आवश्यक आहे, जी
जिल्ह्यामध्ये आढळू शकते; आणि, अशा जोडणीनंतर (किंवा तत्काळ) जोडलेल्या जंगम मालमत्तेची विक्री करण्यासाठी (किंवा तत्काळ) दिलेली रक्कम
(किंवा अनुमती दिलेल्या दिवसांची किंवा तासांची संख्या सांगा) आत किंवा त्या दंडाची पूर्तता करण्यासाठी पुरेशी असेल तेवढी रक्कम दिली जाणार नाही. ,
या वॉरंटची अंमलबजावणी झाल्यावर, तुम्ही त्याअंतर्गत काय केले आहे हे प्रमाणित करणाऱ्या एका समर्थनासह परत करत आहे.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ४४

दंड वसूल करण्यासाठी वॉरंट

(विभाग ४६२ पहा)

च्या जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकाऱ्यांना

तर (गुन्हेगाराचे नाव, पत्ता आणि वर्णन) होता (उल्लेख
20 च्या दिवशी गुन्हा संक्षिप्तपणे) आणि रुपये , च्या गुन्हाबद्दल माझ्यासमोर दोषी ठरविले
दंड भरण्याची शिक्षा सुनावली ; आणि

सांगितलेल्यांनी समान किंवा (नाव), जरी दंड भरणे आवश्यक असले तरी, दिलेले नाही
त्याचा कोणताही भाग भरला;

तुम्ही याद्वारे अधिकृत आहात आणि तुम्हाला सांगितलेल्या दंडाची रक्कम जंगम किंवा जंगम मालमत्तेची थकबाकी म्हणून वसूल करण्याची विनंती केली
आहे, किंवा दोन्ही (नाव) आणि तुम्ही या आदेशाच्या अनुषंगाने काय केले आहे हे विलंब न करता प्रमाणित करा.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

ज्याअर्थी मला, (ठिकाण)

माइया हजर राहण्यासाठी बॉप

मी यादारे खालील त

येथे

आणि, येथे डिफॉल्ट ड्रायव्यास

दि

चा दिवस

, 20

आम्ही याद्वारे वरील ना

आणि, जर त्याने त्या

(स्वाक्षरी).]

फॉर्म क्रमांक ४५

पोलीस स्टेशन किंवा न्यायालयाच्या प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर हजर राहण्यासाठी बॉण्ड आणि जामीनपत्र

(विभाग ४८०, ४८१, ४८२, ४८३, ४८४ आणि ४८७ पहा)

मी, (नाव), चे (ठिकाण), अटक किंवा ताब्यात घेतले आहे

पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय (किंवा न्यायालयासमोर हजर केले गेले), गुन्हाचा आरोप लावला आणि अशा अधिकाऱ्यासमोर माझ्या हजेरीसाठी सुरक्षा देणे आवश्यक आहे या अटीवर की मी अशा अधिकाऱ्याला किंवा न्यायालयात हजर राहीन दररोज ज्या दिवशी अशा आरोपाबाबत कोणताही तपास किंवा खटला आयोजित केला जातो आणि मी यात चूक केल्यास, मी स्वतःला सरकारकडे रुपये जप्त करण्यास बांधील आहे.

दि , 20
चा दिवस
(स्वाक्षरी)

मी याद्वारे वरील सांगितलेल्या (नाव) साठी स्वतःला (किंवा आम्ही संयुक्तपणे आणि स्वतंत्रपणे घोषित करतो) जामीन (किंवा जामीन) घोषित करतो की तो प्रत्येक दिवशी ज्या दिवशी कोणत्याही पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला किंवा कोर्टात हजर राहिल. आरोपाची चौकशी केली जाते किंवा अशा आरोपावर कोणताही खटला चालवला जातो, की तो अशा तपासाच्या उद्देशाने किंवा त्याच्यावरील आरोपाला उत्तर देण्यासाठी अशा अधिकारी किंवा न्यायालयासमोर हजर राहील, आणि हजर असेल (जसे असेल तसे) आणि , त्याने येथे डिफॉल्ट केले असल्यास, मी याद्वारे स्वतःला (किंवा आम्ही, याद्वारे स्वतःला बांधून घेतो) सरकारकडे रक्कम जप्त करण्यासाठी

रुपये
दि , 20
चा दिवस
(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ४६

सुरक्षा प्रदान करण्यात अयशस्वी झाल्यास तुरंगात टाकलेल्या व्यक्तीला डिस्चार्ज करण्याचे वॉरंट

(विभाग ४८९ पहा)

येथील कारागृहाचे प्रभारी अधिकारी यांना

(किंवा अन्य अधिकारी ज्यांच्या ताब्यात ती व्यक्ती आहे)

तर (कैद्याचे नाव आणि वर्णन) या न्यायालयाच्या वॉरंट अंतर्गत तुमच्या कोठडीसाठी वचनबद्ध होते, त्या दिवशीच्या तारखेला आणि तेव्हापासून भारतीय नागरिक सुरक्षा संहितेच्या कलम 487 अंतर्गत त्याच्या जामीनदाराने (किंवा जामीनदार) बॉण्डची रीतसर अंमलबजावणी केली आहे;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला ताबडतोब सांगितलेला डिस्चार्ज करणे आवश्यक आहे कोठडी, जोपर्यंत तो इतर काही प्रकरणांसाठी ताब्यात घेण्यास जबाबदार आहे.

(नाव) तुमच्याकडून

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

[फॉर्म क्रमांक ४७]

बॉड लागू करण्यासाठी संलग्नक वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

येथील पोलीस ठाण्याचे प्रभारी पोलीस अधिकारी यांना

तर (व्यक्तीचे नाव, वर्णन आणि पत्ता) त्याच्या ओळखीच्या अनुषंगाने अयशस्वी आहे (बॉन्डमधील झाला आहे (प्रसंगाचा उल्लेख करा) , आणि डिफॉल्ट रूपे सरकारकडे जप्त केल्यावर हजर राहणे आवश्यक दंड); आणि ज्यावेळी उक्त (व्यक्तीचे नाव) त्याला योग्य नोटीस देऊन, ती रक्कम अदा करण्यात अयशस्वी झाला आहे किंवा

त्याच्याविरुद्ध पेमेंट का लागू केले जाऊ नये याचे कोणतेही पुरेसे कारण दाखवा;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला वरील (नाव) ची कोणतीही जंगम मालमत्ता जप्त करून आणि ताब्यात घेऊन, जिल्ह्यात सापडेल आणि जोडलेली मालमत्ता विकण्यासाठी काही दिवसांच्या आत ही रक्कम न भरल्यास, जप्त करणे आवश्यक आहे. किंवा वरील रकमेची पूर्तता करण्यासाठी आणि या वॉरंटच्या अंमलबजावणीनंतर तुम्ही जे काही केले आहे ते लगेच परत करण्यासाठी पुरेसे असेल.

दि _____ चा दिवस _____, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी).]

फॉर्म क्रमांक ४८

बॉडच्या उल्लंघनावर जामिनासाठी सूचना

(विभाग ४९३ पहा)

ला

च्या

तर वर

चा दिवस

, 20

, तुम्ही (जागी)

जामीन झालात की त्याने या न्यायालयासमोर (सप्त) दिवशी हजार राहावे आणि सरकारची रक्कम जप्त करण्यासाठी स्वतः ला बंधनकारक केले पाहिजे; आणि ज्यावेळी सांगितलेले (नाव) या न्यायालयासमोर हजार राहण्यात अयशस्वी झाले आहे आणि अशा कारणास्तव तुम्ही वरील रक्कम जप्त केली आहे.

तुम्हाला याद्वारे सदर दंड किंवा कारणे दाखवा आत भरणे आवश्यक आहे यापासून दिवस तारीख, या रकमेचे पेमेंट तुमच्यावर का लागू केले जाऊ नये.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ४९

चांगल्या वर्तनासाठी बॉड जप्त करण्याच्या जाहिनाची सूचना

(विभाग ४९३ पहा)

ला च्या
तर वर च्या दिवशी, तुम्ही (जामीन) बॉण्डद्वारे जामीन झाला आहात की तो या कालावधीसाठी (नाव)
चांगला वागेल आणि सरकारला
सांगितलेल्या रूपांकी रक्कम जप्त करण्यासाठी स्वतःची चूक बांधील; आणि जेथे (नाव) दोषी ठरले आहे

चा गुन्हा (गुन्हाचा संक्षिप्तपणे उल्लेख करा) तुम्ही असे जामीन झाल्यापासून केले आहे, ज्याद्वारे तुमचे सुरक्षा बंध
जप्त झाले आहेत;

तुम्ही याद्वारे सदर रूपांचा दंड का भरला जाऊ नये अशा काही दिवसांच्या आत भरणे किंवा कारण दाखवण्यासाठी
आवश्यक आहे.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक 50

जामीन विरुद्ध संलग्नक वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

ला

च्या

तर (नाव, वर्णन आणि पत्ता) स्वतःला बांधले आहे (बॉन्डच्या स्थितीचा उल्लेख
सांगितले देखावा जामीन म्हणून करा) आणि (नाव) डिफॉल्ट केले आहे, आणि त्याद्वारे
सरकारकडे जप्त केले आहे (बॉन्डमधील दंड);
रुपयांची बेरीज

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेली कोणतीही जंगम मालमत्ता संलग्न करणे आवश्यक आहे (नाव) जे
तुम्हाला जिल्ह्यात जप्ती आणि ताब्यात घेऊन सापडेल; आणि, जर ही रक्कम काही दिवसांत भरली गेली नाही तर, जोडलेली मालमत्ता विकणे किंवा
उपरोक्त रक्कम वसूल करण्यासाठी पुरेशी असेल तितकी रक्कम विकणे, आणि या अंतर्गत तुम्ही केलेल्या कामाचा परतावा द्या.

त्याच्या अंमलबजावणीवर त्वरित वॉरंट.

दि

चा दिवस

, 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ५१

जामीनासाठी कबूल केलेल्या आरोपीच्या जामिनाच्या वचनबद्धतेचे वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

येथील दिवाणी कारागृहाच्या अधीक्षक (किंवा रखवालदार) यांना

तर (नाव आणि जामिनाचे वर्णन) स्वतःला जामीन म्हणून बांधील आहे (बॉन्डची स्थिती सांगा) आणि सांगितलेले (नाव) त्यामध्ये डिफॉल्ट केले आहे ज्यामुळे उक्त बॉन्डमध्ये नमूद केलेला दंड सरकारकडे जप्त केला गेला आहे; आणि जेव्हा सांगितले (जामीनाचे नाव) त्याला योग्य नोटीस देऊन, ती रक्कम अदा करण्यात अयशस्वी ठरला किंवा त्याच्यावर पेमेंट का लागू केले जाऊ नये असे कोणतेही पुरेसे कारण दाखवले नाही, आणि त्याच्या जंगम वस्तू संलग्न करून आणि विक्री करून ते वसूल केले जाऊ शकत नाही. मालमत्ता,

आणि त्याला दिवाणी कारागृहात ठेवण्याचा आदेश देण्यात आला आहे (कालावधी निर्दिष्ट करा);

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला आवश्यक आहे, असे अधीक्षकांनी सांगितले (किंवा कीपर) वॉरंटसह तुमच्या ताब्यात (नाव) आणि त्याला सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी (कारावासाची मुदत), आणि हे वॉरंट परत सांगितलेल्या तुरुंगात करणे त्याच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रमाणित करणारे समर्थन.

दि , 20 चा दिवस

(न्यायालयाचा शिक्का) (स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ५२

शांतता राखण्यासाठी बंधपत्र जप्त करण्याच्या मुख्याला नोटीस

(विभाग ४९३ पहा)

ला (नाव, वर्णन आणि पत्ता)

तर वर चा दिवस , 20 , तुम्ही बॉण्डमध्ये प्रवेश केला नाही (जसे वचनबद्ध करणे इ. बॉण्डमध्ये) आणि ते जप्त केल्याचा पुरावा माझ्यासमोर दिलेले आहे आणि त्याची रीतसर नोंद केली आहे;

तुम्हाला याद्वारे मला सांगितलेल्या रूपांचा दंड आत भरण्याचे आवाहन केले आहे किंवा आधी कारण दाखवण्यासाठी दिवस तुमच्यावर त्याच पेमेंटची अंमलबजावणी का केली जाऊ नये.

दि चा दिवस , 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ५४

शांतता राखण्यासाठी बॉडचे उल्लंघन केल्याबद्दल कारावासाची वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

येथील दिवाणी कारागृहाच्या अधीक्षक (किंवा रखवालदार) यांना

कारण माझ्यासमोर पुरावा दिला गेला आहे आणि (नाव आणि वर्णन) त्याने शांतता राखण्यासाठी केलेल्या बॉडचा भंग केला आहे असे रीतसर नोंदवले आहे, ज्याद्वारे त्याने सरकारकडे रक्कम (नाव) जप्त केली आहे. सांगितलेली रक्कम किंवा कारण दाखविण्यासाठी सांगितलेली रक्कम का दिली जाऊ नये, जरी असे करण्यास सांगितले असले तरी, आणि त्याची जंगम मालमत्ता जप्त करून त्याची देयके लागू केली जाऊ शकते, आणि सांगितलेल्या (नाव) च्या कालावधीतील दिवाणी कारागृहात

(कारावासाची मुदत);

हे तुम्हाला अधिकृत करण्यासाठी आणि आवश्यक आहे, असे अधीक्षक म्हणाले (किंवा कीपर)
दिवाणी कारागृहातून सांगितले (नाव) या वॉरंटसह, तुमच्या कोठडीत, आणि (कारावासाच्या कालावधीसाठी) त्याला त्या कारागृहात सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी , आणि हे वॉरंट त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणित करून हे वॉरंट परत करणे .

दि , 20 , चा दिवस .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ५५

चांगल्या वर्तनासाठी बाँड जप्त केल्यावर संलग्नक आणि विक्रीचे वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

येथील पोलीस ठाण्याचे प्रभारी पोलीस अधिकारी यांना

तर (नाव, वर्णन आणि पत्ता) रुपयांच्या रकमेमध्ये केले, वर दिवस
, 20 बाँडद्वारे सुरक्षा द्या चांगल्यासाठी
च्या वर्तनाचे (नाव, इ., मुख्याध्यापकाचे) आणि पुरावे माझ्यासमोर दिले गेले आहेत आणि ज्या
गुन्ह्याचा बाँड जप्त केला गेला आहे त्या गुन्ह्याची कमिशनने रीतसर नोंद केली आहे ; आणि त्याबाबत नोटीस देण्यात आली आहे

(नाव) सांगितलेली रक्कम का दिली जाऊ नये याचे कारण दाखवण्यासाठी त्याला बोलावणे, आणि
सदर रक्कम भरण्यासाठी तो तसे करण्यात अयशस्वी ठरला आहे;

हे अधिकृत करण्यासाठी आहे आणि तुम्हाला सांगितलेल्या मालकीची जंगम मालमत्ता जप्त करून जोडणे आवश्यक आहे
(नाव) रुपयांच्या मूल्यापर्यंत जी तुम्हाला जिल्ह्यात आढळू शकते, आणि, जर ही रक्कम जोडलेली मालमत्ता
विकण्यासाठी, किंवा ती पूर्ण करण्यासाठी पुरेशी असेल इतकी रक्कम भरली गेली नाही तर, आणि तुम्ही जे काही केले आहे ते परत करण्यासाठी हे वॉरंट त्याची
अंमलबजावणी झाल्यावर लगेच.

दि चा दिवस , 20 .

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

फॉर्म क्रमांक ५६

चांगल्या वर्तनासाठी बॉड जप्त केल्याबद्दल कारावासाची वॉरंट

(विभाग ४९३ पहा)

येथील दिवाणी कारागृहाच्या अधीक्षक (किंवा रखवालदार) यांना

तर (नाव, वर्णन आणि पत्ता) च्या दिवशी केले , 20, (मुख्याध्यापकाचे नाव, इ.)
चांगल्या वर्तनासाठी रोख रकमेद्वारे सिव्क्युरिटी द्या आणि या बंधपत्राचा भंग केल्याचा पुरावा माझ्यासमोर दिला गेला आहे आणि त्याची रीतसर नोंद केली गेली आहे.

(नाव) ची रक्कम सरकारकडे जप्त केली आहे, आणि जेथे
ती रक्कम भरण्यात किंवा कारण दाखविण्यात तो अयशस्वी ठरला असला तरीही ती रक्कम का दिली जाऊ नये असे योग्य प्रकारे सांगितले जात आहे, आणि त्याची जंगम मालमत्ता
जप्त करून त्याची भरपाई लागू केली जाऊ शकत नाही, आणि त्याला कारावासाची शिक्षा सुनावण्यात आली आहे. (कारावासाच्या कालावधीसाठी) दिवाणी कारागृहात सांगितलेल्या
(नाव) पैकी;

हे तुम्हाला अधिकृत करण्यासाठी आणि आवश्यक आहे, अधीक्षक (किंवा कीपर), सांगितले प्राप्त करण्यासाठी
(नाव) तुमच्या ताब्यात, या वॉरंटसह, आणि (कारावासाच्या कालावधीसाठी) त्याला त्या तुरुंगात सुरक्षितपणे ठेवण्यासाठी , हे वॉरंट
त्याच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीचे प्रमाणित करून हे वॉरंट परत करणे.

दि चा दिवस , 20

(न्यायालयाचा शिक्का)

(स्वाक्षरी)

वस्तु आणि कारणांचे विधान

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 भारतीय दंड संहिता अंतर्गत आणि गुन्हेगारी गुन्ह्यांना नियंत्रित करणाऱ्या इतर कोणत्याही कायद्यांतर्गत गुन्ह्यांची अटक, तपास, चौकशी आणि खटला चालविण्याच्या प्रक्रियेचे नियमन करते. फौजदारी खटल्यातील खटला चालवण्यासाठी संहितेची तरतूद आहे. यात तक्रार नोंदवणे, खटला चालवणे आणि आदेश पारित करणे आणि कोणत्याही आदेशाविरुद्ध अपील दाखल करण्याची प्रक्रिया दिली जाते.

2. जलद आणि कार्यक्षम न्याय व्यवस्था हा सुशासनाचा एक आवश्यक घटक आहे.

मात्र, किचकट कायदेशीर प्रक्रियांमुळे न्याय देण्यास होणारा विलंब, न्यायालयांमध्ये मोठ्या प्रमाणात प्रलंबित प्रकरणे, दोषसिद्ध होण्याचे प्रमाण कमी, कायदेशीर व्यवस्थेत तंत्रज्ञानाचा वापर कमी पातळी, तपास यंत्रणेतील विलंब, गुंतागुंतीची प्रक्रिया, न्यायवैद्यकशास्त्राचा अपुरा वापर हे सर्वात मोठे कारण आहेत. न्याय जलद वितरणात अडथळे, ज्याचा गरीब माणसावर विपरीत परिणाम होतो. या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी नागरिक केंद्रित गुन्हेगारी प्रक्रिया काळाची गरज आहे.

3. भारतीय लोकशाहीच्या सात दशकांच्या अनुभवामध्ये फौजदारी प्रक्रिया संहितेसह आपल्या फौजदारी कायद्यांचे सर्वसमावेशक पुनरावलोकन करणे आणि लोकांच्या समकालीन गरजा आणि आकांक्षांनुसार त्यांचा अवलंब करणे आवश्यक आहे.

4. "सबका साथ, सबका विकास, सबका विश्वास आणि सबका प्रयास" या मंत्रासह सरकार या घटनात्मक लोकशाही आकांक्षांच्या अनुषंगाने सर्व नागरिकांना जलद न्याय देण्यासाठी वचनबद्ध आहे. सर्वांना सुलभ आणि जलद न्याय देण्यासाठी फौजदारी कायद्यांच्या चौकटीचा व्यापक आढावा घेण्यासाठी सरकार वचनबद्ध आहे.

5. वरील बाबी लक्षात घेता, फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 रद्द करून भारतीय नागरी सुरक्षा संहिता, 2023 हा नवीन कायदा लागू करण्याचा प्रस्ताव आहे. यात तंत्रज्ञान आणि न्यायवैद्यक शास्त्रांचा तपासामध्ये वापर करण्याची तरतूद आहे. इलेक्ट्रॉनिक कम्प्युनिकेशनद्वारे गुन्हे आणि माहिती देणे, समन्स इ. कालबद्ध तपास, खटला आणि निकाल जाहीर करण्यासाठी विशिष्ट कालमर्यादा निर्धारित केल्या आहेत. पीडितेला प्रथम माहिती अहवालाची प्रत पुरवण्यासाठी आणि त्यांना तपासाच्या प्रगतीची माहिती देण्यासाठी, डिजिटल मार्गासहित नागरिक केंद्रित दृष्टिकोनाचा अवलंब करण्यात आला आहे. ज्या प्रकरणांमध्ये सात वर्षे किंवा त्याहून अधिक शिक्षा झाली असेल, अशा प्रकरणांमध्ये पीडितेला केस मागे घेण्यापूर्वी सुनावणीची संधी दिली जाईल.

लहान आणि कमी गंभीर प्रकरणांसाठी सारांश चाचणी अनिवार्य करण्यात आली आहे. व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगसारख्या इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून आरोपींची तपासणी केली जाऊ शकते. दंडाधिकारी यंत्रणाही सुव्यवस्थित करण्यात आली आहे.

6. कलमांवरील नोट्स विधेयकाच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करतात.

7. विधेयक वरील उद्दिष्टे साध्य करण्याचा प्रयत्न करते.

नवी दिल्ली;

9 ऑगस्ट 2023 .

अमित शहा.

कलमांवरील नोट्स

विधेयकाच्या कलम 1 मध्ये लहान शीर्षक, विस्तार आणि प्रारंभाची तरतूद करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

विधेयकातील कलम 2 व्याख्या प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते.

हे कलम प्रस्तावित कायद्यामध्ये वापरल्या जाणाऱ्या विशिष्ट अभिव्यक्तींच्या व्याख्येशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 3 संदर्भाच्या निर्मितीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 4 भारतीय न्याय संहिता आणि इतर अंतर्गत गुन्हांच्या खटल्याशी संबंधित आहे
कायदे

हे कलम भारतीय न्याय संहिता, २०२३ अंतर्गत सर्व गुन्हांची तरतूद करते.
तरतुदीनुसार तपास केला, चौकशी केली, प्रयत्न केला आणि अन्यथा व्यवहार केला.

विधेयकातील कलम 5 बचतीशी संबंधित आहे.

या क्लॉजमध्ये, त्याउलट विशिष्ट तरतूद नसताना, सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही विशेष किंवा स्थानिक कायद्यावर, किंवा कोणत्याही विशेष अधिकार क्षेत्रावर किंवा प्रदान केलेल्या अधिकारांवर, किंवा इतर कोणत्याही कायद्याद्वारे विहित केलेल्या कोणत्याही विशेष पद्धतीवर परिणाम होतो. वेळ लागू आहे.

विधेयकातील कलम 6 फौजदारी न्यायालयांच्या वर्गाशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक राज्यात प्रदान करते, फौजदारी न्यायालये स्थापन केली जातात, म्हणजे, सत्र न्यायालये; प्रथम श्रेणीचे न्यायिक दंडाधिकारी; द्वितीय श्रेणीचे न्यायिक दंडाधिकारी; आणि कार्यकारी दंडाधिकारी.

विधेयकातील कलम 7 प्रादेशिक विभागांशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक राज्य एक सत्र विभाग असेल किंवा सत्र विभाग असेल प्रदान करते; आणि प्रत्येक सत्र विभाग, या संहितेच्या उद्देशाने, एक जिल्हा असेल किंवा जिल्ह्यांचा समावेश असेल.

विधेयकातील कलम 8 सत्र न्यायालयाशी संबंधित आहे.

हे कलम राज्य सरकार यासाठी सत्र न्यायालय स्थापन करेल अशी तरतूद करते
प्रत्येक सत्र विभाग, न्यायाधीशांच्या अध्यक्षतेखाली, उच्च न्यायालयाद्वारे नियुक्त केला जाईल.

विधेयकातील कलम 9 न्यायदंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयांशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये प्रत्येक जिल्ह्यात प्रथम श्रेणी आणि द्वितीय श्रेणीच्या न्यायदंडाधिकाऱ्यांची न्यायालये आणि राज्य सरकार उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर अधिसूचनेद्वारे अशा ठिकाणी स्थापन करण्यात येईल अशी तरतूद करते.

विधेयकातील कलम 10 मुख्य न्यायदंडाधिकारी आणि अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्याशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक जिल्ह्याला प्रदान करते, उच्च न्यायालय न्यायदंडाधिकारी नियुक्त करेल
प्रथम श्रेणीचे मुख्य न्यायदंडाधिकारी

विधेयकातील कलम 11 विशेष न्यायदंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की उच्च न्यायालय, केंद्र किंवा राज्य सरकारने विनंती केल्यास, सरकारच्या अंतर्गत कोणतेही पद धारण करणाऱ्या किंवा धारण केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, या संहिताद्वारे किंवा त्याअंतर्गत प्रदान केलेले किंवा बहाल केलेले सर्व किंवा कोणतेही अधिकार न्यायिक दंडाधिकारी यांना प्रदान करू शकतात. प्रथम श्रेणीचे किंवा द्वितीय श्रेणीचे, विशिष्ट प्रकरणांच्या संदर्भात किंवा विशिष्ट वर्गाच्या खटल्यांच्या बाबतीत, कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रामध्ये आणि अशा दंडाधिकाऱ्यांना विशेष न्यायदंडाधिकारी म्हटले जाईल.

विधेयकातील कलम 12 न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राशी संबंधित आहे.

हे कलम उच्च न्यायालयाच्या नियंत्रणाच्या अधीन राहून, मुख्य न्यायदंडाधिकारी, वेळोवेळी, क्षेत्रांच्या स्थानिक मर्यादा परिभाषित करू शकतात अशी तरतूद करते.

विधेयकातील कलम 13 न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांच्या अधीनतेशी संबंधित आहे.

या कलमात मुख्य न्यायदंडाधिकारी हे सत्र न्यायाधीशांच्या अधीनस्थ असतील अशी तरतूद आहे; आणि प्रत्येक इतर न्यायदंडाधिकारी, सत्र न्यायाधीशांच्या सामान्य नियंत्रणाच्या अधीन राहून, मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या अधीनस्थ असतील.

विधेयकातील कलम 14 कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, प्रत्येक जिल्ह्यात, राज्य सरकारला कार्यकारी दंडाधिकारी म्हणून योग्य वाटेल तितक्या व्यक्तींची नियुक्ती करता येईल.

विधेयकातील कलम 15 विशेष कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की राज्य सरकार त्यांना योग्य वाटेल अशा मुदतीसाठी कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधीक्षक किंवा समतुल्य दर्जाच्या खाली नसलेले कोणतेही पोलीस अधिकारी विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी म्हणून ओळखले जातील.

विधेयकातील कलम 16 कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राशी संबंधित आहे.

हे कलम जिल्हा दंडाधिकारी, वेळोवेळी, कार्यकारी दंडाधिकारी सर्व किंवा कोणत्याही अधिकारांचा वापर करू शकतील अशा क्षेत्रांच्या स्थानिक मर्यादा परिभाषित करू शकतात ज्याद्वारे ते गुंतवले जाऊ शकतात प्रदान करते.

विधेयकातील कलम 17 कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांच्या अधीनतेशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये सर्व कार्यकारी दंडाधिकारी हे जिल्हा दंडाधिकारी यांच्या अधीन असतील आणि उपविभागात अधिकार वापरणारे प्रत्येक कार्यकारी दंडाधिकारी (उपविभागीय दंडाधिकारी व्यतिरिक्त) उपविभागीय दंडाधिकारी यांच्या अधीन असतील, तथापि, त्यांच्या अधीन असतील. जिल्हा दंडाधिकारी यांचे सामान्य नियंत्रण.

विधेयकातील कलम 18 सरकारी वकिलांशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक उच्च न्यायालय, केंद्र सरकार किंवा राज्यासाठी तरतूद करते सरकार, उच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत केल्यानंतर, सरकारी वकील नियुक्त करेल.

विधेयकातील कलम 19 सहाय्यक सरकारी वकिलांशी संबंधित आहे.

हे कलम केंद्र सरकारला प्रदान करते आणि दंडाधिकाऱ्यांच्या कोर्टात खटले चालवण्यासाठी राज्य सरकार प्रत्येक जिल्ह्यात एक किंवा अधिक सहाय्यक सरकारी वकील नियुक्त करेल.

विधेयकातील कलम 20 अभियोजन संचालनालयाशी संबंधित आहे.

या कलमात असे नमूद केले आहे की राज्य सरकार अभियोग संचालनालय स्थापन करू शकते ज्यामध्ये अभियोग संचालक आणि अभियोग विभागाचे अनेक उपसंचालक असतील.

विधेयकातील कलम 21 हा न्यायालयांशी संबंधित आहे ज्याद्वारे गुन्हे तपासण्यायोग्य आहेत.

हे कलम उच्च न्यायालय, किंवा सत्र न्यायालय, किंवा इतर कोणत्याही न्यायालयाद्वारे खटला चालवता येईल अशी तरतूद करते ज्याद्वारे असा गुन्हा प्रथम अनुसूचीमध्ये न्याययोग्य होण्यासाठी दर्शविला जातो.

विधेयकातील कलम 22 उच्च न्यायालये आणि सत्र न्यायाधीशांच्या शिक्षेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की उच्च न्यायालय कायद्याने अधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकते. सत्र न्यायाधीश किंवा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश कायद्याने अधिकृत केलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकतात; परंतु अशा कोणत्याही न्यायाधीशाने सुनावलेली फाशीची शिक्षा उच्च न्यायालयाच्या पुष्टीकरणाच्या अधीन असेल.

विधेयकातील कलम 23 दंडाधिकारी संमत करू शकतील अशा वाक्यांशी संबंधित आहे.

या कलमात प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या कारावासाची किंवा पन्नास हजार रुपयांपेक्षा जास्त नसलेल्या दंडाची किंवा दोन्ही शिक्षा देऊ शकतात.

विधेयकाचे कलम 24 दंड न भरल्यास तुरुंगवासाच्या शिक्षेशी संबंधित आहे.

हे कलम काही अटीच्या अधीन कायद्याने अधिकृत केल्याप्रमाणे दंड न भरल्यास न्यायदंडाधिकारी न्यायालय अशा कारावासाची शिक्षा देऊ शकते.

विधेयकातील कलम 25 एका खटल्यात अनेक गुन्ह्यांसाठी दोषी ठरलेल्या प्रकरणांमध्ये शिक्षेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, न्यायालय गुन्ह्यांची गंभीरता लक्षात घेऊन असे आदेश देईल एकाचवेळी किंवा सलग चालण्यासाठी शिक्षा.

विधेयकातील कलम 26 अधिकार प्रदान करण्याच्या पद्धतीशी संबंधित आहे.

हे कलम उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकारला प्रदान करते, जसे की परिस्थिती असेल, आदेशाद्वारे, व्यक्तींना विशेषतः नावाने किंवा त्यांच्या कार्यालयांच्या आधारे किंवा अधिकाऱ्यांचे वर्ग सामान्यतः त्यांचे अधिकृत पदव्या असतील.

विधेयकातील कलम 27 नियुक्त अधिकाऱ्यांच्या अधिकारांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 28 अधिकार काढून घेण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम उच्च न्यायालय किंवा राज्य सरकार, यथास्थिती, कोणत्याही व्यक्तीला किंवा त्याच्या अधीनस्थ असलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याने दिलेले सर्व किंवा कोणतेही अधिकार काढून घेऊ शकते.

विधेयकाचे कलम 29 न्यायाधीश आणि दंडाधिकारी यांच्या अधिकारांशी संबंधित आहे जे त्यांच्या उत्तराधिकारी-कार्यालयाद्वारे वापरता येतील.

हे कलम न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी यांचे अधिकार आणि कर्तव्ये प्रदान करते किंवा त्याच्या उत्तराधिकारी-इन-ऑफिसने केले.

विधेयकातील कलम 30 पोलिसांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या अधिकारांशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्यापेक्षा वरिष्ठ दर्जाच्या पोलीस अधिकाऱ्यांना तेच अधिकार वापरता येतील, ज्या स्थानिक क्षेत्रात त्यांची नियुक्ती केली जाते, जसे की अशा अधिकाऱ्याने त्याच्या ठाण्याच्या हद्दीतील अधिकारांचा वापर केला असेल.

दंडाधिकारी आणि पोलिसांना कधी मदत करायची या विधेयकातील कलम 31 जनतेशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक व्यक्तीला दंडाधिकारी किंवा पोलीस अधिकाऱ्याला अटक करण्यासाठी, शांततेचा भंग रोखण्यासाठी किंवा सार्वजनिक मालमत्तेचे नुकसान टाळण्यासाठी त्याच्याकडून मदतीची मागणी करणाऱ्यांना मदत करण्यास बांधील आहे.

विधेयकाचे कलम 32 पोलीस अधिकारी सोडून इतर व्यक्तींना मदत करण्याशी संबंधित आहे वॉरंट.

हे कलम पोलीस अधिका-यांशिवाय एखाद्या व्यक्तीला वॉरंट बजावण्याची तरतूद करते, इतर कोणतीही व्यक्ती अशा वॉरंटच्या अंमलबजावणीत मदत करू शकते, जर वॉरंट ज्या व्यक्तीकडे निर्देशित केले आहे ती व्यक्ती जवळ असेल आणि वॉरंटची अंमलबजावणी करत असेल.

विधेयकातील कलम 33 काही गुन्ह्यांची माहिती देण्यासाठी जनतेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३४ हे कामकाजाच्या संदर्भात नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या कर्तव्याशी संबंधित आहे ठराविक अहवाल देण्यासाठी गावाचा.

हे कलम गावातील कामकाजाच्या संदर्भात नियुक्त केलेल्या प्रत्येक अधिकाऱ्याला प्रदान करते आणि गावात राहणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीने काही गुन्ह्यांच्या संदर्भात जवळच्या दंडाधिकारी किंवा जवळच्या पोलिस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याशी त्वरित संपर्क साधावा.

विधेयकातील कलम 35 परिस्थितीशी संबंधित आहे ज्यामुळे पोलिस वॉरंटशिवाय अटक करू शकतात.

या कलमामध्ये कोणताही पोलीस अधिकारी दंडाधिकाऱ्यांच्या आदेशाशिवाय आणि वॉरंटशिवाय, दखलपात्र गुन्हा केल्यास आणि इतर काही विशिष्ट परिस्थितींमध्ये कोणत्याही व्यक्तीला अटक करू शकतो.

विधेयकातील कलम 36 अटक करण्याच्या प्रक्रियेशी आणि अटक करणाऱ्या अधिकाऱ्याच्या कर्तव्यांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 37 नियुक्त पोलीस अधिकाऱ्याशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये राज्य प्रत्येक जिल्ह्यात आणि राज्य स्तरावर पोलीस नियंत्रण कक्ष स्थापन करेल आणि एक पोलीस अधिकारी नियुक्त करेल.

विधेयकाचे कलम ३८ अटक केलेल्या व्यक्तीला चौकशीदरम्यान त्याच्या पसंतीच्या वकिलाला भेटण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

या कलमात अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीची पोलिसांकडून चौकशी करण्यात आली आहे, त्याला चौकशीदरम्यान त्याच्या पसंतीच्या वकिलाला भेटण्याचा अधिकार असेल, जरी संपूर्ण चौकशीदरम्यान नाही.

नाव आणि निवासस्थान देण्यास नकार दिल्यास अटक करण्याशी संबंधित विधेयकातील कलम ३९.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, ज्या व्यक्तीने, एखाद्या पोलीस अधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत, अदखलपात्र गुन्हा केला आहे किंवा केल्याचा आरोप आहे, अशा अधिकाऱ्याने आपले नाव आणि निवासस्थान देण्यास नकार दिला आहे किंवा अशा अधिकाऱ्याचे नाव किंवा निवासस्थान देण्यास नकार दिला आहे. खोटे असल्याचे समजण्याचे कारण, त्याला अशा अधिकाऱ्याकडून अटक केली जाऊ शकते जेणेकरून त्याचे नाव किंवा वास्तव्य निश्चित केले जाईल.

विधेयकातील कलम ४० खाजगी व्यक्तीच्या अटकेशी संबंधित आहे आणि अशा अटकेच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

या कलमात कोणतीही खाजगी व्यक्ती त्याच्या उपस्थितीत अजामीनपात्र आणि दखलपात्र गुन्हा करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला अटक करू शकते किंवा अटक करण्यास कारणीभूत ठरू शकते.

विधेयकातील कलम ४१ दंडाधिकाऱ्यांनी अटक करण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की कोणताही गुन्हा दंडाधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत, कार्यकारी असो किंवा न्यायिक असो, त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात, तो स्वतः अटक करू शकतो किंवा गुन्हेगाराला अटक करण्याचा आदेश देऊ शकतो, आणि त्यानंतर, जामीन म्हणून येथे दिलेल्या तरतुदींच्या अधीन राहून, , गुन्हेगाराला ताब्यात द्या.

विधेयकातील कलम ४२ सशस्त्र दलाच्या सदस्यांना अटकेपासून संरक्षण देण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, केंद्र सरकारची संमती मिळाल्याशिवाय सशस्त्र दलाच्या कोणत्याही सदस्याला त्याच्या अधिकृत कर्तव्याच्या पूर्ततेमध्ये केलेल्या किंवा केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही गोष्टीसाठी अटक केली जाणार नाही.

विधेयकाचे कलम ४३ हे अटक कसे केले याच्याशी संबंधित आहे.

हे कलम पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्तीने केलेल्या अटकेबद्दल स्पष्ट करते, जोपर्यंत स्त्रीच्या अटकेसाठी काही अपवादांसह शब्दाने किंवा कृतीद्वारे कोठडीत सादरीकरण केले जात नाही तोपर्यंत अटक करण्यात येणाऱ्या व्यक्तीच्या शरीराला स्पर्श करणे किंवा बंद करणे आवश्यक आहे.

विधेयकाचे कलम ४४ अटक करू इच्छित असलेल्या व्यक्तीने प्रवेश केलेल्या जागेच्या शोधाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ४५ इतर अधिकारक्षेत्रात गुन्हेगारांचा पाठपुरावा करण्याशी संबंधित आहे.

वॉरंटशिवाय अटक करण्याच्या हेतूने या कलमात पोलीस अधिकाऱ्यांना परवानगी देण्यात आली आहे कोणतीही व्यक्ती ज्याला त्याला अटक करण्याचा अधिकार आहे, अशा व्यक्तीचा भारतात कोणत्याही ठिकाणी पाठलाग करा.

विधेयकातील कलम ४६ अटक केलेल्या व्यक्तीवर अनावश्यक प्रतिबंध घालण्याशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला आहे त्यापेक्षा जास्त प्रतिबंध केला जाणार नाही अशी तरतूद आहे त्याची सुटका रोखण्यासाठी आवश्यक.

विधेयकाचे कलम ४७ अटक केलेल्या व्यक्तीशी संबंधित आहे ज्याला अटक करण्याच्या कारणास्तव आणि जामीन घेण्याच्या अधिकाराची माहिती दिली जाईल.

हे कलम प्रत्येक पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्तीने कोणत्याही व्यक्तीला वॉरंटशिवाय अटक करणाऱ्या व्यक्तीला ज्या गुन्ह्यासाठी अटक केली आहे त्या गुन्ह्याची किंवा अशा अटकेच्या इतर कारणांची संपूर्ण माहिती त्यांना त्वरित कळवावी अशी तरतूद आहे.

या विधेयकाचे कलम ४८ अटक करणाऱ्या व्यक्तीच्या अटकेची माहिती नातेवाईक किंवा मित्राला देण्याच्या बंधनाशी संबंधित आहे.

या कलमात प्रत्येक पोलीस अधिकारी किंवा इतर व्यक्तींना या अंतर्गत कोणतीही अटक करण्याची तरतूद आहे

संहिता ताबडतोब अशा अटकेची आणि अटक केलेल्या व्यक्तीला त्याच्या नातेवाईक, मित्र किंवा अशा इतर व्यक्तींपैकी ज्यांना अटक करण्यात आली आहे त्या ठिकाणाची माहिती देईल किंवा अशी माहिती देण्याच्या उद्देशाने अटक केलेल्या व्यक्तीने उघड केले असेल किंवा नमूद केले असेल आणि तसेच जिल्ह्यातील नियुक्त पोलीस अधिकारी.

विधेयकातील कलम 49 अटक केलेल्या व्यक्तीच्या शोधाशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते ज्या पोलीस अधिकाऱ्याला तो अटक केलेल्या व्यक्तीचा ताबा देतो, अशा व्यक्तीचा शोध घेऊ शकतो आणि आवश्यक परिधान करण्याशिवाय इतर सर्व वस्तू सुरक्षित कोठडीत ठेवू शकतो आणि स्वीकडून शोध घेतला जाईल अशी दिशा आहे.

विधेयकातील कलम 50 आक्षेपार्ह शस्त्रे जप्त करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 51 पोलीस अधिकाऱ्याच्या विनंतीवरून वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून आरोपीच्या तपासणीशी संबंधित आहे.

हे कलम पोलीस अधिकारी किंवा अन्य व्यक्तीला अटक करते, अटक केलेल्या व्यक्तीकडून त्याच्या व्यक्तीकडे असलेली कोणतीही आक्षेपार्ह शस्त्रे घ्या आणि ती सर्व शस्त्रे न्यायालयाकडे किंवा अधिकाऱ्याकडे सुपूर्द करेल ज्याच्यासमोर किंवा अधिकारी किंवा व्यक्ती ज्याच्यासमोर अटक केलेल्या व्यक्तीला हजर करण्यासाठी या संहिताला अटक आवश्यक आहे.

विधेयकातील कलम 52 वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून बलात्काराचा आरोप असलेल्या व्यक्तीच्या तपासणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५३ वैद्यकीय अधिकाऱ्याकडून अटक केलेल्या व्यक्तीची तपासणी करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, कोणत्याही व्यक्तीला अटक केल्यावर त्याची केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारच्या सेवेतील वैद्यकीय अधिकाऱ्याकडून तपासणी केली जाईल आणि वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध नसल्यास, अटक झाल्यानंतर लगेच नॉंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाकडून आणि काही अपवादांच्या अधीन.

विधेयकातील कलम 54 अटक केलेल्या व्यक्तीच्या ओळखीशी संबंधित आहे.

हे कलम गुन्हा केल्याच्या आरोपाखाली अटक केलेल्या व्यक्तीची तरतूद करते आणि अशा गुन्ह्याच्या तपासाच्या उद्देशाने इतर कोणत्याही व्यक्ती किंवा व्यक्तींद्वारे त्याची ओळख आवश्यक मानली जाते, न्यायालय, ज्याचे अधिकार क्षेत्र आहे, प्रभारी अधिकाऱ्याच्या विनंतीवरून पोलीस स्टेशन, अशा प्रकारे अटक केलेल्या व्यक्तीला काही अपवादांच्या अधीन राहून, न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा पद्धतीने कोणत्याही व्यक्ती किंवा व्यक्तींद्वारे स्वतःची ओळख पटवून देण्यास निर्देशित करेल.

जेव्हा पोलिस अधिकारी वॉरंटशिवाय अटक करण्यासाठी अधीनस्थ नियुक्त करतात तेव्हा विधेयकातील कलम 55 प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५६ हे अटक केलेल्या व्यक्तीचे आरोग्य आणि सुरक्षिततेशी संबंधित आहे.

हे कलम आरोपीच्या ताब्यात असलेल्या व्यक्तीचे आरोग्य आणि सुरक्षिततेची वाजवी काळजी घेण्याचे कर्तव्य प्रदान करते.

विधेयकातील कलम 57 अटक केलेल्या व्यक्तीशी संबंधित आहे ज्याला दंडाधिकारी किंवा पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर न्यायचे आहे.

या कलमात पोलीस अधिकाऱ्याला वॉरंटशिवाय अटक करण्याची तरतूद आहे, अनावश्यक विलंब न करता आणि अटक केलेल्या व्यक्तीला जामीन, न्यायदंडाधिकारी यांच्यासमोर किंवा प्रभारी अधिकाऱ्यासमोर जामीन घेणे, घेणे किंवा पाठवणे या तरतुदींच्या अधीन राहून. पोलीस चौकी.

विधेयकातील कलम 58 अटक केलेल्या व्यक्तीला चोवीस तासांपेक्षा जास्त ताब्यात ठेवू नये यासंबंधी आहे.

हे कलम स्पष्ट करते की कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याने वॉरंटशिवाय अटक केलेल्या व्यक्तीला केसच्या सर्व परिस्थितीत वाजवीपेक्षा जास्त काळ कोठडीत ठेवता येणार नाही आणि दंडाधिकाऱ्याच्या विशेष आदेशाच्या अनुपस्थितीत असा कालावधी वीसपेक्षा जास्त नसावा. चार

अटकेच्या ठिकाणापासून न्यायदंडाधिकारी न्यायालयापर्यंतच्या प्रवासासाठी आवश्यक असलेल्या वेळेचे तास वगळता, अधिकार क्षेत्र असो वा नसो.

विधेयकातील कलम 59 पोलिसांशी संबंधित संशयाची तक्रार नोंदवते.

हे कलम प्रदान करते की पोलीस ठाण्याचे प्रभारी अधिकारी जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांना, किंवा त्यांनी तसे निर्देश दिल्यास, वॉरंटशिवाय अटक केलेल्या सर्व व्यक्तींच्या खटल्यांचा अहवाल त्यांच्या संबंधित ठाण्याच्या हद्दीत असेल, मग अशा व्यक्ती असोत. जामीन किंवा अन्यथा दाखल केले आहेत.

विधेयकातील कलम 60 अटक केलेल्या व्यक्तीच्या सुटकेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, पोलीस अधिकाऱ्याने अटक केलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला त्याच्या स्वतःच्या जातमुचलक्यावर किंवा जामिनावर किंवा दंडाधिकाऱ्यांच्या विशेष आदेशाशिवाय सोडले जाणार नाही.

विधेयकाचे कलम 61 पॉवर, एस्केप, पाठपुरावा आणि पुन्हा घेण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम कायदेशीर कोठडीत असलेली एखादी व्यक्ती पळून जाते किंवा सुटका करते, ज्या व्यक्तीच्या कोठडीतून तो पळून गेला किंवा सुटका करण्यात आली ती व्यक्ती भारतात कोणत्याही ठिकाणी त्याचा तात्काळ पाठलाग करून अटक करू शकते.

विधेयकातील कलम 62 संहितेनुसार कठोरपणे अटक करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या संहितेच्या तरतुदींशिवाय किंवा अटकेची तरतूद असलेल्या सध्याच्या काळासाठी लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यानुसार कोणतीही अटक केली जाणार नाही.

विधेयकाचे कलम ६३ समन्सच्या स्वरूपाशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये न्यायालयाद्वारे जारी केलेले प्रत्येक समन्स लिखित स्वरूपात, डुप्लिकेट स्वरूपात, अशा न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याने किंवा उच्च न्यायालय वेळोवेळी, नियमानुसार, थेट, अशा अन्य अधिकाऱ्याने स्वाक्षरी केलेले असावे आणि त्यावर शिक्कामोर्तब केले जावे. न्यायालयाचा; किंवा एनक्रिप्टेड किंवा इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाच्या इतर कोणत्याही स्वरूपात आणि न्यायालयाच्या सीलची प्रतिमा असेल.

विधेयकाचे कलम 64 समन्स बजावण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 65 कॉर्पोरेट संस्था, कंपनी आणि सोसायट्यांना समन्स बजावण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनला कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनच्या संचालक, व्यवस्थापक, सचिव किंवा इतर अधिकाऱ्यावर किंवा संचालक, व्यवस्थापक, सचिव किंवा यांना संबंधित केलेल्या नोंदणीकृत पोस्टद्वारे पाठवलेल्या पत्राद्वारे समन्स बजावण्याची सेवा प्रदान करते. भारतातील कंपनी किंवा कॉर्पोरेशनचे इतर अधिकारी, ज्या बाबतीत पत्र पोस्टाच्या सामान्य मार्गावर येईल तेव्हा सेवा प्रभावी झाली असे मानले जाईल.

विधेयकाचे कलम ६६ सेवेशी संबंधित आहे जेव्हा समन्स केलेल्या व्यक्ती सापडत नाहीत.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, ज्या व्यक्तीला समन्स बजावण्यात आले आहे, त्याला योग्य परिश्रमाने शोधून काढता येणार नाही, त्याच्यासाठी डुप्लिकेटपैकी एखादे डुप्लिकेट त्याच्यासोबत राहणाऱ्या त्याच्या कुटुंबातील काही प्रौढ सदस्यासह आणि ज्या व्यक्तीसोबत समन्स बजावला आहे त्या व्यक्तीला समन्स बजावले जाऊ शकते. त्यामुळे डावीकडे, सर्व्हिंग ऑफिसरला आवश्यक असल्यास, इतर डुप्लिकेटच्या मागील बाजूस पावतीवर स्वाक्षरी करावी.

विधेयकाचा खंड 67 प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेव्हा सेवा पूर्वी प्रदान केल्याप्रमाणे प्रभावी होऊ शकत नाही.

विधेयकातील कलम 68 सरकारी नोकरावरील सेवेशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की समन्स काढलेली व्यक्ती सरकारच्या सक्रिय सेवेत आहे, समन्स जारी करणारे न्यायालय सामान्यतः अशी व्यक्ती ज्या कार्यालयात कार्यरत आहे त्या कार्यालयाच्या प्रमुखाकडे डुप्लिकेटमध्ये पाठवेल; आणि असे हेड त्यानंतर कलम 64 द्वारे प्रदान केलेल्या पद्धतीने समन्स बजावण्यास प्रवृत्त करेल, आणि त्या कलमाद्वारे आवश्यक असलेल्या समर्थनासह त्याच्या स्वाक्षरीखाली ते न्यायालयात परत करेल.

विधेयकातील कलम ६९ स्थानिक मर्यादाबाहेर समन्सच्या सेवेशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते जेव्हा न्यायालयाला असे समन्स जारी केले जावेत असे वाटते की त्याच्या स्थानिक अधिकार क्षेत्राबाहेरील कोणत्याही ठिकाणी, तो सामान्यतः असे समन्स डुलिकेटमध्ये एका दंडाधिकार्याकडे पाठवते ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात समन्स दिलेली व्यक्ती राहते किंवा तेथे सेवा दिली जाते.

विधेयकातील कलम 70 अशा प्रकरणांमध्ये आणि सेवारत अधिकारी उपस्थित नसताना सेवेच्या पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ७१ पोस्टाने साक्षीदाराला समन्स बजावण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की साक्षीदाराला समन्स जारी करणारे न्यायालय, अशा समन्सच्या व्यतिरिक्त आणि त्याच वेळी, समन्सची एक प्रत इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे किंवा नोंदणीकृत पोस्टद्वारे साक्षीदाराला संबोधित केलेल्या ठिकाणी पाठवू शकते. तो सामान्यतः राहतो किंवा व्यवसाय करतो किंवा वैयक्तिकरित्या लाभासाठी काम करतो.

विधेयकातील कलम 72 अटक वॉरंटच्या स्वरूपाशी आणि कालावधीशी संबंधित आहे.

हे कलम या संहिता अंतर्गत न्यायालयाने जारी केलेले प्रत्येक अटक वॉरंट लिखित स्वरूपात दिलेले असेल, अशा न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकार्याची स्वाक्षरी असेल आणि त्यावर न्यायालयाचा शिक्का असेल आणि पुढे वॉरंट न्यायालयाद्वारे रद्द करेपर्यंत लागू राहील. जे जारी केले.

विधेयकातील कलम 73 थेट सुरक्षा घेण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 74 वॉरंटशी संबंधित आहे ज्यांना निर्देश दिले आहेत.

या कलमात अशी तरतूद आहे की अटक वॉरंट साधारणपणे एक किंवा अधिक पोलिस अधिकार्यांना पाठवले जाईल; परंतु असे वॉरंट जारी करणारे न्यायालय, त्याची तत्काळ अंमलबजावणी आवश्यक असल्यास आणि कोणताही पोलीस अधिकारी त्वरित उपलब्ध नसल्यास, ते इतर कोणत्याही व्यक्ती किंवा व्यक्तींना निर्देशित करू शकते आणि अशा व्यक्ती किंवा व्यक्तींनी त्याची अंमलबजावणी केली पाहिजे.

वॉरंटशी संबंधित विधेयकातील कलम 75 कोणत्याही व्यक्तीला निर्देशित केले जाऊ शकते.

हे कलम प्रदान करते की मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी त्यांच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही व्यक्तीला पळून गेलेल्या दोषी, घोषित गुन्हेगार किंवा अजामीनपात्र गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या अटकेसाठी वॉरंट निर्देशित करू शकतात. अटक टाळणे.

विधेयकातील कलम 76 पोलिस अधिकार्यांना निर्देश दिलेल्या वॉरंटशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणत्याही पोलीस अधिकार्याला निर्देशित केलेले वॉरंट प्रदान करते ज्यांच्या नावावर वॉरंटवर शिक्कामोर्तब केले जाते अशा अधिकार्याने ज्या अधिकार्याला ते निर्देशित केले आहे किंवा मान्यता दिली आहे अशा कोणत्याही पोलिस अधिकार्याद्वारे देखील अंमलात आणली जाऊ शकते.

विधेयकाचे कलम ७७ वॉरंटच्या वस्तुस्थितीच्या अधिसूचनेशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की पोलीस अधिकारी किंवा अटक वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या अन्य व्यक्तीने अटक केलेल्या व्यक्तीला त्यातील तत्व सूचित करावे आणि आवश्यक असल्यास, त्याला वॉरंट दाखवावे.

विधेयकाचे कलम 78 अटक केलेल्या व्यक्तीशी विनाविलंब कोर्टात हजर होण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम असे प्रदान करते की पोलीस अधिकारी किंवा अटक वॉरंटची अंमलबजावणी करणाऱ्या अन्य व्यक्तीने अनावश्यक विलंब न करता अटक केलेल्या व्यक्तीला न्यायालयासमोर आणणे आवश्यक आहे ज्याच्यासमोर कायद्याने अशा व्यक्तीला काही अपवादांसह हजर करणे आवश्यक आहे.

विधेयकाचे कलम 79 वॉरंट कुठे अंमलात आणले जाऊ शकते याच्याशी संबंधित आहे.

हे कलम भारतातील कोणत्याही ठिकाणी अटकेचे वॉरंट बजावले जाऊ शकते.

विधेयकाचे कलम 80 अधिकारक्षेत्राबाहेर अंमलबजावणीसाठी पाठवलेल्या वॉरंटशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 81 अधिकारक्षेत्राबाहेर फाशीसाठी पोलीस अधिकार्याला निर्देशित केलेल्या वॉरंटशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की पोलीस अधिकाऱ्याला दिलेले वॉरंट न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्राच्या पलीकडे बजावले जावे, ते सामान्यतः कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा अधिकाऱ्याच्या दर्जाच्या खाली नसलेल्या पोलीस अधिकाऱ्याकडे पाठपुरावा करण्यासाठी घेऊन जावे. पोलिस स्टेशनचा प्रभारी, ज्याच्या अधिकारक्षेत्रात वॉरंटची अंमलबजावणी करायची आहे.

विधेयकातील कलम 82 ज्या व्यक्तीविरुद्ध वॉरंट जारी केले आहे अशा व्यक्तीच्या अटकेच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 83 दंडाधिकाऱ्यांच्या कार्यपद्धतीशी संबंधित आहे ज्यांच्यासमोर अशा व्यक्तीला अटक केली जाते.

हे कलम कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा जिल्हा पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्त प्रदान करते, जर अटक करण्यात आलेली व्यक्ती वॉरंट जारी करणाऱ्या न्यायालयाने अभिप्रेत असलेली व्यक्ती असल्याचे दिसले, तर त्याला काही अपवादांसह अशा न्यायालयाकडे कोठडीत काढून टाकण्याचे निर्देश द्यावेत.

विधेयकातील कलम 84 फरार व्यक्तीच्या घोषणेशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की कोणत्याही न्यायालयाकडे विश्वास ठेवण्याचे कारण आहे (पुरावा घेतल्यावर किंवा नसो) अशी कोणतीही व्यक्ती ज्याच्याविरुद्ध वॉरंट जारी केले आहे ती फरार झाली आहे किंवा स्वतःला लपवत आहे जेणेकरून अशा वॉरंटची अंमलबजावणी होऊ शकत नाही, असे न्यायालय लेखी घोषणा प्रकाशित करू शकते. अशा घोषणा प्रकाशित केल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांपेक्षा कमी नसलेल्या विनिर्दिष्ट ठिकाणी आणि विनिर्दिष्ट वेळी हजर राहणे आवश्यक आहे.

विधेयकातील कलम ८५ फरार व्यक्तीच्या मालमत्तेच्या जप्तीशी संबंधित आहे.

हे कलम, घोषणा जारी केल्यानंतर कोणत्याही वेळी, घोषित व्यक्तीच्या मालकीची कोणतीही जंगम किंवा जंगम किंवा दोन्ही मालमत्ता जप्त करण्याचा आदेश देणारे न्यायालय प्रदान करते.

विधेयकाचे कलम ८६ हे घोषित व्यक्तीच्या मालमत्तेची ओळख आणि संलग्नीकरणाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, पोलीस अधीक्षक किंवा पोलीस आयुक्तांच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेल्या पोलीस अधिकाऱ्याच्या लेखी विनंतीवर न्यायालय, ओळख, संलग्नक आणि करार करणाऱ्या राज्यातील प्राधिकरणाकडून मदतीची विनंती करण्याची प्रक्रिया सुरू करू शकते. घोषित व्यक्तीच्या मालकीची मालमत्ता जप्त करणे.

विधेयकाचे कलम 87 दावे आणि संलग्नकावरील आक्षेपांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 88 हा संलग्न मालमत्तेची मुक्तता, विक्री आणि पुनर्संचयित करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये अशी तरतूद आहे की घोषित व्यक्ती घोषणेमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या वेळेत हजर होईल, न्यायालयाने मालमत्ता संलग्नकातून मुक्त करण्याचा आदेश द्यावा.

विधेयकाचे कलम ८९ अर्ज नाकारण्याच्या आदेशापासून अपील करण्याशी संबंधित आहे
संलग्न मालमत्तेची जीर्णोद्धार.

हे कलम मालमत्ता वितरीत करण्यास नकार दिल्याने व्यथित झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीला प्रदान करते किंवा त्याच्या विक्रीतून मिळालेली रक्कम प्रथम नमूद केलेल्या न्यायालयाच्या शिक्षेपासून सामान्यतः ज्या न्यायालयात अपील केली जाते त्या न्यायालयात अपील करू शकते.

विधेयकाचे कलम 90 समन्सच्या बदल्यात किंवा त्याव्यतिरिक्त वॉरंट जारी करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमामध्ये न्यायालय कोणत्याही व्यक्तीला हजर राहण्यासाठी समन्स जारी करू शकते, त्याची कारणे लेखी नोंदवल्यानंतर, त्याच्या अटकेसाठी वॉरंट जारी करू शकते.

विधेयकाचे कलम 91 हजर राहण्यासाठी बाँड घेण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी कोणतीही व्यक्ती प्रदान करते जिच्या हजर राहण्यासाठी किंवा अटक करण्यासाठी कोणत्याही न्यायालयात अध्यक्ष असलेल्या अधिकाऱ्याला समन्स किंवा वॉरंट जारी करण्याचा अधिकार आहे, तो अशा न्यायालयात हजर असेल, अशा अधिकाऱ्याने अशा व्यक्तीला त्याच्या हजेरीसाठी जामिनासह किंवा त्याशिवाय बाँड बजावण्याची आवश्यकता असू शकते. अशा कोर्टात किंवा इतर कोणत्याही कोर्टात ज्यामध्ये खटला खटल्यासाठी हस्तांतरित केला जाऊ शकतो.

विधेयकाचे कलम ९२ हजर राहण्यासाठी बाँडचे उल्लंघन केल्याबद्दल अटक करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की जी व्यक्ती न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी घेतलेल्या कोणत्याही बाँडने बांधील आहे, तो हजर होत नाही, अशा न्यायालयात अध्यक्षस्थानी असलेला अधिकारी अशा व्यक्तीला अटक करून त्याच्यासमोर हजर करण्याचे निर्देश देणारे वॉरंट जारी करू शकतो.

विधेयकाचे कलम 93 साधारणपणे समन्सना लागू होणाऱ्या तरतुदींशी संबंधित आहे आणि अटक वॉरंट.

विधेयकाचे कलम ९४ दस्तऐवज किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यासाठी समन्सशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 95 कागदपत्रे, पार्सल किंवा ताब्यातील वस्तू या प्रक्रियेशी संबंधित आहे. पोस्टल प्राधिकरणाचे.

हे कलम जिल्हा दंडाधिकारी, मुख्य न्यायदंडाधिकारी, सत्र न्यायालय किंवा उच्च न्यायालयाच्या मतानुसार, कोणत्याही तपास, चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीच्या हेतूने आवश्यक असलेले कोणतेही दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तू पोस्टल प्राधिकरणाच्या ताब्यात प्रदान करते. , अशा मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टाला मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टाने निर्देश दिल्याप्रमाणे दस्तऐवज, पार्सल किंवा वस्तू अशा व्यक्तीला वितरित करण्यासाठी पोस्टल प्राधिकरणाची आवश्यकता असू शकते.

विधेयकातील कलम ९६ शोध वॉरंट जारी करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 97 चोरीची मालमत्ता, बनावट कागदपत्रे इत्यादी असल्याच्या संशयास्पद जागेच्या शोधाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 98 काही प्रकाशने जप्त घोषित करण्याच्या आणि त्यासाठी शोध वॉरंट जारी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 99 जप्तीची घोषणा बाजूला ठेवण्यासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 100 चुकीच्या पद्धतीने बंदिस्त केलेल्या व्यक्तींच्या शोधाशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणतेही जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम श्रेणी न्यायदंडाधिकारी यांना असे मानण्याचे कारण प्रदान करते की कोणतीही व्यक्ती अशा परिस्थितीत बंदिस्त आहे की बंदिवास गुन्हा ठरतो, तो शोध वॉरंट जारी करू शकतो आणि ज्या व्यक्तीला असे वॉरंट निर्देशित केले आहे की अशा बंदिस्त व्यक्तीचा शोध घेऊ शकतो; आणि त्या अनुषंगाने असा शोध घेतला जाईल, आणि व्यक्ती, आढळल्यास, त्याला ताबडतोब न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर हजर केले जाईल, जो खटल्याच्या परिस्थितीत योग्य वाटेल असा आदेश देईल.

विधेयकातील कलम 101 अपहरण केलेल्या महिलांना पुनर्संचयित करण्यास भाग पाडण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणत्याही बेकायदेशीर कारणासाठी एखाद्या महिलेचे अपहरण किंवा बेकायदेशीरपणे ताब्यात घेतल्याची शपथ घेते किंवा अठरा वर्षांखालील मुलीच्या तक्रारीची परवानगी देते, जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी आदेश देऊ शकतात. अशा स्त्रीला तिच्या स्वातंत्र्यात तात्काळ पुनर्संचयित करण्यासाठी, किंवा अशा स्त्री मुलाला तिचा पती, पालक, पालक किंवा अशा मुलाचा कायदेशीर शुल्क असलेल्या इतर व्यक्तीकडे, आणि आवश्यक असेल अशा शक्तीचा वापर करून, अशा आदेशाचे पालन करण्यास भाग पाडू शकते.

विधेयकातील कलम 102 शोध वॉरंटच्या निर्देशांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 103 शोध परवानगी देण्यासाठी बंद जागेच्या प्रभावी व्यक्तींशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 104 अधिकारक्षेत्राबाहेरील शोधात सापडलेल्या गोष्टींची विल्हेवाट लावण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 105 ऑडिओ-व्हिडिओद्वारे शोध आणि जप्तीच्या रेकॉर्डिंगशी संबंधित आहे इलेक्ट्रॉनिक माध्यम.

हे कलम एखाद्या ठिकाणाची झडती घेण्याची किंवा कोणतीही मालमत्ता, वस्तू किंवा वस्तू ताब्यात घेण्याची प्रक्रिया प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते, ज्यामध्ये अशा शोध आणि जप्तीदरम्यान जप्त केलेल्या सर्व गोष्टींची यादी तयार करणे आणि साक्षीदारांद्वारे अशा यादीवर स्वाक्षरी करणे समाविष्ट आहे. कोणत्याही ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाने शक्यतो सेल फोनद्वारे रेकॉर्ड केले जावे आणि पोलिस अधिकाऱ्याने अशा प्रकारचे रेकॉर्डिंग संबंधित प्राधिकरणाकडे पाठवावे.

विधेयकातील कलम 106 काही मालमत्ता जप्त करण्याच्या पोलिस अधिकाऱ्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला चोरी झाल्याचा आरोप किंवा संशयास्पद असलेली कोणतीही मालमत्ता जप्त करू शकते किंवा कोणत्याही गुन्ह्याच्या घटनेचा संशय निर्माण करणाऱ्या परिस्थितीत सापडेल अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते.

विधेयकातील कलम 107 संलग्नकाशी संबंधित आहे.

दंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित विधेयकातील कलम १०८ त्यांच्या उपस्थितीत थेट झडती घेऊ शकते.

हे कलम हे प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते की कोणताही दंडाधिकारी त्याच्या उपस्थितीत शोध वॉरंट जारी करण्यास सक्षम असलेल्या कोणत्याही जागेची झडती घेण्याचे निर्देश देऊ शकतो., मालमत्ता जप्त करणे किंवा पुनर्संचयित करणे.

विधेयकाचे कलम 109 न्यायालयासमोर सादर केलेले कागदपत्र किंवा वस्तू जप्त करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणतेही न्यायालय आपल्यासमोर सादर केलेले कोणतेही दस्तऐवज किंवा वस्तू जप्त करू शकते हे प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते.

विधेयकातील कलम 110 प्रक्रियासंबंधी परस्पर व्यवस्थेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 111 व्याख्येशी संबंधित आहे.

हे कलम काही बाबींमध्ये सहाय्यासाठी पारस्परिक व्यवस्थेच्या धडा VIII च्या संदर्भात काही व्याख्यांशी संबंधित आहे आणि भारताबाहेरील मालमत्तेची जोडणी आणि जप्तीची प्रक्रिया आहे.

विधेयकाचे कलम 112 भारताबाहेरील देशात किंवा ठिकाणी तपासासाठी सक्षम अधिकाऱ्याला विनंती पत्राशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 113 भारताबाहेरील देश किंवा ठिकाणाच्या विनंती पत्राशी संबंधित आहे
भारतातील तपासासाठी न्यायालय किंवा प्राधिकरणाकडे.

हे कलम न्यायालयाकडून विनंतीचे पत्र मिळाल्यावर किंवा भारताबाहेरील एखाद्या देशामध्ये किंवा एखाद्या प्राधिकरणाकडून त्या देशात किंवा कोणत्याही व्यक्तीच्या तपासणीसाठी किंवा कोणत्याही दस्तऐवज किंवा वस्तूच्या उत्पादनासाठी असे पत्र जारी करण्यास सक्षम असलेल्या ठिकाणी प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते. त्या देशात किंवा ठिकाणी तपासाधीन गुन्ह्याच्या संबंधात, केंद्र सरकार ते मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवू शकते जसे की तो या निमित्ताने नियुक्त करेल, जो त्यानंतर त्या व्यक्तीला त्याच्यासमोर बोलावून त्याचे म्हणणे नोंदवेल किंवा त्याचे म्हणणे नोंदवेल. दस्तऐवज किंवा वस्तू तयार करणे; किंवा तपासासाठी कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला पत्र पाठवा, जो त्यानंतर गुन्ह्याचा तशाच प्रकारे तपास करेल, जसे की गुन्हा भारतातच घडला होता.

विधेयकाचे कलम 114 व्यक्तीचे हस्तांतरण सुरक्षित करण्यात मदत करण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम, भारतातील न्यायालय, एखाद्या गुन्हेगारी प्रकरणाच्या संबंधात, अशी तरतूद करू इच्छिते की, कोणत्याही व्यक्तीला हजर राहण्यासाठी किंवा सादर करण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीच्या अटकेचे वॉरंट किंवा त्याद्वारे जारी केलेले दस्तऐवज किंवा इतर गोष्टी कराराच्या राज्यात कोणत्याही ठिकाणी अंमलात आणल्या जातील. केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे, या संदर्भात विनिर्दिष्ट करेल अशा प्राधिकरणामार्फत अशा न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकाऱ्यांना डुप्लिकेट स्वरूपात असे वॉरंट पाठवेल आणि ते न्यायालय, न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी, यथास्थिती, कारणीभूत ठरतील. तीच अंमलात आणायची.

विधेयकाचे कलम 115 संलग्नक आदेशांच्या संबंधात सहाय्याशी संबंधित आहे किंवा
मालमत्ता जप्त करणे.

हे कलम प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते, भारतातील न्यायालयाला असा विश्वास ठेवण्यासाठी वाजवी कारणे आहेत की कोणत्याही व्यक्तीने मिळवलेली कोणतीही मालमत्ता, प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे अशा व्यक्तीने गुन्हा केल्यापासून मिळवली आहे किंवा मिळवली आहे, ती जप्तीचा किंवा जप्तीचा आदेश देऊ शकते. अशा मालमत्तेचे.

विधेयकाचे कलम 116 बेकायदेशीरपणे मिळविलेल्या मालमत्तेची ओळख पटवण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद करण्यात आली आहे की न्यायालय, विनंतीचे पत्र मिळाल्यावर, पोलीस उपनिरीक्षकाच्या दर्जाच्या खाली नसलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्याला सर्व पावले उचलण्याचे निर्देश देईल.

अशा मालमत्तेचा शोध लावण्यासाठी आणि ओळखण्यासाठी आवश्यक त्यामध्ये कोणतीही व्यक्ती, ठिकाण, मालमत्ता, मालमत्ता, दस्तऐवज, कोणत्याही बँक किंवा सार्वजनिक वित्तीय संस्थांमधील खात्यांची पुस्तके किंवा इतर कोणत्याही संबंधित बाबींच्या संदर्भात कोणतीही चौकशी, तपासणी किंवा सर्वेक्षण समाविष्ट आहे.

विधेयकातील कलम 117 मालमत्ता जप्ती किंवा जप्तीशी संबंधित आहे.

कलम 116 अन्वये चौकशी किंवा तपास करणाऱ्या कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे असे मानण्याचे कारण आहे की अशी चौकशी किंवा तपासणी केली जात आहे अशा कोणत्याही मालमत्तेचे हस्तांतरण किंवा व्यवहार लपविले जाण्याची शक्यता आहे असे मानण्याचे कारण या कलमामध्ये आहे, ज्याचा परिणाम होईल. अशा मालमत्तेची विल्हेवाट लावताना, तो अशी मालमत्ता जप्त करण्याचा आदेश देऊ शकतो आणि जिथे अशी मालमत्ता जप्त करणे व्यवहार्य नसेल, तेव्हा तो अशी मालमत्ता हस्तांतरित केली जाणार नाही किंवा अन्यथा व्यवहार केला जाणार नाही, असे निर्देश देणारा अटॅचमेंट ऑर्डर देऊ शकतो. असा आदेश देणाऱ्या अधिकाऱ्याची परवानगी आणि अशा आदेशाची प्रत संबंधित व्यक्तीला दिली जाईल.

विधेयकाचे कलम 118 या प्रकरणांतर्गत जप्त केलेल्या किंवा जप्त केलेल्या मालमत्तेच्या व्यवस्थापनाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न केला आहे की न्यायालय ज्या भागात मालमत्ता स्थित आहे तेथील जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हा दंडाधिकाऱ्याने नामनिर्देशित केलेल्या इतर कोणत्याही अधिकाऱ्याची अशा मालमत्तेच्या प्रशासकाची कार्ये करण्यासाठी नियुक्ती करू शकते.

विधेयकातील कलम 119 मालमत्ता जप्त करण्याच्या सूचनेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 120 काही प्रकरणांमध्ये मालमत्ता जप्त करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात न्यायालय, कारणे दाखवा नोटीस जारी केलेले स्पष्टीकरण, जर असेल तर, आणि त्यापूर्वी उपलब्ध असलेली सामग्री आणि बाधित व्यक्तीला दिल्यानंतर आणि सुनावणीची वाजवी संधी, ऑर्डर, रेकॉर्डद्वारे, विचारात घेतील अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते. प्रश्नातील सर्व किंवा कोणतीही मालमत्ता काही अपवादांसह गुन्ह्यातील उत्पन्न आहे का हे शोधणे.

विधेयकाचे कलम १२१ जप्तीच्या बदल्यात दंडाशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की न्यायालयाने कोणतीही मालमत्ता केंद्र सरकारकडे जप्त केली आहे आणि अशा मालमत्तेच्या केवळ काही भागाचा स्त्रोत न्यायालयाच्या समाधानासाठी सिद्ध झाला नाही, अशी घोषणा करते. जप्तीच्या बदल्यात बाधित व्यक्तीला अशा भागाच्या बाजार मूल्याएवढा दंड भरण्याचा पर्याय देण्याचा आदेश.

विधेयकाचे कलम १२२ हे काही बदल्यांशी संबंधित आहे जे रद्दबातल ठरेल.

हे कलम कलम 117 च्या उप-कलम (1) अंतर्गत आदेश दिल्यानंतर किंवा कलम 119 अंतर्गत नोटीस जारी केल्यानंतर, या आदेशात किंवा नोटीसमध्ये संदर्भित केलेली कोणतीही मालमत्ता कोणत्याही प्रकारे हस्तांतरित केली जाईल, अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते. , या प्रकरणाखालील कार्यवाहीच्या हेतूसाठी, दुर्लक्ष केले जाईल आणि जर अशी मालमत्ता नंतर कलम 120 अन्वये केंद्र सरकारकडे जप्त केली गेली असेल, तर, अशा मालमत्तेचे हस्तांतरण रद्द आणि निरर्थक मानले जाईल.

विधेयकाचे कलम १२३ विनंती पत्राच्या संदर्भात प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

हे कलम केंद्र सरकारकडून प्राप्त झालेल्या विनंतीचे प्रत्येक पत्र, समन्स किंवा वॉरंट प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते आणि या प्रकरणांतर्गत करार करणाऱ्या राज्याला पाठवल्या जाणाऱ्या विनंतीचे प्रत्येक पत्र, समन्स किंवा वॉरंट हे करार करणाऱ्या राज्याकडे पाठवले जाईल किंवा, यथास्थिती, भारतातील संबंधित न्यायालयाकडे अशा स्वरूपात आणि केंद्र सरकार अधिसूचनेद्वारे, या वतीने निर्दिष्ट करेल अशा पद्धतीने पाठवले जाईल.

विधेयकाचे कलम १२४ केंद्र सरकारच्या अधिसूचना जारी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे
करार करणाऱ्या राज्यासह धडा VIII च्या अर्जाच्या संदर्भात.

हे कलम केंद्र सरकार, अधिकृत राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, करार करणाऱ्या राज्याच्या संबंधात या प्रकरणाचा अर्ज ज्याच्याशी परस्पर व्यवस्था करण्यात आली आहे, अशा अटी, अपवाद किंवा पात्रतेच्या अधीन राहतील, असे निर्देश देऊ शकते. उक्त अधिसूचनेत नमूद केले आहे.

विधेयकातील कलम 125 सुरक्षेशी निगडीत आहे, जे दोषी ठरल्यावर शांतता राखण्यासाठी आहे.

हे कलम सत्र न्यायालय किंवा न्यायदंडाधिकारी यांचे न्यायालय प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते जे एखाद्या व्यक्तीला कोणत्याही गुन्ह्यासाठी किंवा प्रवृत्त केल्याबद्दल दोषी ठरवते आणि शांतता राखण्यासाठी अशा व्यक्तीकडून सुरक्षा घेणे आवश्यक आहे असे मत आहे, न्यायालयाने अशा व्यक्तीला शिक्षा सुनावताना, तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा कालावधीसाठी शांतता राखण्यासाठी, जामीनदारासह किंवा त्याशिवाय बॉंड अंमलात आणण्याचा आदेश देऊ शकेल.

विधेयकातील कलम १२६ इतर प्रकरणांमध्ये शांतता राखण्यासाठी सुरक्षेशी संबंधित आहे.

हे कलम एक्झिक्युटिव्ह मॅजिस्ट्रेटला अशी माहिती प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते की कोणतीही व्यक्ती शांततेचा भंग करण्याची किंवा सार्वजनिक शांतता भंग करण्याची किंवा कोणतीही चुकीची कृती करण्याची शक्यता आहे ज्यामुळे कदाचित शांततेचा भंग होईल किंवा सार्वजनिक शांतता भंग होईल आणि कार्यवाहीसाठी पुरेसे कारण आहे असे मत, यापुढे प्रदान केलेल्या पद्धतीने, तो अशा व्यक्तीस कारणे दाखविण्याची मागणी करू शकतो की त्याला अशा कालावधीसाठी शांतता राखण्यासाठी, जामिनासह किंवा त्याशिवाय बॉण्ड अंमलात आणण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये. दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल तसे वर्ष.

विधेयकाचे कलम १२७ प्रसारित करणाऱ्या व्यक्तीकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षितेशी संबंधित आहे देशद्रोही बाबी.

विधेयकातील कलम १२८ संशयित व्यक्तीकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षितेशी संबंधित आहे.

हे कलम एक्झिक्युटिव्ह मॅजिस्ट्रेटला माहिती प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते की त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एखादी व्यक्ती आपली उपस्थिती लपविण्यासाठी खबरदारी घेत आहे आणि तो दखलपात्र गुन्हा करण्याच्या दृष्टीकोनातून असे करत आहे असे मानण्याचे कारण आहे, दंडाधिकारी, यानंतर प्रदान केलेल्या पद्धतीने, अशा व्यक्तीने दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, एक वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या अशा कालावधीसाठी, त्याच्या चांगल्या वर्तणुकीबद्दल, जामीनदारासह किंवा त्याशिवाय, बॉण्ड अंमलात आणण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये, याचे कारण दाखवणे आवश्यक आहे.

विधेयकातील कलम १२९ हे नेहमीच्या गुन्हेगारांकडून चांगल्या वर्तनासाठी सुरक्षितेशी संबंधित आहे.

हे कलम एक्झिक्युटिव्ह मॅजिस्ट्रेटला अशी माहिती प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते की त्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एखादी व्यक्ती जो नेहमीचा गुन्हेगार आहे, अशा व्यक्तीने त्याच्या चांगल्या वागणुकीबद्दल, जामिनासह, त्याला बॉण्ड चालवण्याचा आदेश का देऊ नये याचे कारण दाखवावे लागेल. दंडाधिकाऱ्यांना योग्य वाटेल तसा कालावधी, तीन वर्षांपेक्षा जास्त नसावा.

विधेयकाच्या कलम 130 मध्ये करावयाच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

हे कलम अशा कलमांतर्गत कोणत्याही व्यक्तीस कारणे दाखविण्याची आवश्यकता असलेल्या दंडाधिकाऱ्याने, प्राप्त माहितीचा सारासार, बॉण्डची किती रक्कम अंमलात आणली जाणार आहे, ती कोणत्या मुदतीसाठी आहे हे नमूद करून लेखी आदेश देणे आवश्यक आहे. जामीन भरण्यासाठी योग्यतेचा विचार केल्यावर आणि जामीनदारांची संख्या.

विधेयकाचे कलम १३१ न्यायालयात उपस्थित असलेल्या व्यक्तीच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

हे कलम ज्या व्यक्तीच्या संदर्भात असा आदेश दिला आहे तो कोर्टात उपस्थित असेल, तो त्याला वाचून दाखवला जाईल, किंवा त्याची इच्छा असल्यास, त्याचा अर्थ त्याला समजावून सांगितला जाईल.

विधेयकाचे कलम 132 ही व्यक्ती उपस्थित नसल्यास समन्स किंवा वॉरंटशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते, जेव्हा एखादी व्यक्ती न्यायालयात हजर नसते, तेव्हा दंडाधिकारी समन्स जारी करतील ज्यामध्ये त्याला हजर राहावे लागेल, किंवा जेव्हा अशी व्यक्ती कोठडीत असेल, तेव्हा तो ज्या अधिकाऱ्याच्या ताब्यात असेल त्याला न्यायालयासमोर आणण्याचे निर्देश देणारे वॉरंट. काही अपवादांसह न्यायालय.

विधेयकाचे कलम १३३ समन्स किंवा वॉरंट सोबतच्या आदेशाच्या प्रतीशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रत्येक समन्स किंवा ऑर्डरची एक प्रत खंड 132 अंतर्गत जारी केलेल्या वॉरंटसह प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते आणि सेवा देत असलेल्या अधिकाऱ्याने अशी प्रत किंवा अशा समन्सची अंमलबजावणी किंवा वॉरंट ज्या व्यक्तीसोबत काम केले आहे किंवा अटक केली आहे, त्याला वितरित करेल.

विधेयकातील कलम 134 वैयक्तिक उपस्थितीच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम, दंडाधिकारी, त्याला पुरेसे कारण दिसल्यास, त्याला शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगल्या वर्तनासाठी बॉण्ड बजावण्याचा आदेश का दिला जाऊ नये म्हणून कारणे दाखवण्यासाठी बोलावलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची वैयक्तिक उपस्थिती रद्द करू शकेल आणि त्याला परवानगी देऊ शकेल. वकिलाद्वारे हजर होणे.

विधेयकातील कलम १३५ माहितीच्या सत्यतेच्या चौकशीशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करू इच्छित आहे की दंडाधिकारी ज्या माहितीवर कारवाई करण्यात आली आहे त्या माहितीच्या सत्यतेची चौकशी करण्यासाठी आणि आवश्यक वाटेल असे पुढील पुरावे घेण्यासाठी पुढे जातील.

विधेयकातील कलम १३६ सुरक्षा देण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न केला आहे की, शांतता राखण्यासाठी किंवा योग्य वर्तन राखण्यासाठी हे आवश्यक आहे की, ज्या व्यक्तीच्या संदर्भात चौकशी करण्यात आली आहे, त्या व्यक्तीने जामिनासह किंवा त्याशिवाय, मॅजिस्ट्रेटने बॉण्ड अंमलात आणावा. त्यानुसार ऑर्डर.

विधेयकातील कलम 137 विरुद्ध माहिती दिलेल्या व्यक्तीच्या डिस्चार्जशी संबंधित आहे.

हे कलम चौकशीवर प्रदान करू इच्छित आहे की, शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगले वर्तन राखण्यासाठी हे आवश्यक आहे, जसे की परिस्थिती असेल, ज्या व्यक्तीच्या संदर्भात चौकशी केली जाते, त्याने बॉण्ड अंमलात आणावा, दंडाधिकारी त्या परिणामासाठी रेकॉर्डवर नोंद करेल आणि जर अशी व्यक्ती केवळ चौकशीच्या हेतूने कोठडीत असेल, तर त्याला सोडावे लागेल, किंवा, जर अशी व्यक्ती कोठडीत नसेल तर, त्याला सोडावे लागेल.

विधेयकातील कलम 138 ज्या कालावधीसाठी सुरक्षा आवश्यक आहे त्या कालावधीच्या प्रारंभाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 139 बॉंडच्या सामग्रीशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की अशा कोणत्याही व्यक्तीद्वारे अंमलात आणले जाणारे बॉंड त्याला शांतता राखण्यासाठी किंवा योग्य वर्तणूक ठेवण्यास बांधील असेल, जसे की असेल, आणि नंतरच्या प्रकरणात आयोग किंवा गुन्हा करण्याचा प्रयत्न किंवा प्रोत्साहन पैकी, तुरुंगवासाची शिक्षा असलेला कोणताही गुन्हा, तो कुठेही केला गेला असेल, तो बॉंडचा भंग आहे.

विधेयकाचे कलम 140 जामीन नाकारण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की मॅजिस्ट्रेट ऑफर केलेली कोणतीही जामीन स्वीकारण्यास नकार देऊ शकतो किंवा या प्रकरणांतर्गत त्याने किंवा त्याच्या पूर्ववर्तीद्वारे यापूर्वी स्वीकारलेली कोणतीही जामीन नाकारू शकतो कारण असा जामीन काही अपवादंसह बॉंडच्या हेतूसाठी अयोग्य व्यक्ती आहे. .

विधेयकातील कलम 141 सुरक्षेची चूक झाल्यास तुरुंगवासाशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की कोणत्याही व्यक्तीने सुरक्षा देण्याचे आदेश दिले आहेत, ज्या तारखेला अशी सुरक्षा दिली जाणार आहे त्या तारखेला किंवा त्यापूर्वी अशी सुरक्षा देत नाही, तो, यापुढे नमूद केलेल्या प्रकरणाशिवाय, वचनबद्ध असेल. तुरुंगात जावे, किंवा, जर तो आधीच तुरुंगात असेल, तर अशी मुदत संपेपर्यंत तुरुंगात ठेवले पाहिजे किंवा अशा कालावधीच्या आत तो आवश्यक असलेला आदेश देणाऱ्या न्यायालयाला किंवा दंडाधिकार्यांना सुरक्षा देतो.

विधेयकाच्या कलम 142 मध्ये सुरक्षा देण्यात अयशस्वी झाल्यामुळे तुरुंगात टाकलेल्या व्यक्तींना सोडण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 143 कालबाह्य मुदतीच्या बॉंडच्या सुरक्षिततेशी संबंधित आहे.

या कलमाने अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न केला आहे की ज्या व्यक्तीच्या हजेरीसाठी समन्स किंवा वॉरंट जारी केले गेले आहे, हजर झाले आहे किंवा मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्टासमोर हजर केले गेले आहे, मॅजिस्ट्रेट किंवा कोर्ट अशा व्यक्तीने अंमलात आणलेले बॉंड रद्द करतील आणि अशा व्यक्तीला देण्याचे आदेश देईल. अशा बॉंडच्या मुदतीचा कालबाह्य झालेला भाग, मूळ सुरक्षितता सारख्याच वर्णनाची नवीन सुरक्षा.

विधेयकातील कलम 144 पत्नी, मुले आणि पालकांच्या पालनपोषणाच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते की पुरेशी साधने असलेली कोणतीही व्यक्ती आपल्या पत्नीकडे दुर्लक्ष करते किंवा नकार देते, स्वतः ला सांभाळू शकत नाही किंवा ती वैध किंवा अवैध आहे.

अल्पवयीन मूल, विवाहित असो वा नसो, स्वतःची देखभाल करू शकत नाही, किंवा त्याचे वैध किंवा अवैध मूल (विवाहित मुलगी नसणे) ज्याने बहुसंख्य गाठले आहे, जेथे असे मूल कोणत्याही शारीरिक किंवा मानसिक विकृतीमुळे किंवा दुखापतीमुळे स्वतः ला सांभाळण्यात अक्षम आहे. , किंवा त्याचे वडील किंवा आई, स्वतःची देखभाल करण्यास असमर्थ असल्यास, प्रथम श्रेणीचे न्यायदंडाधिकारी, अशा दुर्लक्ष किंवा नकाराच्या पुराव्यावर, अशा व्यक्तीला त्याच्या पत्नीच्या किंवा अशा मुलाच्या, वडिलांच्या देखभालीसाठी मासिक भत्ता देण्याचा आदेश देऊ शकतात. किंवा आई, अशा दंडाधिकार्यांना योग्य वाटेल अशा मासिक दराने आणि दंडाधिकारी वेळोवेळी काही अपवाद वगळता अशा व्यक्तीला ते पैसे देऊ शकतात.

विधेयकातील कलम 145 कलम 144 अन्वये अर्ज दाखल करण्याच्या अधिकारक्षेत्राशी संबंधित आहे आणि पुरावे रेकॉर्ड करण्याची प्रक्रिया.

हे कलम अर्ज करण्याचे अधिकार क्षेत्र निश्चित करण्याचा प्रयत्न करते, कोणत्याही जिल्ह्यातील कोणतीही व्यक्ती जिथे तो आहे, किंवा तो किंवा त्याची पत्नी जिथे राहतो, किंवा तो आपल्या पत्नीसोबत किंवा यथास्थिती, बेकायदेशीर आईसोबत जिथे राहतो. मूल

विधेयकातील कलम 146 भत्त्यातील बदलाशी संबंधित आहे.

हे कलम कोणत्याही व्यक्तीच्या परिस्थितीत बदल झाल्याच्या पुराव्यावर, देखभाल किंवा अंतरिम देखभालीसाठी मासिक भत्ता, किंवा त्याच कलमाखाली त्याच्या पत्नीला मासिक भत्ता, किंवा अंतरिम देखभाल, भरपाई देण्याचा आदेश देण्याचा प्रयत्न करते. , मूल, वडील किंवा आई, यथास्थिती, न्यायदंडाधिकारी, त्याला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे, देखभाल किंवा अंतरिम देखभालीच्या भत्त्यात असा फेरफार करू शकतात.

विधेयकातील कलम 147 देखभालीच्या आदेशाच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करू इच्छिते की देखभाल किंवा अंतरिम देखभाल आणि कार्यवाहीच्या खर्चाची प्रत, यथास्थिती, ती ज्या व्यक्तीच्या बाजूने केली आहे त्या व्यक्तीला किंवा त्याच्या पालकाला, जर असेल तर, कोणत्याही मोबदल्याशिवाय दिली जावी. किंवा ज्या व्यक्तीला देखभालीसाठी भत्ता किंवा अंतरिम देखरेखीसाठी भत्ता आणि कार्यवाहीच्या खर्चासाठी, यथास्थिती, अदा करण्याची आहे; आणि असा आदेश कोणत्याही न्यायदंडाधिकाऱ्याद्वारे कोणत्याही ठिकाणी लागू केला जाऊ शकतो जिथे तो ज्या व्यक्तीच्या विरोधात केला असेल, अशा दंडाधिकाऱ्याने पक्षकारांची ओळख आणि भत्ता न दिल्याबद्दल समाधानी असल्यास, किंवा परिस्थितीनुसार असणे, खर्च, देय.

विधेयकाचे कलम 148 नागरी शक्ती वापरून विधानसभा विखुरण्याशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करू इच्छिते की कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा पोलिस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी किंवा अशा प्रभारी अधिकाऱ्याच्या अनुपस्थितीत, उपनिरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेला कोणताही पोलिस अधिकारी कोणत्याही बेकायदेशीर सभेचा आदेश देऊ शकतो किंवा कोणत्याही सार्वजनिक शांततेचा भंग होण्याची शक्यता असलेल्या पाच किंवा अधिक व्यक्तींचे एकत्रीकरण, पांगणे; आणि त्यानंतर त्याप्रमाणे विखुरणे अशा सभेच्या सदस्यांचे कर्तव्य असेल.

विधेयकाचे कलम 149 विधानसभा पांगवण्यासाठी सशस्त्र दलाच्या वापराशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की कोणतीही सभा अन्यथा विखुरली जाऊ शकत नाही, आणि सार्वजनिक सुरक्षेसाठी ती विखुरली जाणे आवश्यक आहे, जिल्हा दंडाधिकारी किंवा त्यांनी अधिकृत केलेला कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी, जो उपस्थित आहे, तो त्यास विखुरण्यास कारणीभूत ठरू शकतो. सशस्त्र सेना

विधेयकाचे कलम 150 काही सशस्त्र दलाच्या अधिकाऱ्यांच्या विधानसभा पांगविण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करण्याचा प्रयत्न करते की अशा कोणत्याही सभेमुळे सार्वजनिक सुरक्षा धोक्यात आली आहे आणि कोणत्याही कार्यकारी दंडाधिकाऱ्याशी संवाद साधला जाऊ शकत नाही, सशस्त्र दलांचा कोणताही आयोग किंवा राजपत्रित अधिकारी त्याच्या अधिपत्याखालील सशस्त्र दलांच्या मदतीने अशा संमेलनाला पांगवू शकतो आणि अशा सभेला पांगवण्यासाठी किंवा कायदानुसार त्यांना शिक्षा होण्यासाठी, त्याचा भाग असलेल्या कोणत्याही व्यक्तींना अटक करा आणि बंदिस्त करा; परंतु, जर तो या कलमांतर्गत काम करत असताना, त्याला कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्याशी संवाद साधणे व्यवहार्य ठरले, तर तो तसे करेल आणि यापुढे दंडाधिकाऱ्यांच्या सूचनांचे पालन करेल, की तो अशी कारवाई सुरू ठेवणार की नाही.

विधेयकातील कलम 151 कलम 148, 149 आणि 150 अंतर्गत केलेल्या कृत्यांसाठी खटल्यापासून संरक्षणाशी संबंधित आहे.

हे कलम कलम 148, कलम 149 किंवा कलम 150 अंतर्गत कोणत्याही गुन्हेगारीमध्ये स्थापन करण्यात येणाऱ्या कोणत्याही कृत्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध कोणताही खटला चालवू नये असा प्रयत्न करते.
केंद्र सरकारच्या परवानगीशिवाय न्यायालय जेथे अशी व्यक्ती सशस्त्र दलातील अधिकारी किंवा सदस्य आहे किंवा इतर कोणत्याही बाबतीत राज्य सरकार;

विधेयकातील कलम 152 उपद्रव दूर करण्याच्या सशर्त आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 153 उपद्रव काढून टाकण्याच्या विरोधात सेवा किंवा आदेशाच्या अधिसूचनेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 154 हे आदेशाच्या विरोधात असलेल्या व्यक्तीशी संबंधित आहे आणि त्याचे पालन करणे किंवा कारणे दाखवा असे म्हटले आहे.

विधेयकाचे कलम 155 चे पालन करण्यात अयशस्वी होण्याच्या परिणामांशी संबंधित आहे
उपद्रव दूर करण्यासाठी आदेश.

विधेयकातील कलम 156 सार्वजनिक अधिकाराच्या अस्तित्वात पाळल्या जाणाऱ्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 157 कारण दाखविण्यासाठी हजर राहण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 158 स्थानिक तपास आणि तज्ञाची तपासणी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 159 लेखी सूचना देण्याच्या मॅजिस्ट्रेटच्या अधिकाराशी संबंधित आहे,
इ.

विधेयकाचे कलम 160 हे आदेश निरपेक्ष बनविण्याच्या प्रक्रियेशी आणि अवज्ञाचे परिणाम यांच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम १६१ प्रलंबित चौकशी दरम्यान आसन्न धोका किंवा इजा टाळण्यासाठी आदेशाशी संबंधित आहे.

दंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित विधेयकातील कलम १६२ पुनरावृत्ती किंवा सार्वजनिक उपद्रव चालू ठेवण्यास प्रतिबंध करू शकते.

विधेयकातील कलम 163 उपद्रव किंवा धोक्याच्या तातडीच्या प्रकरणांमध्ये आदेश जारी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 164 प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेथे जमीन किंवा पाण्याच्या विवादामुळे शांतता भंग होण्याची शक्यता आहे.

विधेयकातील कलम 165 विवादाचा विषय जोडण्याच्या आणि प्राप्तकर्ता नियुक्त करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 166 जमीन किंवा पाण्याच्या वापराच्या अधिकाराशी संबंधित विवादाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 167 जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांच्या स्थानिक चौकशीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 168 हे दखलपात्र गुन्हे रोखण्यासाठी पोलिसांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 169 हे दखलपात्र गुन्हे करण्यासाठी डिझाइनच्या माहितीशी संबंधित आहे.

या विधेयकातील कलम 170 हे दखलपात्र गुन्हे घडू नये म्हणून अटक करण्याच्या पोलिसांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 171 सार्वजनिक मालमत्तेला इजा रोखण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 172 पोलिसांच्या कायदेशीर निर्देशांचे पालन करण्यास बांधील असलेल्या व्यक्तींशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 173 हे दखलपात्र प्रकरणांमधील माहितीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 174 अदखलपात्र प्रकरणे आणि अशा प्रकरणांच्या तपासाबाबत माहितीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 175 हे दखलपात्र प्रकरणाचा तपास करण्याच्या पोलिस अधिकाऱ्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 176 माहिती मिळाल्यानंतर पोलिस अधिकाऱ्याकडून तपास करण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम १७७ दंडाधिकाऱ्याला अहवाल सादर करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम १७८ तपास किंवा प्राथमिक चौकशी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम १७९ साक्षीदारांची उपस्थिती आवश्यक करण्याच्या पोलिस अधिकाऱ्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 180 पोलिसांकडून साक्षीदारांच्या तपासणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 181 पोलिसांवरील विधाने आणि त्याचा वापर यांच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 182 कोणत्याही प्रलोभनाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 183 कबुलीजबाब आणि विधाने नोंदवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 184 बलात्कार पीडितेच्या वैद्यकीय तपासणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 185 पोलिस अधिकाऱ्याच्या शोधाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 186 पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी असताना शोध वॉरंटशी संबंधित आहे
शोध वॉरंट जारी करण्यासाठी दुसऱ्याची आवश्यकता असू शकते.

विधेयकातील कलम 187 प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेव्हा तपास पूर्ण होऊ शकत नाही
चोवीस तास.

विधेयकातील कलम 188 हे अधीनस्थ पोलीस अधिकाऱ्याच्या तपासाच्या अहवालाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कोणत्याही अधीनस्थ पोलीस अधिकाऱ्याने कोणताही तपास केला असेल तर अशा तपासाचा परिणाम
पोलीस स्टेशनच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला कळवावा.

विधेयकातील कलम 189 पुराव्याची कमतरता असताना आरोपींना सोडण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 190 पुरेसा पुरावा असताना दंडाधिकाऱ्यांकडे पाठवल्या जाणाऱ्या प्रकरणांशी संबंधित आहे.

या विधेयकातील कलम 191 तक्रारदार आणि साक्षीदारांना पोलीस अधिकाऱ्याची सोबत ठेवण्याची गरज नाही आणि त्यांच्यावर अंकुश ठेवला
जाऊ नये असे आहे.

विधेयकातील कलम 192 तपासातील कार्यवाहीच्या डायरीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 193 तपास पूर्ण झाल्यानंतर पोलीस अधिकाऱ्याच्या अहवालाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 194 आत्महत्येबाबत चौकशी आणि अहवाल देण्यासाठी पोलिसांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 195 व्यक्तींना बोलावण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 196 मृत्यूच्या कारणासाठी दंडाधिकाऱ्यांकडून चौकशीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 197 चौकशी आणि चाचणीच्या सामान्य जागेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 198 चौकशी किंवा चाचणीच्या ठिकाणाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 199 हा गुन्हा ट्रायबलशी संबंधित आहे जेथे कृती केली जाते किंवा त्याचा परिणाम होतो. या कलमात असे नमूद केले
आहे की कृत्य हे जे काही केले गेले आहे त्या कारणास्तव गुन्हा आहे आणि परिणामी, गुन्ह्याची चौकशी किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो ज्याच्या
स्थानिक अधिकारक्षेत्रात असे केले गेले आहे किंवा असे परिणाम झाले आहेत. .

विधेयकाचे कलम 200 खटल्याच्या ठिकाणाशी संबंधित आहे जेथे इतर गुन्ह्याशी संबंधित कारणास्तव कृत्य गुन्हा आहे.

या कलमात असे नमूद केले आहे की कृत्य हे इतर कोणत्याही कृत्याशी संबंधित कारणास्तव गुन्हा आहे जे एक गुन्हा आहे किंवा जो गुन्हा
करण्यास सक्षम असल्यास तो गुन्हा असेल, प्रथम नमूद केलेल्या गुन्ह्याची चौकशी केली जाऊ शकते किंवा खटला चालवला जाऊ शकतो. न्यायालयाद्वारे
ज्याच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रात एकतर कायदा केला गेला.

विधेयकाचे कलम 201 काही गुन्ह्यांच्या बाबतीत खटल्याच्या ठिकाणाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 202 इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणे, पत्रे इत्यादीद्वारे केलेल्या गुन्हांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 203 प्रवासात किंवा प्रवासात केलेल्या गुन्हांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 204 एकत्रितपणे तपासल्या जाणाऱ्या गुन्हांसाठी खटल्याच्या ठिकाणाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 205 वेगवेगळ्या ठिकाणी खटले चालवण्याचे आदेश देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे सत्र विभाग.

विधेयकाचे कलम 206 उच्च न्यायालयाशी संबंधित आहे, ज्यात शंका असल्यास, जिल्ह्यात चौकशी किंवा खटला चालवला जाईल.

विधेयकाचे कलम 207 गुन्हासाठी समन्स किंवा वॉरंट जारी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे स्थानिक अधिकार क्षेत्राच्या पलीकडे वचनबद्ध.

विधेयकातील कलम 208 भारताबाहेर केलेल्या गुन्हांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 209 भारताबाहेर केलेल्या गुन्हांशी संबंधित पुरावे प्राप्त करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 210 दंडाधिकार्यांद्वारे गुन्हांच्या दखल घेण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 211 आरोपीच्या अर्जावर फौजदारी खटल्यांच्या हस्तांतरणाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 212 हे प्रकरण न्यायदंडाधिकार्यांकडे सोपवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 213 सत्र न्यायालयांद्वारे गुन्हांची दखल घेण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या संहितेद्वारे किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याद्वारे अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याशिवाय, कोणतेही सत्र न्यायालय मूळ अधिकारक्षेत्रातील न्यायालय म्हणून कोणत्याही गुन्हाची दखल घेणार नाही, जोपर्यंत केस एखाद्या व्यक्तीने त्यास वचनबद्ध केली नसेल. या संहिता अंतर्गत दंडाधिकारी.

विधेयकाचे कलम 214 अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांना त्यांच्याकडे दिलेले खटले चालविण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश अशा खटल्यांचा खटला चालवतील जसे की विभागाचे सत्र न्यायाधीश सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, त्यांच्याकडे खटल्यासाठी सोपवू शकतात किंवा उच्च न्यायालय, विशेष आदेशाद्वारे, त्याला खटला चालवण्याचे निर्देश देऊ शकते.

विधेयकातील कलम 215 सार्वजनिक सेवकांच्या कायदेशीर अधिकाराच्या अवमानासाठी, सार्वजनिक न्यायाविरुद्धच्या गुन्हांसाठी आणि पुराव्यांमध्ये दिलेल्या कागदपत्रांशी संबंधित गुन्हांसाठी खटला चालवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 216 धमकावण्याच्या बाबतीत साक्षीदारांच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे, इ.

भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 230 अंतर्गत एखाद्या गुन्हासंदर्भात साक्षीदार किंवा इतर कोणतीही व्यक्ती तक्रार दाखल करू शकते, अशी तरतूद या कलमात आहे.

विधेयकाचे कलम 217 हे राज्याविरुद्धच्या गुन्हांसाठी आणि त्यासाठी खटला चालवण्याशी संबंधित आहे असा गुन्हा करण्याचा गुन्हेगारी कट.

विधेयकातील कलम 218 न्यायाधीश आणि सार्वजनिक सेवकांवर खटला चालवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 219 विवाहाविरुद्धच्या गुन्हांसाठी फिर्यादीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 220 कलम 498A अन्वये गुन्हांवर कारवाई करण्याशी संबंधित आहे.

भारतीय न्याय संहिता, २०२३.

विधेयकातील कलम 221 गुन्हाच्या संबोधनाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या कलम 67 अन्वये दंडनीय गुन्हाची दखल कोणतेही न्यायालय घेणार नाही जेथे व्यक्ती वैवाहिक नातेसंबंधात आहेत, तक्रार दाखल केल्यावर गुन्हा ठरविणाऱ्या वस्तुस्थितींच्या प्राथमिक समाधानाशिवाय, किंवा पत्नीने पतीविरुद्ध केले आहे.

२६१

विधेयकातील कलम 222 मानहानीच्या खटल्याशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करते की भारतीय न्याय संहिता, 2023 च्या अध्याय XIX अन्वये शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्याची दखल काही कोर्टाने घेणार नाही, त्या गुन्ह्यामुळे त्रस्त झालेल्या काही व्यक्तीने केलेल्या तक्रारीशिवाय, काही अपवादांच्या अधीन राहून.

विधेयकातील कलम 223 तक्रारदाराच्या परीक्षेची संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की तक्रारीवरील गुन्ह्याची दखल घेताना अधिकारक्षेत्र असलेल्या दंडाधिकाऱ्याने तक्रारदार आणि उपस्थित साक्षीदारांची शपथ घेतल्यावर, जर काही असेल तर त्यांची तपासणी केली जाईल आणि अशा परीक्षेचा अर्थ लिखित स्वरूपात कमी केला जाईल आणि त्यावर तक्रारदार आणि त्यांची स्वाक्षरी असेल. साक्षीदार, आणि दंडाधिकारी द्वारे देखील, काही अपवादांच्या अधीन.

विधेयकाचे कलम 224 हे प्रकरणाची दखल घेण्यास सक्षम नसलेल्या दंडाधिकाऱ्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, गुन्ह्याची दखल घेण्यास सक्षम नसलेल्या दंडाधिकाऱ्याकडे तक्रार केली जाते, तो त्या परिणामाच्या समर्थनासह योग्य न्यायालयात सादरीकरणासाठी परत करेल आणि तक्रारकर्त्याला योग्य न्यायालयात निर्देशित करेल.

विधेयकातील कलम 225 प्रक्रिया पुढे ढकलण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 226 तक्रार फेटाळण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की मॅजिस्ट्रेटचे मत आहे की कार्यवाहीसाठी कोणतेही पुरेसे कारण नाही, तो तक्रार फेटाळून लावेल आणि अशा प्रत्येक प्रकरणात त्याने त्याची कारणे थोडक्यात नोंदवावीत.

विधेयकातील कलम 227 प्रक्रिया जारी करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की एखाद्या गुन्ह्याची दखल घेत न्यायदंडाधिकारी कार्यवाहीसाठी पुरेसे कारण आहे, आणि केस समन्स-केस असल्याचे दिसते, तो आरोपीला त्याच्या हजेरीसाठी समन्स जारी करेल, किंवा वॉरंट-केस, तो जारी करू शकतो. वॉरंट, किंवा, जर त्याला योग्य वाटत असेल तर, आरोपीला आणण्यासाठी किंवा ठराविक वेळी अशा दंडाधिकाऱ्यासमोर किंवा अधिकारक्षेत्र असलेल्या इतर काही दंडाधिकाऱ्यांसमोर हजर होण्यासाठी समन्स.

दंडाधिकाऱ्यांशी संबंधित विधेयकातील कलम 228 आरोपीच्या वैयक्तिक हजेरीसह वितरीत करू शकते.

या कलमात अशी तरतूद आहे की दंडाधिकारी समन्स जारी करतात, आरोपीची वैयक्तिक हजेरी काढून टाकतात आणि त्याला त्याच्या वकिलाद्वारे हजर राहण्याची परवानगी देतात आणि पुढील कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, आरोपीची वैयक्तिक हजेरी निर्देशित करतात आणि आवश्यक असल्यास, अशी अंमलबजावणी करतात. उपस्थिती.

विधेयकातील कलम 229 लहान गुन्ह्याच्या प्रकरणांमध्ये विशेष समन्सशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की दंडाधिकारी एखाद्या क्षुल्लक गुन्ह्याची दखल घेत आरोपीला समन्स जारी करतात ज्यात त्याला व्यक्तीशः किंवा प्लिडरद्वारे एका विशिष्ट तारखेला मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर राहणे आवश्यक असते किंवा जर तो आरोपीसमोर हजर न होता आरोपासाठी दोषी ठरवू इच्छित असेल तर दंडाधिकारी, विनिर्दिष्ट तारखेपूर्वी, पोस्टाने किंवा मेसेंजरद्वारे मॅजिस्ट्रेटकडे पाठवणे, ही याचिका लेखी स्वरूपात आणि समन्समध्ये नमूद केलेल्या दंडाची रक्कम किंवा जर त्याला वकिलाद्वारे हजर व्हायचे असेल आणि अशा वकिलामार्फत दोषारोप स्वीकारण्याची इच्छा असेल तर , प्राधिकृत करण्यासाठी, लिखित स्वरूपात, वकिलांना त्याच्या वतीने आरोपासाठी दोषी ठरवणे आणि अशा वकिलाद्वारे दंड भरणे.

विधेयकातील कलम 230 पोलीस अहवालाची प्रत आरोपींना पुरवण्याशी संबंधित आहे आणि इतर कागदपत्रे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की पोलिसांच्या अहवालावर कार्यवाही सुरू केली गेली आहे, दंडाधिकारी विलंब न लावता, आणि कोणत्याही परिस्थितीत आरोपीला हजर झाल्यापासून किंवा हजर झाल्याच्या तारखेपासून चौदा दिवसांच्या आत, आरोपी आणि पीडितेला मोफत सादर करू शकत नाहीत.

विधेयकाचे कलम 231 हे विधान आणि कागदपत्रांच्या प्रती पुरवण्याशी संबंधित आहे
सत्र न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य इतर प्रकरणांमध्ये आरोपी.

या कलमात अशी तरतूद आहे की जेव्हा पोलिस अहवाला व्यतिरिक्त खटला चालवला जातो तेव्हा कलम 227 नुसार जारी
करणाऱ्या दंडाधिकार्यांना असे दिसते की गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य आहे, दंडाधिकारी ताबडतोब आरोपीला
विनामूल्य सादर करतील.

विधेयकाचे कलम 232 सत्र न्यायालयाकडे प्रकरणाच्या वचनबद्धतेची संबंधित आहे जेव्हा गुन्हा केवळ त्याच्याद्वारेच
तपासण्यायोग्य असतो.

हे कलम पोलिसांच्या अहवालावर किंवा अन्यथा, जेव्हा आरोपी हजर होते किंवा न्यायदंडाधिकार्यासमोर उभे केले जाते तेव्हा हे
कलम प्रदान करते आणि कलमाच्या तरतुदींचे पालन केल्यावर गुन्हा केवळ सत्र न्यायालयाद्वारे तपासण्यायोग्य आहे असे दंडाधिकार्यांना
दिसून येते. 230 किंवा कलम 231.

विधेयकातील कलम 233 तक्रार आल्यावर अनुसरण करण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे
त्याच गुन्ह्याच्या संदर्भात केस आणि पोलिस तपास.

विधेयकातील कलम 234 शुल्काच्या सामग्रीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 235 वेळ, ठिकाण आणि व्यक्ती यांच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 236 गुन्हा केव्हा करण्याची पद्धत सांगणे आवश्यक आहे याच्याशी संबंधित आहे.

हे कलम असे प्रदान करते की खटल्याचे स्वरूप असे आहे की कलम 234 आणि 235 मध्ये नमूद केलेल्या तपशीलांमुळे
आरोपीला त्याच्यावर ज्या प्रकरणाचा आरोप लावला गेला आहे त्याबद्दल पुरेशी सूचना दिली जात नाही, आरोपामध्ये ज्या पद्धतीने आरोप
केला गेला आहे त्याचे तपशील देखील असतील. त्या हेतूसाठी पुरेसा असेल म्हणून गुन्हा केला गेला.

विधेयकातील कलम 237 कायद्याच्या अर्थाने घेतलेल्या प्रभारी शब्दांशी संबंधित आहे ज्या अंतर्गत गुन्हा दंडनीय आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की गुन्ह्याचे वर्णन करताना वापरण्यात आलेले प्रत्येक आरोप शब्द ज्या कायदानुसार असा गुन्हा
दंडनीय आहे त्या कायद्याद्वारे अनुक्रमे त्यांच्याशी जोडलेल्या अर्थाने वापरला गेला आहे असे मानले जाईल.

विधेयकातील कलम २३८ त्रुटीच्या परिणामाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की गुन्हा किंवा आरोपात नमूद करणे आवश्यक असलेले तपशील नमूद करण्यात कोणतीही त्रुटी
नाही आणि गुन्हा किंवा ते तपशील नमूद करण्यात कोणतीही चूक केली जाणार नाही, जोपर्यंत आरोपी या प्रकरणात आहे तोपर्यंत,
प्रकरणाच्या कोणत्याही टप्प्यावर सामग्री म्हणून गणले जाणार नाही. अशा त्रुटी किंवा वगळल्यामुळे वस्तुस्थितीची दिशाभूल झाली आहे
आणि यामुळे न्यायाचे अपयश आले आहे.

न्यायालयाशी संबंधित विधेयकाचे कलम २३९ शुल्क बदलू शकते.

विधेयकाचे कलम 240 आरोप बदलल्यावर साक्षीदारांना परत बोलावण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात असे नमूद केले आहे की खटला सुरू झाल्यानंतर जेव्हा जेव्हा कोर्टाने आरोप बदलला किंवा जोडला असेल तेव्हा,
फिर्यादी आणि आरोपींना परत बोलावण्याची किंवा पुन्हा बोलावण्याची आणि अशा बदल किंवा जोडणीच्या संदर्भात तपासण्याची
परवानगी असेल, अशा कोणत्याही साक्षीदाराला तपासले गेले असेल, जोपर्यंत न्यायालय, लिखित स्वरूपात नोंदवण्याच्या कारणास्तव,
फिर्यादी किंवा आरोपी, जसे की केस असेल, अशा साक्षीदाराला चिडवण्याच्या किंवा विलंबाच्या किंवा पराभवाच्या उद्देशाने अशा
साक्षीदाराला परत बोलावण्याची किंवा पुन्हा तपासण्याची इच्छा असल्याचे मानत नाही. न्यायाची समाप्ती आणि न्यायालय ज्याला भौतिक
आहे असे वाटेल अशा कोणत्याही साक्षीदाराला बोलावणे.

विधेयकाचे कलम २४१ वेगवेगळ्या गुन्हांसाठी स्वतंत्र शुल्काशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, ज्या प्रत्येक गुन्ह्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीवर आरोप केला जातो त्याबद्दल स्वतंत्र आरोप
लावला जाईल आणि अशा प्रत्येक आरोपासाठी काही अटीच्या अधीन राहून स्वतंत्रपणे खटला भरला जाईल.

विधेयकाच्या कलम 242 मध्ये वर्षभरात एकाच प्रकारच्या गुन्हांवर एकत्रितपणे आरोप लावले जाऊ शकतात.

या कलमात अशी तरतूद आहे की एखाद्या व्यक्तीवर अशा गुन्ह्यांच्या पहिल्या ते शेवटच्या बारा महिन्यांच्या कालावधीत केलेल्या एकाच प्रकारच्या गुन्ह्यांपैकी एकापेक्षा अधिक गुन्ह्यांचा आरोप आहे, त्याच व्यक्तीच्या संदर्भात किंवा नसले तरीही, त्याच्यावर आरोप लावला जाऊ शकतो, आणि त्यासाठी एका खटल्यामधे खटला चालवला गेला, त्यापैकी कोणतीही संख्या पाच पेक्षा जास्त नसावी आणि गुन्हे एकाच प्रकारचे असतात, जेव्हा भारतीय न्याय संहिता, 2023 किंवा कोणत्याही विशेष किंवा स्थानिक कायद्याच्या समान कलमांतर्गत त्यांना त्याच रकमेची शिक्षा दिली जाते, काही अटीच्या अधीन.

विधेयकाचे कलम 243 एकापेक्षा जास्त गुन्ह्यांसाठी खटल्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम २४४ हे कोठे कोणता गुन्हा केला गेला आहे याविषयी शंका आहे.

हे कलम एकच कृत्य किंवा कृत्यांच्या मालिकेशी संबंधित आहे अशा स्वरूपाचे आहे की अनेक गुन्ह्यांपैकी कोणते गुन्हे सिद्ध होऊ शकतात अशी शंका येते, आरोपीवर असे सर्व किंवा कोणतेही गुन्हे केल्याचा आरोप लावला जाऊ शकतो, आणि कोणत्याही अशा शुल्कांची संख्या एकाच वेळी वापरण्याचा प्रयत्न केला जाऊ शकतो; किंवा त्याच्यावर पर्यायाने वरीलपैकी काही गुन्हा केल्याचा आरोप लावला जाऊ शकतो.

विधेयकाचे कलम 245 हा गुन्हा सिद्ध झाल्यावर आरोप केलेल्या गुन्ह्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 246 कोणत्या व्यक्तीवर संयुक्तपणे शुल्क आकारले जाऊ शकते याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 247 अनेक आरोपांपैकी एका आरोपावर दोषी ठरल्यावर उर्वरित आरोप मागे घेण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की एकाच व्यक्तीवर एकापेक्षा अधिक डोके असलेले आरोप लावले जातात आणि जेव्हा त्यांच्यापैकी एक किंवा अधिक व्यक्तींना दोषी ठरवले जाते, तेव्हा तक्रारदार किंवा खटला चालवणारा अधिकारी, न्यायालयाच्या संमतीने करू शकतो, उर्वरित आरोप किंवा आरोप मागे घ्या किंवा स्वतःच्या इच्छेने न्यायालय अशा आरोप किंवा आरोपांची चौकशी किंवा खटला थांबवू शकेल आणि अशा आरोप किंवा आरोपांवर दोषमुक्त झाल्याचा परिणाम होईल, जोपर्यंत दोष सिद्ध होत नाही बाजूला, ज्या प्रकरणात उक्त न्यायालय (कोर्टाने दोषसिद्धी बाजूला ठेवण्याच्या आदेशाच्या अधीन राहून) अशा प्रकारे मागे घेतलेल्या आरोपांची चौकशी किंवा खटला पुढे चालू ठेवू शकतो.

विधेयकाचे कलम 248 सरकारी वकिलांनी चालवल्या जाणाऱ्या टी रियलशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की सत्र न्यायालयासमोरील प्रत्येक खटला, सरकारी वकीलाद्वारे खटला चालवला जाईल.

विधेयकातील कलम २४९ खटला चालवण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपी हजर होतो किंवा त्याला कोर्टासमोर हजर केले जाते, कलम 232 अंतर्गत खटल्याच्या वचनबद्धतेच्या अनुषंगाने किंवा सध्या लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायदानुसार, फिर्यादी त्याच्यावर आणलेल्या आरोपाचे वर्णन करून केस उघडेल. आरोपी आणि आरोपीचा अपराध सिद्ध करण्यासाठी तो कोणत्या पुराव्याद्वारे प्रस्तावित करतो.

विधेयकातील कलम 250 डिस्चार्जशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपी कलम २३२ अन्वये तारखेपासून साठ दिवसांच्या आत डिस्चार्जसाठी अर्ज करू शकतो आणि जर, केसचा रेकॉर्ड आणि त्यासोबत सादर केलेली कागदपत्रे विचारात घेतल्यावर आणि आरोपीचे म्हणणे ऐकून घेतल्यावर आणि या बाजूने फिर्यादी, न्यायाधीशास असे वाटते की आरोपीविरुद्ध कार्यवाही करण्यासाठी पुरेसे कारण नाही, तो आरोपीला दोषमुक्त करेल आणि तसे करण्यामागची त्याची कारणे नोंदवेल.

विधेयकाचे कलम 251 चार्ज ऑफ चार्जशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 252 दोषीच्या याचिकेवर दोषी ठरवण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपीने गुन्हा कबूल केला आहे, न्यायाधीश याचिका नोंदवतील आणि त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार त्याला दोषी ठरवू शकतात.

विधेयकातील कलम 253 खटल्याच्या पुराव्यासाठी तारखेची संबंधित आहे.

२६४

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपीने बाजू मांडण्यास नकार दिला, किंवा बाजू मांडली नाही, किंवा खटला चालवल्याचा दावा केला किंवा कलम 252 अंतर्गत त्याला दोषी ठरवले गेले नाही, न्यायाधीश साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी एक तारीख निश्चित करतील, आणि फिर्यादीच्या अर्जावर, कोणत्याही साक्षीदाराची उपस्थिती किंवा कोणतेही दस्तऐवज किंवा इतर गोष्टी सादर करण्यासाठी कोणतीही प्रक्रिया जारी करणे.

विधेयकातील कलम 254 खटल्यासाठी पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम २५५ दोषमुक्तीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की फिर्यादीसाठी पुरावे घेतल्यानंतर, आरोपीची तपासणी केल्यानंतर आणि मुद्द्यावर फिर्यादी आणि बचाव ऐकल्यानंतर, आरोपीने गुन्हा केल्याचा कोणताही पुरावा नसल्याचा न्यायाधीश विचार करतो, न्यायाधीश निर्दोष सुटण्याचा आदेश नोंदवेल.

विधेयकातील कलम 256 हा बचावासाठी प्रवेश करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम २५७ युक्तिवादांशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की बचावासाठी साक्षीदारांची (असल्यास) तपासणी पूर्ण झाली आहे, फिर्यादी त्याच्या केसची बेरीज करेल आणि आरोपी किंवा त्याचा वकील काही अटींच्या अधीन राहून उत्तर देण्यास पात्र असेल.

विधेयकातील कलम 258 निर्दोष किंवा दोषी ठरवण्याच्या निर्णयाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 259 मागील दोषीशी संबंधित आहे.

कलम २३४ च्या उप-कलम (७) च्या तरतुदीनुसार आधीच्या दोषीवर आरोप लावण्यात आल्याची तरतूद या कलमात करण्यात आली आहे आणि आरोपीने हे कबूल केले नाही की त्याला यापूर्वी आरोपात दोषी ठरवण्यात आले आहे, न्यायाधीश त्याला दोषी ठरवल्यानंतर कलम 252 किंवा कलम 258 अंतर्गत आरोपीने सांगितले की, कथित पूर्वीच्या दोषींच्या संदर्भात पुरावा च्या आणि काही अटींच्या अधीन राहून त्यावरील निष्कर्ष नोंदवा.

विधेयकातील कलम 260 कलम 223(1) अंतर्गत स्थापन केलेल्या प्रकरणांमधील प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 261 कलम 231 च्या अनुपालनाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 262 आरोपींना कधी सोडण्यात येईल याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 263 शुल्क आकारणीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की असा विचार केल्यावर, तपासणी, काही असल्यास, आणि सुनावणी केल्यावर, दंडाधिकाऱ्याचे मत आहे की आरोपीने या प्रकरणांतर्गत खटला चालविण्यास योग्य गुन्हा केला आहे असे गृहित धरण्याचे कारण आहे, ज्याचा प्रयत्न करण्यासाठी असा दंडाधिकारी सक्षम आहे आणि ज्यामध्ये, त्याचे मत, त्याला पुरेशी शिक्षा होऊ शकते, तो आरोपावरील पहिल्या सुनावणीच्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या आत आरोपीविरुद्ध लेखी आरोप निश्चित करेल.

विधेयकातील कलम 264 दोषीच्या याचिकेवर दोषी ठरवण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपीने गुन्हा कबूल केला आहे, दंडाधिकारी याचिका नोंदवतील आणि त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार त्याला दोषी ठरवू शकतात.

विधेयकातील कलम 265 खटल्यासाठी पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 266 हा बचावासाठी पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 267 खटल्यासाठी पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 268 आरोपींना कधी सोडले जाईल याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम २६९ प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेथे आरोपीला दोषमुक्त केले जात नाही.

विधेयकातील कलम 270 हा बचावासाठी पुराव्याशी संबंधित आहे.

या कलमात असे नमूद केले आहे की आरोपीला नंतर त्याच्या बचावासाठी बोलावले जाईल आणि त्याचे पुरावे सादर करा; आणि कलम २६६ च्या तरतुदी केसला लागू होतील.

विधेयकातील कलम 271 दोषमुक्ती किंवा दोषसिद्धीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम २७२ तक्रारदाराच्या अनुपस्थितीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की तक्रारीवर कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे, आणि खटल्याच्या सुनावणीसाठी निश्चित केलेल्या कोणत्याही दिवशी तक्रारदार अनुपस्थित असेल, आणि गुन्हा कायदेशीररित्या वाढविला जाऊ शकतो किंवा तो दखलपात्र गुन्हा नाही, दंडाधिकारी तीस दिवसांनंतर तक्रारदारास त्याच्या विवेकबुद्धीनुसार, आरोप निश्चित होण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी, येथे काहीही नमूद केलेले असले तरी, आरोपीला दोषमुक्त करण्याची वेळ.

विधेयकातील कलम 273 वाजवीशिवाय आरोपासाठी नुकसानभरपाईशी संबंधित आहे कारण.

विधेयकाचे कलम 274 आरोपाच्या द्रव्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की जेव्हा समन्स-केसमध्ये आरोपी हजर होतो किंवा मॅजिस्ट्रेटसमोर हजर होतो, तेव्हा त्याला ज्या गुन्ह्याचा आरोप आहे त्याचे तपशील त्याला सांगितले जातील आणि त्याला विचारले जाईल की तो दोषी आहे की त्याला काही बचाव आहे. करा, परंतु विशिष्ट अटींच्या अधीन, औपचारिक शुल्क आकारणे आवश्यक नाही.

विधेयकातील कलम 275 दोषीच्या याचिकेवर दोषी ठरवण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपीने गुन्हा कबूल केला आहे, दंडाधिकारी आरोपीने वापरलेल्या शब्दांमध्ये शक्य तितकी याचिका नोंदवतील आणि त्याच्या विवेकबुद्धीने त्याला दोषी ठरवू शकतात.

विधेयकातील कलम 276 क्षुल्लक प्रकरणांमध्ये आरोपींच्या अनुपस्थितीत दोषींच्या याचिकेवर दोषी ठरवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 277 दोषी नसताना प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम २७८ दोषमुक्ती किंवा दोषसिद्धीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 279 तक्रारदाराच्या न दिसणे किंवा मृत्यूशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 280 तक्रार मागे घेण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की तक्रारदार, या प्रकरणांतर्गत कोणत्याही प्रकरणात अंतिम आदेश देण्यापूर्वी कधीही, दंडाधिकार्याचे समाधान करतो की त्याला आरोपीविरुद्धची तक्रार मागे घेण्यास किंवा एकापेक्षा जास्त आरोपी असल्यास त्याला परवानगी देण्यासाठी पुरेसे कारण आहेत. , सर्व किंवा त्यांच्यापैकी कोणाच्याही विरुद्ध, दंडाधिकारी त्याला ते मागे घेण्यास परवानगी देऊ शकतात आणि त्यानंतर ज्या आरोपीविरुद्ध तक्रार मागे घेण्यात आली आहे त्या आरोपीला निर्दोष सोडावे लागेल.

विधेयकातील कलम 281 काही प्रकरणांमध्ये कार्यवाही थांबविण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की तक्रारी व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही समन्स-केसची स्थापना, प्रथम श्रेणी दंडाधिकारी किंवा, मुख्य न्यायदंडाधिकारी यांच्या पूर्वीच्या मंजूरीसह, इतर कोणतेही न्यायदंडाधिकारी, त्याच्याद्वारे नोंदवल्या जाणाऱ्या कारणांमुळे, कार्यवाही थांबवू शकतात. कोणत्याही टप्प्यावर कोणताही निकाल न देता आणि जेथे मुख्य साक्षीदारांचे पुरावे नोंदवल्यानंतर अशा प्रकारची कार्यवाही थांबवली जाते, तेथे दोषमुक्तीचा निकाल द्या, आणि इतर कोणत्याही प्रकरणात, आरोपीला सोडा, आणि अशा सुटकेचा परिणाम होईल डिस्चार्ज

विधेयकाचे कलम 282 समन्स-केसमध्ये रूपांतरित करण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकाराशी संबंधित आहे वॉरंट प्रकरणे

या कलमात अशी तरतूद आहे की सहा महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीच्या कारावासाची शिक्षा असलेल्या गुन्ह्याशी संबंधित समन्स-केसच्या खटल्याच्या सुनावणीदरम्यान, न्यायदंडाधिकार्यांना असे दिसते की न्यायाच्या हितासाठी, गुन्ह्याचा प्रक्रियेनुसार खटला चालवला जावा. वॉरंट-केसच्या खटल्यासाठी, असा दंडाधिकारी वॉरंट-केसच्या खटल्यासाठी या संहितेने प्रदान केलेल्या पद्धतीने केसची पुनर्सुनावणी करू शकतो आणि तपासलेल्या कोणत्याही साक्षीदाराला पुन्हा बोलावू शकतो.

विधेयकाचे कलम 283 थोडक्यात प्रयत्न करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 284 द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकार्यांकडून सारांश चाचणीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की उच्च न्यायालय द्वितीय श्रेणीच्या दंडाधिकार्याच्या अधिकारांसह गुंतवलेल्या कोणत्याही दंडाधिकार्याला कोणत्याही गुन्ह्याचा सरसकट प्रयत्न करण्याचा अधिकार देऊ शकेल.

दंडासह किंवा दंडाशिवाय किंवा त्याशिवाय सहा महिन्यांपेक्षा जास्त नसलेल्या मुदतीसाठी दंड किंवा तुरुंगवास, आणि असा कोणताही गुन्हा करण्यास प्रवृत्त करणे किंवा करण्याचा प्रयत्न करणे.

विधेयकातील कलम 285 सारांश चाचण्यांच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या प्रकरणाच्या XXIII अंतर्गत चाचण्या, समन्स-केसच्या खटल्यासाठी या संहितेत निर्दिष्ट केलेल्या प्रक्रियेचे पालन केले जाईल आणि यापुढे नमूद केल्याशिवाय तीन महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा दिली जाणार नाही. या अध्याय अंतर्गत.

विधेयकातील कलम 286 सारांश चाचण्यांच्या नोंदीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 287 थोडक्यात खटल्यांच्या निकालाशी संबंधित आहे.

या कलमात असे नमूद केले आहे की प्रत्येक खटला ज्यामध्ये आरोपीने दोषी ठरवले नाही, त्यामध्ये सरसकटपणे खटला चालवला गेला असेल तर दंडाधिकारी पुराव्याचे सार आणि निकालाच्या कारणांचे संक्षिप्त विधान असलेले निकाल नोंदवतील.

विधेयकाचे कलम 288 रेकॉर्ड आणि निकालाच्या भाषेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की अशी प्रत्येक नोंद आणि निकाल न्यायालयाच्या भाषेत लिहिला जावा आणि उच्च न्यायालय कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याला उपरोक्त रेकॉर्ड किंवा निवाडा किंवा दोन्ही तयार करण्यासाठी गुन्हांचा थोडक्यात प्रयत्न करण्याचे अधिकार देऊ शकेल. मुख्य न्यायदंडाधिकारी आणि अशा प्रकारे तयार केलेले रेकॉर्ड किंवा निकाल अशा दंडाधिकाऱ्यांची स्वाक्षरी असेल.

विधेयकाचे कलम २८९ प्रकरणाच्या अर्जाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 290 प्ली बार्गेनिंगच्या अर्जाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 291 परस्पर समाधानकारक स्वभावासाठी मार्गदर्शक तत्वांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 292 न्यायालयासमोर सादर करावयाच्या परस्पर समाधानकारक स्वभावाच्या अहवालाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 293 प्रकरण निकाली काढण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 294 न्यायालयाच्या निकालाशी संबंधित आहे.

कलम २९३ नुसार न्यायालय आपला निर्णय देईल अशी तरतूद या कलमात आहे खुल्या न्यायालयात आणि त्यावर न्यायालयाच्या पीठासीन अधिकाऱ्याची स्वाक्षरी असेल.

विधेयकाचे कलम २९५ निकालाच्या अंतिमतेची संबंधित आहे.

या कलमांतर्गत न्यायालयाने दिलेला निर्णय अंतिम असेल आणि अशा निर्णयाविरुद्ध कोणतेही अपील (अनुच्छेद १३६ अन्वये विशेष रजा याचिका आणि घटनेच्या अनुच्छेद २२६ आणि २२७ अंतर्गत रिट याचिका वगळता) कोणत्याही न्यायालयात राहणार नाही अशी तरतूद आहे.

विधेयकातील कलम 296 प्ली बार्गेनिंगमधील न्यायालयाच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, या प्रकरणांतर्गत आपली कार्ये पार पाडण्याच्या हेतूने, या संहिता अंतर्गत अशा न्यायालयात जामीन, गुन्हांचा खटला आणि इतर प्रकरणांच्या संदर्भात निहित सर्व अधिकार न्यायालयाला असतील.

विधेयकाचे कलम 297 हे आरोपींना ताब्यात घेण्याच्या कालावधीशी संबंधित आहे. तुरुंगवासाच्या शिक्षेविरुद्ध निघाले.

कलम ४६९ च्या तरतुदी, या प्रकरणांतर्गत ठोठावलेल्या कारावासाच्या शिक्षेविरुद्ध आरोपींनी भोगलेल्या अटकेचा कालावधी, याच्या इतर तरतुदीखालील कारावासाच्या संदर्भात लागू होतात त्याच पद्धतीने लागू होतील, अशी तरतूद आहे. संहिता.

विधेयकातील कलम २९८ बचतीशी संबंधित आहे.

या संहितेच्या इतर कोणत्याही तरतुदींमध्ये असलेल्या काहीही विसंगत असले तरीही धडा XXIV च्या तरतुदी प्रभावी होतील आणि अशा इतर तरतुदींमध्ये या धड्याच्या कोणत्याही तरतुदीचा अर्थ बाधित करण्यासाठी असा अर्थ लावला जाणार नाही.

२६७

विधेयकातील कलम 299 आरोपींच्या विधानांचा वापर न करण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, सध्या लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यात काहीही असले तरी, कलम 290 अंतर्गत दाखल केलेल्या फ्ली बार्गेनिंगच्या अर्जात आरोपीने नमूद केलेली विधाने किंवा तथ्ये या प्रकरणाच्या उद्देशाशिवाय इतर कोणत्याही कारणासाठी वापरली जाणार नाहीत. .

विधेयकातील कलम 300 प्रकरणाचा वापर न करण्याशी संबंधित आहे.

हे असे प्रदान करते की या प्रकरणातील कोणतीही गोष्ट परिभाषित केल्याप्रमाणे कोणत्याही किशोर किंवा मुलाला लागू होणार नाही बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 च्या कलम 2 मध्ये.

विधेयकातील कलम 301 व्याख्येशी संबंधित आहे.

हा खंड उपस्थितीच्या अध्याय XXV च्या संदर्भात काही व्याख्यांशी संबंधित आहे तुरुंगात बंदिस्त किंवा अटकेत असलेल्या व्यक्तींची.

विधेयकातील कलम 302 कैद्यांची उपस्थिती आवश्यक करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 303 हे कलम 302 च्या कामकाजातून विशिष्ट व्यक्तींना वगळण्याच्या राज्य सरकार किंवा केंद्र सरकारच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 304 तुरुंगाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याशी संबंधित आहे जे काही विशिष्ट आकस्मिक परिस्थितीत आदेश पार पाडण्यापासून दूर राहण्यासाठी.

विधेयकातील कलम 305 कैद्याला कोठडीत न्यायालयात आणण्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कलम 304 च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, कारागृहाचा प्रभारी अधिकारी कलम 302 च्या उप-कलम (1) अन्वये केलेल्या आदेशाच्या वितरणानंतर आणि उप-कलम (2) अंतर्गत आवश्यक असल्यास, योग्यरित्या प्रतिस्वाक्षरी करेल .) ङ्याङ्यामुळे, ऑर्डरमंथे नाव असलेल्या ङ्याङ्याला ङ्याङ्याची हजेरी आवश्यक असल्याङ्या कोर्टात नेण्यास सांगा, जेणेकरून ङ्याङ्या आदेशामंथे नमूद केलेल्या वेळी हजर राहावे आणि ङ्याला ङ्याङ्या जवळ किंवा कोठडीत ठेवण्यास प्रवृत्त करेल. जोपर्यंत त्याची तपासणी होत नाही तोपर्यंत किंवा न्यायालय त्याला ज्या तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत ठेवले होते त्या तुरुंगात परत नेण्याचा अधिकार देत नाही तोपर्यंत.

विधेयकातील कलम 306 तुरुंगात साक्षीदाराच्या तपासणीसाठी आयोग जारी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे. या प्रकरणातील तरतुदी कलम 319 अन्वये, तुरुंगात बंदिस्त किंवा नजरकैदेत असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या, साक्षीदार म्हणून, परीक्षेसाठी आयोग जारी करण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकारावर पूर्वग्रह न ठेवता असतील; आणि प्रकरण XXVI च्या भाग B च्या तरतुदी कारागृहातील अशा कोणत्याही व्यक्तीच्या कमिशनवरील परीक्षेच्या संबंधात लागू होतील जसे ते इतर कोणत्याही व्यक्तीच्या कमिशनच्या परीक्षेच्या संबंधात लागू होतात.

विधेयकातील कलम 307 न्यायालयाच्या भाषेशी संबंधित आहे. या कलमात अशी तरतूद आहे की राज्य सरकार या संहितेच्या उद्देशाने, उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त राज्यातील प्रत्येक न्यायालयाची भाषा काय असेल हे ठरवू शकते.

विधेयकातील कलम 308 आरोपींच्या उपस्थितीत घेण्याच्या पुराव्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की अन्यथा स्पष्टपणे प्रदान केल्याशिवाय, खटल्याच्या दरम्यान किंवा इतर कार्यवाही दरम्यान घेतलेले सर्व पुरावे आरोपींच्या उपस्थितीत घेतले जातील, किंवा, जेव्हा त्याची वैयक्तिक उपस्थिती, त्याच्या वकिलांच्या उपस्थितीत, विषयावर घेतली जाईल. विशिष्ट स्थितीत. तसेच आहे

विधेयकाचे कलम 309 समन्स प्रकरणे आणि चौकशीच्या नोंदीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कलम १६५ ते १६८ (दोन्ही समावेशक) अंतर्गत सर्व चौकशीत, दंडाधिकाऱ्यासमोर चालवलेले सर्व समन्स प्रकरणे, आणि कलम ४९३ अन्वये झालेल्या सर्व कार्यवाहीत, खटल्याच्या कालावधीशिवाय, दंडाधिकारी, त्यांची परीक्षा म्हणून प्रत्येक साक्षीदार पुढे जातो, काही अटींच्या अधीन राहून न्यायालयाच्या भाषेत पुराव्याच्या वस्तुस्थितीचे स्मरणपत्र तयार करतो.

विधेयकातील कलम 310 वॉरंट-केसमधील नोंदीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 311 सत्र न्यायालयासमोरील खटल्याच्या नोंदीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 312 पुराव्याच्या नोंदीच्या भाषेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३१३ पूर्ण झाल्यावर अशा पुराव्यांबाबतच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 314 आरोपी किंवा त्याच्या वकिलांना पुराव्याचा अर्थ लावण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३१५ साक्षीदाराच्या वागणुकीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की पीठासीन न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी यांनी साक्षीदाराचा पुरावा नोंदवला आहे, तो तपासादरम्यान अशा साक्षीदाराच्या वागणुकीबद्दल त्याला वाटेल तसे टिप्पणी (जर असेल तर) नोंदवेल.

विधेयकातील कलम ३१६ आरोपींच्या तपासणीच्या नोंदीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३१७ दुभाष्याशी संबंधित आहे जे सत्यतेने अर्थ लावण्यासाठी बांधील आहे.

हे कलम कोणत्याही पुराव्याच्या किंवा विधानाच्या स्पष्टीकरणासाठी कोणत्याही फौजदारी न्यायालयास आवश्यक असलेल्या दुभाष्याच्या सेवांसाठी प्रदान करते, तो अशा पुराव्याचा किंवा विधानाचा खरा अर्थ सांगण्यास बांधील असेल.

विधेयकातील कलम ३१८ उच्च न्यायालयातील नोंदीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की, प्रत्येक उच्च न्यायालय, सामान्य नियमानुसार, साक्षीदारांचे पुरावे आणि आरोपीची तपासणी, त्याच्यासमोर येणाऱ्या खटल्यांमध्ये ज्या पद्धतीने साक्षीदारांचे पुरावे काढून टाकले जातील, ते लिहून देऊ शकेल आणि असे पुरावे आणि तपासण्या या अनुषंगाने काढून टाकल्या जातील. असा नियम.

विधेयकातील कलम 319 साक्षीदाराची हजेरी कधी सोडवली जाऊ शकते आणि आयोग जारी केला जाऊ शकतो याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 320 हे कमिशन कोणाला दिले जावे याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३२१ आयोगांच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आयोगाची पावती, मुख्य न्यायदंडाधिकारी किंवा न्यायदंडाधिकारी यांनी या संदर्भात नियुक्त केल्यानुसार, साक्षीदाराला त्याच्यासमोर बोलावले जाईल किंवा साक्षीदार असलेल्या ठिकाणी जावे आणि त्याच ठिकाणी त्याचा पुरावा काढून टाकावा. रीतीने, आणि या उद्देशासाठी या संहिता अंतर्गत चाचण्या किंवा वॉरंट प्रकरणांप्रमाणे समान अधिकार वापरता येतील.

विधेयकातील कलम ३२२ पक्षांशी संबंधित आहे आणि साक्षीदार तपासू शकतात.

विधेयकातील कलम ३२३ कमिशन परत करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३२४ कामकाज तहकूब करण्याशी संबंधित आहे.

कलम 319 अन्वये आयोग जारी केलेल्या प्रत्येक प्रकरणात चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाही आयोगाच्या अंमलबजावणीसाठी आणि परत येण्यासाठी पुरेशा ठराविक वेळेसाठी स्थगित केली जाऊ शकते, अशी तरतूद या कलमात आहे.

विधेयकातील कलम ३२५ विदेशी कमिशनच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३२६ वैद्यकीय साक्षीदाराच्या साक्षीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 327 दंडाधिकाऱ्यांच्या ओळख अहवालाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 328 हे टांकसाळीच्या अधिकाऱ्यांच्या पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३२९ हे काही सरकारी वैज्ञानिकांच्या अहवालांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 330 काही कागदपत्रांच्या औपचारिक पुराव्याशी संबंधित नाही.

विधेयकाचे कलम ३३१ हे सार्वजनिक सेवकांच्या वर्तनाच्या पुराव्याच्या प्रतिज्ञापत्राशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशी, खटला किंवा इतर कार्यवाहीदरम्यान कोणत्याही न्यायालयात कोणताही अर्ज केला गेला आणि त्यात कोणत्याही सार्वजनिक सेवकाच्या संदर्भात आरोप केले गेले तर, अर्जदार या संहितेत आरोप केलेल्या तथ्यांचा पुरावा देऊ शकतो.

प्रतिज्ञापत्राद्वारे अर्ज, आणि न्यायालय, योग्य वाटल्यास, अशा तथ्यांशी संबंधित पुरावे देण्याचे आदेश देऊ शकते.

विधेयकातील कलम 332 प्रतिज्ञापत्रावरील औपचारिक वर्णाच्या पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 333 ज्या प्राधिकरणांसमोर शपथपत्रे दिली जाऊ शकतात त्यांच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 334 पूर्वीचे दोषसिद्धी किंवा कसे सिद्ध झाले याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३३५ आरोपीच्या अनुपस्थितीत पुराव्याच्या नोंदीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 336 काही प्रकरणांमध्ये लोकसेवक, तज्ञ, पोलीस अधिकारी यांच्या पुराव्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 337 हे त्याच गुन्ह्यासाठी एकदा दोषी ठरलेल्या किंवा निर्दोष ठरलेल्या व्यक्तीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३३८ सरकारी वकिलांच्या हजेरीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३३९ खटला चालवण्याच्या परवानगीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 340 ज्या व्यक्तीच्या विरोधात कार्यवाही सुरू केली आहे त्यांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे बचाव करणे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की फौजदारी न्यायालयासमोर गुन्ह्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, किंवा ज्याच्याविरुद्ध या संहिता अंतर्गत कार्यवाही सुरू केली जाते, त्याचा त्याच्या पसंतीच्या वकिलाद्वारे बचाव केला जाऊ शकतो.

विधेयकाचे कलम ३४१ हे आरोपींना राज्य खर्चावर कायदेशीर मदत करण्याशी संबंधित आहे
प्रकरणे

विधेयकातील कलम 342 कॉर्पोरेशन किंवा नोंदणीकृत सोसायटी आरोपी असताना प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 343 सहकाऱ्याला माफी देण्याच्या निविदाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 344 थेट माफी देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की एखाद्या खटल्याच्या वचनबद्धतेनंतर कोणत्याही वेळी परंतु निर्णय होण्यापूर्वी, ज्या न्यायालयाला वचनबद्धता दिली जाते ते न्यायालय, खटल्याच्या वेळी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे संबंधित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचे पुरावे मिळवू शकतात. , किंवा अशा कोणत्याही गुन्ह्याची गोपनीयता, अशा व्यक्तीला त्याच अटीवर क्षमा करा.

विधेयकातील कलम ३४५ माफीच्या अटीचे पालन न करणाऱ्या व्यक्तीच्या खटल्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३४६ कार्यवाही पुढे ढकलण्याच्या किंवा पुढे ढकलण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३४७ स्थानिक तपासणीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३४८ भौतिक साक्षीदाराला बोलावण्याच्या किंवा तपासण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे
उपस्थित व्यक्ती.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कोणतेही न्यायालय, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही चौकशीच्या, खटल्याच्या किंवा इतर कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर, साक्षीदार म्हणून कोणत्याही व्यक्तीला बोलावू शकते, किंवा उपस्थित असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची तपासणी करू शकते, साक्षीदार म्हणून बोलावले नसले तरी, किंवा परत बोलावून पुन्हा तपासू शकते. आधीच तपासलेली कोणतीही व्यक्ती; आणि न्यायालय अशा कोणत्याही व्यक्तीला समन्स करेल आणि तपासेल किंवा परत बोलावेल आणि पुन्हा तपासेल जर त्याचा पुरावा केसच्या न्याय्य निर्णयासाठी आवश्यक आहे असे वाटत असेल.

विधेयकातील कलम 349 हा दंडाधिकार्यांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे की एखाद्या व्यक्तीला नमुना स्वाक्षरी किंवा हस्तलेखन देण्याचा आदेश द्या.

या कलमात अशी तरतूद आहे की प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी समाधानी आहे की, या संहिता अंतर्गत कोणत्याही तपासाच्या किंवा कार्यवाहीच्या उद्देशाने, आरोपी व्यक्तीसह कोणत्याही व्यक्तीला नमुना स्वाक्षर्या किंवा बोटोंचे ठसे किंवा हस्ताक्षर किंवा आवाज देण्यास निर्देशित करणे हितावह आहे. नमुना, तो त्या परिणामासाठी ऑर्डर देऊ शकतो आणि त्या प्रकरणात ज्या व्यक्तीशी ऑर्डर संबंधित आहे ती व्यक्ती हजर केली जाईल किंवा त्या वेळी आणि ठिकाणी उपस्थित राहील

अशा क्रमाने विनिर्दिष्ट केले आहे आणि विशिष्ट अटींच्या अधीन राहून त्याच्या नमुना स्वाक्षरी किंवा बोंटांचे ठसे किंवा हस्ताक्षर किंवा आवाज नमुना द्यावा.

विधेयकातील कलम 350 तक्रारदार आणि साक्षीदारांच्या खर्चाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की राज्य सरकारने बनवलेल्या कोणत्याही नियमांच्या अधीन राहून, कोणतेही फौजदारी न्यायालय, त्याला योग्य वाटल्यास, कोणत्याही चौकशीच्या उद्देशाने उपस्थित राहणाऱ्या कोणत्याही तक्रारदाराच्या किंवा साक्षीदाराच्या वाजवी खर्चाचे, सरकारच्या वतीने पैसे भरण्याचे आदेश देऊ शकते. , या संहिता अंतर्गत अशा न्यायालयासमोर खटला किंवा इतर कार्यवाही.

विधेयकातील कलम 351 आरोपींची तपासणी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 352 तोंडी युक्तिवाद आणि युक्तिवादाच्या मेमोरॅंडमशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 353 आरोपीला सक्षम साक्षीदार होण्यासाठी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 354 प्रकटीकरणासाठी वापरल्या जाणाऱ्या प्रभावाशी संबंधित नाही.

विधेयकातील कलम 355 काही प्रकरणांमध्ये आरोपींच्या अनुपस्थितीत चौकशी आणि खटला चालवण्याच्या तरतुदीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 356 हा घोषित गुन्हेगाराच्या अनुपस्थितीत चौकशी, खटला किंवा निकालाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 357 प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेथे आरोपीला कार्यवाही समजत नाही.

या कलमात अशी तरतूद आहे की आरोपीला, मानसिक आजार असलेली व्यक्ती नसली तरी, त्याला कार्यवाही समजू शकत नाही, न्यायालय चौकशी किंवा खटला पुढे करू शकते; आणि, उच्च न्यायालयाव्यतिरिक्त इतर न्यायालयाच्या बाबतीत, अशा कार्यवाहीमुळे दोषी ठरल्यास, खटल्याच्या परिस्थितीच्या अहवालासह कार्यवाही उच्च न्यायालयाकडे पाठविली जाईल आणि उच्च न्यायालय त्यावर असा आदेश देईल. जसे ते योग्य वाटते.

विधेयकाचे कलम 358 हे अपराधासाठी दोषी असल्याचे दिसणाऱ्या इतर व्यक्तींविरुद्ध कारवाई करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 359 गुन्हांच्या वाढीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 360 खटल्यातून माघार घेण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 361 दंडाधिकारी निकाली काढू शकत नसलेल्या प्रकरणांच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे

च्या

विधेयकातील कलम 362 चौकशी किंवा खटला सुरू केल्यानंतर, दंडाधिकार्यांना खटला बांधला जावा असे आढळल्यास प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की एखाद्या गुन्हाच्या कोणत्याही चौकशीत किंवा न्यायदंडाधिकाऱ्यासमोर खटला चालवताना, खटला सत्र न्यायालयाने चालवला जावा असा निकालावर स्वाक्षरी करण्यापूर्वी कार्यवाहीच्या कोणत्याही टप्प्यावर त्याला असे दिसते की, तो गुन्हा दाखल करेल. त्या कोर्टात आधी दिलेल्या तरतुदींनुसार आणि त्यानंतर प्रकरण XX च्या तरतुदी अशा केलेल्या वचनबद्धतेला लागू होतील.

विधेयकातील कलम 363 पूर्वी गुन्हांसाठी दोषी ठरलेल्या व्यक्तींच्या खटल्याशी संबंधित आहे.

नाणे, मुद्रांक कायदा किंवा मालमत्तेच्या विरोधात.

विधेयकातील कलम ३६४ प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेव्हा दंडाधिकारी पुरेशी कठोर शिक्षा देऊ शकत नाहीत.

विधेयकाचे कलम 365 अंशतः नोंदवलेल्या पुराव्यांवरील दोषी किंवा वचनबद्धतेशी संबंधित आहे
एका मॅजिस्ट्रेटद्वारे आणि अंशतः दुसऱ्याद्वारे.

विधेयकाचे कलम 366 न्यायालय खुले असण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 367 आरोपी मानसिक आजाराने ग्रस्त व्यक्तीच्या बाबतीत प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 368 मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत न्यायालयासमोर खटला चालवण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 369 मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीची चौकशी किंवा चाचणी प्रलंबित असलेल्या सुटकेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 370 चौकशी किंवा खटला पुन्हा सुरू करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 371 आरोपीच्या दंडाधिकारी किंवा न्यायालयात हजर राहण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 372 हे आरोपी जेव्हा सुद्धा असल्याचे दिसते तेव्हा त्याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३७३ मानसिक आजाराच्या आधारावर निर्दोष सुटण्याच्या निर्णयाशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कोणत्याही व्यक्तीला या आधारावर निर्दोष मुक्त केले जाते की, ज्या वेळी त्याच्यावर गुन्हा केल्याचा आरोप आहे, तो मानसिक आजाराच्या कारणास्तव, गुन्हा म्हणून आरोप केलेल्या कृत्याचे स्वरूप जाणून घेण्यास असमर्थ होता, किंवा ते चुकीचे होते किंवा कायद्याच्या विरुद्ध होते, शोध विशेषतः त्याने कृत्य केले की नाही हे स्पष्ट केले जाईल.

विधेयकातील कलम ३७४ अशा कारणास्तव निर्दोष मुक्त झालेल्या व्यक्तीला सुरक्षित कोठडीत ठेवण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 375 प्रभारी अधिकाऱ्याला कार्यमुक्त करण्याचा अधिकार देण्याच्या राज्य सरकारच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 376 मानसिक आजार असलेल्या कैद्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे
त्याचा बचाव करण्यास सक्षम असल्याचा अहवाल दिला.

विधेयकाचे कलम 377 हे त्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे जिथे ताब्यात घेतलेल्या मानसिक आजार असलेल्या व्यक्तीला सोडण्यास योग्य घोषित केले जाते.

विधेयकातील कलम 378 मानसिक दायित्व असलेल्या व्यक्तीची काळजी घेण्याशी संबंधित आहे
नातेवाईक किंवा मित्र.

विधेयकातील कलम 379 कलम 215 मध्ये नमूद केलेल्या प्रकरणांमधील प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 380 अपीलशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 381 ऑर्डरच्या खर्चाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 382 दंडाधिकार्यांनी दखल घेण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 383 खोटे पुरावे देण्यासाठी खटल्याच्या सारांश प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 384 अवमानाच्या काही प्रकरणांमधील प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 385 प्रक्रियेशी संबंधित आहे जिथे न्यायालय असे मानते की कलम 384 अंतर्गत प्रकरण हाताळले जाऊ नये.

रजिस्ट्रार किंवा सब-रजिस्ट्रार यांना दिवाणी न्यायालय कधी मानले जाईल या विधेयकातील कलम 386 संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 387 माफी सादर केल्यावर गुन्हेगाराला दोषमुक्त करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 388 उत्तर देण्यास किंवा कागदपत्र सादर करण्यास नकार देणाऱ्या व्यक्तीला तुरुंगवास किंवा वचनबद्धतेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 389 गैरहजेरीसाठी शिक्षेच्या सारांश प्रक्रियेशी संबंधित आहे
समन्सचे पालन करून साक्षीदाराने.

विधेयकाचे कलम 390 कलम 383, 384, 388 आणि 389 अंतर्गत दोषींच्या अपीलांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 391 काही न्यायाधीश आणि दंडाधिकार्यांनी निश्चित प्रयत्न न करण्याशी संबंधित आहे
स्वतःसमोर केलेले गुन्हे.

विधेयकाचे कलम ३९२ निकालाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३९३ भाषा आणि निकालाच्या सामग्रीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३९४ पूर्वी शिक्षा झालेल्या गुन्हेगाराचा पत्ता सूचित करण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३९५ नुकसान भरपाई देण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३९६ पीडित भरपाई योजनेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३९७ पीडितांवर उपचार करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ३९८ साक्षीदार संरक्षण योजनेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ३९९ निराधारपणे अटक केलेल्या व्यक्तींना भरपाई देण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 400 गैर-अज्ञात प्रकरणांमध्ये खर्च भरण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 401 चांगल्या वर्तणुकीच्या परिक्षेवर किंवा सल्ला दिल्यानंतर सोडण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 402 काही विशिष्ट प्रकरणांमध्ये नोंदवल्या जाणाऱ्या विशेष कारणांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 403 न्यायालयाच्या निर्णयात बदल न करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 404 आरोपी आणि इतर व्यक्तींना दिलेल्या निकालाच्या प्रतीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 405 भाषांतर केव्हा करावे या निर्णयाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 406 हा निकाल आणि शिक्षेची प्रत जिल्हा दंडाधिकार्यांना पाठवण्यासाठी सत्र न्यायालयाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 407 सत्र न्यायालयाद्वारे सादर करावयाच्या फाशीच्या शिक्षेशी संबंधित आहे
पुष्टीकरणासाठी.

विधेयकातील कलम 408 पुढील चौकशी किंवा अतिरिक्त पुरावे घेण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 409 उच्च न्यायालयाच्या शिक्षेची पुष्टी किंवा दोषसिद्धी रद्द करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 410 दोन न्यायाधीशांच्या स्वाक्षरीसाठी पुष्टीकरण किंवा नवीन शिक्षेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 411 मतभिन्नतेच्या बाबतीत प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 412 पुष्टीकरणासाठी उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या प्रकरणांच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाच्या कलम 413 मध्ये अन्यथा प्रदान केल्याशिवाय खोटे बोलण्याचे आवाहन नाही.

विधेयकाचे कलम 414 सुरक्षेची आवश्यकता असलेल्या आदेशांच्या अपीलशी संबंधित आहे किंवा शांतता राखण्यासाठी किंवा चांगले वर्तन ठेवण्यासाठी जामीन स्वीकारण्यास किंवा नाकारण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 415 दोषींच्या अपीलांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 416 काही प्रकरणांमध्ये अपील न करण्याशी संबंधित आहे जेव्हा आरोपीने दोषी ठरवले.

विधेयकातील कलम 417 लहान प्रकरणांमध्ये अपील न करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 418 राज्य सरकारच्या शिक्षेविरुद्ध अपील करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 419 निर्दोष सुटण्याच्या बाबतीत अपीलशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 420 उच्च न्यायालयाच्या शिक्षेविरुद्ध अपील करण्याशी संबंधित आहे
प्रकरणे

विधेयकाचे कलम 421 काही प्रकरणांमध्ये अपील करण्याच्या विशेष अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 422 सत्र न्यायालयाकडे अपील कसे ऐकले याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ४२३ अपील याचिकेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 424 अपीलार्थी तुरुंगात असतानाच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 425 अपीलच्या सारांशाने फेटाळण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 426 सरसकट फेटाळले जाणारे अपील सुनावणीच्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 427 अपीलीय न्यायालयाच्या अधिकारांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 428 अधीनस्थ अपीलीय न्यायालयाच्या निकालांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 429 खालच्या न्यायालयात प्रमाणित करण्याच्या अपीलवर उच्च न्यायालयाच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 430 अपील प्रलंबित असलेल्या शिक्षेच्या स्थगितीशी संबंधित आहे; च्या प्रकाशन
अपीलकर्ता जामिनावर.

विधेयकातील कलम 431 दोषमुक्तीच्या अपीलमध्ये आरोपीच्या अटकेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 432 अपीलीय न्यायालयाशी संबंधित आहे ते पुढील पुरावे घेऊ शकते किंवा ते घेण्यास निर्देश देऊ शकते.

विधेयकाचे कलम ४३३ प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेथे अपील न्यायालयाचे न्यायाधीश समान प्रमाणात विभागलेले आहेत.

विधेयकाचे कलम 434 अपीलवरील निकाल आणि आदेशांच्या अंतिमतेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 435 अपील कमी करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 436 उच्च न्यायालयाच्या संदर्भाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 437 उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार प्रकरण निकाली काढण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ४३८ पुनरावृत्ती अधिकार वापरण्यासाठी रेकॉर्ड मागविण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ४३९ चौकशी आदेश देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 440 सत्र न्यायाधीशांच्या पुनरावृत्ती अधिकारांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 441 अतिरिक्त सत्र न्यायाधीशांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 442 उच्च न्यायालयाच्या पुनरीक्षण अधिकारांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 443 उच्च न्यायालयाच्या पुनरावृत्ती मागे घेण्याच्या किंवा हस्तांतरित करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे
प्रकरणे

विधेयकातील कलम ४४४ पक्षकारांना ऐकण्यासाठी न्यायालयाच्या पर्यायाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 445 उच्च न्यायालयाने विचारात घेण्याच्या त्याच्या निर्णयाच्या कारणास्तव दंडाधिकाऱ्याच्या विधानाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 446 खालच्या न्यायालयाला प्रमाणित करण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या आदेशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 447 प्रकरणे आणि अपील हस्तांतरित करण्याच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ४४८ खटले आणि अपील हस्तांतरित करण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 449 प्रकरणे आणि अपील हस्तांतरित करण्याच्या सत्र न्यायाधीशांच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 450 सत्र न्यायाधीशांद्वारे खटले आणि अपील मागे घेण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ४५१ न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडून खटले मागे घेण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ४५२ कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यांद्वारे खटले पूर्ण करणे किंवा मागे घेणे यासंबंधी आहे.

विधेयकाचे कलम ४५३ नोंदवण्याच्या कारणांशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 454 कलम 410 अंतर्गत पारित केलेल्या आदेशाच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ४५५ उच्च न्यायालयाने मंजूर केलेल्या फाशीच्या शिक्षेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ४५६ फाशीच्या शिक्षेची अंमलबजावणी पुढे ढकलण्याशी संबंधित आहे सर्वोच्च न्यायालयात अपील प्रकरण.

विधेयकातील कलम 457 गरोदरांना फाशीची शिक्षा पुढे ढकलण्याशी संबंधित आहे स्त्री

विधेयकातील कलम ४५८ तुरुंगवासाची जागा नियुक्त करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 459 तुरुंगवासाच्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 460 अंमलबजावणीसाठी वॉरंटच्या निर्देशाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 461 हे वॉरंटशी संबंधित आहे ज्यावर गुन्हा दाखल करावा.

विधेयकातील कलम 462 दंड आकारण्याच्या वॉरंटशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 463 अशा वॉरंटच्या प्रभावाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 464 ही संहिता विस्तारित नसलेल्या कोणत्याही प्रदेशात न्यायालयाने जारी केलेल्या दंड आकारण्याच्या वॉरंटशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 465 तुरुंगवासाच्या शिक्षेच्या अंमलबजावणीला स्थगिती देण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 466 वॉरंट कोण जारी करू शकते याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 467 पलायन केलेल्या दोषीच्या शिक्षेशी संबंधित आहे की कधी लागू होईल.

विधेयकाचे कलम 468 दुसऱ्या गुन्ह्यासाठी आधीच शिक्षा झालेल्या गुन्हेगाराच्या शिक्षेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 469 कारावासाच्या शिक्षेच्या विरोधात आरोपीने काढलेल्या अटकेच्या कालावधीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 470 बचतीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 471 शिक्षेच्या अंमलबजावणीवर वॉरंट परत करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 472 दंड म्हणून वसूल करण्यायोग्य देण्याचे आदेश दिलेल्या पैशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 473 मृत्युदंडाच्या प्रकरणांमध्ये दयेच्या याचिकेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 474 शिक्षा निलंबित किंवा माफ करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 475 हे वाक्य कमी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 476 माफी किंवा कम्युटेशनच्या अधिकारावरील निर्बंधाशी संबंधित आहे विशिष्ट प्रकरणांमध्ये.

विधेयकातील कलम ४७७ केंद्र सरकारच्या समवर्ती अधिकाराशी संबंधित आहे मृत्युदंडाची शिक्षा.

विधेयकाचे कलम 478 राज्य सरकारशी संमतीनंतर कारवाई करण्याशी संबंधित आहे केंद्र सरकार काही प्रकरणांमध्ये.

विधेयकातील कलम 479 जामीन आणि बॉंडशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 480 जामीन घेण्याच्या प्रकरणांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 481 हे जास्तीत जास्त कालावधीशी संबंधित आहे ज्यासाठी अंडरट्रायल कैद्याला ताब्यात घेतले जाऊ शकते.

विधेयकातील कलम 482 अजामीनपात्र गुन्ह्याच्या बाबतीत जामीन कधी घेता येईल याच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 483 आरोपींना पुढील अपीलीय न्यायालयासमोर हजर राहण्यासाठी जामिनाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 484 अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीला जामीन देण्याच्या निर्देशाशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 485 उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालयाच्या जामिनाच्या विशेष अधिकारांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 486 हे रोख्यांची रक्कम आणि त्यातील कपात यांच्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 487 आरोपी आणि जामीनदारांच्या बॉण्डशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 488 जामीनदारांद्वारे घोषित करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 489 कोठडीतून सोडण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 490 हे आधी घेतलेले जामीन पुरेसे नसताना पुरेसा जामीन देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 491 जामीन भरण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 492 हे ओळखीऐवजी ठेवीशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 493 बॉंड जप्त केल्यावर प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 494 बॉंड आणि जामीन रोखे रद्द करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 495 जामिनाच्या मृत्यूच्या दिवाळखोरीच्या बाबतीत किंवा बॉंड जप्त झाल्यास प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ४९६ अल्पवयीन व्यक्तीकडून आवश्यक असलेल्या बॉंडशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 497 कलम 446 अंतर्गत आदेशांवरील अपीलशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 498 काही ओळखींवर देय रकमेची थेट आकारणी करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 499 प्रलंबित मालमत्तेचा ताबा आणि विल्हेवाट लावण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे
काही प्रकरणांमध्ये चाचणी.

विधेयकाचे कलम 500 संपल्यावर मालमत्तेची विल्हेवाट लावण्याच्या आदेशाशी संबंधित आहे
चाचणी

विधेयकातील कलम ५०१ आरोपीकडे सापडलेल्या पैशाच्या निरपराध खरेदीदाराला पैसे देण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५०२ कलम ५०० किंवा कलम ५०१ अंतर्गत आदेशाविरुद्ध अपील करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५०३ मानहानीकारक आणि इतर बाबी नष्ट करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५०४ स्थावर मालमत्तेचा ताबा परत मिळवण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५०५ मालमत्ता जप्त केल्यावर पोलिसांनी केलेल्या प्रक्रियेशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५०६ प्रक्रियेशी संबंधित आहे जेथे सहा महिन्यांच्या आत कोणताही दावा करणारा दिसत नाही.

विधेयकातील कलम ५०७ नाशवंत मालमत्ता विकण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५०८ अनियमिततेशी संबंधित आहे ज्यामुळे कार्यवाही कमी होत नाही.

विधेयकातील कलम ५०९ अनियमिततेशी संबंधित आहे ज्यामुळे कार्यवाही बिघडते.

विधेयकातील कलम 510 चुकीच्या ठिकाणी कार्यवाहीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 511 कलम 183 किंवा कलम 316 च्या तरतुदींचे पालन न करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५१२ फ्रेम वगळण्याच्या परिणामाशी संबंधित आहे, किंवा त्याची अनुपस्थिती, किंवा
मध्ये त्रुटी, शुल्क.

विधेयकातील कलम 513 त्रुटी, वगळणे किंवा अनियमिततेच्या कारणास्तव उलट करता येण्याजोगे शोध किंवा वाक्यांशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 514 हे संलग्नक बेकायदेशीर ठरवू नये यासाठी दोष किंवा त्रुटीशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम ५१५ व्याख्येची संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 516 मयदिचा कालावधी संपल्यानंतर दखल घेण्यास प्रतिबंध करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५१७ मयदिच्या कालावधीच्या प्रारंभाशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५१८ काही प्रकरणांमध्ये वेळ वगळण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 519 ज्या दिवशी न्यायालय बंद आहे त्या तारखेला वगळण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम 520 हे सततच्या गुन्हाशी संबंधित आहे.

हे कलम अशी तरतूद करते की सतत गुन्हाचे प्रकरण, मयदिचा नवीन कालावधी ज्या काळात गुन्हा चालू आहे त्या प्रत्येक क्षणी धावणे सुरू होईल.

विधेयकातील कलम 521 काही प्रकरणांमध्ये मयदिच्या कालावधीच्या विस्ताराशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या प्रकरणाच्या पूर्वगामी तरतुदींमध्ये काहीही असले तरी, कोणतेही न्यायालय मयदिचा कालावधी संपल्यानंतर गुन्हाची दखल घेऊ शकते, जर ते वस्तुस्थितीवर आणि विलंब झालेल्या प्रकरणाच्या परिस्थितीत समाधानी असेल. योग्यरित्या स्पष्ट केले आहे किंवा न्यायाच्या हितासाठी तसे करणे आवश्यक आहे.

विधेयकातील कलम ५२२ उच्च न्यायालयांसमोरील खटल्यांशी संबंधित आहे.

हे कलम एखाद्या गुन्हाशी संबंधित आहे, अन्यथा कलम 448 अन्वये उच्च न्यायालयाने खटला चालवला आहे, तो, गुन्हाच्या खटल्यात, सत्र न्यायालय ज्या पद्धतीने खटला चालवत असेल त्याच प्रक्रियेचे पालन करेल.

विधेयकातील कलम 523 कोर्ट-मार्शलद्वारे खटला चालवण्यास जबाबदार असलेल्या व्यक्तीच्या कमांडिंग अधिकार्यांना डिलिव्हरी करण्याशी संबंधित आहे.

विधेयकाचे कलम ५२४ फॉर्मशी संबंधित आहे.

हे कलम घटनेच्या अनुच्छेद 227 द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकाराच्या अधीन आहे, दुसऱ्या अनुसूचीमध्ये नमूद केलेले फॉर्म, प्रत्येक प्रकरणाच्या परिस्थितीनुसार आवश्यक असलेल्या भिन्नतेसह, त्यात नमूद केलेल्या संबंधित हेतूसाठी वापरला जाऊ शकतो, आणि वापरल्यास पुरेसे असणे.

विधेयकातील कलम ५२५ हा नियम बनविण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 526 काही प्रकरणांमध्ये कार्यकारी दंडाधिकारी यांना वाटप केलेल्या कार्यामध्ये बदल करण्याच्या अधिकाराशी संबंधित आहे.

विधेयकातील कलम 527 ज्या केसमध्ये न्यायाधीश किंवा दंडाधिकारी वैयक्तिकरित्या आहेत त्या प्रकरणाशी संबंधित आहे
स्वारस्य

विधेयकातील कलम ५२८ वकिलाला दंडाधिकारी म्हणून न बसण्याशी संबंधित आहे.
काही न्यायालये.

या कलमात अशी तरतूद आहे की कोणत्याही दंडाधिकाऱ्याच्या न्यायालयात प्रॅक्टिस करणारा कोणताही वकील त्या कोर्टात किंवा त्या न्यायालयाच्या स्थानिक अधिकारक्षेत्रातील कोणत्याही न्यायालयात दंडाधिकारी म्हणून बसू शकत नाही.

विधेयकातील कलम ५२९ हा मालमत्तेची खरेदी किंवा बोली न करण्याबाबत विक्रीशी संबंधित लोकसेवकाशी संबंधित आहे.

या संहिता अंतर्गत कोणत्याही मालमत्तेच्या विक्रीच्या संदर्भात सार्वजनिक सेवकाला कर्तव्य बजावणे आवश्यक आहे, अशी तरतूद या कलमात आहे.

विधेयकातील कलम ५३० उच्च न्यायालयाच्या अंगभूत अधिकारांच्या बचतीशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की या संहितेतील कोणतीही गोष्ट उच्च न्यायालयाच्या अंगभूत अधिकारांवर मर्यादा घालणारी किंवा प्रभावित करते असे मानले जाणार नाही.

या संहिता अंतर्गत कोणत्याही आदेशाचा प्रभाव, किंवा कोणत्याही न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा दुरुपयोग रोखण्यासाठी किंवा अन्यथा न्यायाची समाप्ती सुरक्षित करण्यासाठी.

विधेयकातील कलम ५३१ न्यायालयांवर सतत देखरेख ठेवण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या कर्तव्याशी संबंधित आहे.

या कलमात अशी तरतूद आहे की प्रत्येक उच्च न्यायालयाने न्यायाधीश आणि न्यायदंडाधिकाऱ्यांकडून खटल्यांचा जलद आणि योग्य निपटारा होईल याची खात्री करण्यासाठी सत्र न्यायालये आणि त्याच्या अधीनस्थ न्यायिक दंडाधिकाऱ्यांच्या न्यायालयांवर आपले अधीक्षकत्व वापरावे.

विधेयकातील कलम 532 इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने चालवल्या जाणाऱ्या चाचणी आणि कार्यवाहीशी संबंधित आहे.

हे कलम प्रदान करते की या संहितेखालील चाचण्या आणि कार्यवाही इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने, इलेक्ट्रॉनिक संप्रेषणाद्वारे किंवा ऑडिओ-व्हिडिओ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर करून आयोजित केल्या जाऊ शकतात.

विधेयकातील कलम ५३३ निरसन आणि बचतीशी संबंधित आहे.

या कलमाची तरतूद आहे की फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 रद्द करण्यात आली आहे.

आर्थिक मेमोरेंडम

भारतीय न्याय संहिता विधेयक, 2023, जर लागू केले गेले तर, त्यात कोणताही खर्च समाविष्ट होण्याची शक्यता नाही, एकतर आवर्ती किंवा आवर्ती, भारताच्या एकत्रित निधीतून आणि बाहेर.

सुपूर्द केलेल्या कायद्याबाबत मेमोरेंडम

विधेयकाच्या खंड २ मधील उपखंड (अ) राज्य सरकारला व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगच्या उद्देशाने संप्रेषणाच्या इतर साधनांची तरतूद करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते .

विधेयकाच्या खंड 11 मधील उपखंड (2) उच्च न्यायालयाला विशिष्ट प्रकरण किंवा प्रकरणांच्या वर्गसंदर्भात न्यायिक दंडाधिकार्यांचा अधिकार प्रदान करण्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीची पात्रता आणि अनुभव प्रदान करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते.

विधेयकाच्या कलम 48 मधील उपखंड (3) राज्य सरकारला करण्याचा अधिकार देते अटक केलेल्या व्यक्तीच्या नोंदीचे पुस्तक ठेवण्यासाठी फॉर्मचे नियम.

विधेयकाच्या कलम 153 मधील उपखंड (2) राज्य सरकारला करण्याचा अधिकार देते आदेशाच्या घोषणेच्या अधिसूचनेची पद्धत प्रदान करण्यासाठी नियम.

विधेयकाच्या कलम 179 मधील उपखंड (2) राज्य सरकारला पोलीस अधिकाऱ्याला उपस्थित राहणाऱ्या व्यक्तींना वाजवी खर्चाची तरतूद करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते .

विधेयकाच्या कलम 320 मधील उपखंड (3) केंद्र सरकारला इतर देशातील साक्षीदारांचा पुरावा घेण्यासाठी आयोग जारी करण्यासाठी फॉर्म प्रदान करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते .

विधेयकाच्या कलम ३४१ मधील उपखंड (२) उच्च न्यायालय बचावासाठी वकिलाची निवड करण्याच्या पद्धतीसाठी इतर गोष्टींबरोबरच नियम बनवू शकते असा अधिकार देते; शासनाकडून अशा वकिलाला पुरवल्या जाणाऱ्या सुविधा आणि फी.

विधेयकातील कलम 350 साक्षीदारांना न्यायालयात हजर राहण्यासाठी वाजवी खर्चाची तरतूद करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार राज्य सरकारला देते.

विधेयक 369 च्या खंडातील उपखंड (2) राज्य सरकारला करण्याचा अधिकार देते मानसिक आरोग्य आस्थापनात आरोपीला ताब्यात ठेवण्यासाठी नियम .

विधेयकाच्या कलम 394 मधील उपखंड (5) राज्य सरकारला सुटलेल्या दोषींच्या निवासस्थानाची अधिसूचना आणि त्यात बदल करण्यासंबंधी कलम 394 मधील तरतुदी पूर्ण करण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते.

विधेयकाच्या कलम 462 मधील उपखंड (2) राज्य सरकारला करण्याचा अधिकार देते शोध वॉरंटच्या अंमलबजावणीची पद्धत प्रदान करण्यासाठी इतर गोष्टींबरोबरच नियम .

कलम 474 चे उपखंड (5) योग्य सरकारला शिक्षेचे निलंबन आणि याचिका सादर करण्याच्या अटीबाबत दिशा देण्यासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते.

विधेयकाचे कलम ५०६ राज्य सरकारला हक्क न देणाऱ्या व्यक्तीच्या मालमत्तेच्या विक्रीतून मिळालेल्या रकमेच्या व्यवहारासाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते.

विधेयकातील कलम ५२३ केंद्र सरकारला इतर गोष्टींबरोबरच नियम बनवण्याचा अधिकार देतो युनियनच्या सशस्त्र दलांशी संबंधित व्यक्तींच्या चाचणीची पद्धत प्रदान करते.

विधेयकाचे कलम ५२५ उच्च न्यायालयाला इतर बाबींसाठी नियम बनविण्याचा अधिकार देते.

ज्या बाबींच्या संदर्भात असे नियम केले जाऊ शकतात ते कार्यपद्धती आणि प्रशासकीय तपशीलांच्या बाबी आहेत आणि विधेयकातच त्यांची तरतूद करणे व्यवहार्य नाही. त्यामुळे विधायी शक्तीचे प्रतिनिधित्व सामान्य स्वरूपाचे असते.

लोकसभा

ए

बिल

फौजदारी प्रक्रियेशी संबंधित कायद्याचे एकत्रीकरण आणि सुधारणा करणे.

(श्री अमित शहा, गृह आणि सहकार मंत्री)

MGIPMRND—277LS(S3)-10-08-2023.